5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 282. Joi 1 Noembre 1907

BANCA RURALA

Intre reformele guvernului există şi crearea unei bănci rurale care va înlesni ţăranilor cumpărarea de pămînt, iar în primul rînd cumpărarea de terenuri pentru imaşuri în urma exproprierei forţate a proprietarilor.

Modelul acestei bănci a fost luat după banca ţărănească din Rusia. E interesant de a vedea în momentele actuale cum este organizată această bancă în imperiul rusesc, foloasele pe cari le-a dat şi aprecierile economiştilor ruşi relativ la aceste foloase, spre a judeca, a priori, cari vor fi foloasele pe cari le va trage şi ţărănimea noastră din crearea unei bănci similare la noi.

Banca ţărănească din Rusia a fost instituită în 1883 de către ministerul Bunghe. Toate datele de la crearea băncei şi pînă în prezent vorbesc, se pare, în folosul ei. In două zeci de ani, banca ţărănească a cumpărat pentru mai mult de patru sute milioane ruble, aproape 7 milioane de deseatini de pămînt; în o serie continuă de ani începînd dela 1898 şi pînă la răsboiul ruso-japonez, banca a plătit de la 50—60 de milioane ruble şi a trecut în mîinile ţărăneşti de la 771,000 pînă la 851,000 de desiatine de pămînt.—Mulţumită acestui sistem, în fiecare an, de la 120—132 de mii de capi de familie, au putut căpăta pămînt sau au mărit partea de pămînt avută.

Trebuie să adăugăm de altă parte că ţăranii plătesc regulat cîştiurile cuvenite şi banca e foarte rar nevoită a relua pămînturile date din cauza încetărei de plată. Mulţumită acestor plăţi la timp, pînă la începutul anului 1904, au rămas în urmă cu plata numai 37,672 de desiatini din 7 milioane cumpărate cu o datorie de 2,317,000 de ruble, din 400 milioane şi mai bine de ruble avansate.

Banca ţărănească a fost organizată de stat dar cu condiţia ca să poată cît mai curînd eşi de sub tutela statului şi să poată funcţiona independent şi pe propriile ei puteri.

In scopul acesta banca a emis la crearea ei acţiuni cu 5 jum. la sută şi s'a fixat pentru cheltueli de administraţie încă 1 la sută peste procentele de creşterea şi amortizarea datoriei. Cum pentru amortizarea datoriei ţăranilor s'au fixat termene relativ scurte, *24* pînă la 35 de ani s-a luat pentru această operaţie de la 1—2 la sută pe an. Mulţumită acestor plăţi anuale au fost forţaţi ţăranii de a plăti 7 jum. la sută pentru împrumutul pe 34 de ani şi 8 jum. la sută pentru cel pe 24 ani. Cu toate aceste procente uimitoare ţăranii au năvălit în cumpărarea pămîntului.

In 1884 ei au cumpărat, prin ajutorul băncei ţăreneşti, 210 mii de deseatine de pămînt, pentru care au plătit 11 milioane ruble cu un avans de 9.5 milioane; în 1885 au cumpărat 318 mii de deseatini cu 16.5 milioane, cu un avans de 13.7 milioane, iar în 1886, 249 de mii de deseatini cu 13.4 milioane, cu un avans de 11.1 milioane. Aceste cifre arată în ce condiţiuni desavantajoase au fost cumpărate pămînturile de către ţărani şi în acelaşi timp progresul pe care l'a făcut banca. D. Herzenstein într'un articol publicat în colecţia Dolgoruki şi Petrunkevici din volumul Chestia agrară, spuue:

„Nici de cum nu sunt îndreptat de a micşora valoarea acestei bănci ţăreneşti şi nu pot privi cu indiferenţă la faptul că ţăranii au putut să-şi mărească averea lor cu 7 milioane de desiatini. Ştiu pe de altă parte că în nici o ţară, unde guvernele se ocupă cu lărgirea averei ţăreneşti, n'au ajuns la astfel de rezultate şi că banca noastră ţărănească ocupă un loc aparte. Totuşi dacă privim la condiţiile în care ţăranii cumpără acest pămînt şi dacă observăm influenţa pe care o are acest preţ asupra lucrărei şi mobilizaţiei acestui pămînt, vom vedea cum banca ţărănească în condiţiile de azi nu va scoate pe ţărani din nevoie".

Asupra acestei părţi nenorocite vom reveni într'un viitor articol, căci dacă suntem partizanii unei bănci rurale—adevarata cheie a problemei agrare, după cum a anunţat'o d. Take Ionescu— nu suntem pentru o bancă proteguită de stat ca în Rusia, proteguire care tocmai a fost pricina că activitatea ei nu poate să scoată pe ţărani din nevoie.

Dr. I. Duscian

ELEMENTELE DEZORDINEI

Dovada complectă că revoltele din Martie ar fi fost provocate de lipsa de pămînt n'a fost făcută până astăzi; nimenea nu contestă, însă, că elementele care au impins lucrurile la extrem, care au grăbit izbucnirea dezordinelor şi le-au dat caracterul grav pe care le-au avut, sunt: preuţii, învăţătorii şi sătenii chiaburi.

Rolul celor doi dintăi este bine determinat prin lege. Acţiunea lor este perfect determinată în ce priveşte propovăduirea cuvîntului domnului sau cultura săteanului. Nu e tot ast-fel în ce priveşte rolul lor social. In această privinţă niminea şi nimica nu-i poate opri de la acţiunea ce ei desfăşoară. Niminea, nici o autoritate nu are căderea să-i controleze sau să-i oprească.

Statul este dezarmat şi cei hemaţi a lucra pentru ordine şi pace pot să facă acţiune de dezordine, pot sădi uri în sufletele mulţimei, pot propovădui lupte de clasă, fără a se teme de vr'o pedeapsă oare care.

Cum gîndeşte guvernul liberal să remedieze această stare de lucruri? Produs al ticăloşiei formei noastre politice, rezultat al falşificărei sistemului constituţional, element acesta vecinic de dezordine şi pururea ameninţător pentru liniştea ţărei nu preocupă pe reformatorii noştri liberali.

Şi cu toate aceste lucrurile nu pot remînea unde sunt, ele trebuesc modificate. Măsuri radicale se impun pentru a sili pe preut şi învăţător să reintre în rolul lor bine determinat şi atît de important. Să se ştie că nimenea nu poate lucra nepedepsit la respîndirea ideilor nesănătoase, că nimenea nu trebuie să-şi permită rolul de apostol—cele de mai multe ori din meschine interese personale—atîta vreme cît statul l'a învestit cu un anumit rol şi o anumită autoritate.

Statul trebue îngrădit contra acestor duşmani plătiţi şi susţinuţi de el.

C. Sorin.

Partidele şi chestiile economice

Suntem în răspîntie de vremi. Chestiunile mari şi adînci de la ordinea zilei găsesc partidele noastre politice nu tocmai bine pregătite pentru a rezolva într'un mod larg şi mulţumitor aceste nevoi.

Aceste partide izvorîte din colegiile noastre electorale, unde sunt amestecate la un loc toate clasele, toate interesele, toate aspiraţiunile, toate vrăstile şi toată cultura în multipla ei varietate, nu se puteau găsi omogene, cînd veni vorba de a legifera pentru săteni şi proprietari, unii reprezentaţi în prea mică proporţie în viaţa noastră politică, alţii cu presumpţia că ei reprezintă obrazul vieţei politicei, mai mult însă de club de cît de urnă.

De aceia se observă tendinţe opuse şi in extremis *la liberali, de aceia se văd tendinţi opuse şi in extremis la noi, conservatorii.*

Legile agrare atingînd relaţiuni de fapte, *negreşit că partidele noastre cari sunt bazate mai mult pe* relaţiuni ne oameni, *să se găsească într'o situaţie excepţională.*

Cărui alt fapt datorim noi că astă-zi cîno asupra acestor chestiuni vitale s'au produs o literatură destul de bogată prin presa zilnică, broşuri şi studii adhoc, găsim cele mai democrate idei la reprezentanţii marei proprietăţi, cum din contra la aşa zişii liberali şi chiar socialişti le găsim pe cele mai arierate?

Dacă manifestarea literară n'ar avea mult a face cu chestiile politice, în cazul de faţă însă, autorii acestor scrieri fiind militanţi în partide, angajază, orice s'ar zice, partidele, nu numai pe autorii lor.

Iată de ce se observă lucrul extraordinar.

Şefii de partide, cu toată greutatea politică a situaţiunei lor, sunt siliţi să înghită noduri şi să audă multe lucruri crude de la ai lor.

Cîte n'a auzit d. Sturza în comisia parlamentară, de la devotaţi ai partidului şi şefului şi cu tot aparatul de autoritate al şefului oamenii au rămas la părerile lor!

Dar cîte nu mocnesc încă în şirurile aceloraşi devotaţi la vremea discuţiei în parlament!

Partidul liberal va trebui să îndure soarta desagregării pe chestiile economice, căci aici nu se merge cu majorizările.

Iar venind cu vorba la partidul conservator, atmosfera creată în sînul comitetului executiv dă dovadă că pe chestiile de fapt *economice e mai greu iar a cădea de acord de cît pe chestiile de persoane.*

Stăm dar la o răscruce de vremi în viaţa partidelor şi în faţa adîncilor chestiuni sociale partidele noastre se găsesc descoperite prin lipsa lor de omogenitate în idei.

NOUA DUMĂ

La douma est morte, vive la Douma! cu aceste cuvinte ale primului ministru al Angliei, salută mai multe ziare independente din Rusia apropiata deschidere a parlamentului rusesc! „De şi spune „Retsch" duma aceasta va fi compusă din mai mulţi reacţionari, de şi regimul autocrato-biurocratic e mai bine reprezentat de cît ori-care altul—totuşi existenţa Dumei e o dovadă că regimul parlamentar se impune în oblăduirea actualei Rusii. Au voit reacţionarii să înăbuşe ori-ce mişcare parlamentaristă, au făcut legi draconice restrîngînd dreptul de vot şi dîndu-l numai acelor convinşi partizani ai regimului actual, dar n'au îndrăznit să s'atingă de principiul însuşi al parlamentarizmului".

Duma actuală e moderată dar nu e autocrată. Octobriştii sunt pentru principiile constituţionale prevăzute în constituţia dată Imperiului la 18 Octombrie. Ei au un program agrar însemnat, şi au simpatia cadeţilor (constituţionalilor democraţi). Rostul acestei dume poate să insemneze ceva—dacă mişcarea revoluţionară nu va izbucni de data asta mai energic şi mai puternic.

Polonia ie în ferbere! La Lodz, la Varşovia, la Radom sunt mişcări serioase; în guberniile Centrului sunt răsvrătiri agrare; se vorbeşte de o grevă a căilor ferate şi de o mişcare muncitorească în basinul petrolifer al Donului; toate universităţile sunt închise şi din toate colţurile Rusiei vin iar veşti triste: atentate, furturi, omoruri. Iar peste toate acestea un an agricol mizerabil, preţul cerealelor şi al fineţelor s'a ridicat la îndoit cît preţuia.

Iată în ce condiţii se deschide la 3 Noembrie a 3-a Dumă, a treia adunare a poporului rusesc, care nu represintă interesele ţărei, ci a unei minorităţi.

Durata ei ar putea fi mai puţin efemeră de cum a fost existenţa precedentelor, dacă acest vînt de revoltă n'ar isbucni din nou. Regimul parlamentar s'a stabilit, dar libertatea încă nu s'a întărit şi pentru dobîndirea ei Rusia populară va isbucni încă-odată şi aceasta în curînd.

Gardieni ai orientului, ne-am simţit de multe-ori sub influenţa zguduirilor venite de acolo şi nu mai departe revoltele din prima-vara asta au fost un efect al deslănţuirei luptelor din marele imperiu.

Ar trebui să privim cu atenţie toate mişcările din Rusia, spre a nu ne găsi din nou nepregătiţi pentru evenimentele cari s'ar putea deslănţui şi la noi.

A treia Dumă va fi poate ultima înghebare parlamentară a acestui regim autocrat sau poate prima Dumă cu caracterul curat a acestui regim, menită să dăinuiască mai lung. Tot e posibil în mişcările popoarelor şi mai ales la un popor uriaş cu o mentalitate aşa de puternică şi libertară ca a Rusiei.

OAMENI ŞI LUCRURI

SE CAUTA...

In interesul superior al „artei" ne permitem a face concurenţă administraţiunii ziarului, reproducînd în acest loc un anunciu—apel al unui negustor-impresar din Caracal:

„S'a deschis un al doilea „Şantan" la Caracal în casele Comăneanu. Se caută artiste de primul rang."

E regretabil că nu putem da detaliile inaugurărei acestui „al doilea" aşezămînt artistic din oraşul lui Caracala, oraş bogat în reminiscenţe istorice de origine romană, dar din care nici-una, de sigur, nu prezintă importanţa civilizatorie de feliul acestei nuoi şi absolut moderne instituţiuni caracaliane: şantanul.

Admirabil de caracteristică găsim de asemenea dezinvoltura proprietarului—un domn Ionescu—care se adresează prin mijlocirea celor mai populare organe ţărei întregi, oraşelor mari, pentru a găsi această marfă preţioasă fără de care nu ne putem închipui un „şantan" vrednic de acest nume: artiste de primul rang...

Căci, înţelegeţi bine, „al doilea" şantan trebuie să întreacă pe cel dintăi ajuns la o mare înflorire, la o reputaţie stabilită şi insuficient pentru un oraş în plin progres cum e Caracalul.

Ce vreţi, într'adevăr, să facă domnii Caracaliani acum în serile lungi şi plicticoase de iarnă? Ce artă, ce literatură, ce distracţiuni îi pot ademeni, dacă nu şantanul cu artiste de primul rang?

De aceea unim cu drag glasul nostru şi apelăm prin întinsa noastră publicitate către artistele în rezervă, ca să îmbogăţească, cu o oră mai înainte, institutul artistic din acel capăt al ţării pe unde odinioară îşi făceau intrarea legiunile războinice ale strămoşilor noştri, ale căror trupuri vor tresări în mormintele glorioase la intrarea în cetate a cîntăreţelor şi balerinelor angajate cu serviciul de preotese în templul d-lui Ionescu!..

Haideţi, artiste care vegetaţi prin marile oraşe, părăsite de clienţi, rămase în urma progresului şi a tinereţei; haideţi, rămăşiţi ale unor frumuseţi trecute, amintiri pustii ale unor triumfuri uitate; haideţi, ruine ale unor vechi altare pe care a ars cîndva tămîia amorurilor şi conrupţiunilor; haideţi, căzături sterpe, lipsite de închinători, voci răguşite şi chipuri sluţite de veninul abuzurilor, grăbiţi-vă, cât mai e vreme şi până mai e loc şi pentru voi: spoiţi-vă obrajii veştezi, îndulciţi-vă glasurile întunecate, acoperiţi-vă sbîrciturile frunţii, ştergeţi întipăririle viţiului, rumeniţi-vă buzele uscate şi încondeiaţi genele, îndreptaţi-vă trupurile şi umpleţi-vă piepturile, şoldurile, umerii cu câţi moi şi astfeliu croite şi reîntinerite intraţi cu trufie în micul oraş de provincie, unde veţi fi primite în triumf, serbătorite şi răsplătite; unde vă aşteaptă cu nerăbdare, lipsiţi de petreceri şi de frumuseţi adevărate,—plictisiţii pensionari ai provinciei cu privirile dornice, cu pungile pline, clienţii noului „şantan", templul care vă va consacra încă odată drept „artiste de primul rang"!

Rodion

Limba românească
ÎN BASARABIA

Au început şi Moldovenii din Basarabia să se trezească din greaua letargie morală şi intelectuală ce de 100 de ani i-a stăpânit. Pe cînd toate naţionalităţile sub libertatea câştigată în Rusia au început să se manifeste, să ceară dreptul lor de existenţă, dreptul lor la limba şi datinele din bătrâni, numai Moldovenii aşteptau în tihnă ca o mană cerească să cadă şi asupra lor, iar alţii cari de mult nu mai sunt Moldoveni, renegau ori-ce drept la viaţa naţională—ei erau ruşi.

A început însă un curent şi acel curent mic, un pârâiaş neînsemnat îşi umflă apele şi porneşte puternic, rostogolind pietrele, rupînd malurile, croindu-şi o cale mai largă, o albie mai adâncă. „Societatea moldovenească" din Chişinău a început cu cîţi-va membri, azi graţie d-lui Dicescul, preşedintele acestei societăţi, consilier în Senatul rusesc, preşedintele Zemstvurilor Basarabene, romîn însă mai presus de toate, societatea a luat un avînt mai mare şi dă semn de o viaţă mai intensă.

Astfel d. Dicescul a luat hotărârea a înainta în numele acestei societăţi o cerere ministrului de instrucţie din Petersburg, rugîndu-l a permite înfiinţarea de şcoli moldoveneşti. Iată cum scrie un patriot basarabean:

„Limba unui popor este singura armă culturală. Limba—e inventariul bogăţiei sufleteşti a unui popor. Istoria universală ne învaţă, că popoarele puternice şi mari au stăpânit popoarele mai slabe; le-au alipit lor graţie administraţiei şi legilor lor; alte ori interesîndu-le şi unindu-le lor, prin aceleaşi obiceiuri politice şi interese materiale. Prin această tendinţă a guvernelor asupritoare, clasa superioară a poporului robit pierde din obiceiuri şi datine şi une-ori chiar limba ei naţională, dar aceasta nu însemnează că poporul stăpânit s'a transformat în întregime; nu, inima poporului, ţărănimea, clasele de jos rămân aceleaşi, reţin direcţia lor etnografică şi asta datorită limbei lor naţionale. Nici o putere nu poate distruge limba naţională a poporului adevărat, obiceiurile, apucăturile, datinele toate se reflectează în limba unui popor. Limba unui neam este forma vieţei lui şi de acea e legată ca şi viaţa de existenţa lui pe pământ.

Limba naţională a Basarabiei, e fără îndoială limba moldovenească. Şi dacă în statistica din 1897 s'a însemnat că în Basarabia Moldovenii nu formează de cît jumătate din populaţia ei 53 la sută; totuşi putem susţine după statisticile noastre gubernatoriale că sunt mai bine de 75—80 la sută (dacă nu mai mult moldoveni).

In curînd se vor împlini 100 de ani de cînd Basarabia a fost alipită Rusiei (1812) şi nu e nevoie de cît o singură dată să treci prin Chişinău, Orghei, Soroca sau Bălţi ca să vezi că înoţi în plin popor moldovenesc; n'auzi de cît accentele aceleaşi limbi şi nu vezi de cît moravurile aceluiaşi popor.

In momentul alipirei Basarabiei, ţeara era populată de vr'o 900,000 de suflete şi nu exista nici o şcoală. Astăzi Basarabia numără mai bine de 1 milion şi are doar 800 de şcoli din care 80 de altă limbă de cît rusească dar nici *o şcoală moldovenească*. Şi cu toate astea moldovenii nici azi nu vorbesc o vorbă rusească, cea ce nu îi poate decît împedeca în toate afacerile judecătoreşti şi administrative în care limba oficială e rusească.

După datele statistice ale zemstvurilor e constatat ca nici un popor din cîte locuesc Basarabia nu este aşa de înapoiat din punctul de vedere al culturei şi al analfabetismului de şi elementul moldovenesc predomina în acest concert etnografic.

Această mizerabilă stare e datorită faptului că şcoalele ruseşti rurale nu aveau să se lupte numai cu nevoile legate de aceste şcoli întru pregătirea copiilor—dar aveau să lupte şi cu ignoranţa limbei în care trebuiau să înveţe pe copii.

Ast-fel de şcoli au existat toată jumătatea veacului al XIX, nu e de mirare ca n'au dat decît rezultatele pe care le avem. Pe de altă parte tendinţa guvernului de a rusifica aceste regiuni—de a interzice chiar limba naţională în biserici, n'a avut de rezultat de cît crearea unui spirit de opoziţie şi a îndepărta şi mai mult pe părinţi d'a îşi da copiii în şcolile ruseşti.

Aceasta politică de rusificaţie n'a fost întrodusă decît de curînd şi credinţă că Rusia se va menţine prin gramatica rusă

și persecuția popoarelor de altă naționalitate, n'a fost introdusă decît de curînd.

Împărații Alexandru I. și Nicolae I-iu n'au văzut în limba moldovenească un pericol al existenței imperiului și au crezut din potrivă că coeziunea rusească se poate menține numai datorită limbei naționale a fie-cărei regiuni.

Împăratul Alexandru, după cum se poate vedea din datele istorice (lucrările comisiei de arhive din Basarabia, articolul d-lui I. N. Halipa) singur s'a interesat de cultura din Basarabia și a deschis cîte va școli în limba moldovenească cari au funcționat cît-va timp.

Dar după începutul celui l'alt jumătate de veac al XIX-a o mișcare reacționară și de rusificație prin gramatică și limbă rusească se începe în tot imperiul. Limba moldovenească nu e isgonită numai din școli, dar și din biserici.

Nu ne vom plînge de rezultatul acestei experimentări a biurocrației rusești spre a rusifica nenorocita noastră Basarabie moldovenească.

O stagnație complectă nu se poate nici odată observa la un popor și deși am rămas în urmă cultural totuși existența noastră națională ca moldoveni o poate ori-cine simți dacă va avea fericirea să trăiască printre noi.

Căci limba națională, limba poporului băștinaș, limba moldovenească a rămas aceeași ca și'n trecut.

Nedistrusă, nestricată, neînvinsă, ca și tot ce are o adevărată viață limba moldovenească va trăi în Basarabia.

Ea va servi ca substrat al viitoarei lupte pentru cultura și desvoltarea acestui norod.

Limbei acestea trebuește să îi se dee libertatea, trebue sa fie dată în mâni binevoitoare și iubitoare spre a o desvolta, spre a forma din ea o putere creatoare de energii.

Și trebue dată această limbă la început țărănimei pentru care școlile rusești de până azi au fost ca o mamă vitrigă.

Limba romînească va reîntoarce la obîrșia lor pe mulți din acei pe care școala rusă i-a îndepărtat transformîndu-i în jandarmi, funcționarași, scriitori și alții cari apărau nu cultura națională și progresul dar vechiul sistem biurocratic al vechei Rusii.

Numai școala moldovenească va duce milionul de moldoveni din Basarabia pe drumul progresului și culturei și numai atunci și moldovenii vor putea aduce pe altarul Rusiei noui, partea din muncă și geniul lor național.

(După P. Halipa din Besarabskaia jizr).

Dr. I. Duscian.

Samsarii de procese ca procuratori

„Evenimentul“ comite o regretabilă eroare în numărul său de aseară cînd, în informația privitoare pe Herman Șapira afirmă că acesta e secretarul d-lui avocat Lascar Antoniu, și că arestarea numitului evreu s'a făcut ca implicat în delictul de fals în acte publice.

Adevărul fiind cu totul alterat de această informație, cred că-i putem fi de folos confratelui nostru, restabilindu-l.

In luna Iunie a.c. cu ocazia aplicărei legei pentru organizarea corpului de avocați, consiliul de disciplină al baroului din Iași din care face parte și Dl. Lascar Antoniu, a format lista mijlocitorilor de procese în care s'a trecut printre alții și pe Herman Șapira, comunicîndu-se această listă d-lui procuror general care a dat ordonanța *de se înterzice accesul lor în localurile instanțelor judecătorești.* Această ordonanță comunicată autorităților administrative și judecătorești, a fost afișată în toate localurile din Iași luînd toată lumea cunoștință de cuprinsul ei.

Contra acestei ordonanțe samsarii de procese prevăzuți în ea și printre care figura și Herman Schapira au făcut apel la Curte. Iată și cuprinsul decisiunei Curței de Apel secția I-a:

„Curtea de apel s. I. No. 1130 din 21 Iunie 1907, luînd în cercetare apelurile făcute contra ordonanței d-lui procuror general cu No. 4455 din 12 Iunie 1907 prin care interzice numiților care se oferă ca mijlocitori de procese, accesul în localurile instanțelor judecătorești.

Ascultînd atît pe d. Procuror general cît și pe apelanți în apărarea lor.

In vederea acestora decide respingerea apelurilor lui H. Șapira, etc. etc...“

*

In ziua de 29 c. dl. procuror general fiind sezizat că samsarul Șapira se află la grefa tribunalului s. II-a făcînd acte *care intră în atribuțiunile avocaților*, l'a trimes la parchet unde dl. prim procuror puindu-l sub inculpare pentru faptul delictuos prevăzut de legea pentru reorganizarea corpului de avocați l'a înaintat instrucției. Dl. Jude instructor al cab. II, după ce i-a luat interogatorul și i-a făcut percheziție la domiciliu, a emis chiar în acea zi mandatul de arestare.

Ceia ce credem că-i interesant deștiut pentru „Evenimentul“ este că atunci când samsarul de procese, evreul H Șapira, a fost surprins la grefa tribunalului făcând asta care intră în atribuțiunile avocaților, a invocat calitatea sa de procurator al d-lui Anton Roseti Rosnovanu, fost deputat și proprietar în Iași, iar nici de cum aceia de secretar al d-lui avocat Lascar Antoniu, cum îi place confratelui să afirme. Și această calitate în care lucra numitul samsar evreu și-a susținut-o și la interogatorul luat de judele instructor, spriji indu-și alegațiunea pe următorul document anexat la dosarul cauzei:

PROCURA

Subsemnatul **Anton Roseti Rosnovanu** proprietar domiciliat în Iași strada Carol No. 21 imputernicesc prin prezenta procură pe d. H. Șapira însărcinatul meu de afaceri, *ca în numele meu și pentru mine să întroducă la ori-ce instancă judecătorească și administrativă, să facă orice soi de acțiuni, opozițiuni, apeluri, recursuri, cereri de proprire, de sequestru in garanție, de proviziuni, reconvenționale, contestațiuni, de perimare, și orice alte ceréri admise de lege, va scoate citațiuni, lua termene in cunostință, copii de hotărîri și de alte titluri, titluri executorii și a le aduce la îndeplinire prin agenții in drept, etc.*

(urmează legalizarea sub No. 7989 din 16 August a comisariatului comisiei circ. III Iași).

Dar această calitate evreul samsar Herman Schapira a executat'o nu numai în grefele tribunalelor ci și în instanțe punînd conclusiuni în procese asistat fiind de avocat. Ca o dovadă publicăm mai jos sentința comercială a tribunalului Iași secția II cu No. 111 din 13 Septembrie 1907:

„Franz și Iohan Rameder domiciliați în comuna Șipotele prin petițiunea înregistrată la No. 11116 | 907 au făcut contestație la sequestrul asigurător, aplicat prin procesul verbal din 1 Sept. a. c. a portărelului acestui Tribunal pe averea mobilă de pe moșia Șipotele în baza jurnalului No. 63 | 907.

Astăzi fiind termenul pentru judecarea acestei contestațiuni procedura găsindu-se îndeplinită la apelul nominal s'au prezentat contestatorii asistați de d-nii avocați S. G. Longinescu și D. G. Longinescu și *A. Șapira procuratorul d-lui Anton Rosnovanu,* autorizat prin procura No, 7989 din 907 legalisată de comisia III Iași, *asistat fiind de d. avocat Henri Suțu* etc. etc.“

Acum am putea conchide publicând iarăși ca document și textul unor intervenții telegrafice din partea mandantului pentru liberarea mandatarului Șapira din arestul preventiv. N'o facem însă, căci ceia ce am urmărit prin lămurirele de mai sus nu a fost de a trage din acestea toate o concluzie oarecare ci numai de a face un real serviciu confratelui „Evenimentul“ restabilind adevărul pe care-l alterase în această afacere.

Litere-Ştiinţe-Arte

Romanul „La 628—E 8“ a lui Mirbeau de care am vorbit eri a dat loc la o polemică. Capitolul relativ la Balzac a provocat din partea baronesei Hauska de Meiszek, fata vitrigă a lui Balzac și care trăește într'o mănăstire din Paris, o protestare pe care a trimis'o sub forma unei scrisori ziarului „Le Temps“. D-na de Meiszek protestează ca mama ei ar fi avut relațiuni cu pictorul Gigoux și că scena descrisă de Mirbeau s'ar fi petrecut.

Octave Mirbeau răspunde că faptul i-a fost povestit de Gigoux dar cum acesta e mort, el nu poate invoca nici o altă mărturie. Dacă ar fi știut de existența d-nei de Meiszeck nici odată n'ar fi îndrăsnit să publice această scenă, care chiar adevărata trebuia să provoace o legitimă indignare în sentimentele filiale ale d-nei Meiszeck. Mirbeau a ordonat ca în viitoarele edițiuni această scenă să nu mai apară. Incunoștiințam de aceasta pe cetitorii cari vor avea poate un volum din „La 628—E 8 și care nu vor găsi scena relatată de noi.

*

La 9 Noembrie are loc unica reprezentație dată în Iași de către d-na Aristizza Romanescu cu piesa „Cancer la inemă“ a d-lui H. Lecca. Autorul va interpreta d-sa însuși rolul lui „De Gressan“, unul din cele mai importante din piesă.

*

In prima săptămînă a lui Ianuarie viitor, la teatrul Victor Emanuel din Turin, se va reprezenta drama lirică cu titlul Prințesa, de maestrul Gaetano Capozzi din Foggia.

Din episodul erotico-romantic al cunoscutei prințese Chimay cu țiganul Rigo, domnii de angelis și Cantone au scos textul unei drame lirice, pusă în musică de maestrul Capozzi.

Opera este în trei acte, numele persoanelor principale, precum și multe circumstanțe, sunt schimbate ; dar caracterul celor doi amanți, în trăsăturile lor principale, sunt neschimbate.

*

Bibliotecarul penitenciarului din «Sind-Sing», din New-York, a declarat într'o dare de seamă a sa asupra cărților citite în penitenciar, că din 40.500 cărți citite de către cei 1.200 condamnați ai stabilimentului, 29.381 erau romane.

Alexandru Dumas-Tatăl e autorul preferat și se citesc într'un an 1.413 volume ale operelor lui.

Iată acum și cei-l'alți autori în ordinea popularității, cari se citesc de asemenea mult.

Carol Read se presintă cu 720 cititori, Collins cu 649, Conan Doyle cu 584, Dickens cu 567, Haggard cu 481 și în sfîrșit Crawford cu 415 cititori.

*

STRUNA ZILEI

O PRIMEJDIE

Chestiunea monopolului alcoolului va da loc în sinul deputaților la discuții aprinse. «Conservatorul».

Stofă cred că or să aibă
Dar li trebue și noroc...
Alcoolul chiar cu vorba
Dacă-l supără,—iea foc !

Seratele cinematografice Pathé Frères Paris de la Teatrul Circ Sidoli au fost întrerupte pentru scurt timp din cauză de boală a electricianului Bottez. In aceste cîteva zile de relache se vor isprăvi și restul reparațiilor care erau absolut necesare vastei sale Sidoli.

Vizitatorii vor recunoaște la primul moment văditele ameliorări pentru care s'au luat toate măsurile ca întreaga amenajare a sălei să nu lase absolut nimic de dorit.

Un afiș apecial va anunța redeschiderea și cu prima serată va fi și programa seratei absolut nouă.

Informaţii

Peste cîte-va zile delapidatorul Glasberg, care a fost prins la Triest, va fi adus în localitate.

El va fi adus prin punctul Burdujeni, unde va fi predat autorităților romînești.

Un sub-comisar al serviciului de siguranță se va duce la Burdujeni, de unde va conduce pe Glasberg la Iași.

El va fi trimes cabinetului 2 al d-lui judecător de instrucție Kessim, care instruește afacerea.

Cel mult Duminică Glasberg va fi adus la Iași.

—

S'a înaintat Cassei bisericelor actele cîtorva absolvenți ai Seminarului, pentru a fi hirotonisiți preoți, la parochiile rămase vacante în Iași și în județul Iași.

—

Mîine la orele 4 p. m., membrii consiliului comunal se vor întruni în ședință ordinară, sub prețedenția d-lui N. Gane, primarul orașului.

—

Decretele pentru numirile d-lor M. B. Cantacuzin ca decan al facultății de drept din Iași și al d-lui A. D. Xenopol ca decan al facultății de litere, au fost semnate de M. S. Regele.

—

Ministrul justiției va supune, vineri M. S. Regelui, spre semnare, o importantă mișcare în magistratură.

Ea va cuprinde și numiri în magistratura inamovibilă.

—

Noul minister al domeniilor și agriculturei va începe să funcționeze de la 1 Ianuarie 1908.

—

Mâine, 1 Noembrie va începe să funcționeze cantina universitară în localul din str. Lăpușneanu No. 41, sub îngrijirea d-lui doctorand Coteanu.

Iată numele studenților, după facultăți admiși a lua masa la cantină :

Facult. Medicină : Argintoianu I., Galan Șt., Mareș I., Iancu N., Ghețan L., Antonescu I., Busacu Gh., Dumitriu V., Teodorescu I., Artenie N., Râșcanu C., Marcu I., Troia V.

Facult. de Științi : David I., Balaban I., Ionescu N., Pascu N., Ghiorghiu Gh., Stefănescu H., Tufescu L.

Facult. drept. : Balaban A., Spoială, Cucu, Hudescu.

Facult. litere. : Lupan E., Marian Frumusache.

Toți acești d-ni studenți vor plăti cîte 10 lei lunar, iar rectoratul câte 20 lei pe lună.

—

In cursul viitoarei săptămîni, d. N. Iorga va veni la Iași, spre a inaugura prima sa bibliotecă, instalată în Tatarași.

D. lt. col. Manolescu-Mladian, care va ținea și cuvîntarea de deschidere, va fi însărcinat cu demnitate de custade al bibliotecei.

—

D. dr. C. Tudor, medicul primar al județului, va pleca zilele acestea în inspecție prin punctele de pe malul Prutului, spre a vedea dacă medicii și agenții sanitari din acele părți aplică măsurile ce s'au luat în contra holerei.

—

După cum am anunțat eri, d. Gh. Kernbach, prefectul județului, a plecat în Capitală, în interes de serviciu.

Prefectul județului nostru s'a dus să pue în cunoștință pe ministrul de interne de situația din acest județ, și cu această ocazie să se înțeleagă asupra școalei de meserii de la Bucium, care din cauză de lipsă de fonduri urmează a se desființa.

—

Duminică 4 Noembrie, ora 10 a. m., d. Iorga va inaugura biblioteca populară din str. Mutu, iar la ora 3 p. m. își va continua cursul de literatură românească în aula universității.

—

Provocare la duel.—D n Huși, cu data de eri, ni se scrie :

Din causa unor neînțelegeri bănești între d-nii Costache Niculescu Emandi, proprietar și Al. C. Calciu, posesor, s'au schimbat vorbe ofensătoare, în cafeneaua d-lui V. Vasilache.

D. Al. Calciu, simțindu-se ofensat, a trimes martori d-lui Emandi pe d-nii Ioan Dobreanu, deputat și Căpitanul D. Mardare, pensionar. Martorii d-lui Calciu presentându-se d-lui Emandi spre a cere satisfacție, pentru mandantul lor, d-sa a refuzat categoric a-și constitui martori. Față de aceasta martorii d-lui Calciu i-au adresat următoarea scrisoare :

Stimate D-le Calciu,

Sub-semnații Ioan Dobreanu și Căp. D. Mardare, consequenți mandatului ce ne ați dat, pentru a provoca, din partea Dv. la duel pe d. Costache N. Emandi, motivul fiind insulta ce d-sa v'a adresat astă-zi 29 curent în cafeneaua d-lui V.N. Vasilache din Huși. Ne-am transportat la domiciliul d-lui Costache N. Emandi tot astă-zi și după ce i-am făcut cunoscut scopul vizitei noastre, i-am cerut ca să-și constitue martori, cu care apoi să ne putem înțelege asupra diferendului dintre d-voastră.

D. C. N. Emandi ne-a răspuns că, de oare ce a fost provocat de insultele ce i-ați adresat mai întâi nu a făcut altăceva de cît să vă riposteze în genul în care i-ați vorbit.

Cazul astfel petrecîndu-se consideră incidentul ca neexistat și dacă dv. insistați asupra lui, nu se găsește obligat a vă da o altă satisfacție.

In definitiv refuză de a eși pe teren și de aceia nu crede necesar de a și mai constitui martori.

Misiunea cu care ne-ați însărcinat, fiind fără succes, neputîndu-vă satisface în sensul cum ați dorit, rămîne să vă înțelegeți cum veți găsi mai potrivit posiției d-v. sociale.

Profităm de ocazie, stimate d-le Calciu, și vă rugăm să primiți cele mai perfecte expresiuni ale sentimentelor noastre de stimă,

semnați martorii :

Ioan Dobreanu și
D. Mardare

Dl. Calciu a renunțat la altă satisfacție din partea d-lui C N. Emandi, așa că incidentul se consideră în Huși ca închis.

—

Astă seară se întrunește senatul universitar.

—

Holera.— Punctul Ungheni a fost absolut închis pentru intrarea în țeară a lucrătorilor Bulgari cari vin din Rusia.

Circulara ministerului face cunoscut autorităților din Ungheni atrimite pe acești lucrători la „Gura Prutului“ punct singur deschis trecerei lor la Silistra, căci Bulgaria a instituit de asemeni carantina pe cele l'alte puncte de frontieră ale sale.

Cazuri noui de holeră s'au ivit în Basarabia—de și mortalitatea descrește simțitor în cele l'alte gubernii.

—

D. Th. Vasiliu și a luat un concediu de un an de zile la catedra sa de istorie de la liceul Național.

D-sa va fi suplinit de d. E. Bottez.

—

In cursul lunei Noembre—probabil la 12—va apare în București—un nou ziar conservator — *Ordinea*— sub direcția d-lui N. Xenopol, deputat.

—

DIVERSE

— Membrii comitetului societății de gimnastică, sport și muzică din localitate, se vor întruni zilele acestea spre a discuta mai multe chestiuni privitoare la bunul mers al societății.

— Poliția din Bacău a cerut autorităților locale urmărirea și prinderea femeei Zoița Gaitan, care a dispărut de la soțul ei, furînd suma de 800 lei.

Justiţie pentru săteni

I

Acum cîte-va luni în urmă, pe vremuri de opoziție, într'un discurs ținut la o întrunire publică în București, întrunire al căreia scop era de a se găsi cît mai multe păcate guvernului de atunci, d. Toma Stelian, actualul ministru de justiție, a strigat că, în țara noastră, nu este justiție pentru țarani.

Peste cîteva luni, în Manifestul dat în numele regelui, Manifest iscălit și de ministrul Dreptății, se zice, către țărani : „Vi se vor da de azi înainte judecători pricepuți și drepți“.

De azi înainte... Cu alte cuvinte, judecătorii de astăzi nu sunt nici pricepuți, nici drepți.

Zilele acestea s'a dat în vileag, proectul de lege, întocmit de d-l Stelian, asupra organizărei judecătorilor ambulanți, acei judecători pricepuți și drepți, chemați să împartă dreptatea între săteni.

Peste cîteva zile, acest proiect va deveni lege. Care proiect de lege nu s'a votat vre odată în țara noastră !

Cine crede că prin lege se pot crea judecători pricepuți și drepți, și mai cu samă *drepți*, dă dovadă că nu cunoaște sufletul omenesc. Ori cîte îngrădiri s'ar pune acelora cari se pregătesc să devie judecători; ori cîte îngrijiri s'ar pune în selecțiunea acestor judecători, nu vom putea ajunge idealul visat, în teorie, de semnatarii manifestului din luna Martie.

Și nu vom putea ajunge acest ideal, pentru că întregul nostru organism social este ros de o cangrenă care distruge totul: politica, cu tovarășul ei nedespărțit: hatîrul.

Nu-mi permit a pune la îndoială bunele intențiuni ale d-lui Stelian. Nu bănuesc că prin înmulțirea numărului judecătorilor, se tinde a se forma o nouă pepinieră de slujbe pentru favoriții regimului. Mai mult încă, cred că d. Stelian este convins că proiectul său de lege va aduce o îmbunătățire reală în chipul de a se împărți dreptatea la sate, că adică s'ar ușura cu mult judecățile.

Admițînd toate acestea, totuși, eu cred că s'ar ajunge la acelaș rezultat, lăsînd neschimbată actuala organizare a judecătoriilor de pace, modificîndu-se numai cîte-va articole, atît din această lege, cît și din altele, și căutînd să avem o administrație compusă, nu atîta din oameni pricepuți, cît mai cu samă din oameni cinstiți, de oare ce între justiție și administrație sunt legături așa de strînse, în ceea ce privește pe țarani, în cît reformarea uneia fără a celeilalte, chiar dacă ar fi posibilă, ar fi cu totul inutilă.

Crearea judecătorilor ambulanți să fie oare o reformă fără care nu ar fi o adevărată justiție pentru săteni?

Cred că nu.

Inutilitatea înmulțirei numărului judecătorilor, s'a dovedit acum cîțiva ani în urmă, cînd, după legea d-lui Marghiloman din 1894, se crease un mare număr de judecătorii, conduse de judecători fără ajutoare. Erau săptămîni întregi cînd judecătoria sta închisă, în lipsă de procese. Apoi, cînd judecătorul era nevoit să absenteze, pentru a-l putea înlocui cineva, se trimetea cîte un ajutor de grefier de la tribunal, oameni lipsiți cu totul de cunoștințe juridice. După doi ani, aceste judecătorii cari deveniseră numai o sarcină budgetară, fără să fi adus nici un bine populațiunei rurale, au fost desființate, revenindu-se la vechiul sistem.

Judecătorii ambulanți, dacă vor fi de folos în alte țări, nu ar contribui la noi, întru nimic mai mult de cît actualii judecători, la ușurarea judecăților dintre săteni, dacă s'ar face modificările de care voiu vorbi mai la vale, în actuala lege a judecătoriilor de pace.

In asemenea împrejurări pentru ce s'ar încărca budgetul țărei cu cheltueli mari, cheltueli inutile?

Să se ceară condițiuni cît de grele pentru intrarea în magistratură; să se ceară condițiuni speciale spre a fi judecător de ocol, dacă s'ar crede necesar; să se dea judecătorilor de ocol și oare care atribuțiuni, pe care nu le au astă-zi, precum ar fi controlul asupra executărei muncilor agricole și altele; toate acestea s'ar împăca perfect de bine cu actuala organizare, îmbunătățită și întărită.

Dar cari ar fi modificările de făcut în actuala lege?

(Va urma) **Artur Gorovei.**

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT
Renumiții **Şoşoni** și **Galoşi**
Adevărați Ruseşti
Marca „COLUMB“
cu noua invenţiune contra lunecării

Ultime informaţii

Membrii clubului conservator din Iaşi sunt convocaţi în adunare generală pentru Luni 5 Noembrie ora 8 jum., seara, la ordinea zilei fiind cîteva chestiuni urgente de discutat.

Excelentul nostru amic, d-rul Ernest Juvara, profesor Universitar, se află de cîteva zile serios bolnav.

O intervenţie chirurgicală fiind absolut necesară d. dr. Toma Ionescu a fost chemat telegrafic.

D-sa a sosit astăzi dimineaţă şi a şi procedat la operaţie, fiind asistat de d. dr. Bălăcescu.

Dorim din suflet amicului dr. Juvara o grabnică şi complectă însănătoşire.

Vineri 2 Noembrie, se va judeca de comisia de judecată din Bucureşti, procesul institutorului I. Onu pentru fapta care se referă la timpul revizoratului său de Fălciu acum 9 ani în urmă. Ura care se dezlănţuie contra acestui prea meritos institutor, care a produs atîta pe terenul literaturii didactico-estetică, face parte din lanţul de infamii şi sălbătăcii, care colcăe la ministerul de instrucţie.

D. Spiru Haret îşi tae singur craca de supt picioare, căci va fi de pomină cel de al 3-lea al său minister, ministerul războinărilor şi al călăilor.

Acuzarea în procesul intentat d-lor profesori Gh. Ghibănescu, Gr. Patriciu şi M. Ţilensky, o va susţinea d. Sp. Popescu, iar apărarea o va face d. Virgil Arion, deputat.

Procesul, precum se ştie, o înscenare pur haretistă, se va judeca la 7 Noembrie înaintea consiliului permanent al instrucţiei.

Tribunalul secţia a II-a a confirmat astăzi mandatul de arestare ce-a fost lansat de judele instructor al cabinetului II contra lui Herman Şapira, misit de avocat şi procuratorul d-lui Anton Roseti Rosnovanu.

Şapira, care a fost asistat de avocaţii Suţu şi Roiu, va face apel la camera de punere sub acuzare.

Din *Grumezoaia* (Fălciu) ni se scrie că Duminecă 28 Octombrie a. c., s'a celebrat căsătoria civilă şi religioasă a drăgălaşei d-re Calipso Poraşnicu cu tînărul candidat la preoţie G. T. Manoliu. Nuni au fost d. şi d-na D. I. Harnagea, iar cununia a fost cetită de protoereul judeţului Ir. Hagiu. S'a petrecut pînă în ziuă, oaspeţi fiind toţi fruntaşii meleagurilor vecine.

Disidenţa liberală *din Huşi* voeşte să se reorganizeze. In acest scop d. Nicu Cişman a lansat invitări la toţi pretinşii prieteni rurali să vină la întrunire pentru Duminică 28 a. c., acasă la d. Dobrea Dobreanu primar. La ziua fixată n'a răspuns nimene, mai ales că d. Ir. Gheorghiu prin scrisoarea publicată în „Voinţa Naţională" a demascat această atitudine războinică.

Cocoţarea dizidenţii liberale tinde a surpa actuala administraţie în judeţ, forţînd mîna ministrului de interne; şi cînd te gîndeşti că în această tristă acţiune Leuştean e ajutat de veşnicul delator te prinde scărba!

Astă-zi candidaţii la posturile de interni de la spitalul sf. Spiridon, au început proba orală.

Examenul va dura pînă poimîne.

Iată raportul serviciului sanitar cu privire la mersul epidemiilor în judeţul nostru:

In cotunele Petreşti şi Cilibiu, din comuna Golăeşti, s'a declarat epidemiile de anghină difterică şi febră-tifoidă; în Frumoasa şi Mogoşeşti s'a ivit epidemia de anghină difterică, iar dezinteria s'a stins la Coarnele-Caprei şi Cioara.

Eri I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, împreună cu suita sa a sosit la Tg.-Frumos, unde a inspectat bisericile din acea localitate.

Azi dimineaţă la orele 7 jum. I. P. S. S. Mitropolitul a plecat să inspecteze parohia din Dădeşti.

Vineri dim. se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, cu ocazia a 38-a aniversare a căsătoriei M. M. L. L. Regele şi Regina.

Se comunică din Caracuda, oraşul Peştilor, că acolo apare un ziar scris, chipurile, romîneşte şi la care colaborase următorii:

Alecuracudă, căpitan în umbră şi misit de sorţari;

Jean Alphonse Harmasaravos, fost în viligeatură la casa cu poarta verde. Antonuţă Şapira zis şi Furagiubaşa.

Raul, atît pe astăzi.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu a inspectat eri penitenciarul central din localitate.

Parchetul a fost înştiinţat că astă-noapte nişte hoţi spărgînd o fereastră de la casele lui Al. Costin din Hoiseşti, comuna Păuşeşti, s'au introdus înăuntru şi au furat toate lucrurile care se aflau în casă şi o sumă de bani.

Judiciare.—Astă-zi urma să se judece înaintea Curţei de Apel secţia II-a procesul dintre d-nii V. Ionescu şi Lucilius Oprescu, magistraţi şi ministerul de finanţe pentru contravenire la legea timbrului şi procesul dintre d. I. Corjescu preşedintele tribunalului secţia III-a şi ministerul de finanţe pentru acelaş fapt.

Ambele procese s'au amânat.

*

La aceeaşi secţie se judecă astă-zi de complectul secţiei, divergenţa ce-a intervenit în procesul d'intre d. Pârlăgeanu şi arendaşii moşiei Mitoc, pentru înfiinţarea unui sechestru pe averea arendaşilor de pe acea moşie.

In acest proces pledează domnii: M. B. Cantacuzin, A. A. Bădăreu, V. Sculi, ⊠. Cananău şi Stoianovici.

Poliţia noastră de siguranţă a arestat pe un ţaran din Vaslui, care venise în localitate se vîndă un mare număr de bijuterii şi obiecte de valoare.

Luat din scurt, ţaranul a declarat că posedă bijuteriile de pe timpul răscoalelor şi devastărilor de astă-primavară şi că le-a luat de la un arendaş devastat din jud. Vaslui.

E vorba ca pe ziua de mîine să avem cîte-va schimbări în poliţia locală.

Se zice că e vorba de înlocuirea unor sub-comisari şi a unor agenţi de la serviciul siguranţei.

D-nii Ionescu şi Valaori, inspectori ai învăţămîntului secondar, au sosit azi dimineaţă în localitate.

Ambii au inspectat liceul Naţional.

Societatea „Crucea Roşie" din Iaşi va da un mare bal costumat în Decembrie, în sala Teatrului sau în sala Cercului militar.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 31 Octombrie

Reforma administrativă

— Intrunirea prefecţilor —

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu, ministrul de interne, a convocat pentru astăzi dimineaţă pe toţi prefecţii din ţară, cărora le-a arătat proectul de lege pentru reforma administrativă.

D. Ionel Brătianu a declarat că administraţia noastră nu numai că e rea, dar aşa cum e astăzi, e ca şi cum nu am avea-o.

D-sa arată că are de gînd să facă ca acei care pe viitor vor fi în fruntea administraţiilor să fie demni şi să vie mai des în contact cu comunele, spre a se interesa în deaproape de nevoile lor.

D. Brătianu mai face cunoscut, că pentru şi mai bunul mers al administraţiei, a hotărît să sporească numărul inspectorilor comunali.

Ministrul de interne a distribuit apoi prefecţilor proectul de reformă administrativă, spre a le studia.

D-sa a mai declarat că are de gînd să desfiinţeze cercurile comunale şi să se formeze comune independente, care să fie la o depărtare de 10 km., una de alta.

D. Ionel Brătianu a cerut apoi prefecţilor să studieze bine hărţile judeţelor lor şi să chibzuiască cum ar fi mai bine de împărţit plăşile, în vederea unei mai bune administraţii.

Dezbaterile au luat sfîrşit la ora 12.

La orele 4 p. m., prefecţii se vor întruni din nou la ministerul de interne, spre a continua discuţia.

Intrunirea cîrciumarilor

Bucureşti.—Astă-zi a avut loc aci o întrunire a cîrciumarilor spre a protesta în contra proiectului monopolului cîrciumelor la sate.

Au luat cuvîntul domnii; Dimitrescu Militari Răsvan şi Dragomir Niculescu, cari, în cuvîntările lor, au indemnat pe cîrciumari să se agite în contra proiectului,

S'a votat şi o moţiune prin care se arată că dacă proiectul va fi votat şi legea pusă în aplicare, 35,000 familii vor rămînea fără ocupaţie.

Casa rurală

Bucureşti—Proiectul casei rurale va fi discutat de comisia parlamentară în şedinţa de Sîmbătă.

Comisiunea parlamentară

Bucureşti.— In şedinţa de astă-zi a comisiunei parlamentare, d. *C. Disescu*, luînd cuvîntul, a combătut dispoziţia din proect a judecătoriilor prin care ţăranii n'au dreptul de a face apel la judecătoriile de ocol, contra pedepsei aplicată de primar.

D. *Toma Stelian*, ministrul justiţiei, dă cîte-va amănunte în chestia despăgubirilor proprietarilor şi arendaşilor devastaţi.

Ministrul justiţiei spune că statul nu e dator să despăgubească pe cei devastaţi, dar că se va numi o comisiune care va evalua pagubele proprietarilor şi arendaşilor devastaţi.

In urma evaluărilor ce vor fi stabilite de această comisiune, se va face o lege prin care se va prevedea despăgubirea celor devastaţi, pe cît vor permite finanţele.

D. Stelian mai adaogă, că împrumuturile făcute de proprietari şi arendaşi la Banca Naţională, vor rămînea în fiinţă.

Suveranii Germaniei în Anglia

Windsor.—Eri după dineu s'a ţinut cerc. Azi la orele 11 a. m. Imparatul Wilhelm, Regele Eduard, ducele de Connaught, au mers în automobil în pădurea Windsor, unde erau aşteptaţi de către principele de Galles, prinţul Arthur de Connaught şi prinţul Cristian de Schleswig Holstein. Mai tîrziu a sosit şi Impărăteasa cu ducesa de Albany şi cu prinţul Teck.

Impăratul Wilhelm şi Regele Eduard după ce au vînat au plecat la Ganborne Tover pentru a lua prînzul, la care au asistat de asemenea Impărăteasa şi damele din elita regală.

Parlamentul belgian

Bruxelles. — Parlamentul s'a deschis. Camera deputaţilor a reales ca preşedinte pe d. Scollaert.

Un teatru distrus de flacări

Moscova.—In teatrul de operă Solodownikow a isbucnit azi dimineaţă un incendiu care nu a putut fi stins până la prînz. Acoperişul în parte a căzut. Sub dărămături s'a găsit cadavrul unui amploiat. Foierul şi bufetul au scapat neatinse. Maestrul decoraţiunilor a perit în flacări.

Causa incendiului se atribue unei imprudenţe.

Moartea unui prinţ

Veneţia.—Prinţul Arnulf a murit astă-seară.

Demersuri contra bandelor bulgare

Sofia.— Reprezentantul Angliei a făcut demersuri serioase pe lîngă guvernul bulgar atrăgîndu-i atenţiunea asupra sporirei agitaţiei bandelor bulgare în Macedonia dia timpul din urma şi invitîndu-l să uzeze de toată influenţa sa pentru a o micşora.

Acţiunea bandelor sîrbe şi bulgare

Constantinopol.—Acţiunea bandelor sîrbe şi bulgare în vilaetul Uescueb continuă. Vineri o banda sîrbă a atacat satele bulgare Stracin, Dishidi, Kratova şi Gradec din districtul Palanka. O parte din satul Stracin a fost incendiată. La Gradec casa primarului a fost arsă. Primarul a fost găsit mort în mijlocul flacărilor. In aceiaşi zi o bandă bulgară a incendiat satul sîrb Kiselyca; trei persoane au pierit.

O catastrofă

Paris,— Se comunică din Valence sur Rhone, că în satul Telines s'au prăbuşit 40 de case.

Locuitorii au putut să fugă la timp.

Ciuma

Trieste.— Provenienţele din Tunis unde s'a constatat în mod oficial ciuma bubonică vor fi tratate după regulament.

Duel

Paris.—In urma incidentului care a avut loc eri în Cameră, în care d. Berteau a interpelat în mod violent pe d. Benoist, care propunea reducerea îndemnităţei parlamentare, s'au schimbat martori.

Camera Deputaţilor

Viena.— Camera deputaţilor. Noii miniştri apărînd în sală sunt primiţi cu vii aplauze, pe cînd cei radicali şi cîţi-va socialişti fac zgomot.

Noii miniştri sunt viu felicitaţi, în mijlocul sgomotului făcut de Cehii radicali. Ministrul preşedinte Beck presintă camerei pe noui miniştri (vii aplause). Sgomotul cehilor radicali continuă încă cît-va timp. Socialistul Ceh Nemek protestează în contra numirei ca ministru a cehului Prasek, care s'a aratat ca vrajmaş al reformei electorale şi al uvrierilor.

Propune, pentru a se da ministrului ocazie de a'şi desvolta programul ca să se deschidă discuţiunea asuprb declaraţiunei ministrului preşedinte despre numirea noilor miniştri.

Propunerea este respinsă. Klafo, ceh radical, protestează în limba cehă contra intrărei a 2 miniştri cehi în cabinet. Camera continuă în urmă discuţia moţiunilor urgente socialiste privitoare la creearea exorbitantă a preţului alimentelor. Deputatul Renner invită guvernul să ia diferite măsuri printre care abolirea proibiţiunei importului vitelor din Rusia, Romînia şi Serbia şi cere negocieri cu aceste state în ce priveşte închierea unei convenţiuni veterinare. Invită de aseminea guvernul de a permite importul de vite în abatorii ce se vor creea de a lungul graniţei regiunilor unde există pericol de introducerea epizootiilor.

Către finele şedinţei deputatul Nemec interpelează asupra pretinsei revolte a foametei din Nachod (Boemia), unde trupele intervenind ar fi rănit 2 persoane şi ar fi arestat 12

Din Camera Franceză

— *Chestia Marocului* —

Paris. — Camera. D. Bonis Castellane interpelează asupra evenimentelor din Maroc. D. Deschannel declară că lumea întreagă a fost unanimă a recunoaşte legitimitatea unei imediate reprimări conform actului de la Algesiras de acord cu Spania.

D. Deschanel afirmă că Franţa nu vra nici de cum să cucereasca Marocul.

In sforţarea de internaţionalizare a poliţiei din Maroc, noi ne îndeplinim gradual misiunea noastră civilisatoare de acord cu Europa. D. Ribot declară; „In interesul Europei, noi nu putem să rămînem tăcuţi în faţa Germaniei. Franţa şi-a asumat un rol greu, dar demn de ea, căci ea ca şi Spania nu poate recunoaşte altor puteri aceleaşi drepturi de a dirija acţiunea europeană în Maroc. Franţa nu va îndepărta respunderile pe care şi le-a luat. D. Ribot aprobă măsurile de represiune care au fost luate, regretînd numai o uşoară întîrziere în ofensiva generalului Dride, a cărui acţiune nu o critica nici de cum: noi suntem la Casablanca pentru a ne îndeplini o datorie şi vom pleca numai cînd o vom fi împlinit complect şi cînd vom fi asigurat siguranţa la Casablanca". D. Ribot aprobă guvernul de a nu fi debarcat trupe în celelalte posturi. Oratorul termină imitînd pe dl. Pichon de a evita o politică de slăbiciuni şi de vicleşug (vii aplause).

D. Pichon aminteşte măcelul din Casablanca şi explozia desconcertenţei xenofibii, care nu putea rămânea nepedepsită fără a se compromite actul de la Algesiras. Ministrul expune pe larg măsurile luate pentru reprimarea turburărilor. S'a recomandat în acest scop generalului Drude şi amiralului Philibert Toate puterile s'au raportat la Franţa şi la Spania pentru a asigura siguranţa naţionalilor lor în Maroc. Chiar marocanii au cerut concursul nostru care la început trebuia să fie cu totul pacinic. De la debarcare nici un european nu a mai fost ucis sau rănit. Ministrul amintind faptele militare pe de a rîndul explică că triburile nu au fost urmărite în interior pentru a nu se angaja în vre-o întreprindere periculoasă. D. Pichon descrie sforţările Franţei şi ale Spaniei de a organiza poliţia a cărei întârziere e datorită magzemului. Ministrul adaogă apoi că răspunsul Germaniei privitor la debarcare în alte porturi nu a influenţat nici de cum asupra deciziei luată de Franţa şi de Spania. Nota Germaniei nu era ostilă însă era prevăzută numai în cas de necesitate inteluctabilă.

D. Pichon adaogă că graţie acordului dintre Drude, Philibert şi Regnault şi graţie limpezirei atitudinei noastre am putut evita o debarcare în celelalte porturi pe care însă o vom face o dacă evenimentele ar cere-o. Agenţii francezi aveau instrucţii de a nu se amesteca nici de cum în politica interioară a Marocului.

Generalul Drude trebuia să combată pe Mulay Hafid numai în casul unui atac.

Sunt de acord cu d. Ribot pentru a spune că soarta noastră în Maroc nu este nici de cum legată de soarta cutărui ori cutărui Sultan. Noi am negociat în tot deauna cu Abdul Aziz, mai cu samă pe baza actului de la Algesiras şi am rămas de fapt de partea lui. Ministrul declară că nu a fost nici odată desacord între Franţa şi Spania, ci numai tratativele foarte fireşti.

Ministrul conchide zicînd că Franţa a avut preocuparea dominantă de a evita o expediţie militară şi o evitarea ori cărui bănueli a intervenirei noastre. Voim să facem din Maroc o ţară de protectorat, însă nici-o ţară să n'aibă influenţa preponderentă. Vom ţine angajamentele noastre faţă de toate puterile. Ministrul speră că Marocul va regăsi în curînd liniştea şi prosperitatea, căci guvernul a reuşit de-ajuns a evita criticile adversarilor săi: sarcina ingrată şi dificilă (lungi aplause). Şedinţa se redică, discuţia va urma mîine.

Bereria „ZIMBRU"

— din Piaţa Unirei —

Mîncări calde şi reci la ori-ce oară — de zi şi noapte. —

ADMINISTRAŢIA NOUĂ

ION DEMBINSCHI

A. Kirilovici

AVOCAT

S'a mutat Strada Golia 35

Un tînăr comptabil rutinat, cu practică îndelungată, perfect bilanţier, prima referenţe, caută post fie chiar de administrator, voiajor sau Platz-Agent, eventual şi ocupaţiuni cu ora. A se adresa la ad-ţia acestui ziar.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

S'a mutat strada de jos 13—15.

Prof. Dr. Bălăcescu

CHIRURG

Dă consultaţii pentru boale chirurgicale şi boale de femei.

Luni, Marţi şi Mercuri

de la ora 10—12 a, m. la

HOTEL TRAJAN

Se află de vînzare Una trăsură cu poclit, una gonitoare de Sviţera şi una eapă.

A se adresa strada Şoseaua Racoviţă No. 8.

Docent Dr. ZOSIN

Specializat la clinicile din Berlin, Heidelberg şi Paris

BOALE NERVOASE ŞI INTERNE

Consultaţiuni: 1—3 şi 6—7 p. m.

Str. Armeană 15

EMIL D. LEFTER

fost judecător de instrucţie

AVOCAT

Consultaţiuni 8—10 a. m., 4—6 p.

Iaşi, Str. Carol 14.

Birourile casei de bancă ***Moritz Wachtel*** s'au mutat în casele orfelinatului Neuchotz, vis-a-vis de hotelul Trajan, strada Academiei.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Da-ă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţă, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Rădulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858.

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a VI-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loteriei am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei VI-a va avea loc la 1—27 Noembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 12 Octombrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa VI-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore,* căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bolĭă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

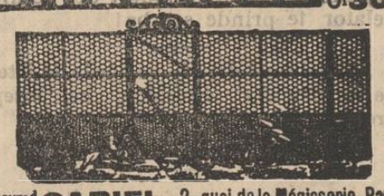

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 720 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 283. Vineri 2 Noembre 1907

Spor de orientare

O nedumerire stăpîneşte partidele noastre politice. In faţa marilor probleme sociale, ce se pun, şi cei ce deţin puterea stau şi dibuesc, iară soluţiile propuse sunt departe de a lecui relele spre deplina mulţumire a tuturor.

Fie că chestiile ridicate de mişcarea din Martie au găsit partidele nepregătite, fie că prin însăşi natura lor cer o adîncă cercetare a lucrurilor, fruntaşii îmbelor partide sunt în căutarea soluţiilor.

Unii, încrezători în analiza prezentului, cred a se mulţumi cu constatarea de fapt a lucrurilor, cu îndreptăţirea acestor fapte şi nu îndrăznesc a merge pe tărîmul reformelor, cu toată încrederea ce le-ar da-o cunoaşterea crudei realităţi.

Alţii, văzîndu-şi numai interesul lor, fie din o parte sau din alta, uită a găsi formule, şi nu voesc a eşi din stările lor create de vreme, mulţumiţi de prezent.

Alţii, doctrinari prin fire şi cultură, cred a reduce la formule simpliste complexele chestii sociale şi în simplismul lor adoptă păreri arierate, măsuri neprielnice şi iau trecutul drept viitor şi cred a îndruma prezentul pe cărările trecutului.

In sfîrşit toţi catalogheazā faptele, enumeră cauzele, cifrează remediile şi se dau ca posesori ai panaceului universal.

In acest haos de păreri, în acest amestec de limbi, în această babilonie socială şi economică, ni s'a dat a vedea stînga liberală idealizînd o fază economică veche cu 50 de ani în urmă— cum sunt imaşurile naturale; liberali doctrinari nevoind să ştirbească o *jirebie* din trunchiul marei proprietăţi, invocînd constituţia şi sfîntul drit al proprietăţii; conservatori de baştină rîdicînd mănuşa contra ai lor, luînd taurul de coarne, neînspăimîndu-i nici dritul sacru al proprietăţii, nici ciuntirea marilor averi, luînd calea largă democratică şi progresivă, după cum înaintaţii foşti socialişti restrîngîndu-se într'un poporanism arierat.

In acest bruhaha politic o sumă de fruntaşi conservatori duşi de dorul de a înlesni atît orientarea partidului, cît şi prin partid a şefului, au crezut că e momentul a strînge rîndurile şi a pune la contribuţie toate luminile, toate străduinţile, toate voinţile, ca în acest prag al politicei noastre sociale şi economice să se înlesnească trecerea de la clădirea pe persoane la clădirea pe idei între toţi acei ce simt rostul vieţii politice în şi prin partide.

S'a zis şi s'a susţinut de unii din fruntaşi următoarea doctrină politică: norodul asupra căruia se legiferează e ca un bolnav; adesa ori bolnavul nu ştie ce cere, nu ştie ce-l doare; omul politic e ca şi doctorul, care venind la căpătăiul bolnavului îi cercetează boala, îi face diagnoza şi-i recomandă leacul.

[illegible] e rolul legiuitorului.

[illegible] e evanghelică ar fi aceea[illegible] politică, căci numai în

Spre acest sfîrşit o mînă de fruntaşi, din cari unii şi-au făcut o specialitate din chestiile economice, alţii au adînci cunoştinţi de fapte reale şi materiale, iar mai presus de toate sufletul şi inima acestui mănunchiu de barbaţi cercaţi a dat indestulătoare dovezi că e cel mai chemat a da soluţii în lecuirea relelor sociale; cînd zic dar că toţi aceşti fruntaşi vin şi prin calea presei voesc a înlesni orientarea, care pare a se fi pierdut, în îndrumarea spre căi măsurate şi reale la resolvirea chestiilor sociale, noi cari ne-am făcut din lumina presei un credo, din devotamentul prietenilor noştri o doctrină, să salutăm noua hotărîre, ca una din cele mai salutare pentru a se spori limpezirea prezentului prin scotocirea trecutului şi îndrumarea spre viitor.

In această nouă orientare se va întări şi ideia conservatoare prin acţiunea fruntaşilor conservatori, şi se va limpezi terenul de separaţiune între partide, pentru a nu se zice că se încrucişază partidele pe terenul ideilor economice, ci că nu numai pe terenul personalităţilor se pot grupa partide ci şi pe chestiuni de idei, mai ales de acele cari privesc masele adînci ale populaţiuni noastre.

Dacă e adevărată zicala veche, că cine distinge bine învaţă bine, aşa şi în orientările politice ale partidelor, cine cunoaşte adînc realitatea goală a lucrurilor şi în alăturare cu trecutul evolutiv şi cu prezentul comparativ şi colateral, va găsi învăţămintele temeinice ale reformelor.

Acţiunea întreprinsă de prietenii noştri în lupta de idei, noi n'o luăm de cît ca un *spor de orientare* în mişcările din partid. **Gh. Ghibănescu**

Dinasticismul liberalilor

In discursul pronunţat cu ocazia desvelirei statuei lui Lascar Catargiu, d. P. Carp a amintit şi de faptul istoric, cînd la 1871, sub influenţa politicei antidinastice şi revoluţionare care se ducea în potriva abia întemeiatei dinastii, M. S. Regele a fost gata să abdice.

Şi şeful partidului conservator a numit această descurajare, a monarhului, tînără, voind prin aceasta să spuie că numai la vrîsta pe care o avea atunci Regele, se putea descuraja şi hotărî la renunţarea oricărei rezistenţe.

Faptele de altfel au încuviinţat spusa d-lui Carp. Cîte neplăceri, cîte atacuri nedrepte n'a avut să mai încerce Regele Carol în ţara Romînească, dar nici odată după 1871 n'a mai avut dorinţa de a abdica. Se oţelise în luptă, îşi însuşise prea mult obiceiurile şi nevoile acestei ţări, anii încununase fruntea şi voinţa Sa cu mai multă răbdare şi cumpătare şi atacurile nu-l mai puteau clinti din postul ce şi-l alesese de Suveran democrat şi înţelept al acestui Orient latin.

Cîtă însemnătate a avut intervenţia lui Lascar Catargiu în acele clipe numai istaria le va însemna, căci hotărîrea pripită a Regelui pusă în esecutare, ar fi [illegible]

ŞAPIRIŞTII

Mulţi din descendenţii vechilor boieri şi-au risipit averile moştenite de la părinţi sau de la strămoşi.

De cînd lupta pentru trai a devenit, însă, mai grea; de cînd a apus şi moda ca să se cheme nume mari la cinste mari; de cînd au prins minte pînă şi mitocanii parveniţi şi nu-şi mai peţesc fetele după boieri scapataţi—de atunci, la boierăşii aceia, cari au dat pe fereastră afară săculeţii cu galbeni, cari au păgubit moşiile la masa cea verde unde partenarii jucau cu cărţi măsluite—de atunci, zicem, ivitu-s'a la acei boieraşi boala neguţitoriei.

Deghisaţi, fireşte, căci, după înţelesul lor, negoţul ie o ruşine—ei fac felurite soiuri de comerţuri, ca să-şi refacă averile.

Unul, învălit bine în mantia de fost sfetnic al tronului, vinde—delicioasă coincidenţă—hrană pentru caii soldaţilor.

Un altul, fost deputat, deputat al Iaşului pe vremea cînd ciinii umblau cu covrigi în coadă—este un obicinuit al cafenelelor evreeşti, al acelor cafenele nesănătoase, unde fumul de ţigară, miros ul greu al cafelei proaste, miroase încă mai bine de cît gheşefturile ordinare ce se pun la cale acolo.

In întreprinderile lor hazardate, boierii aceştia lucrează cu nume împrumutate. Ca să nu afle cumva istoricii ţărei, că descendentul cutărui hatman a devenit furnisor de fân sau de paie, ei lucrează sub numele de Goldstern sau de Şapira şi nimeni nu ştie, că acest Goldstern şi acest Şapira represintă, de fapt, oameni cari, în saloanele cele mari, joacă neobosit rolul de gladiatori ai cinstei şi pentru cinste.

Căci aceste 2 pseudonime—Herman Şapira şi Osias Goldstern—luptă neîncetat pentru cinste. Cinstea şi corectitudinea, după înţelesul lor, este monopolul castei lor şi cine nu face parte din ea, cine nu furnisează praf în loc de fân, nu-are dreptul să fie cinstit.

De ce ar fi cinstit omul care munceşte din greu—dacă cinstea este proprietatea lui Şapira?

Iar dacă Şapira este prins cu obicinuinţa lui—cu ocaua mică—explicaţia se găseşte repede: Şapira ie omul lui Antoniu.

Dar nu Antoniu a dat procură prin care boierul substitue în drepturile sale pe Şapira; nu Antoniu se freacă zilnic în trăsură cu Goldstern; nu Antoniu face pe stăruitorul de indigenate.

Dar Antoniu ie totuşi, vinovatul: fiind că Antoniu nu face parte din lumea selectă a lui Şapira.

Şapira şi Goldstern—al lor ie monopolul cinstei!

CATE-VA NOTE

La Huşi există o cafenea, numită cafeneaua Vasilache, care ia o vie parte la toate evenimentele delicioasei capitale a judeţului Fălciu.

Ştirile din Huşi, de ori ce fel ar fi ele, ne arată, în adevăr, că toate evenimentele politice, comerciale, familiare—se petrec, invariabil, în cafenea la d. Vasilache.

Dacă ar exista şi la Huşi moda ca [illegible] ele să frecventeze cafenelele—

Iar de departe vine ştirea, că o gazetă, care ea singură crede că nu mai există, încearcă, ca salvare, să deschidă o secţie de aperitive.

Cu şapiraţivele acestea speră ziarul să facă treabă bună.

Atîta rău!

*

Voinţa Naţională ne face de rîs fiindcă am reprodus greşit o informaţie aci.

A trebuit să facem astfel, căci dacă am scrie noi cum scrie gazeta lui Iţik, atunci vom ajunge să spunem că Nădejde n'a făcut cu aripa la stînga cu „ocazia“ miei de mărci.

Asta nu se poate, iubitule Iţik.

OAMENI ŞI LUCRURI

OPTIMEA...

Cea dintăiu grijă pe ziua de eri a fost să-mi achit integral optimea mea de loz, în vederea tragerei mari, decizive, care se începe şi care va fi, ca de obiceiu, marea senzaţie a zilei, marea dătătoare de surprize, marea făcătoare de minuni...

Minunea poate să consteie în neaşteptata îndeplinire a atîtor speranţe, în subita îmbogăţire a atîtor nevoiaşi, în brusca transformare socială legată de această simplă formulă: a avea parale...

Imi permit luxul de a contempla cîteva clipe această foaie colorată, meditînd desemnurile simbolice, recitind diversele indicaţiuni tipărite. Şi în acest moment am impresia că această optime, fără nici-o valoare reală, însamnă de fapt mai mult ca o bancnotă oare-care, cu valoarea ei fixă şi imobilă; optimea aceasta însamnă posibilitatea unui mare cîştig, şansa unei apropiate îmbogăţiri, însamnă iluzia însamnă speranţa... Şi atunci, fără de voie, mă obsedează curiozitatea de a cunoaşte pe *cealalţi*, pe neştiuţii mei tovarăşi în mâinile cărora se găsesc celelalte optimi— poate nişte asociaţi de mîne la un succes, la un cîştig nebănuit...

Imi pare că aşi simţi o adevărată plăcere să-i văd şi să-i ştiu. Sunt ei oare din lumea celor simpli, doritori numai de o viaţă mai uşoară şi mai liniştită? Sunt ei niscai-va intelectuali cu psihicul complex şi nelămurit? Ce vise îşi întemeiază ei oare pe realizarea cîştigului posibil? Cine ştie.... Se vor mărgini poate la plata unor datorii care-i apasă; vor isbuti poate să scape de lipsuri grele, ori vor merge sà admire cerul unde-va sub orizonturi senine, in ţările calde, uşurîndu'şi sufletele de pîcla unei vieţi searbede, plină de lupte, de frămîntări, de nemulţumiri şi de proză?

Toate se pot întîmpla şi toate acestea ar fi legate de o simplă întîmplare, supuse unui simplu capriciu al necunoscutului pe care-l numim „destin“—norocului de a realiza din cîştig, şansa unei repezi înavuţiri... Căci fără de aceasta nimic nu e posibil şi nimic nu te ajută în această lume a luptelor şi a rivalităţilor şi nimic nu-ţi deschide poarta liberă a dorinţelor, nu-ţi uşurează zborul către idealuri, decît această simplă şi singură condiţiune: bogăţia.

Nici măcar „om cinstit“ în senzul modern al cuvîntului nu ai putinţa de a fi fără această condiţiune, căci în societatea de astăzi stoicizmul, sobrietatea, resem-

Igiena şcolară [1]

— IMBRĂCĂMINTEA —

Imbrăcămintea. — Cerinţele principale igienice relative la îmbrăcămintea elevului sunt: 1) ea trebueşte să fereasca corpul de înrîuririle neplăcute ale atmosferei, dar în acelaş timp nu trebue să moleşească corpul şi cu atît mai mult să nu producă o prea mare încălzire a lui; 2) nu trebue să oprească ca respiraţia pielei să nu se facă; 3) nu trebueşte sā strîngă corpul, oprind mersul normal al procesului de circulaţie, respiraţie şi altele, să nu împedece buna desvoltare a corpului; 4) trebue să fie curată.

Dacă îmbrăcămintea nu apără suficient pe copil de frig, desvoltarea şi creşterea organizmului se opreşte, căci o parte din puterile organismului se cheltuesc pentru lupta în potriva frigului: descompunerea acelor elemente, care slujesc ca să zicem aşa ca material de ardere, isvorul căldurei în organism, se măreşte; şi prin urmare pentru crearea de noi elemente în organism rămân în rezervă mai puţine elemente nutritoare. De acea oamenii cari sunt forţaţi de a trăi în regiuni climaterice reci, spre pildă eschimoşii, se deosebesc prin o statură mică. Acest lucru l'a remarcat încă de mult Spencer în cartea lui despre educaţia mintală, morală şi fisică. El arată aceasta şi prin faptul că în lumea animală se observă acelaşi fenomen: poney din Scoţia cum de asemenea oile şi vacile, trăind într'o climă rece sunt de o statură mică şi au o înfăţişare mizerabilă.

In special are o înrîurire foarte primejdioasă frigul, asupra copiilor care mai suut şi rău nutriţi.

Lupta cu frigul ia din organism multă putere şi material nutritiv, în urma căreia copii slăbesc şi se desvoltă prost. Dar nu numai în aceasta se mărgineşte această luptă; de multe ori organismul n'are suficienta putere de a lupta cu frigul şi în cazul acesta organismul se îmbolnăveşte. Cîte boli ale organelor de respiraţie şi digestie cum şi boalele de gît, urechi, etc., nu sunt datorite din lipsa unei îmbrăcăminte cum se cade, sau din causă că stau într'o clasă sau într'o locuinţă umedă. De asemeni nu trebue uitat că copiii care sufere de frig sunt cei mai expuşi boalelor infecţioase.

Au nevoie de o îmbrăcăminte caldă în special copii anemici şi bolnăvicioşi, la care muşchii sunt rău desvoltaţi şi au puţină grăsime şi prin urmare copiii sunt prost nutriţi.

Deci, dacă lăsăm la o parte pe acei copii cari sunt prea mult îmbrăcaţi din o concepţie greşită a părinţilor sau prea rău îmbrăcaţi, o altă concepţie, de asemeni, de a întări prin frig pe copii—ne rămîn cei mai mulţi din copiii săraci care sunt în totdeauna rău îmbrăcaţi. Aceştia vin la şcoală în haine neîndestulătoare, cu ghetele rupte, de multe ori muiaţi de ploae sau de zăpadă pînă la os. Cu această stare de lucruri trebue în special să ne luptăm. Căci nu e numai faptul pe care l'am amintit că o haină rea impedecă desvoltarea corpului dar avem şi alte consecinţe. Frigul am zis, e pricina atîtor boli, pneumonii, pleurite, nefrite, boale de urechi, gît, cari lasă în copii urme pentru toată viaţa (s. p. pneumonii cronice, tuberculosa, surditatea etc). In potriva aceasta se pot face multe lucruri,

Dacă copiii vin la şcoală fără galoşi, trebuesc să fie forţaţi de a aduce o altă păreche de ghete cu ei sau cel puţin o păreche de colţuni uscaţi, pe care îi vor schimba odată intraţi în clasă, bine înţăles că încălţămintea umedă nu va fi lăsată să se usuce în clasă. E necesar ca fiecare şcoală să aibă pentru aceasta coridoare unde să fie depuse paltoanele, hainele şi încălţămintea umedă spre a fi uscată.

Spuneam că în Geneva există o societate pentru a veni în ajutorul copiilor săraci spre aşi cumpara haine; la Amsterdam e o societate care cumpără copiilor ghete şi pantofi cari sunt depuşi la şcoală în aşa chip că elevii găsesc în intrarea în clasă o încălţăminte uscată.

Această societate funcţionează de vr'o 5 ani; în primul an al existenţei sale ea a putut da 132 părechi de ghete şcoalelor; în al doilea an 958 plus 319 părechi date de o singură doamnă, spune d. dr. Monton într'un articol relativ, (în Zeitchz f. Schulges. 1903 August).

Dar nu e mai puţin periculos de a cădea în ceal'altă extremitate: prea multa îngrijire şi îmbrăcare a copilului. Pelea copilului trebue să fie obicinuită a reacţiona în potriva frigului. Mai ales trebue de împedecat învălirea gîtului şi capului.

Trebue să remarcăm că copii îmbrăcaţi prea cald pe timp rece, şed şi în clasă cu aceiaşi îmbrăcăminte şi odată eşiţi răcesc — de aceia trebue ca să desbrace paltoanele şi hainele groase la întrarea în clasă. Dar e foarte greu de luptat cu acest defect introdus de părinţi cînd copiii sunt îmbrăcaţi cu cîte 2—3 părechi de haine, flanele şi para flanele.

Haina elevului nu trebue sa'i oprească mişcările şi buna desvoltare a copilului. Asta s'ar părea aşa de simplu şi aşa de natural şi cu toate astea ce puţin copii sunt îmbrăcaţi în aşa chip ca să satisfacă aceste cerinţi. Se începem cu cele mai frecvente mutilaţii ale corpului prin corsete, legatul fustelor prea puternic şi cureaua cu care se ţin pantalonii. Incă din veacul al 18-lea, renumitul medic, anatom şi naturalist Samuel Tomas von Soemmering în cartea sa *Meberdie Wirkungen des Schnurbruste* şi cu 100 de ani înainte de el Iohn Locke în cartea sa „Gîndiri despre educaţie" au scris: Peptul îngust, respiraţia scurtă şi rea, boalele de plămîni şi diformarea coloanei vertebrale — iată urmările naturale ale corsetului şi a costumelor înguste, care strîng corpul... Nu rare ori se observă ca din lovirea unui membru, mînă sau picior, prin o fractură sau luxaţie, acel membru slăbeşte şi perde orice vitalitatel; cu cît e mai periculos dacă ţinem într'o continuă presiune coşul pieptului, în care sunt închise cele mai principale organe ale vieţei, inima şi plămînul?"

Dr. I. Duscian.

O pasere bătută de furtuni

III

După vechea tradiţie aristocratică trebue ca guvernanta să fie o Miss sau „Misstrese" ce păstrează intacte toate particularităţile ce caracterizează rasa anglo-saxonă, şi să înţeleagă perfect concepţiunile aristocratice de familie, cu un caracter atît de personal încît să se ferească până şi de contactul plantelor Fugère mâle.

Mi se va obiecta poate că la ce servă mîndria de cît a complica şi încurca viaţa? Eu unul puţin îmi pasă de meprizul lor şi fac prompt ori căror obiecţiuni, răspund de pe acum: mîndria are un mare preţ în ochii mei şi dacă aş perde'o m'aş crede că nu mai exist.

Omul care îşi perde sau vinde umbra lui, se va deştepta mai tîrziu şi va vedea că sunt bunuri poate de prisos de care însă nu se poate dispensa. Analizând caracterul acestui spirit de demenţă şi falşă luciditate îl găsim neresponsabil.

Cum putem noi pretinde ca spiritul omului să intre în perioada pozitivă a vieţei pe cît timp el nu a eşit încă din sfera fenomenelor morbide?

Putem noi construi morala pe un funcţiunile spiritului rămîn singure stăpîne pe judecată fără a fi strîns unite sub tutela conştiinţei morale?

Lăsînd la o parte obiecţiunile făcute sub punctul de vedere evoluţionist omul e supus legilor inflexibile ale naturei, şi nu putem admite Dumnezei de toate rangurile care să domineze toate delirurile, pe cât timp harta vieţei ne egalează.

Dacă în lumea superioară sau regatul celor fini, ordinul moral este unica lege atunci eu devin timid şi iată pentru ce:

Singura idee a unui adevăr privilegiat este adevărata morală care nu are nevoe a fi protejată. Imperativul moralităţei nu are nimic de comun cu imperativul prudenţei, şi ori cît de mare ar fi entusiasmul, morala are legi care chiar în esenţa raţională conservă un caracter sacru, misterios. Toate doctrinele pe care conştiinţa morală le exclude, este judecată fără apel.

Maladia voinţei este ea oare o fatalitate atavică? Sunt dorinţi vivace care se aseamănă cu acele branşe gurmande sau mîncăcioase, pe care le tai le arzi şi de geaba, ele cresc fără încetare pentru că seva se ridică necontenit.

Eu nu slăvesc greşelele acestei femei care poate fi bună, generoasă şi chiar binefăcătoare, dar fac să se vază că unele nu sunt probate, iar altele sunt scuzabile.

Ce sentimente m'ar putea determina pe mine a combate o hotărîre sănătoasă care ar onora democraţia?

Eu, ca democrat de rasă, aşi privi-o ca o auroră, ca o floare cerească, aşi susţine-o cu o forţă şi egalitate de suflet mai mare decît visurile ei, şi i-aş admira curajul.

Dar prin felul alegerei sau mai bine zis al culegerei demnă de delirul ei, s'a rătăcit prin un sentiment exagerat, care îi prelunge te orbirea, îi alterează simţul de prevedere, fără nici o idee de limite precise şi tandreţa de mamă.

Oare iubeşte ea mai mult copiii născuţi din amor de cît cei din căsătorie? Eu ered că nu, deşi acuzările plouă asupra ei, scoborînd'o pînă acolo în cît afirmă că nu este în stare a urma un rezonament serios nici un sfert de oră.

In aceste momente de uitare poate că simte un gust viu pentru alte sentimente noi ce i dau atîtea emoţiuni pe care în starea normală viaţa le refuză.

Imaginaţia ei este plină de dorinţi şi inima de acele sentimente, cari îi înveselesc sensurile şi'i ucid moralul.

Eu nu contest întreaga ei natură de a fi independentă, asta-i credinţa ei. Tare bine; dar sunt oare-cari principii morale, adevărate axiome ale conştiinţei, care dacă nu pot fi în deajuns conducătoare vieţei noastre morale, totuşi pot împiedeca cel puţin o rătăcire ale cărei erori devin grave.

Buna credinţă poate fi cel mult o circumstanţă atenuantă, dar nici odată o justificare suficientă.

Doctrina morală şi socială care ajunge la negaţiunea moralităţei, nu este ea oare deja condamnată prin urmările ei?

Inima poate avea dorinţa ei, dar poate ea sacrifica privilegiile creerului? Nu voi nega că inima are rezoanele ei, dar dacă rezoanele nu vorsa a o recunoaşte?

Alţi critici, în ţara cărora majestatea sa este sufragiul universal, atacă pe foasta princesă cu cea mai delicată ironie, reproşîndu-i oare-cum că s'a democratizat pentru a'şi consolida virtutea, ca în urmă să treacă la viaţa monahală spre a câştiga graţia cerului.

Să ne apropiem puţin de sinceritate.

Mai întâi, virtutea nu e o fericire individuală, conştiinţă îmi spune din contra şi eu o cred, că virtutea este o forţă contra egoismului.

Să trecem mai departe. Democraţii nu urăsc poporul pentru că au eşit din el, ei au sete de viaţă şi se felicită cînd cei din rasa aleşilor devin burghezi prin sentiment.

Dacă o fiică de ducesă intră pe drumul timpului pentru a primi botezul sufletului nu'i de mirare. Această fracţiune sfîntă a bisericei, fără nici o odoare de sfinţenie sau de viciuri nobilează originalitatea vieţei.

Pentru ce am ucide credinţa cuiva? Bine e să credem şi să trecem înainte,

Imi place a simţi asupra'mi acest etern mister, căci fericirea cea mai dulce e aceea cînd sperăm.

Pot ei oare să'mi probeze că după moarte nu mai am nimic de aşteptat? Dar eu am sentimentul destul de lămurit că aparţin unei esenţe ce nu are nimic comun cu compuşii peritori. Ce argumente pot ei se opue? Eu nu cred niciodată a fi un automat, un mecanism de ceasornic care funcţionează orbeşte.

Nu am putere a le demonstra, ce'mi pasă; am convingerea mea, şi filosofia care ar căuta să mă contrazică a'şi respinge-o din toate puterile.

Dr. I. Antoniu, Bârlad

Litere-Ştiinţe-Arte

Sarah Bernhard, după indicaţiile ce dă în Memoriile sale are acum 61 de ani. La 16 ani a fost primită la Comédie Française. E de admis că ambele aceste cifre sunt.... micşurate în interesul artei. O mică cochetărie care se poate lesne ierta unei aşa de mare artiste.

*

„Samson" este titlul unei noui drame a lui Henry Bernstein tînărul scriitor parizian ajuns de tînăr la o adevărată celebritate. Şi de astă dată Bernstein îşi alege eroii şi acţiunea în lumea jocului, a burselor.

Problema e cam riscată şi criticii amintesc din nou că piesa e „construită", — însă, ca de obiceiu, cu mari calităţi tecnice.

Vom reveni într'un număr viitor asupra subiectului nouei piese.

*

Lumea credea că cunoaşte toate operile d-lui Edgar Poe. Cu toate astea, în operile sale complecte se aflau cîte-va fragmente întitulate: „Scene din Politian; dramă înedită" Dar ele au fost considerate, ca părţi dintr'o lucrare neadusă la capăt. Or, editorul englez al lui Poe, Iohn Ingram, a avut norocul să regăsească manuscrisul lui Politian. In curînd va fi publicat.

*

La Cernăuţi s'a inaugurat ieri statuia lui Schiller. In discursurile ce s'au ţinut cu acel prilej, s'a insistat asupra faptului că celelalte naţionalităţi din Bucovina au reuşit să împingă la umbră pretenţiunele acelora cari vorbesc şi cugetă nemţeşte.

*

Giacomo Puccini pune actualminte în muzică o dramă nouă „Fata apusului" — al cărei autor este Belasko, autorul lui „Butterfly".

*

Conservatorul de muzică din Bruxella şi-a sărbătorit jubileul de 25 de ani de existenţă.

Informaţii

D-nii C. Pennescu şi dr. Puşcariu, epitropi ai cassei sf. Spiridon, au inspectat alalta-eri spitalele din Piatra Neamţ şi Roman.

Cu această ocazie epitropii au hotărît să nu se mai facă reparaţii parţiale la spitale, ci să se hotărască ca să se facă la toate spitalele unde se simte nevoe, reparaţii radicale.

Spitalul din P.-Neamţ, unde a fost ospiciul de alienaţi, va fi restaurat şi din nou amenajat.

—

Am anunţat eri arestarea unui ţăran din Vaslui, care venise cu nişte bijuterii de vînzare.

El se numeşte V. Cocuz şi cearcă a nega cum că le are după timpul devastărilor, spunînd că le-a găsit.

Un agent al siguranţei s'a dus la locuinţa lui din apropriere de Vaslui, unde a făcut o percheziţie, arestînd şi pe cei 3 fii ai lui Cocuz.

—

Anunţasem acum cîte-va zile că mai mulţi proprietari au interv[illegible] toate staţiile şi gările din Moldova, stau mari cantităţi de saci cu cereale sub cerul liber.

Nu s'a luat nici o măsură şi sacii au rămas sub cerul liber în gări, iar proprietarii au suferit acum în urma ploilor, mari pagube.

Tot din cauza lipsei de vagoane se simte o mare lipsă de lemne şi cărbuni.

—

La Altansec, în Salzkammergut, a încetat din viaţă doamna Iulie Herzl, văduva defunctului Theodor Herzl.

Defuncta era în vrâstă de 38 ani şi lasă în urma ei trei orfani.

—

D. N. Iorga publică în ultimul număr al revistei sale un articol pe care-l semnează „Iorga—deputat de clasa III".

D. Iorga se laudă.

—

D. prof. dr. Juvara, va fi suplinit pînă la însănătoşare la catedra sa de anatomie topografică dela facultatea de medicină, de către d. dr. Ştefănescu-Galatz.

—

D. impiegat I. Stepleanu de la c. f. r. a fost însărcinat să îndeplinească funcţia de sub-şef la gara locală în locul d-lui D. Frunzetti, care a trecut la pensie.

—

Duminică se vor deschide iarmaroacele anuale din: Tg.-Ocna, Dărmăneşti, Oneşti Bârlad şi Peatra.

—

Consistoriul spiritual al Mitropoliei va judeca în ziua de 18 Noembrie a. c., procesul preotului V. Popovici din comuna Belceşti, pentru rea purtare.

—

Eri un biet lucrător de la fabrica de ape gazoase a fost victima unui accident.

Mihai Dabija, umblînd pe lîngă nişte lăzi, din nebăgare de seamă o ladă de fier a căzut peste el, fracturîndu-i picioarele.

Intr'o stare foarte gravă nenorocitul a fost transportat la spitalul israelit.

—

Am anunţat ieri, că d. profesor doctor Toma Ionescu a sosit în Iaşi spre a face o intervenţie chirurgicală d-lui prof. doctor Juvara.

Cum abcesul s'a deschis singur, intervenţia chirurgicală a devenit de prisos.

D. prof. Toma Ionescu s'a întors ieri seara la Bucureşti.

—

Astăzi s'au prezentat la cazarmă şi au fost incorporaţi tinerii care alcătuesc contingentul 1908.

Tot astăzi s'a făcut revizia medicală a celor ce au fost concentraţi in lipsă.

—

Tribunalul secţia II-a va da hotărîrea în procesul dintre d. Sturdza şi Olivembaum, pentru plata unor cambii, în ziua de 7 Noembrie a. c.

—

D-şoara dr. Cicherschi a fost numită asistentă la laboratorul de bacteorologie, dela facultatea de medicină din Iaşi.

—

Mişcarea care am anunţat'o că se va face în armată, va avea loc la 28 Noembrie cu ocazia aniversărei luărei Plevnei.

—

Soldaţii bacalaureaţi: Mavrocordat D. C. şi Emandi E. Emil, ambii din regim. 7 Calaraşi, au fost avansaţi la gradul de ofiţer în rezervă.

—

Un oare-care I. Kunovici, din Bîrlad, a comis un mare număr de escrocherii, năşelînd pe mai mulţi comercianţi cu sume de bani iar apoi a dispărut.

Poliţia din Bârlad fusese informată că numitul escroc s'ar fi refugiat la Iaşi. Un agent al poliţiei din Bîrlad a venit alaltaeri în localitate, fără însă a avea un rezultat satisfăcător. S'a constatat că escrocul Kunovici a plecat în străinătate.

—

Azi fiind serbatoarea tuturor sfinţilor [illegible] un serviciu divin deosebit a

Aseară tânărul Ioan Proca, fost sergent de oraş, a încercat să se sinucidă.

In acest scop se duce la berăria Azuga unde comandă un pahar de bere şi după ce înghiţi două pastile de sublimat corosiv, consumă şi paharul de bere.

Căzând în dureri grozave Proca a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon şi internat în secţia d-lui dr. Juvara.

—

Am anunţat zilele trecute că *Laenderbank* din Viena, stabilită şi în Romînia sub firma Banca de Credit Romîn, a suferit, prin speculaţiile nenorocite ale sucursalei ei din Londra, o pierdere de 5 milioane coroane.

Cum *Laenderbank* este o instituţie financiară privilegiată de statul austriac, acesta a cerut deslușiri asupra însemnatului krach.

In acest scop o intrevedere a avut loc alaltaeri între primul-ministru Beck şi presidentul consiliului de administraţie al lui *Laenderbank*.

Presidentul a esplicat că perderea se datoreşte neglijenţei directorului sucursalei londoneze, care a şi fost concediat, precum, şi neglijenţei unuia din directorii casei centrale, care, trimis la Londra, în inspecţie, n'a raportat adevărata situaţie.

Şi acest director a fost concediat.

—

Pe lîngă şcoala de artilerie şi de geniu din Bucureşti se va înfiinţa o secţie de aplicaţie pentru ofiţerii de infanterie.

—

Parchetul de Vaslui a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea comerciantulu David Bercovici, care fiind declarat în stare de faliment a dispărut.

—

Şedinţa consiliului de higienă al oraşului, care trebuia să aibă loc astă-seară la orele 8, s'a amânat pentru mâine sară.

La această şedinţă va asista şi d. N. Gane, primarul oraşului.

—

Consulatul austro-ungar din localitate a cerut prefecturei noastre de judeţ să cerceteze de urma lui Ludovic Hatlonek, născut la 1855 în Sibiu, fost calfă de berar, care în 1877 a dispărut din acel oraş şi s'a stabilit în Cernăutz. De aci, la 1878 în luna Mai a plecat la Odessa.

După-ce a stat mai mulţi ani acolo, a venit în România, fără a se mai şti de urma lui.

—

D. P. Missir, profesor de drept internaţional la facultatea din Iaşi, a cerut să i se acorde un congediu pe timpul lucrărilor Parlamentului.

D. Missir va fi suplinit de d. Titulescu, doctor în drept.

—

Direcţia şcoalei comerciale gr. II-a a recomandat în postul de secretar al acelei şcoale pe d. Ionescu, licenţiat în litere.

—

Potrivit datinei, la capela palatului metropolitan, ce a fost sfinţită la 20 Oct. Serviciul divin se va oficia timp de 40 zile neîntrerupt, în fiecare zi.

—

D. general Tătărescu a plecat eri seara în inspecţia trupelor din Fălticeni.

—

Cu începere de azi au fost incazarmaţi toţi soldaţii bacalaureaţi din batalionul IV vînători, regimentele 13 infanterie şi 7 calaraşi.

—

Eri s'a judecat înaintea comisiunei judecătoreşti a institutorilor şi învăţătorilor, procesul d-nei Ana Lazariu de la şcoala profesională din Adjud.

Acuzarea a fost susţinută de d. Haliţa. Comisiunea, compusă din d-nii I. T. Burada, preşedintele Curţei de Apel; D. Porfiriu, consilier la Curte şi Al. Popovici, profesor universitar, a condemnat pe numita institutoare la escluderea din învăţământ pe 4 luni, cu menţiunea ca reintegrarea să se facă la o şcoală din [illegible] localitate, de cît unde a fu[illegible]

Cronica socială

Evenimentele din Martie. — In scrierea lui Leon Poinsard „La production, le travail et le problème social dans tous les pays au début du XX siècle". Tome II. Paris. Felix Alcan 1907, cetim la pagina 761 următoarele aprecieri asupra ultimelor evenimente petrecute în Martie a. c. la noi în țară.

Spre edificarea cetitorului le dăm în întregime.

„Am atras atenția în tomul I (p. 328), condițiunea păcătoasă a regimului proprietății fonciare în România, interpunerea între proprietar și exploatator a unei clase de mijlocitori lacomi și puțin scrupuloși, în fine, mizeria țăranului și muncitorului rural. Arătăm de pe atunci că o agitare ascunsă pregătea o lichidare violentă, primejdioasă pentru marea proprietate.

In acelaș moment arendașii formau o ligă, care a primit în presă numele „Trustul arendașilor", în scopul de a rescumpăra deodată și pe proprietari făcînd să scadă renta pămîntului, și pe subarendași cerînd de la aceștia arendări mai mari. Cerințele acestor parasiți au fost așa fel că a stârnit la începutul lui 1907, o strașnică rescoală, adevărată jăfuire, pe care a trebuit s'o înădușe în sînge.

Ordinea a fost restabilită, însă chestia agrară rămâne pusă și nu va putea fi rezolvită decît prin dispariția treptată a *latifundiilor* și a regimului subarendărei.

Trebue însă să observăm că sistemul împărțirei la moștenire va aduce repede de tot excesul contrar, adică bucățelirea prea mare a proprietăților rurale, fapt care are drept urmare sărăcirea cultivatorului. Ar trebui pentru a preîntimpina această cauză a mizeriei, să se constituiască numeroase domenii, mici și mijlocii neîmpărțibile, trebuind să rămie tot deauna nesupuse împărțirei pînă la moștenire. Insă o așa reformă e foarte greu de săvîrșit la o rasă în plină dezorganizare socială.

Nu trebue să uităm de altfel că dacă împrejurările au adus în Romînia constituirea abusivă a *latifundiilor*, cu o întindere foarte mare, totuși nu e mai puțin adevărat că cea mai mare parte a acestei regiuni e foarte supusă constituirei marei proprietăți. Așe e casul mai ales cu cîmpiile joase, cu pădurile și pășunile de munte. Insă nu marea proprietate e cea care produce răul de care sufere cls. rurală în Romînia; acest rău vine mai ales din cauza absenteismului, indiferenței, nevoilor de bani ale proprietarilor, precum și din lăcomia intendenților Guvernul pregătește acum o sumă de proecte de legi relative la creditul rural, la organizarea învățămîntului agricol, la împărțirea pămînturilor, la deosebite ajutoruri. Putem prezice cu siguranță că aceste texte nu vor aduce de cît amăgiri, pentru că ele tind să înlocuiască prin combinări artificiale și grăbite o evoluție naturală, care ar trebui să rezulte din o schimbare temeinică în moravurile clasei superioare".

Ultime informații

Membrii clubului conservator din Iași sunt convocați în adunare generală pentru Luni 5 Noembrie ora 8 jum., seara, la ordinea zilei fiind cîteva chestiuni urgente de discutat.

Atentatul din Sărărie.— Azi dimineață pe la orele 9 un atentat s'a săvîrșit în str. Sărărie No. 91 și grație unei fericite întîmplări atentatul nu a reușit pe deplin.

In str. Sărărie No. 91 locuește de mai multă vreme D-na Maria Vasiliu, foastă Sion, care era căsătorită de vre-o 2 ani cu d. Neculai Vasiliu, de loc din Hîrlău, fost suprefect, iar actualminte pensionar.

Căsnicia aceasta dură în liniște timp de un an; din causa temperamentelor nepotrivite a celor doui soți, anul trecut căsătoria urma să se desfacă și d. Neculai Vasiliu, părăsi pe soția sa, cu care spunea el nu mai putea trăi din causa maltratărilor și plecă la Botoșani la niște rude.

După cîtva timp însă Maria Vasiliu interveni la soțul ei ca să se împace rechemîndu-l la domiciliul conjugal.

Acesta se supuse dorinței nevestei sale și reîncepu traiul cu ea. Liniștea nu dură mult timp, căci acum cîte-va luni Neculai Vasiliu, în urma unor grave neînțelegeri cu soția sa, se văzu din nou nevoit să o părăsească.

De atunci și pînă astă-zi urmă un schimb de scrisori între cei douĭ soți. Maria Vasiliu stăruia din răsputeri pe lîngă soțul ei ca să se împace.

Acesta nu voi în ruptul capului și eri o avisă că azi dimineață va veni sá'și ia lucrurile.

Maria Vasiliu plănui probabil o răsbunare, căci așa se explică faptul cà azi dimineață la ora 9 cînd Neculai Vasiliu veni cu un cotigar ca să-și rădice lucrurile, ea îl întîmpină cu un revolver în mînă.

Urmă un mic schimb de cuvinte și de reproșuri și la un moment dat Maria Vasiliu descărcă două focuri de revolver asupra soțului ei. Unul din gloanțe a ricoșat, perforînd haina, iar cel de al 2-lea l-a atins pe Vasiliu în mîna stîngă.

S'a avizat imediat autoritățile și d-nul sub-comisar Dimitriu, dela comisia III-a sosind la fața locului a făcut cercetările încheind cuvenitul proces verbal și avizînd în scelaș timp parchetul.

Victima a fost dusă la spitalul Sf. Spiridon unde a fost pansat.

Rana nu e gravă și el e în afară de orice pericol.

Atentatoarea d-na Maria Vasiliu, a fost erestată.

D. S. Vrînceanu, ajutor de grefier la secția I a curței, a obținut un concediu de 20 zile.

Incazarmarea bacalaureaților.—Următorul ordin a fost comunicat eri comandanților regimentelor din localitate :

„Soldații bacalaureați vor sta la cazarmă ca și toți ceilalți soldați. Ei vor fi cuprinși în efectivul ordinar al armatei și vor primi solda ca și toți cei lalți soldați.

Acei dintre soldații bacalaureați care ar vroi să treacă examenul de ofițer în rezervă, vor primi din luna Martie gradul de caporal, după care vor urma cursurile teoretice și practice special în vederea examenului de ofițer.

Soldații bacalaureați vor fi internați în cazarmă și vor trebui să ieie parte la toate exercițiile și lucrările militare, în afară de corvade.

Comandanții respectivi vor putea acorda cîtorva soldați permisia de a dormi în afară de cazarmă, dar aceasta numai începînd de la Crăciun și potrivit purtărei ce ar fi avut'o baca'aureații. Insă această permisie nu va putea fi acordată de cît soldaților care locuesc în familia lor.

Soldații care se vor bucura de această permisie vor fi ținuți de a nu părăsi cazarma de cît la orele 9 și jum. seara și să se reîntoarcă la semnalul deșteptărei.

Permisia de a dormi în afară de cazarmă nu dă bacalaureaților și permisia a se preumbla prin tîrg.

In totul ei vor putea obținea două congedii de 10 zile, în tot timpul duratei serviciului ori ce altă absență va fi socotită.

Acest ordin trebue pus în aplicare cu începere de astă-zi 1 Noembrie.

Principele Dimitrie M. Sturza se află greu bolnav la Dieppe.

Starea sa inspiră serioase ingrijiri.

Ministerulde interne a pus în vedere prefecturei de județ să dea ordin că de aci înainte pașapoartele călătorilor care vin din Rusia din locurile contaminate să se ia de către șefii polițiilor punctelor de intrare, care le vor înainta imediat prin poștă polițiilor sau suprefecturilor din circumscripția din care face parte localitatea în care descind călătorii, rămînînd ca pașapoartele călătorilor care intră și trec transit prin țară să se primească tot de șefii de tren.

Știri școlare.—Școala din cotuna Vulturul, comuna Copou, înființată la 1 Octombrie a. c., a fost ridicată la rangul de școală complectă.

— D. Anton Vrânceanu a fost numit învățător suplinitor la școala din comuna Cotnari.

— D. Iordan Constantinescu, învățător la școala din Cotnari, a fost transferat la școala din cotuna Vulturul, comuna Copou.

Universitare.—Pe Luni a fost convocat senatul universitar împreună cu consiliul facultăților de drept și medicină pentru a proceda la recomandarea profesorilor la catedrele de Patologie generală și Drept Roman, vacante la universitatea din Capitală.

— D. Tiberiu Crudu, unul din distinșii studenți, ai facultății de litere și-a susținur licența în Istorie magna cum laude.

— Senatul universitar, ce fusese convocat pe aseară, n'a ținut ședințe, de oare-ce nu se întrunise numărul reglementar de membri.

— D-ra Marie Pantazi își va susținea Sâmbătă licența în litere.

— Consiliul profesoral al facultății de științe a fost convocat pentru azi la ora 2 spre a întocmi comisiunea examinatoare a candidaților la bursele vacante la acea facultate.

Tot cu această ocazie consiliul va fixa și zilele în care vor avea loc concursurile pentru burse.

— D. prof. Ilie Bărbulescu își va începe cursul său de timbele slavice, Luni 5 Noembrie.

D. Sehim, consulul Turciei în Constanța, a sosit de cîteva zile în Iași, la fratele seu, consul aci.

D. Sehim a căzut greu bolnav și starea sa inspiră serioase îngrijiri.

Un accident de tramvai s'a întîmplat azi dimineață pe la 9 și jum. la colțul străzei Unirea cu strada de Sus.

Vagonul No. 3 care mergea spre Piața Unirea pe cînd trecea curba din colțul străzei, avînd probabil o viteză mare a deraiat, sărind de pe șine și noroc a fost de casele d-lui Papana, de care vagonul s'a rezemat, căci altminteri se răsturna.

Din fericire n'a fost nici o victimă.

I. P. S. S. Mitropolitul va oficia în ziua de 8 Noembrie serviciul divin la biserica sfinții Voevozi din M-rea Agapia; iar arhiereul Ghenadie Georgescu la biserica din Tatarași.

S. S Moglan, mare eclesiarh la catedrala mitropolitană, a demisionat pe ziua de 1 Noenbrie.

In locul seu se va face numirea după reîntoarcerea I. P. S. S. Mitropolitului din inspecție.

D. Bonciu, copist la secția III a Trib. a demisionat din acest post iar în locul d-sale a fost recomandat d. Vasiliu, practicant.

Ieri 31 Octomvrie studenții facultății de științi au asistat la o scenă nespus de tragi-comică cu prilejul cursului de fiziologie al d lui profesor Cosmovici. După ce în cursul explicației, răspunzînd la întrebarea studentului R. afirma că savantul Dantec e un... pehlivan care scrie numai gogomănii și blestemății, avu în urmă un adevarat acces cu totul inexplicabil. Studentul S. adresă o întrebare cu privire la legea lui Pflicker asupra excitațiilor nervoase, în legătură chiar cu obiectul lecțiunii. Atîta fu de ajuns că savantul doctor Cosmovici să-și peardă sărita și să apostrofeze violent pe studentul în chestiune ca să iasă din sală. Acesta din urmă hezitînd și dorind să știe motivul, excitatul domn doctor se repezi la el și îl scoase cu sila din bancă, rupîndu-i cravata și haina, cauzîndu-i leziuni la brațul stîng.

O atare scenă de comică violență nu s'a mai petrecut în incinta universității și credem că senatul universitar—înaintea căruia aflăm că va veni cazul—va ști să vadă în ce parte e dreptatea și unde e lipsa de cuviință pentru sanctuarul universitar.

De la Arhiva.—Eri seara a avut loc la Cercul didactic reuniunea societății Arhiva. Presenți foarte mulți membri. Presidează d. A. D. Xenopol.

D. L. Cosmovici propune să se intervină pe lîngă ministerul instrucției publice să se pună la dispoziția societății reparația castelului de la cetățuie și în special a salei gotice—propunere făcută de mult de d. Gr. Buțureanu, răposatul nostru director.

D. A. D. Xenopol crede de cuviință că această însărcinare de a repara castelul să îl ia ministrul de instrucție, fondurile societății nepermițînd astfel de cheltueli și doar ulterior societatea să se ocupe cu supravegherea acestui monument istoric.

In urmă se citește o nuvelă a d-lui Caton Theodoran care e decisă a fi retrimeasă autorului spre a fi revăzută.

D. Dr. Dusciau citește un studiu asupra unei secte religioase din Ungaria : Nazarinenii, lucrare aprobata în unanimitate de comitet și decisă să fie publicată ca articol de fond în numărul de Noembrie al revistei.

Se propune alegerea ca membri ai societății Arhiva a d-lui dr. Eugen Herovanu în secția literară și a d-lui dr. I. Duscian în secția științifică. Sunt aleși în unanimitate.

Sedința a fost foarte animată și plăcuă.

Colportorul de ziare dela gara Iași a fost bătut astăzi, precum ne declară, de d. maior Pastia, din reg. 29 Dragoș, cu garnizoana în Dorohoi.

Chemăm luarea aminte a autorităților militare asupra acestui fapt.

Judiciare. Secția a II-a a Curței va judeca în curînd un apel,care va da loc, cu siguranță, la scene foarte nostime.

Simpaticul avocat și orator naționalist Abgar Buicliu a fost oprit de consiliul de disciplină, de-a mai pleda, fiind-că n'a achitat cotizațiile legale către decanat.

In contra acestei hotărîri d. Buicliu a făcut apel, care a fost repartizat la secția II-a.

*

In procesul de eri d'intre domnii Kaufmann, Krasnacelsky și Pârlăgeanu, curtea a hotărît să se pronunțe la 5 Noembrie asupra incidentului inadmisibilității apelului, incident rădicat de avocații d-lui Pârlăgeanu.

*

La secția II a curței se judecă astă-zi apelul a minima a procurorului general și apelul comerciantului Marcovici din Vaslui, care a fost condemnat la un an și 6 luni închisoare pentru bancrută.

*

Camera de punere sub acuzare va judeca mîine apelul lui Șapira, care a fost depus pentru că făcea pe misitul de avocați.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 31 Noembrie

Starea Suveranului

București.—Starea M. S. Regelui nu este tocmai bună. Profesor doctor Noorden a fost telegrafic consultat la Viena. El a recomandat Suveranului complectă liniște.

Audiențele miniștrilor au fost suspendate. Consiliul de miniștrii anunțat pentru astăzi la Sinaia a fost contramandat.

Numai primul ministru este primit la castelul Peleș.

LOTERIA

București.—Astăzi s'a făcut la ministerul de finanțe, tragerea clasei a VI-a, a loteriei regatului romîn.

Au cîștigat :

20000 lei No. 27796.
5000 „ „ 36832, 34685.
3000 „ „ 39128.
2000 „ „ 14138, 15095.
1000 „ „ 48825, 20596, 22546, 42502, 22339, 28051, 45696, 18449.
500 „ No. 39571, 7733, 57973, 7597, 10066, 33530, 9618, 45801, 14811, 39036, 7055, 16835, 56100, 4443.

Comisiunea parlamentară

București.—La ședința de astăzi a comisiunei parlamentare, au asistat foarte puțini membri.

D. *Toma Stelian*, ministrul de justiție, citește articolele din proectul de lege pentru reorganizarea judecătoriilor de ocoale.

D-nii *Graur și Enășescu*, combat dispozițiile, prevăzute în proectul de lege, prin care avocații și apărătorii să fie amendați cînd se va devedi că îndeamnă pe țărani să intenteze acțiune contra primarilor, cerînd modificarea acelor dispoziții.

Cererile d-lor Graur și Enășescu sunt respinse.

D. *D. Sturza* face observția că în textul proectului sunt multe expresii care nu sunt romînești și ar fi bine să fie corectate.

După amiază ședința s'a deschis la ora 2 și s'a început discuția asupra proectului de lege cu privire la trusturile arendășești.

Afacerea de la Raznic

Craiova.—Cei trei proprietari, d-nii Nae Predoi, Al. Părăianu și St. Pleșoianu, care erau acuzați că au împușcat 6 țărani din comuna Raznic, au făcut apel la Camera de punere sub acuzare, contra decisiei tribunalului, prin care li se confirma mandatele.

Camera de punere sub acuzare infirmînd mandatele, cei trei proprietari au fost puși în libertate.

Impăratul Wilhelm la Londra

Windsor.— Imparatul și împărăteasa Germaniei împreună cu principii de Galles și ceilalți principi au plecat azi diminiață la Londra fiiind foarte aclamați de mulțime.

Port indemn

Tunis. — Guvernul tunisian a declarat că portul Tunis poate fi considerat ca indemn de ciumă, toate vasele plecînd din acest port vor putea deci ancora liber în orice alt port al Tunisului.

O plîngere a Porței

Constantinopol.—Poarta a adresat o circulară ambasadorilor ei plîngîndu-se de faptul că bandele bulgărești atacă acuma pe mahometani și pe soldații turci în scopul de a provoca represalii. Poarta cere marilor puteri să facă demersuri la Sofia.

Triumful guvernului francez

Paris.—Camera a continuat discuțiunea interpelărilor în chestia Marocului și a adoptat apoi cu o mare majoritate un ordin de zi exprimînd încredere în guvern pentru a asigura respectarea drepturilor Franței în Maroc precum și pentru îndeplinirea angajamentelor luate.

Camera aprobă de asemenea declarațiunea guvernului respingînd obiecțiunile făcute.

Observații Bulgarilor

Sofia.—Reprezentanții puterilor acordurile de la Muertzeg la Sofia convorbind cu ministrul de externe al Bulgariei au atras atențiunea în mod amical a guvernului bulgar asupra evenimentelor din Macedonia și asupra acțiunei reiterate a bandelor recomandînd supravegherea în mod cu totul special și sever a fruntariilor.

Ciuma

Petersburg.—Agenția Westnik află că în județul Preswlask s'au constatat 44 decese suspecte de ciumă.

Prevenirea unui atentat

Constantinopole.—In urma unor comunicațiuni confidențiale privitoare la un pretins plan de atentat contra Sultanului, poliția din Yldiz-Kiosc desfășoară de cît-va timp o mare activitate. Săptămîna trecută din cauza unui exces de zel poliția a arestat fără asistența consulului Austriac doi austriaci veniți să dea reprezentațiuni cinematografice la Constantinopole. Aflînd de arestarea loc Consulul austriac a dispus liberarea cetățenilor austriaci. O mare neliniște a domnit de asemenea zilele trecute la Yldiz-Kiosc în urma faptului că un tînăr ofițer din marina turcească a venit la Selamlîk în uniforma de vice amiral și a trebuit să fie izgonit cu forța cînd s'a aflat de mistificare.

Motivele acestei deghizări sunt necunoscute pînă acum se pare însă că a fost un act de copilărie a unui tînăr care vroia să vadă mai bine ceremonia Selamlikului sau încă că tînărul ofițer e nebun.

Bereria „ZIMBRU"
— din Piața Unirei —
Mîncări calde și reci la ori-ce oară — de zi și noapte. —
ADMINISTRAȚIA NOUĂ
ION DEMBINSCHI

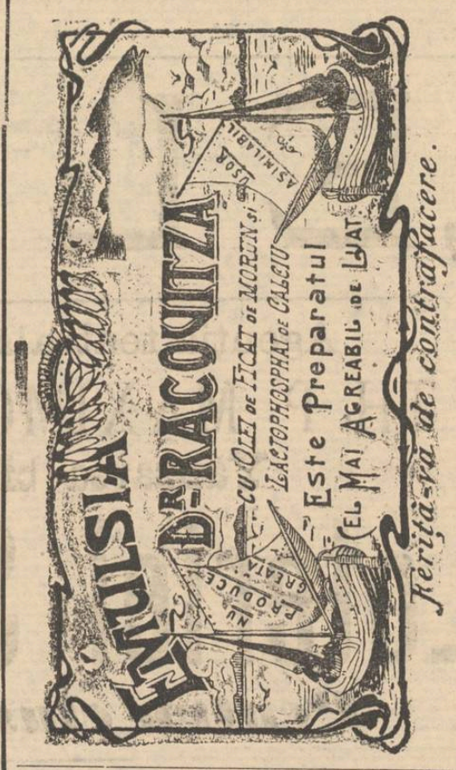

A. Kirilovici
AVOCAT
S'a mutat Strada Golia 35

Un tînăr comptabil rutinat, cu practică îndelungată, perfect bilanțier, prima referențe, caută post fie chiar de administrator, voiajor sau Platz-Agent, eventual și ocupațiuni cu ora. A se adresa la ad-ția acestui ziar.

PARFUMAȚI ODAILE NUMAI CU PAPIER IDEAL SE GASESTE DE VINZARE IN TOATE DROGUERIILE ȘI FARMACIILE DIN TOATĂ LUMEA

M. Con. Drăcșăneanu
AVOCAT
S'a mutat strada de jos 13—15.

Prof. Dr. Bălăcescu
CHIRURG
Dă consultații pentru boale chirurgicale și boale de femei.
Luni, Marți și Mercuri
de la ora 10—12 a, m. la
HOTEL TRAJAN

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţurĭ, inserţiĭ şi reclame cu preţurĭ moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Rădulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamurĭ mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a VI-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prmá tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loteriei am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei VI-a va avea loc la 1—27 Noembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 12 Octombrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa VI-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	0f 25
Chassis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré..	1 30
Porte-fleurs [illegible] pour 2 à 6 Places.....	7 »

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 284. Sîmbătă 3 Noembre 1907

Din nevoile comerţului

VII

Plata datoriilor civile. Comerciul de detail se reazimă pe consumaţiunea clienţilor necomercianţi. Funcţionarii, pensionarii, militarii, meseriaşii, preoţii, avocaţii, magistraţii etc., sunt clienţii magazinelor de detail.

Creditul nu e un apanagiu al comercianţilor şi numai al comercianţilor; creditul e practicat în toată lumea şi de toată lumea, mai cu seamă în comerciul de detail. Chiar locuitorul sătean cumpără pe credit sau pe datorie, de la comerciantul din sat.

De aci s'au născut două mari chestiuni de ordine diferite :

a) Ne plata regulată a datoriilor necomercianţilor către comercianţi, aduce un prejudiciu comercianţilor, poate provoca starea de faliment ?

b) Necomercianţii să fie ei liberi a contracta datorii fără grija plăţii şi aparaţi de lege de ori ce pedeapsă, fie ea închisoare ori constrîngere corporală ?

Prima chestiune a fost discutată în congresul camerelor de comerciu ţinut la Bucureşti în anul 1900, iar acea de a doua a făcut obiectul unor serii de conferinţe ţinute de d. I. Tanoviceanu, profesor la Universitatea din Bucureşti, conferinţe care au pus în lumină multe abuzuri sevîrşite de necomercianţi, sfidînd morala şi cinstea, în lipsa unei legi speciale care să pună la rezon pe astfel de cavaleri, numiţi escroci.

Chestiunea aceasta este şi astăzi de actualitate şi va fi necontenit o chestie la ordinea zilei ; pînă cînd o lege specială, va pune frîu acestui soiu de pungăşie nepedepsită de lege.

Intru cît priveşte partea comercială însă, congresul Camerilor de Comerciu a cerut crearea unei legi, care să declare în stare de faliment pe orice debitor care nu-şi achită datoria. Cu alte cuvinte, s'a cerut suprimarea codului civil şi înlocuirea lui prin codul comercial în materie de datorii.

Netăgăduit, că buna stare a comerciului de detail se reazimă pe plata regulată a clienţilor.

Nu e posibil a se suprima creditul, pentru că şi aci ca şi în comerciu, creditul joacă un mare rol. Unul ia pe credit, pentru că n'are momentan bani, chiar pentru a'şi procura articolele necesare traiului, precum : carnea, pînea, cafeaua, zaharul etc.

Altul ia pe credit pentru a'şi satisface cerinţe de lux, precum : mobile, bijuterii şi chiar haine.

Cînd comerciantul detailist ar refuza acest credit, s'ar produce un adevărat dezastru, căci ori cît de cumpătat ar fi un om, totuşi nu poate întinde ori restrînge cheltuelile sale astfel ca zi cu zi să încaseze tocmai atît pe cît cheltueşte fără a mai avea nevoie de credit.

Pe lîngă aceasta, chiar comerciul de detail ar suferi mult prin reducerea consumaţiunei, ceia ce ar influenţa şi asupra veniturilor statului care încasează mult prin taxele sale de consumaţiune.

Nu s'ar putea deci, serios vorbind, restrînge sau suprima creditul necomerciantului în procurarea mărfurilor necesitate de traiul său.

Dar se găsesc printre aceşti clienţi şi unii răi de plată. Aşa este. Sunt oameni răi de plată, oameni cari nu'şi plătesc datoriile, dar de aceştia se numără în toate clasele sociale şi nu plătesc nici un soiu de datorie.

D-l Tanoviceanu s'a ridicat cu mult temeiu şi cu multă violenţă contra acestui soiu de oameni, cerînd aplicarea de măsuri severe contra lor, pentru a se restabili creditul şi pentru civili ca şi pentru comercianţi.

Sub acest raport chestia .îmbracă caracterul civil şi deci organele comerciale n'au cuvîntul lor în chestiile de resort civil, ori de morală civilă. E treaba legiuitorului a pune frîu acestui abuz, pe care alăturea cu d. Tanoviceanu îl condamnăm cu toată energia.

Din punctul de vedere însă al intereselor comerciale, noi ne-am spus de mult părerea noastră.

Neplata datoriilor necomercianţilor către comercianţi, n'a provocat nici odată starea de faliment şi astfel fiind lucrul, noi ceream atunci şi cerem şi acuma, ca legea să acorde comerciantului dreptul de privilegiu în urmărirea averei debitorului sub ori-ce formă ar poseda el acea avere.

Acest sistem nu numai că ar asigura pe comerciant în încasarea drepturilor sale dar până la un punct ar fi şi o măsură de moralizare pentru acei ce deprinşi sunt a cheltui şi a nu plăti creditul ce a putut capata.

Gh. D. Şerban

Ziarul „Liberalul" publică textul unei pretinse declaraţiuni pe care fruntaşul nostru Alexandru A. Bădăreu ar fi făcut'o într'un cerc de prieteni.

Declaraţia în chestiune n'a existat şi n'a putut exista pentru motivul foarte simplu că ea nu cadrează cu felul de a gîndi şi de a fi al fruntaşului nostru.

De alt-fel peste cîte-va zile, la întrunirea de Luni de la clubul conservator, d. Bădăreu va vorbi pe larg asupra chestiunilor importante la ordinea zilei şi atunci se va vedea cîtă deosebire este între ideile fruntaşului nostru şi cele ce i le atribue confratele liberal.

Guvernul şi despăgubirile

In fine avem opiniunea sinceră a guvernului în chestia despăgubirilor proprietarilor devastaţi. Iată comunicatul guvernului :

„Ziarele au publicat diferite versiuni cu privire la despăgubirea ce ar fi vorba să acorde statul tuturor proprietarilor şi arendaşilor cari au suferit pagube de pe urma răscoalelor ţărăneşti.

„Chestiunea stă cu totul altfel. Statul nu este dator să despăgubească pe nimeni de daunele suferite în asemenea ocaziuni.

„In realitate, este vorba să se alcătuiască o comisiune, care să evalueze pagubele reale suferite de fie-care proprietar şi arendaş.

„In urma acestor evaluări se va face o lege pentru ajutorarea dăunaţilor. Aceste ajutoare se vor acorda cît vor permite finanţele statului şi numai acelora cari sînt în imposibilitate de a-şi reface gospodărie.

„Imprumuturile contractate de proprietari sau arendaşi la Banca Naţională, prin mijlocirea ministerului de finanţe, vor rămîne în fiinţă şi exclusiv în sarcina acelora cari le-au contractat".

Ce este acest comunicat de cît o neruşinată sfidare a opiniei publice a acestei ţări ?

Cum ? în ajunul alegerilor d. Ionel Brătianu şi d. Dimitrie Sturdza declarau solemn că toţi proprietarii vor fi despăgubiţi şi azi se susţine că „Statul nu e dator a da despăgubiri" ? *Au fost minciuni neobrăzate declaraţiile miniştrilor, au fost şoliciţării politice spre a se obţine un număr mai mare de voturi ?*

Am avut dreptate cînd am susţinut că acele declaraţii erau minciuni ; am avut şi mai mare dreptate cînd acum cîteva zile am spus că guvernul n'a convocat comisia parlamentară de cît de a constata mentalitatea şi înclinările membrilor şi nici de cum în interesul discuţiilor chestiei şi reformelor ţărăneşti.

Da... guvernul simţind că e tare, că majoritatea din comisia parlamentară consimte la toate legile anarhice şi nebune care voesc a lovi în interesele unei clase sociale, s'a şi hotărît a lua o alură obraznică şi ameninţătoare.

Comunicatul publicat în ziarele liberale, nu e de cît rezultatul acestei constatări. De azi înainte ne putem aştepta şi la mai multe. Libertăţile şi drepturile garantate prin Constituţie, singur d. Sturdza le-a declarat nerespectabile ; proprietatea mare alienabilă şi despăgubirile pe care această proprietate are dreptul să le pretindă cînd e atinsă, nedrepte, Statul nu le recunoaşte.

Ce ne mai rămîne ca să vedem introdusă şi pedeapsa cu moarte de această cohortă de maniaci ai reformelor, cînd Constituţia e abrogată şi trăim sub samovolnicia lor ?

Şapiro-Romînii

Gruparea deşerţilor are şi o presă. Ea e condusă de un cinaclu de desperaţi, care are foarte dese conflicte : cu bunul simţ şi cu condica penală.

Cinaclul acesta a admis, în presă, un sistem, care, după aparenţă, ar fi original, dar el este o copie după alte sisteme.

In oraşele mari există prăvălii de articole de mode bărbăteşti, cari, de fapt, sînt case cu menirea de-a împlini o anumită nevoie socială.

O anumită presă a grupărei deşerţilor, face un soiu de negoţ la fel : firma e pur naţională, fondul, însă, e vîndut jidanilor.

Cînd gruparea e la putere, acea anumită presă este subvenţionată de evrei.

Comisari şi sub comisari au datoria să însceneze procese de contravenţii, să exploateze situaţia delicată a matroanelor, să persecute pe birjari—ca să obţie plata abonamentului la organul deşert al deşerţilor.

„Redactorii", la rîndul lor, fac felurite întreprinderi : inscenează acte false sorţarilor evrei ; intreprind să scoată paşapoarte de emigrare ; intreprind să facă pe stăruitorii la camera de comerţ, la primărie, la prefectură...

Iar la gazetă, la gazeta aceea care trăeşte pe spinarea feluriţilor evrei şi diverselor evreice—la gazeta—Peşte—„redactorii" sunt antisemiţi. Străjeri ai neamului romînesc; pretinşi coborîtori ai marilor voevozi—aceşti misiţi se căznesc, cu ori ce prilej, să acuze de vînduţi evreilor şi de rei romîni pe toţi acei, care nu fac parte din cinaclul lor.

Este un mijloc de a salva aparenţele, precum mijloc de a acoperi trista realitate, ie acel, ca toţi acei care au umblat prin buzunări străine; ca toţi acei cari au făcut triste vilegiaturi la o oare care gazdă din Păcurari—ca toţi aceşti certaţi cu condica penală—să fie nemulţumiţi de cinstea celor cinstiţi.

... Sunt Şapiro-romînii, cari, ca şi şeful lor real, Herman Şapira, trăiesc din şantagii, din cîştiguri inavuabile şi.... şi vorbesc de cinste.

CATE-VA NOTE

Citind pe d. Iorga. (Din *Neamul Romînesc* 1 Noembrie c.)

Franţa.—Tulburări studenţeşti la Paris, unde doi profesori au fost primiţi cu cartofi, pătlăgele şi ouă *înaintate în vrîstă.*

Sînt, deci, diferite categorii de ouă: ouă minore, majore, tinere şi bătrîne. Cel mai înaintat în vrîstă d'intre ouă rămîne oul lui Columb.

*

Egipt.=Guvernul englez în Egipt dă acum şi o criză financiară.

Găina dă ouă înaintate în vrîstă şi guvernul dă crize.

Fie-care dă ce poate!

*

Italia.— Italienii se dau în vînt *faţă* de geniul lui Maxim Gorchi, geniu contestabil, *unit* cu *apucături* proaste. La Florenţa a fost primit ca un prinţ.

Cîtă naivitate!

Un geniu unit cu apucături proaste — dă gata chiar pe cea mai înaintată în vrîstă dintre ouăle de la Paris. De cît nu-i zice Gorchi ci Gorki şi dacă florentinii l'au primit ca pe un prinţ, de ce-ar fi naiv geniul cu apucături proaste ?

*

Figură aleasă.

„Şi, cînd se *suiau la* cer, spre stihia cea mai de *jos* „numai", cuvîntările acestor meşteri, *erai* (cine ?) slobod să te gîndeşti la osebirea ce este între focurile de artificii, *cu litere, cu emblene, cu figuri*, roşii—o d-le Take Ionescu şi o d-le Carp, plus ceilalţi cîţi aţi fost—şi între *un foc de ţeară simplu, luminos şi cald*, care împrăştie stafiile".

Mişcătoare figură! Se va găsi, poate inimă caritabilă, care s'o traducă pe romîneşte, ca să ştim şi noi ce fel de artificiu o fi acela şi ce o fi fiind focul acela de *ţeară*, simplu, luminos şi cald tot odată.

Te trezeşti că o fi fiind un ou înaintat în vrîstă.

In şedinţa de astă-zi, Vineri, a comisiei parlamentare, se va începe discuţia ante-proiectului pentru crearea *Casei Rurale.*

Publicăm în pagina II a numărului de astă-zi, în trăsături mari, cuprinsul acelui proiect, asupra căruia vom reveni mîine.

OAMENI ŞI LUCRURI

Intre profesor şi student

In multe din marile centre culturale europene au loc în momentul de faţă grave incidente şi turburări universitare. Facultatea de medicină la Paris e închisă în urma manifestărilor studenţeşti, provocate de o chestiune ştiinţifică şi profesională care a îngreuiat numirea de profesori distinşi. La Viena şi la Gratz situaţia e complicată ; în Rusia toate universităţile sunt în... greve, fiind în joc însăşi viaţa socială a Rusiei. E cunoscut faptul că în multe împrejurări grave studenţii şi-au rostit cuvîntul şi de multe ori ei au determinat sau au grăbit momente istorice decizive. E destul să amintim procesul studenţilor poloni dela Universitatea din Lemberg, care s'a terminat abia nu de mult. In consideraţiunea acestui rol însemnat pe care adeseori e chemată a-l juca tinerimea universitară, vedem uneori profesori şi savanţi arătînd o mare indulgenţă pentru abateri juvenile, pentru apucături pripite ori excese de ale studenţilor. Am asistat odinioară la cele mai ostile manifestări ale studenţilor pariziani contra unor profesori celebri ca Faraboeuf şi Poirrier, primite cu resemnare de dînşii. Nu voiu uita nici-odată răbdarea cu adevărat stoică cu care ilustrul profesor de fiziologie Charles Richet a primit un colosal „chahut" la întrarea sa în clasă. Savantul s'a mărginit a aştepta, măsurînd sala şi privind'o — erau mii de studenţi şi studente,— cu un zimbet filosofic, doborîtor ca un trăsnet. Pe urmă,— a început cursul....

Intîmplatu-s'au aşa ceva la noi ? Putem afirmà că nu. Şi dacă uşurinţa unor dascăli naţionalişti n'ar fi obicinuit o parte din studenţime cu luptele politice şi excesele publice, am fi avut o linişte ideală în atmosfera universitară. Iată însă că din cînd în cînd tocmai cursurile profesorilor cari frequentează sau convoacă întrunirile în circul Sidoli sînt turburate. Dl. A. C. Cuza era adesea victima întreruperilor unor studenţi curagioşi, cînd îşi îngăduia luxul de a se abate prea din cale afară de la adevăr. Acum de curînd dl. Cosmovici—cunoscut de la ultimul congres ştiinţific că fără a fi profet — face parte dintr'un straniu *genus irritabile*...—îşi văzu cursul întrerupt, probabil în urma unor identice abateri, d-sa avînd de mult obiceiul de a face la curs personalităţi violente, ca şi altă dată în Parlament, sau în simple întruniri publice. Cu aceste izbucniri universitatea noastră e întrucîtva obicinuită,—dar cu totul neobişnuit, la noi ca şi ori unde în lumea civilizată, e ca un profesor universitar să atace pe un student, să săvîrşească violenţe de fapt pe care în şcolile secundare le face ararcori pedelul şcoalei... Atari acte sunt incompatibile cu instituţiile superioare de cultură unde nu ne putem închipui bună oară ca profesorul să „ordone" studentului să se pună în... genunchi ori la colţ. Demnitatea profesorală e nimicită prin asemenea relaţiuni de la profesor la student şi dascălul superior care se scoboară pînă a.. sfîşia hainele studentului a sfîşiat pentru totdeauna consideraţia de care are trebuinţă şi fără de care nu însemnează el însuşi nimic. E un gest urît din cale afară.

Rodion

O scrisoare a lui Tolstoi

Tolstoi răspunde unui tînăr scriitor rus Richter prin care zeflemiseşte mişcarea poporanistă a tineretului rus.

Cîte-va luni în urmă A. V. Richter a scris un studiu dramatic „*Venirea lui Antechrist*" şi cum tema acestui studiu era apropiată de învăţăturile lui Tolstoi („nu omorî", „nu te împotrivi răului") el a trimis lui Tolstoi lucrarea sa rugîndu-l să îşi dee părerea (din punctul de vedere etic). Intre altele d. Richter l'a rugat pe patriarchul de la Yasnaia Poliana să îi vorbească şi de mişcarea de libertate a Rusiei.

Cum se vede, cu piesa şi cu întrebările sale d. Richter a atins partea cea mai sensibilă a lui Tolstoi ; căci scriitorul i'a răspuns pe larg, care deşi nu arată nimica nou relativ la vederile bine cunoscute ale lui Tolstoi, arată însă că de şi Tolstoi e vrăşmaşul ori-cărei împotriviri totuşi se împotriveşte şi el vederilor cari nu îi convin.

Iată acea scrisoare :

Anton Vasilievici !

Am recitit scena d-tale. E întocmită bine, dar gândirea e nedreaptă mai ales pentru expresiunile puse în gura lui Petre, un tip care îşi petrece vremea trîntit pe canapele şi glumind cu bucătăresele. E nedreaptă şi expresiunea din scrisoarea d-tale. Aceiaşi expresie şi gîndire o găsesc în multe scrisori pe cari le primesc. Gîndirea aceasta sau mai bine zis simţirea nebună care întovărăşeşte această gîndire, se bazează pe substratul aceloraşi fapte cari se execută acum. Gândirea aceasta constă în acea, că oamenii cu diplome sau fără diplome, dar în ori-ce caz mărginiţi, îngîmfaţi şi increzători, nu ştiu de ce au decis că ei sunt atît de înţelepţi şi aşa de buni, în cît n'au nevoie să se mai intereseze de ei, să mai lucreze pentru ei, ci chemarea lor e să pregătească şi să îndrumeze viaţa altor oameni. Unii voesc aceasta pe calea cea veche, alţii pe căi noui, iar o altă grupă cred că e necesar să se rîdice ţărănimea la învăţăturile creştineşti cum e de pildă Petru ol d-tale.

In fie-care zi primesc din partea gimnaziştilor şi elevelor din gimnazii, care mă întreabă naivi ce trebuesc să facă să pornească îndată în popor sau mai tîrziu cînd vor mîntui gimnaziul. Aceleaşi întrebări mi le fac studenţii, seminariştii şi toţi tinerii în de obşte.

Conditio sine qua non a fiecărui bine şi activitate e pacea. Cum ea lipseşte binele se schimbă în rău. Cea mai înaltă şi singura slobozitoare activitate e iubirea. Iubirea fără pace, iubirea mîndră şi îngîmfată e contrazicerea internă. Libertatea, frăţia, în special egalitatea— sunt bunuri numai atunci ciud ele sunt consecvente iubirei şi deci a păcei.

Foarte frumoasă e egalitatea cînd omul se teme în a fi superior în ceva altuia, dar teribilă e acea egalitate cînd omul nu poate suferi pe nici unul din acei cari îi se par că sunt superiori lui.

Tot ce am scris pînă aci răspunde la cea ce m'aţi întrebat: de ce au perit atîţea oameni buni apărînd Constituţia. Oamenii sunt toţi buni dar în expresia d-tale, *buni* pare că se înţelege că oamenii aceştia fac un lucru bun. Iată cea ce cu nu recunosc. O faptă bună — unică pentru toţi oamenii — e de a trăi pentru sufletul său, să trăeşti după cuvîntul lui Dumnezeu, cum vorbesc dobitocii aceştia de mujici pe care voesc să-i libereze studenţii, studentele, profesorii, învăţători, deentişti şi alţii.

Omul cum trăeşte azi are destule nevoi şi destule pacoşti pe sufletul lui, ca să nu ajungă pînă la dorinţa de a slobozi pe alţi oameni pe calea socialistă, anarhistă sau creştinească. Un om care îşi dă seamă de nevoile lui, va căuta să se îndrepte întâi pe el, va căuta să să priceapă pe el şi nu va face ca Petru al d-tale care trîntit pe canapele şi glumind cu bucătăresele va vorbi de scăparea altora ci va căuta ca el să nu trăiască din munca altora ca un mizerabil. Nu va glumi cu bucătăreasa căci va vedea în ea o făptură omenească; se va adresa ei cu iubire, va răspunde la cuvintele ei cu înţelepciune şi respect.

Aşa îţi răspund la întrebări şi piesa d-tale căci această chestiune mă doare, o văd în toate scrisorile cari îmi sunt adresate, în toate cele ce se scriu şi nu e altceva de cît o epidemie de prostii. Mai

înainte au suferit de aceste prostie oamenii guvernului cari se credeau chimaţi a ridica şi curăţi poporul. Prostia acestora a fost veche şi *ils etaient payés pour cela*. Dar acum epidemia a prins pe toţi. Gimnasistul şi gimnasista din clasa a 3-a nici un minut nu privesc cît de greu e ca să poţi fi un om de treabă şi să poţi trăi onest ci caută numai o singură ţintă vieţei: cum ar putea fi utili poporului. Aşa şi cu alţii mai în vîrtă şi cu cei bătrîni. Şi dacă sunt atîtea nevoi în Rusia sunt datorite acestei epidemii de reformatori.

Scăparea nu va veni de cît atunci cînd această epidemie se va stinge, cînd oamenii vor ajunge la această concluzie că îmbunătăţirea claselor sociale nu se va putea face de cît atunci cînd fie care individ va căuta să acţioneze asupra celui mai capabil de a fi stăpînit, îndreptat şi ridicat, asupra propriei sale persoane.

Lev Tolstoi

Scrisoarea aceasta arată că Tolstoi cunoaşte mai bine pe om de cît omenirea. Pentru fie care om în parte vorbele lui se potrivesc, dar sunt oare mulţi oameni de felul acestora? El spune: la un milion, un milion—în fond îmi pare că la un milion sunt doar o sută. Dar însuşi Leon Tolstoi nu numai că nu caută a se săvîrşi pe el, dar caută pe toate căile, prin scris, prin grai, prin tot felul de poveţe a săvîrşi şi îndrepta pe alţii; atunci de ce îşi bate joc şi şi condamnă ca proşti pe acei cari caută a îl imita ducînd în popor cultura şi libertatea sufletească?

Dar de cîte ori patriarhul nu s'a contrazis—spre a nu face şi de data asta una din favoritele sale paradoxe?

Dr. I. Duscian.

„Opinia" la HUŞI

(Corespondenţa partic. a ziarului „Opinia„

Se pare—s'ar putea afirma chiar cu siguranţă—că politica la noi se face ca în nici un oraş din ţară.

Astăzi Huşul ţine recordul corespondenţelor politice în presa noastră. Nu dischizi un jurnal să nu zăreşti macar o informaţie cât de mică asupra situaţiunei politice dela noi. Locul de onoare îl ocupă însă liberalii locali de ale căror frământări s'a dus pomina! Cei noi în politica acestei ţări s'ar fi întrebând poate—şi cu drept cuvânt—ce fel de oameni sunt pe la Huşi, ce conceptum au în politică, care să fie cauza atîtor sbuciumări? Le respund eu acestora, să se adreseze celor bătrîni *de unde vor* şi afla că de cînd există partid liberal aci ori de când un Cişman face pe liberalul, linişte n'a putut fi. Anihilat, ai putea zice înmormîntat de cîteva ori de însuşi proprii lui prieteni indignaţi de purtarea lui era scos la iveală a doua zi prin nechibzuinţa, neprevederea altora. Şi azi aşa, mâine tot aşa, acest om lipsit cu totul de scrupule, purtînd pe fruntea sa încă urmele unui trecut pătat care şi astăzi se cunosc de toţi a ajuns să înşele buna credinţă atât a celor dela Bucureşti cât şi celor din localitate. norocul a fost însă că totdeauna cînd dînsul se credea mai tare, şi mai în stare să conducă frînele politicei liberale locale, atunci era mai slab, mai în neputinţă de a face ceva, căci cei dela Bucureşti îl cunosc prea bine pentru a'i tăia din unghii la timp. Ce a păţit la 1901 cînd liberalii au venit la guvern toţi o ştiu, şi ce va mai fi se va vedea Ori care ar fi acţiunea lui, ori-cîte comitete ar face, ori de cîte ori se va proclama el *şef* (?!) şi *president* (?!), titluri după care umblă de întreagă viaţă, ori cît ar bate toba cea mare cu sprijinul d-lui Gh. Panu, un lucru este sigur după cîte am aflat, că afară de fraţii Dobreni nici un alt liberal mai de marcă şi nici centrul nu va admite ca Cişman să dea directivă în politica locală; aceasta din consideraţiuni de moralitate şi corectitudine politică, precum şi pentru demnitatea partidului. *Cînd cineva poartă în spate un geamandan plin cu hotărîri condamnătoare ale opiniunei publice, ba una chiar a unei instanţe judecătoreşti, are dreptul cel mult a se tîrî pentru a'şi cîştiga existenţa zilnică, iar nu a ridica capul pentru a conduce, a da direcţiune; pentru aşa ceva se cere altfel de oameni nu un Cişman.* Eată ce spun mulţi liberali. Şi au dreptate. După tragerea pe sfoară la alegerea de senat cu căderea Doctorului Munteanu, Cişman pentru a para orice lovitură în viitor a căutat să pue mîna şi pe comună cu ori ce preţ.

Căpătând necondiţionat concursul partidului conservator local a reuşit şi prin mijloace ne-mai auzite să ia în balotaj col. I. Odată comuna pe mâna lui, ducând pe actualul primar D. Dobreanu *de căpăstru*—căci e chinez rău bietul om—lui Cişman îi vine gustul să se proclame *şef*. Zis şi făcut, mai iute ca D-zeu care a clădit lumea în 6 zile ?! Ţara piere de tatari şi lui C. Nică Cişman îi ardea de şefie !? Ei, bietul om, cât a oftat după ea! Trei-zeci de ani de sbuciumări, nu e puţin lucru; dar în fine, acum tot are mângâerea că macar la vârsta de 70 ani i se va zice: *Venerate şef*?! Că la urma urmei socoteala din târg nu se va potrivi cu cea d'acasă asta e altă ceva, faptul e că omul nostru va putea în viitor să'şi pue pe cărţile de visită„*N.M. Cişman avocat-de-Târgovişte fost şef a partidului liberal Huşan*". Tot e ceva de cât nimica !? Mare's minunele tale Doamne dar mai mari prostiile oamenilor...

Dar N. Cişman pe lângă că s'a aratat cu ocasia constituirei mai vaşnic ca Papa excomunicând pe unii liberali ca Doctorul Munteanu: Doctorul Lupu, Gheorghe Vîntu, profesor, Deputatul Al. Rîşcanu, C. Popov avocat, V. Gheorghiu, Atanasie Popovici profesor, Preot Andriescu, avocaţii M. Chiriţoiu şi Gh. Teodoru, Nestianu profesor etc. etc. şi înlocuindu-i cu tot felul de ciurucuri a la Chiriac Minciu, Constantinescu Lungu, Pavel Gheorghiu şi o mulţume de Drăgoeşti dar a făcut şi pe *Meternihul* politic punînd în comitet *prin graţie* şi pe d-nii Irimia Gheorghiu deputat şi Leonida Constantin senator, *fără ştirea lor însă*!? Cu această lovitură *finul* (?) N. Cişman vra să forţeze pe aceşti reprezentanţi a se pronunţa într'un fel. Ce va fi se va vedea; în tot casul numiţii nu se vor mulţumi cu un rol atît de sters şi nici nu se întrevede posibilitatea recunoaşterei unei atari şefii. După cît se vede politica liberală la Huşi e încurcată reu, boala e grea şi numai chirurgii de la Bucureşti o pot tămădui tăind în carne vie şi dînd cangrena la o parte. Se va face ea oare? Ar fi şi timpul, dacă nu acum cel puţin cît mai curînd posibil. De altfel tineretul liberal e hotărît a o sfărşi odată cu speculatorii politici.

Proiectul casei rurale

D. D. Sturza a anunţat pe astăzi discuţia anteproiectului casei rurale. Dăm în rezumat principalele dispositiuni din acest ante-proect intocmit de d. Anton Carp.

Ţinta instituţiei, capitalul şi operaţiile

Art. 1.—Se crează sub denumirea de casă rurală o instituţie avînd drept scop principal uşurarea creditului necesar ţăranilor spre aşi cumpăra pămînt. Această instituţie va fi însărcinată dea lichida creditul agricol şi de a exercita toate drepturile şi toate atribuţiile Casei centrale a Băncilor populare şi a cooperativelor ţărăneşti cari trec sub administraţia Casei rurale.

Casa rurală va depinde de ministerul agriculturei, comerţului, industriei şi domeniilor.

Art. 2.—Capitalul e de 20 milioane şi vărsat întreg de către stat.

Art. 3.—Anul operaţiilor începe la 1 Ianuarie şi se termină la 31 Decembrie al aceluiaşi an.

Art. 4.—Operaţiile Casei: a) să trateze cu proprietarii cari voesc a vinde pămîntul ţăranilor; b) să fixeze preţul maximum al pămînturilor pe cari ţaranii voesc să îl cumpere şi ale căror condiţiuni de vindere vor fi stabilite direct între proprietari şi ţarani; c) să cumpere pămînturi în condiţii avantajoase spre a le revinde ţaranilor; d) să dirigueească, şi să execute toate operaţiile de plata acestor pămînturi cît şi acelea cari se oferă vînzărei; e) s'ar corde ţăranilor împrumuturi destinate plăţei preţului loturilor de pămînt cumpărate de ei; f). să emită obligaţii cari vor fi date cu plata preţurilor acestor loturi; g) să încurajeze ameliorarea culturei acestor pămînturi; h) să încaseze de la cumpărători sumele datorite de ei pentru dobînzi; i) să reînoiască cu agricultorii şi industriali agricoli pînă la complecta lichidare a Creditului agricol operaţiile care urmează:

1) Preţul gajului pe vite, produse şi instrumente agricole, ca şi pe produsele şi instrumentele derivînd din agricultură;

2). preţurile pentru cumpărarea vitelor semînţelor şi instrumentelor agricole;

3). să facă operaţiile şi să exerciteze toate atribuţiile şi toate drepturile cari sunt conferite casei centrale a băncilor populare şi cooperativele sătesti.

k). să consimtă la împrumuturile asociaţilor pentru arendarea pămînturilor. l) să primească în compt curent sau deposit economiile agricultorilor.

Condiţiile de cumpărare

Casa rurală nu poate împrumuta ţăranilor o sumă depăşind de 90 la sută din preţul de cumpărare a fiecărui lot. Loturile nu pot fi nici mai mici de 5 hectare nici mai mari de 20 hectare. Parcelarea în loturi mai mari de 5 h., nu se va face de cît dacă nu vor fi cumpărători de loturi mai mici de cît 5 h.

Pentru aceste cumpărături vor fi preferaţi: ţăranii lipsiţi de pămînt, acei ce voesc să complecteze cele 5 h., ale lor şi acei cari n'au pămînt şi se găsesc la cel mult de 5 kilometri de distanţă—înţelegîndu-se că primele 2 categorii de ţărani se găsesc pe aceaşi moşie.

Pădurile aparţinînd moşiei cumpărate de săteni vor fi cumpărate de stat. Statul însă le va ceda satului dacă ţăranii şi autorităţile comunale vor găsi util. In ori ce caz exploataţia acestor păduri va fi făcută de stat. Cînd se va face parcelarea averei spre a fi dată ţaranilor se va rezerva un teren pentru păşunat şi va servi întregei cemune.

Dispoziţii obligatorii de îndeplinit de cumpărători

Fie care ţăran care doreşte să cumpere pămînt prin intermediul casei trebue să posedeze instrumentele agricole necesare, nu numai de vite în raport cu pămîntul cum şi sămînţe necesare culturei unui an.

In plus. ţăranii cari cumpără loturile de o întindere de cel mult 8 hectare trebue să verse 10 la sută din preţ: pentru 8—12 hct. 20 la sută şi pentru loturile dela 12 hect. în sus 30 la sută

Ţăranii nu pot arenda pămîntul lor de cît atunci cînd vor fi în imposibilitate de a îl cultiva singuri şi nu le pot arenda cum şi vinde de cît altor ţărani şi asta cînd vor fi deposedaţi de terenurile lor prin art. 33.

Indivizibilitatea loturilor

Loturi mai mici de 5. h. sunt indivizibile fie ele transmise prin donaţie, moştenire cu sau fără testament. Loturile mari nu pot fi divizate în porţiuni mai mici de 5 hectare. Dacă loturile vor fi transmise la mai mulţi moştenitori plina sa proprietate nu va fi atribuită de cît unuia dinte ei. Dacă părţile cad de acord asupra persoanei aceluia care va deveni proprietarul lotului, minorii şi interzişii vor fi representaţi prin tutori.

Emisiunea de obligaţii

In ceea ce priveşte emisiunea obligaţiilor se prevede: Pentru plata preţului pămînturilor cumparate, casa rurală va emite obligaţii purtătorului, cu 5 la sută anual într'un termen maximum de 50 ani cu tragere la sorţ semestrială.

Termenul de amortisare va fi acelaşi pentru toţi debitorii aceleiaşi proprietăţi.

Obligaţiile sunt garantate de stat şi primite ca garanţii la toate casele publice în valoarea lor normală. Cei ce vor întîrzia cu plăţile vor plăti o dobînda de 5 la sută.

Imprumuturi acordate agricultorilor sau industrialilor agricoli ţarani pînă la lichidaţia creditului agricol

Imprumuturile acordate de casa rurală unui agricultor sau industrial agricol ţăran, pînă la lichidarea Creditului agricol, pentru trebuinţele agriculturei sau industriei sau pentru cumpărarea vitelor, semînţelor sau instrumentelor agricole, nu pot trece o mie de franci cari vor fi acordate prin un singur sau mai multe contracte.

Imprumuturile nu vor putea fi acordate de cît pentru termene de 3, 6 şi 9 luni şi cu o dobîndă maximum de 10 la sută. Pentru creanţele neplătite se va percepe încă o dobîndă suplimentară de 2 la sută.

Persoanele cărora casa rurală le va consimţi direct împrumuturi nu vor putea fi declarate în faliment pentru creanţele agricole.

Cererile de împrumuturi, creanţe, corespondenţe, piesele relative la procese, cum şi toate actele de procedură vor fi dispensate de taxele de timbru până la complecta lichidaţie a portofoliului Creditului agricol.

Administraţie şi direcţie

Consiliul de administraţie al casei rurale se va compune din 10 membri, din care 3 membri ai consiliului de administraţie din Creditul funciar rural şi 3 membri, din consiliul general al Băncii naţionale, directorul agriculturei, directorul serviciului de poduri al ministerului domeniilor, directorul contribuţiilor directe al ministerului de finanţe şi un delegat al consiliului superior al agriculturei.

Casa rurală va avea un director general şi 2 sub directori şi vor fi numiţi de consiliul de administraţie. Directorii ca şi toţi funcţionarii nu vor putea fi membri ai corpului legislativ şi nici ocupa vr'o altă slujbă în Stat.

Fondul de rezervă şi de ameliorare

La beneficiile nete anuale se vor reţine:

10 la sută pentru crearea unui fond de reservă.

10 la sută pentru crearea unui fond de ameliorare.

5 la sută va fi distribuit băncilor populare rurale.

75 la sută vor fi varsaţi Statului ca o remuneraţie a capitalului său.

Cronica teatrală

Sub Epolet de Barnède şi *Fromont şi Risler* după romanul lui Alph. Daudet.

Prima piesă a fost jucată de două ori—ar fi putut să nu fie jucată nici decum. Interesantă pentru Francezi ea n'are nici o însemnătate pentru noi. Moravurile din garnizoanele ofiţereşti sunt aşa de diferite, iar interesul dramatic al lucrărei aşa de banal în cât nu e de mirare că la a doua reprezentaţie sala a fost goală. Piesa a fost probabil montată pentru debutul d-şoarei Anicuţa Cârjă, căci rolul jucat de debutanta Jeanna Morin e principalul, în jurul ei se învîrteşte toată acţiunea intrigei—dar eroina nu apare decît în trei acte şi foarte puţin. De şi sunt multe rezerve de făcut şi la jocul şi la vocea d şoarei Cârjă—totuşi tînăra debutantă are un temperament de artist şi asta e mult pentru o viitoare artistă care, poate, adăogînd munca şi experienţa, să se săvîrşească. Acelaşi lucru s'ar putea spune şi de succesul ei în micul rol din d-na Fromont în piesa jucată eri seara.

Fromont şi Risler e o lucrare scenică slabă pe cît e de sublim romanul lui Daudet. De altfel gingaşul romancier n'a avut fericirea de a îi se scoate din romanele sale piese alese. Nici Nouma Roumestan, nici Sapho, nu sunt mai superioare ca drame de cât Fromont, de şi sunt cele mai frumoase romane ale scriitorului. De ce s'aleg la noi şi pentru publicul nostru astfel de lucrări, nu ştim. Atît Germanii cît şi Franţujii, scriu de câtva timp lucrări scenice excelente cari traduse ar fi apreciate—noi recurgem la necunoscuţi ca Barnêde sau la piese cu un efect scenic mizerabil ca Fromont.

Şi asta cu atât mai mult cu cît teatrul nostru nu posedă elemente suficiente spre a se monta astfel de lucrări, cari cer un talent puternic cari să covîrşească slăbiciunea piesei. Noi am trebui să jucăm piese al căror efect ar întrece ici, colea, slăbiciunea artistului.

Nu sunt suficienţi d. Bulfinski. Penel, Momuleanu, Ionescu spre a se juca o piesă bine, mai trebuesc şi alţii. Noi avem elemente de comedie admirabile pe cari nu le utilizează d. Leca, căci nu e amator de comedie Ori teatru nu se face decît cu elementele pe cari le ai. Spre a-ţi satisface gustul de director jucîndu-ţi numai drame şi spre această satisfacţie să fii nevoit a vârî în orice loc pe dl. Popovici, e a isgoni publicul din teatru.

D. Popovici n'ar fi putut găsi, suntem siguri, nici pe vremea trupelor lui Vlădicescu, Valeşteanu şi altele un loc de prim amorez spre a epata Buhuşiul şi Calafatul—nu pricepem de ce într'un teatru naţional la Iaşi dl. Popovici e *factotumul*. Nu cred să fie un artist mai enervant prin jocul lui fad, prin vocea lui piţigăiată şi vecinic cîntată, prin lipsa de orice mişcare simţită şi estetică.

D. Lecca—care apreciază pe dl. Bulfinski şi cu drept cuvânt, d. Bulfinski e cel mai bun artist dramatic al teatrului nostru—nu pricepem să nu vadă defectele d-lui Popovici şi în loc să dee roluri de figuranţi la artişti de valoarea d-lor Cîrjă, State Dragomir şi alţii, îl împovorează pe acesta cu fel de fel de roluri şi împovorează pe sărmanul public a îl asculta—iar direcţia teatrului cu deficite.

Stal.

STRUNA ZILEI

AVGARIADA

Consiliul de disciplină a luat avocatului Abgar Buicliu dreptul de a pleda, pentru că n'a plătit cotizaţiile legale.

«Opinia»

Procedeu fenomenal
Şi cu totul în zadar...
Se ştia de mult: Abgar
N'are... nas la tribunal.

Informaţii

Membrii clubului conservator din Iaşi sunt convocaţi în adunare generală pentru Luni 5 Noembrie ora 8 jum., seara, la ordinea zilei fiind cîteva chestiuni urgente de discutat.

Epitropii cassei sf. Spiridon a luat dispoziţia ca salariile funcţionarilor epitropiei să nu se achite luna aceasta de cît la 25.

Măsura e nedreaptă, cu atît mai mult, cu cît luna trecută funcţionarii au luat lefurile la 1 Octombrie, ceia-ce însamnă că pînă la leafa viitoare să aştepte 56 zile,—ştiut fiind că toţi sunt oameni săraci.

In afară de aceasta epitropii şi în special d. C. B. Penescu, a întreprins o adevărată goană contra pensionarilor.

Aceştia primeau pensiile lor regulat între 15—18 a fie-cărei luni; acum pentru a le aplica o pedeapsă că au intentat acţiune epitropiei pentru reţineri, epitropii au decis ca şi ei să nu primească pensiile înainte de 25 a lunei.

E uşor de luat dispoziţii, cînd tu—epitrop, în afară de diurnele ce le ei făcînd inspecţii, apoi îţi încasezi leafa la începutul fie-cărei luni!

Autorităţile din Galaţi au cerut urmărirea şi prinderea comerciantului Vasile Limberopoulus, care a dispărut din acel oraş.

Numitul încetase plăţile încă de astă primăvară şi în urma cererei ce făcuse, tribunalul local îi acordase un moratoriu de 6 luni. In acest interval ei şi-a înstrăinat mărfurile.

El lasă datorii care întrec suma de 70 mii lei.

Maeştrii de gimnastică din localitate vor pleca în ziua de 28 Noembrie la Bucureşti; spre a lua parte la adunarea maeştrilor din întreaga ţară, ce va avea loc la ministerul cultelor, în vederea reorganizărei regulamentului privitor la gimnastica în şcoalele secondare.

Poliţia noastră de siguranţă a înaintat astă-zi parchetului pe ţaranul V. Cocuz şi pe cei doui fii ai săi, la care s'a găsit un mare număr de bijuterii şi despre care am vorbit în numărul de eri.

Cocuz a mărturisit că are bijuteriile de la devastările de astă-primavară, şi anume de la proprietarul Niculescu, din judeţul Vaslui.

Miine, Cocuz şi cei doui fii ai sei vor fi înaintaţi parchetului de Vaslui.

De trei zile epitropii sf. Spiridon se căznesc să facă numirea unui ajutor de registrator şi cîte-va schimbări, şi nici că reuşesc.

De trei zile, uşele de la camera epitropilor stau zăvorîte de la amiazi şi pănă 'n seară, şi tot nu pot ajunge la o înţălegere.

Ei! Ce vreţi? Sunt 7 candidaţi pentru postul de ajutor de registrator, trimeşi numai de club şi unde mai pui ceî 5—6 protejaţi ai epitropilor?

Postul e vacant de aproape o lună şi serviciul suferă!

Consiliul comunal din Tîrg.-Frumos, a decis să instaleze pentru iluminatul tîrguşorului lămpi incandescente Waschington.

Cea dintâiu din seria de conferinţe organizate sub patronagiul societăţei „Arhiva" pentru rîdicarea unui bust lui Vasile Conta, va avea loc în seara de 6 Noembrie în aula universităţei. Va vorbi d. H. G. Leca, despre *Actori*.

Societatea Fraterna-Păcurari va proceda Duminecă, oarele 2 p. m, la îmbrăcarea unui număr de copii orfani de ai membrilor defuncţi ai acestor societăţi.

Am anunţat ieri decesul Iuliei Herzl, văduvă defunctului Theodor Herzl.

După o dispoziţie testamentară a defunctei, corpul ei va fi transportat la Gotha şi ars în crematoriul de acolo.

Administraţia financiară va plăti pensiile civile şi militare pe luna curentă, începînd dela 18 Noembrie.

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie al Moldovei şi Sucevei a inspectat eri parohia din comuna Ruginoasa şi parohiile din satele vecine.

Camera de comerţ din Roman a trimes un raport camerei noastre de comerţ pe anul 1907.

P. S. S. Archimandritul Eremia a fost numit mare eclisiarh, la Mitropolie în locul ieromonachului Moglan, demisionat.

Am vorbit la timp despre cererea manufacturiştilor Kanner şi Sternlicht din Berlad de a li se acorda un moratoriu pe timp de 6 luni.

Tribunalul de Tutova a cercetat ieri această cerere şi a amînat pronunţarea pentru 10 Noembre.

Firma Kanner şi Sternlicht datoreşte 960,000 pentru mărfuri şi 40.000 lei unor bancheri din Bucureşti.

Se afirmă că în cursul săptămînei viitoare Banca Naţională va rădica scontul la 9 la sută.

Ştiri din Galaţi.—Persoane sosite din Rusia aduc ştirea că holera este în complectă descreştere.

La Kişinău, de o săptămînă, nu s'a mai ivit nici un caz, de asemenea şi la Odessa.

— Lucrătorul Grigore Jean, în etate de 35 ani, pe cînd lucra la arsenal la montarea monitorului „Mihail Cogălniceanu" a fost ucis, de o lovitură primită la cap, provocată de căderea unei quirase în greutate de aproape o mie de kilograme.

Moartea i-a fost instantanee.

— D. avocat Iorgu Mihalcea a fost numit pe ziua de 1 Noembrie profesor de economie politică, statistică, finanţe şi istoria comerţului la şcoala comercială superioară de aci.

Membrii consiliului comunal se vor întruni astăzi la orele 4 şi jumătate, sub preşedenţia d-lui primar N. Gane.

Concursul pentru posturile de interni la spitalul Sf. Spiridon va lua sfîrşit mîine Sîmbătă, cînd se va da şi rezultatul.

Am vorbit pe larg eri, despre atentatul sevîrşit în strada Sărărie No. 91. de d-na Maria Vasiliu, care a descarcat 2 focuri de revolver contra soţului ei d. N. Vasiliu.

Starea victimei nu e tocmai atît uşoară după cum s'a crezut la început. In adevăr, în afară de uşoara leziune ce o are la mîna stîngă, Vasiliu mai are o leziune destul de gravă în coasta stîngă, ceia-ce denotă că glontele nu a ricoşat după cum se spunea eri.

Ultime informaţii

Cu toate desminţirile formale ale oficioaselor liberale, suntem în măsură a afirma din sursa cea mai autorizată că consiliul de administraţie al Băncei Naţionale, nu numai că a hotărît a se restrînge în chip simţitor creditele, dar a luat deciziunea să taie cu desevîrşire creditele ca la 8 Oct. 1899.

Hotărîrea aceasta a Băncii Naţionale a fost determinată de jena financiară generală ce se resimte în toată Europa, din cauza marilor crachuri din New-Jork, precum şi de auspiciile rele sub care se arată viitoarea noastră recoltă.

***

Guvernul, prin organele sale, desminte de o cam dată această restrîngere a creditelor pentru a nu indispune pe proprietari şi a-şi asigura ast-fel trecerea proectelor agrare, cel puţin prin comisiunea parlamentară.

Ni se aduce la cunoştinţă un fapt, care dacă s'ar adeveri, presintă destulă gravitate.

Se zice că mulţi tineri de la ţară, cari urmează a fi încorporaţi pentru clasa anului 1908, refuză de a veni să se presinte la cazarmă.

In atare caz se zice că sunt mai mulţi tineri din Voineşti, caz care a fost adus la cunoştinţa autorităţilor.

D. inspector general al învăţămîntului secundar, Nae Ionescu, împreună cu d. Lecca, comptabilul şef al cassei şcoalelor, au plecat azi diminiaţă la Dobrovăţ, pentru a face o anchetă la „Orfelinatul Ministerului Instrucţiunei Publice" din acea localitate.

Astă-noapte un incendiu isbucnind în cotuna Erbiceni, comuna Bîrleşti, a distrus complectamente casele, coşerul cu porumb, două şuri şi nişte stoguri ale locuitorului Ilie Chirilă.

Autorităţile comunale cercetează, de oare-ce este bănuială că focul a a fost pus.

D. S. Haliţa, inspector general al învăţămîntului primar şi normal primar, va pleca la Tulcea spre a face o anchetă la o şcoală particulară greceasca, unde, după un denunţ primit, s'ar fi săvîrşit o serie de grave neregularităţi.

Sergenţii de oraş au ales o delegaţiune compusă din zece din ei, —cîte doi de fie-care despărţire,— pentru a se prezenta a doua oară d-lui prefect Gh. Săndulescu, în vederea dreptei lor cereri de a li se spori salariile.

Erezii regretatei Ecaterina Catargi vor face dar muzeului naţional din Iaşi toate decoraţiunile ce le-a avut nemuritorul barbat de stat Lascar Catargi.

Consulatul nostru din Amsterdam a înştiinţat ministerul de externe, că un oare-care Carl Ulrich zis Iohan Iohanson, de loc din Stokolm, a înfiinţat în acea localitate anul trecut, o societate cu numele de „Internaţionaler Verein von Kaufleuter" şi că a trimis prin toate oraşele din Europa circulări, prin care îndeamnă pe negustori să se înscrie ca membri ai societăţei şi în schimbul unei cotizaţii de 50 fiorini olandezi, vor putea avea informaţiuni folositoare.

S'a constatat însă ca toate întreprinderile lui Ulrich nu sunt de cît nişte escrocherii şi el plecase acum cît-va timp în Rusia, de unde se spune că ar fi venit în Romînia şi colindă ţara spre a face înscrieri.

S'a dat ordin autorităţilor pentru prinderea lui.

La institutul antirabic au fost internată copila Maria Pâlistru şi o servitoare de la spitalul Paşcanu, care au fost muşcate de o pisică turbată.

Ministerul de interne a invalidat alegerea consiliului comunal din Voineşti care s'a făcut acum cîteva săptămîni.

Direcţiunea generală a vămilor a dat o circulară prin care face cunoscut că nu se mai admite scutiri de taxe vamale pentru otgoanele de sîrmă de fier sau oţel, şi lanţuri, ce se importau din străinătate.

Prima conferenţă publică pentru complectarea fondului necesar ridicărei unui bust filozofului şi patriotului moldovean Vasile Conta, o va ţinea d. Haralamb Lecca, la Teatrul Naţional, în ziua de 6 Noembrie a. c.

Şcoalele din Bărlad au fost închise din causa epidemiilor de scarlatină şi desinterie ce bîntuie de cît va timp în acel oraş.

D. Ioan Muşat, student bucovinean, a fost numit bibliotecar la biblioteca N. Iorga din strada Mutu.

Nu de puţine ori am atras atenţia direcţiunei tramvaiului, asupra neglijenţei cu care manipulanţii se ilustrează în conducerea vagoanelor, dând naştere zilnic la diferite accidente.

Eri, după cum am aratat, vagonul 3 condus de manipulantul Bulinschi a deraiat în colţul străzei Unirea şi numai graţie întîmplărei n'au fost victime.

Acelaş vagon însă, eri către seară mergînd cu o viteză mare pe strada Albă. unde e atîta circulaţie, a dat peste copila Lina, în etate de 12 ani, a comerciantului Aron Găină din str. Nicolina.

Copila a fost prinsă sub roatele vagonului şi a capatat mai multe leziuni, între care una foarte gravă la picior.

Nenorocita a fost transportată şi internată la spitalul evreesc.

Şi de acestea se întîmplă multe,—lucrul de altmintreli nu e de mirare,—cînd se dă vagoanele pe mîna unor oameni lipsiţi de ori-ce experienţă.

Judiciare.—Apelul avocatului Buicliu, în contra decisiei baroului din Iaşi care l-a oprit de a mai pleda, fiind-că nu şi-a plătit cotizaţiile, se va judeca mâine, Sâmbătă, la secţia II-a a curţei. D. Buicliu se va apăra singur, iar baroul va fi represintat prin unul din membrii sei.

Ministerul public va fi represintat prin d. procuror Hamangiu. Desbaterile, potrivit legei, vor fi secrete.

*

Curtea de apel secţia I-a judecă astăzi pe sub-comisarul Hotnog de la poliţia din Huşi, acuzat că a maltratat pe femeea Maranda I. Gheorghiu.

*

Camera de punere sub acuzare s'a ocupat azi de apelul misitului H. Şapira al cărui mandat de arestare a fost confirmat de tribunal.

Camera se va pronunţa după terminarea tuturor proceselor de astă zi.

*

Curtea de apel secţia II-a a primit ieri apelul procurorului în afacerea comerciantului Marcovici din Vaslui şi i-a rădicat pedeapsa de la 1 an jumatate la 2 ani.

*

Procurorul general a plecat astă-zi dimineaţă în inspecţia instanţelor judecătoreşti din judeţul Neamţ.

*

In procesul sub-comisarului Hotnog, despre care vorbim mai sus, curtea a admis proba cu martori invocată de pârît şi a amânat judecarea.

Universitare. — Ministerul Instrucţiunei publice a făcut azi cunoscut rectoratului Universităţei că d. Matei B. Cantacuzino a fost confirmat ca decan al facultăţei juridice.

— Senatul universitar a fost convocat pentru Luni 5 Noembrie, orele 8 jum. sara, pentru a se pronunţa asupra cererei societăţei „Arhiva" de a ţinea o serie de conferinţe în Aula Universităţei, pentru strîngerea unui fond necesar rîdicărei unui bust lui Vasile Conta. De asemeni, în acea zi se va pronunţa şi asupra rădicărei pedepsei studentului Dizarău.

— Consiliul facultăţei de litere a fost convocat pentru mîne Sîmbătă 3 Noembrie, spre a discuta asupra proectului de reorganizare a regulamentului facultăţei de Litere şi Filosofie.

— Consiliul facultăţei juridice va fi convocat în cursul viitoarei săptămîni spre a se pronunţa asupra cererei a 20 studenţi bucureşteni de a fi înscrişi în facultatea juridică eşană.

— D. rector al Universităţei a bine voit a scuti de taxele universitare pe studenţii : Balaban Alexandru, Const. Simionescu, Lupan Enache, Ifrim Const. şi St. Marcovici.

De asemeni d. rector a plătit d-sa taxele universitare mai multor studenţi merituoşi, care nu aveau actele în regulă conform regulamentului taxelor universitare.

— Pentru Duminică, 4 Noembrie la orele 11 d. Matei B. Cantacuzino, noul decan al facultăţei juridice şi A. D. Xenopol noul decan al facultăţei de litere şi Filosofie sînt canvocaţi la universitate pentru a depune legiuitul jurămînt în faţa d-lui C. Climescu rectorul universităţei.

— La facultatea juridică s'au înscris anul acesta 112 studenţi, dintre care 5 studenţi basarabeni.

— D-nii I. Caragiani, Theohari Antonescu şi A. D Xenopol au fost delegaţi de consiliul facultăţei de litere şi filosofie cu redactarea proiectului de reorganizarea facultăţei de litere şi filosofie.

— Dl. Iulian Theodorescu, doctor în drept dela Paris, profesor de drept şi procedură penală, va începe anul acesta lucrări seminariale cu studenţii anului al II-lea.

— D. A. C. Cuza a început azi la 4 cursul de Ec. politică cu studenţii anului al III-lea. Tot azi a început cursul de Drept Roman d. Grigore Demetrescu.

— Examenele la facultatea juridică se vor termina Luni sara, cu cei din urmă candidaţi la dreptul administrativ şi constituţional.

— D. D. Pompei, profesor de mecanică, începe azi Vineri la orele 4 cursul de cinematică şi statică cu studenţii din al doilea an.

D-sa le va continua în fiecare Marţi şi Joi la aceiaşi oră.

— Se aduce la cunoştinţa d-lor studenţi candidaţi la bursele statului, că la facultatea de ştiinţi s'au făcut vacante două burse la Fisico-Chimice şi două la Matematici.

Concursul pentru obţinerea acestor burse va avea loc în ziua de Luni 5 Noembrie, orele 9 dimineaţă.

Concurenţilor li se cere să prezinte cît mai curînd odată cu cererea de înscriere la concurs şi actele de naştere, de naţionalitate şi de bună purtare.

— Dl. Profesor Stravolca a început cursul de fiisică moleculară şi acustică.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Noembrie

LOTERIA

Bucureşti. — Astăzi a continuat la ministerul de finanţe tragerea clasei a VI-a, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat :

5000 lei No. 15269.
3000 „ „ 53339, 43132.
2000 „ „ 22558, 2029, 14569.
1000 „ „ 40380, 26054, 52075, 31150, 47903.
500 „ „ 9351, 19665, 54262, 1945 53932, 132, 36918, 11881 24144, 52041, 44689, 44473, 50160, 46952, 18131, 26156, 52088, 40638, 6699, 41234, 25009, 24004, 53970, 42531, 34464, 867, 4506, 16366, 948, 3476.
200 „ „ 13763, 13774, 15361, 16493, 15498, 16364, 17122, 20343, 20451, 21517, 22543, 23824, 20179, 24141 24667 18753, 19606, 19130, 14190, 13302, 59815, 58485, 51101, 51444, 50560, 49937, 54727, 53721, 55741, 55695, 56919, 56830.

Noul regulament al teatrelor

Bucureşti.—La Ministerul Cultelor se lucrează la întocmirea unui nou regulament al teatrelor.

Prin acest regulament postul de director general al teatrelor este desfiinţat şi se înfiinţează un nou post care va purta numele de administrator general.

Acest post va fi oferit d-lui Saita, fostul prefect al poliţiei Capitalei.

Farmacii rurale

Bucureşti. — După propunerea direcţiei serviciului sanitar superior, ministrul de interne va depune un proiect pentru crearea de farmacii rurale, proprietatea statului.

Aceste farmacii, care vor începe să funcţioneze de la 1 Ianuar 1908 vor fi conduse fiecare de cîte un licenţiat în farmacie, care va fi retribuit cu 250 lei lunar şi un ajutor cu 180 lei lunar.

Comisiunea parlamentară

Bucureşti.—In şedinţa de astăzi a comisiunei parlamentare, d. Anton Carp ministrul domeniilor, a început a da citire ante-proectului cassei rurale. (A se vedea textul acestui ante-proect în pagina III-a a ziarului).

Prima cursă a vaporului „Traian"

Constanţa.—Azi dimineaţă a plecat de aci marele vapor „Traian" spre Alexandria.

Vaporul avea 680 călători şi 345 tone mărfuri.

Intrunire publică

Focşani.—Partidul conservator din Putna va convoca pe cetăţeni pe ziua de 9 Noembrie, la o întrunire publică, spre a protesta contra proectelor agrare propuse de guvern.

Vor lua cuvîntul d-nii : Gogu Constantinescu, General Stoika, Alex. Ivaşcu, D. Niculescu şi Rainu.

Poliţia împiedecă pe antreprenorii sălilor publice să închirieze vre-una pentru acea întrunire.

Cazul a fost telegrafic reclamat ministerului.

Debandada de la Ploeşti

Ploeşti. — Printre liberalii locali domneşte o mare debandadă.

Mai mulţi membri din consiliul judeţean au decis să demisioneze, ca o manifestaţie ostilă prefectului de judeţ, care a avut mai multe incidente cu membrii din consiliu.

Serbătorirea unor delegaţi

Paris.—Grupul parlamentar al arbitrajului internaţional a serbătorit azi la senat întoarcerea delegaţilor francezi de la conferinţa de la Haga.

D. Dubost, preşedintele senatului a felicitat pe delegaţii conferinţei care a făurit arma care poate într'o zi va înlocui puterea brutală a resboiului.

D. Bourgeois zice că conferinţa nu a dat faliment ci a avut ca rezultat să facă resboiul mai uman şi aşteptarea unei desarmări posibile. Oratorul asigură că solidaritatea de viaţă a naţiunilor nu a slăbit cu nimic sentimentul de patrie, ci din potrivă l'a întărit (vii aplauze). D. Pichon ministrul afacerilor străine, se asociază la declaraţiile oratorilor care l'au precedat.

Svon desminţit

Paris.—Se desminte sgomotul după care d. Constant ambasadorul Franţei la Constantinopol ar avea intenţiunea să părăsească acest post.

Scandalul din camera Ungară

Budapesta.—Camera deputaţilor a continuat discuţiunea asupra tarifului vamal. Mai mulţi deputaţi Croaţi vorbesc în limba croată. Preşedintele retrage cuvîntul, pentru că nu vorbesc asupra chestiunei la ordinea zilei. O vie protestare se produce din partea croaţilor din cauza atitudinei ameninţătoare a presidentului. Acesta declara că va fi silit să supună chestiunea comisiunei de imunitate a camerei. Propunerea presidentului e adoptată de cameră. In urmă se produce un mare sgomot provocat de croaţi şi şedinţa se suspendă.

La redeschidere, preşedintele justifică procedarea sa în aplauzele stîngei şi în mijlocul protestărei croaţilor. Dl. Popovici deputat croat îşi dă demisia.

Deschiderea Dumei

Petersburg.—A treia dumă a fost deschisă azi, Mitropolitul Antonie a rămînat salutat pe deputaţi şi împăratul pensă lucreze împreună pentru buna starea poporului rus. După aceea a fost oficiat un serviciu divin la care s'a cîntat imnul naţional de trei ori după cererea deputaţilor.

După aceia miniştri şi deputaţii au ocupat locurile lor în sala de şedinţă D. Golubew a ţinut o locaţiune prin care a transmis deputaţilor salutările împăratului. Majestatea sa imploră bine cuvîntarea divină asupra lucrărilor dumei pentru restabilirea ordinei şi a păcei în patrie pentru desvoltarea culturală şi buna stare a poporului pentru întărirea ordinei în stat.

Serviciul de automobile

Constantinopol.— Serviciul de automobile va fi restabilit între Alexandreta şi Bagdat cu începere de mîine.

Boala d-lui Campbell

Londra.— D. Campbell s'a îmbolnăvit la Bristol. Se crede că este vorba de o afecţiune a inimei. D. Campbell Banerman este însă afară de ori-ce pericol şi speră că se va putea înapoia mîine la Londra.

Politica în Serbia

Belgrad.—Azi a avut loc conferenţa partidului guvernamental, exprimînd speranţa că rezistenţa opoziţiei va fi neputincioasă.

După conferenţă participanţii au făcut o manifestaţie în faţa palatului regal şi la domiciliul lui Pasici.

Afacerea de spionaj

Toulon. — Circulă sgomotul că 2 mateloţi şi 2 artilerişti au fost arestaţi, inculpaţi fiind în afacerea de spionaj.

Presa şi deschiderea Dumei

Petersburg.— Cu prilejul deschiderei Dumei, ziarele publică articole prin care salută cu simpatie pe deputaţi.

Termenul de înlocuirea vaselorde războiu

Berlin.—Consiliul federal a aprobat legea prin care se reduce de la 25 la 20 ani a termenului de înlocuire a vaselor de războiu.

Holera

Constantinopol.—O boală care prezintă simptome de holeră s'a constatat la Hasanke şi la Khorasan, vilaetul Erzerum, printre emigranţii venind din Krakovia. Pînă acum numărul bolnavilor atinşi e de 20, dintre care cîţi-va au murit.

Bereria „ZIMBRU"

— din Piaţa Unirei —

Mîncări calde şi reci la ori-ce oară
— de zi şi noapte. —

ADMINISTRAŢIA NOUĂ
ION DEMBINSCHI

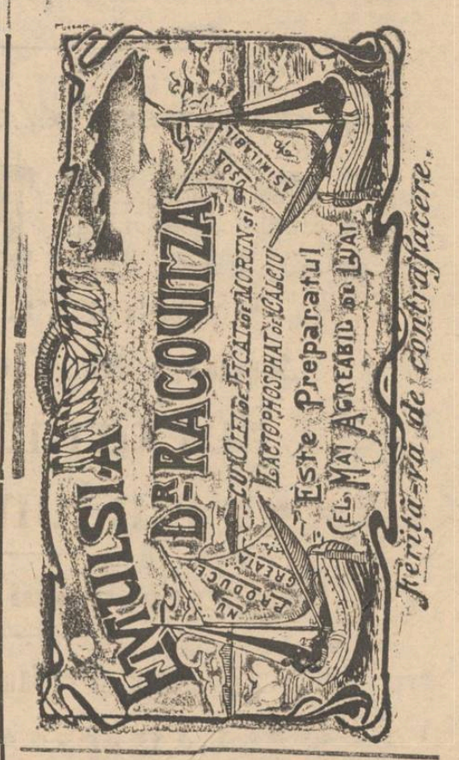

Un tînăr comptabil rutinat, cu practică îndelungată, perfect bilanţier, prima referenţe, caută post fie chiar de administrator, voiajor sau Platz-Agent, eventual şi ocupaţiuni cu ora. A se adresa la ad-ţa acestui ziar.

Prof. Dr. Bălăcescu

CHIRURG

Dă consultaţii pentru boale chirurgicale şi boale de femei.

Luni, Marţi şi Mercuri
de la ora 10—12 a, m. la
HOTEL TRAJAN

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZURI DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Onorate Domn şi Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regatului Romîn s'a deschis în IAŞI sub Firma

NOUA ŞI PRINCIPALA
— COLECTURA ROMÂNĂ —
TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Dacă aţi mai jucat la loterie până acum şi norocul nu va favorizat însemnează că trebue *să mai schimbaţi colectorul* căci numai aşa se va schimba şi **Norocul.**

Incercaţi a cumpăra bilete pentru **Clasa** I a loteriei III-a din colectura meă — e mai mult ca sigur că *norocul vă urmăreşte.*

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III-a s'au pus în vînzare cu preţurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un şfert 3 lei — Una jumătate 6 lei — Un los întreg **12** lei

In speranţă că la cea d'intâi tragere Vă voi putea servi cu **un cîştig principal** vă rog a primi stima ce vă păstrez

Colector Principal
TH. P. MAXIMOVICI—Iaşi.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi; 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Rădulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.--IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.--Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a VI-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loteriei am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei VI-a va avea loc la 1—27 Noembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 12 Octombrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa VI-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiileloriĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal. copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 55
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré..	1 90
Porte-Bouquets, pour 10 Places.....	7 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 285. Duminică 4 Noembre 1907

CRONICA SĂPTĂMÎNEI

O instituție nouă

Fără a atinge esența reformei propuse de d. Stelian, și fără a considera această operă, de cît din punctul de vedere al nevoilor sociale din care s'a născut, și a bunelor intenții—probabile—care au dictat-o, eu totuși cred că ceva mai bun, mai mare, și de o nevoe socială mai adîncă, poate, s'a îndeplinit zilele aceste, fără sgomot, și mai cu seamă, fără nici o intervenție a guvernului de mîntuire.

Prima societate romînă pentru patronajul deținuților eliberați și pentru ocrotirea copiilor abandonați moralminte, s'a înființat. Și nu prea curînd, fără îndoială,—căci dacă nu suntem cea de pe urmă țară civilizată, suntem de sigur printre cele de pe urmă, care s'au gîndit la crearea acestei instituțiuni de igienă morală și de profilaxie a crimei.

Acum cîțiva ani, prezintînd congresului internațional de patronagii, ținut la Liège, un studiu asupra legislației noastre, constatam cu rușine, în fața elocventelor rapoarte ale reprezintanților celorlalte state, că Romînia nu era în stare să înfățișeze nici o singură operă de patronaj. Dar tot în acel timp, într'un raport ce-l adresam ministrului de justiție, cu privire la congresul penitenciar internațional din Budapesta, spuneam, între altele, următoarele:

«Ca om am mulțumirea de a fi văzut puterea civilizației și a carităței, sforțările statelor în lupta pentru binele obștesc, și triumful mereu crescînd al ideilor generoase. Ca romîn însă, n'am de cît tristeța pe care mi o inspiră gîndul înapoerei în care am rămas, *îndulcit numai de mîngîerea vremilor mai bune, în care am toată dreptatea să cred*».

Increderea aceasta nu m'a înșelat. Lucrul a venit de la sine, pentru că trebuia să vie, pentru că ideea închisă într'un vechiu și uitat paragraf de lege își făcea drumul, cătînd să răsbată la lumina cea mare a zilei.

In problema crimei, patronajul are un rol cel puțin tot atît de mare ca și legislația de represiune. Căci dacă aceasta infierează răul acolo unde-l constată, cealaltă îi temperează efectele și—ce e mai mult—îl previne și îl înlătură.

Nu cunosc mijloacele de acțiune preconizate de noua societate înființată în Capitală, dar cred că ori care ar fi ele nu se pot deosebi mult de cele adoptate aiurea. In această privință ele trebue să primizerabilă a nenorociților pe care-i deconsideră, condițiile în care se nasc și cresc pornirile cele rele, causele directe și indirecte ale crimei, și legăturile acestora cu firea omenească și cu alcătuirile sociale. Cu chipul acesta ei învață a vedea că unii oameni ar putea fi mai puțin răi, că viițiul, de multe ori, nu e de cît produsul desnădejdei, sau al durerei, sau al mizeriei, că ori cum e mai nimerit a fi bun, de cît a fi aspru, a fi prevăzător de cît a fi fără îndurare.

E. Herovanu.

Partide sau sindicate de interese

Cu toții recunoaștem că suntem la o respintie în mersul și desvoltarea vieței noastre economice și sociale. Incotro vom apuca, care va fi direcția aleasă? Nimenea nu poate preciza.

Sigur ie, însă, că o modificare se va produce și această modificare va privi toate formele de manifestare a vieței politice, economice și sociale.

Partidele politice se vor resimți și ele de schimbările ce se vor produce. Unii cred că vom avea în sfîrșit partide diferențiate pe bază de principii, că programul și principiile vor fi acelea care vor forma rostul și coheziunea partidelor.

Lucrul ar fi de dorit, căci ticăloșia parlamentarismului nostru făcuse ca diferențiarea să nu fie doar de cît în privința unor chestiuni de procedeuri.

Am avut și noi odinioară partide de program: cel liberal afișînd dreptul suveranității naționale, cel conservator avînd drept crez necesitatea spiritului de autoritate și a puterei tradiției istorice.

Lucrul nu mai este tot astfel astăzi: nimic nu justifică diferențiarea și firmele partidelor noastre—doar diferența in mentalitate și procedeuri.

Chestiunea este, însă, dacă vom reveni, în urma problemelor ce se pun astăzi, la partide diferențiate pe baza de idei sau dacă nu vom avea—ccea ce ar fi o adevarată nenorocire—partide diferențiate pe bază de interese de clasă, partide transformate în adevărate sindicate de interese.

Acest lucru s'a intîmplat și în alte părți și a adus după sine scăderea nivelului parlamentarismului. La noi un partid liberal reprezintînd interesele burgheziei și un partid conservator reprezentînd interesele marilor proprietari ar fi un mare rău pentru țară.

Romîniei îi trebuie o politică internă de nivelare, asepritați economice iar nu lupte de clasă.

C. Sorin.

Banca rurală-liberală!

Proectul băncei rurale pe care l'am publicat a putut convinge pe cetitori de interesul pe care guvernul l'a avut ca să folosească populației rurale. De mult ziarele și camenii competenți au strigat: Nu copiați această instituție după modelul instituției de bancă din Rusia, căci această instituție Națională sunt două instituții liberale, cari joacă mari roluri în alegerile generale. Trebuia încă o instituție care să puie mîna și pe o altă clasă socială de la noi, pe proprietarii mici și pe țăranii cari vor avea nevoie de a se desface sau cumpara pămînturi. Ori banca rurală prevede 10 administratori dintre cari 3 vor fi membri în comitetul Băncei Naționale și 3 la Creditul Agricol. Șase membri la 10 vor dicta și ordona în această administrație și aceștí 6 vor fi liberali, vor fi gata a satisface interesele acelor cari vor avea nevoie de ei și care se vor da legați în mînile acestei instituțiuni.

Iată interesul călăuzitor al fariseismului liberal. Oamenii cu bun simț din însăși clica guvernului au fost scîrbiți și s'au retras din această comisie parlamentară, care n'a avut alt rol de cît a controla sentimentele de devotament al partisanilor și a le arata că legile ce se crează n'au alt caracter de cît de a le aduce noui folose lor, ci nu țărănimei nevoiașe care așteaptă o mai bună întocmire a vieței lor.

CATE-VA NOTE

In ședința pe care consiliul comunal din Iași a ținut'o ieri, s'a făcut mare cinste unor oameni, cari, poate pentru motivul că au o profesie ascunsă, n'au fost, nici odată, obiectul unei discuțiuni.

Bieții hornari, cari trăesc mai mult ascunși prin coșuri, plăteau comunei o taxă de 40 lei anual. Această taxă a fost redusă la jumătate.

In afară de aceasta s'a propus ca unul din hornari să fie proclamat „maestru". La ceremonia hornăritului era, în adevăr, mare nevoe și de un „maestru".

Fie-care la rîndul seu, așa că veni și rîndul hornarilor.

*

Domnul Nădejde scrie un articol intitulat „Vor sînge"...

In acel articol vorbește, rînd pe rînd: despre opoziția conservatoare; despre domnii Carp și Filipescu; despre o declarație a d-lui Ghîlțu; despre doctorul Rakowsky: despre rakowskiști; despre banda Ghelerter și despre o declarație a d-lui Carp.

Toți aceștia, foarte bine potriviți între ei, vor, zice Nădejde—sînge.

Iar Nădejde, mai modest, ar voi altă ceva: perechea la mia de mărci.

S'aștepte!

*

Spicuite din „Neamul Romînesc":

La Rîmnicu-Sărat un fiu a tras cu revolverul asupra tatălui său.

Halal de amîndoi!

Se vede că acel care a tras n'avea mamă, căci altmintreli s'ar fi zis: halal de tus-trei!

A TREIA DUMA

După o pausă de 5 luni, a treia Dumă s'a constituit ieri și a ascultat, pe lîngă tradițiunala bine cuvîntare popească și mesajul foarte sec pe care senatorul Golubew l'a rostit în numele Țarului.

Fiind-că mesajul nu cuprinde nimic precis, trebue să ne oprim asupra felului cum este constituită actuala Dumă și s'o comparăm cu cele din trecut: din cei 442 a treia, se poate constata din declarațiile ce le-au făcut, înainte de constituire, unii din conducătorii acelei majorități: Purischkewiz, spre pildă, șeful alianței poporului, cunoscut prin scandalurile ce le făcuse în Duma precedentă, a declarat că partizanii sei vor lucra în senzul ca să facă imposibilă o a patra Dumă; iar alți fruntași, aderenți ai Dreptei, au pregătite proiecte pentru introducerea stărei de asediu în toată Rusia și pentru isgonirea tuturor ne-rușilor.

Singurul partid al dumei de care depinde salvarea constituției și indreptarea lucrărilor în Rusia, este partidul Octobriștilor. Dispunînd 128 voturi, Octobriștii ar putea, dacă s'ar alipi de celelalte fracțiuni constituționale, să învingă reacțiunea și să prefacă Rusia într'un stat cu adevărat constituțional.

Octobriștii dețin deci adevărata cumpănă și în puterea lor stă să cîntărească drept sau altfel.

Astfel se presintă cea de a treia Dumă și numai vremea va arăta ce va fi.

OAMENI ȘI LUCRURI

PULVIS ET UMBRA...

O curioasă impresiune făcea într'adevăr invitația funerară a familiei Herzl din Viena anunțînd că la o anumită oară, corpul Iuliei Herzl—moartă la 38 ani—va fi ars în crematoriu și rugînd cunoscuții, prietenii să asiste la această ceremonie. De fapt nu se mai poate vorbi de înmormîntare, căci nu de aceasta e vorba, ci de cremațiune, lucru care se pare încă straniu acelora în mijlocul cărora nu s'a practicat nici odată această tragică operațiune, cu siguranță preferabilă înmormîntării cu care suntem obișnuiți. Actul unei femei de a dispune, din timpul vieței sale, ca să fie „arsă" după moarte, pare cel puțin un act de curagiu sau de originalitate, ca și cum ne-am mira bună oară, de dispoziția cuiva să fie...îngropat după moarte. E o chestiune de obișnuință, de educațiune și marea majoritate a oamenilor a crescut în tradiția și cu priveliștea cimitirelor, considerîndu-le pe aceste ca un loc de revedere și de întîlnire cu morții, cu strămoșii, cu rudele. Vechile idei și credinți privitoare la reînvieri, nenumăratele legende și superstiții create în cursul vremilor în legătură cu moartea; greutatea psihică ce simte omul de a renunța cu desevîrșire și pentru totdeauna la speranța unei redeșteptări, au determinat prejudecata profundă că e bine a se lupta prin diferitele căi la pastrarea cît mai tîrzie a corpului neînsuflețit,—lucru care din punctul de vedere științific nu are nici un sens nici un scop și perpetuează această formă primitivă a înmormîntării, a adăpostirii în sicrie scumpe, luxoase, trainice ca și cum viermilor nu le-ar fi indiferent chipul sub care le oferim partea cuvenită hranei și existenței lor.

Din acest punct de vedere ni se pare mai omenească și mai demnă operația cremațiunei. Odată viața dispărută, trupul e de sigur cel mai de prisos element în lume și singura întrebare ce se pune e de a se ști ce formă—nu ce întrebuințare—cată să-i dăm. Comparați acum operațiunea înmormîntării în cimitire pretențioase, cu monumente luxoase cu acea simplă a arderei. Am asistat acum zece ani la o cremațiune în unul din cimiti-

FEMENISM

Femenismul a devenit o putere socială. Dela primele încercări de organizare a unei mișcări femeniste și pînă azi e o lungă și curioasă evoluție. Pe cînd începutul avea un caracter de hominism mai mult, căci femeile căutau a se rîdica imitînd pe om, pe bărbat, atît în costumele lor, cît și în coafura și obiceiurile lui, azi femenismul răspunde numelui.

Femeea caută a rămîne la rolul ei în societate, dar dînd acestui rol o mai mare și mai nobilă însemnătate. Ea nu renunță nici la grația ei, nici la eleganța și delicateța ei — dar cu aceste arme ea voește a rămîne stăpîna lumei și prin inteligența și bunătatea ei casnică.

Dela femeile *spinters*, cum le numesc englezii pe aceste prime apostole ale femenismului, care renunțau la iubire, la datoriile lor de femei și pînă la gingașele femei grupate în jurul *Frondei* și *Feminei*, ziare în apărarea intereselor lor, putem spune că s'a făcut un pas enorm. Astă-zi femenismul își are un program social din care lipsește, bine înțeles, și votul universal și egalitatea sexelor, dar în care sunt înscrise toate operile de bine facere, toate sforțările spre o ameliorare a femeei muncitoare, a copiilor și a oamenilor nevoiași în genere.

Caritatea care a fost atît de discreditată de doctrinele economice și condamnată chiar de unele școli sociologice,—a devenit în mînile femeilor o nouă operă ideală care alină atîtea suferinți și potolește atîtea patimi.

Dar și pe cîmpul artei, a culturei, femeea a priceput că are un imens domeniu. Pe lîngă scriitoarele de talent care au o întăetate în mișcarea culturală, sunt o mulțime de lucrătoare pașnice care caută a desvălui din negura trecutului acea artă casnică care făcea superioritatea femeilor din veacurile apuse și o mișcare de renovare a industriei domestice s'a răspîndit, cu un succes și mai mare, căci de data asta e ajutat de o inteligență mai vioae și de progresele nesfîrșite în domeniul industriei în general.

Și e curios că această mișcare curat femenistă a început în Franța. De și în Germania sunt apostole ale femenismului ca d-nele de Suttner și Clara Viebig—dar caracterul luptei lor e prea human, prea alăturia de luptele barbaților pe tărâmul politic. Bine înțeles că nu se poate aduce o învinuire acestor femei de a fi îmbrățișat cu caldură idea de pace universală, căci cine suferă mai mult din cauza răsboaelor, din cauza armatelor permanente, de cît femeile.

Dar mișcarea curat feministă—apostolatul pentru ridicarea prin cultură, educație socială a femeilor—e fără îndoială isvorîtă în Franța. Femeea franceză așa de injust discreditată de romanele franceze de mâna a treia, sunt poate femeile cele mai inteligente, mai culte și mai femei de casă. Dar cum spune d. Brieux în ultima sa lucrare *La francaise* în care voește a ridica prestigiul compromis al compatrioatelor sale, „dacă nu s'observă să femeea franceză e gospodină, aceasta consistă în faptul că o femee de a noastră intrînd într'un salon nu aduce cu ea mirosul de bucătărie cum îl face femeea germană". Cochetăria, spiritul ei viu, eleganța, au fost rău interpretate și dovadă e că femeea franceză a făcut un progres uimitor în mișcarea

siasm de tinerile *miss* din Statele-Unite.

Vorbind de Versailles el a vrut să evoce tot trecutul nobil al Franței toate fazele măreațe al acestui neam de cavaleri și aci tot prin analogii cu impresiunile vizuale ale auditorilor. Succes monstru și aplauze nesfîrșite.

Și iată cum femeile franceze pricep a'și petrece o după amiază, a asculta pe un orator de seamă, a reîmprospăta ceva din trecutul neamului lor și astea sub o formă nouă și adaptabilă caracterului lor. Fiecare regină, fiecare cavaler al vremei reprezentat prin o culoare anumită, evocat sub forma unei flori, unei ghirlande, ca întipărirea să fie mai vie și mai distractivă.

Și nu suntem de cât la începutul acestei serii de conferințe — am spus că dl. Montesquion era conferențiarul premiere. Rând pe rând vor vorbi în viitoare ședințe d-na Catulle Mendes, soția poetului, despre Veneția și poesia modernă; Jean Richepin autorul operei *Chemineau* va vorbi despre *„Bohemi“* începînd cu Villon și terminând cu Murger; Marcel Prevost scriitorul prin excelență feminist, acel care a dat cele mai drăguțe pagini a inimei femeești în *les Vierges Fortes, Lettres a Francoise* și alta. Prevost va vorbi de George Sand; Henri Roujon de raporturile intelectuale între J. J. Rousseau și Voltaire; d. Porel directorul teatrului Vaudeville despre amintirile unui om de teatru!

*

La noi nu s'a făcut și nu se face nimic în acest sens și nu se va face—căci e multă și desperantă superficialitate în educația femeilor noastre și nici un imbold, nici o dorință nu va eși din inimile acelora cari n'au nimic. Iar puținele inimi alese sunt prea puține să poată face ceva. Și nicăeri poate nu e mai mare nevoie de o ridicare a femeilor, căci ele numai poate scoate și pe bărbați din aceiași apatie universală. **X. Y. Z.**

„Opinia“ in FOCȘANI

A apărut *„Conservatorul Putnei“*, organ al fracțiunei junimiste de sub șefia valorosului d-lui Th. Enibace, șefie contestată petoate căile de chiar unii partizani.

In primul său număr, atacă administrația d-lui Săveanu. Focșănenii se întreabă cînd a scris d. Enibace adevărul, acuma, sau cînd împreună cu d. N. Săveanu atacă administrația d-lui Iancu Ciurea, fost primar? Acuma d-sa se plînge că orașul este în întuneric, că lămpile nu ard, că se fură la Primărie, că se execută lucrări fără licitație și cu prețuri exorbitante, că primăria este în ajunul unui faliment avînd de pe urma d-lui Săveanu de a plăti peste 70,000 lei noi, iar cînd d. Ciurea actualul seu prieten era primar, atuncea tot acest d. Enibace inspirat de d. N. Săveanu și împreună cu reposatul Ernest Vîrnav în casă la d. N. N. Săveanu scriau în ziarul *Epoca*, că primarul orașului Focșani Ciurea, împreună cu întregul consiliu, au proectat una din cele mai îndrăzneațe hoții, că au luat o decisie în consiliu de a se lumina orașul cu electricitate și a se rezilia actualul contract, și au făcut tot posibilul, au pus bețe în roate, au blamat pe toți astfel că cu toată bunăvoința ce o avea fostul consiliu comunal conservator, n'a putut face această îmbunătățire atît de mult dorită.

Cum vine azi d. Enibace să critice pe tovarășul său de eri, pe d. N. Săveanu, pe acela cu care se sfătuia și în casa căruia se punea la cale toate ticăloșiile contra conservatorilor Putneni?

Lăsăm d-lui Enibace dreptul să se explice, iar pe de altă parte il sfătuim să se gîndească bine cînd va mai scrie ceva căci se poate ca d. N. N. Săveanu să fie în posesiunea manuscriselor prin cari se aduceau de ambii acuzațiuni d-lui Iancu Ciurea fost primar și actual membru în comitetul executiv al partidului d-lui șefia vor suferi. In ori ce caz d-nul Iancu Ciurea nu cred să fi uitat campania dusă pe chestiunea electricității și dacă azi orașul sufere și n'avem stradele bine luminate, vina nu e singură a d-lui Săveanu ci, a d-lor Enibache—Săveanu—și a grecoteiului Aguletti, fost prefect de tristă memorie—cari împreună au zădărnicit realizarea iluminatului orașului cu electricitate, acuzînd de necinste administrația d-lui Ciurea.

— In locul d-lui N. N. Săveanu prefect de Putna care va candida la scaunul de deputat al col. II ce va remîne vacant prin demisiunea d-lui Iorgu Poenaru, prefect la Putna va fi numit d. Borcan sau d. Petre Slăvescu ambii ramași încă fără nici o slujbă.

— La Odobești s'a ales lista d-lui Grigore Dragomir în contra listei susținută de d-l Săveanu și care avea în cap pe d. Anastase Georgescu un vechiu contrabandist și despre onorabilitatea căruia Ministerul de Finanțe posedă certificatele d-lui inspector financiar Taban.

Se știe că alegerea d-lui Dragomir a mai fost odată casată. Credem că de astă dată, Ministerul va trebui să ție socoteală că Odobeștenii nu pot alege oameni necinstiți și certați cu morala.

— S'a depus o plîngere la parchet cum că d. *D.*, actual deputat, însoțit de comisarul Davidescu, și de o femee cu moravuri ușoare, au violat domiciliul d-lui *B* și spărgînd sertarul de la biurou i'au furat mai multe scrisoari și șase monede jubilare de aur.

Comisiunele d-lui Enibace alese la 15 Octombre s'au disolvat întru cât membrii ce figurează numai pe hârtie nu voesc a se întruni, motivînd că n'au luat parte nici la numirea D-lor și că se miră că se tot văd publicați prin ziare, când numirea n'a îndreptățit pe Dr. Enibace să compteze în sprijinul D-lor. Deci d-sa remâne tot cu cei *6 prieteni personali și cu șefia asupra lor.*

Verax.

Litere-Științe-Arte

Infernul,—măreața operă a lui Dante a apărut într'o nouă traducere, romînească datorită d-lui N. Gane.

Acum doi ani a apărut prima edițiune, iar astăzi avem a doua, revăzută complect și corectată, după cum ne asigură autorul. In unul din cele mai apropiate numere ne vom ocupa de această importantă lucrare literară.

*

După cum anunță ziarul berlinez „Börsen courier“ maestrul Leoncavallo e ocupat cu noua sa operă „Maya“ care va fi representată peste puțin timp la Paris. Subiectul e luat din legendele provansale și arată lupta între doi bărbați pentru dragostea unei fete. Acțiunea se petrece în Carmagna, iar eroii sunt un toreador și un vânător.

Același componist lucrează acum la o operă garibaldiană: „Cămașa roșie“.

*

Poliția din Breslau a interzis d-rului Magnus Hirschfeld, cunoscutul specialist berlinez, să ție conferința sa anunțată în acel oraș, despre „Omosexualitate“.

*

Prințul Albert de Monaco, un savant în felul său, și-a dezvoltat prima sa conferință în Germania, vorbind la München despre studiile sale oceanografice și cercetările în regiunea arctică. Conferința, însoțită de proiecțiuni electrice, a ținut mai bine de două oare și a provocat un viu interes.

*

Astăzi a apărut de sub tipar: **Viitorul Romîniei** sau *ce constată un romîn în țara lui și ce propune pentru propășirea ei* de dr. P. Zosin. Volumul cuprinde 30 de capitole tratînd despre: *Politica noastră, Situația târgoveților—Situația evreilor—Situația femeilor—instituțiile de stat—Perspectivele noastre.* Prețul 3 lei. A se cere la autor.

*

In astă seară la Teatrul Național se va reprezenta pentru a doua oară „Fromont Risler“, dramă în 3 acte.

*

STRUNA ZILEI

AVGARIADA

D-l Abgar Buicliu se va apara singur susținînd că n'a plătit cotizațiile pentru că n'are nici-odată procese de pledat cu plată.

Ziarele

Ne găsind Avgar procese, —
Ca negoțul lui să salte
Și-a făcut bucluc el singur
Dar o să... pledeze 'ncalte

Informații

Ni se scrie din Focșani că prefect de Putna va fi numit d. Borcan sau d. P. Slăvescu.

Actualul prefect d. N. N. Săveanu va candida la scaunul de deputat al col. II ce va rămînea vacant prin demisia d-lui Iorgu Poenaru.

—

Apreciatul nostru colaborator dl. St. Antim, va publica în curînd, în volum, articolele sale în chestia țărănească.

—

Ministerul finanțelor ar plănui, după informațiile unui ziar guvernamental, sporirea lefurilor funcționarilor săi.

Lefurile vor fi rotunjite în sensul că un funcționar retribuit actualminte cu 151 sau 155 lei, spre pildă, va fi înscris cu 160 lei.

Nu va exista salar mai mic de 100 lei.

—

D. V. G. Morțun, ministrul lucrărilor publice, va sosi în Iași în seara de 8 Noembrie.

D. Morțun va sta 2 zile în Iași.

—

Cele 2 cufere pe care delapidatorul Glasberg, arestat în Triest, le expediase din Pașcani în ziua în care plecase de acolo, au fost descoperite și sechestrate în gara de Nord din București.

Parchetul trib. Ilfov a fost însărcinat să perchiziționeze acele cufere.

—

Marți 6 Noembrie a. c., se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf-ții Voevozi din Tatarași.

Serviciul divin va fi oficiat de către un sobor de preoți.

—

Alaltă-eri a fost isgonit din țară bulgarul Ioan Hristu, fost cofetar în localitate, care a fost condamnat la 9 luni închisoare pentru furturi.

— —

Iată numele studenților în medicină care au reușit la examenul de interni, la spitalul Sf. Spiridon: D-șoara Severin, Alex. Popescu, Trose I., Aristide Stere, Teodor Aurelian și Casian I.

La concursul de externi au reușit: Gheorghiu N., Rășcanu, D-ra Burada și Moțoc.

—

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată se va duce în cursul săptămînii viitoare la Botoșani, unde va inspecta trupele din acel oraș.

—

Soldații bacalaureați din regimentul 7 cavalerie, deși le-a expirat termenul la 1 Noembrie, sînt totuși ținuți încazarmați să facă peste termin și cele 20 de zile de concediu, la care aveau dreptul.

—

Raportul consiliului de războiu al corpului 4 de armată a cerut urmărirea și prinderea desertorului Iordachi Olariu din regimentul 8 calarași, care a fost dat judecății pentru desertare repetată în țară.

—

fost în orașul nostru 31 cazuri de febră tifoidă și 10 de scarlatină.

Aceste epidemii sunt staționare.

—

D-na Ruxanda Flotea a fost numită moașă la comuna Galata, iar d-na Eugenia Teodoru a fost numită la Coarnele-Caprei.

D-na Natalia Andronescu a fost numită moașă la Pașcani.

—

D. col. Marin Niculescu, noul șef de stat major al corpului 4 de armată, luîndu-și postul înprimire s'a presintat azi d-lui generai Tătărescu.

—

In orașul Botoșani bîntue cu mare furie scarlatina, atît între copii cît și între oameni maturi.

In curs de o lună au fost 350 cazuri între care peste 20 mortale.

—

Jurisprudență.—D. N. C. Furculescu, făcînd parte din juriul județului Teleorman, a refusat să presteze jurămînt pe sf. cruce. Pentru acest fapt curtea l'a condemnat la 200 lei amendă.

Curtea de casație secția II a casat, fără trimitere, decisia curței cu juați din Teleorman, stabilind următoarea importantă jurisprudență în materie de credință religioasă:

Amenda prescrisă de art. 287 din procedura penală se aplică numai juraților cari nu se duc la postul lor, după chemarea ce li se face, fără a justifica vre-o cauză de scutire sau scuză, iar nu și acelor juați cari se prezintă la chemare însă refuză să presteze jurămîntul prescris de art. 337 Pr. penală din cauza credințelor sale religioase, căci o asemenea condamnare ar fi contrarie și libertății conștiinței religioase, garantată prin constituție.

—

Mai mulți comercianți de băuturi spirtoase din localitate eu luat inițiativa de a organiza o întrunire de protestare contra monopolului cârciumelor.

Această întrunire va avea loc probabil în cursul săptămînei viitoare.

—

D colonel Mihăiță, intendentul șef al corpului IV de armată, a plecat azi în inspecție administrativă în gârnizoana Huși.

—

Azi camera de punere sub acuzare are a se pronunța asupra apelului procurorului de Botoșani în ce privește jurnalul acelui tribunal prin care s'a dispus punerea în libertate a individului Gheorghe Musteață, din comuna Calarași, acuzat de omor.

In două rînduri Tribunalul de Botoșani, în urma apărărei d-lui avocat D. Ionescu din Botoșani, a infirmat mandatul de arestare, dispunînd punerea lui Musteață în libertate, și tot în două rînduri camera de punere sub acuzare a admi apelurile procurorului menținîndu-l în arest.

—

MASURI CONTRA HOLEREI.—Am spus că d. dr. C. Tudor, medicul primar al județului, ținînd seamă că în Basarabia bîntue holera și de care ce județul Iași este vecin cu această provincie rusească și lesne se poate să vină și la noi această boală lipicioasă și omorîtoare, a luat o serie de măsuri, pe eare le-a placardat prin sate, dînd în acelaș timp sfaturi sătenilor de a se păzi de holeră.

Intre măsurile luate de d dr. C. Tudor sunt și următoarele:

„Cea d'intâi măsură de pază contra holerei, e ca locuitorii că știe cum și de unde se poate lua boala: Molipsirea (microbul) boalei se găsește în treapădul bolnavului (eșirea afară) și în materiile vărsate de dînsul, iar lucrurile lui sau ale unui om sănătos care vine de lângă un bolnav, dacă sunt mînjite de eșirea afară, de cea ce a vărsat sau chiar de udul lui, ne aduc și nouă holera.

Să nu se ducă dar, nimene în Rusia și Basarabia, că nu se știe dacă acolo unde se duce, este sau nu vre-un bolnav de holeră; locuitorii din satele de lângă Prut să nu se întâlnească cu locuitorii din satele de dincolo. Să nu se dea voie și să nu se primească pe nimere care vine de acolo, că [illegible]

Să nu se pună mîna pe marfa care vine din Rusia, și mai cu seamă pe îmbrăcăminte și încălțăminte, pe albituri și așternut, pe boarfe și pe tot ce poartă cu el un om care vine din Basarabia, căci nu știm dacă nu sunt mînjite dela vre-un bolnav.

Este oprit cu desăvîrșire a se bea apă din Prut, pentru că în această apă se aruncă tot felul de murdării și poate și dela oameni de holeră, niei apă murdară. Pretutindenea să se fearbă apa care nu e de isvor curat și fiartă, să se lase să se răcească și pe urmă să se bea, iar vasele în care se ține apa, laptele, mâncarea să fie curate, frecate cu cenușă și opărite bine. Fîntînele să se curățe, iar acele ce nu se pot cărăți, să se astupe.

Nici un fel de hrană ca lapte, legume, fructe, carne, pește să nu să mînînce de cît după ce au fost bine ferte cîte o jumătate de ceas macar, iar brînza, pînea, făina, să fie ținute în locuri curate, acoperite și învelite.

Pe vremurile astea de pericol, fie-care să se ingrijească ca să mînînce mai bine și la timp. Toți să se ferească a'și strica stomacul cu rachiuri și tot felul de băuturi rele, cu păstrămuri, carne veche și pește împuțit, căci Holera — dacă cumva scapă la noi în țară, — se prinde foarte lesne de acel care are stomacul stricat (bolnav) și ocolește pe cel sănătos.

Una din măsurile foarte bune, e bunul obicei al părinților noștri ca să nu se pună nimene la masă, până nu se va spăla pe mâni cu sopon și apă, nu însă luată din gură, iar prosoapele și servetele să fie foarte curate.

Fie-care să se culce de vreme, să nu se dea la oboseli și chefuri, căci Holera se duce întâi la cei neodihniți, nemîncați și murdari.

Pretindem ca chiar de pe acum, înainte de a avea Holeră, să se ia măsuri de curățenie strașnică: Să se curăte drumurile prin sate și ogrăzile locuitorilor, să se văruiască casele pe dinăuntru și pe dinafară, murdăriile și gunoaele să fie scoase la cîmp; departe de sat.

Locuitorii nu vor fi îngăduiți a'și pune ori unde eșirea afară, ci trebuește, sunt obligați a avea la casă cîte o groapă nu mare, ca de un metru, unde să se pună; iar dacă e aproape să se umple, să se toarne întâi lapte de var deasupra, (trei părți apă și o parte var, stîns chiar atunci când trebue) apoi să se astupe și să se sape o altă groapă alăturea, și așa mai departe.

In caz când într'o localitate s'ar bănui numai vre-un bolnav de Holeră, autoritatea comunală va da de veste cel mai repede posibil autorităților superioare sanitare și administrative, iar locuitorii casei unde este cel bănuit, până cînd vom veni să cunoaștem dacă e Holeră sau nu, vor fi împedecați a se întîlni cu alți locuitori, nu se vor duce la nimeni, nici nu vor primi pe cine-va din sat. In acest timp județul va îngriji ca bolnavul și cei din casă care locuesc cu el sau îl îngrijesc, să nu fie lipsiți de cele trebuincioase pentru întreținere și hrană.

Să se știe bine că paza omului în potriva molimelor *nu ține numai de măsurile polițienești și sanitare, ci și de îngrijirea de sine și înfrînarea fie-cărui locuitor.*“

—

De eri se află în orașul nostru d. Drăghescu inspector al serviciului sanitar veterinar, spre a face o anchetă cu privire la o contravenție săvîrșită de un arendaș, ce și-ar fi transportat boii bolnavi de febră aftoasă, de pe teritorul județului Botoșani pe acel al comunei Sîrca.

—

Comisiunea examinatoare a candidaților la bursele vacante de la facultatea de științi se compune din d-nii profesori Vasile Buțureanu, Alex. Popovici și Dimitrie Pompei.

Concursul va începe poimîne Luni, la orele 9 dimineață.

—

D. dr. Brăescu a terminat ultimele probe orale la examenul de docență.

Dosarul va fi înaintat zilele aceste Ministerului Instrucțiunei Publice, pentru a fi supus aprobărei consiliu-

Ultime informaţii

In cursul acestei săptămîni va avea loc la Botoşani alegerea comitetului executiv al clubului liberal din acea localitate.

Se prevede o luptă acerbă între partizanii d-lui Eduard Ulle şi acei ai d-lui Vasiliu.

Sigur este că ori-care va fi rezultatul acelei alegeri partidul liberal Botoşănean se va scinda în mod definitiv.

———

Şi anul acesta epitropia Sf. Spiridon a primit cîte-va sute de cereri pentru ajutorarea din fondul donatoarei Manu, ce se împarte cu oeazia hramului Sf. Spiridon la 12 Decembrie.

Tabloul acestor ajutoare a fost declarat închis.

———

D. N. Leonescu, procuror general al Curţei de Apel, a inspectat eri instanţele judecătoreşti din Piatra Neamtz.

———

Poliţia din Buzău şi doi amici ai d-lui dr. Anghelescu din acel oraş, îşi permit scandaluri şi fapte dintre acele care ar merita o aspră pedeapsă, dacă provincia n'ar fi dată pe mîna başbuzucilor şi a bandiţilor de tot soiul.

Restauratorul Filip Dumitrescu din acel oraş are marele cusur de a fi afiliat unui alt partid de cît acel al colectiviştilor. E la mintea omului dar că poliţia din acel oraş trebuie să permită tot felul de scandaluri fără a interveni.

Ceva mai mult. In seara de 31 Octombrie, cînd doi pretinşi ingineri Rabischon şi Popescu, în complectă stare de beţie, au provocat un scandal enorm, doi comisari care au chefuit şi ei la masa inginerilor au crezut să intervie lovind în d. Dumitrescu şi personalul de serviciu. Faptul nu s'a mărginit aci. Dumitrescu nu trebuia numai lovit ci, spre mai marea glorie a regimului dr. Anghelescu, cu a căruia prietenie se lăuda Rabischon şi Popescu, localul lui închis.

Amicii d-rului Anghelescu sunt liberi să se îmbete, să provoace scandal, să lovească în oameni nevinovaţi. Filip Dumitrescu, fiind-că nu ie colectivist trebue pedepsit, localul lui trebue închis.

Inţelegem afinitatea ce există între aceşti ingineri şi poliţie, inţelegem că alcoolul este mijlocul de apropriere, dar nimenea nu va admite că scandalul din Buzău poate rămînea nepedepsit.

———

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că poate să cumpere pentru jandarmii rurali o parte din numărul cailor ce aparţin calaraşilor cu schimbul şi care pe ziua de 1 Noembrie trec în congediu.

De şi art. 71 din regulamentul de mobilizare opreşte pe calaraşi de a înstăina caii, pentru a fi la dispoziţia mobilizării, totuşi ministerul arată că dacă prefectura îşi ia angajamentul de a ţinea caiii luaţi de la calaraşi la dispoziţia ministerului de răsboiu timp de un an, art. 71 rămîne neştirbit,—ţinîndu-se samă tot odată că acest mod de remontare este foarte avantajos.

———

Consiliul de război al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe luna aceasta în zilele de 27, 28 şi 29, cînd va cerceta mai multe procese de dezertări şi furturi de efecte ale statului.

———

Din ce motive nu se ştie, epitropii casei sf. Spiridon, au luat dreptul directorului epitropiei de a mai semna mandate şi de a ordona mandatarea şi achitarea lor.

———

Aflăm cu părere de rău că d. colonel Nestorian, şeful statului major al corpului IV de armată, se află de cîte-va zile greu bolnav.

—

Prin noul proect de reorganizare a facultăţei de litere şi filosofie, printre alte modificări ce se vor introduce va fi şi aceea că se va desfiinţa anul preparator.

Suprimarea acestui an, constitue o mare înlesnire pentru studenţii acestei facultăţi, de oare-ce vor putea ca şi în trecut să-şi susţină licenţele în trei ani.

—

Astă-zi a sosit în localitate d. I Schreiber, consilier municipal din Viena.

D-sa a vizitat instituţiile comunale din localitate: Teatrul, baia comunală, abatorul etc., rămînînd foarte încîntat de modul cum sunt conduse.

Din Iaşi, d. Schreiber va pleca în Capitală.

———

Ştiri şcolare.—Ministerul a admis următoarele numiri în învăţămîntul primar rural din jud. nostru:

D. Mihailescu suplinitor la şcoala din Vulturul, în locul d-lui Horhotă; preotul Gh. Popovici suplinitor la şcoala din cotuna Hălceni, comuna Şipote, în locul d-nei Efimov, care a refuzat postul; d. Ioan Bogos la şcoala din com. Oneşti; preotul Vasile Pralea la Păuşeşti, în locul d-lui I. Dodon, numit sub-revizor şcolar şi d-ra Eliza Rotărescu la cotuna Vlădeni com. Şipote, post rezervat normalistului P. Apostolescu.

— D-na E. Conta, institutoare, a obţinut un concediu de 15 zile şi va fi suplinită de d-ra Elisa Băluşescu.

— D. Ioan Dimitriu, învăţător din Coarnele Caprei a obţinut un concediu de 15 zile, din causă de boală.

———

Judiciare.—Eri, la curtea de Apel secţia I-a a fost un interesant proces, venit în apel de la Botoşani.

Era vorba despre 9 indivizi din Siminicea daţi judecăţei pentru rebeliune şi aţâţare la răscoală, fapt petrecut în Februar anul asesta.

Apararea era reprezentată prin d. Dimitrie Ionescu avocat din Botoşani.

Mai înainte de a se intra în judecarea fondului apararea de comun acord cu ministerul public, representat prin d. procuror Stoenescu, a rădicat un incident, căţând a dovedi că faptul comis de numiţii indivizi se poate foarte bine subsuma prevederilor decretului regal de amnistie şi ca atare cată a fi şi ei amnestiaţi.

Curtea după o deliberare de aproape o oră a închis dosarul stângînd acţiunea declarându-i şi pe aceştia amnistiaţi.

*

Camera de punere sub acuzare s'a pronunţat astă-zi în apelul făcut de Herman Şapira şi a infirmat mandatul de arestare.

*

Curtea de Apel secţia II-a a cercetat astă-zi apelul lui Anton Boruş, primarul comunei Valea-Mare, judeţul Bacau, care a fost condamnat de tribunalul Bacău la un an închisoare penttu falş în acte publice.

Curtea a admis apelul şi a achitat pe Boruş.

*

La 9 Noembre tribunalul secţia I-a va judeca procesul lui Pericle Contingeanu pentru falşuri în acte private.

Aceeaşi secţie, la 13 Noembrie, va judeca procesul lui Const. Tomiţa, fost casier la depozitul de bagaje al gărei Iaşi, acuzat de delapidare de bani.

———

Astă-zi a venit înaintea Curţei de Apel secţia II-a, în şedinţă secretă, apelul d-lui avocat Abgar Buicliu în contra decisiei decanatului avocaţilor din Iaşi, prin care zisul avocat a fost oprit de a pleda până va achita cotisaţiunile ce le datoreşte baroului, potrivit legei.

D. Buicliu s'a aparat singur, iar decanatul era reprezentat prin d. decan Pandele Zamfirescu.

D. Abgar Buicliu, a ridicat un incident că decanul nu poate figura în instanţă întru cît d-sa a luat parte la şedinţa decanatului care a dat hotărîrea contra sa.

D. Pandele Zamfirescu, a spus că hotărîrea baroului nu este susceptibilă de apel întru cît art. 34 din legea de organizare a avocaţilor spune clar că dacă avocaţii nu vor plăti cotisaţiile decanul va face o adresă procurorului general care va opri pe acel avocat să mai pledeze.

Curtea a respins ambele incidente şi după ce a ascultat apararea D-lui Buicliu i-a respins apelul şi a confirmat decisia decanatului.

———

Consiliul de higienă.—Aseară la orele 8, membrii consiliului de higienă al oraşului s'au întrunit, în şedinţa ordinară, sub preşidenţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul primar al oraşului.

La această şedinţă a luat parte şi d. N. Gane, primarul oraşului.

D. dr. Buicliu mulţumeşte d-lui N. Gane pentru buna voinţă ce a avut'o de a veni să ia parte la lucrările consiliului, îi aduce laude şi spune că e convins că actualul primar va duce la bun sfîrşit marea operă a aducerei apei. D. dr. Buicliu aduce în acelaş timp laude fostului primar d. Gh. Lascar, care a contribuit foarte mult la soluţia definitivă a chestiei apei atît din punctul de vedere technic, cît şi mai ales din punctul de vedere financiar.

Medicul primar asigură pe d. primar că consiliul de higienă va continua a'şi face datoria pentru a ameliora starea sanitară a oraşului.

S'au propus apoi să se mai ia următoarele măsuri, în contra holerei.

Să se ţină în cea mai mare curăţenie locurile virane, pieţile şi străzile. Să se oprească a se mai arunca gunoiul pe străzi şi prin locuri virane din interiorul oraşului. Să se ia măsuri de a se supraveghea în deaproape alimentele din punctul de vedere al calităţei şi în special carnea şi laptele.

După aceia d. dr. Buicliu face o dare de samă a mişcărei populaţiei de cînd s'au început emigrările şi pînă astăzi, arătînd că înainte de 1899 naşterile erau de: la israeliţi 1600 şi la creştini 1000; de atunci şi până la 1906 naşterile au fost: 993 la israeliţi şi 1258 la creştini. Mortalitatea la 1906 era la israeliţi 644, iar la creştini staţionară.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 4 Noembrie

LOTERIA

— Tragerea de astăzi —

Bucureşti.— La tragerea de astăzi au cîştigat:

2000 lei No. 6615, 22334, 41,224, 29484, 44093, 36920.

1000 „ No. 2834, 28445, 37394, 22377 18660, 49251, 41488, 37265, 17535, 48343, 32406, 15273, 14754, 54921, 28015.

500 „ No. 41743, 26887, 14971, 51354 22380, 37184, 12993, 59600, 54,742, 13356, 38370, 17242, 51896, 38901, 50877, 25344, 1773, 43601, 33836, 34450, 38875.

200 „ No. 14994, 14557, 14423, 14094, 14262, 14242, 15499, 15423, 15254, 15558, 15272, 16103, 16432, 16335, 17378, 17833, 17955, 17664, 18907, 18407, 18972, 19686, 19624, 19143, 13630, 20150, 20583, 20553, 20033, 20149, 23914, 23123, 23772, 24323, 24415, 46181, 45176, 46881, 47013, 31432, 32424, 32150, 32339, 32191, 34224, 34523, 34204, 35630, 36440.

Suspendarea lucrărilor comisiei parlamentare

Bucureşti. — D. Sturdza a declarat astă-zi că comisiunea parlamentară trebuie să-şi încheie lucrările astă-zi sau cel mult mîine, aceasta pentru ca miniştrii să aibă timp să refacă proiectele pe baza discuţiunilor urmate în comisiunea parlamentară.

In ajunul deschiderei parlamentului, comisiunea parlamentară va fi din nou convocată spre a i se supune la cunoştinţă şi celelalte proecte propuse de guvern.

Iarăşi chestia islazurilor comunale

Bucureşti.—Guvernul a revenit asupra soluţiunei prevăzută în proectul de lege pentru reforma tocmelelor agricole cu privire la islazurile comunale.

Se zice că guvernul ar fi găsit o soluţie prin care să nu se facă nici-o expropiere silită şi nici o servitute legală.

PROIECTUL CONTRA TRUSTURILOR

Lacunele acestui proiect.

Bucureşti.—Discuţia ce s'a urmat ieri în comisia parlamentară asupra proiectului pentru stabilirea trusturilor arendăşeşti, a servit de prilej unora ca să arate că acest proiect nu este menit să remedieze starea de astăzi, dar că va crea multe încurcături cînd se va pune în aplicare, va crea, în acelaşi timp, mari pagube proprietarilor.

Astfel nu există nici o garanţie legală ca legea să nu poată fi înconjurată. In adevăr, un arendaş care deţine astă-zi 10 moşii, nu va putea fi împedicat de a trece acele moşii unor neamuri; în schimb un proprietar, care are o moşie mare de 4000 hectare, nu va putea fi şi arendaş.

D. Vintilă Brăteanu stăruеşte pentru găsirea unei formule juridice prin care să se asigure integrala aplicare a legei.

Dar nimeni nu găseşte acea formulă. Vr'o cîţi-va din membri fac diferite presupuneri, dar d. Alex. Constantinescu dovedeşte că toate acele mijloace n'ar duce la rezultatul dorit.

D. Poienaru-Bordea cere să se prevadă în lege că arendaşii nu vor putea intrebuinţa de cît funcţionari romîni.

D. Sturza s'a opus la această propunere şi a declarat că n'ar fi bine să se prevadă acest lucru, căci nu ie potrivit momentul de a ridica încă o chestiune foarte grea şi foarte încurcată.

S'a respins propunerea d-lui P.-Bordea.

Impresia tuturor a fost că proiectul aşa cum a fost alcătuit, este insuficient; nu remediază răul de azi, dar va provoca multe rezilieri de contracte şi o scădere a valoarei pămîntului.

———

Incidentul Sturza-Stelian

Bucureşti.—Eri după închiderea lucrărilor comisiunei parlamentare, conflictul de păreri ivit între primul ministru şi ministrul de justiţie, a luat un caracter mai acut şi personal.

D. Stelian a spus d-lui Sturza.;

— Mă mir că tocmai d-vtre, d-le prim-ministru găsiţi mai juste ideile d-lui Victor Antonescu decît ale mele, după-ce le-aţi cunoscut şi discutat în consiliul de miniştri.

La aceasta d, Sturza a rispostat:

— Ideile sunt foarte confuze şi nu mă vei convinge nici-odată.

— Nici n'am pretenţia să vă conving, ştiu că aceasta e cu neputinţă a răspuns d. Stelian.

Şi apoi în auzul tuturor i-a spus;

—D-le prim-ministru, doresc să vă fac o comunicare personală:

Atunci d-nii Sturza şi Stelian s'au retras într'o cameră vecină şi imediat s'a răspîndit zvonul că d. Toma Stelian a demisionat.

De azi dimineaţă d-nii Ionel Brătianu şi Emil Costinescu intervin pentru aplanarea conflictului.

Sinucidere

Bucureşti.—Căpitanul Nicolae Popovici din regimentul II Artilerie, s'a sinucis astă-zi, trăgînddu-şi un foc de revolver.

Căpitanul a murit. Cauzele sinuciderei nu se cunosc încă.

„1907"

Bucureşti. — Sub această cifră va apare, în cursul săptămînei viitoare, un volumaş scris de d. I. L. Caragiale.

Volumul, care se va vinde numai cu 30 bani, este aşteptat ca un eveniment literar.

Deschiderea Dumei

Petersburg.—Presa vorbeşte despre deschiderea Dumei. Organele cadeţilor relevează că presidentul în discursul său de inaugurare nu a făcut nici o aluzie la manifestul din Octombrie.

Discursul seu a surprins pe liberali. Candidatul cadeţilor Maklacow va refuza de a intra la preşedenţie.

Serviciul de doi ani

Paris.—Raportul d-lui Messinny, asupra budgetului resboiului, arată că aplicaţiunea serviciului de doi ani, atrage necesarmente o organizare complectă a naţiunei armate cuprinzînd şi pe armatei auxiliare.

Raportul socoteşte posibil a se reduce termenul fără înconveniente pentru reservişti şi teritoriali prin modificarea exerciţiilor. D. Messinny preconizează incorporarea clasei în două rînduri la cîte 6 luni interval pentru a se evita perioada critică traversată de armată în fie care iarnă.

Raportul cere micşorarea progresivă a contigentelor din causa micşorarei natalităţei. Această micşorare progresivă să fie compensată printr'o încorporare mai largă a indigenilor din colonii, mai ales a celor din Algeria care sunt succeptibili precum au proba în 1870 de a forma trupe excelente pentru resboinl european. Raportul insistă de asemenea asupra utilisărei invenţiunilor moderne, baloane dirigiabile, automobile, telegrafia fără fir, etc.

Solemnitatea deschiderei Dumei

— Amănunte —

St. Petersburg.—Eri a fost deschisă a treia Dumă. Mitropolitul Antonie a oficiat şi a ţinut cu această ocazie următoarea cuvîntare: A treia oară oficiăm aci rugăciunea dar cu durere trebue să constatăm că n'am văzut munca noastră încununată de succes. Fără Dumnezeu toţi suntem fără putere. De aceia noi aleşi rugativă lui Dumnezeu să bine cuvînteze munca voastră pentru binele patriei. Munoită şi nenorocită e ţeara noastră, răi oameni au răspîndit în toate ungherile furturi şi omoruri. Vouă nouilor aleşi ca şi celor l'alţi ai Dumelor trecute vă spun: cautaţi interesele Patriei şi nu ale partidelor voastre!

După această cuvîntare chorul a cîntat imnul imperial şi un ura formidabil a acoperit ultimile acorduri.

La 12 ore fix se deschide duma, pe prima bancă ministerială, preşedintele consiliului, ministrul finanţelor, marinei, răsboiului, justiţiei comerciului, pe banca a doua, al instrucţiei şi cîţi-va directori generali ai ministerelor. La 12 şi ceva d. Golubiev ia locul preşidenţiei. Toate locurile sunt ocupate afară de 30 de locuri a deputaţilor stîngei.

D. Golubiev vorbeşte: „Imparatul mi-a dat înalta însărcinare de a vă arata din partea sa, aleşilor a treia Dumă, salutările Sale şi urările Sale la munca şi activitatea voastră pentru dezvoltarea culturei şi fericirea poporului, la întărirea actualei forme a guvernămîntului şi la mărirea statului rusesc.

Centrul salută cuvîntarea cu aplause şi urale.

După acea d. Golubiev declară deschisa a 3 adunare a Dumei.

Se procede la alegerea preşedintelui şi a secretarilor. Cu 371 de voturi e ales preşedinte Nicola Alexievici Homiacov. Homiacov imediat părăseşte banca sa şi ocupa locul preşedinţiei. Toţi aplauda, Golubiev îl felicită cum şi miniştrii. După acestea Homiacov se scoală şi vorbeşte:

„Salut a treia adunare a Dumei. Aţi crezut de cuviinţă să mă alegeţi preşedinte şi datoria mea e să nu refuz o onoare aşa de mare, cu toate că simt slăbiciunea mea, lipsa mea de cunoştinţi şi experienţă, şi de acea mă urc pe această tribună cu neîncredere în mine. Totuşi primesc propunerea voastră, căci mă urc aci cu o alta încredere, cu credinţa în sfîntul viitor, unicul şi pururea unitul viitor al Rusiei. Şi urc cu credinţă că toţi a-ţi venit să împliniţi datorie voastră faţă de guvern, cu gîndul de a împăca Rusia, ca să potoliţi ura şi intrigile de partid, să susţineţi în toate voinţa Ţarului, să depuneţi toată munca pentru a aduce noui reforme. Cu ajutorul lui D-zeu, domnilor înainte!".

Şedinţa se ridică.

Canoniere distruse. Budget

Petersburg. — Intr'un şantier de pe Baltica, un incendiu a distrus două canoniere şi a deteriorat mult, alte două canoniere.

Ministerul de finanţe a depus eri la parlament budgetul care însemnează 2.615.000.000.

Industria automobilelor

Paris.-- D. Doumarque a presidat astă-seară un strălucit banchet de 1209 de tacîmuri, dat cu ocazia inaugurărei expoziţiei de automobile. Numeroase discursuri au lăudat progresele şi serviciile aduse de această industrie.

Generalul Piquart a amintit folosul automobilelor pentru armată şi repeziciunea cu care aceste vehicule au aprovizionat armata in ultimile manevre.

Dezminţire

Constantinopol. — Afirmarea ziarului „Pall Mall Gazette" că Rusia ar fi încheiat convenţiuni cu Bulgaria în contra Turciei este de către cercurile interesate ca nefondată.

Scuze publice

Buda-Pesta.— Camera a adoptat rezoluţia comisiunei de imunitate care condamnă pe 4 deputaţi croaţi la scuza publică în faţa camerei pentru că au ameninţat pe preşedinte în şedinţa de eri. Deputaţii menţionaţi declară că nu poate fi vorba de ameninţări, dînşii nu aveau intenţia de a ofensa pe presedinte şi au cerut scuză care li s'a pretins. In urmă camera a luat în discuţiune tariful vamal autonom. Croaţii au continuat obstrucţiunea, Tecnica tarifului a fost adoptată în discuţia generală.

A urmat apoi discuţia specială.

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZURI DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Onorate Domn şi Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regatului Romîn s'a deschis în IAŞI sub Firma

NOUA ŞI PRINCIPALA

— COLECTURA ROMÂNĂ —

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Dacă aţi mai jucat la loterie până acum şi norocul nu va favorizat însemnează că trebue *să mai schimbaţi colectorul* căci numai aşa se va schimba şi **Norocul**.

Incercaţi a cumpăra bilete pentru **Clasa** I a loteriei III-a din colectura meă — e mai mult ca sigur că *norocul vă urmăreşte.*

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III-a s'au pus în vînzare cu preţurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un sfert 3 lei — Una jumătate 6 lei — Un los întreg **12** lei

In speranţă că la cea d'intăi tragere Vă voi putea servi cu **un cîştig principal** vă rog a primi stima ce vă păstrez

Colector Principal

TH. P. MAXIMOVICI—Iaşi.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii **Şoşoni** şi **Galoşi**

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Da-a bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de câte 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Rădulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende in modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat.

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sfi. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a VI-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prima tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loteriei am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei VI-a va avea loc la 1—27 Noembrie 1907 Biletele le voi pune în vânzare la 12 Octombrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot de la mine pentru clasa VI-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

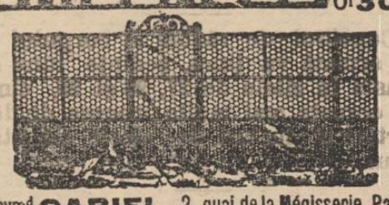

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 95
Châssis de couche, depuis....	7 »
Paillassons pour abris, le mètre carré...	1 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Bouteilles.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 286. Marți 6 Noembre 1907

Realitatea Fuziunei

Ședința de Lunea trecută a comitetului executiv al partidului conservator, face încă obiectul preocupărei intregei opinii publice.

Incă o dată s'a dovedit cîtă puțină maturitate are marele nostru public, de oarece critica de ordin economic și social, făcută, actualei stări de lucruri din țară, de un om cu autoritatea d-lui Carp, cu intențiunile cele mai curate, isvorîte din cel mai profund simț de dreptate și de patriotism—precum și remediile propuse de d-sa la această stare de lucruri, au interesat mult mai puțin pe public, de cît gesturile unor fruntași din partidul nostru.

Foarte puțini știu ce a spus d. Carp în acea ședință, care va rămîne istorică *; mai nimeni nu s'a preocupat de motivele puternice pentru cari d. Take Ionescu a cerut complectarea programului agrar al partidului nostru —și tot atîta de puțini știu pe baza cărei analize adînci a mentalității actuale a țăranului nostru, d. Ion Lahovari a declarat, că instituirea majoratului, de și întemeiată din punct de vedere economic, ar aduce o mare turburare în viața sacială a țărănimei noastre.*

Toți, însă, știu momentul exact cînd d. Carp a părăsit întrunirea, de cine a fost întovărășit la ieșire, locul pe care-l ocupau, la masa clubului, fruntașii cari au făcut obiecțiuni și rezerve.

Cum să nu prindă, în o așa opinie publică, campania fără de scrupule a adversarilor noștri, prin care se afirma că, în ultima ședință a comitetului executiv, partidul conservator s'a condemnat singur dovedind și în momentele cele mai grele prin care trece țara, neputința sa, prin aceea că șeful are astfel de idei încît provoacă resvrătirea fruntașilor partidului, iar fruntașii sunt așa de preveniți contra șefului încît își fac o plăcere din refuzul de a discuta ideile acestuia.

Adversarii, odată mai mult, și-au perdut vremea în zădar.

Fruntașii partidului n'au putut să nu înțăleagă trebuința de a adapta ideile lor ideilor șefului, cu deosebire acelora din ideile acestuia, care caracterizează mai hotărîtor individualitatea politică a șefului partidului conservator, mai ales cînd acel șef e un om ca d. Carp, care, în timpul unei vieți politice de mai bine de 40 ani, a dovedit că ideile d-sale nu ascund nici odată vre-o preocupare personală, ci că ele sunt izvorîte din examinarea lucrurilor în sine, fără vre-un gînd, că ele ar putea servi ca mijloc pentru oare-cari succese ulterioare de politicianism.

Dar și d. Carp a înțeles că oameni ca Take Ionescu și Ioan Lahovary nu și-au cîștigat galoanele de fruntași ai partidului și ai Țărei prin jocul oarbei întîmplări, ci prin inteligența lor superioară, prin cultura lor aleasă și prin o îndelungată frămîntare în mintea lor a tuturor chestiunilor politice și sociale din țara noastră.

Nici s'ar fi putut ca un om conștient de datoria lui, ca d. Carp, să nu se simtă fericit că ie încunjurat de fruntași a căror colaborare poate să-l ajute în mod atît de eficace.

Ințelegerea complectă ce s'a făcut între șef și fruntași, pe baza programului, menit să dee o mai complectă orientare partidului conservator va fi, sunt sigur, inceputul unei activități rodnice pentru binele Țărei.

Dacă adversarii noștri ar fi preocupați numai de acest interes superior ar trebui să se declare fericiți, că fuziunea partidului conservator s'a desavărșit. Teamă îmi este, însă, că tocmai acesta îi va exaspera pe ei, cari au dat de atîtea ori dovadă că pun mai presus de ori ce interesele de partid.

Uneltirele lor însă contra noastră se vor nimici din cauza sporului de activitate a membrilor partidului conservator, încurajați de faptul că șeful și fruntașii au dat zilele acestea, o dovadă decisivă că fuziunea conservatoare este o realitate.

A. A. BADAREU

Interviewul d-lui Mișu Cantacuzino

Ziarul „*Țara*“ comite în numărul de ieri o infamie, publicînd un închipuit interview pe care unul din redactorii numitului ziar pretinde că l'ar fi avut cu d. Mișu Cantacuzino, fostul primar al Capitalei.

In interviewul acesta se dă oare care lămuriri ca venite direct din partea d-lui Mișu Cantacuzino cu privire la situația politică a partidului conservator din Jalomița și la chestiu[illegible] *prezinte*“, cînd această declarațiune de pură teorie numai, ar cădea în contrazicere vădită cu realitatea foarte recentă a faptelor. Astfel nu mai departe decît acum cîte-va luni, primăria Capitalei a încheiat un contract de vînzare autentificat de tribunalul Ilfov sub No. 38, prin care se stipulează cumpărarea unui loc viran de o mică întindere de pe șoseaua Kiseleff, de la fostul deputat de Suceava Constantin Popovici-Răcăciuni,—pe care fostul primar Mișu Cantacuzino îl [illegible]

rios și tot odată ca adevărate, declarațiunile de mai sus, ca venite direct din partea d-lui Mișu Cantacuzino? Cum ar putea afirma d. Mișu Cantacuzino că d. Take Ionescu încurajează dezbinarea, că provoacă și alimentează dezorganizarea partidului conservator în formațiunea lui actuală, cînd prin aceste aprecieri D-sa ar fi comis imprudența de a vorbi de lucruri de care însuși n'ar fi străin!

D-nul Mișu Cantacuzino cunoscînd pe propagatorii urei de clase și de intrigi din vecheă formațiune a partidului conservator, cunoscînd foarte bine pe adevărații sămănători de discordie, pe acei cari făceau diferența de origină și clase sociale, între fruntașii și membrii partidului, nu ar fi riscat astăzi ca să atribue altora fapte de acele de care D-sa personal nu ar putea fi cu totul străin.

Il cunosc pe fostul primar al capitalei cu pretențiuni serioase de om politic, și cum lealitatea e prima condiție și cea mai de căpetenie pentru adevăratul om politic, nu-i pot atribui acest interview.

L. A.

D. D. N. Gane și C. Stere

Inaugurarea bibliotecei d-lui N. Iorga în Tataraşi a dat ocazie unor manifestări cari nu pot fi trecute cu vederea ; e'e au ceva simptomatic pentru partidul liberal local. D. Nicolae Gane, primarul orașului și unul din fruntașii partidului liberal, a salutat această instituțiune în termenii cei mai entusiaști și oprindu-se asupra intemeetorului ei d. N. Iorga, primarul a salutat în el pe omul de știință superior, pe distinsul publicist care face fala țărei și mai ales orașului care l'a trimis în parlamentul țărei.

Aceste grațiosități din partea d-lui N. Gane pot fi interpretate în două chipuri. Primarul liberal a voit să răspundă grațiosităților d-lui N. Iorga care la publicarea proectelor guvernului a aplaudat frenetic susținîndu-le. Deci pentru gentilența, gentileță. Un fel de armonie tacită între fruntașul naționalist și liberali. Gurele rele spun chiar că d. N. Iorga admițînd programul reformelor, va admite în curînd și toată tactica partidului liberal și acest schimb de vorbe n'ar fi de cît compromisul care va cimenta intrarea d-lui N. Iorga în partidul național-liberal, nuanța Sturza, pentru care d. Iorga are o deosebită admirație.

Alții văd în gestul d-lui N. Gane o isbucnire a atîtor amărăciuni suferite din partea nuanței poporaniste Stere, un fel de ultimă judecată în care primarul și-a spus tot ce are pe suflet. Salutînd pe d. N. Iorga ca alesul de onoare al orașului, primarul a voit să aprobe campania dusă în potriva d-lui Sterea și Comp., de naționaliști pe tema suveicei siberiane și ingerințelor din ultimile alegeri.

Se știe că naționaliștii nu au un vrăşmaş mai teribil de cît pe d. Sterea. In întrunirile lor, în scrierile lor, în toate manifestările lor politice ei lovesc în acest fruntaş liberal cari represintă pentru ei pe iudofilul și internaționalistul primejdios. Iar pe de altă parte liberalii din localitate sunt sub epitropia morală a d-lui Sterea. Nici o numire, nici o transferare, nimic nu se poate face fără aprobarea sa și de aci o ură neîmpăcată, o ură ascunsă însă și te-

telor. Numai atunci se va putea evita afea scumpete, sub care populațiunea sucere grozav, cînd se va stărui pentru reluarea urgentă a dișențiilor pentru reinoirea tratatului de comerț cu Romînia și cînd, cu acea ocazie, se va stabili redeschiderea granițelor pentru vitele din Romînia.

Cu vehemență multă autorul a atacat pe agrariei și pe unguri, cari se opun mereu la importul din Romînia. Camera de comerț a recunoscut justețta propunerei lui Mendl și a votat o moțiune prin care o delegație să se presinte primului ministru ca să-i comunice acea moțiune.

Tratativele pentru reînoirea convenției comerciale dintre Austria și România au fost intrerupte, precum se știe, din cauza unor dificultăți ce s'au ivit și n'au mai fost reluate, căci nu numai că nu s'au putut înlătura acele dificultăți, dar altele nuoi s'au mai ivit.

Guvernul român ar trebui să profite acum de importantul vot ce l'a luat Camera de Comerț din Viena și să pretindă introducerea în viitoarea convenție a punctului referitor la exportul de carne și de vite din România în Austria.

Din convențiunele ce le încheie cu Austria, ca și cu Germania, România iese regulat foarte ingenunchiată. Cu toată forma exterioară că ambele aceste state sînt cele mai amicale puteri ale României, țara noastră plătește scump, prea scump, dreptul de a exporta mărfuri în cele 2 țări.

Din partea Austriei s'ar putea pretinde măcar această concesie a deschiderei granițelor, care, dacă ar produce un contra efect rău, căci s'ar scumpi vitele la noi, cel puțin ar fi un triumf asupra șovinismului Ungurilor și asupra pretențiunelor agrarienilor austriaci. Camera de comerț din Viena a întins o importantă mînă de ajutor României prin votul ce l'a luat alaltaieri. Dacă guvernul va ști să profite de aceasta—ne îndoim.

Dar să sperăm.

OAMENI ȘI LUCRURI

ANTRACTE

O curioasă impresiune face teatrul aproape gol în timpul unui antract fără orchestră. Fusesem obișnuiți în anii din urmă cu antracte delicioase, uneori chiar ele ne mîngăiau de plictiselile spectacolelor și, cată să mărturisim, n'ar fi fost de prisos o atare consolare și la un spectacol prea puțin interesant ca Fromont Risler, cel dintăiu la care am putut asista în această stagiune. Și cu cît antractul e mai tăcut, cu atât te predispune mai lesne la meditări, la reflexiuni și atunci te întrebi: de ce, bună oară, din nemărginit de bogatele repertorii și literaturi dramatice străine tocmai această piesă ni s'a menit nouă pentru trei representațiuni? Intru cît și prin ce însușiri sau desfășurări de acțiuni și de probleme ne-ar putea interesa și înlănțui? Și dacă e vorba că suntem nevoiți — lucru ce nu contestă nimeni — a recurge la traduceri, nesecatele isvoare ale literaturei moderne ne oferă opere cu mult mai isbutite, mai interesante, mai aproape de sufletele și de inteligențele pe care le chemăm la teatru cu promisiunea că piesa o să le placă... Aceeași muncă și pricepere — recunoastem că d. Lecca nu

sei, observațiile criticei n'au avut și nu vor avea nici un efect, nici măcar importanța unui control.

Incidentul actual dintre critic și artist îmi reamintește începuturile gazetărești. Acum cinci-spre-zece ani, pe la începutul „carierei“ am avut naivitatea de a mă ocupa, „serios“ de reprezentațiile teatrale. Era încrederea și sinceritatea tinereței fără experiență..... După primele două articole am simțit în aer ceva ca o furtună—era o furtună de nemulțumiri, de stăruinți, de amenințări,—o larmă de protestări. Vorbisem în adevăr foarte violent de câțiva artiști—și artiste—între care se afla și acel iritat acum de articolul colegului meu. De atunci am avut și am provocat multe incidente, multe neplăceri, dar în ale teatrului m'am convins că nota violentă e superfluă, cel puțin pre cît e de prisos și nota de laudă.... In 15 ani de gazetărie atit am învățat dela simpaticii noștri actori; ei însă nu s'au schimbat de loc, dar absolut de loc.. ..

Rodion

Proectul băncei rurale

Punctul principal al tuturor reformelor agrare ale partidului liberal în jurul căruia se vor învîrti toate discuțiile, e fără îndoială: banca rurală. Ea are o îndoită însemnătate: pentru țărănime, e o fericire căci credința țăranilor e că numai posesia pămîntului îi va scoate din nevoi, pentru mulți utopiști cari văd tot așa de îngust ca și țăranii, crearea creditului necesar cumpărării de pămînt e cheia chestiei țărănești.

Ori banca astfel întocmită dă fie-cărui țăran posibilitatea de a visa că va avea pămînt și îl convinge de faptul că și statul instituind banca a ajuns la convingerea lui, că îi trebue pămînt.

De la acest gest și pînă la acela cu care va forța pe proprietar de a îi ceda acest pămînt vînzîndu-l prin intermediul băncei nu e o cale așa de mare. Expropriația se va face fără atingere la libertatea proprietății, dar forțînd mîna proprietarilor. Cum această forțare se va face plătindu-se bine pămîntul—proprietarii nu vor protesta.

Mai ales proprietarii liberali vor profita în special. Cum d. Anton Carp a găsit cu cale de a face din instituția sa o instituție liberală ca și Creditul agricol, ca și Banca națională—bine înțăles că nu e pusă la îndoială probabilitatea gheșefturilor.

Țăranii, în setea lor de a fi posesori unei proprietăți, vor plăti în ori-ce preț pămîntul și chiar dacă dobînda acestui preț va fi egală cu arenda pe care o plătesc azi pentru același pămînt. Lucrul s'a văzut în Rusia, unde grație băncei țărănești pămînturile au văzut urcîndu-se prețurile și țaranii plătesc dobînda la bancă egal cu arenda ce acest pămînt era prețuit.

Căci cum se fac speculații astăzi la Creditul agricol la noi, cum s'a speculat în Rusia la banca țărănească, așa se va specula mâine și la banca noastră rurală asupra pămîntului. Cu tot controlul, cu toată buna voință administrației superioare—e imposibil ca să nu să introducă specula și afacerile și în această instituție.

In Rusia unde o instituție similară e-xistă se fac afaceri admirabile. Avori cari

le prevede proectul băncei sunt insuficiente, ţaranul îşi poate ori cînd cumpăra vitele şi instrumentele de muncă pentrn a le avea în momentul cumpărărei pămîntului spre a le revinde mai tîrziu după ce va intra în posesia părţei lui de avere.

Pe alte considerente ar fi trebuit să se bazeze reformatorul, pe cultura ţăranului, pe modul lui de a lucra până în present pămîntul. Ruşii au o statistică foarte însemnată şi care la noi ar trebui să se facă şi care arată legătura strînsă între ştiinţa de carte şi cultura pămîntului.

Şi apoi ca să se înlăture urcarea preţului pămîntului ar trebui să se fixeze o normă a preţurilor cari să se aibe în vedere:

1). Preţul pămîntului într'o anumită regiune şi într'un anumit şir de ani;

2). preţurile de arendă pe acelaşi period.

3). preţurile fixate de diferite bănci particulare.

Căci tot după o statistică rusească se vede că diferitele bănci cari împrumută pe ipoteci pe moşii, au diferite aprecieri cari nu corespund cu acele ale băncii rurale. Cu cît o bancă e mai veche şi deci are un capital mai mare, acţiuni mai sigure cu atît evaluiază mai eftin pămînturile, cea ce invederează că banca n'are nevoe de a specula. Băncile mai tinere şi între care intră şi banca rurală din Rusia — trebuind să îşi atragă clienţii şi să facă mai multe operaţii, speculîndu-şi preţurile, sunt mult mai ridicate.

In Germania unde s'au organizat aşa numitele *averi de rentă* cu scop de a colonisa *Posnania* cu colonişti germani, s'a fixat un maximum de plată după normele indicate mai sus.

Nu s'a lăsat ca fixarea preţului să fie făcut de proprietari în învoiala cu ţaranii pentru bunul motiv că aceştia în dorinţa lor dea se împămînteni vor accepta toate condiţiile impuse. Iar oamenii băncei care fixează preţul şi care prin urmare ar avea interesul ca valoarea terenului să fie mai mică, nu se vor impotrivi pentru interesele arătate mai sus.

Ar fi de dorit deci ca şi la noi să nu să lase ca fixarea preţurilor să fie întocmită de proprietari şi ţărani, nu pentru resonul invocat de d. Stoicescu că proprietarii ar păgubi, ci dinpotrivă ţăranii s'ar îndatora fără nici un folos.

De asemeni găsim că statul are nevoie de capitaluri prea mari spre a cumpăra averile cari îi se vor oferi şi e mult mai bine organisată banca a colonisaţiei din Prusia. Aceasta nu plăteşte în întregul banii ci emite anumite acţiuni cari dau vînzătorului o rentă anumită în proporţie cu cîştigul în mediu al proprietăţei sale fie exploatată singură fie arendată. Ţăranii plătesc aceasta dobîndă băncei şi o anuitate anuală pentru amortisarea capitalului. In chipul acesta preţurile sunt fixate nu corespunzător valoarei banilor dar corespunzător cu puterile de plata acelor cari cumpără pămîntul.

Chestiunea bancei rurale fiind de un interes vital vom cauta să revenim în alte articole.

Dr. I. Duscian

„Opinia" la HUŞI

(Corespondenţa partic. a ziarului „Opinia„

Politica lui Irimia. — Personajul la ordinea zilei azi la noi în Huşi e deputatul Irimia Gheorghiu. Faptul că toţi vorbesc de el e scrisoarea ce a publicat în „Voinţa Naţională", scrisoare prin care desaprobă acţiunea de organizare a d-lui N. Cişman.

Ce se întâmplase? In urma duşmăniilor de moarte între dr. Munteanu şi N. Cişman şi a şferelor trase în culise pentru căderea celui dintâiu şi la Senat şi la comună, în urma luptei pe faţă dată între N. Cişman şi prefectul N. Lupu, care în ciuda clicei Cişman continuă de a fi prefect, fiind menţinut dela centru, d. N. Cişman a crezut că e momentul de a-şi organiza clica în partid, cu şef vice-preşedinte, membri şi comitet.

Era aceasta o sfidare dată liberalismului huşan. Cei chemaţi a sluji drept unelte erau fraţii Dobreni, cari au căpătat o situaţie în localitate, nu ştim însă dacă şi la centru. Credem că la centru nu căci

V'am spus la vreme de rostul întrunirei dela fraţii Dobreanu. Se scontase asentimentul lui Irimia Gheorghiu şi Leonida Constantin, pe care de şi nu-i chiamă, dar îi pune în comitet.

Era în drept dl. N. Cişman să proceadă aşa? Da; căci la alegerile comunale lista Dobreanu-Cişman avusese concursul efectiv al tuturor liberalilor duşmani prefectului Lupu. Mai mult încă Ir. Gheorghiu aşa de mult lucrase pentru reuşita listei Dobreanu-Cişman, că făcuse chiar pe tatăl său, care era pe lista dr. Munteanu să nu se voteze, iar dl. Zane fusese adus de la Bucureşti ca să influenţeze serviciul tehnic, să voteze contra prefectului. Iată de ce N. Cişman l'a pus pe Irimia Ghiorghiu în comitetul său *sub urban*.

Azi îl refuză; motivele le aduce că nu cunoaşte motivele cari au determinat infiinţarea clubului cişmanist; că nu vede figurînd în acel club o sumă de membri devotaţi ai partidului liberal.

Se vede că Irimia Gheorghiu a pus ochelari, ori de cînd s'a declarat neutru şi-a neutralizat simţul politic.

— *Inspecţiile d-lui Constantinescu.* A surprins pe toată lumea dragostea aratată de inspectorii şcolari pentru judeţul Fălciu. In special inspectorul Constantinescu a cutreerat judeţul în o samă de puncte, subt pretextul inspectării învăţătorilor chemaţi la examenul de înaintare pe loc.

Cum însă lumea de pe la noi bănuia că trebue să fie la mijloc şi altele, astăzi am putut capata ceva ştiri de la cei întrebaţi de acest inspector, cam cu ce scop venise.

Se trimisese de la Huşi o anonimă, eşită din oficina delatorilor de profesie, şi a oamenilor lipsiţi de simţul moral, prin care se aruncau în sarcina fostului deputat de colegiul al III-lea o sumă de neregularităţi. Se citau nume, se aduceau dovezi, toate acestea în scopul de a îngreuia situaţia în procesul ce se judecă la minister.

Credeau delatorii de la noi că e de ajuns a înşira baliverne pentru a sdruncina situaţia morală a unui om cel mai îndatoritor şi obositor din toţi deputaţii Fălciului, şi de a cărui acţiune politică se isbes şi astăzi, căci n'au uitat delatorii a spune în denunţ că asemenea om umblă să facă un *partid agrarian.*

Inspectorul Constantinescu a fost prin judeţ şi a chemat lumea din judeţ la revizorat, dar a rămas convins că răutatea omenească e mare şi că delaţiunea, oricît a fost încurajată de cei de sus, dar are o margină.

Din vre-o 16 insanităţi înşirate în denunţ, a crezut că poate să se acăţe de 2, pe care cu tot trasul de păr, lumea de aici rîde de micimea de suflet şi de patimile cari rînjes la dogoreala şi aromeala paharului de vin în scundele taverne ale oraşului nostru.

Vom avea la vreme de povestit lucruri picante despre aceşti delatori de profesie, cari ca nişte ploşniţe veninoase s'au lnat chemarea de a ponegri pe toţi.

Corespondent.

Cronica teatrală

Pro domo.—Sunt vinovat că din primul loc n'am făcut o profesie de credinţă a modului cum voi înţelege a face cronicile teatrale—nu zic criticile teatrale—probabil că în cazul acesta nu m'aşi fi găsit în curioasa poziţie a mă vedea ameninţat se fiu ucis sau cel puţin bătut măr de cei relevaţi defavorabil în notele mele.

Inţeleg prin aceste cronici dările de seamă săptămînale a pieselor jucate şi modul cum au fost jucate. E un obicei cerut de public şi de artişti ca un domn oarecare—nu se pretinde să fie nici Brison, nici Faguet, nici Paul Arène, nici Catulle Mendès—să îşi spue opinia despre spectacolele acestui oraş. Aprecierile lui sunt personale, uneori sunt reflectul majorităţei, altă dată al minorităţei şi mai ales al minorităţei—în nici un caz nu sunt aprecierile unanime—în cazul acesta d. Popovici ar putea să îşi dee dimisia după cronica mea trecută. Dar

vrajbă, nici de simpatia pentru cutare sau cutare artist—sunt impresiile spontanee şi nesugestionate de nimeni din teatru—altfel ar fi neleale şi scandaloase. Autorul lor nu cunoaşte pe nici unul din artişti aşa de bine ca s'aibă vr'o preferinţă personală şi poate de aceia i s'a şi dat însărcinarea de a le scrie. Prin urmare cine nu îmi va plăcea, nu îmi va plăcea, cine are să îmi placă are să îmi placă. Poate unele din observaţii, din relevaţii, să fie juste—cei în drept le vor îndrepta, poate vor fi greşit ele nu vor fi luate în vedere—în orice caz ele n'au dreptul să fie luate ca o dorinţă de a dăuna interesele unui artist.

Şi apoi eu cred că un artist, un literat, un ziarist, odată intraţi în arena luptelor zilnice sunt meniţi mai mult să fie atacaţi decît să fie lăudaţi. Ce voiţi? Şi aparţin prea puţin lor şi cu totul publicului şi dacă ai vrea să te baţi în duel sau să îl pălmueşti pe cine-va că ţi-a spus că eşti imbecil ca artist, ziarist sau literat ar fi să ai „o mie de vieţi în pieptu-i de aramă". Eşti al lumei şi fiecare imberb în ale artei e liber să te discute, să te cîntărească, să te condamne. Eşti artist cu adevărat, vei ridica triumfător capul şi vei trece mai departe; apa trece petrele rămân.

Sunt artişti ca Sarah, ca Coquelin care sunt apreciaţi de Drumont ca nişte idioţi şi asta pentru nici un reson al artei ci pentru că sunt jidani; sunt scriitori de valoare cari au fost bărfiţi ca cei din urmă rîndaşi pentru alte resoane mai puţin plauzibile. Şi n'am auzit ca oamenii aceştia să fi deschis foc în potriva inimicului. Fiecare e liber sà te atace, aci e nenorocirea şi poate şi fericirea artistului de a auzi adevărul. Oamenii de rînd, muritorii aud doar linguşirile, adevărurile le sunt spuse prin alţii, în faţă nimeni nu le isbeşte cea ce gîndeşte.

De aceea cred că voi spune tot deauna adevărul cu riscul de a displăcea tuturor. S'a făcut până azi o critică (?) curioasă teatrului nostru din Iaşi de ziare — probabil de acea a şi eşit că toţi artiştii sunt egali lui Mounet, Sonnental, Levinski, Sarah şi cum publicul făcea o critică mai severă abţinîndu-se de a veni la teatru — am ajuns să vedem jucîndu-se piese pentru fotoiile goale sau ocupate de soţiile artiştilor.

Ah! apropos de aceasta! E un foarte urît obiceiu, ca familia artistului să ocupe stalurile — în alte teatre sunt anumite locuri pentru aceasta — şi asta cu drept cuvînt. Publicul e liber în aprecierile lui — el plăteşte şi pentru francul lui are dreptul să şi aplaude, are dreptul să şi injure, să şi fluere. Nu ştim de unde şi acest obiceiu la Iaşi, că publicul trebue să aplaude dacă nu va fi bătut. Ei bine presenţa familiei în staluri, ori opreşte pe cetăţean de a fluera dacă nu îi convine dar cunoaşte familia artistului, ori fluieră şi protestează daeă nu o cunoaşte şi pune această nenorocită familie într'o foarte neplăcută poziţie şi pe protestator şi în mai neplăcută cînd ştie mai tîrziu cu cine a fost alături într'o representaţie.

Ar fi de dorit deci că obiceiul acesta—de a se da loji familiei artiştilor — să se întrodică şi la noi — iar dacă familiilor le convine a auzi aprecierile publicului să fie indulgente nu numai cu cei ce aplaudà, dar şi cu acei ce critică.

Stal.

Litere-Ştiinţe-Arte

Din partea d-lui profesor Victor Castano primim o elegantă broşură cuprinzînd în limba franceză un „proiect de statute al unei Asociaţiuni franco-romîne". Campania provocată în anul trecut de sectarii unui naţionalism rău înţeles în potriva pretinsei franţuzomanii şi-a trăit traiul şi de acea ne explicăm că a putut lua naştere o iniţiativă ca acea a d-lui V. Castano tinzînd la o întărire a legăturilor franco-romîne, la o consolidare a simpatiilor fireşti între cele două naţiuni-surori, Franţa şi Romînia.

In al d-sale proiect de statute d. Castano după o interesantă introducere isto-

nei asociaţiuni franco-romîne care să ducă la scopul indicat mai sus şi care ar avea manifestări şi urmări de natură literară şi comercială, artistică şi economică în acelaşi timp. D-sa scoate în relief toţi factorii vieţei naţionale a ambelor ţări cari ar putea statornici o atare apropiere şi legătură între dînsele, arătînd marile foloase ce ar decurge dintr'aceasta pentru fieeare din cele două naţiuni latine. Un comitet franco-romîn există la Paris, din iniţiativa vicontelui Roger de Mouy, fost consul francez la Iaşi, căruia îi este dedicată lucrarea d-lui Castano. Profesorul ieşan crede că comitete analoage se vor forma cu mare uşurinţă în Bucureşti şi Iaşi, întru acelaş scop lăudabil.

Numai de-ar bine voi să permită şi d. Iorga, adăogăm noi.

*

Lucrarea dramatică a d-lui H. Lecca, anunţată pentru Vineri 9 Noembrie cu d-na Aristizza Romanescu: *Cancer la inimă* a apărut în volum editura librăriei C. Sfetea. Preţul 1 leu.

*

A apărut No. 21 din *Convorbiri* cu data de 1 Noembrie cuprinzînd proză şi versuri semnate de d-nii C. Rădulescu-Motru, M. Dragomirescu, Eugen Lovinescu, Cincinat Pavelescu, H Sp. Cuza şi un mare număr de note critice sau polemice de actualitate.

*

Parisul are însfîrşit o mare şi plăcută noutate muzicală, La operà se cîntà acum *Chemineau*, muzica de Leroux, textul fiind extras din cunoscuta dramă în versuri a lui Jean Richepin cu acelaş nume. Povestea vagabondului eroic captivează acum toate sufletele simţitoare şi succesul operei aminteşte pe acel al „Louisei" de Charpentier de acum cîţi-va ani. Se prevede că lucrarea va face o lungă serie pe afiş.

*

Gerhardt Hauptman a terminat o nouă dramă cu subiect istoric, din viaţa lui Carol cel Mare al Germaniei.

Informaţii

Oare suplimentare.—La şcoala Normală „Vasile Lupul" există 3 jum. oare suplimentare la clasa I, care să şi anunţase în Monitorul Oficial pentru a se da la noii numiţi. In primul moment se dăduse d-lui D. Petrovanu.

Apoi în cursul lui Septembrie i se iau şi se dau preutului Miron, profesor de Religie. Către finele lunei Septembrie o nouă adresă de la minister direcţia I-a dispune a se da oarele de l. Romînă d-lui Gh. Ghibănescu, titularul Catedrei. La 18 Oct. o nouă adresă, dar de astădată de la direcţia III-a, dispune a se da oarele suplimentare d-lui M. Carp profesor la Liceul Internat.

E de ajuns a spune acestea pentru a vedea halul administraţiunei d-lui Haret. De cît există un articol de lege, art. 36 care zice că o dată oarele suplimentare date unui profesor titular nu se pot lua de cît în anumite cazuri: eliminarea, schimbare de programe şi desfiinţare de clase.

Nici un asemenea caz n'a dictat măsurile luate ci zăpăceala şi harababura din minister.

—

Primim la redacţie primul număr al ziarului liberal *Viitorul.*

Ii urăm viaţă lungă noului confrate.

—

Eri s'a celebrat căsătoria civilă şi religioasă a d-şoarei Lucia Cazaban cu d. Caton Militeanu.

Nuni au fost d-na şi d. C. Meissner.

—

Depunerea jurămîntului a recruţilor incorporaţi la 1 Noembrie a. c., pentru clasa 1908 se va face cu obicinuita solemnitate în ziua de 28 Noembrie a. c.

—

In cursul săptămînei viitoare se vor începe lucrările de canalizare pe străzile Marta, Rufeni şi colţul străzei Eternitatea.

Cu începerea acestor lucrări, primăria

Astăzi la orele 4 p. m. membrii consiliului comunal se vor întruni din nou, spre a se ocupa cu chestia expropierelor.

—

Aseară trenul de Paşcani care soseşte de obiceiu la 6 şi 10, a venit cu o întîrziere de o oră, din causa defectuositătei maşinei, iar azi dimineaţă trenul de Bucureşti a sosit cu o mică întîrziere.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni a continuat alaltă-eri cu inspectarea parochiilor din comunele rurale.

Alaltaeri Inaltul Prelat a inspectat parochiile din Costeşti şi Brăeşti.

—

O sinucidere s'a întîmplat eri la gară, înainte de sosirea trenului de Bucureşti.

Maria Crăciun, servă la d. Niculescu, inspector de mişcare, care locueşte în apartamentul de la rîndul al treilea de la gară, s'a aruncat pe fereastră şi căzînd jos în stradă, a rămas în nesimţire.

Ea mai încercase încă odată să se arunce de la rîndul al treilea, cu o oră sau două inainte, însă fiind observată a fost împedecată la timp.

Pe la orele 8 ea profitînd de faptul că nu e observată de nimeni se aruncă în stradă.

Nişte tregheri observînd faptul a încunoştiinţat imediat poliţia gărei, care la rîndul ei a înştiinţat parchetul.

Nenorocita Maria Crăciun a fost transportată imediat la spitalul sf. Spiridon spre a i se da ajutoare. Acolo însă ea încetă din viaţă.

Cauzele care au determinat pe tînăra Maria Crăciun să se sinucidă, nu se cunosc.

Parchetul a orînduit o anchetă.

—

Serviciul maritim.—Campania pe care presa liberală a dus-o contra serviciului maritim a fost incoronată de succes.

Ziarele liberale anunţă, în adevăr, că, în viitorul budget al ministerului lucrărilor publice, direcţia serviciului maritim, care de la 1896 încoace lucra ca serviciu a parte, va fi din nou alipită direcţiei generale a C. F.

—

La ministerul şcoalei se lucrează la un proiect pentru reorganisarea celor trei teatre subvenţionate din ţară.

Proiectul nu va fi presintat, însă, în sesiunea apropiată a Parlamentului ci mai tîrziu.

—

O rectificare. — Asupra informaţiei date într'un număr trecut asupra deciziei Epitropilor în ceia ce priveşte mandatarea de către Directorele Casei, revenim azi complectînd că Epitropii în de comun acord cu directorile au dispus că *înainte de 20 ale lunei să nu se mandateze nici un mandat sau bon de pensie.*

—

Pentru zilele de 18 şi 19 Noembrie a. c, se anunţă un mare eveniment artistic.

Opereta franceză, sub direcţiunea lui René Debrenne, avînd cei mai de samă artişti ca: M. Berthand, primtenor al teatrului liric din Paris, Desiré prim-comic, Tournis prim-bariton, Devilliers, Dubreuil, Laporte şi D-nele Henriette Delormes, Nissor, de Kvercour, Delza, London etc. va da două reprezentaţii la Teatrul Naţional.

Biletele se găsesc la agenţia „Thalia" (Th. Maximovici) strada Ştefan-cel-Mare.

—

Astă-zi s'au afişat de tribunalul Iaşi, listele electorale ale colegiilor I, II şi eligibili Senat, col. I şi II Cameră, şi I şi II Comunal. In aceste liste figurează alegătorii admişi din nou şi acei şterşi cari au perdut censul

—

In comuna Galata s'a declarat epidemia de difterie, iar în cotuna Slobozia

Ultime informaţii

Guvernul va renunţa, după toate probabilităţile, la proiectul de lege pentru monopolizarea cârciumelor la sate; la proiectul izlazurilor comunale, în ce priveşte expropriere pe cale bună sau silite; va modifica proiectul trusturilor arendăşeşti în sensul că una şi aceiaşi persoană va putea ţinea în arendă, *în e-care judeţ*, cîte o moşie până la o întindere de 4000 de hectare; a renunţat în fine, la minimul de muncă şi maximul de salar, din proiectul invoelilor agricole.

Unii—cărora le este foarte cald la cap—şi-au inchiput, judecînd după fierbinţelile lor—că ieri, de şi era foarte frig, era şi ziua onomastică a d-lui P. P. Carp, care, de fapt, cade la 29 Iunie.

De aceea acei unii au expediat o telegramă de felicitare şefului partidului conservator, care a făcut mare haz la primirea ei.

Membrii consiliului general al judeţului au fost convocaţi în şedinţă ordinară pentru Vineri 9 Noembrie la orele 3 p. m., cînd se vor ocupa cu budgetul pe exerciţiul viitor.

Parchetul a fost avizat că o crimă s'a făptuit eri în cotuna Valea Oilor comuna Bîrleşti.

Locuitorul Vasile Moldovanu a fost înjunghiat cu un cuţit de consăteanul său Neculai Livadariu, rănindu-l de moarte.

Nenorocita victimă a fost transportată la spitalul din Tg. Frumos.

Eforii casei sf. Spiridon s'au reintors Sîmbătă noaptea din Botoşani, unde fuseseră ca să inspecteze spitalul de acolo al Spiridoniei.

Eforii au hotărît să nu întrebuinţeze suma de 30,000 lei, înscrisă în budget pentru reparaţiile spitalelor, spre a se face reparaţii tuturor spitalelor, ci ca suma să se dee pentru a se face, rînd pe rînd, reparaţii radicale acelor spitale.

Anul acesta se va începe cu repararea radicală a spitalului din Roman.

Un incendiu se declarase eri la fabrica de tutun.

Ghereta portarului de la acea fabrică luase foc de la o sobă stricată şi cu mare greutate focul a fost stins de lucrătorii fabricei.

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a cerut serviciului sanitar din localitate o statistică de funcţionarii acelui serviciu, specificînd de cînd funcţionează, ce studiu au şi cu cît sunt plătiţi.

Pe ziua de 15 Noembrie se vor face cîte-va noui schimbări la prefectura de judeţ.

In aceiaşi zi vor deveni vacante două posturi de copişti.

Bancherul I. Leff, care, după ce a fost declarat falit de tribunalul Iaşi, a dispărut, a fost prins şi arestat la Monaco.

Dacă autorităţile micului principat vor admite şi extrădarea lui Leff, întru cît n'avem convenţie cu acel principat—aceasta nu se ştie.

Arestarea lui Leff s'a făcut pe baza cererei parchetului general din Iaşi. Leff, care se afla la Monaco de mai mult timp, a perdut toţi banii ce avea asupra lui şi a scris unor rude din Iaşi să-i trimeată bani. Acele scrisori au fost surprinse de parchet şi pe baza lor s'a cerut arestarea lui Leff.

Din ilegalităţile lui Haret.—Ni se aduce la cunoştinţă că pe ziua de 1 Noembrie s'a permutat de la Piatra la Externatul Secondar de fete din Iaşi d-na Stefănescu, maestră de desemn, în vederea căsătoriei ce va face cu d. Mavromati avocat. In acest scop a trimes înapoi la Vaslui pe d-na Burghelea, maestră titulară, al cărei soţ e profesor în Iaşi şi proprietar. De ce acest hatîr în vederea unei căsătorii!

Pentru că viitorul soţ e omul de aproape al d-lui Pandele Zamfirescu avocat şi senator liberal.

Cataloagele elevilor. — La direcţiile şcoalelor secondare din Iaşi au sosit azi noi modele de cataloage. Fie-care elev va trebui să aibă cîte un asemenea catalog, care va fi încredinţat monitorului clasului. Notele şi observaţiile profesorului vor fi trecute în acel catalog.

După noul tarif poştal pus în aplicare de la 1 Octombrie crt., o scrisoare cu destinaţia de la Iaşi la New-Jork costă recomandată, 1 leu 40 bani.

Aceiaşi scrisoare cu destinaţia pentru Podul- Iloiei costă 1 leu 75 bani.

Cu cît scrisorile vor fi mai grele cu atît taxarea lor se ofteneşte pentru străinătate—şi se scumpeşte pentru interiorul ţărei!

Curios sistem

In şedinţa de Sîmbătă seara consiliul comunal a hotărît să rezilieze contractul actualului antreprenor al vidanjelor, care mai avea dreptul încă 7 luni de antrepriză, hotărînd ca pe viitor vidanjele să se dea în regie.

La aceasta s'a opus numai d. consilier D. Gheorghiu-Mahalu.

Consiliul a votat apoi mai multe scutiri de taxe, scutind între alţii: soc. Fraterna, Cucea, d-na Eugenia căp. Necşoi şi d-na Madeleine Sion, pentru representaţiile date.

S'a luat în discuţie apoi cererea Camerei de Comerţ de a se schimba ziua iamarocului săptămînal şi anume el să se ţie Duminica în loc de Joi, căci în această din urmă zi ţăranii sunt ocupaţi cu munca, pe cîtă vreme Duminica ei ar putea mai lesne veni la oraş.

Consiliul a respins această cerere, iar apoi a votat mai multe credite.

CONSFATUIREA MEDICILOR VETERINARI. — Eri la orele 10 a. m. medicii veterinari din Moldova s'au întrunit în sala consiliului comunal de la Primărie sub preşidenţia d-lui I. St. Furtună, inspectorul general al serviciului sanitar, pentru a'şi da părerile asupra proectului de reorganizarea serviciului sanitar veterinar.

Au luat parte la această consfătuire d-nii d-ri veterinari: Cernoianu, E. Iliescu, Buzenchi, Mihăescu (Burdujeni), Popovici, Frunzescu, Ivlev (Neamtz), Miescu, Petrescu (Suceava), Boldescu (Huşi), Antonescu (Ştefăneşti). Mincu, Popp, I. Ionescu, Iamandi, Andriescu, Gheorghiu, P. G. Ionescu, Saxu şi Obreja.

S'a dat citire proectului de reorganizare pe care îl vom publica în curînd.

D. *Petrescu* vorbeşte asupra punctelor de observaţiune, îndicînd că e nevoe să se treacă în proect înfiinţarea în jud. Suceava încă a două puncte de observaţie — de care se ia act.

D. dr. *E. Iliescu*, medicul primar veterinar al judeţului Iaşi, exprimă, în numele confraţilor adunaţi, mulţumiri d-lui inspector general Furtună, pentru modul chibzuit cum a alcătuit proectul şi care priveşte atît interesele generale ale ţărei, cît şi chestiuni priviroare la îmbunătăţirea stărei personalului exterior al serviciului sanitar veterinar.

Arată că în proect s'a lăsat o portiţă de intrare, între alţii şi veterinarilor cu gradul de maior din armată. De bună seamă că un veterinar ajuns la acel grad pentru a ajunge inspector trebuie să fie un veterinar distins; ori se aduce un rău prin aceasta serviciului veterinar al armatei, prin lipsirea ei de aceste elemente distinse şi apoi mai e cunossut că astă zi în armată nu e tecmai o pletură de aseminea medici veterinar.

Dar chiar de s'ar admite medicii veterinari mari în posturile de inspectori, apoi este cunoscut că aproape 20 ani cît fac în armată pentru a ajunge la gradul de maior, în tot acest timp nu se ocupă de cît cu patelogia chirurgicală şi foarte puţin cu chestiuni de higienă şi de patologia boalelor contagioase şi cunoscut e că pentru posturile de inspectori veterinari, în afară de partea practică a serviciului se cere şi intinse cunoştinţe generale de higienă, inspectarea cărnurilor, patologia boalelor contagioase, jurisprudenţa, medicina legală şi în special poliţia sanitară veterinară; or, toate aceste cunoştinţe un medic veterinar în timpul pînă a ajuns la gradul de maior nu le-aputut cultiva. D-sa cere să se ia act de aceasta şi toţi admit în unanimitate să se ţie samă în proect.

D. dr. *Antonescu* (Ştefăneşti) luînd cuvîntul vorbeşte de chestia revizorilor de vite, arătînd că e necesar să se prevadă în proiect îmbunătăţirea soartei lor şi tot odată înmulţirea numărului revizorilor de vite.

D. dr. *Buzenchi*, medicul primar veterinar al oraşului mulţumeşte confraţilor că au acceptat propunerea făcută de d. dr. E Iliescu, relativă la inspectorii veterinari.

D-sa arată că şi profesorii şcoalei veterinare n'ar trebui să fie inspectori sanitari, căci ei care au atîtea servicii de îndeplinit, cum vor mai avea posibilitatea de a se ocupa şi cu serviciul de inspectori? Afară de aceasta, şcoala şi întreaga corporaţie s'ar lipsi de luminile ce se aşteaptă de la profesorii şcoalei, atunci cînd ei s'ar ocupa cu serviciul de inspecţie.

D. dr. *Cernoianu*, medicul veterinar al zonei preventive, se asociază la cele spuse de d. dr. Buzenchi.

D. *Ivlev* (Neamtz) face observaţia că ar fi fost bine ca acest proect să fi fost mai întăi tipărit şi dat colegilor dinţară ca să fie studiat.

D. *Furtună* inspector, arată că vederile veterinarilor adunaţi aci nu sunt îndepărtate de cele exprimate de cei din Bucureşti şi Craiova, pe care i-a consultat. De părerile d-lui dr. Iliescu în special, au fost şi ceilalţi. Relativ la chestia revizorilor de vite, d-sa spune că e o chestie mai delicată şi ea îşi are partea ei în proect. Răspunzînd observaţiei d-lui Ivlev d-sa spune că proectul de faţă e al său personal şi că n'a avut încă oficialitatea cuvenită şi ca atare nu l'a tipărit. El a fost publicat însă în revista veterinară.

D. *dr. Iliescu* mulţumind d-lui inspector Furtună că a atins chestia concursului, căci d-sa se gîndea mai înainte să facă cîte-va observaţii, d-sa spune că după cunoştinţele ce le are de la cîţi-va medici din localitate, pentru inspectorii sanitari nu se prevede concurs, în proectul de organizarea corporaţiei medicale şi prin aceasta s'ar jigni starea morală a corporaţiei medicilor veterinari.

D. *dr. Buzenchi* mai face observaţia că pentru un anume fel de inspectori, de ex. insp. serviciului de lapte, de cărnuri etc. nu se prevede concurs şi zice că atunci sau este concurs pentru toţi, sau să se suprime, aşa cum a aratat şi d. dr. Iliescu şi cum este şi părerea d-lui dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, căci în acest caz cine-va nu are de cît să plece în străinatate spre a se specializa un an sau doi pentru un anumit serviciu şi venind în ţară să fie numit inspector.

D-sa propune apoi să se arăte printr'o telegramă devotamentul confraţilor adunaţi cătră d. director general dr. Cantacuzino, căruia i se trimete următoarea telegramă, semnată de cei de faţă:

„Subsemnaţii medici veterinari întruniţi la Iaşi astăzi pentru a ne da părerile cu privire la reorganizarea serviciului veterinar public, presintă recpectuosul lor omagiu savantului chemat a da cea mai desăvîrşită organizaţie serviciului sanitar al ţărei şi'l roagă a primi sentimentele lor de admiraţie şi de recunoştinţă.“

Consfătuirea a luat sfîrşit la ora 1 p.m. La orele 3, toţi medicii veterinari presenţi, împreună cu d. Furtună, s'au fotografiat în grup la Chaland.

*

Aseară la orele 7 a urmat în saloanele hotelului Trajan, un banchet, dat în onoarea d-lui inspector Furtună.

D-nii Ivlev şi Buzenchi au tuastat pentru d. Furtună, iar acesta pentru directorul general dr. Cantacuzino.

D. dr. E. Iliescu a ridicat un toast pentru presă, iar d. Mihăescu pentru d. Furtună, după care acesta a tuastat pentru medicii veterinari locali. Au mai ridicat tuasturi d-nii Antonescu şi Petrescu pentru presă.

D-nii d-tori Georgescu şi Boldescu dela Huşi au adus elogii d-lui Furtună, zicînd că prin proiectul întocmit de d-sa se ridică starea economică a ţărei şi se vine şi în ajutorul ţăranului, care e atît de obijduit.

D. dr. Cernoianu ridică un tuast ca omagiu pentru d. V. Timuş inspector veterinar.

Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a preotului Dimitrie Petrescu, din Şoldana.

Condoleanţele noastre familiei.

D. dr. C. Tudor, medicul primar al judeţului, a plecat eri în inspectarea punctelor de la frontiera Prutului, spre a vedea dacă se aplică măsurile luate contra holerei.

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, va pleca în astă-seară la Bucureşti, pentru a lua parte la întrunirea prefecţilor ce se va ţinea mîne la ministerul de interne, cînd se va urma cu discuţia asupra pr ectului de reorganizarea administraţiei.

In mahalaua Iarmarocului la casa cu No. 20, a fost găsit mort azi dim. bătrânul Carol Henich.

Probabil că numitul a murit din cauza frigului.

Consiliul universitar al facultăţii de ştiinţi s'a ocupat de incidentul dintre profesorul Cosmovici şi cei doi studenţi R. şi P. Deciziunea — căci s'a luat şi o deciziune—va fi comunicată senatului universitar care are a hotărî în mod definitiv în asemenea împrejurări serioase.

Cei doi studenţi,—dat fiind că în atari cazuri studenţii nu sunt chemaţi pentru a-şi da seama, ci sunt judecaţi în lipsă—au înaintat un memoriu senatului universitar xpunînd cum s'au petrecut lucrurile.

Şedinţa senatului are loc astă-seară luni, la 8 ore.

Ştiri şcolare.—D-şoara Maria Morlov învăţătoare la Vlădiceni şi d-ra Natalia Petrovici dela Mănjeşti, au fost transferate una în locul altuia.

— Ministerul Cultelor a cerut revizoratului şcolar o statistică care ss euprindă numărul elevilor pregătiţi în particular, prezentaţi la examenul din anul curent.

— D. N. Duca a fost numit suplinitor la şcoala din Chişcăreni, în locul d-nului Gh. Bottez, care a obţinut un concediu pentru interese cooperative.

— Normalistul Dimitrie Bejenaru a fost numit învăţător titular la şcoala din cotuna Hălceni, comuna Şipotele.

— Şcoalele din Ţipileşti şi Valea Oilor s'au ridicat la rangul şcoală de curs complect.

— D-nul Octav Livezeanu a fost numit în postul al II-lea de învăţător la şcoala din Fîntânelele.

Curtea sec. II-a s'a pronunţat astă-zi în apelul făcut de arendaşii moşiei Mitoc contra aplicărei sechestrului cerut de proprietar.

Curtea a admis incidentul că jurnalul tribunalului Dorohoi, dat în cameră de consiliu, nu este susceptibil de apel direct înaintea curţei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 5 Noembrie

Un comunicat

Bucureşti.—Ziarul „La Roumaine“ publică următoarele:

„Noul ziar liberal „Viitorul“ publică o dare de samă cu totul fantezistă despre intrevederea care a avut loc între d-nii P. P. Carp şi Take Ionescu.

Ajunge se vezi ce cuvinte atribue ziarul în chestiune unor oameni întruniţi cu intenţia de a se înţelege, pentru ca să pricepi foarte uşor că ei n'au putut vorbi aşa cum spune ziarul liberal şi mai cu samă să'şi dea o nouă întîlnire dacă ar fi vorbit aşa cum pretinde „Viitorul“.

Este absolut falşă ştirea că vre-o neînţelegere oare-care ar exista,

De alt-fel suntem autorizaţi şi de către d. Carp şi de către d. Take Ionescu să facem această declaraţiune“.

UN APEL CĂLDUROS

Bucureşti.—Ziarul „Epoca“ de astă-zi publică un călduros apel adresat către membrii partidului conservator prin care cere ca toţi să se puie pe muncă şi se susţie cu căldură acţiunea desfăşurată de şef.

Pilda fruntaşilor, care s'au strîns cu toţi în jurul şefului, să fie urmată de toţii soldaţii săi.

BANCHET POLITIC

Bucureşti.—Aseară a avut loc un banchet politic la castelul Buftea al principelui Barbu Ştirbei dat în onoarea d-lui Take Ionescu. Au luat parte mai mulţi profesori universitari şi tineri conservatori grupaţi în jurul d-lui Take Ionescu.

DEMISIA DIRECTORULUI SERVICIULUI SANITAR

Bucuresti.—D. Jean Cantacuzino e ferm hotărît de a-şi da demisiunea din postul de director general al serviciului sanitar. Această retragere din fruntea unui aşa de însemnat serviciu, e datorită faptului că guvernul refuză a accepta reforma sanitară propusă de d. J. Cantacuzino precum şi crearea unui minister al sănătăţei publice, idea călăuzitoare a actualului director. Faptul demisiunei e atît de cert în cît se vorbeşte de numirea d-lui dr. Angelescu ca urmaş al d-lui J. Cantacuzino.

GROAZNICE FURTUNI PE MAREA NEAGRĂ

Constanţa,—Vineri noaptea şi toată ziua de Sâmbătă a bântuit pe Marea Neagră o groaznică furtună. Cinci vase mari şi două mai mici s'au înecat.

Vaporul român „Dacia“ a trecut printr'o mare primejdie şi în loc să sosească aci Sâmbătă a sosit Duminică dimineaţă având şi oare-care avarii.

Criza guvernamentală

Bucureşti.—Cercurile politice sunt preocupate, iar acele liberale sunt alarmate de un conflict ce a intervenit între d. D. A Sturza, pe de-o parte şi domnii I. I. Brătianu şi Costinescu. de altă parte.

Chestia pe care s'a produs diferendul este osebirea de păreri ce există între primul-ministru şi cei doi miniştri în ce priveşte modul cum va fi constituită Casa Rurală.

Pe cînd dd. Brătianu şi Costinescu susţin, că casa rurală trebuie să treacă la casa centrală a Băncilor populare, d. Sturdza voieşte ca această instituţiune să rămîie o instituţie de stat, independentă de ori care alta. D. Sturdza a declarat că nu va ceda. Domnii Brătianu şi Costinescu susţin, însă, că numai aşa instituţia poate fi de folos şi nu admit altă modalitate.

D. Brătianu a declarat d-lui Sturdza că consideră rolul lui terminat în minister, dacă nu se va admite chipul său de-a vedea.

GH. ST. RAŞCANU
AVOCAT
HUŞI

LOTERIA

Bucureşti.— Astăzi a urmat la ministerul de finanţe tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5000 lei No. 25696.
3000 „ No. 1179, 15809, 32251, 7336.
2000 „ No. 47380, 46217, 8417.
1000 „ No. 38721, 36060, 30582, 25307, 17009, 53285, 55000, 16418, 36315, 27890, 10757, 37913, 20313, 47551.
500 „ No. 48314, 47697, 12995, 7981, 51476, 28147, 12564, 59731, 49936, 18071, 56294, 9362, 20532, 34233, 57621, 33081, 12206, 15051, 56263, 58388, 17173, 17052
200 „ No. 1386, 1511, 1999, 1655, 1912, 1815, 1529, 1564, 1641, 1808, 1768, 1256, 2718, 2556, 2436, 2075, 2340, 2007, 3880, 3089, 3107, 3419, 3087, 3999, 3624, 3333, 4695, 4485, 4233, 4762, 4035, 4672, 4357, 4876, 4831, 4890, 4809, 4813, 5041, 6061, 6950, 8579, 11732, 12630, 25885, 26087, 26912, 27615, 28391, 29410, 30334, 30274.

Despăgubiri proprietarilor

Bucureşti.— Ziarul „*Viitorul*“ publică un comunicat al guvernului prin care se face cunoscut că imediat după deschiderea corpurilor legiuitoare guvernul va veni cu un proect de lege cerînd o sumă de 15 milioane lei, spre a servi la despăgubirea proprietarilor devastaţi în ultimele rescoale.

In scopul acesta vor fi organizate comisiuni speciale compuse din prefectul judeţului, un delegat al consiliului de miniştri, de administratorii financiari şi cîţi-va specialişti. Aceştia vor fi aleşi după felul despăgubirilor cari vor fi evaluate acerute: adică ingineri, arhitecţi, agronomi etc. Se vor despăgubi la început pagubele aduse acareturilor şi în urmă a diferitelor produse agricole.

Holera

Constantinopol.—Un caz mortal suspect de holeră a fost constatat la Stambul în cartierul Tahtokale.

E vorba de un pelerin musulman care venea din Caucazia, toate măsurile au fost luate pentru izolarea lui.

Furtună teribilă

Constantinopol.—In urma furtunei care bântue pe Marea Neagră de 2 zile s'au înregistrat numeroase accidente.

Cinci vapoare şi 7 vase cu pînză s'au înecat.

Condamnări la moarte

Petersburg.—Ziarele află din Proskurow (Podolia) că eri un număr de 11 revoluţionari au fost condamnaţi la moarte de trib. de rezboiu. După o altă telegramă din Riga în momentul cînd o bandă de revoluţionari era să fie arestată eri în acest oraş, o luptă s'a încins cu poliţia care a ţinut 2 ore, cinci revoluţionari au fost ucişi iar restul arestaţi. Un agent de poliţie a fost rănit.

Aeronauţi

Paris.—D. Santos Dumont a făcut după amiază alte 4 încercări cu aeroplanul dar nu a obţinut de cît sboruri mici din cauza nregularităţilor motorului. El va relua experienţele mîine; d. Forman va încerca mîine să cîştige premiul Deutsch.

LUPTE CU BANDE BULGARE

Constantinopol.—După ziarele turceşti un detaşament de jandarmi a atacat la 13 Noembrie 2 mari bande bulgare care se luptau între ele la Slivnitza Vilaetul Uesbuc, o bandă a fugit, din cealaltă şeful şi 3 oameni au fost ucişi.

Deces

Sofia.—D. Velicovici, fost ministru şi fost agent diplomatic la Belgrad, autor al unei traduceri al operilor lui Dante în limba sărbă, a murit eri subit la Grenoble.

O odaie mobilată de închiriet în strada Albă No 27 chiar de acum.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Radulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a VI-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a doua loteriei am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei VI-a va avea loc la 1—27 Noembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 12 Octombrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa VI-a la a doua tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILÕRI, COPIILÕRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care flacă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai rapide

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

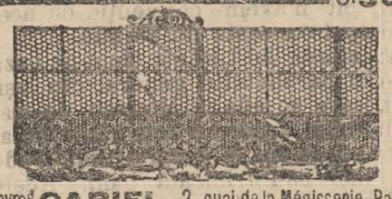

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi — Tipografia H. Goldner strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV. — No. 287. Mercuri 7 Noembre 1907

Proiectele liberale şi Proiectele conservatoare

— Discursul de ieri al D-lui A. A. BADAREU —

Intîmplările politice ultime—mai cu samă cele din lăuntrul partidului conservator,—au făcut să se prevadă că discursul iubitului nostru fruntaş, pronunţat aseară la întrunirea generală a membrilor clubului conservator ieşan, va avea un caracter de actualitate din cele mai interesante.

Şi lucrul aşa a fost. D. Bădăreu a făcut o analiză critică a proectelor partidului liberal precum şi acelor ale partidului conservator, şi s'a ocupat de condiţiunile în care partidul conservator şi-a alcătuit noul seu program desăvîrşind astfel în mod hotărît fuziunea.

In cele ce urmează dăm un rezumat al discursului pronunţat aseară, în asistenţa unei mulţimi neobişnuit de numeroase, venită să asculte cuvîntul fruntaşului nostru.

Rolul diriguitorilor

Ne aflăm într'un moment istoric din cele mai importante pentru viitorul ţărei româneşti, când concursul şi contribuţia de muncă a fie-căruia este necesară, atât pentru cei care au chemarea de a găsi soluţiunile problemelor ce cer rezolvirea cât şi pentru aceia care sunt chemaţi să ajute la triumful ideilor şi soluţiilor menite a remedia relele ce ne bîntue.

Diriguitorii sunt toţi acei care prin cultura, inteligenţa şi situaţia lor, sunt chemaţi a da directive şi mai cu samă a preveni manifestaţii de suferinţă ale mulţimei diriguite, manifestaţii care uneori pot îmbraca un caracter violent, întrucît cei ce sufăr pot pierde cararea cea dreaptă şi să facă ca manifestarea să depăşească limitele bine determinate pentru menţinerea ordinei şi păcei sociale.

Diriguitorii sunt, dacă voiţi, academia, universităţile, presa, oamenii de litere şi ştiinţi; fiecare dintre acei care gândesc, care nutresc o ideie şi care o răspîndesc, fac parte dintre diriguitori.

Deosebirea între aceştia şi între partidele politice, care sunt nişte organisme speciale pentru diriguirea socială, este că, pe cînd toţi ceilalţi au dreptul de formulare de idei şi soluţii, fără a însuma prin aceasta vre-o răspundere oare-care, fără a fi ţinuţi a da formă concretă acestor idei şi principii, prin transformarea în măsuri de legi, partidele politice formulînd soluţiuni, contractează în acelaş timp un angajament, cu alte cuvinte îşi asumă răspunderea ideilor ce le făuresc şi a soluţiilor propovăduite. Şi de aci rezultă o mentalitate specială, ce se alcătueşte pe baza răspunderei. Una este mentalitatea acelora care făuresc mijloace pentru remediarea relelor sociale şi nu cunosc acel lucru, foarte important, care se chiamă răspunderea omului de guvern, răspunderea aceluia care din cînd în cînd este chemat a conduce şi a guverna.

Mentalitatea aceasta, formată pe baza răspunderei, este o garanţie a continuităţei în acţiune de guvern şi acest adevăr a fost foarte bine înţeles de Ion Brătianu, care, în vremurile de nestatornicie în gîndire a unora din fruntaşii partidului liberal, i-a făcut să treacă pe rînd pe banca ministerială, pentru a le schimba mentalitatea şi a face ca spiritul acesta de răspundere socială să înfrîneze pornirea şi gîndirea exagerată.

Proectele celor două partide

Partidele politice, care, cum am spus sunt organizme speciale de diriguire, trebuiau să'şi spue cuvîntul lor şi să presinte soluţia ce o cred apropiată pentru rezolvirea situaţiunei agrare. Care e sistemul celor două partide în ce priveşte această chestiune? Deosebirea între cele două sisteme preconizate se poate uşor vedea şi aprecia, studiind reformele preconizate şi care îmbracă caracterul de ordin economic şi de ordin politic şi administrativ.

Prin reformele de ordin economic se tinde a se da o nouă aşezare condiţiunilor de muncă şi producţiune.

Prin reforma administrativă se tinde a se schimba starea actuală de lucruri în ce priveşte acţiunea de control şi de supraveghiare pe care legea o dă forţei supreme sociale, statului.

Liberalii, credincioşi manifestului dat la 13 Martie, au propus, în direcţiunea de ordin economic, proectul de lege modificator al tocmelelor agricole asociaţiunile săteneşti, cassa rurală. Iar în ce priveşte reforma administrativă, noua organizare a judecătoriilor de ocoale, înmulţirea jandărmăriei şi organizarea administraţiei comunale rurale.

La aceste soluţiuni, partidul conservator propune şi el soluţiile sale concretizate, în ce priveşte ordinea economică prin proectul tocmelelor agricole, deja cunoscut, acel al băncei agrare, al finaţelor artificiale, iar în ce priveşte reforma administrativă proectul cunoscut al d-lui Carp.

Necontestabil că există un punct de asemănare important în ce priveşte scopul urmărit de aceste legi. Atît proectele liberale, cît şi cele conservatoare tind la stîrpirea abuzului, din nenorocire atît de răspândit în ţara noastră, care păstrează încă urme vădite de orientalism, tind a face ca asperităţile sociale să fie mai puţin pronunţate şi ca autoritatea şi puterea de acţiune a statului să se manifeste or unde, împilarea şi nedreptatea devine evidentă.

Deosebirea este însă foarte mare cînd e vorba de principiile fundamentale ale legiferărei. Nu voesc să fac nici-o imputaţiune în ce priveşte intenţiunile partidului liberal, şi pînă la proba contrarie voesc să cred că numai considerentul de ordin superior de a vedea reîntronată pacea şi ordinea socială, a făcut partidul liberal să dea caracterul cunoscut proectelor sale. Merg chiar până a crede proectul prin care se prevede creaţiunea unui nou minister, nu este o curioasă coincidenţă—chiar în condiţiunile speciale în care a fost anunţat acest proect şi că el răspunde unei necesităţi reale şi bine simţite şi nici de cum n'a fost întocmit în vederea de a împiedeca oare care manifestaţiuni neplăcute a unora dintre fruntaşii liberali şi a dămoli tendinţele unor oameni care eri erau de o părere şi astă-zi susţin din toată inima proectele liberale.

Mă întreb însă întru cît soluţiile preconizate de partidul liberal sunt isvorâte din simţul realităţei, căci e incontestabil că aplicaţiunea acelor soluţii ar însemna o mare jenă în toate ramurile vieţei noastre economice şi sociale.

Isvoarele bogăţiei

Concepţiunea conservatoare este că în condiţiunile de desvoltare în care ne aflăm şi pentru menţinerea acestei civilisaţiuni, mult puţină cît avem, este necesar un buget care să se soldeze cu 270 milioane. Aceasta este cifra hotărîtă, dacă nu cumva ea va trebui să fie sporită prin creaţiunile noui de funcţiuni necesitate prin acţiunea partidului liberal. Şi aci, domnilor, iarăşi nu voesc să fac nici un proces de intenţie, deşi trebuie să constat din nou o curioasă coincidenţă şi anume că şi această guvernare liberală coincidează cu creaţiunea unui număr extraordinar de slujbaşi. Intr'adevăr, noile funcţiuni ce se creiază se cifrează la un număr foarte mare,—judecători de ocoale, asesori, noi inspectori administrativi, comisiuni şi para comisiuni etc.,—şi de sigur oraşele vor trebui să furnizeze acest mare număr de funcţionari şi pentru un timp oare-care, pentru foarte mulţi guvernarea liberală va însemna o adevărată mană cerească, căci sute şi mii de familii se vor vedea pe neaşteptate puse în poziţie de a se alimenta din budgetul ţărei. Dar aceste noui creaţiuni însamnă împovorarea pentru budget, spor de cheltueli.

De unde toate acestea resurse? Cine să alimenteze budgetul cu noile venituri necesare la acoperirea sporurilor de cheltueli? Cine? Tîrgoveţii? Dar oraşele noastre sunt supraîncărcate de povară şi fie-care din noi ştim cît de mult s'a scumpit viaţa. Tîrgoveţii au mai fost puşi la contribuţii în multe rînduri şi une-ori chiar pentru creaţiuni factice, cu şanse probabile. In scopul creaţiunei unui început de industrie, s'au fixat mari taxe de vamă şi scumpetea a devenit excesivă. Avem într'adevăr satisfacţia că nu mai batem în păreţii noştri de cît cuie romîneşti şi altele, dar toate cu preţul însă a unei scumpete care apasă greu asupra tîrgoveţilor şi a oraşelor.

Cu ce să susţinem dar veniturile necesitate de budget? Nu ne rămîne de cît agricultura, care prin produsele ei superioare şi în cantitate mare să ne dea acele sume de 5—600 de milioane necesare acoperirei necesităţilor noastre ca stat şi ca viaţă socială. Şi care agricultură să ne deie această producţiune? Agricultura de 5 hectare? Vedeţi, domnilor, cît de puţin serioasă este tendinţa aceasta de pulverisare a proprietăţei, care formează baza şi esenţa reformelor liberale şi cîtă dreptate aveam cînd spuneam că aceste soluţii nu pot fi isvorîte din simţul realităţei.

Intervenţionismul

Un punct foarte important de diferenţiare între programele celor două partide este şi chestia intervenţionizmului. Liberalismul vechiu s'a transformat. Principiul intervenţionismului este absolut admis de toată lumea, căci cu toţii suntem nevoiţi să recunoaştem şi să recurgem la arbitragiul forţei sociale supreme pe care o constitue autoritatea de stat. Astă-zi nu se poate concepe o legiuire fără acest rol al intervenţionismului statului şi cine zice contract şi execuţiune, zice în acelaş timp intervenţia puterei judecătoreşti pentru a face ca obligaţiunile contractate să fie reale şi zice putere administrativă care să pună în aplicaţiune hotărîrea puterei judecătoreşti sau a clauzelor stipulate de părţile contractante.

Partidul conservator este şi el incontestabil intervenţionist. Chestiunea importantă este însă, în ce măsură înţălege să aplice acest intervenţionism. Credinţa lui este că acest intervenţionism să nu treacă măsura absolutei nevoi şi să nu oprească spiritul de iniţiativă şi emulaţiune. Fără acest spirit totul este periclitat şi rău face partidul liberal cînd merge cu acest intervenţionism până la extrem.

De aci rezultă marea deosebire între proectele celor două partide. Partidul conservator zice că autoritatea statului trebue să se exerciteze în senzul stîrpirei abuzurilor, evitărei nedreptăţilor şi fixărei unei condiţiuni mai bune pentru mulţimea diriguită, pe cînd partidul liberal înţelege intervenţionismul ca o măsură de epitropisire a proprietarilor. Şi e interesant de remarcat că partidul liberal are două soiuri de intervenţionism: unul cînd e vorba de domeniul industrial şi altul cînd e vorba de agricultură. Pe industriaş, partidul liberal nu'l pune sub epitropie, nu'i cere să presinte pentru trei ani înainte un plan de producţiune şi a chipului cum înţelege să lucreze; nu'l ameninţă cu pedeapsa unor patente şi unor taxe mai mari, dacă nu se va conforma prescripţiunilor. Nu-i prevede un inspector oare-care, care să fie chemat a aprecia dacă este sau nu cas de forţă majoră care să indriteasca o schimbare în felul de fabricaţiune etc.

Cînd e vorba însă de agricultură, intervenţionismul se exercită la extrem.

Statul îşi ia rolul de controlor, el este acela care fixează un maximum de muncă, maximum de preţ şi minimum de salar, el este acela care impune o expropiare silită sau creiarea de servituţi legale. Cît de primejdios este intervenţionismul astfel aplicat! Primejdios pentru că se împedică ori-ce spor de muncă, ori-ce spirit de iniţiativă, ori-ce libertate de acţiune şi se sfarămă ast-fel acel motor care pune în mişcare întreaga noastră putere de producţie şi care însamnă baza însăşi a existenţei bogăţiei noastre naţionale.

Un exemplu tipic de diferenţiare

O trăsătură caracteristică pentru diferenţiarea între cele două concepţiuni o găsim în diferenţa proectelor asupra hranei vitelor.

Sistemul liberal se întoarce la regimul islazurilor condamnat definitiv în toate ţările agricole afară de puţinele cari mai posedă mici stepe; condamnat de evoluţiunea economică şi în ţară la noi, căci ţaranii şi'au împărţit şi transformat în terenuri de cultură islazurile dela 1864.

Aşa cum îl organizase proectul liberal, islazul nu foloseşte la nimic.

Pentru această vechitură şi inutilitate, proectul atacă proprietatea, supunînd'o unui drept de servitute.

Proectul conservator n'atacă proprietatea, căci nu constrînge pe proprietar. Il încurajează prin prime la cultura furajelor artificiale. Numai furajele artificiale pot da hrana suficientă vitelor.

Mentalitate periculoasă

Intervenţionizmul astfel practicat mai prezintă şi o altă primejdie mare şi anume, crearea unei mentalităţi din cele mai periculoase. Aşa cum suntem noi, cu fatalismul nostru oriental, cu credinţa noastră despre omnipotenţa guvernului, ar fi o mare nenorocire să se fixeze în minţi că statul are dreptul de a ataca proprietatea, astfel cum este ea definitiv fixată de legile noastre fundamentale. Căci dacă astăzi se poate expropria o şesime din moşie sau se poate crea o servitute legală, de ce nu s'ar putea face lucrul acesta în mai mare, mîine şi deci siguranţa organizărei vieţei sociale să fie însăşi primejduită. In alte părţi măsuri de armonizare socială, pe baza unei exproprieri, chiar s'a putut face fără primejdie, întrucît moravurile şi puterea ideilor este o forţă reală şi constitue o garanţie puternică că abuzul nu este cu putinţă. Nu tot astfel la noi, unde nu există puterea de constrîngere a omnipotenţei guvernului şi mai puţin încă că acea putere să se concretizeze în ceia-ce se chiamă opinia publică.

Partidul conservator se opune din răsputeri la crearea acestei mentalităţi şi proectul d-lui Carp asupra tocmelelor agricole, care cuprinde atîtea dispoziţiuni minunate de intervenţionism al statului, respectă drepturile fiecăruia, urmărind numai stîrpirea desăvîrşita a abuzurilor.—Noi credem că aceasta este deajuns spre a evita desfăşurarea conflictelor şi cum foarte bine a observat d. Take Ionescu, cînd s'a citit în comitetul executiv proectele d-lui Carp, mentalitatea proprietarilor s'a schimbat foarte mult, în urma nenorocitelor întîmplări din primăvara trecută şi deci sunt garanţii suficiente ca abuzurile ce se practicau odinioară nu vor mai avea fiinţă.

Rolul arbitrului suprem

Ce e de făcut pentru a se evita ca intervenţionismul ast-fel înţăles de liberali să nu devie o formulă de lege? Speranţa că proprietarii vor avea nevoie să se solidarizeze între ei, spre a opune rezistenţă legiferărei impilatoare pe care o proectează liberalii, întârziind ast-fel restabilirea păcei sociale, trebue privită ca un ce foarte îndepărtat. Speranţa noastră trebuie să meargă spre acel factor constituţional care este arbitrul între partide, spre M. S. Regele. Putem noi întrevedea cum se va exercita acest rol de arbitru? Da. Manifestul guvernului dat în numele M. S. Regelui şi care constitue un angajament luat faţă de ţară în momentele grele din Martie trecut, cuprinde în sine şi limita acestor obligaţiuni şi nicăeri nu găsim o indicaţie cît de cît a unui intervenţionism practicat aşa cum voesc să'l realizeze astă-zi liberalii. Intr'adevăr acel manifest care este foarte desluşit în ce priveşte tocmelile agricole, nu cuprinde nimic nici din maximum şi minimum, nici din expropiere silită, nici de servitute legală. In ce priveşte tocmelele agricole citim: „Măsurarea dreaptă a pământurilor date în învoeli şi răfuirea cinstită a socotelilor agricole"—lucru cuprins şi în proectul liberal şi în proectul d-lui Carp; „Se va pregăti o lege pentru uşurarea învoelilor agricole"—lucru cuprins în ambele proecte; „Invoelile de muncă agricolă vor arăta felul şi cîtimea acestei munci, iar plăţile se vor răfui după preţurile obişnuite din timp cînd munca se face etc."

Cînd dar nimic nu prevede manifestul din lucrurile pe care mai târziu liberalii caută să le puie în practică, pe baza concepţiunilor lor înaintate şi necorespunzătoare cu realitatea, avem dreptul să credem că măsurile depăşite şi exagerate vor dispărea definitiv cînd va fi vorba ca acele măsuri să îmbrace caracterul legei.

Chestiunea Băncei Rurale

Tot în ordine economică liberalii presintă un proect de înfiinţarea unei bănci rurale, căreia la rîndul lui partidul conservator îi opune un proect de înfiinţarea unei bănci agrare, care peste cîte-va zile va fi pe deplin întocmit şi publicat. Şi aci concepţiunea liberală diferă foarte mult de cea conservatoare. Proectul liberal însamnă cu adevărat o pulverizarea proprietăţei, căci prin acel proect banca rurală care cumpără moşiile proprietarilor, le va revinde la ţarani acordîndu-le maximum 20 de hectare şi numai atunci cînd nu vor exista concurenţi care vor solicita întinderi de cîte 5 hectare. Nici această prevedere nu este în limitele manifestului regal. Intr'adevăr, în menifest se spune: „Se va pregăti o lege pentru înfiinţarea cassei rurale, spre a înlesni ţaranilor luarea în arendă şi cumpararea de proprietăţi". De unde pretenţiunea liberalilor că concepţiunea pulverizărei proprietăţei, desfiinţarea proprietăţei mari şi mijlocii constitue un angajament luat în numele M. S. Regelui? Acest proect mai presintă în detaliile lui unele dispoziţii cari indică iar o preocupaţiune de ordin altul de cît acel economic.

Intr'adevăr decisiunile consiliului de administraţie al acestei bănci se iau cu 7 voturi din 10. Acest consiliu însă va cuprinde 3 directori de la banca naţională şi 3 de la creditul rural. Vă inchipuiţi cam cum ar putea obţinea cineva aceste 7 voturi din 10 cînd 3 vor fi de la banca naţională şi 3 de la credit! Şi cînd ştim cum este condusă şi banca naţională şi creditul rural, înţelegem foarte uşor ce se ascunde îndărăptul acestei dispoziţiuni şi dacă da sau ba preocuparea politică a format obiectul ei.

Proectul conservator nu urmăreşte pulverizarea proprietăţei şi mai puţin încă nu înţelege să dea pămînt ori cui, numai pentru că este cetăţean romîn şi că trăeşte la ţară. Proectul conservator tinde şi la susţinerea proprietăţii mijlocii şi are ca bază principiul selecţiunei şi anume să dea pămînt acelora care se vor fi dovedit destoinici, care vor fi realizat ceva economii de pe urma muncei lor. Pe cînd prin banca rurală liberalii înţeleg să dea pămînt oricui va avea o arvonă de 10 la sută din valoarea pămîntului, cu singura condiţiune de a fi ţăran şi cu tendinţa vădită de a distruge marea proprietate şi a o pulveriza, proectul băncei agrare, propus de partidul conservator are de principiu respectul marei proprietăţi, susţinerea proprietăţei mijlocii şi ajutorarea acelor care se vor dovedi muncitori şi destoinici şi vor voi să devie proprietari mici.

Reformele administrative

Reformele de ordin administrativ sunt menite să asigure liniştea muncei şi controlul aplicărei legilor pentru ca toţi să se folosească de binefacerile unei organizaţii civilizate.

Concepţia liberală vede în organizarea administrativă partea politică în primul loc. Principalul pentru dînşii e autonomia comunală; iar primarul să fie *representantul ales* al cetăţenilor; consiliul comunal un mic parlament; alegerile comunale o şcoală pentru exerciţiul sufragiului universal. Şi totuşi acest representant al cetăţenilor este, chiar după legile votate de liberali, mai mult representantul, şi agentul guvernului, decît representantul alegilor.

După rolul predominător al primarului rural nimic mai natural, decît ca el să fie numit. Ideea aceasta, o idee veche

din programul conservator, a turburat liniştea atîtor generaţii de liberali şia făcut tema multor exerciţii de oratorie demagogică.

Acum s'au convins şi liberalii că concepţia conservatoare e cea justă. Dar tot jesuitism în măsurile lor. Primarul rămîne, dar rămîne un primar de paradă. Primarul real va fi secretarul comunei, agent numit de autoritatea centrală.

Jandarmăria era în concepţiunea liberală un instrument de oprimare, eşit din capul reacţionarului Lascar Catargi. Acum jandarmăria va fi împătrită de guvernul liberal. Din ezitările lor se vede însă recenţa convingerei. Serviciul de jandarmărie nu va fi o specialitate, care cere pe lîngă cunoştinţa legilor şi regulamentelor administrative şi poliţieneşti, cunoştinţa oamenilor şi lucrurilor din circumscripţia respectivă, ci un intermezzo pentru anul al 3-a al serviciului militar.

Suprimarea suprefecţilor, consideraţi tot ca instrument de opresiune pentru libertăţile publice, a format unul din punctele cardinale ale programului şefiei d-lui Sturdza. Cînd liberalii au ajuns la resturnarea suprimărei, au tolerat pe suprefecţi botezîndu-i inspectori comunali şi suprimîndu-le, prin felul de organisarea serviciului lor, cea mai mare parte din utilitate.

Acum vor fi rebotezaţi în administratori comunali, cîte unul de fiecare cinci comuni, întinzînd cu mult competenţa vechilor suprefecţi, de oare ce administratorii comunali, nu vor fi numai agenţi de control, ci adevaraţi administratori.

Ne bucurăm că liberalii s'au întors în ce priveşte administraţia la concepţia conservatoare. Suntem siguri că şi în ce priveşte concepţia economică, se vor convinge într'o zi de superioritatea concepţiei conservatoare. Ne temem însă că va fi prea tărziu, căci organizaţiele economice atrag adoptări de viaţă şi cîştigări de drepturi private asupra cărora nu se pot reveni.

Sunt suficienţi, credeţi, secretarii comunali, complectaţi cu administratorii comunali, chiar dacă şi unii şi alţii ar fi stabili, şi ar fi controlaţi de nişte prefecţi tot inamovibili ?

Am făcut experienţa inspectorilor comunali, licenţiaţi, cu examen de capacitate, inamovibili. Guvernul liberal, a cerut parlamentului conservator suspendarea acestei inamovibilităţi. Deci instituţia trebue complectată. Toţi aceşti agenţi, din causa lipsei de oameni, trebue controlaţi de aproape şi sustraşi dela orice influenţe politice.

Liberalii nu s'au gîndit la aceasta. Pentru dînşii gîndeşte din fericire d. Carp de 40 de ani.

In sistemul d-lui Carp instituţiile administrative trebuiesc cnmplectate prin descentralisarea controlului şi prin împedecarea agenţilor administrativi de a se amesteca în politică şi a agenţilor politici de a se amesteca în administraţie.

Iată rostul dregătorilor d-lui Carp.

Nimine nu poate contesta temeinicia principiului. Adversarii se leagă de nume. de vechimea ideei, ca şi cum în această dăinuire îndelungată, n'ar fi tocmai o garanţie despre soliditatea ei.

Unii s'au speriat de a tot puternicia dregătorului. Cum să-i dăm revocarea învăţătorilor ?

Dacă învăţătorul s'ar mărgini la rolul lui didactic, n'ar avea poate ce căuta controlul dregătorului, ar fi destul controlul autorităţilor şcolare. Cei ce ne cer scutirea învăţătorului de controlul administraţiei, uită că ei au scos pe învăţător din şcoală, au făcut dintr'însul un factor social amestecat în toată viaţa comunei. Invăţătorul, factor decisiv în mersul lucrurilor din comună, poate rămînea necontrolat de autoritatea care are răspunderea ordinei şi aplicărei legelor ?

Acum cînd suntem orientaţi asupra principielor, partidul nostru este în măsură de a opri pe liberali de a merge prea departe cu reformele economice, în sensul concepţiunei lor pe care noi o credem greşită, chiar primejdioasă ?

Desăvîrşirea fuziunei

Aceasta mă duce să vă vorbesc despre organizarea partidului nostru, despre desăvîrşirea fuziunei, marele eveniment la ordinea zilei.

O săptămînă întreagă adversarii noştrii, dînd dovadă că tot preocupările politice predomnesc la dînşii, chiar şi în împrejurările cele mai grele, s'au bucurat că partidul conservator e pe cale de pulverisare, ca şi proprietatea rurală dacă ar triumfa concepţia liberală.

Nu voi ascunde nimic din cele ce s'au întîmplat în partidul nostru săptămîna aceasta, pentru că numai lumina zilei poate purifica atmosfera de faptele inventate şi de legendele făurite.

D. P. Carp a prezentat comitetului executiv mai multe proecte, la colaborarea cărora, nu invitase pe fruntaşii cari făcuse parte din guvernul Cantacuzino.

Făcut-a d. Carp aceasta cu tendinţa de a umili pe d-nii Take Ionescu, Ion Lahovary etc. după cum pretind amatorii de intrigi ?

D. Carp a explicat lucrurile cu francheţa-i cunoscută. „Ştiam că d. „Cantacuzino, Take Ionescu, Laho„vary, Disescu, prin declaraţii for„male în parlament, făgăduise că vor „uşura sarcina guvernului. Nu ştiam „cît de întins era acest angajament, „asupra căruia lasasem toată liber„tatea, de oare ce faptul se produ„sese înainte de fuziune. Cum să-i „invit la colaborarea proectelor „mele ?“

Fruntaşii conservatori au explicat d-lui Carp că n'au nici un angajament special, că n'au avut nici o înţelegere specială şi formală cu şeful guvernului; că nu recunosc nici obligarea morală de a tăcea macar asupra reformelor care iesă din cuprinsul manifestului şi cari în loc de a aduce pacea socială o turbură mai rău.

Cu aceste explicări, or ce prevenire a dispărut. S'a făcut între d. Carp şi fruntaşii conservatori o înţelegere asupra programului,

D. Carp renunţă la unele proecte precum acel al majoratului, până ce ideia 'şi va face drumul său în spiritul maselor ţărăneşti, idee absolut intemeeată din punct de vedere economic, admisă în principiu şi în unele din proectele partidului liberal.

D. Carp primeşte să pue imediat în programul său un proect de Banca Agrară bazată pe principiul procurărei de mijloace pentru ca ţaranii să-şi cumpere pămînt, dar cu condiţie ca această bancă să nu zdruncine creditul public şi să nu ducă la pulverisarea proprietăţei.

In consfătuirile ulterioare dintre d. Carp şi fruntaşii partidului, programul partidului va fi complectat, ca să corespundă tuturor preocupaţiunilor legitime.

Avem un partid mare, cu cadre admirabile, cu stat major strălucit, cu o orientare precizată în ce priveşte programul, cu diriguirea unui om de autoritatea d-lui Carp. Un aşa partid va găsi de sigur o cale legală pentru a constrînge pe partidul advers să nu între pe căi primejdioase şi va influenţa puternic opinia publică pentru triumful ordinei şi păcei sociale.

In noua orientare, rolul dv. devine mai mare, mai frumos dar şi mai greu.

Pe viitor autorităţile constituite vor trebui să se menţie exclusiv în rolul lor.

Succesele politice vor depinde numai de tăria organizaţiei politice.

Desăvîrşirea fuziunei va avea urmări în privinţa organizărei partidului.

Cu gîndul cel bun şi prin unire, la muncă deci.

CATE-VA NOTE

In tăcuta şi retrasa stradela Mutu din Iaşi, care face parte din suburbia Tataraşilor, s'a inaugurat eri biblioteca publică a d-lui Iorga. Bibliotecă zicem şi noi, căci de fapt atenţia deputatului de Iaşi are o denumire mult mai lungă : *„casă romînească de citire* pentru poporul din Iaşi“.

In afară de lungimea titlului, vine şi confuzia titlului : căci ie clar că, în strada Mutu, poporul din Iaşi va fi chemat să citească... casa.

Casa are şi un regulament, pe articole.

Art. 1. *Bibliotèca* (care bibliotecă ?) e deschisă în toate zilele *între* orele cari se vor fixa.

Art. 2. *Biblioteca* (care ?) are două cataloage : unul alfabetic *mobil, pe fişe*, împărţit după specialităţi şi după *limbi* (casă romînească de citire pentru popor—cu limbi)...

Catalog mobil pe fişe şi cărţi streine în casă romînească pentru poporul romînesc !..

Art. 4. După putinţă cărţile care lipsesc se vor aduce. (Cine ?)

Art. 7 Este oprit a scuipa pe jos şi a întoarce filele cu degetul umezit.

Art. 8.—Cetitorii nu pot avea *alte indeletniciri* de cît cetirea şi scrisul.

Art. 10.- Evrei nu se primesc.

Umoristică bibliotecă.

*

Cum scrie d. Iorga *politică* externă (Extrase din ultimul număr al *Neamului*).

Asia. — Răscoale ale Turcomanilor păstori şi hoţi în Persia. (Punct).

Bulgaria.—Iarăşi schimb de gloanţe la graniţa *bulgară*-turcă.

Egipt. — Egiptul cumpără acum şi carne de la Bulgari.

*

D. Sturza care are două antipatii delicate : contra femeilor şi contra avocaţilor, a aflat, cu prilejul desbaterilor comisiei parlamentare, că şi d, Stelian ie avocat şi l'a luat la refec.

La un moment dat d. Stelian l'a poftit pe primul-ministru să treacă în cameră separată unde discuţia asupra asociaţiilor a continuat intre cei 2 miniştri.

După aceea ambii au eşit braţ la braţ.

Criza se terminase.

*

„Biblioteca populară din Luţa (Ardeal) cere a fi ajutată cu cărţi bune de ori ce fel“.

Să-i trimeată numărul din „Neamul“ cu ouăle inaintate în vrîstă. Mai bun lucru nici că se poate !

Litere-Ştiinţe-Arte

Oamenii cu bun simţ au aplaudat cu sinceritate măsurile ministeriale prin care studenţimea universitară înceta de a mai avea un rol „politic“, un factor militant în viaţa socială a ţării. Ceea-ce însă desfide bunul simţ este ca studenţii, în anumito împrejurări, să fie prea puţin luaţi în seamă ca viitori cetăţeni, lucru ce se întîmplă în cazuri cînd se ivesc incidente dintre ei şi profesori, cînd e vorba de a se rosti o judecată în potriva lor. Intr'adevăr în atari împrejurări profesorul raportează întîmplarea, iar studenţii sunt judecaţi, uneori osîndiţi în lipsă şi de multe ori e vorba nu numai de vre-o neînsemnată pedeapsă disciplinară, ci de osîndiri cu consecinţe grave pentru viitorul lor social. Lucrul ni se pare nedrept şi în contrazicere cu bunul simţ : studenţii nu pot fi confundaţi cu nişte simpli elevi la care nu are însemnătate o pedeapsă în interesul disciplinei. Studentul è un om cu altă răspundere prin urmare cată să se bueure de o altă consideraţiune şi e de neînţeles ca să procedă aşa de arbitrar faţă de acea clasă din care urmează a se recruta luminătorii ţării, toată pătura cultă a unei naţiuni. E un drept elementar al cuiva să fie ascultat înainte de a fi judecat—fie chiar dacă judecata e între profesor şi student : audiatur èt altera pars...

*

Dintre piesele de beneficiu — în stagiune — cunoscute pînă acum, notăm cîte-va : «Regulus Codoreanu» — d. Profir, „Casa de lut“ — d-ra Anicutza Cîrjă, „Anna Karenina“ — d-na Pruteanu şi d. Dragomir, „Francmasonii“ — d. Bulfinski, „Militarii veseli“ — d-nii Penel şi Pella etc.

*

„Bal mascat“ e titlul unei frumoase comedii care se joacă pentru întăia dată la teatrul naţional mîne seară, joi 5 Noembrie. E o comedie din repertoriul lui Penel şi publicul — în sfîrşit — va fi cruţat de drame mişcătoare.

*

Cetitorii îşi aduc aminte de numele studentei ruse Tatjana Leontiew care a ucis cu un glonte de revolver pe un biet rentier francez la Interlaken, luîndu-l drept ministrul rus Durnovo.

Eroina a devenit celebră, iar acum va avea şi o popularitate literară, fiind luată drept eroină a unei nuvele a unui scriitor german care a cunoscut-o personal în Elveţia.

Nuvela e intitulată „Tatjana“.

*

A apărut în editura librăriei C. Sfetea : de Haralamb Lecca *„Cancer la inimă“* şi se află de vînzare la principalele librării din capitală şi provincie. Preţul 1 leu.

*

A apărut în editura librăriei C. Sfetea : de Angela D. Holban *„Oamenii celebri din antichitate“* şi se află de vînzare la principalele librării din capitală şi provincie. Preţul lei 3.50.

*

STRUNA ZILEI

URMARILE LEGEI

Dl N, Iorga s'a instalat cu biblioteca d-sale în strada Mutu.

Iorga, cel aşa vorbăreţ
Fi-va mut de acu 'nainte
Monopolul pedepseşte
Şi... beţia de cuvinte.

Informaţii

In discursul seu de ieri de la clubul conservator, d. A. A. Bădăreu, făcînd, la un moment dat, o paranteză—a anunţat că ştirile privitoare la o înrăutăţire a sănătăţei M. S. Regelui sunt, din fericire, lipsite de temei.

Adevărul este că, potrivit prescripţiei pofesorului doctor Norden, Suveranul are să urmeze o cură de odihnă la fiecare schimbare de anotimp.

Sănătatea M. S. Regelui este perfectă, a declarat d. Bădăreu, în aplauzele entusiaste ale numerosului auditor.

—

D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului a inspectat alaltă-eri şcoala din comuna Bivolari.

D-sa continuă acum cu inspectarea şcoalelor din comunele din acea parte.

—

Fanfara liceului.—Se aduce la cunoştinţa părinţilor şi corespondenţilor cari au copii la Liceul Naţional că, urmînd a se vinde instrumentele de fanfară, din cauză că mai este de plătit suma de 1000 lei, sunt rugaţi a contribui toţi cu obolul lor, spre a o rescumpăra.

De asemenea sunt rugaţi şi toţi cetăţenii Iaşului de a'şi da obolul lor, dacă voesc ca elevii Liceului Naţional să-i dilecteze cu cîntecele fanfarei, la zile mari.

Banii se primesc la Direcţia Liceului Naţional în schimbul unei adeverinţe.

—

Printre comercianţii de băuturi spirtoase domneşte o vie agitaţie, din causa monopolului pe care guvernul vrea să'l puie pe cârciume.

Duminică are loc la Bucureşti o mare întrunire de protestare, la care au fost învitaţi sa ia parte şi comercianţii de băuturi spirtoase din oraşul şi judeţul nostru.

—

Corpul regretatului preot Dimitrie Petrescu din Soldana, care a încetat din viaţă alaltă-eri în localitate a fost transportat aseară la Şoldana unde va avea loc înmormîntarea.

—

Ministerul cultelor şi Instrucţiunei publice a avizat revizoratul şcolar că nu admite a 4-a gradaţie cerută de învăţătorul Al. Zavloschi, din cotuna Bărnova.

—

Mâine seară Mercuri membrii societăţei ştiinţifico-literară „Archiva“ vor ţinea obicinuita şedinţă săptămînală, în localul cercului didactic din strada Lăpuşneanu.

—

Se ştie că la 1 Noembrie trebuia să se prezinte spre a fi încorporaţi toţi tinerii cari formează clasa anului 1908.

Pentru cei care încă nu s'au prezentat s'a acordat un termen până la 10 Noembrie, de la care dată vor fi urmăriţi ca nesupuşi.

——

Organizarea comunelor rurale. — Proiectul pe care ministrul internelor îl anunţase privitor la organizarea comunelor rurale, este complect terminat.

Ziarul *Viitorul* cunoaşte unele detalii referitoare la acel proiect.

Ideia care a călăuzit pe ministrul de interne, este să transforme primarul în primul magistrat al comunei, iar nu într'un agent inferior al administraţiunei centrale după cum este astă-zi.

Ca atare, prin noul proect, primarii vor fi desărcinaţi de toate atribuţiunile cari nu sunt de interes comunal, ci de interes general. Toate aceste atribuţiuni de agent al centrului vor rămîne în sarcina exclusivă a Secretarilor comunali cari vor fi puşi sub ordinile directe ale administratorilor plăşilor.

In acest scop se va mări numărul administratorilor plăşilor (Inspectorii comunali) în aşa fel în cât să fie un administrator pe zece comune.

Pentru recrutarea administratorilor se prevăd condiţiuni de capacitate şi de stabilitate şi se institue pe lângă ministerul de interne un consiliu de disciplină care va avea însărcinarea să pronunţe pedepse şi să hotărască destituirea lor.

Secretarii comunali nu vor putea fi recrutaţi de cît din elevii unei şcoli speciale ce se institue pentru pregătirea lor. Ei vor fi de mai multe clase şi după un stagiu determinat, dacă au dovedit pricepere şi corectitudine în îndeplinirea funcţiunilor lor, vor putea fi înaintaţi administratori de plasă.

*

Pentru judecarea şi pedepsirea secretarilor comunali, proectul d-nului Brătianu prevede instituirea în fiecare judeţ a unui consiliu special de disciplină.

—

Am anunţat mai de mult că ministerul şcoalelor a hotărît să se clădească o capelă la şcoala normală „Vasile Lupu“ din Iaşi.

Suma de 21.000 lei necesară acestei clădiri a fost încuviinţată de consiliul de miniştri.

—

D. G. T. Bălănescu, absolvent al liceului naţional din Iaşi, a fost numit impiegat auxiliar în administraţia centrală a R. M. S,

—

La Roumanie află că ministrul justiţiei ar proiecta să schimbe orele de şedinţă ale curţilor şi tribunalelor în senzul ca şedinţele să aibă loc dela orele 9 dimineaţa pînă la 1 d, a.

La acest plan foarte comic al ministrului se vor opune, fireşte, şi magistraţii, şi avocaţii şi justiţiabilii.

Aşa că d. Stelian va remînea singur în.... durerea sa.

—

Astă-noapte Ştefan Gavrilescu, fost comerciant, care locuia în strada Ţicău de jos No. 2, a încetat subit din viaţă.

—

Catedra de farmacologie şi materii medicale de la facultatea de medicină din Iaşi, suplinită de d. I. Teodorescu, a fost declarată vacantă.

Cererile de înscriere se vor adresa ministerului pînă la 7 Ianuarie 1908.

——

Justiţie pentru săteni

II

După legea actuală, justiţia se împarte sătenilor de către două instanţe judecătoreşti : judecătoriile comunale şi judecătoriile de ocol. Tribunalele de judet, judecînd ca instanţă de apel, şi ca primă instanţă afacerile de o mai mare însemnătate, nu pot fi considerate ca menite în special să dea dreptate sătenilor.

S'au adus multe critici judecătoriilor comunale. Cu toate acestea rostul lor este netăgăduit. Pentru afacerile de mică importanţă, aceste judecătorii sunt cele mai expeditive şi judecata înaintea lor nu costă nimic. Dacă e bine sau nu ca primarul comunei să fie preşedintele acestei judecătorii, dacă ar fi mai bine ca preotul şi învăţătorul să facă parte de drept din ele, acestea sunt chestiuni de puţină însemnătate; principalul este ca, pentru lucruri mici, ţăranul să fie judecat de ai lui, de oameni cari au aceiaşi mentalitate, singurii cari de multe ori ar putea să priceapă lucruri neexplicabile pentru alţii, cari nu cunosc nici firea ţăranului, nici nevoile lui, nici modul lui de a cugeta.

Se înţelege că şi judecătorii comunali dau hotărîri proaste ; fac şi ei hatîruri : ascultă şi ei glasuri străine de justiţie. Dar parcă numai ei fac aşa ? Şi nu sunt judecătorii de ocol, instanţa, de apel, care să îndrepte greşelile ? Şi dacă viitorii judecători, fie ambulanţi sau nu, chemaţi să judece, poate, în prima şi ultima instanţă, ar fi în stare să dea o hotărîre ireproşabilă, de ce nu ar fi în stare să îndrepte greşala unui judecător mai inferior ?

Să rămîe judecătoriile comunale, şi cu timpul, cînd se vor reforma moravurile noastre, se va îmbunătăţi şi judecata lor.

Mai mult, încă, eu cred că ar fi bine să se dea în competinţa acestor judecătorii, judecarea insultelor şi a bătăilor din cîrciume, prevăzute de art. 300, 238 şi 396 cod. penal.

In adevăr, pentru asemenea infracţiuni, părţile se pot împăca. Dacă prima datorie a judecătoriilor comunale este să împace pe părţile prigonitoare, pentru ce nu ar putea să împace pe doi ţarani cari s'au insultat, ori şi-au dat cîte o palmă, sfădindu-se în cîrciumă.

Efectul acestei măriri a competinţei judecătoriilor comunale, ar fi uimitor. Astăzi, la o judecătorie de ocol dintr'un oraş mijlociu, sunt cîte trei zile pe săptămînă destinate pentru judecarea afacerilor corecţionale. Din numărul de 25 de procese pe zi, în medie, cel puţin 20 sunt pentru insulte şi loviri în cîrciumă, ceea ce face 60 procese pe săptămînă. Socotind că în fie care proces, pe lîngă inculpat şi pacient, mai figurează numai cîte 3 martori, asta însemnează că, în fiecare săptămînă, părăsesc satele, pentru a veni la reşedinţa judecătoriei, cel puţin 300 ţarani, a cărora prezenţă nu numai că nu aduce nici un bine altora de cît cîrciumarilor din oraşe, dar aduce daune, prin faptul că se perd atîtea zile pe drumuri, cari ar putea să fie altfel întrebuinţate. Pe cînd, dacă judecăţile acestea s'ar face în comună, în zilele de Duminică şi serbătorile, pe lîngă că s'ar înlătura toate aceste neajunsuri, de cari toată lumea se plînge, şi în primul loc ţaranii, că sunt purtaţi pe drumuri, apoi judecătorii de ocol, nefiind îmbulziţi cu bagatelurile acestea, ar putea să se ocupe mai de aproape de afacerile civile, pe cari sunt nevoiţi, prin forţa lucrurilor, să le trateze mai în grabă, pentru a ţinea la curent multiplele lor lucrări. Bine înţeles că judecătorii de ocol ar avea de judecat, în apel, procesele neîmpăcate la comună, dar numărul lor ar fi mult mai restrîns, date fiind împăcările cari mai lesne se pot face între ţaranii cari se sfădesc şi se judecă între ei, de cît în faţa unui judecător, adese ori nervors, şi care, de multe ori, prin atitudinea lui, învrăjbeşte mai mult pe cei înclinaţi a se împăca.

Apoi, judecătoriile comunale fiind, astă-zi chiar, puse sub controlul şi privigherea judecătorilor de ocol, ar trebui să dea acestuia mijloace de a executa acest control, făcînd inspecţii pe la judecătoriile comnnale, asistînd la şedinţele lor, explicînd juraţilor legile şi făcîndu-le chiar un mic curs de drept la înţelesul tuturora.

Intr'un cuvînt, judecătoriile comunale trebuesc menţinute, lărgindu-lise competinţa, exercitîndu-se asupra lor un control serios de către judecătorii de ocol, căutîndu-se ca prin o organizare comunală vrednică şi cinstită, juraţii comunali şi cu primarul, care e prezidentul lor, să fie aleşi dintre oamenii cari să prezinte oare-cari garanţii de imparţialitate şi mai cu samă de cinste, care a ajuns un lucru cam rar în poporul nostru.

(Va urma) **Artur Gorovei.**

GH. ST. RAŞCANU
AVOCAT
HUŞI

Ultime informaţii

In alegerile generale trecute, la colegiul II de deputaţi din Iaşi, d. Gr. Buicliu, unul din candidaţii partidului liberal, fu învins de candidatul Iorga, al grupărei anarhiste.

D. Buicliu declarase atunci că a fost tradat şi împrejurările au venit să dee dreptate candidatului căzut: la inaugurarea „bibliotecei" d-nului Iorga, a luat parte, spre ruşinea Iaşului, şi primarul Gane, care a adus laude Iaşului că l'a trimis, în parlament, pe d. Iorga.

Primarul a lăudat deci, implicit—şi Iaşul care nu l'a trimis în Parlament pe d. Buicliu.

D. Lecca, directorul cassei de ajutor, credit şi economie al corpului didactic a inspectat zilele aceste toate liceele şi gimnaziile din localitate, pentru a se vedea dacă cărţile didactice de care se servesc elevii sunt cele admise de Ministerul Instrucţiunei publice şi deci supuse la taxa de 5 la sută în beneficiul cassei de ajutor credit şi economie.

După cît suntem informaţi d-sa a găsit la o şcoală din localitate pusă în uz o carte, care n'a fost admisă de Minister şi ca atare supusă taxei.

Azi d-sa a plecat în inspecţie la Focşani.

D. profesor dr. I. Peretz, doctor în drept din Paris, căruia i s'a încredinţat de către Ministerul instrucţiunei traducerea din slavoneşte a Pravilelor aflătoare la Academie, luate de la mănăstirile Neamţ, Bistriţa moldovană şi Bistriţa munteană, de la Putna etc., a început traducerea pravilei de la Bistriţa moldovană.

Această pravilă cuprinde peste 800 pagini în folio.

In primă vară, d. Peretz va pleca la Petersburg, unde se află în biblioteca Ministerului Instrucţiunei publice, una din cele mai importante din pravilele noastre.

Soldatul Pekea Carol fusese condemnat la 6 luni închisoare de consiliul de răsboiu al corpului IV de armată.

Consiliul permanent de revizie al armatei a casat, fără trimitire, acea sentinţă. In contra acelei sentinţi a făcut recurs în casaţie comisarul regesc al consiliului permanent de revizie pe motivul că consiliul a comis un abuz de putere cînd casase, fără trimitere, sentinţa consiliului de răsboi.

Inalta curte secţia II, în şedinţa de ieri, a respins recursul comisarului regesc.

Confratele *Roumanie* află că este foarte serios, vorba de demisia d-lui Haret, ministrul şcoalelor.

Voinţa Naţională este supărată de faptul că ziarele bucureştene reproduc informaţii după *Opinia*—ziar de provincie.

Voinţa, de cînd cu mia de mărci sfeterisită de Nădejde—se crede ajunsă gazetă capitalistă.

Pe lîngă şcoala din com. Prisăcani se va înfiinţa un atelier special pentru împletituri de mlajă.

Acest atelier va fi întreţinut de administraţia cassei şcoalelor.

— Cassa şcoalelor va procura pentru fie-care şcoală rurală din judeţul nostru cîte 3 stupuri „model Popovici", care va fi plătit în rate de cîte 10 lei.

S'a acordat d-lui lct.-colonel Al. Călinescu, comandantul regimentului 7 calaraşi „semnul onorific de aur, pentru 25 de ani de serviciu în armată.

Un mare incendiu a distrus eri noaptea mai multe coşere cu cearele din Oniceni.

Coşerele distruse de flăcări erau proprietatea d-lui I. Antoniu, arendaşul moşiei.

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei ca pe viitor să nu mai pună la dispoziţia serviciului veterinar al judeţului jandarmii rurali pentru măsurile de poliţie veterinară în combaterea febreiaftoase, de cît cu autorizaţia ministerului.

Autorităţile din Ploeşti au cerut autorităţilor noastre urmărirea şi prinderea perceptorului Emanoil Ionescu, care delapidînd o sumă de bani a dispărut în tovărăşia unei d-ne din acea localitate.

D. Teodor Creţulescu a fost numit registrator archivar la primăria comunei Cotnari, în locul vacant.

Azi dimineaţă a fost găsită moartă servitoarea Elena, de la d. Leon Fligelman, comerciant, din strada Căpitan Păun No. 3

Cazul se anchetează.

D. Ioan Gâjban a fost ales primar al comunei Cucuteni, iar d. Vasile Alexandrescu, ajutor de primar.

Pentru vînzarea celor 93 loturi remase în părăsire în comuna Belceşti şi trei loturi din Ulmi, s'a fixat o nouă licitaţie pentru zilele de 16 şi 17 Noembrie a. c.

La această licitaţie va lua parte şi d. prefect al judeţului.

D. Valaori, inspectorul învăţămîntului secondar, a inspectat zilele trecute liceul Naţional şi Internat, în vederea recomandărei la definitivat a mai multor profesori.

Aflăm cu plăcere că a avut loc logodna drăguţei domnişoare Constance Frey cu d. Petru Constanţius desenator la serviciul aducerei apei

Rămînînd vacant postul de membru supleant în comisiunea pentru judecarea corpului didactic secundar prin moartea regretatului C. Leonardescu, Senatul Universitar va fi convocat pentru a proceda potrivit art. 7 şi 9 din Regulament, desemnînd 3 candidaţi, dintre care Ministrul va alege un supleant în locul vacant.

Budgetul ministerului şcoalelor.—Budgetul ministerului instrucţiei pe exerciţiul viitor se va solda cu un spor de 2.300.000 la cheltueli.

Din acest spor suma de 1 100.000 lei reprezintă creşterea normală a cheltuelilor acestui departament, provenită din gradaţiile membrilor corpului didactic, înfiinţări de şcoli, perfecţionarea materialului de învăţămînt, etc.

Sporul de 1.200.000 provine din cheltuelile necesitate de înfiinţarea de noi şcoale froebeliane, şcoli rurale, şcoli de agricultură practică, reînfiinţări de şcoli normale, etc., toate de neapărată necesitate pentru desvoltarea învăţămîntului public. Din această din urmă sumă, 400.000 de lei vor fi întrebuinţaţi numai pentru deschideri de noi şcoli rurale.

Dela 1 Septembrie viitor vor începe să funcţioneze un număr de 1.100 şcoli rurale din nou înfiinţate.

Jurisprudenţă.—Curtea de Casaţie s. II a stabilit jurisprudenţa că, pentru indivizii, cari sînt deja trimişi în judecata Curţilor cu juri, camera de punere sub acuzare se poate pronunţa asupra punerei în libertate provizoric a individului, într'u cît în timpul în care se face cererea de eliberare—curtea cu juraţi nu funcţionează.

*

La o societate anonimă precum e Banca de scompt, un singur societar nu poate intenta acţiunea socială pentru diversile fapte cari se pot considera ca o neîndeplinire a mandatului conferit prin lege şi statute consiliului de administraţie; asemenea acţiuni neputîndu-se intenta de cît cu concursul a unui număr de 8 sau 10 membrii şi a adunării generale, sub anumite condiţiuni prescrise de codul comercial.

S'a vorbit acum cîte-va zile despre Stefania Teleki, care dîndu-se drept contesă, a cutreerat mai multe localităţi din ţară, escrocînd mai multe persoane. Ea fusese şi în Iaşi, de unde apoi autorităţile îi perduse urma.

Autorităţile noastre au fost înştiinţate eă Stefania Teleki a fost prinsă acum cîteva zile la Sibiu şi arestată.

Contenciosul administrativ avea să judece ieri recursul profesorului Ghimas al cărui decret de numire ca profesor al şcoalei normale din Bărlad a fost anulat de d. Haret.

D. Ghimas nu s'a presintat, aşa că recursul i-a fost respins ca nesusţinut.

Guvernul va propune în cursul acestei sesiuni permanentizarea infanteriei cu serviciul de 2 ani.

Vor fi pe viitor 3 batalioane permanente.

Primele contingente din rezervă vor servi la complectarea piciorului de războiu iar cele următoare vor forma 18 reg. de rezervă încît în caz de războiu brigăzile se vor compune din trei regimente.

Serviciile auxiliare se vor împlini cu soldaţii din rezervă.

Legea clerului.—D. Haret plănueşte să modifice legea clerului. In acest scop a numit o comisie din mai mulţi defensori eclesiastici, cari s'au întrunit de mai multe ori la minister.

Afacerea Glasberg.—In privinţa lui Glasberg, care a delapidat 16,000 lei societăţei *Union* din Iaşi, au apărut astă-zi, în 2 ziare bucureştene, informaţii lipsite de temei.

Univêrsul spune că Glasberg va fi adusoastă-zi în Iaşi—ceea ce nu este exact; iar *Viitorul* anunţă că soţia lui Glasberg ar fi fost prinsă în Bucureşti şi că asupra ei s'ar fi găsit o sumă de 17,000 lei.

Femeea lui Glasberg a fost Sâmbătă în Bucureşti spre a fi faţă la deschiderea cuferelor bărbatului ei, cari după cum am anunţat, au fost sechestrate în gara Bucureşti.

Percheziţia s'a făcut, dar nu s'au găsit bani, ci numai nişte scrisori, cari au fost confiscate.

Furturile prin trenuri au început să se practice iarăşi, fără ca să se ia măsuri de cei în drept.

Aşa, aseară un biet primar din judeţul Neamtz, care venea la Iaşi cu trenul de Paşcani, a fost victima unui îndrăzneţ furt.

Dintr'un portmoneu ce'l avea în buzunar şi pe care hoţii au isbutit să îl scoată din buzunar în momentul cînd el dormea, i-au furat suma de 300 lei. Prin dreptul staţiei Ruginoasa bietul primar constată că'i lipseşte portmoneul.

Ar trebui să se ia măsuri, pentru a pune capăt odată acestor îndrăzneţe operaţiuni.

După ştirile pe care le are serviciul nostru sanitar, holera a început să meargă în descreştere în Rusia.

Chiar la Kiew unde flagelul bîntuie cu furie, numărul cazurilor s'au împuţinat.

In urma incidentului dintre studenţii Rîşcanu şi Petrescu cu d. profesor dr. Leon Cosmovici, se ştie că d. Cosmovici a făcut o întâmpinare rectorului, cerînd eliminarea numiţilor studenţi din universitate.

D. rector, avizat, a deschis în persoană o riguroasă anchetă şi luînd depositiunile studenţilor, a supus acest caz de disciplină senatului universitar.

Senatul, în şedinţa de aseară, în urma discuţiunilor urmate între d-nii profesori Gregore Socor, Paul Bujor şi Rector, a decis a se pedepsi pe numiţii studenţi oprindu-i de a frecventa cursurile şi laboratoriile d-lui dr. Leon Cosmovici, timp de trei luni.

D. Gh. Tulbure,—rudă apropiată a d-lui N. Gane, a fost numit intendent al spitalului „Precista Mare" din Roman.

Această numire a produs o oarecare nemulţumire la clubul liberal, căci cu plasarea rudei d-lui Gane, a fost lasat pe drumuri d. Dobrovici, membru şi el în clubul liberal. Acesta însă se serveşte de acelaş sistem de care acum cîteva săptămîni în urmă s'a servit intendentul azilului de bătrîne din localitate: refuză de a părăsi postul şi nici nu vrea să dea pe samă noului intendent.

Universitare.—Aseară a avut loc întrunirea senatului universitar împreună cu consiliile facultăţilor de drept şi medicină, pentru a se pronunţa asupra recomandărei a cîte unui candidat la catedrele de drept Roman de pe lîngă facultatea juridică şi de patologie generală de pe lîngă facultatea de Medicină din Bucureşti.

In urma discuţiunilor urmate pentru catedra de drept Roman au fost delegaţi cu facerea raportului d-nii I. Th. Burada şi M. B. Cantacuzino, iar cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de patologia generală au fost delegaţi d-nii d-ri M. Manicatide, Vasile Negel L. Russ şi C. Tiron.

— D. Gregore Demetrescu, magistrat şi profesor de drept Romîn de la universitatea din Iaşi, va începe Sîmbătă 10 Noembrie, lucrări seminariale cu studenţii anului I.

— Ministerul instrucţiunei publice face cunoscut decanatului facultăţei juridice ca d. Petru Missir obţinînd un congediu pe tot timpul sesiunei parlamentare va fi suplinit de d. Aurel Zauleanu, doctor în drept de la Paris.

— Iată numele studenţilor admişi, până'n prezent, în anul I al facultăţei juridice, de oare-ce au prezintat actele în regulă:

Voinescu Alexandru, Buttmanu G. V. Ştefănescu Haralamb, Arhiri C. Ioan, Tiron C-tin, Constantinescu D. I., Leon N. Gh., Grănescu V., Vîrlănescu Justin, Rîşcanu Th. Popovici Virgil, Bottez Eugen, Rozin Ioan, Apostoliu C. Th., Triandafil Ernest., Diaconescu I. V., Mardare Manole, Berea G. G., Scripcă D., State G. N., Finkelştein Isidor, Balif G., Andreevici N., Zolderstern Volf, Brumă C-tin, Oslobanu N., Tironovici M. Cristea Dima, Păun Al., Pompilian M., Gh., Grigoriu Th., Holban Ilie.

— D. Simion Mîndrescu d-r în litere a cerut să fie înscris printre candidaţii la catedra vacantă de limba şi literatura germană de pe lîngă facultatea de litere.

— In şedinţa de asară senatul universitar a ertat pe studentul Alexandru Bădărău de pedeapsa ce-i fusese aplicată în lunie, în urma regretabilului incident avut de numitul student cu d. profesor St. G. Longinescu.

Sonatul universitar a admis societăţii Arhiva aula universităţei pentru a ţinea ciclul de conferinţi anunţate, din al căror beneficiu se va ridica un bust lui Vasile Conta.

— D. rector al universităţei a cerut preşedinţi lor societăţilor stud. Solidaritatea, Uniunea şi a Medicinişilor să înainteze registrele de activitatea desfăşurată de numitele asociaţii în cursul anului şcolar 1906—1907, cel mult până la sfârşitul lunei, căci în caz contrar d. rector va aviza senatul universitar.

Judiciare.—Curtea de Apel sec. I-a va judeca vineri 9 Noembrie procesul lui Michel I. Auerbach, pentru bancrută frauduloasă.

— Tribunalul a confirmat mandatul de arestare dat contra lui Neculai Nechita, capul unei bande de hoţi de vite.

— Astă-zi Curtea de Apel secţia I a cercetează procesul d-lui Const. Neculau şi d-nei Lucreţia Pastia cu cassa şcoalelor pentru atacarea unui testament.

Pe Vineri şi Sîmbătă, 9 şi 10 Noembrie, cercul vînătorilor din Iaşi a organizat o mare vînătoare pe teritoriul com. Sineşti. Vor lua parte la această vînătoare pe lîngă fruntaşii vînători din Iaşi şi mai mulţi invitaţi din Vaslui şi Huşi.

Consiliul permanent al instrucţiunei va judeca mîine, mercuri, la orele 5, pe domnii profesori Gh. Ghibănescu, profesor la şcoala normală Vasile Lupu din Iaşi; Gr. Patriciu, profesor la şcoala normală din Bărlad, şi M. Ţilenschi, profesor la liceul naţional din Iaşi, acuzaţi că ar fi comis neglijenţe în calitatea lor de examinatori ai examenului de înaintare pe loc.

Domnii Ghibănescu şi Patriciu se vor presinta la judecată; d. Ţilenski a înaintat, în ce-l priveşte, un memoriu explicativ, bolnav.

Consiliul permanent se compune din d-nii profesori: St. Mehedinţi, G. Tiţeică şi St. C. Ioan.

Acuzarea o va susţinea d. Spiridon Popescu. D. Virgil Arion va asista pe profesorii acuzaţi.

La Vaslui s'a inaugurat Duminica, 4 a. c., orele 3 p. m. noul club conservator, în casele I. Nicolau.

Adunarea generală a votat statutele, a făcut alegerea celui de al 15 membru, în comitetul executiv, în persoana d-lui Gheorghe Racoviţă (ceilalţi 14 membri s'au ales la 9 Septembrie).

Comitetul a admis inscrierea a 8 membri, printre cari a d-lor: Iorgu Motaş, fost deputat, Eduard Motaş, fost preşedinte al comisiei interimare, I. Motaş şi I. I. Motaş, toţi foşti partizani şi fruntaşi ai grupărei d-lui maior Văleanu.

Domnii doctor Atex. Peride, M. Botez (secretar) şi Gh. Filipescu (casier), au fost aleşi în comitetul diriguitor al clubului.

Despre constituirea clubului s'a telegrafiat d-lui P. P. Carp, şeful partidului conservator.

Telegrama avea 64 semnături.

Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a lui Gustav Netter, un vechiu prieten politic al nostru şi literat de merit. Condoleanţele noastre familiei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 6 Noembrie

LOTERIA

Bucureşti.— Astăzi a urmat la ministerul de finanţe tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

3000 lei No. 53411, 4626, 34876.
2000 „ No. 29674, 8426, 5259, 13853, 16644, 48586.
1000 „ No. 49154, 31926, 41621, 2773 14838, 22900, 27396, 25545, 24576, 42806, 21444, 14571, 18467, 31549, 57788.
500 „ No. 18572, 27425, 17385, 24523, 25449, 11529, 58202, 8880, 31540, 4767, 5188, 26976, 57486, 19750, 28576, 50457 44751, 4727, 6690, 15210, 41634, 1477, 8209, 9091.

Noul regulament al teatrelor

Bucureşti. — In astă seară se întruneşte comisiunea numită de minister pentru întocmirea noului regulament al teatrelor.

Comisiunea se compune din d-nii Saita, Sihleanu, Ghyka, Lupu Antonescu, Procopiu, Jean Demetrescu, Nottara şi Liciu.

Guvernatorul Casei rurale

Bucureşti. — In cercurile guvernamentale se afirmă că guvernator al casei rurale, imediat după constituirea acesteia, va fi numit actualul ministru Spiru Haret.

Proiectul reformei administrative

Bucureşti. — „Epoca" de astă-zi publică textul proectului partidului conservator în ce priveşte reforma administrativă.

Prin acel proiect se infiinţează 6 dregătorii cu reşedinţele următoare:

Dregătoria Ilfov cu reşedinţa în Bucureşti. cuprinde judeţele Ilfov, Prahova, Vlaşca, Dîmboviţa, Muscel şi Argeş.

Dregătoria Olt, cu reşedinţa la Craiova, cuprinde judeţele: Olt, Mehedinţi, Dolj, Gorj, Romanaţi, Vîlcea şi Teleorman.

Dregătoria Brăila, cu reşedinţa la Braila, cuprinde judeţele: Brăila, Buzeu, Putna, Ialomiţa, R.-Sarat şi Covurlui.

Dregătoria Iaşi cu reşedinţă la Iaşi cuprinde judeţele: Iaşi, Vaslui, Falciu, Tutova, Tecuci şi Bacău.

Dregătoria Botoşani cu reşedinţa la Botoşani, cuprinde judeţele: Botoşani, Dorohoi, Neamtz, Roman şi Suceava.

Dregătoria Dobrogea cu reşedinţa la Constanţa cuprinde judeţele: Constanţa şi Tulcea.

Dregătorii vor fi inamovibili, cu rangul de ministru şi prefecţii vor fi puşi direct sub autoritatea dregătorilor.

Cutremure în Italia

Reggio (Calabria).—Azi la orele 2 şi 20 după amiază s'a simţit un puternic cutremur de pămînt în Brancaleone, Bianco, Feru-Bano şi în alte sate din împrejurimi.

Locuitorii impinşi de groază au eşit la cîmp cu tot timpul groaznic care este. La orele 3 p. m. s'a simţit un altul mai uşor.

Socialiştii şi armata

Paris.—D, Hervé şi girantul ziarului Social au fost trimişi în judecata curţii cu juri sub inculparea de ultragiu adus armatei.

Neînţelegerea dintre liberalii prahoveni

Bucureşti.—In urma atacurilor la care a fost expus d. Luca Ionescu, prefectul de Prahova din partea d-lor Teodorini şi Gogu Niculescu, prefectul a demisionat în mod irevocabil.

D. Brătiann a consultat pe prefectul demisionat în privinţa succesorului şi acesta a spus că nu este altă soluţie, decît ori un prefect străin de localitate, ori unul din nuanţa Teodorini Niculescu.

Soldaţi revoltaţi

Londra.—Un ziar află din Tokio că în insula Formosa s'a revoltat o companie de soldaţi chinezi aflaţi în serviciul Japoniei. Revoltaţii au ucis 63 de japonezi, agenţi de poliţie şi civili printre care mai multe femei şi copii, revoltaţii sau refugiat într'o regiune nelocuită.

Exportul din Turcia

Constantinopole.—Ziarele anunţă în mod oficial că exportul orzului este interzis pentru toată Turcia; libertatea vamală pentru grâu a fost decretată în mod special pentru Constantinopol şi întinsă la vilaetele Adrianopol şi Trébizunda până la 13 Februarie 1908.

Ducele de Parma

Sofia.—Prezidentul cabinetului a anunţat Sobraniei moartea ducelui de Parma şi a propus deputaţilor să onoreze memoria defunctului prin ridicarea în picioare; în acelaş timp a anunţat moartea fostului ministru Velicof ale cărui funeralii vor avea loc pe comptul statului.

Ascensiunea unui aerostat

Paris.—D. Farman a încercat după amiază să cîştige cupa aviaţiunei, dînsul a făcut succesiv mai multe încercări percurgînd distanţe de 400—600 metri cu un viragiu incomplect din cauza motorului; la ultima încercare a parcurs 1500 m. însă a atins uşor în timpul întoarcerei

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii **Şoşoni** şi **Galoşi**
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecări

Prof. Dr. Bălăcescu
CHIRURG
Dă consultaţii pentru boale chirurgicale şi boale de femei.
Luni, Marţi şi Mercuri
de la ora 10—12 a, m. la
HOTEL TRAJAN

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldne* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Radulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

In VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA. -Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a I-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a treia loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 12 Decembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 7 Noembrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a treia tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secrétiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilarĭ celorĭ malĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESE-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

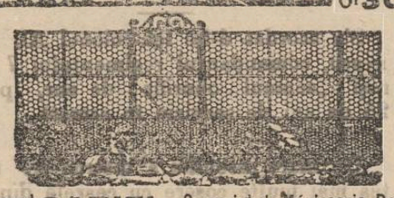

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 35
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 288. Joi 8 Noembre 1907

Presa nouă

Imprejurările escepţionale prin care trecem, greutatea problemei de rezolvat, nepregătirea partidelor în faţa formulelor de găsit pentru rezolvat această chestie complexă socială; multiplicitatea şi încrucişarea părerilor în sînul aceluiaş partid, toate acestea fac ca lumea politică să nu fie pe deplin orientată şi în faţa problemelor puse să nu se găsească formula cea mai nimerită întru dezlegarea lor.

Deprinşi cu mecanismul vieţei noatre politice, unde capul statului avea rolul precumpănitor în schimbarea de regim, şi unde ţara venea numai să zică amin la această înaltă hotărîre a Măriei sale; deprinşi a privi politica numai ca lupte de persoane, chemate a se întrece unele pe altele în rolul lor de precumpănire, şi a-şi grupa partizanii după aceste întreceri şi precumpăniri, toată această lume politică legată pe raţiuni personale de om la om, s'a văzut azi descoperită în faţa vastei şi adîncii probleme sociale în care se puneau în discuţie însăşi temeliile statului romîn.

Partidele s'au văzut puse la o grea încercare. Ori cît de tari or fi fost relaţiunile de persoane, ori cît de tare o fi fost puterea şefului *ca şef*, trebuia să se dea loc la concepte despre fapte, la formule pentru vindecat răul, şi aici a început lupta.

Partidul liberal ne-a dat semnalul. Şi prin doctrină şi prin temperament partidul liberal era chemat a întrupa în largul lor toate revendicările maselor.

Ar fi fost a-şi uita de trecut; ar fi fost a se dezice de la raţiunea sa de a fi şi de la întreaga sa evoluţie istorică ca tocmai în anul de graţie 1907 să se mărginească la un rol şters.

Şi spre mirarea noastră a tuturor aşa este. Proectele liberale cuprind în ele măsuri dacă nu *arierate*, dar aşa de departe, de a satisface nevoile momentului că nu suferă discuţie.

E de ajuns a pomeni întreaga legiferare a islazurilor comunale, pentru a vedea cît de ridiculă e legiferarea liberală.

A sili o ţară întreagă să diminueze productivitatea a peste 500000 Ha, care vor fi destinate păşunelor, a contraveni tuturor cerinţelor ştiinţei economice în ceea ce priveşte rotaţia locului pentru păşune; a pune în cumpănă aproape 200 milioane averea ţării pentru a face operă şi mediocră şi dăunătoare economiei ţării, însamnă să asvîrlim banii din lac în puţ.

Apoi unde mai punem altă nesocotinţă boacănă. In legea actuală a tocmelilor agricole, banii daţi ca arvonă pentru munci, cum şi rămăşiţele, care se consideră tot ca arvună pentru muncile viitoare, nu sunt supuse dobînzei.

Ei bine, vajnicii liberali vin şi prevăd în lege că asemenea bani vor plăti dobînda de 10—15 la sută!!

Şi altele, şi altele, şi altele.

Literatura agrară produsă în timpul din urmă a arătat limpede multe lucruri şi crude şi demne de reţinut.

Netăgăduit că, cu cît partidul, care va fi chemat a legifera în asemenea gingaşe şi complexe chestiuni, va da probă de nepricepere, stîngăcie şi nepregătire, cu atîta se va resimţi reaua lui legiferare.

Pentru acest sfîrşit, pentru studiarea acestor chestiuni, pentru limpezirea şi răspîndirea multor idei, presa actuală nu era în deajuns.

Trăind în o atmosferă viciată, deprinsă a duce lupta pe persoane, reprezentată prin elementele antagoniste, presa actuală nu satisfăcea pe deplin toate cerinţele reclamate de noua situaţie.

De aceia vedem apărînd la orizont noi organe de luptă.

O samă din parlamentarii liberali, dintre acei cari nu erau în largul lor nici la *Voinţa*, nici la *Secolul*, nici chiar la *L'Independance*, au crezut că satisfac nevoii momentului, făcînd să apară un nou organ de propagandă de idei sociale şi am cetit cu toată atenţia primul număr al *Viitorului*, şi cu toată decepţiunea ce ne-a cuprins din programul pus înainte, salutăm cu plăcere orice organ nou de propagandă de idei.

Noi ceştia deprinşi cu lumina vie a presei, nu ne temem de discuţie, mai ales pe teren social şi economic, în care am fost pînă acum atît de străini, atît de nesocotiţi.

Presa liberală îmbătrînită nu ştim cum va vedea pe noul confrate, noi însă credem că dacă terenul discuţiunei va fi ţinut cu înălţime şi demnitate, va bine merita şi de nume şi de scop.

In alt curier arătam că şi la noi, în partidul conservator, se manifesta un asemenea curent. Şi în curînd un nou organ de propagandă de idei cu caracter social şi economic va apărea pentru a spori orientarea în idei, aşa de confuză astăzi.

Stăm la răscruce de vremi. Apariţiuni de ziare în ajunul deschiderei parlamentului n'au de astă dată caracterul de ambiţiuni zadarnice, de întreceri personale, de scopuri ascunse, din contra presa nouă va avea chemarea de a desţeleni un teren, care se mărăcinise pînă azi.

Sistemul colectivist

Ziarele liberale au reluat campania lor de intrigi în contra fruntaşilor partidului conservator.

Lucrul este natural, de şi constitue o monstruozitate în timpurile de faţă. Căci prin vremurile grele prin care trecem, presa, acea a guvernului, mai ales, ar trebui să lase la o parte intrigile, cari, în definitiv, nu duc la nimic bun şi să se preocupe de proectele guvernului.

Dar tocmai aceste proecte, halul în care ele au ajuns, modul cum vor fi refăcute şi, mai ales, contrafăcute; faptul că multe din ele vor dispare cu desăvîrşire—acest mare debaclu, sileşte pe gazetele guvernului, să se ocupe de lucruri mici, fiindcă pe acele mari le-a îngropat „comisia parlamentară".

Şi dacă ar fi adevărat că, pînă acolo am ajuns cu neseriozitatea, că, în cele mai delicate vremuri chiar, nu putem fi serioşi—de ce n'ar vorbi presa liberală şi despre situaţia din partidul liberal?

De ce nu ne-ar spune cauza pentru care nici ministrul Morţun, nici d. Sterе, al cărui cuvînt, în chestiuni economice, cîntăreşte mult—de ce n'au glăsuit nimic în comisia parlamentară?

De ce n'ar vorbi despre „incidentul" Sturza-Stelian şi ar inventa, cu neoboseala caracteristică jonglerilor, tot ce nu se zice şi nu se face în partidul conservator?

De ce nu desmint că între d-nii Sturza pe de o parte, Costinescu şi Brătianu, pe de alta, există neînţelegeri?

Dar uite, nu le desmint toate acestea fiindcă prea îs bătătoare la ochi, iar presa conservatoare se ocupă mai puţin de aceste fapte reale, de cît se ocupă cea colectivistă, cea vechie şi cea nouţă, de faptele nereale din partidul conservator?

Procedeul urît al presei liberale dovedeşte şi prea scîrboasa ei mentalitate, dovedeşte, însă, şi halul în care a ajuns partidul cu reformele sale „salvatoare".

Iar dacă gazetele colectiviste vor respunde, cumva, că la ele în partid ie pace şi linişte—apoi noi vom dori ca pacea şi liniştea, aşa cum există astăzi, să le trăiască încă multă vreme.

Amin!

O excludere politică

Cu regret luăm condeiul pentru a releva cetitorilor ziarului nostru hotărîrile prietenilor politici de la Ialomiţa.

In jurul dorinţei de a se înfiinţa în oraşul Calaraşi *o bancă*, s'a produs o vîlvă politică fără păreche în analele politice ale partidului conservator. Direcţiunea politică a partidului conservator în Ialomiţa o avea şi o are dl. M. Gh. Cantacuzino. D-sa a crezut că acest titlu îi dădea dreptul de a nesocoti multe datorii, care incumbă sarcinei de şef.

Nu ştiu în amănunt cum s'a comportat d M. Cantacuzino în rolul său de şef. Un lucru numai e de ajuns a aminti, pentru a arăta că în fapt preşedintele clubului conservator din Ialomiţa a lipsit de la datoria sa în anumite şi grele imprejurări.

Prietenul nostru Alex. Bădulescu, un soldat devotat şi statornic al partidului conservator, era prefect. D-sa pusese în serviciul personal al d-lui M. Cantacuzino tot focul tinereţei, toată pasiunea politică de care era capabil, şi reuşise a da partidului acele succese, care erau cu atît mai mari şi mai meritorii, cu cît în acel judeţ liberalismul avea matadori de forţa lui Poenaru Bordea şi alţii iar conservatorii aveau în frunte un stoc de tineri devotaţi cauzei partidului, dar fără greutate specifică politică.

Dl. M. Cantacuzino n'a avut a se plînge întru nimic nici de prietenia, nici de căldura pusă de prietenul Al. Bădulescu în luptele politice.

Mai mult încă; d-sa care şi-a primblat pe la Calaraşi pe al său Pascal Toncescu, şi l-a încărcat cu atenţii excesive, n'a întîmpinat din partea prefectului nici o pedică în aceste simple *preferinţe* politice.

Succese pe toată linia; dar se vede că pe unii succesele politice îi aruncă în aromeală şi în loc de a găsi în ele pârghia unui îndemn la muncă, se pun pe lasă-mă să te las, îndreptăţit la dl. M. Cantacuzino, prin faptul că în calitate de primar al Capitalei era prea absorbit de lucrările de edilitate ale Bucureştilor pentru a se mai gîndi la Calaraşi.

Debandada a început; opoziţia liberală se întăreşte şi cînd erau alegerile comunale în toiul lor — preşedintele clubului conservator departe de a sta de veghe la postul său, a crezut că răspunde în deajuns rolului său să plece în străinatate şi să trimeată din cînd în cînd note la ziare că a străbătut în automobil toată Franţa, pe cînd la Calaraşi partidul era bătut în alegeri, şi liberalii triumfau în însuşi *fieful* fiului celui mai mare al ministrului de Interne, preşedinte al consiliului de miniştri, şef al partidului conservator, îndrumătorul politicei partidului spre moştenire legală şi civilă, el însuşi fiind primar al capitalei. Desastrul a fost complect.

Dar cum în cădere e greu de asumat răspunderile, toată răspunderea insuccesului a căzut pe capul prefectului. Şi Alexandru Bădulescu a plătit cu capul cea mai amară decepţiune politică.

L'am văzut în toiul vălturilor luptei; cercul ministerului de interne l'a părăsit şi acest tînăr luptător s'a văzut desamăgit în speranţele lui, şi poate n'a fost mai nimerit moment ca să i se aplice lui zicala veche românească, rod al unei experienţe seculare.

Boala de care suferă partidul la Calaraşi nu se vindecă prin escluderi. Excluderea e operaţie uşoară; dar ea tae şi vine şi artere, şi la ce ţi-e bun un organism ciunt şi şchiop! N'are nici puterinţa, nici raţiunea de a mai fi.

Pot să cînte invidioşii şi geloşii de succesul momentului.

Noi desaprobăm actul nesocotit de la Calaraşi. Prietenii noştri n'au lucrat cuminte; şi actul de autoritate, ori cît ar fi de ereditar la şeful local, mai cere ceva esenţial ca să se îndeplinească şi la Calaraşi nu e cazul.

Gh. Ghibănescu.

CATE-VA NOTE

Bulgaria are şi o Universitate asupra căreia deputatul Naitscho Tanow a dat Sobraniei următoarele date îmbucurătoare: Universitatea din Sofia are 111 studenţi înscrişi. Cursurile le urmează numai 16. D'intre „profesori", nici unul n'a dat vre-o dată un examen de abilitare; mulţi n'au nici bacalaureatul, unul din profesori n'a absolvit liceul. Cele mai multe din cursuri sînt audiate de cel mult trei studenţi. La unul din cursuri nu vin de cât un student şi o studentă, cari sînt invitaţi în scris de profesorul respectiv, ca să nu uite să vie.

Ministrul instrucţiei a rîs cu poftă la picanta povestire a deputatului, dar n'a desminţit fiinţa unei asemenea „Universităţi".

*

Era de dorit ca d. Iorga, care, zilele trecute, vorbise despre acele faimoase ouă „înaintate în vrîstă", să ne vorbească şi de găini.

A făcut'o cu prilejul deschiderei „casei româneşti pentru citire".

In discursul rostit cu acel prilej, deputatul de Iaşi a zis: ....„căci în sărăcia mea nu puteam face mai mult şi dacă *paserile Cerului*" nu se îngrijesc de ziua de mâine, se va gîndi D-zeu şi la cei ai mei etc."

E un mister acesta, asupra căruia n'avem vreme să insistăm. Dar paserile acele ale Cerului, credem noi, trebue să fie găini, d'intre acele cari clocesc ouă înaintate în vrâstă.

*

Amica noastră *Voinţa Naţională* a prins pe *Adevărul* în flagrant delict foarte delicat: o circulară a ministerului de finanţe pe care *Adevărul* o publică acum, *Voinţa* o publicase încă în August.

Din această cauză ziarul lui Itzik devine darnic şi pune la dispoziţia *Adevărului* şi alte circulări vechi.

Adevărul, la rîndul seu, ar putea pune la dispoziţia *Voinţei* o circulară ceva mai nouă: acea a lui Kautsky.

OAMENI ŞI LUCRURI

IRRITABILE GENUS...

Ceteam nu de mult pasagiile din „Memoriile" Sarhei Bernhard în care marea artistă, acum la bătrîneţă, reaminteşte nu fără părere de rău cîteva excese din anii ei tineri şi anume actele de violenţă care o făcuse celebră pre cît o făcuse şi arta. Prima plecare a ei dela Comedia Franceză se datoreşte unui atare act. Pentru o mică contrazicere Sarah, cu totul tânără încă, se repezi la una din cele mai strălucite pensionare ale Comediei şi-i aplică două palme.

Cu mulţi ani mai târziu ea bătu cu o cravaşă pănă la sînge pe o altă artistă care sub pseudonim publicase un pamflet în contra ei. Sarah ajunsese pe atunci glorioasă şi populară. Colega ei însă dădu în vileag ciudăţeniile ei, relaţiunile ei de inimă cum şi numeroasele trucuri de originalitate şi reclamă sub titlul „Mémoires de Sarah Barnum". Ne putînd s'o provoace la duel, nici să aştepte hotărîrea vre unui tribunal, îşi făcu dreptate ea singură. Cel puţin de astă dată violenţa avu aparenţa că a pedepsit un abuz de pamfletarism poate şi de calomnie. Ori cum, e fără îndoială că trebuie să vedem în aceste gesturi de violenţă, manifestări de nervositate, excese de iuţeală care de mult se atribue temperamentelor de artist, pe care însă civilizaţia modernă le reprobă şi care dispar din ce în ce sub presiunea opiniei publice: aceasta nu iartă artistului prea desele abateri sub firma de excitaţie artistică pe care străbunul latin o sintetiza în formula: irritabile genus vatum...

In special artiştii dramatici se foloseau de această clasică scuză a „temperamentelor" iuţi punîndu-se sub scutul legendei că viaţa lor specială, fecundă în iritaţiuni, abundentă în emoţiuni, ar explica frequentele excese fie de limbagiu, fie de acte şi atacuri îndeplinite. Lucrul e aşa de adevărat încît pînă şi la noi—unde vedem foarte de multe ori artişti dramatici, comici, lirici etc., dispunînd de o linişte sufletească şi o seninătate de gîndire extraordinară, aşa că sunt în stare a ocupa şi una ori chiar mai multe slujbe publice ori private—au încercat artiştii să se apere cu această comodă pavăză: un monopol al...nervozităţii. De aci uneori vedem pe cîte unul permiţindu-şi luxul de a ameninţa ori poate chiar de a atăca pe cîte un publicist,—pe vre-un ziarist cu intenţia de a smulge lauda care nu-i se acordă.

Dar oare în societate numai actorul trece în frămîntări, emoţiuni şi zbuciumări? Sunt oare exclusiv ale lui: iritaţia şi „nervozitatea"? Acum trei ani toată lumea a dezaprobat pe un tînăr literat de un enorm talent—d. Sadoveanu—care şi-a permis să ameninţe cu bătaia pe un critic, deşi acesta, e drept, cam abuzase de personalităţi. Ce ar ajunge progresul dacă s'ar rezolvi chestiunile de critică prin ameninţări şi teroare? Auzitu-s'a în Germania ca publicistul Paul Lindau cam a zădărit aşa de crud afacerea Hau—Molitor, sau Harden, care a provocat afacerea Camarilei, lovind în persoane atît de puternice şi influente, să fi fost ameninţaţi cu bătaia?

Iată de ce e deplorabil şi condamnabil să se audă fie şi arareori cum se întîmplă la noi, ecouri de ameninţări; căci gestul urît se răzbună el însuşi, biruit prin ridiculul pe care-l provoacă în opinia publică tot ce seamănă a...cabotinagiu.

Rodion

TREI CONVERTIRI

(Paul Verlaine, Huysmans şi Adolphe Retté)

Catolicismul de şi pare a fi perdut din vigoarea lui în cîteva ţări—totuşi e religia cea mai aprig propagată şi cea mai în căutare de proseliţi. Activitatea misionarilor ei în toată lumea, propaganda dibace şi energică care se face de apostolii ei în toate ţările creştine dar nu catolice, o pun în fruntea religiilor doritoare de a se menţine şi a se împotrivi mişcărei areligioase ce zilnic se manifestă. Bine înţeles că fiecare convertire are o însemnătate, dar cînd aceste convertiri au drept obiect oameni de valoare, cu un trecut convins ateu sau de o altă religie, catolicismul se crede încuviinţat a vorbi şi mai autorizat. In Franţa ţară eminamente areligioasă, în ultimul timp au revenit spre religie şi spre catolicism cîţiva oameni de valoare incontestabilă. După Paul Verlaine, Huysmans şi acum câtva timp cu un *éclat* special Adolph Ratté poet şi fost anarhist şi social democrat.

E curioasă de pătruns psihologia acestor oameni reveniţi la biserică după o viaţă de necredinţă. Şi e curios că din psihologia fiecăruia reese că preocupaţii de un ordin cu totul deosebit i-a mînat spre biserică decît religia.

Edmond Lepelletier a publicat în ultimul timp un studiu foarte amănunţit asupra lui Verlaine—pe care l'am relevat şi noi într'un foileton. Criticul autorului de *La Sagessè* e cel mai indriduit a ne arăta matamorfosa sufletească a lui Verlaine căci l'a cunoscut bine şi l'a întovărăşit în nenorocita sa existenţă de vagabond. Verlaine, după Lapelletier, a devenit catolic în timpul închisoarei sale din cauza scandalului cu Rimbaud.

Conversiunea sa s'a făcut foarte natural. Fire spiritualistă, mistică, dar în veci-nicul sbucium al vieţei, n'a putut nici odată să să reculeagă, să gîndească. Şi cînd prima oară în închisoare, a rămas singur şi s'a întrebat: ce ai făcut tu din tinereţa ta? un amar adînc l'a copleşit, o reculegere şi îndreptare spre ceva pe care el nu îl întrezărise pînă atunci. Conversiunea lui n'a fost o convingere filosofică, bazată pe dogmaticismul religiei ci un accident al furtunei vieţei sale, un ciclon moral şi material din care fusese svîrlit. Cum ateismul său nu fusese rumegat, adîncit, aşa şi conversiunea lui n'a fost ceva serios.

*

Conversiunea lui Huysmans, romancierul mort acum cîte-va luni, a fost cu totul altceva decît conversiunea lui Verlaine. Huysmans şi-a datorat conversiunea pesimismului său, un pesimism special al omului bolnav şi obosit de viaţă. Şi apoi el nici nu se poate spune că s'a convertit. Huysmans a fost totdeauna un credincios, un credincios care nu face parada cu credinţa lui, care a fost educat în paza religii şi care a trăit în teama ei pururea. Dar cînd zgomotul vieţei l'a plictisit, cînd absurditatea vieţei l'a copleşit atunci a voit să se îndepărteze de ea şi să caute în o viaţă nouă cea ce nu putu se găsi în viaţa de toate zilele. El e un mistic şi ca şi Tolstoi—cu deosebire că acesta neagă ori-ce religiositate bisericei — a voit să găsească un creştinism mai aproape de Crist, o iubire de oameni mai reală şi a intrat într'o mănăstire de trapişti. Viaţa trupească prea copleşea viaţa sufletească, viaţa de plăceri şi de mulţumiri era mai presus de viaţa adevărată în credinţă şi ideal şi el a găsit în credinţă aceasta.

Catolicismul lui n'are nimic din dogmatismul şi din practica lui—el e catolic cum nu e nici un catolic.

Şi poate de acea a şi îndrăsnit a descrie în culori aşa de vii atîtea scene din trecutul religios catolic care e aşa de apropiat de patologia mintală a atîtor maniaci religioşi din zilele noastre. Volumul său *Les Foules de Lourdes* e o critică mai mult de cît un hymn fecioarei

mîntuitoare și vindecătoare. Un convertit n'ar fi scris nici odată așa.

Ultimul convertit Adolphe Retté e un scriitor cunoscut mai ales în cercurile artei simboleşti, de şi amestecul seu în mişcările revoluționare l'au făcut cunoscut și mai departe. Un liric și un visionar, toate scrierele sale denotă o imaginație aprinsă și une ori bolnavă. In volumul său *Thulé des Brumes* el singur o spune: Realitățile lumei acționează asupra mea ca niște visiuni, în așa chip că închipuirile din lumea mea de visuri nu au numai o existență atavică dar însă par că nu sunt de cît propria mea existență.

După cît-va timp Retté devine critic, rupe cu totul cu poesia și susține o nouă teorie a artei: ruperea ori-cărei legături cu estetica și întoarcerea artei spre problemele sociale. Duce o campanie violentă în potriva poeților catolici Copée și Huysmans pe care îl va imita în curînd și face impresia în toate scrierile sale a a unui om bolnav, extrem de nervos, un isteric. Rînd pe rînd, monarhist, socialist, anarhist, symbolist el devine catolic prin volumul său „Du Diable à dieu".

E oare această convertire sinceră? Retté fără îndoială a fost un temperament dar nu o inteligență enormă. Ușurința cu care a conceput fie-care problemă spre a o părăsi mâine, probează că nu l'a interesat nici o problemă. Conversiunea lui e o fanfaronadă și biserica catolică n'a făcut o achisiție enormă în persoana lui Retté.

E și curios a crede că astă-zi pot reveni spre religia oficială oamenii inteligenți și culți. E priceput încă întoarcerea spre religia adevărat creștină, spre preceptele umane ale lui Cristos și în acest drum calcă zilnic o mulțime de oameni.

Doctrina lui Tolstoi are ceva și economic și social afară de fundamentul ei religios — e un anarhism creștin dacă se poate spune — pe cînd oficialismul religios nu poate atrage de cît trecător o inimă mistică, nevrostenică și blazată. A trăi mai creștinește, a-ți iubi aproapele, a nu face rău, a nu omorî, a nu fura, a nu jura — sunt precepte pe care fie-care le pricepe de juste și are în momente de reculegere oroare de abisul între religia lui și viața pe care o duce. Și atunci s'ar îndrepta spre acea viață propovăduită de Christ dar nu spre oficialitatea bisericei, ocrotitoare a răsboiului, a urei și răsbunărei.

Cine îndrăsnește a căuta adevărul în oficialismul regiliei? Nimeni. Căci fie-căruia îi e teamă că îl va găsi. Și vorba d-lui Remy de Gourmond: Ce qu'il y a de terrible quand on cherche la verité c'est qu'on la trouve.

X. Y. Z.

DIN RUSIA

Foștii deputați ai Dumei. — O gazetă rusească cercetează ce s'a făcut cu deputații primei și a doua Dume și ajunge la niște concluziuni cari arată că nu e tocmai vesel să fii alesul poporului în imperiul Rusesc.

Au fost omorîți din prima dumă Herzenștein și Iolos; au murit 5, s'a sinucis unul, a fost condamnat pe viață în Siberia unul Onipko. Au fost arestați și condamnați la mai puțină vreme 40 de deputați. 169 de deputați, au fost, pentru a fi subscris manifestul de la Viborg, condamnați la perderea tuturor drepturilor politice. Preoții Poiarkov, Ogniev și Atanasiev, au fost caterisiți. Episcopul baron Roopa a fost condamnat și îndepărtat din orașul Vilna unde era episcopatul său. Mulți deputați au fost transportați în alte gubernii, interzicîndu-li-se a trăi în orașele de origină. Doi deputați au fugit în străinătate, iar deputatul Stefăniuc din Podol a fost așa de rău bătut de țărani că s'a întors fără pămînt și libertate încît e și azi suferind.

Din a doua dumă au fost dați în judecată 55 de membri, din partidul socialist. 30 au fost arestați în ziua închiderei a doua Dume; alții au fost arestați acasă. 15 din ei sunt și azi la răcoare. Din deputații partidului muncei sunt 10 în închisori. Preoții-deputați Tihvinski, Arhipov, Kolokolnikov și Briliantor, au fost caterisiți. Mulți au fost condamnați la perderea drepturilor politice. Ivascenco din gubernia Minskului a înebunit.

55 din vechii deputați au avut curajul să se mai prezinte încă odată și să fie aleși.

*

Presa rusă despre noua Dumă.—*Rieci* scrie: De la această Dumă nu așteptăm expresiunea minței acelor clase sociale cărora le aparține viitorul și care posibil au făcut mari greșeli de tactică și politicianism, împodobind cu prea mult democratism a doua adunare națională, aducînd însă în ea ceva din duhul poporului, duhul pămîntului.

A treia Dumă pentru noi, reprezintă puterea trecutului, acele grupuri sociale, care în istoria trecutului au fost mai curînd „ciocanul de cît nicovala".

Litere-Științe-Arte

Seria conferințelor menite a imortaliza —printr'un bust modest—figura filosofului V. Conta s'a deschis fără entuziasmul la care am fi avut dreptul să ne așteptăm. Un public puțin numeros din mijlocul căruia lipseau și representanții familiei Conta și ai societății „Arhiva" a ascultat cu interes conferința d-lui H. Lecca: Actorii. *Ni s'ar fi părut mai firesc ca prima prelegere să aibă o directă legătură ca opera marelui cugetător, iar pe de altă parte d. Lecca ar fi putut să ofere eșenilor o conferință inedită, ceea ce n'a fost cazul cu „Actorii" lucrare tipărită mai de mult.*

D. Lecca, admirator și cunoscător al vieței de teatru și-a propus a reabilita demnitatea actorului modern și în acest scop a supus unei interesante analize psihologice viața și activitatea artistului dramatic și comparîndu-le cu traiul și felul de a fi al altor categorii sociale, ajunse la încheierea că judecata atît de defavorabilă lui Diderot asupra actorilor nu s'ar mai putea susținea astăzi și că, în ori-ce caz, epitetele și discalificările nu s'ar putea adresa numai actorului propriu zis. Comedia, prefăcătoria, fățărnicia domină cele mai multe manifestări ale vieței moderne și această parte a conferinței d-lui Lecca e cea mai colorată și mai reușită. D-sa însă n'a fost destul de bogat în ilustrarea subiectului, nici complect în citații. E destul să amintim că n'a pomenit studiul așa de modern al lui Mirbeau: „Le Comédien" nici nenumăratele scene care sunt adevarate studii ale vieței actorului de la „Kean" al lui Dumas până la „Femme de Tabarin" al lui Mendès.

De la d. Lecca suntem în drept a aștepta o urmare la conferința de aseară.

*

A apărut *„Zorile"* dramă istorică în două acte și în versuri de d. St. O. Iosif —în editura Institutului de arte grafice „Minerva" București.

Prețul 1 leu.

*

Se pare că vom avea la Teatrul Național două piese originale consecutive. Pe Duminică se anunță piesa d-lui Ioan Bacalbașa „Mort fără lumînare" iar pe Marți: Noaptea Furtunoasă" a maestrului Caragiale.

*

La 6 Decembrie are loc un spectacol în adevăr atrăgator: „Microbii Bucureștilor" în beneficiul d-nei Athena Gheorgescu și a tînărului artist comic Ioan Morțun, unul din cele mai bune elemente ale teatrului iașan.

*

Senzaționala piesă a lui Henry Bernstein „Hoțul" (Le Voleur) va vedea lumina rampei și la teatrul nostru în seara de 17 Noembrie. In Capitală piesa ține afișul neîntrerupt.

*

A apărut **1907** *din primă vară până în toamnă* cîte-va note de d. I. L. Caragiale. Aceste note nu sunt de cît articolul publicat de marele nostru scriitor în *„Die Zeit"* în prima-vara anului acesta. Reproducem mai jos prefața acestei scrieri:

In Martie trecut, un scriitor romîu a dat pentru „die Zeit" un articol privitor la răscoalele țărănești, pe care acel ziar l-a și publicat, suprimindu-i, după convenințele redacției, în che erea. Niște ochi deprinși înțelegeau asta îndată. Dar articolul a trecut cu totul neluat în seamă de presa noastră, și probabil, rămînea uitat detot, dacă d. Dragomirescu, jertfind, din strîmtul spațiu al revistei d-sale literare „Convorbiri", nu-i făcea acum în urmă, favoarea să-l reproducă, după originalul romînesc, macar în bună parte.

Astăzi, cînd ori-cine are dreptul a se preocupa de marile noastre probleme de Stat, i se pare autorului că n'ar fi nepotrivit să-și publice articolul așa cum l'a așternut el pe atunci, cu un adaus, ce se impune acuma, o jumătate de an mai tîrziu.

Propunîndu-și a da la lumină încet-încet o serie de note asupra împrejurărilor la cari asistăm, el socotește să aducă un oarecare serviciu public, util, dacă nu în momentele actuale, barem în anele viitoare; de aceea, se gîndește mai puțin la aprobarea multora dintre contimporani, decît la înlesnirea vreunuia, care ve veni poate cîndva să judece această vreme a noastră, pe atunci trecută, și—precum se cuvine unui adevărat istoric — s'o povestească cu minte și cu inimă, limpede și frumos, la ai lui și pentru mai departe urmași.

Drept un simplu document, ca orcare altul, și fără altă pretenție — așa apar rîndurile de mai la vale.

*

STRUNA ZILEI

DISPERARE

Cetățeni! O mare rușine ne amenință. Salvați fanfara!

Direcția Liceului

Vă plîngeați de amară criză,
Că'n nevoi se stinge țeara?..
Fleacuri! Alta-i grija mare:
E'n primejdie...fanfara!

Informații

O statue lui Jaques Lahovari.—*S'a constituit un comitet, sub președinția d-lui Take Ionescu, pentru rădicarea unui monument mult regretatului Jaques Lahovari.*

In fine epitropii casei Sf. Spiridon au revenit asupra hotărârei ce o luase de a nu achita salariile funcționarilor, de cît la 25 a lunei, și eri funcționarii și-au primit salariile lor pe luna curentă.

Mesagiul de deschidere al corpurilor legiuitoare, la 15 Noembrie, va fi citit de M. S. Regele.

Seminariile. — Consiliul general al instrucției publice, din care fac parte, între alții și d-nii V. I. Radu și Cădere, profesori în Iași, și părintele Savin, rectorul Seminarului, ca delegat, s'au întrunit la minister și s'au ocupat, între altele, de actualul program al seminariilor.

Comisia a hotărît să prelungească cu un an—adică de la 7 la 8 ani—durata studiilor în Seminarii.

Pentru acest sfârșit, s'a dat o mai mare estindere studiilor cuprinse în programe. S'au augmentat, în special, orele de curs la l. romînă. S'a creat, în fie-care seminar, cîte o secție profesională unde viitorii preoți vor învăța industriile manuale și agricole, spre a le putea propaga mai târziu în parohiile lor.

Noul program va fi supus consiliului permament și va fi pus în aplicare în Septembrie 1908.

Colegiile electorale ale județului Neamț au fost convocate: colegiul I pentru ziua de 16 Decembrie; al II-lea pentru 18 și al III-lea la 20 Decembrie, spre a alege consiliul general, care a fost disolvat.

D. Gr. M. Buicliu, consilier la înalta Curte de casație, va fi trecut la pensie pe ziua de 1 Ianuar 1908.

D. G. Simionescu a fost ales primar al comunei rurale Strunga și d. G. Butoianu, ajutor de primar.

Eri membrii consiliului comunal au ținut ședință la orele 5 p. m., sub președinția d-lui N. Gane, primarul orașului.

Consiliul s'a ocupat cu votarea mai multor scutiri de taxe și credite și apoi a hotărât să sporească salariile preoților supranumerari din localitate.

Dl. Căzlaru, comptabilul camerei de Comerț a fost autorizat să țină lecții practice de comptabilitate secretarilor corporațiilor din localitate.

Duminică s'a făcut în localul școalei din tîrgușorul Bivolari, distribuirea de cărți precum și a îmbrăcămintei la 25 elevi fără mijloace, provenite din beneficiul neto de 500 lei dela serata dansantă organizată în ziua de 26 August de către d-nii dr. Arghir Babeș, econom Vrînceanu, Arist. Bogdan, dirigintele oficiului, Gh. Bădărău, F. Desiderato, N Ripeanu, I. Maxim, inspect. Gafencu și sub patronajul d-lui Gh. Kernbach prefectul județului.

După distribuirea obiectelor, au vorbit d-nii Sachelarescu, revizor școlar și N. Ripeanu dirigintele școalei, care au îndemnat mulțimea să'și trimeată copii la școală acolo unde pot învăța lucruri folositoare pentru a-și ușura existența în viitor.

CARNET SF-ților MIHAIL și GAVRIL

— Joui 8 Noembrie 1907 —

D-nii: Mihail Vlădescu (București), Mihail Miclescu, dr. Gabriel Socor, Mihail Tomida, Mihail Țilenschi, Mihail Petraș, căp. Mihail Negruzzi, Mihail Lazăr, Mihail Codreanu, Mihail Carp, Mihail Mihailescu, Mihail D. Mihail, Mihail Friciu, Mihail Bottez, Mihail Alexandrescu, Mihail Antoniu, Mihail C. Dimitriu, Mihail Popovici, Mihail Popescu-Ciocănel, Mihail Simionescu, Mihail Handoca, Mihail Ghițescu, Mihail Haralamb, Mihail Virnav-Liteanu, Mihail Papadopol, Mihail Sturza, Mihail Ionescu, Mihail Popescu, Mihail Gheorghiu, Mihail Bogdan, Mihaii Butman, Mihail Gh. Bălănescu.

In cursul viitoarei săptămîni se va organisa o mare goană la Voinești, la care vor lua parte un mare număr de amatori de vănătoare din localitate.

O crimă s'a făptuit ieri în jud. Neamț. Tînărul Gh. M. Cobzariu din Mărgineni a descarcat două focuri de revolver asupra concubinei sale Zamfira Pădurariu, rănind'o grav la mîna dreaptă.

Criminalul a fost arestat.

Corul Mitropolitan, de sub conducerea d-lui D. Dimitriu, va organiza o serie de concerte în sala corului, avînd un repertoriu nou și ales.

Concertele vor urma cîte unul în fie care lună.

D. Neculai Roșculetz a fost reîntregrat în postul de intendent al spitalului rural din comuna Negrești.

Eri a încetat subit din viață în strada Vîntu, muncitoarea Elena Antoniu.

D. C. Dutcovici, delegatul sfatului sătesc din Ruși, comuna Belcești, a fost revocat, din cauză de abateri de la datoriile sale.

Poliția din Brăila a cerut urmărirea și prinderea potemchiniștilor Petre Kolbașa și Havril Petenco, care au dispărut de sub paza poliției de acolo.

Știri școlare. — Pe lîngă școala din comuna Brăești, s'a înființat un curs de adulți.

— D. Dimitrie Sachelarescu, revizor școlar al județului, se va reîntoarce mîine din inspectarea școalelor din județ.

— D-na Maria V. Ulmann a fost numită învățătoare la școala din cotuna Scobinți, comuna Brăești.

— Normalistul Constantin Dimitriu a fost numit învățător la școala din Brăești în postul al II-lea.

După cum am anunțat, dela 26 Noembrie — 1 Decembre a. c., se va ținea în capitală conferențele maiștrilor de gimnastică din țară.

La aceste conferențe se vor face lecțiuni practice de gimnastică, metodica gimnasticei cu aplicarea ei, exerciții de scrimă și patinaj, noțiuni de fisiologie, exerciții de gimnastică la aparate lecțiuni practice etc.

Nici până astă-zi nu s'a numit încă un ajutor de registrator la epitropie, cu toate că postul e vacant de mai bine de o lună de zile.

Cei de la clubul liberal au hotărît numirea d-lui Virgil Georgescu, fiul d-lui dr. Iuliano,—contra căruia însă se împotrivesc epitropii.

O nenorocire s'a întîmplat eri după amează, la gară.

Lampistul Gheorghe Dumbravă alunecînd de pe un vagon, a căzut jos, fracturîndu-și piciorul stîng și făcîndu-și mai multe leziuni la cap.

Nenorocitul a fost dus la spitalul sf. Spiridon și internat în secția d-lui dr. Bottez.

Mîine fiind sărbatoarea sfinților Arhangheli Mihail și Gavril și atelierele tipografiei noastre fiind închise, viitorul număr al ziarului nostru nu va apărea de cît Vineri, 9 Noembrie, la orele obișnuite.

Parchetul a încuviințat înmormîntarea servitoarei Maria Crăciun dela d. inspector de mișcare Niculescu, care s'a sinucis Duminică, aruncîndu-se jos de la etajul al treilea.

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZURI DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ȘI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAȘI

Onorate Domn și Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regatului Romîn s'a deschis în IAȘI sub Firma

NOUA ȘI PRINCIPALA

— COLECTURA ROMÂNĂ —

TH. P. MAXIMOVICI. IAȘI

Dacă ați mai jucat la loterie până acum și norocul nu va favorizat însemnează că trebue *să mai schimbați colectorul* căci numai așa se va schimba și **Norocul.**

Incercați a cumpăra bilete pentru **Clasa** I a loteriei III-a din colectura mea — e mai mult ca sigur că *norocul vă urmăreşte.*

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III-a s'au pus în vînzare cu prețurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un sfert 3 lei — Una jumătate 6 lei — Un los întreg **12** lei

In speranță că la cea d'intâi tragere Vă voi putea servi cu **un cîștig principal** vă rog a primi stima ce vă păstrez

Colector Principal

TH. P. MAXIMOVICI—Iași.

Justiție pentru săteni

III

Instituției judecătorilor de ocol de astăzi, nu i se poate găsi alt cusur, de cît că aceste judecătorii, fiind în unele locuri prea îndepărtate, nu sînt la îndămâna țaranilor, cari trebue să alerge luni întregi după dreptate. De aici ideea de a se înmulți numărul acestor judecători, cari să umble prin bordeie cu călimara în brâu, să ia la descusut pe fiecare țaran, despre supărările pe care le are, și să-i facă dreptate.

Acest sistem nu poate fi admis.

Distanța pe care-l desparte pe țăran de judecătorie nu-l înspăimîntă; respectul pentru judecător e cu atît mai mare, cu cît îi trebue țăranului mai multă osteneală ca să ajungă pînă la el. Țăranul nostru, cînd e convins că are dreptate, face ori ce sacrificii pentru a o obține, și rare ori se vede țăran făcînd procese de șicană. Aceasta se datorește tocmai faptului că judecătoria e cam departe, și țăranul nostru se ține de un sfat foarte prielnic: el nu dă vrabia din mînă pe cioara din par. Facă-se, însă, o schimbare în sensul ca la poarta fiecărui țaran să fie o judecătorie, ispita îi va îndemna pe mulți să-și încerce norocul; în lipsa vecinului, se va tîngui judecătorului că acesta i-a împresurat o bucată de pămînt; judecata sumară va lua din pămîntul vecinului și va da jăluitorului atîta cît acesta ar putea dovedi, că i s'a răsluit, cu marturii cari în curînd vor deveni o speciafitate, ca în tîrguri.

Cel ce vrea dreptate, să o caute; dar, pentru obținerea ei, să nu i se puie piedici. Țăranului nostru i se pun piedici, în două chipuri: prin legile care par a fi alcătuite tocmai în acest scop, și de către agenții administrației, cari sunt tot-deauna necinstiți și caută a jăfui pe acei cari au nenorocirea să recurgă la serviciile lor.

Pentru a lămuri mai bine aceste lucruri, să arăt ce se întîmplă cu judecățile țăranilor, și ast-fel se vor vedea greutățile ce întîmpină ei.

Voiu vorbi numai de pricinile civile.

Ori cine introduce o reclamație la judecătoria de ocol, trebue să-și îndeplinească singur procedura. Pentru reclamație, taxele sunt destul de reduse: un leu până la o mie de lei, doi lei pentru sumi mai mari, adică până la 1500 lei. In ceea ce privește reclamațiile privitoare la pămînturile date sătenilor prin legile de improprietărire, ele sunt scutite de timbru. In această privință, țăranii se bucură de o lege excepțională.

Asupra acestei chestiuni nu este nimic de zis; nici o ușurare nu mai este de făcut.

Odată reclamația introdusă, încep greutățile.

Reclamantul trebue să primească duplicatul reclamației și o țidulă, adică un fel de citație, pe cari să le înmîneze pîrîtului. Pentru a căpăta această țidulă, el trebue să deschidă punga și să dea cîțiva gologani practicantului de la arhivă, care face țidula, o înregistrează, o duce la iscălit judecătorului, etc.

De multe ori, fiind îmbulzit de lucrări, practicantul nu poate face îndată țidula, și cînd o face nu mai are cine s'o iscălească, fiind-că judecătorul a plecat. Atunci țăranul care vine de departe, e nevoit să rămâe în oraș, pînă a doua zi.

Țidula trebue dusă la Primărie, spre a fi înmînată pîrîtului. Aici alți gologani, și alte zile perdute.

La ziua judecății, dacă procesul se amână, țăranul nu poate să capete o nouă citație în aceieși zi, și e nevoit să se ducă acasă, să se întoarcă la judecătorie, peste cîte-va zile, pentru a-și scoate citația, să se ducă la primărie ca s'o înmâneze, perzînd iarăși zile întregi, vărsînd iarăși gologani în punga ajutornlui de primar, a secretarului comunal, ba chiar și a vătăjelului, pentru a căpăta dovada de înmînarea citației.

Și de cîte ori procesul nu se amână, procedura ne-fiind îndeplinită conform cerințelor legei? Dacă citația se înmânează de către delegatul de cotună, în loc de primar; dacă nu se îndeplinesc formalitățile prevăzute de art. 74 pr. civ.; dacă nu se dă citația cu cel puțin 3 zile libere înainte de ziua judecății, conf. art. 84 din legea pentru judecătorile de pace, procedura nu e complectă.

(Va urma) **Artur Gorovei.**

La Magazinul

Frații POLLINGHER

AU SOSIT

Renumiții **Șoșoni** și **Galoși**

Adevărați Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invențiune contra lunecări

Ultime informaţii

Cu toate desminţirile date de ziarul *„Independance roumaine“* menţinem că d. Costinescu ministrul de finanţe va aduce modificări însemnate la proectul de lege referitor monopolului alcoolului spre a satisface cerinţele cîrciumarilor protestatori.

Astă noapte a fost arestat trecînd în mod clandestin Prutul pe lîngă Bivolari, cadetul rus, elev al şcoalei militare din Petersburg, Anton Bardaszevici fiul generalului Bardaszevici. El va fi ţinut arestat în timp de 5 zile ca măsură de carantină, iar pe de altă parte s'au luat informaţii de la autoritaţile centrale spre a se şti ce urmări să se ea.

Tînărul Bardaszevici face parte din mişcarea revoluţionară. El era imbracat în uniforma şcoalei.

D. doctor Juvara, excelentul profesor şi chirurg, făcînd un nou abces, s'a supus astăzi unei operaţiuni care a fost făcută de domnii doctori Carnabel din Galaţi şi de d. doctor Stefănescu-Galaţi.

Intervenţia chirurgicală s'a făcut cu tot succesul dorit.

D. profesor doctor Juvara se află în afară de orice pericol.

Un cetăţean din comuna Belceşti, venind alaltăeri în Iaşi, se convinse că haina ce-o purta — un pardesiu cam «înaintat în vrîstă» — nu corespundea vremei friguroase de afară. Cetăţeanul merse la teatru la spectacolul din sara aceea, în speranţa că va putea face schimb cu unul din paltoanele ce vor fi etabate în garderoba de acolo.

Cetăţeanul reuşi. Dar, din nenorocire pentru el, în pardesiul pe care bucuros îl lăsase în garderoba teatrului, se afla un semn, graţie căruia s'a putut uşor stabili cine a făcut schimbul.

Aşa că cetăţeanul din Belceşti fu nevoit să lepede paltonul şi să-şi repue pardesiul.

Poliţia noastră de siguranţă a arestat pe un bulgar cu numele de Stoian.

La percheziţia ce i s'a făcut, s'a găsit la el un revolver Manlicher, încărcat cu 6 focuri şi o însemnată sumă de bani.

Se crede că acesta ar fi un revoluţionar.

Parchetul din Focşani a cerut telegrafic autorităţilor din localitate prinderea şi arestarea lui Iohan Sande şi a soţiei lui Maria, care au dispărut din serviciul d-lui C. Tatovici, furînd mai multe bijuterii de valoare, între care: o pereche cercei de aur cu pietre de briliant, o altă pereche tot de aur, mai multe inele de aur cu briliante, o braţeletă şi 325 bilete de bancă de 100 şi 20 lei.

Parchetul general de Iaşi a remis ministrului justiţiei dosariul falimentului fostului bancher I. Leff, arătînd toate înşelăciunile ce le-a comis acest individ şi sublinii.d faptul că Leff a perdut o mare parte din bani, în joc de cărţi.

Parchetul general mai arată că Lef a fost prins şi arestat la Monaco şi cere ministerului să facă cuvenitele demersuri spre a obţine extrădarea lui.

Cu extrădarea aceasta se va petrece însă, următorul fapt: principatul Monaco se împarte în două părţi, din care una sub jurisdicţia franceză şi cealaltă sub jurisdicţia micului principat.

Dacă Leff ar fi fost prins pe teritoriul frances, extradarea se va face uşor întru cît există convenţia de extrădare între Franţa şi Romînia. Dar dacă a fost prins pe celalalt teritoriu atunci extradarea se va face cu dificultate.

Unde a fost prins—nu ştim.

Pe nişte terenuri din judeţul Putna, aparţinînd d-lor I. Corjescu şi A. D. Handoca din Iaşi, s'au descoperit mine de cărbuni.

Proprietarii vor pleca în astă-seară la Buda-Pesta spre a se înţelege cu o societate de acolo ca să exploateze acele mine.

D. Grigore M. Buiueliu, consilier la nalta Curte de Casaţie, a cărui retragere la pensie, din oficiu, pare că a fost hotărîtă, a fost, în vremuri, o ilustraţie a baroului ieşean şi a făcut parte şi din magistratura ieşeană: procuror în 1869; procuror de curte în 1870; procuror general de la 26 August 1874—16 Mai 1876.

La 8 Februarie 1894, fu numit consilier la Casaţie. D. Buieliu are 20 ani de vechime în magistratură şi vre-o 13 ani, vechime în grad.

D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, va inspecta în zilele de 13 şi 14 Noembrie regimentul 13 Ştefan-cel-Mare din localitate.

D-sa va trece apoi în inspecţie trupele din garnizoana Vaslui.

Astăzi s'a ţinut la prefectura de judeţ licitaţia pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

După ce va isprăvi cu inspectarea parochiilor din judeţ I. P. S. Sa Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, va inspecta şi parochiile din locatate.

Revizoratul şcolar al judeţului va fixa mâine chestiunile ce se vor discuta în conferinţele lunare ale institutorilor şi ale învăţătorilor.

Guvernul a desminţit la vreme svonurile că s'ar fi interzis exportul cerealelor. Faptul în sine pare adevărat, nu există nici o circulară care să oprească acest export, dar guvernul a recurs la o stratagemă ca să se oprească eşirea din ţeară a produselor agricole. Această stratagemă a fost importată din Rusia. Guvernul nu dă vagoanele necesare pentru export, de aceea se explică că în inspectoratul al VI-lea de mişcare nu se încarcă de cît 30 de vagoane pe zi, pe cînd se găsesc în şuri şi sub cerul liber mai în toate gările mai bine de 6000 de vagoane.

Această măsură a guvernului e dăunătoare intereselor generale şi ar fi preferabil ca guvernul sa vie cu o circulară în care să declare că exportul e interzis, în chipul acesta nu s'ar lăsa să se îngrămădească atîtea cereale în umezeală şi sub zăpadă în cerul liber.

Ieri s'a desbătut înaintea tribunalului Iaşi Secţia comercială, cererea d-lui Leo Geller, de a se autoriza funcţionarea *Societăţei anonime foastă Leo Geller & C-o Fabrică de Ţesătorie.*

In urma avisului favorabil al Camerei de Comerţ, care pune în relief utilitatea întreprinderea, moralitatea fondatorilor şi administratorilor, exactitatea inventariului etc. Tribunalul ascultînd conclusiunile Ministeriului public, a dat cuvenita autorisare.

Iaşul se îmbogăţeşte cu un stabiliment industrial de primul rang, luîndu-se în considerare capitalul social care e de 800,000 lei şi numele fondatorilor printre care se numără: societatea anonimă Marmorosch Blank & Co. care a subscris 200,000 lei, Luca Niculescu fruntaşul comerciului din Bucureşti şi concetăţenii noştri d-nii Gheorghe Lascar, C. B. Penescu, Lascar Antoniu şi Leo Geller.

Sufletul acestei intreprinderi e dl. Leo Geller care va fi şi unul dintre administratorii societăţei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 7 Noembrie

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astăzi au cîştigat:

3000 lei No. 31058, 33778, 44302, 55271.
2000 „ No. 57659, 32340, 8268, 42726, 5740, 51635, 35483.
1000 „ No. 56086, 24415, 32216, 6741 14004, 3190, 14422, 57190, 2700, 16178.
500 „ No. 11840, 17091, 4502, 39447 24584, 12122, 12148, 24034. 9198, 56339, 12451, 2373, 16256, 30452, 50261, 52946, 56114, 10777, 27392, 32640, 45546, 119, 20471, 50391, 46253, 45258, 51674, 7673.

Reformă definitivă

Bucureşti.—D. Ionel Brăteanu şi-a asociat pe d-nii: Juvara, Al. Constantinescu, Duca şi Victor Antonescu pentru a da o formă definitivă proectului tocmelilor agricole în conformitate cu discuţiunile urmate în comisiunea parlamentară.

O misiune a d-lui Costinescu

Bucureşti. — Cercurile liberale afirmă că neînţălegerea continuă între miniştri cu privire la principiul cassei rurale.

D. Sturdza persistînd în ideia că cassa rurală nu trebuie se fie o instituţiune mixtă, d. Costinescu a capatat însărciuarea de a interveni pe lîngă M. S. Regele.

Se spune că M. Sa ar fi de părerea d-lui Costinescu în această chestie şi nu de părerea d-lui Sturdza.

Reforma militară

Bucureşti. — Ministeru de răsboiu are gata un proect prin care se schimbă cu totul organizaţia armatei romîne.

Serviciul militar va fi redus la 2 ani. De asemeni se vor face mari reforme în organizarea cavaleriei şi infanteriei. Nu este sigur dacă aceste reforme vor putea fi puse în aplicare pînă la 1 Aprilie.

In orice caz parlamentul le va vota în sesiunea aceasta.

Expulzări

Bucureşti.—Se dă ca sigur expulzarea din ţară a unor numeroşi camatari.

Se asigură chiar că în consiliul de miniştri ţinut eri s'au iscălit un număr de decrete de expulzare.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Eri a avut loc un consiliu de miniştri care s'a ocupat cu chestiunea proectelor care trebuesc modificate în senzul discuţiunilor urmate în comisiunea parlamentară.

Consiliul va urma 3 zile de arîndul şi se vor discuta şi expunerile de modive ale diferitelor proecte.

Numai după aceasta se vor prezenta M. S. Regelui spre a alcătui mesagiul de deschiderea Corpurilor Legiuitoare.

Proces amânat

Bucureşti.—Azi urma să se judece procesul intentat profesorilor Gh. Ghibănescu, M. Ţilenschi şi Gr. Patriciu de către consiliul permanent al instrucţiei.

După toate probabilităţile procesul se va amâna, de oare-ce d. Virgil Arion, apărătorul profesorilor inculpaţi se află bolnav.

Camera austriacă

Viena.—Camera deputaţilor discutînd moţiunile de urgenţă privitoare la urcarea anormală a preţurilor merindelor, ministrul agriculturei d. Ebenhoch a declarat că dat fiind epizotiile ce domnesc actualminte în Rusia, permisiunea de a se importa vite din Rusia ar avea de consecinţe o catastrofă şi de acea nu va da nici odată o aşa permisiune, (vii aplauze din partea agrarienilor, protestări pe băncile socialiştilor). Voia de a se importa vite în abatorii ce s'ar stabili la graniţă ar avea, a zis ministrul, de consecinţă că Germania va interzice exportul nostru în Germania. Ministrul şi-a desvoltat apoi programul în mijlocul aplauselor agrarienilor.

Sate atacate de bande

Constantinopol. — Ziarele turceşti spun că o bandă bulgară a atacat alaltă-eri noapte satul Utiscutsa Caza Palanca, din vilaetul Uescueb.

Urmărită de trupe banda a avut 2 ucişi şi s'a ascuns în satul Ivankofce Caza Kratovo, unde fiind atacată de trupe a mai avut 3 ucişi, fiind înconjurată.

Chestia scandalului din Guinea

Paris.— Camera deputaţilor. — D. Pulch interpelează guvernul în chestia scandalurilor din Guineea franceză, unde în 1900 fără motiv plauzibil un locotenent a pus să se incendieze un sat indigen şi să se execute fără judecată mai mulţi şefi. Interpelatorul face responsabil pe administratorul provinciei care a avut cunoştinţă de acest fapt şi nu l'a pedepsit.

Ministrul coloniilor, d. Milles Lacrois arată care a fost rezultatul anchetei ordonată cu acea ocazie.

Camera adoptă apoi un ordin de zi de încredere, votîndu-l cu 334 voturi pentru şi 53 contra.

Inisipirea vasului „Kaplan“

Constantinopol. Toţi cei 300 pasageri de pe vasul „Kaplan“, înăsipat lîngă capul Heraclea au fost salvaţi. Opt oameni ai echipagiului s'au înecat.

Bandele bulgare

Constantinopol. O bandă bulgară a fost bătută la Ututschitsa. Din 100 oameni ce avea banda, a perdut 24 oameni ucişi. La Iwanfatza i s'a mai omorît încă 6 comitagii; restul bandei a fugit.

Starea lui Campbell Bannermann

Londra,—Starea primului ministru Sir Campbell Bannermann este satisfăcătoare, dar avînd în vedere apropiata deschidere a sesiunei parlamentare este necesar ca primul ministru să se mai odihnească cîtva timp.

Un proces interesant

Petersburg —Procesul public în faţa tribunalului Superior Militar intentat contra generalilor Stoesel, Fock, Smirnow şi Reiss a fost fixat pe ziua de 10 Decembrie.

Demersuri contra bandelor

Constantinopole.—Ministrul Turciei la Atena a primit ordinul de a face demersuri pe lîngă guvernul grecesc în contra trecerei graniţei greceşti de către bande.

Călătoria Impărătesei Germaniei

Ymuiden.—(Olanda).—Jahtul „Hohenzollern“ avînd pe bord pe împărăteasa Germaniei a intrat în port la ora 8 jum. dimineaţa în mijlocul ovaţiunilor entuziaste ale mulţimei adunate pe cheiurile portului şi a salvelor de tunuri trase de forturi. Impărăteasa s'a coborît la ţărm unde a fost salutată de baronul Bentinek în numele reginei Olandei precum şi de primarul oraşului, la ora 10 dim. Impărăteasa urcîndu-se în tren a plecat spre castelul Lov în mijocul ovaţiilor mulţimei.

Un congres al slavilor

Petersburg,—Cercurile dumei discută eventualitatea unui Congres al tuturor slavilor, Ziarul „Nevoie Vremja“ propune să se aleagă pentru ţinerea congresului aniversarei de la San-Stefanoşi să se invite în mod solemn deputaţiuni nii militare ale slavilor din balcani cu această ocazie.

Din Camera Franceză

Paris. — Camera a discutat în şedinţa sa de dimineaţă bugetul Coloniilor. Dl. Jacques Chaumie a protestat contra tolerărei localurilor unde se fumează opiul în Indochina şi în toate porturile de rezboiu zicînd că astfel se degradează funcţionarii statului sau în ori-ce caz calităţile necesare ofiţerilor şi marinarilor noştri se amorţesc, se perd.

Călătoria d-lui Taft

Petersburg. D. Taft secretarul de stat de la departamentul rezboiului al Statelor Unite a plecat din Irkutzk mergînd la Petersburg.

Chestia atentatului din Cetinge

Buda-Pesta.—Deputaţii Babocsany şi Csepany au eşit din partidul independenţei în urma şedinţei de azi. Deputatul Mandvei Grat, a interpelat pè ministrul justiţiei în chestia pretinsei violări a legei de către parchetul curţei supreme din Triest, cu ocazia arestărei lui Radovici, fost preşedinte al consiliului muntenegrean, bănuit de complicitate în atentatul plănuit contra familiei princiare din Cetinge. Interpelatorul pretinde că această violare a legei este datorită unor motive de oportunitate politică şi relaţiunilor actuale între guvernul Muntenegrean şi Austro-Ungaria.

Cetinge.—Ştirile din Belgrad, răspîndite în ziarele străine şi spunînd că din cauza afacerei cu bombele ce trebuiau svîrlite la deschiderea Camerei muntenegrene, se fac cercetări în masă şi că s'au şi arestat principalii reprezentanţi ai opoziţiei sunt false.

Nu s'au arestat de cît cîteva persoane fără însămnătate şi bănuite că aveau cunoştinţă de complot, dar şi ele vor fi puse în libertate îndată, căci principalii culpabili în acest complot nu se află în principat. Guvernul a luat deci măsuri speciale. In ţară este linişte pretutindeni.

Universitate închisă

Kiev.— Agenţia Westnik spune că studenţii cercînd să facă obstrucţiuni în urma interzicerei de a ţinea întruniri, senatul Universitar a ordonat închiderea Universităţei pînă la 25 Noembrie.

Primăria Comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

No. 19422
1907, Noembrie 5

Noi Primarul comunei Iaşi avînd în vedere dispoziţiunele art. 153 din legea sanitară prin care ni se dă dreptul a ordona repararea sau construirea din nou în comptul proprietarilor de latrine, de canale de scurgere, de pavaje în curte, de asemenea de a dispune închiderea unei case şi a obliga pe locatari la golirea ei, dacă casa este lipsită de latrine salubre, precum şi de a îngrădi în comptul proprietarului locurile neimprejmuite.

Dispunem

Se dă un ultim termen pînă la 23 Aprilie 1908 tuturor proprietarilor a căror proprietăţi au vre-una din lipsurile aratate mai sus şi-i invităm ca să-şi scoată din timp cuvenitele autorizaţiuni căci odată acest termen trecut, li se va aplica de îndată disposiţiunele articolului sus citat. P-ne 796.

Se caută lucrători lăcătuşi la fabrica de frânghii din COPOU.

O odaie mobilată de închiriet în strada Albă No 27 chiar de acum.

Patinaj

Aducem la cunoştinţa onor. Public că pe terenul alăturea de Uzina Tramvaiului, intrare prin str. Moţoc, se va deschide în curînd un *mare patinaj*, care va fi deschis şi seara, fiind iluminat cu electricitate.

Intrarea în zile de lucru va fi 50 bani de persoană, duminicile şi sărbătorile 25 bani; abonamente pentru tot sezonul iernei lei 10.

In caz dacă patinajul va fi bine vizitat se vor aranja diferite serbări cu muzica militară etc. cu care ocazie preţurile de intrare vor fi schimbate.

Direcţiunea Tramvaiurilor Electrice

TEATRUL NAŢIONAL

Un excelent ansamblu de operete Franceze va da două representaţiuni în Iaşi

Luni, 19 Noembrie

La fille de M-me ANGOT

Marţi, 20 Noembrie

Le Grand MOGOL

Locaţiunea la „THALIA“

A sosit vrăjitoarea de cărţi

ANETA ENACHE

Care ghiceşte trecutul, prezentul şi viitorul.

—Strada Crucei 16, casele Iţic Croitoru—

Bereria „ZIMBRU“

— din Piaţa Unirei —

Mîncări calde şi reci la ori-ce oară — de zi şi noapte. —

ADMINISTRAŢIA NOUĂ
ION DEMBINSCHI

A. Kirilovici

AVOCAT

S'a mutat Strada Golia 35

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Rădulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

NORBERT OSTERSETZER.--IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.--Iaşi

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a I-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a treia loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 12 Decembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 7 Noembrie cu preţurile riginale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a treia tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uŭ broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IAŞI: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30c.

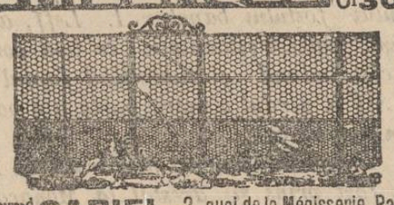

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... Of 25

Chassis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abeils, le mètre carré... 1 30

Volière à 2 Places..... 7 »

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: Of 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 289. Sîmbăta 10 Noembre 1907

Iaşi 9 Noembrie 1907

De un timp încoace, orice vorbă spusă în cutare împrejurare de oamenii noştri politici, este transmisă şi comentată şi aceasta cu drept cuvînt.

Or-cît firea omenească,—care pare astfel croită în cît fiecare să puie ceva şi din personalitatea sa atunci cînd are rolul de transmiţător,—ar căuta să redea lucrurile într'o anumită formă, este bine şi just ca oamenii noştri politici să vorbească, mai cu samă în împrejurările prin care trecem astăzi.

Şi lumea priveşte cu ochi buni pe acei ce spun lucrurile în mod franc şi clar şi ea pune un vădit interes în discuţiunile menite a stabili adevărul, din multele şi variile versiuni care circulă acum mai mult de cît or-cînd.

In momentele aceste de ameţeală, în care se găseşte ţara din pricina focului prin care a trecut, şi mai cu samă din pricina aflărei la cîrma statului a unui guvern care nu ştie ce vrea—din pricina că vrea prea multe, —în acest timp cînd toată lumea aşteaptă găsirea mijloacelor salutare care să asigure liniştea în ţară, e foarte bine ca oamenii politici cu adevărat să-şi spuie cuvîntul, să vie în mijlocul mulţimei şi prin critica măsurată şi analiza justă să arăte ce este greşit în soluţiile propuse sau ce este adevărat din cele ce spun asupra frămîntărilor din cutare organizare politică.

Momentele aceste de turburare, însă par bine alese de către speculatorii de spirite slabe, de acei ce se înconjoară de elementele nemulţumite dintr'o organizare politică, de acei care nu pot fi consideraţi macar oameni politici, fiindcă le lipseşte acel substrat de inteligenţă, cultură şi activitate, care formează puterea şi prestigiul omului politic. Aceşti oameni cred a da dovadă de abilitate *politică* cînd ne îndesesc cu un sistem oarecum negativ, acel de a dezminţi lucruri de care în realitate n'au habar — căci nu aveau chemare de a şti *prin ei* adevărul şi mai puţin autorizarea de a confirma sau dezminţi.

Pentru o spusă, care are oarecare vădită importanţă şi merită să fixeze atenţiunea noastră, oamenii aceştia expun—dar nu în faţa marelui public— lecţii întregi în care teoriile mai mult originale de cît pline de adevăruri abundă, doar, doar, se vor găsi unii naivi să-i creadă.

Ei utilizează şi perzistă în acest sistem şi eu înţeleg perzistenţa aceasta în utilizarea unor procedeuri asupra legalităţei cărora—legalitate izvorînd din organizarea partidelor noastre politice—n'ar fi nimic de zis, pe cîtă vreme forma pe care o îmbracă ie cu meşteşug aleasă. Din acest punct de vedere sistemul e demn de admiraţie şi încă de admiraţie sinceră.

„Lungimea teoriilor este şi ea necesară, pentrucă, de multe ori, o expunere consistă, necesitînd cuvinte puţine, te sileşte la o concentrare a ideilor, atunci cînd sunt, o concentrare cu atît mai desăvîrşită cu cît, din tot ce ai avut de spus, trebuie să rezulte la toată urma o definiţiune, un principiu" [1]).

Lungimea teoriilor mai este necesară, însă, şi în alte împrejurări. Ele se vor utiliza de atîtea ori, de cîte ori auditorul,—deşi întrunit în saloane sau odăi luxoase, în stil oriental, —în parte sau în totul, nu ar putea constitui un mediu destul de apt ca să perceapă lucruri înalte şi ca să şi le asimileze.

Faţă cu asemenea elemente sau, mai bine zis, faţă cu asemenea apostoli, trebuie vorbit în franţuzeşte, şoptit la ureche şi fără a uita să închei prin a da şi cuvîntul de onoare, că ai autorizaţie de a spune lucrurile care le spui.

Incă ceva care justifică sistemul, este menţiunea stărei de lucruri actuale: oamenilor, cari se pretind politici şi care trăesc din legende, le convine foarte bine starea de lucruri turbure de astăzi şi pe care ei umblă şi mai mult s'o încurce. Situaţiile limpezi, lumina mare a zilei senine, nu le convine—căci în atari împrejurări trebuie dovezi de aptitudini, capacitate şi putere de muncă, spre a putea să te impui. In vremurile turburi, însă, norocul oarbei întîmplări sau munca altuia, poate fi uşor mascat şi personagiul să pretindă la situaţiuni nemeritate.

Şi astfel de rezultate se obţin prin două căi: una tinde la căştigare de partizani prin perspectiva unui viitor care va fi cu totul de partea ta, şi alta tinde a menţine starea de ameţeală, de turburare, atît de princioasă celor insuficienţi.

La cea dintăi se ajunge prin făgăduieli, la cea de a doua prin dezminţirea oricărui cuvînt menit a împrăştia lumină şi a pune capăt unei stări de anarhie.

Iar naivii, sau vor crede fără să cerceteze, sau dacă vor cere probe, li se vor spune lucruri absolut contrare perfectului adevăr şi se vor dezminţi—cu vădită rea credinţă—lucruri riguros exacte.

Ne aducem aminte—ca să nu cităm de cît un singur exemplu istoric—de afirmaţia d-lui D. A. Sturza, făcută în ajunul căderei partidului său de la putere, că va sta încă zece ani la guvern. Ce a fost adevărat din tot ce-a spus d. Sturdza? Şi d-sa este şef de partid şi om politic—nu un insuficient politician.

Efectele unor asemenea procedeuri sunt deci efemere, iar politica cu adevărat, de principii se reazămă pe partizani convinşi, pe realitatea faptelor, pe realitatea meritelor şi uniţi prin sinceritatea sentimentelor, —nici de cum pe şoapte şi dezmintiri copilăreşti, făcute cu bună ştiinţă că nu spui adevărul cînd faci o atare dezminţire, fie ea chiar într'un mod deghizat făcută.

Altfel munca-i degeaba. *

N. R. Articolul acesta, cu mici deosebiri, a apărut şi în ziarul «Evenimentul» cu data de 8 Noembrie 1907.

1) Pentru a da o formă mai doctă spuselor noastre, am împrumutat pasagiul acesta în întregime dintr'un articol al unui confrate local purtînd data de 7 Noembrie 1907.

Dacă cetitorii nu vor pricepe nimic să nu se arăte surprinşi—nici noi nu l'am înţeles.

In legatură cu unele spuse ale ziarelor cu privire la condiţiunile în care s'a stabilit înţelegerea între d. P. P. Carp şi fruntaşii partidului conservator asupra programului partidului, şi motivat de unele afirmări ale unor confraţi conservatori din localitate, credem că e bine să reproducem următoarea declaraţie făcută de d. M. B. Cantacuzino, Mercuri 7 Noembrie, ora 3 d. a., în grefa Curţei de Apel secţia II-a.

„Nu mă întrebaţi ce scrie *Evenimentul* căci eu nu ştiu ce se petrece la acel ziar. Eu citesc *Opinia*.

In privinţa programului partidului am vorbit Luni cu d. Carp. Şeful partidului mi-a istorisit fazele prin care a trecut această chestiune din momentul întrunirei comitetului executiv al partidului şi de cele două întrevederi ce le-a avut cu d. Bădăreu.

Mi-a mai spus că n'a inzistat asupra proiectului majoratului în urma cerinţelor d-lui Ioan Lahovary şi că a adoptat, ca făcînd parte din programul partidului, proiectul d-lui Take Ionescu in privinţa Băncei Agrare, pe baza principiului menţinerei marei proprietăţi, întărirea celei mijlocii şi fără obligaţiune creditului statului"!

Avem cuvinte a crede că nimenea nu va îndrăzni a dezminţi veracitatea declaraţiunei d-lui Cantacuzino.

Ea a fost făcută în prezenţa a unui mare număr de personalităţi politice al căror nume l'am putea cita la nevoe.

„Biblioteca"

Un cititor al *Acţiunei conservatoare* comunică confratelui nostru o observaţie foarte justă: cînd, la Bucureşti, librarii fraţi Socec inaugurară biblioteca populară fondată de ei, ei dăruiră Capitalei, fără paradă şi fără de pompă, un locaş cultural de mare importanţă.

Altfel a procedat, la Iaşi d. Iorga, cu casa d-sale de citire pentru poporul român. Casa aceea, pe care o împodobesc uvragii dăruite de savantul domn Şumuleanu, a format un punct din „programul" politic al d-lui Iorga; a fost obiectul celei mai întinse reclame şi a fost inaugurată cu acea cunoscută paradă, căreia primarul Iaşului, care se află la cel mai desevărşit declin al vieţei sale politice, îi pusese vîrf prin prezenţa sa la inaugurare, prin „înflăcăratul" seu discurs şi prin promisia—care, sperăm, nu va fi tradusă în fapt, că comuna Iaşi va înscrie în budgetul ei o sumă de bani pentru casa d-lui Iorga.

Poporul de la Iaşi, dacă are nevoie de bibliotecă, ar fi putut'o obţinea pe altă cale.

D. Iorga crede că poporul are nevoe de carte, fiind-că l'a trimis pe d-sa în Cameră. Inainte n'avea nevoe de aşa ceva.

Ce gînduri s'ascund, de fapt, la temelia acelei biblioteci—ştim cu toţii. De aceea s'a făcut cunoscuta paradă şi cunoscuta reclamă şi s'a reuşit ca primarul Iaşului — acel cu numele — să dee şi el părinteasca sa bine-cuvîntare unei simple încercări de întreprindere politică.

Statului şi comunelor nu li se poate reproşa că nu fac totul spre a da carte celor saraci şi setoşi de a învăţa.

Pe calea cea bună nu era dar nevoe ca să se instaleze o bibliotecă în strada Mutului şi să se umble cu argatul după adunat cărţi.

Cu urgatul, căci d. Iorga, după obicei, şi la inaugurare şi-a cîntat sărăcia în neînţeleasa d-sale proză. Pe de o parte nu era nevoie de bibliotecă, pe de altă, creatorul ei, nu-o poate instala de cît cu ajutorul inimelor blînde.

Insuficienţa bibliotecei şi totala ei lipsă de rost de a fi fost creiată, trebuiau acoperite cu reclamă, cu paradă şi cu discursul scăldat în lacrămi al primarului.

Toate astea s'au făcut din belşug.

Pe cînd biblioteca Socec din Bucureşti s'a pus în lume cu acea totală lipsă de fast, care este caracteristică intenţiei cinstite.

Cînd intenţia ie cinstită, parada nu mai are loc.

CATE-VA NOTE

Sport femenin.

Zestrea este desdăunarea ce se dă —căsătoriei.

*

Cînd te însori comiţi prima prostie în momentul cînd te-ai hotărît să te cuminţeşti.

*

Cînd vei arunca femeei tale mănuşa, ea va rîdica papucul.

*

Inţelepciunea unei femei ie mai ieftină de cît frumuseţea ei.

*

Cînd pacatul împinge pe femee la tualeta ei naturală, femeea dovedeşte că se trage din Eva.

*

Dragostea ie ca boala de copii: cu cît vine mai tîrziu, cu atîta ie mai periculoasă.

*
* *

„Voinţa Naţională" a adoptat, în gazetărie, un curios sistem de pluralitate: aceeaşi informaţie, redactată la fel, o publică de mai multe ori în acelaşi număr al ziarului.

Cu acest chip *Voinţa* va reuşi să-şi umple prea multele coloane, dar va reuşi, tot-odată, să devie de trei ori mai banală de cît este.

Şi nu mai era nevoie zeu?

*

Critica teatrală bucureşteană consacră multe coloane chipului cum Zaccone, care debutează acum în Bucureşti, ştie să moară în rolul lui Corrado din *Moartea Civilă*.

Dacă acei critici ar veni la Iaşi ar vedea ceva mai dramatic: arta unor morţi de-a trăi.

Ar vedea, în adevăr, cum unii morţi politici se agită, se sbuciumă în cele mai desevîrşite accese epileptice. Şi cu cît îs mai morţi cu atîta li se pare mai mult că trăiesc şi că numai ei au dreptul la viaţă.

OAMENI ŞI LUCRURI

Cancer la inimă...

De o săptămînă de zile titlul acesta iritant atrage curiozitatea trecătorilor: iritant în adevăr e cuvîntul grozav care sintetizează una din cele mai fatale suferinţi ale omenirei,—cancerul. Nu e vorba însă în piesa d-lui Lecca de boala propriu zisă; titlul e o figură şi eroul lucrării — un „souteneur" mizerabil dă prilej autorului să pună în evidenţă unul din marile rele ale societăţei moderne, izbînda uşoară a vinătorilor de femei, a vînzătorilor de amoruri abjecte, a lichelelor cari reuşesc să acapareze inimile încrezătoare ale femeilor rănindu-le şi înveninîndu-le fără altă scăpare, fără alt remediu decît—banul.

De care societate e vorba însă? N'aveţi nici-o teamă, cetitorilor: nu e vorba de mediul nostru, de ţara noastră. Acţiunea din fericire, se petrece cu totul departe de noi şi nu e fără interes cred, să meditcăm asupra faptului că d. Lecca — unul din prea puţinii buni scriitori dramatici ai generaţiei de astă-zi—după ce ne-a dat cîte-va lucrări de seamă luate din viaţa noastră socială, se îndepărtează atît de mult de noi prin această din urmă lucrare pe care ne va sili s'o admirăm graţie extraordinarului şi pururi strălucitului talent al d-nei Aristizza Romanescu.

In adevăr personagiile acestei piese romîneşti sunt: ruşi, olandeji, franceji; eroii sunt: diplomaţi neurastenici, snobi, cavaleri de industrie, dar nici unul din „tipuri" nu ne aparţine nouă. Mai mult; date fiind situaţiunile cu totul exotice ale piesei, graiul personagiilor diverse trebuind să apară caracteristic, autorul e *nevoit* a recurge adesea la cuvinte tecnice şi străinisme, posibile de întrebuinţat numai între semne de citaţii. In rezumat: avem dinaintea noastră un epizod destul de interesant din viaţa unei femei bogate Mira Vaini, mama unei tinere «demi-vierge» Sonia şi a unui simpatic secretar de ambasadă, Alexandru.

Nu ştim cum, această femee de 45 de ani e înamorată cu o nebună pasiune de un tip, De Grassant, un pungaş ordinar foarte experimentat, acum în vrîsta ingrată de...50 de ani. El abuzează de iubirea ei, o precupeţeşte, o stoarce o chinueşte şi toate-i reuşesc numai pentru că Mira se teme să n'o afle copiii. Pînă cînd într'o zi Alexandru—informat despre toate—culcă la pămînt pe escrocul-amorez şi.... cortina cade.

In jurul acestui sîmbure de un real dramatism se ţes cîteva scene şi numeroase dialoguri prea interesante, autorul arătîndu-se din nou un abil tecnician, perfect cunoscător al scenei. Dar, încă odată, ce a putut îndemna pe dl. Lecca să culeagă un epizod tocmai dintr'un mediu atît de exotic şi cu totul indiferent literaturii noastre? Ce însamnă pentru noi acea stranie fată ruscă, Sonia? Ce ne interesează un compte-rendu dela curse? Sau acele picante şi spirituale incidente din cabinetul unui comisariat parizian? Cînd un scriitor romîn se înalţă cu imaginaţia la un subiect de interes general şi superior—bunăoară ca d. Lecca în poemul dramatic religios „I. N. R. I." lucrarea lui îmbogăţeşte literatura.

Dar a cheltui imaginaţie şi talent dramatic cu o înlănţuire de împrejurări speciale unui anumit mediu şi care *nu* pot fi ale noastre, însamnă a ne lipsi literatura de o operă pe care ar fi putut s'o aibă, a ne lipsi de controlul asupra originalităţii sale, asupra adevărului şi pătrunderei cu cari i-au fost studiate şi prinse caracterele, situaţiile, legăturile psihologice, într'un cuvînt toate condiţiunile cari dau unei lucrări pecetea de operă literară naţională: e o muncă.... literară complect perdută.

Cu toate aceste îndemnăm pe cetitori să aplaude astă seară pe d-na Aristizza Romanescu, care va face din „Mira" încă o mare creaţiune aparţinînd prin geniul ei—teatrului românesc. Rodion

Monopolul cărciumelor

Printre reformele propuse de guvern pentru resolvirea chestiei ţărăneşti se află şi proiectul de lege asupra monopolului cărciumelor.

Prin acest proiect se crează două regime diferite în ce priveşte cărciumele.

La oraşe, se menţin cărciumarii actuali, ne-autorisându-se deschiderea de cărciume noui, iar o cărciumă închisă, nu se va mai deschide alta în loc.

La sate, cărciumele actuale dispar, creîndu-se în locul lor cărciuma oficială, cărciuma comunală condusă şi administrată de un comitet.

Dacă ar fi vorba numai de vînzarea rachiului, încă chestia e discutabilă, pentru că se rădică unei numeroase clase sociale dreptul la viaţă şi libertatea muncei. Dar aci e vorba şi de vinuri, ceia ce va aduce o puternică lovitură viticultorilor.

Chestiunea însă presentînd un interes social şi economic cu totul superior, credem că datori suntem, să ne spunem şi noi cuvîntul nostru.

Ce ţintă urmăreşte Ministrul de finance prin alcătuirea acestui proiect de lege?

Ministrul voeşte se combată beţia care demoralisază, abrutisază şi sărăceşte pe sătean, în plus produce ravagii în sanatatea lor şi ameninţă existenţa neamului.

In acest scop şi urmărind aceiaşi ţintă şi alte ţări au recurs la mijloace diferite fie prin crearea de monopol, fie prin dispositii legislative pentru a combate beţia.

Ne mărginim la a enunţa aceasta fără a cita anumite ţări, în care s'a luat măsuri contra beţiei, pentru bunul motiv a nu obosi pe cetitori, ei cunoscînd deja acest lucru.

La noi chiar, de mult încă s'a ventilat ideia creărei monopolului asupra spirtuoaselor, tot pentru a se combate beţia.

In principiu noi am combătut monopolul întru cît, monopolurile vatămă libertatea muncei şi perfecţiunea produsului ca şi punga consumatorilor.

Monopolurile sunt arma cea mai puternică a statului, pentru a subjuga şi umili pe cetăţean, pe locuitori ţărei, făcîndu-i supuşi şi chiar sclavii statului.

Faţă cu procedarea guvernului ce pretind comercianţii?

Comercianţii protestează contra proiectului pentru că li se suprimă comerciul, lăsîndu-i pe drumuri fără ocupaţie şi fără despăgubiri pentru instalaţiile lor.

Neuă ni se pare lucrul aşa de simplu, că ori cine va recunoaşte şi dreptatea guvernului şi acea a comercianţilor.

Evident, nu se poate neglija aplicarea de măsuri preventive atuncea cînd e vorba de decimarea neamului şi nu se poate trece brusc de la o stare de lucruri la alta, cînd comerciul de băuturi s'a întins atît de mult, cînd cărciumele s'a înmulţit la sate şi la oraşe şi cînd băuturile fac obiectul unui comerciu şi lesnicios şi producător.

Proectul guvernului loveşte şi în interesele viticultorilor, deci şi ale creditului viticol, căci comitetul cîrciumelor nu poate fi un agent de comerciu, un agent de credit şi transacţiuni, monopolul privind dreptul de cîrciumar, nu mărfurile de băuturi.

Un regim de transiţie, cu un pas înainte spre atingerea ţintei, se impune.

Guvernul ar trebui credem noi, să aplice din două măsuri una adică: sau să admită acelaşi regim la sate ca şi la oraşe, păstrînd pe actualii cîrciumari, prohibind deschiderea de cîrciume noi, sau de cîrciume în locul celor ce voluntar se vor închide, dispunînd prin legea sanitară ca fabricele de spirtuoase să nu pună în consumaţie de cît 3 soiuri de şpirturi.

a) spirt denaturat pentru trebuinţele industriale.

b) spirt rectificat pentru trebuinţele medicinale, şi

c) rachiu de tăria 35° pentru consumaţiune. Acest rachiu însă fiind acelaş pentru orice cârciumă şi singurul permis a se pune în consumaţie.

Sau să legifereze monopolul fabricaţiunei spirturilor, lăsînd liber comerciul vinurilor şi berei, cârciumarii fiind debitanţii spirturilor. Aplicarea unuia din aceste două sisteme, ar da cele mai bune roade atît pentru interesul sănătăţei sătenilor, cât şi pentru păstrarea comercianţilor şi recunoaşterea dreptului lor a trăi prin muncă.

Statul nu trebue în scop bun să aplice o măsură rea şi e dator, a se gîndi matur, la aplicarea măsurilor, pentru a nu întinde sărăcia peste toate clasele sociale.

S'a făcut şi lucrat mult pentru naţionalizarea comerciului la sate, iar acum se distruge tot ce s'a creat în ultimele decenii.

Avem cuvinte a crede că măsurile ce propunem, vor împaca spiritele şi sunt un pas însemnat în atingérea scopului mare, combaterea beţiei. **Gh. D. Şerban**

Cronica teatrală

Eri seara *Balul masoat* a strîns pe scenă pe cei mai buni artişti comici ai teatrului naţional. Comedie uşoară şi fără pretenţii în genul pieselor lui Feydeau, minus exagerările şi pornografiile—de şi pe ici colea, erau cîteva,—dar publicul nostru e obicinuit să audă şi altele şi mai şi.

Jucată excelent. D-na Atena Georgescu a repurtat încă un succes la atîtea altele şi care o fac simpatică publicului. D-şoara Vasiliu, a fost foarte bine. Avea de jucat în actul II o scenă pe care cu greu o poate executa o femee, o scenă de beţie. D-ra Vasiliu a jucat'o excelent. Era atîta natural şi sinceritate în cît publicul a avut senzaţia realităţei.

Ar fi absurd să aducem elogii d-lor Kuzinski, Penel, Pella, Momuleanu. Ei şi le-au cîştigat de atîta vreme şi în alte piese mai grele.

Public destul de mult. Probabil va fi afluenţă şi în celelalte seri.

*

De seară „*Cancer la inimă*" piesă în trei acte de d. H. C. Leca jucată de d-na Aristiza Romanescu.

*

In *foyer* se discuta cu multă aprindere o nouă ilegalitate a d-lui Haret. D. Ministru al instrucţiei a decis a aduce un proect de reformă a teatrelor naţionale din ţeară şi în scopul acesta a convocat pe cîţiva artişti de a-i da concursul lor. Intre invitaţi însă nu e nici un artist al teatrului naţional din Iaşi şi ilegalitatea acestei decisiuni e cu atît mai mare, cu cît d. Haret a cerut unuia din artiştii teatrului local acum cîtva timp un proect de reforme pe care acesta îl făcuse şi care a plăcut mult ministrului.

De ce în momentul de faţă d. ministru a renunţat a se sfătui cu cine-va din teatrul nostru? E din nou chestia de muntenism şi moldovenism? Ori cine altul ar putea s'o facă această chestie, nu d. Haret care e moldovean şi a fost profesor al Iaşului.

Vom reveni căci chestiunea merită toată atenţiunea publicului nostru doritor de a vedea şi în acest nenorocit oraş o instituţie culturală ridicîndu-se şi menţinîndu-se odată pentru tot-deauna, independentă de toate fluctuaţiile politice.

*

S'a strecurat o eroare într'una din informaţiile noastre teatrale. D, Bulfinski va juca ca piesă de beneficiu nu *Francmasoni* ci *Migneta* piesă care a obţinut un succes enorm în teatrele parisiene. **Stal.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Ne plîngem uneori că nu mai sunt cetitori în ţeara romînească. Lucrările literare—spun pesimiştii—rămîn în cea mai mare parte nevîndută şi se adună în rafturile librăriilor ; au dispărut vechii cumpărători şi amatori de cărţi romîneşti.

Ei bine, în anumite împrejurări, din fericire, putem constata că vechii cetitori mai există, că vèchiul entusiasm pentru frumoasele noutăţi literare n'a pierit încă desăvîrşit Un exemplu avurăm chiar în oraşul nostru zilele acestea cu prilejul apariţiei broşurei „1907" a d-lui I. L. Caragiale. Primul stoc al broşurei—e drept că era numai o sută—a dispărut ca prin farmec în mînile cumpărătriloor. După afirmarea depositarului „broşura s'a vîndut în 5 minute". E desigur o mică exagerare din parte-i, dar ne-am putut eonvinge că chiar în prima zi dup'amiază broşuri nu se mai găsiau de feliu şi s'au cerut telegrafic de la editura din Bucureşti.

Faptul dovedeşte că de cîte ori un scriitor iubit şi cu renume binevoeşte să-şi spună cuvîntul, mulţimea e gata să-l asculte, să-l urmeze şi să-l aplaude.

Maestrul Caragiale n'are de cît să ne pună mai des la încercare.

*

Arhiva, numărul pe Octombre, a apărut eri.

Cuprinde :

Riria. — Naşterea versului. Iţi spune (poezii), Eugeniu Revent. — Glas de codru. Cîntec, A. D. Xenopol. — Intipăriri dela ţară (sfîrşit), Mihail Eminescu. — Morella, schiţă, (traducere) după Poë. Comunicată de dl. Radu Manoliu. Octav Minar.—Scrisori postume de Vasile Conta T. T. Burada. — Inceputul Teatrului în Moldova. (Critici teatrale de T. Codrescu şi D. Gusti), G. V. Botez.—Samariteanca. Evanghelie în 3 tablouri în versuri de Edmond Rostand (traducere). Dr. P. Zosin.—Libera gîndire, Comoniţ.— Grădini de copii la sate şi oraşe.

Dări de seamă. — Notiţi.

*

La Paris a încetat din viaţă doamna Colette Dumas, unica fiică a lui Al. Dumas fies. Defuncta, o femee de talent, fusese nepoata favorită a lui Dumas père. De două ori măritată, a divorţat de două ori. In urmă era căsătorita cu doctorul Mazza, despre care ziarele franceze spun că ar fi romîn.

*

Biblioteca lui Crispi, fost mare bărbat de stat italian, va fi vîndută prin licitaţie publică.

*

Pe la jumătatea lunei viitoare d. Mircea Anghelescu, un distins absolvent al Conservatorului, va da un concert în sala Teatrului Naţional.

*

La Paris a încetat din viaţă Adéle Collin, foasta menajeră a lui Alfred de Musset. Ea jucase rol mare în adunarea manuscriselor lui Musset, mai ales în colecţionarea scrisorilor d'intre Musset şi George Sand.

*

A apărut: *Femeia îndărătnică* de Schakespeare trad. în versuri de Haralamb G. Lecca Biblioteca pentru toţi, No. 294 un vol 120 pag. 30 bani.

Rare-ori comedie cu situaţii pline de pitoresc şi de un admirabil humor, ca acest mărgăritar al marelui Schakespeare.

„Femeia îndărătnică" a făcut furori pe scena Teatrului Naţional, mai ales că poetul Haralamb G. Lecca a redat-o în versuri încîntătoare şi cu multă îndemînare a strîns acţiunea acestei comedii care în versiunea romăncească corespunde tuturor cerinţelor dramaturgiei moderne.

Cetitorii „Femeei îndărătnice" vor rămîne fermecaţi de această minunată fantezie a poetului englez şi odată mai mult vor admira talentul poetic al traducătorului.

De vînzare la mai toate librăriile din ţară. Catalogul complect al acestei „Bibliotecі pentru toţi" ce cuprinde peste 300 de volumaşe a se cere Librăriei editoare Alcalay — Bucureşti.

*

Una din cărţile bune apărute acum şi care promite a se găsi în curînd în mînile tuturor este cartea d-lui Dr. P Zosin: *Viitorul României.*

*

Primim: *Cele două morale* studii de psihologie socială de C. Dimitrescu Iaşi, în editura Revistei ideei.

*

La Paris funcţionează o nouă „Universitate" întemeiată de revista «Les Annales» pentru educarea fetelor în special. Mari scriitori şi savanţi fac cursuri de ştiinţi şi literatură, ţin prelegeri şi lecţiuni. Una din conferinţile literare are ca subiect : „Balada romînă, Helena Văcărescu" şi va fi ţinută de poetul August Dorchain. Versuri de ale poetei romîne vor fi recitate de d-na de Nouvina şi d-na Dorchain soţia conferenţiarului — poet.

Informaţii

Ştirea dată de unele ziare din Bucureşti, că d. Mişu Cantacuzino, fostul primar al Capitalei, ar fi provocat la duel pe directorul nostru, d. Lascar Antoniu, pentru aprecierile ce D-sa face în articolul publicat zilele trecute în „Opinia", *pentru moment cel puţin nu este exactă.*

Pînă astă-zi, d. Lascar Antoniu n'a fost pus în curent de această pretinsă provocare la duel.

Ne-ar surprinde însă ca la argumentele bazate pe acte autentice *ale directorului nostru, să se răspundă cu spada sau cu pistolul.*

Totuşi, d. Lascar Antoniu stă la dispoziţie, ori-cari ar fi armele ce ar voi să se întrebuinţeze, ca răspuns la o polemică de presă.

—

Epoca *înregistrează versiunea după care ministrul Averescu ar fi pe punctul de-a demisiona.*

Generalul Averescu, în numele armatei, ceruse satisfacţie de la d. Haret pentru chipul deşanţat cu care ministrul instrucţiei tratase armata, cînd cu publicarea anexelor.

D. Haret, profitînd de o serbare scolastică ce avu loc în Galaţi, a atins chestia anexelor—dar nu în raport cu gravele sale acuzări.

Ministrul de resboi, nesatisfăcut, ar fi hotărît să demisioneze.

—

In astă-seară, la Teatrul Naţional, Cancer la Inimă, *cu d-na Aristizza Romanescu şi excelentul ei ansamblu.*

—

Casa rurală—Ziarele opoziţiei au anunţat că serioase osebiri de păreri s'au iscat şi în sînul guvernului şi înacomisia parlamentară relativ la casa rurală.

Ziarele guvernului au desminţit firește, afirmările ziarelor opoziţiei.

Dar iată că d. Panu, bine iniţiat în misterele superioare, vine şi descrie în *Septămîna* halul în care a ajuns proectul casei rurale.

„Divergintele de păreri s'au produs mai întăi asupra chestiunei dacă casa rurală trebue să fie o bancă cu caracter cel puţin semi-particular sau o curată instituţie de Stat.

„Al doilea punct de păreri deosebite şi care s'a discutat şi în comisia parlamentară, este acela cum să se formeze acea casă, din ce elemente ea să fie compusă şi ce întindere de operaţii să aibă.

„Proectul d-lui ministru de domenii, prevede ca casa rurală să concentreze în ea atît operaţiile băncilor populare cît şi ale creditului agricol, pe lîngă cele proprii ale ei.

„O altă părere, acea a d-lui Costinescu, este ca operaţiile de casă rurală să fie date băncilor populare, reorganizate anume şi în acest scop.

„Alţii voesc o casă rurală cu o singură însărcinare, acea cunoscută de toată lumea".

—

Eri elevii liceului internat din localitate au ţinut să aducă prinosul lor de recunoştinţă către directorul lor d. M. Tomida cu ocazia onomasticei sale.

Elevii i-au oferit o frumoasă statuetă şi s'au presentat în corpore la d. Tomida care le-a răspuns printr'o părintească cuvîntare.

—

Duminică, 11 c. ora 4 p. m. se va săvărşi căsătoria religioasă a domnişoarei Camelia Faur, fiica d-lui C. Faur, cu d. George Albu din Piatra N.

Facem urări de fericire tinerei perechi.

—

Epitropii casei sf. Spiridon au luat dispoziţiunea ca ajutoarele acordate din fondul donatoarei Manu să nu se distribue de cît a doua zi de sf. Spiridon, adică în ziua de 13 Decembrie.

—

D. Traian Bratu, conferenţiar pentru limba şi literatura germană la Universitate, va deschide cursul săuLuni 12 l. c, la oarele 4 d. a. şi 'l va continua Marţia de la 4—5 şi Sîmbătă de la 2½—3½ p. m.

Cursul de literatură va trata epoca de la klopstock înainte.

—

D. General Tătărescu comandantul corpului 4 de armată, va pleca mâine seară la Bucureşti, spre a lua parte la întrunirea comitetului inspectorilor generali ai armatei.

—

Pe ziua de 1 Decembre a. c., se va face o nouă mişcare în corpul didactiprimar din judeţul nostru.

Cu această ocazie se va complecta loc curile vacante care mai există.

—

D-na Elena Ionescu a fost numită institutoare la şcoala de băeţi din Burdujeni.

—

Presidentul Camerei cu mandat de aducere.—In procesul sensaţional pendinte înaintea tribunalului Ilfov, secţia III, d'intre tînărul Orbescu cu avocatul Borneanu, figurează ca martor şi avocatul M. Ferekide, presidentul Camerei.

Citat de două ori fără a se presinta, tribunalul, potrivit legei, dăduse mandat de aducere în contra martorului absent.

Aşa că, la termenul de alaltaieri, presidentul Camerei se înfăţoşa condus de un agent poliţienesc.

Strigat ca martor, d. Ferechide inaintă spre bară şi zise:

— Găsesc că era o necuviinţă ca să fiu adus aci cu mandat de aducere.

— In faţa legilor nu există osebiri—zise procurorul.

— Se poate, replică d. Ferechide, dar în afară de lege mai ie şi bunul simţ, care indică o alt-fel de procedare faţă de oameni cu osre care poziţie socială superioară.

— Nu cunosc nici un text de lege, interveni presidentul tribunalului, care să facă deosebiri intre posiţiuni sociale şi noi n'am lucrat de cît în marginele legei. In tot cazul vom cere avizul baroului ca să stabilim ce trebue să facem contra acelor avocaţi, cari, citaţi martori, refuză să vie.

La aceasta d. Ferechide n'a mai replicat nimic.

—

Cercul ştiinţific al studenţilor şi studentelor din Iaşi, îşi va relua activitatea Dumineca, 11 c.

Se vor ţinea discursuri de deschidere şi se va face o comunicare relativă la escursia geologică pe care studenţii o făcuse astă-vară în valea Prahovei.

—

Resultatul definitiv al examenelor de la facultatea de drept se va cunoaşte mîine.

In acest scop se va întruni astăzi, orele 9 seara, consiliul acelei facultăţi.

—

Eri, Joui, a fost patronul liceului naţional din localitate.

In toţi anii ziua aceasta era sărbătorită cu multă dragoste de profesorii şi elevii liceului, care după ce lua parte la serviciul divin de la Mitropolie, organizau sărbări, conferinţe, audiţiuni în localul liceului.

Anul acesta însă nu numai că n'au luat parte la serviciul divin, dar din toţi profesorii liceului, au luat parte la serbarea ce au organizat'o elevii, 6 profesori titulari şi 3 suplinitori. Serbarea n'a constat în altă ceva de cît în cele cîte-va cuvîntări care s'au rostit!

—

Fanfara liceului.—Din partea direcţiei liceului naţional din Iaşi primim o intimpinare prin care sîntem rugaţi să anunţăm, că ştirea noastră privitoare la fanfara liceului ne-a fost furnisată de un reu-voitor şi că direcţia liceului nu s'a gândit un moment să apeleze lapublic pentru a acoperi cheltuelile fanfarei.

Am luat act.

—

S'a pus în vînzare; **„Viitorul Romaniei"** sau *ce constată un Romîn în ţara lui şi ce propune pentru propăşirea ei* de d. *dr. P. Zosin.* Această interesantă lucrare. asupra căreia vom reveni mai în detaliu, este scrisă cu cea mai riguroasă obiectivitate şi priveşte prezentul nostru social sub toate laturile ; iar asupra viitorului dă indicaţiuni de-un optimism înviorător, dacă vom şti cu toţii să ne rîdicăm şi să ne menţinem la înălţimea datoriei noastre. De aceea o recomandăm cu toată căldura, menită fiind, în întunericul încurcăturilor actuale, să arunce strălucitoare şi îndrumătoare raze de lumină.

—

Un mare bal costumat va fi organizat în seara de 5 Decembrie, în sala teatrului naţional. de societatea „Crucea Roşie" a damelor din Iaşi.

—

Epitropii casei Sf-lui Spiridon vor începe zilele acestea să se ocupe cu intocmirea bugetului pe exerciţiul anului viitor 1908—1909.

—

Anul acesta numărul recruţilor ce s'au presentat la 1 Noembrie la regimentul 13 Ştefan-cel-Mare, a trecut peste numărul obicinuit, aşa că e probabil că o parte din aceşti recruţi vor fi trecuţi în trupa cu schimbul.

—

Mai mulţi comercianţi au reclamat direcţiunii generale a c. f. r. că atît mărfurile care trebue să le expedieze cît şi mărfurile care urmează să le primească întărzie foarte mult prin gări, din cauza lipsei de vagoane.

—

Eri la orele 2 după amiază s'a făcut înmormîntarea regretatului nostru concetăţean Gustav Netter.

In afară de rude, un foarte mare număr de prieteni şi cunoscuţi au condus pînă la ultimul locaş pe regretatul defunct.

—

Astă-noapte, la orele 2, d. Georges, proprietarul cofetăriei din strada Lăpuşneanu, a încetat din viaţă.

Defunctul era unul dintre cei mai vechi comercianţi ai Iaşului.

—

D. General Tătărescu, comandantul corpului III de armată, a inspectat astăzi manutanţa militară din localitate.

D. general a exprimat deplina sa satisfacţie comandantului monutanţei, d-lui căpitan Ambrozi.

—

Tribunalul Tutova se va pronunţa mîine asupra moratorului de 6 luni ce l'au cerut manufacturieri Sternlicht şi Kanner din Bărlad.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, s'a reîntors astăzi cu trenul de Paşcani de 11 şi 30 în localitate, venind de la M-rea Varatic, unde a oficiat eri hramul.

DIVERSE

— Un copil de 4 ani al lui Iancu Solomon, din Podul Iloaei, pe cînd dormea lîngă sobă, a atins cu piciorul un cazan cu apă fierbinte şi răsturnîndu-l peste el s'a opărit, căpătînd arsuri foarte grave peste tot corpul.

Nenorocitul copil a fost transportat şi internat la spital, fiind într'o stare soră cu moartea.

— Mihail Rumer, fost funcţionar la regie, şi care locuia în strada Zugravilor No. 58, a încetat subit din viaţă.

— Aseară la pensionatul Knoch, din strada Golia No. 16 s'a declarat un început de incendiu.

Pompierii venind la timp, au localizat focul.

— Azi dimineaţă un biet cerşetor, care se ducea la biroul primirei de la spitalul Sf. Spiridon, pe strada Muzelor a căzut jos şi a murit.

Justiţie pentru săteni

Şi cine sunt chemaţi să observe îndeplinirea atîtor formalităţi, atîtor fineţe de procedură? Un primar care nu ştie carte, un secretar comunal care abia ştie ceti, sau, dacă ştie, e cu atîta mai primejdios cu cît e mai ştiutor de carte şi mai inteligent, pentru că se pricepe mai mult a întoarce şuruburi în folosul aceluia care-l plăteşte.

Cele mai multe amînări a proceselor ţărăneşti se datoresc neîndeplinirei procedurei la primării.

După mult zbucium, se obţine o carte de judecată, după care ţăranul trebue să umble pe la uşile judecătoriei zile întregi, şi asta numai pentru a căpăta copia, pe care să o înmîneze adversarului, cu aceleaşi cheltueli pe la primărie.

Vine apoi opoziţia pîrîtului; apelul la tribunal. Altă serie de funcţionari cari trebuesc plătiţi, pentru a obţine citaţii, etc. etc.

D. Sebastian Moruzi în broşura sa „Cîteva vederi în chestia ţărănească", documentează că un ţăran care s'a judecat pentru a obţine o hotărîre prin care cîştiga 40 prăjini pămînt, în valoare de cel mult 250 lei, a umblat pe drumuri 220 zile şi a cheltuit 579 lei, pentru ca, la urmă această hotărîre să i se anuleze prin o contestaţie la executare.

Cazul acesta nu e unicul ; s'ar putea cita sute de cazuri identice. Şi să se noteze că în socoteala făcută de d. Moruzi, nu a intrat nici un ban pentru timbre, de oare ce era vorba de un pămînt dat după legea din 1864. D-sa mai citează un alt proces care după *noudzeci* de înfăţişări nu a putut lua sfîrşit. Cunosc, personal, acest caz, şi ştiu că reclamantul justifică eam *trei mii* de lei cheltuelele făcute până acuma, şi pîrîtul tot pe atîta, cheltueli făcute cu timbre, drumuri şi altele.

Ştiind asemenea lucruri, nu ne poate prinde mirarea aflînd că atîţia răzeşi s'au ruinat cu judecăţile, pentru a-şi scoate cîte-va prăjini de pămînt, răpite de boerul vecin.

Cu asemenea sistem cineva renunţă de a-şi mai căuta dreptatea ; şi dacă-i om cumpătat, mai purtat prin lume, îl cuprinde desgustul de ceea ce vede, se resignează ; iar dacă-i incult, dacă are obiceiul să prindă curaj la cîrciumă, îşi asasinează pe acel care-i stă în cale.

Marea majoritate a crimelor comise de ţărani, au ca mobil aparent pămîntul ; în realitate, cauza psihologică a acestor crime, este neîncrederea ţăranului în justiţia omenească. De aceea are el un proverb aşa de plastic ; „*Dreptatea nu trage în gazdă la slujbaşi*".

Toate aceste neajunsuri se pot remedia, menţinîndu-se actuala organizare a judecătoriilor de ocol, şi modificîndu-se numai cîteva articole din această lege.

IV

Pentru ca ţăranul să poată obţine o judecată grabnică şi necostisitoare, cred că ar trebui să se adopte următoarea procedură,

Mai întăi ar trebui statornicit de către cine se pot face reclamaţiunile.

In general, ţăranul nu ştie carte, pentru a-şi scrie el însuşi reclamaţia ; şi chiar dacă ştie ceti şi scrie, el tot are nevoie să se consulte cu un cunoscător de legi, care, dacă e om conştiincios, să facă un proces, dacă crede el că are dreptate, sau să se astîmpere. Aceşti cunoscători de legi sunt, după prezumţiune, avocaţii. In afară de avocaţi, însă, la care ţăranii aleargă foarte rar, şi mai totdeauna atunci cînd lucrurile sînt foarte încurcate, este o clasă întreagă de oameni, ajunşi o plagă pentru ţărănime cari dau sfaturi ţăranilor, şi din cauza cărora li se aduc mari daune. Aceştia sînt *jălbarii.*

Oameni fără nici o cunoştinţă de drept ; cei mai mulţi dintre ei, vechi clienţi ai puşcăriilor toţi foştii funcţionari destituiţi, oameni ordinari, cari în anumite zile din săptămînă fac pe birjarii, toţi aceştia furnică prin crîşmele şi hanurile unde trag ţăranii, şi nesupăraţi de nimeni, ba încă protejaţi de avocaţi cărora se şi datoreşte creaţiunea lor jelbarii aceştia dau consultaţii, fac planuri de procese, fac reclamaţii, determină clienta unor anumiţi avocaţi cari, din nenorocire, sunt tovarăşii jalbarilor.

Ceea ce rezultă din aceasta, e lesne de înţeles ; ţăranii sunt înşelaţi în toată puterea cuvîntului. Reclmaţiile lor nu se pot susţine, şi dacă se întîmplă ca unele din ele să ţie angajată instanţa mai mult timp, la urmă avocatul care-şi dă seama de lucruri trebuie să retragă reclamaţia, pentru a introduce o altă, după ce ţăranul a cheluit o avere întreagă, şi a umblat pe drumuri luni întregi.

(Va urma) **Artur Gorovei.**

O odaie mobilată de inchiriet în strada Albă No. 27 chiar de acum.

Ultime informaţii

Toţi domnii alegători şterşi din listele electorale sunt rugaţi să bine voiască a depune la Clubul Conservator din Piaţa Unirei actele şi chitanţele de contribuţie necesare la sustinerea apelurilor care, trebuesc introduse neaparat până la 20 Noembrie.

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a trimes telegrafic prefecturei de judeţ, o circulară prin care anunţă că cu începere de la 7 Noembrie întrarea în ţară a călătorilor din Turcia unde există holera, este permisă numai prin porturile Constanţa şi Sulina, — toate celelante puncte fiind închise şi cere să pună în vedere medicilor de plasă şi tuturor autorităţilor de a veghia 5 zile asupra călătorilor care vine din acea ţară.

Lipsa de vagoane.—In numărul ultim al *Opiniei* s'a vorbit în mod succint, asupra lipsei de vagoane şi s'a pus chestiunea dacă nu cum-va cele ce se petrec denotă o măsură indirectă a guvernului de a prohibi exportul cerealelor.

Se pare, însă, că această ipoteză nu are multă verosimilitate şi că in fond totul se reduce la faptul că cea mai ticăloasă administraţie—cu adevărat turcească — este acea de la C. F. R.

Cu toţii ne aducem aminte de zgomotul ce s'a făcut anul trecut în jurul lipsei de vagoane. Ştim la ce argumente meşteşugite s'a recurs spre a se diminua respunderea celor din fruntea acestei importante instituţiuni. S'a vorbit de lipsa de vagoane, de lipsa de capacitate de descarcare a porturilor, de lipsa de linii duble etc. şi în cele din urmă s'a obţinut un credit foarte mare pentru cumpararea de vagoane şi maşini precum şi pentru efectuarea unor anumite lucrări.

Rezultatul este însă din cele mai nesatisfăcătoare. Deşi anul agricol a fost foarte slab şi producţia sub medie, deşi s'a comandat vagoane, nu se face nici o încarcare, averea oamenilor se dărapănă, sute de vagoane stau sub cerul liber, şi în cuprinsul inspecţiei a VI-a de mişcare stau 6000 vagoane.

In toată această inspecţie nu se încarcă de cît 30—40 vagoane pe zi. Şi nu numai cînd ie vorba de cereale se procedează ast-fel ci şi cînd ie vorba de transportare de lemne, cărbuni etc. Un exemplu destul de caracteristic ie faptul că direcţia poştelor n'a putut obţine, *timp de patru luni*, să i se trnnsporte nişte stîlpi necesari liniilor telegrafice şi telefonice.

Vă puteţi închipui ce se întîmplă cu averea particulară, dacă instituţii publice trag ast-fel de necazuri.

De ce toate aceste? Ce s'a făcut vagoanele şi unde se află ele? Ce destinaţie li s'a dat? Ce utilizare alta pot avea?

Nu înţeleg domnii aceştia că exportul este baza avuţiei şi este mijlocul cel mai apropiat prin care streinătatea ia cunoştinţă de chipul cum se face administraţie la noi? Şi nu-şi dau seamă că ruina exportatorilor este şi ruina creditului ţerei?

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului lucrează de cîte-va zile, la noua împărţire în plăşi, potrivit noului proect de lege pentru reorganizarea administraţiei a d-lui Ionel Brătianu.

Prin împărţirea ce o face d. Gh. Kernbach, se vor creia încă cîte-va posturi de inspectori comunali.

Revizoratul şcolar a intervenit pe lîngă administraţia comunală, ca să ajute cu suma de 1000 lei cantina şcolară din localitate.

Autoritatea comunală luase acum cîtva timp o disposiţie foarte salutară, anume de a nu se mai tăia mascuri prin curţi şi ogrăzi particulare. Ce păcat că nu se esecută ordonanţele Primăriei mai ales în centrul oraşului. Ce trebue să mai fie şi prin măhălăli.

Intr'adevăr, la stabilimentul de băuturi spirtuoase a d-lui V. D. Osoianu din secţia IV strada Hălei e un abator în toată regula. Zilnic se taie în ograda cărciumei mascuri. Atragem serioasa atenţie a serviciului sanitar asupra acestui contravenient.

Duminică 11 Noembrie va avea loc în localul şcoalei din Tg. Frumos un concert dat de d. T. T. Burada, din al cărui beneficiu jumatate va fi pentru soc. „Archiva", iar jumatate pentru copiii saraci.

Funcţionarii prefecturei din Roman au trimes un apel colegilor lor de pe lîngă prefectura noastră de judeţ, prin care'i îndeamnă să ceară şi ei ca şi cei din Roman, sporirea salariilor, în consideraţia vechimei.

Judiciare.—Tribunalul secţia II-a a judecat astăzi procesul femeei Maria Ştefănescu, pentru omor prin imprudenţă.

Numita femee a fost dată în judecata tribunalului pentru-că astă-vară aflîndu-se la Voineşti cu soţul ei, care era aprod la tribunal, umblînd cu un revolver l-a împuşcat din imprudenţă şi acesta în urma lovitureі ce a primit, a încetat din viaţă.

Tribunalul a condamnat'o la o lună închisoare.

— Inaintea tribunalului secţia I-a a venit astăzi spre judecare, procesul lui Pericle Contingeanu, acuzat de falşificarea unor poliţe.

Procesul continuă.

Membrii consiliului judeţean s'au întrunit astăzi la orele 3 jum., sub presidenţia d-lui C. Leppadatu.

La ordinea zilei sunt de discutat: Raportul comunei Băiceni, relativ la denumirea de „Balş", a unui sat din nou înfiinţat; Raportul comunei Belceşti relativ la recunoaşterea în mod oficial a satelor cu denumirea de „Belceşti noui" şi „Ulmii noui", înfiinţate în 1895; Raportul comunei Şipote relativ la denumirea de „Alexandru-cel-Bun" dat satului din nou înfiinţat; cererea mai multor locuitori din cotuna Buţuluc prin care cer deslipirea acelei cotune şi alipirea ei la comuna Movileni; Cererea ajutorului statistician N. Giurgean pentru sporirea salarului; Oficiala ministerului Cultelor prin care cere să se prevadă în budget o bursă de 200 lei pe an pentru întreţinerea unui elev din judeţ, la şcoala de meserii din C.-Lung; Lucrările ce au fost recomandate de comisiunea de control a budgetului; tabloul prezentat de de d. prefect pentru diferite sumi datorite de comuni judeţului din cotizaţiile pentru exerciţii închise, cerînd ertarea şi ştergerea lor din budget; Raportul comisiei însărcinată cu fixarea preţurilor muncei agricole; Raportul comisiunei însărcinată cu fixarea zilelor de prestaţie; idem a comisiunei însărcinată ce fixarea zilelor de prestaţie; idem a comisiunei însărcinată cu studiarea chestiunei delimitărei zonei Podul-Iloaia.

Ştiri şcolare.—Cererile de înscriere pentru concursul de ajutori de învăţători, ce se va ţinea în cursul lunei Maiu, anul viitor, se vor primi la revizoratul şcolar numai până la 15 Noembrie a. c.

— D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului a plecat azi dimineaţă să inspecteze şcoala din comuna Ciurea şi cele de prin împrejurimi.

— Inspectoratul şcolar a făcut cunoscut revizoratului că pe viitor orice chestie privitoare la cassa de economie şcolară, să nu se mai înmânеze înainte de avizul inspectoratului casei de economie a şcoalelor.

— Peste cîte-va zile se vor începe conferenţele lunare ale institutorilor, conferinţe care vor dura până în Maiu.

Au fost numiţi preşedinţi de secţii pentru aceste conferinţi d-nii: Lascar Matasariu, Const. Buţureanu, C. Dafinescu şi Ioan Apostol pentru Iaşi, şi d. Gh. Teodoru pentru Tg.-Frumos.

Iată şi programul acelor conferinţe: In şedinţele intime: Muzeul şcolar: în ce va consta şi cum s'ar putea alcătui cu înlesnire în şcoalele primare; Escursiunile şcolare, în legătură cu cunoştinţele care se predau în şcoală; Invăţămîntul primar în Anglia; prin ce mijloace s'ar putea face copii mai blînzi, mai cuviincioşi, mai ascultători, cu respect faţă de munca şi avutul altora; calculul oral în şcoală; Mijloacele cele mai nimerite de a asocia familia la opera de educaţie şi instruire a şcoalei; Bibliotecele şcolare; în ce mod s'ar putea organiza mai cu înlesnire; Morala în acţiune în şcoală; Tratarea metodică a compunerilor şi tot odată descrierea metodică a limbei romîne.

In şedinţele publice; Morala în acţiune în familie; higiena locuinţei şi a curţei; îngrijirea corpului şi a îmbrăcămintei, cum ne putem feri de boale; Societăţile cooperative la oraş, în ce pot consta foloasele lor, cine trebue să le conducă; exemple din ţară şi din alte ţări: un model de statute; Apel la auditor pentru crearea unor asemene instituţii cu caracter cultural şi economic; Problema educaţiei morale; Alcoolismul ca plagă socială; urmările lui; Lecturi din autorii romîni, însoţite de biografii. Indrumarea către comerţ şi industrie: şcoala şi familia ca instituţii de educaţie.

Starea sanitară în judeţul nostru pe ziua de eri era:

In comuna Coarnele-Caprei s'a ivit febra-tifoidă; în comuna Galata anghina difterică; la Voineşti s'a ivit febra-tifoidă, iar desinteria s'a stins la Bosia.

D. judecător de instrucţie Sculy a fost eri la spitalul sf. Spiridon, unde a luat un interogator d-lui Neculai Vasiliu, victima atentatului din strada Sărărie.

Starea d-lui Vasiliu nu e tocmai bună. Rana de la mîna stîngă ca şi cea din coastă sînt destul de grave.

Primarul comunei Coarnele-Caprei a înştiinţat parchetul că în acea comună a fost găsit mort locuitorul Dimitrie Covrig.

S'a constatat că numitul locuitor a murit din cauza frigului.

Ministerul de interne, face apel la d-nii avocaţi ai baroului din Iaşi de a ţine cîte oconferinţă deţinuţilor în arestul preventiv al acestui judeţ, în scop de a li se ridica moralul şi de a-i sfătui la fapte bune, zădărnicind astfel influenţa şcoalei de conrupţie şi de viciu, la care sunt expuşi prin viaţa în comun cu deţinuţii înrăutăţiţi şi necorigibili.

Consiliul de disciplină a rugat pe Dl. Abgar Buicliu să ţină o astfel de conferinţă care primind şi-a propus să vorbească despre; *Nu fura*, subiect care-l va trata din punctul de vedere al legilor divine şi omeneşti.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 9 Noembrie

Intruniera dela Societatea Agrară

Bucureşti.—Eri a avut loc adunarea generală a membrilor societăţei agrare în scop de a discuta proiectele propuse de guvern.

Iutrunirea a fost presidată de d. Grigore Colibăşeann. A luat cuvântul d. C, I. Stoicescu, fost ministru, care a spus că, din totalul proiectelor ce-au fost depuse de guvern, doă numai pot interesa pe proprietari: proectul casei rurale şi acel al tocmelelor agricole.

Proiectul tocmelelor agricole este absolut rexator pentru proprietari. Chestia islazurilor, care nici n'a fost studiată suficient, aşa cum este rezolvită de guvern în sensul de a da pământ pentru imaşurile ţărăneşti, constitue o adevărată expropriere.

Prin acelaşi proiect proprietarii mai sînt puşi la discreţia comisii lor regionala şi administratorilor de plăşi cari vor stabili şi condiţiile de exploatare şi felul hranei pentru muncitori.

D. Jean Demetrescu a spus că guvernul nici cunoaşte macar, în mod serios, doleanţele ţăranilor. Căci dacă s'ar fi interesat mai serios, ar fi aflat că ţăranii din Muntenia doresc menţinerea sistemului dijmei pe tarla,

Au mai vorbit d-nii Alex. Demetrescu şi C. D. Amira, cari s'au ocupat de chetia Băncei Rurale, arătînd că, sub nici un chip, ţăranul nu va trebui să vie în contact cu proprietarii cînd va fi vorba de pământ.

Casa rurală va trebui să aibă rolul de intermediatoare între ţăran şi proprietar — şi atîta tot.

Apoi luă din nou cuvîntul dl. C. I, Stoicescu şi vorbind despre cassa rurală, a spus că şi acest proect e menit a crea mari încurcături, de oare ce va fi întrunită cu băncile populare.

D-sa propune a se ălege o comisiune care să întocmească un memoriu, prin care să se exprime doleanţele marilor proprietari, şi care să fie presentat M. S. Regelui şi guvernului.

Se aleg în această comisiune d-nii Gr. Colibăşeanu, Wladimir Atanasovici, Const. Teodoraş Al. Dimitrescu, N. Amira, Gh. Deşliu, M. Iliescu şi Gh. Găitan.

Proiectele conservatoare

Bucureşti.—Se comunică din Buzeu că la vila Albatros a d-luі Al. Marghiloman a avut loc ieri o consfătuire politică la care au luat parte 60 persoane, între cari şi d-nii C. C. Arion şi doctor Bărdescu.

Atît dl. Marghiloman, cât şi alţi oratori, au expus proiectele agrare elaborate de d. P. P. Carp. Adunarea le-a admis în totul.

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—Zilele acestea vor fi reluate la Viena discuţiile privitoare la reinoirea convenţiei comerciale dintre România şi Austria.

Minsterul de externe a numit în acest scop, o comisie compusa din d-nii; M. Ferichide, Em. Porumbaru, D. Brătianu şi Gh. Burghelea, directorul afacerilor consulare de la ministerul externelor.

Comisia va pleca în curînd la Viena.

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astăzi au cîştigat:

15000 lei No. 44753.
5000 „ No. 9581, 57526.
2000 „ No. 7439, 4661, 18713, 46011.
1000 „ No. 49476, 42305, 37284, 21624, 47243, 59183, 8518, 43756, 41860, 20055, 30976, 41545, 25273, 2682, 812.
500 „ No. 16144, 30166, 28700, 49731, 34072, 18577, 13521, 13218, 40624, 30692, 24689. 19730, 16083, 41606, 8244, 58407, 57318, 52844, 34827, 50752, 7244, 46037, 29529.
200 „ No. 59753, 59652, 51939, 54407, 57113, 53003, 342, 8, 802, 4, 1820, 1802, 1123, 1220, 1837, 2512, 2550, 3904, 3606, 3377, 4402, 6073, 7286, 5822, 8660, 8366, 8423, 11053, 12053, 16550, 16201, 13405, 20453, 20295, 20076, 22022, 22298, 22030, 24301, 24039, 53070, 53104, 52960, 55044, 56900, 59525, 49502, 49982, 50408 59030, 58609, 58431, 58086, 49413, 1 — 43, 413, 1005, 1504, 1588, 1639, 1951, 432, 877, 401, 1101, 1092, 1333, 1257, 14677, 15357, 15186, 22254, 22044, 22009, 22199.

Sentinţă

Odesa,—Din 17 soldaţi din reg. 12 de săpători acuzaţi de instigaţie la revoltă, tribunalul de răsboi a condemnat pe trei la moarte, pe şase la 6 ani muncă silnică, şi pe 2 la 2 ani închisoare. Şase soldaţi au fost achitaţi.

Localitate distrusă

Paris.— Generalul Drude telegrafiază că localitatea Seta a fost cu desăvîrşire distrusă de tribul Zamza al cărui Caid sălindu-se cu Mülei Hafid ar fi fugit. Mülei Hafid este chemat la Marakes, mehala lui se află încă la porţile Marakesului însă considerabil micşorată.

Conte nebun

Berlin, — Contele Puekler Kleintschirne a fost arestat şi transportat la casa de sănătate din Dalldorf.

Oferta Japoniei

Madrid.—Ziarul „Liberalul" anunţă că la cameră circula zvonul că Japonia prin intermediul mtnistrului său la Madrid ar fi oferit să construiască escadra proectată spaniolă pe un preţ cu mul mai mic de cît cel cerut de alte naţiuni sau societăţi.

Discuţie interesantă

Paris.—Camera discută proectul de devoluţiune a bunurilor eclesiastice. Cruppi, preşedintele comisiunei şi Raynaud, raportor, combat amendamentul care tinde a permite justiţiei a se pronunţa asupra primirei acţiunilor de reluare a fundaţiunilor de către moştenitorii colaterali ai fundatorilor. Ministrul Briand combate asemenea cu violenţă acest amendament, care ar fi o sursă de procese ruinătoare şi un act în contra naţiunei—nu există judecători în contra naţiunei—(aplause la stînga şi extrema stîngă). Labor apără amendamentul amintind că Cruppi, pe cînd se afla la Curtea de Casaţie nu era în totdeauna de părerea pe care o apără acum ca preşedinte al comisiunei. D. Beauregard reproşează ministrului Briand de a se fi schimbat. Ministrul Briand protestează negînd că ar voi, precum afirmă Beuregard, să sesiseze bunurile pe care le-ar fi scapat altă dată din mîini (aplauze). Amendamentul este respins cu 332 de voturi contra 218. Articolul pe care acel amendament trebuia să-l înlocuiască a fost adoptat prin ridicare de mîini.

Un complot

Cetinge. — După o lungă tăcere studentul arestat Vajdovici se recunoaşte ca agent activ în complot. Dînsul recunoaşte şi faptul că a adus bombe din Belgrad la Cattarosi, denunţă multe nume cunoscute, numeroase personalităţi sunt compromise în această afacere, se explică rolul jucat de Radovici în complot.

Modificare

Petersburg.—Ministrul marinei anunţă că marile Crucişetoare Cuirasatul din Maroc vor fi înlocuite către 1 Ianuarie **cu unităţi de mai mică importanţă.**

Skupcina

Cettinge.—Azi a avut loc prima şedinţă a Skupcinei, toţi deputaţii sosiţi au făcut mari ovaţiuni principelui Nicolae; deschiderea solemnă nu este încă fixată —se va face după verificarea titlurilor de sigur săptămîna ce vine.

Iar cutremure de pămînt

Reggio Calabria.—Azi dimineaţă la orele 3 s'a simţit un cutremur de pămînt în regiunea deja bîntuită. Cutremurul a fost simţit şi alte localităţi însă mai uşor. La orele 3 şi 3 minute după amiază s'a produs un nou cutremur, populaţiunea este alarmată, ploaia cade cu violenţă, până acum nu se semnalează nici un accident.

Familia Ios. D. Schnürer mulţumeşte tuturora şi în special comercianţilor engrosişti şi detalişti precum şi diferitelor instituţiuni pentru dovezile de simpatie arătate cu ocazia înmormântărei scumpului ei părinte.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT

Renumiţii **Şoşoni** şi **Galoşi**

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecări

TEATRUL NAŢIONAL

Un excelent ansamblu de operete Francese va da două representaţiuni în Iaşi

Luni, 19 Noembrie

La fille de M-me ANGOT

Marţi, 20 Noembrie

Le Grand MOGOL

Locaţiunea la „THALIA"

A sosit vrăjitoarea de cărţi

ANETA ENACHE

Care ghiceşte trecutul, prezentul şi viitorul.

—Strada Crucei 16, casele Iţic Croitoru—

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZURI DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Onorate Domn şi Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regatului Romîn s'a deschis în IAŞI sub Firma

NOUA ŞI PRINCIPALA

—COLECTURA ROMÂNĂ—

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Dacă aţi mai jucat la loterie până acum şi norocul nu va favorizat însemnează că trebue *să mai schimbaţi colectorul* căci numai aşa se va schimba şi **Norocul.**

Incercaţi a cumpăra bilete pentru **Clasa** I a loteriei III-a din colectura meă — e mai mult ca sigur că *norocul vă urmăreşte.*

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III-a s'au pus în vînzare cu preţurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un şfert 3 lei — Una jumătate 6 lei — Un los întreg **12 lei**

In speranţă că la cea d'intăi tragere Vă voi putea servi cu **un cîştig principal** vă rog a primi stima ce vă păstrez

Colector Principal

TH. P. MAXIMOVICI—Iaşi.

PARFUMATI ODAILE NUMAI CU PAPIER IDEAL SE GASESTE DE VINZARE IN TOATE DROGUERIILE ŞI FARMACIILE DIN TOATĂ LUMEA

Se caută lucrători lăcătuşi la fabrica de frânghii din COPOU.

A. Kirilovici

AVOCAT

S'a mutat Strada Golia 35

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă sa se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vind cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldne* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Rădulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sfi. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a I-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a treia loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 12 Decembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 7 Noembrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a treia tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei
Un sfert de loz 40 lei
O jumatate loz 80 lei
Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES. POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 720 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

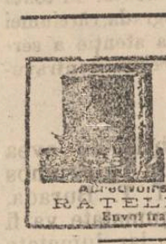

PONDOIR DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 290. Duminica 11 Noembre 1907

Iluziuni deşarte

Realitatea fuziunei conservatoare!.. Ce decepţiune amară pentru adversarii noştri politici. Ei care'şi închipuiau că pot profita de neînţelegerile noastre, pentru a-şi trece mai uşor şi mai repede proectele lor revoluţionare, au constatat cu mult regret, că aceste neînţelegeri nu erau de cît în închipuirea lor.

Şi tocmai cînd ei se legănau în dulcile iluziuni ale dezarmoniei noastre, realitatea le a arătat că astăzi fuziunea este mai tare şi mai puternică ca nici odată.

E şi firesc de altmintrelea. Cînd inimicul se apropie, forţele se adun şi rîndurile se strîng. In contra duşmanilor actualei stări sociale, bazate pe evoluţia şi progresul treptat şi firesc, lupta trebue dată cu bărbăţie şi cu puteri unite. Alcătuirea noastră socială şi economică, este rezultatul acestei evoluţiuni, iar încercările de a schimba din temelie această alcătuire, nu poate fi de cît opera unor revoluţionari inconştienţi. Este adevărat că astăzi concepţia modernă conservatoare nu mai consistă în acel statu-quo reacţionar, şi că nouile principii ale ştiinţei de stat se bazează pe progresul şi evoluţiunea continuă a ideilor sociale de guvernămînt. Dar tocmai din cauza acestor principii cari călăuzesc ideia conservatoare, partidul nostru trebue să se opună cu ultima sa forţare la înfăptuirea acestui bagaj legislativ revoluţionar al liberalilor.

De aceia, iluziunile adversarilor noştri, manifestate prin atîtea strigăte de bucurie, că în partidul conservator este discordie, că fuziunea e pe cale de a se sfărîma, au fost de scurtă durată. Armonia şi fuziunea nu o proclamă soldaţii, ci fruntaşii partidului. Intre soldaţi ca mine şi ca d. Mişu Cantacuzino, pot une ori interveni mici contrarietăţi, mici păreri deosebite, mici neînţelegeri chiar. Ar fi ridicol a se crede că aceste incidente sau accidente neînsemnate, pot avea vre-o legătură cu armonia desăvîrşită dintre fruntaşii partidului, singuri cari sunt răspunzători şi dispun de soarta şi prestigiul partidului.

S'a dat deci o greşită interpretare şi o nemeritată atenţiune atît interviewului d-lui Mişu Cantacuzino, publicat în gazeta d-lui Papamihalopulo, cît şi articolului meu din „Opinia" în care declaram de apocrif acel interview. De altfel şi acum perzist în părerea mea că acel interview e neadevărat şi inventat pe de-antregul, ca unul ce nu exprimă părerile şi sentimentele d-lui Mişu Cantacuzino.

Pe lîngă argumentele de fapt aduse în precedentul meu articol, mai e şi împrejurarea că în deobşte este cunoscut că d-l Mişu Cantacuzino, care a fost şi este un entuziast şi fanatic admirator al d-lui Take Ionescu, nu putea să se exprime cu privire la acest fruntaş strălucit al partidului conservator că „încuragiază desbinarea în partidul conservator, provoacă şi alimentează dezorganizarea partidului în orice judeţ poate s'o facă". De aceia repet şi susţin din nou că aceste cuvinte n'au putut fi exprimate de d. Mişu Cantacuzino şi suntem siguri că nu vom fi dezminţiţi. Căci, dacă e vorba de prestigiul şi buna ordine a partidului, credem că d. Take Ionescu, ca intelectualitate superioară, ca vechime, cultură şi strălucire politică, are mai mult drept, mai multă rîvnă şi mai multă pricepere să se îngrijească de armonia şi demnitatea partidului, de cît d. Mişu Cantacuzino, care ca şi mine, e un recrut, şi deci un soldat de curînd întrat în viaţa politică a partidului. Să nu uite d. Mişu Cantacuzino că amîndoi eram magistraţi în 1898, sub guvernul liberal. Deci nu sunt decît şapte-opt ani de cînd facem parte ca soldaţi în partidul conservator. E firesc dar ca să fim modeşti şi respectuoşi faţă de aceia cari erau fruntaşi în partid, încă de pe cînd noi conduşi de guvernante umblam cu pantaloni scurţi!

Să lăsăm deci şefului şi fruntaşilor, grija prestigiului, întărirei şi gloriei partidului conservator. Noi soldaţii, avem de o camdată un rol mult mai mic: acela de a urma pe şef şi fruntaşi, iar nu de a acorda interviewuri deplasate.

Lascar Antoniu

SITUAŢIA

Guvernul şi proiectele sale agrare—stau foarte bine.

Aşa de bine stau—că ziarele liberale nu se mai ocupă decît de cele ce se petrec la conservatori.

Şi cu toate acestea guvernul şi proiectele sale numai pe moale nu stau.

Fruntaşii liberali au început să vorbească foarte clar şi violent despre proiectele agrare ale guvernului.

In intrunirea de alaltăeri a societăţei centrale agricole, un şef liberal, fost în multe rînduri ministru, d. C. I. Stoicescu a făcut o critică dreaptă proectelor de legi aduse de guvern în discuţia Comisiei parlamentare. Despre proectul anticonstituţional al tocmelilor agricole fostul ministru de domenii nu s'a putut opri de a spune textual:

„Acest proect are unele dispoziţiuni bune, altele îngrijitoare şi altele îngrozitoare".

D-sa s'a angajat să combată pe toate căile acest proect. O critică tot atît de severă şi justă a făcut d. Stoicescu proectului de lege al Casei Rurale.

Precum am arătat şi altă dată, în jurul d-lui Stoicescu s'au grupat un mare număr de deputaţi şi senatori hotăriţi cu toţii de a împiedeca cu ori şi ce chip votarea proectelor anarhice prezentate de guvern.

La întrunirea proprietarilor din Teleorman, proiectele guvernului au fost de asemenea combătute cu asprime.

D. C. G. Pietraru, deputat liberal şi ginerele d-lui Take Protopopescu, a făcut o aspră critică proiectelor la care s'a asociat, în bună parte şi d. I. Procopiu, directorul „Independenţei".

Tăcerea d-lui C. Stere, atît de chemat să se pronunţe, este foarte semnificativă, precum semnificative sunt zeflemelele cu cari d. Panu, în revista d-sale, tratează comisia agrară şi proiectele guvernului.

Este dar foarte natural ca guvernul, în loc să se ocupe de durerile sale, caută să facă diversiune ocupîndu-se de cele ce s'ar petrece, după închipuirea ziarelor liberale, în tabăra adversă.

Farmaciile d-lui I. Cantacuzino

D. Cantacuzino, în genialele sale concepţiuni de reforme sanitare, a mai conceput încă una: instituirea de farmacii judeţene şi rurale. Bine înţeles că descoperirea sa, va trece la dosar ca şi ministerul sănătăţii publice, monopolul chininei şi altele — dar până atunci, atît timp cît acest proect are măcar satisfacţia de a fi de domeniul public, ar trebui să îl relevăm.

D. Cantacuzino, ca şi toţi reformatorii liberali, au gîndiri geniale, au vederi colosal de mari — dar curios că n'au ca toţi oamenii de talent, simţul realităţei şi reformele lor par a fi făcute pentru Patagonia sau planeta Martě, în ori-ce caz nu pentru Romînia.

La noi farmaciile sunt supuse protecţiei statului. Pentru a deschide o farmacie, după ce se cer anumite condiţiuni de cultură, de pregătire practică, de anumiţi ani de administraţie, se mai cere un concurs fixat de stat şi în limitele populaţiei pentru crearea unei noui farmacii intr'o localitate. Comerciul liber al farmaciei nu e admis şi e foarte logic. Populaţia noastră n'a ajuns încă la acea superioritate culturală ca să recurgă la medici şi farmacişti in cazul de boală — numărul acelora cari cer ajutorul medical e încă restrîns. Pe de altă parte beneficiază, iar o anumită populaţie, dacă nu toată, de gratuitatea ajutorului medical. Ca un farmacist s'aibă curajul de a se stabili într'o localitate, statul prin urmare îi asigură o anumită populaţie şi îl apără în contra năvălirei unui concurent până în ziua în care numărul populaţiei mărindu-se, necesitatea unei noui farmacii se impune.

Mai mult, statul ajută în acelaşi timp pe farmacist—căci s'a constatat că graţie gratuităţei medicamentelor eliberate de comună, farmacistul e prea redus în afacerile sale—dîndu-i furniturile comunei şi judeţului într'un mod succesiv.

Această stare de lucruri dăinuia.

Iată că d. Cantacuzino vine dintr'o dată creind în fie-care comună un spiţer, la fie-care capitală de judeţ o farmacie centrală care va furniza toate comunele şi dispensariile gratuite. Dintr'o lovitură cade şi legea protecţiei acordate de stat farmacistului, şi se introduce libera concurenţă a farmaciei. D. Cantacuzino operează ca în codru. Legile existente, moravurile introduse de timpuri, toate dispar şi se introduce o nouă eră.

De ce farmaciştii nu s'au agitat, n'au protestat, vor întreba mulţi. Pentru faptul foarte simplu—legile d-lui Cantacuzino au onoarea de a fi tratate cu refus din partea guvernului şi cu nepasare din partea publicului.

Şi noroc că îi aşa!

CATE-VA NOTE

Se citează un cuvînt foarte interesant al lui Napoleon III şi care se potriveşte şi cu anumite situaţiuni actuale: „cum voiţi ca guvernul meu să meargă înainte? Impărăteasa e legitimistă; Morny ie Orleanist; prinţul Napoleon ie republican şi eu sunt socialist. Numai ducele de Persigny ie imperialist — şi acela ie nebun!"

*

Sub titlul „Comisia Parlamentară", *Voinţa* publică portretul d-lui Take Ionescu. In notiţa explicativă spune că fostul ministru n'a luat parte la desbaterile comisiei.

Atunci de ce a publicat portretul?

Ca să facă ruşine mare d-lui Take Ionescu.

In toiul focului

Proiectele agrare ale guvernului şi chestia ţărănească au dispărut din discuţiile zilnice. Nimeni nu mai vorbeşte de ele.

Ici colo, dacă un rătăcit, în urmă cu moda, îndrăzneşte să vorbească de aceste chestiuni. Nu se mai vorbeşte nici de curânda deschidere a Parlamentului. Nu se vorbeşte nici de guvern, nici de partidul liberal.

Ziarele liberale, cari ar avea datoria să dee socoteală de soarta proiectelor agrare, de grija ce guvernul o poartă ţăranului—au alte ocupaţiuni actualmente.

Fuziunea conservatoare, dacă ea există sau ba; dacă d. Carp a vorbit cu d. Lahovari sau dacă a vorbit cu d. Take Ionescu; ce scrie *Conservatorul* şi ce *Epoca*; dacă d. Lascar Antoniu este sau nu mulţumit de chipul cum cutare fost deputat a reuşit să-şi vîndă terenul — iată marile dureri ale presei liberale. Gazetele liberale se sbuciumă rău în această vitală campanie. Intre povestirele lor nu există macar o uniformitate de fapte, care ar putea face pe cetitori să creadă că povestirele acelea ar avea fiinţă.

Dar de ce au abandonat liberalii chestiunile importante la ordinea zilei şi s'au dedat la ştiutele campanii?

Ce va profita partidul liberal, care şi-a luat angajamentul să readucă liniştea în ţară, dacă s'ar realiza, în adevăr, visul acela turbat al ruperei fuziunei?

Impedică oare această fusiune tranşarea în bine a chestiei ţărăneşti? Oare din cauza durerilor ce le-ar provoca fusiunea conservatoare, nu există unitate de vederi, în guvern, în privinţa diverselor proiecte, parte tragice, parte umoristice —ce le-a elaborat guvernul?

Opositia conservatoare—indiferent dacă în sînul ei domneşte sau nu concordie—n'a contribuit cu nimic la soarta actuală a proiectelor agrare.

Opositia n'a luat parte la desbaterile comisiei agrare; n'a provocat intruniri publice; n'a sfătuit pe ţărani să devie nerăbdători, nici pe cărciumari să iee bâta.

Opositia—nici nu există pentru liberali.

De ce dar durerea aceasta pentru starea fusiunei; de ce înlăturarea totală a tot ce este important şi actual, pentru a reedita, cu îndoit foc bengal şi cu fantastice inventări—acelaşi cîntec banal al fuziunei şi refuziunei.

Nu! In nici o altă ţară, în asemenea grele împrejurări, nu s'a procedat încă la fel.

Toţi domnii alegători şterşi din listele electorale sunt rugaţi să bine voiască a depune la Clubul Conservator din Piaţa Unirei actele şi chitanţele de contribuţie necesare la susţinerea apelurilor care, trebuesc introduse neaparat până la 20 Noembrie.

OAMENI ŞI LUCRURI

USCATUL PE APA

Pe zi ce trece progresul tecnicei moderne asigură omenirei o stăpînire tot mai temeinică a nemăsuratelor întinderi de apă—mările şi oceanurile. In legătură cu aceasta nu e fără interes să citez impresiunea culeasă de un observator olandez în timpul unei recente călătorii pe oceanul Atlantic cu marele vapor „Lusitania" care a străbătut distanţa între coasta Americei şi acea a Irlandei în mai puţin de cinci zile!

Incercatul călător „se plînge" că perfecţiunea noului vapor are numeroase şi mari...imperfecţiuni între care şi următoarele. Farmecul călătoriilor pe apă e distrus cu desăvîrşire. Nu te mai simţi pe bordul unui vapor, ci mai curînd te ai crede într'un mare hotel. Te plimbli şi rătăceşti prin coridoare, hale şi săli, mai mari decît ale hotelurilor obişnuite; urci şi scobori pe căi electrice prin cele cinci etagii; te aşezi comod în faţa căminelor deschise în care pălpăie lemnul arzînd; comunici cu telefonul cu toată lumea de prin cabine întocmai ca într'un hotel de primul rang europenesc.

In zilele posomorite şi furtunoase— nu vezi nimic din frămîntările apei; cel mult o uşoară leganare şi zgomotele vaporului amintesc că plutesti pe oceanul imens între două continente.

Pe de altă parte însă marile perfecţiuni tecnice te fac să fii prea mult în apropiere cu... cele două continente, în înţelesul că viaţa pe bord se aseamănă acum din cale afară mult cu viaţa pe uscat. Odinioară, în timpul unei călătorii pe ocean aveai o relativă linişte, erai cruţat de îngrijitoarele noutăţi şi supărări ale vieţei... pămîntesti. Acum însă telegraful Marconi nu-ţi lasă nici un răgaz, ci mereu ceas cu ceas, eşti ţinut în curent cu cele ce se întîmplă în lumea nouă şi în cea veche. Ziare speciale se tipăresc pe vapor şi se împart călătorilor în diferite ediţiuni, comunicîndu-li-se toate întîmplările mai de seamă.

Aşa, călătorul nostru putu să citească în timpul voiagiului ştiri despre falimentele causate de marele crach financiar american, despre peripeţiile crizei, despre marile pagube suferite şi aşa mai departe. Ne putem lesne închipui o atare călătorie în timpul căreia nu mai poţi ceti în pace romanele amuzante, ci eşti mereu iritat de telegramele aparatelor Marconi şi la un moment dat îţi vine rău citind vestea vre unei.... încetări de plăţi. Altă dată era faimoasa boală de mare, provocată de anumite cauze pur fiziologice. Acum însă s'au adăogat pricini de îmbolnăvire cu totul nuoi—pe care nu le prevăzuse colegul meu dr. Zossin în studiul său „Răul de mare" şi cari izvorăsc din însuşi progresul omenirii...

Rodion

Femeile Finlandeze

Oricât de multe sarcasme s'ar fi făcut, se fac, şi se vor mai face încă asupra celui de *„al treilea sex"*—după cum obicinuesc să numească, cei întîrziaţi în ale vieţei sociale, pe femeele care-şi revendică drepturile lor de cetăţean—totuşi timpul şi faptele probează că rezistenţa opusă până acum femeelor, nu a fost nici din pricina inferioritătii intelectuale a lor şi nici din teama de a nu li se deturna destinaţia de mamă şi educatoare; ci din firea barbaţilor de a nu-şi perde prerogativele de care de atâta vreme se bucură.

Numai teama de a nu se atinge interesele bărbaţilor a fost piedica că nu s'au dat drepturi egale femeilor.

Cu toate acestea a trebuit să fie Finlanda, ţara binecuvîntată de D-zeu, în care femeile să se bucure de aceleaşi drepturi ca şi barbaţii. Votul acordat acum de curînd femeilor este rezultatul faptului că bărbaţii—*chiar cei din popor*—consideră pe femee egală lor, acolo.

Femeea în Rusia cugetă şi simte la fel cu barbatul, luptând alături cu el şi împărtăşind bucuriile ca şi suferinţele tot cu el.

In ţara Knutului, constituţionalii-democraţi primiră în programul lor, la deschiderea Dumei dreptul de vot al femeilor ca o reformă imediată şi de căpitenie. Ce ar fi de zis despre Franţa, ţara *Declaraţiunei drepturilor omului*? Dar despre România, fiica sufletească a Franţei?...

Iată ce spune d-na L. Avril de Sainte-Croix, una din femenistele care face parte din Consiliul Naţional al femeilor franceze, despre femeile din Finlanda.

Pe cînd în Franţa, lumea parlamentară răspunde cu cel mai absolut dispreţ la revendicările drepturilor politice ale femeilor, la ceaialtă extremitate a Europei într'o ţară, care abia şi-a cucerit autonomia şi s'a desrobit de despotismul rusesc, femenistele, aproape mai fără luptă, obţin dreptul de vot prin ajutorul singur al *logicei* şi al *sentimentului de dreptate* care există la barbaţi în privinţa femeilor.

Incă din 7 Noembrie 1907, Finlanda redobîndi drepturile sale primitive şi îndată iar chestia sufragiului femenin, adusă la ordinea zilei, făcu un pas de uriaş. Mai toate partidele se pronunţară în favoarea extensiunei dreptului de vot al femeilor.

Societăţile femeniste desfăşurară o activitate mare. Se făcură conferinţe, se adresară petiţii comitetului de reformă al Reprezentării naţionale, organizară peste 300 de întruniri în toată ţeara: sbuciumări care făcură pe jurisconsulţi să declare că dreptul civil finlandez nu pune nici un obstacol sufragiului femeilor.

Finlandezele aşa de liniştite de obiceiu fură pradă unui entuziasm de nedescris. Tinerele studente ale Universităţilor cutrierară ţara, dînd conferinţe în favoarea votului pentru femeile de la ţară. Mai multe întruniri fură organizate şi prezidate de ţărănce. Partidul social democrat organiză mai multe meetinguri în aer liber. Votul femeilor, nu ridică nici o opoziţie. In comitetul reformei votului, 2 voci numai se ridicară, şi la senat încă 2 în potriva dreptului de vot al femeilor.

Chestiunea fu pusă atunci înaintea Dietei—Camera deputaţilor—care la 29 Mai 1906 adoptă propunerea relativă la reformele Constituţiei, reforme ce cuprindeau votul politic şi eligibilitatea în Dietă a femeilor ca şi pentru barbaţi.

Comitetul constituţional al Dietei susţinuse electoratul şi eligibilitatea femeilor bazîndu-se pe motivele următoare:

„Astăzi, femeile, în Finlanda, primise aceiaşi educaţiune ca şi bărbaţii, şi în aceleaşi şcoli, după admiterea sistemului de co-educaţiune pe baze din ce în ce mai largi. Femeile se dedau, alături de barbaţi, la deosebite genuri de lucrări şi experienţa dovedeşte, în cea ce priveşte participarea lor la opera socială şi filantropică, că nu-i nici un motiv pentru a se teme că ele nu se vor servi tot aşa de bine de vot ca şi bărbaţii.

„Insfârşit, femeile au dat probe de adevarat zel pentru a obţine votul."

Ar fi greu de hotărît care fură pricinile exacte ale triumfului aşa de desăvîrşit al femenismului în Finlanda. D-na Avril de Sainte-Croix ca şi d-na Gregorovici zice că această isbîndă se datoreşte sentimentului de dreptate al barbaţilor de acolo. Şi tot d-na Avril de Sainte-Croix adaogă că şi aceasta revine tot femeilor, de oarece ele au lucrat neîncetat la desvoltarea sentimentului drep-

tăţei luptînd curajos deocamdată alături cu ei pentru obţinerea sufragiului universal.

In Finlanda, după noua lege, Parlamentul se compune dintr'o singură Cameră unde pot să intre fără deosebire barbaţi şi femei.

La 15 şi 16 Mai 1907 avură loc alegerile pentru întâia oară după noul sistem al sufragiului universal. Ordinea cea mai mare domni în toată ţara. La Helsingfors, din 54,500 alegători, votară 40.000 adică 73 la sută. Printre aceştia din urmă se socoteşte că 55 la sută erau femei. In oraşile din provincie media femeilor votante fu mai ridicată.

Dintre 18 femei alese ca membre ale Parlamentului finlandez, se numără 9 membre ale partidului socialist, dintre care o femee jurnalistă, una cusutoreasă, una institutoare, una funcţionară la o torcătorie şi membre ale Societăţii Revendicărilor drepturilor femeei; celelalte 6 fac parte din vechiul partid finlandez. Printre aceste se observă o directoară de pension, o cîrciumăreasă, o preutească; trei institutoare.

*

Reflectînd bine asupra motivelor pe care Comitetul constituţional al Dietei din Finlanda şi-a bazat susţinerea electoratului şi elegibilităţii femeilor, ne îngrozim cu adevărat de situaţia în care ne găsim noi—femeile şi bărbaţii—din această ţară.

Dintre toate ţările Europei, numai în Finlanda femeea se bucura de toată deplinătatea drepturilor ei; în Anglia, Suedia, Norvegia femeile au numai dreptul votului municipal, ceea ce însamnă că primul pas pentru emanciparea deplină e făcut.

Astăzi emanciparea femeei din simplu punct de vedere: *social, economic* şi *politic* se discută prin academiile oficiale şi prin universităţile populare.

Sociologii, magistraţii, medicii, legislatorii, scriitorii se arată favorabili revendicărilor femeilor. Cu toţii recunosc că o societate nu poate progresa decît prin femee, care indirect insuflă credinţele, obiceiurile şi de aici legislaţia unei ţări; dar pentru aceasta ea trebue să fie considerată ca să poată lucra în puterea *libertăţii şi a respectului ce i se datoreşte atunci cînd merită.*

Maria C. Buţureanu
Institutoare

ROL DUBLU

D. H. C. Lecca a ţinut în Aula Universităţei conferinţa sa, «Despre actori».

Despre actori a vorbit Lecca
Către-un distins auditor,
Şi toţi în unanimitate
Eşind, ziceau: „ce mai actor".

X.

Cronica teatrală

Cancer la inimă de d. H. C. Lecca —Autorul şi-a ales un subiect obicinuit în romanele franceze. E vorba de bărbaţii cari se prostituiază, cari vînd iubirea lor, femeilor mai în vîrstă de cît ei şi care graţie poziţiei lor sociale trăesc într'o eternă teamă de a nu fi într'o zi descoperite, difamate, necinstite. Barbaţii aceştia ştiu lucrul acesta şi caută a exploata teama nenorocitelor femei. Ei se leagă de inima şi punga acestor femei ca un cancer, înfingînd ghiarele lor în profunzimea cărnurilor, de care nu se pot despărţi decât rupând inima, conştiinţa, onoarea victimelor lor. Pe aceşti mizerabili Dumas-fils i-a numit *Alphonşi* şi piesa sa „Monsieur Alphonse" are ceva asămuitor piesei d-lui Leca, iar operaţia acestor Alfonşi d. Lecca a numit'o cancer, un cancer al inimei, un virus distrugător al iubirei nefericitelor femei. Subiectul a fost desvăluit bine, de şi autorul n'a insistat prea mult asupra personagiilor principale.

Spre a face trei acte d. Lecca a introdus o mulţime de scene accesorii cari puteau foarte bine lipsi; ele nu pun nimic în evidenţă relativ la subiectul piesei. Seena primă din actul întâi, cât şi scena întâia şi a doua din actul al doilea, la comisariat sunt umpluturi.

Şi apoi de ce autorul a trebuit să să transporte în acel *Cosmopolis* al Rivierei şi al Parisului spre a găsi un Alphonse —graţie lui D-zeu—avem şi noi Alfonşii noştrii şi cari probabil vor protesta de neatenţia d-lui Lecca? Bine înţeles desnodămîntul fatal n'ar fi putut fi scris—la noi afacerile acestea să aranjează a *l'amiable*—Alphonsul ia de soţie pe fata acelui pe care a infectat'o de cancer. Popor mai blajin şi mai virtuos.

D-na Aristizza Romanescu în rolul Mira Vaini a fost la înălţimea renumelui ei. Scena de la comisariat precum şi acea din actul al III-a cînd spovedeşte fiului ei relaţiile sale cu d. De Grassant —Alphonsul ei—e sublimă. N'am văzut pe d-na Romanescu de mai bine de zece ani şi totuşi dacă sunt schimbări fisice de remarcat, viaţa, energia, suavitatea acelei voci fermecătoare au rămas aceleaşi. Artistele mari par că nu ştiu îmbătrîni!

D-şoara Tina Broni în rolul emancipatei Sonii a fost bine ca şi d-şoara M. Ionescu în acel al Terezei Wels.

D. Vărgolici a avut accente de revoltă foarte juste în rolul fiului Mirei Vaini, şi a impresionat publicul cu naturalul jocului său. E un artist bun lipsit de unele calităţi fisice: o voce prea slabă—dar pe care le acoperă cu un joc de scenă corect.

D. H. Lecca, autorul şi în acelaş timp actorul a fost în De Grassant foarte bine. Scris pentru el însuşi, nimeni n'ar fi putut să întrudupeze gîndirea sa proprie mai bine ca el însu-şi. A putut să provoace în public desgustul unui tip ca De Grassant şi e poate ceace a dorit ca autor.

Intregul piesei a fost bine jucat, cu mult mai superior de cît cum sunt jucate piesele de trupa noastră oficială. **Stal.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Am cetim aseară cu o deosebită plăcere, între altele, capitolul „Libera Gîndire" din cartea plină de actualităţi a d-lui dr. Zosîn, „Viitorul Romîniei". Sunt abia cîteva zile de cînd în unul din centrele populate ale oraşului s'a inaugurat un feliu de instituţie culturală deschisă cu două soiuri de binecuvîntări: a părintelui religios, conform tradiţiunii şi a părintelui... oraşului nostru d. N. Gane, fost literat dar nici odată cugetător cu oarecare îndrăzneală. Cine mai cutează astăzi să conceapă măcar o inaugurare fără obligatorul serviciu religios, care pune neaparat pe fruntea instituţiunilor pecetea îndatoririlor către credinţa oficială?

E recentă încă în minţile tuturor polemica violentă între cele două tabere de profesori universitari ieşani relativă la deschiderea cursurilor universitare cu ceremonie religioasă, punîndu-se astfeliu activitatea ştiinţifică a universităţii sub obladuirea credinţei divine.

In legătură cu aceste fapte cererea d-lui dr. Zosin de a se lăsa tuturor libertatea de gîndire în materie de credinţă şi necredinţă ne apare un act de curagiu şi un frumost gest de dreptate şi vrednicie. Cheia bunei dezvoltări şi condiţia progresului stă în acest cuvînt magic: libertatea de a gîndi după conştiinţa fie-cărui.

*

Vineri seara, 16 Noembrie, colegul nostru d. Mihail Mora, redactor la „Acţiunea Conservatoare", va ţinea o prelegere în Aula Universităţei, pentru sporirea fondului destinat unui bust lui V. Conta.

D. Mora va vorbi despre „Ziare şi ziarişti".

*

După cum am anunţat, primul beneficiu în stagiune va fi al soţilor Profir cu piesa „Regulus Codoreanu". Piesa aceasta e o localizare după „Le bon Juge" a lui Brieux, autorul atât de popular astăzi în Franţa.

*

O interesantă polemică etico-teatrală s'a încins între marele critic Adolphe Brisson şi scriitorul Henry Bernstein, a cărui piesă „Hoţul" se va juca şi la noi în curînd. La timp vom reproduce pasagii din această interesantă luptă între critic şi autor dramatic asupra tendenţionismului în teatru şi a moralei în arta veche şi modernă.

*

In astă seară la Teatrul Naţional se va reprezenta pentru a doua sară „Bal Mascat", comedie în 3 acte.

*

Al treilea volum al studiilor filosofice de d. C. Rădulescu-Motru, a apărut astăzi într'un elegant volum de 245 pagini.

*

Gaston Deschamps, apreciatul critic literar al ziarului „le Temps", va ţinea 3 conferinţi în Bucureşti. Toate conferinţele vor trata despre: Rolul popoarelor latine în istoria civilisaţiei şi noua renaştere latină.

Prima prelegere va avea loc la 18 Noembrie.

Informaţii

Consiliul permanent al instrucţiei a amînat judecarea procesului profesorilor Ghibănescu, Patriciu şi Ţilensky pentru ziua de 1 Decembre.

In procesul ce-a fost intentat d-lui I. Onu, fost revizor şcolar, consiliul permanent a orînduit un supliment de anchetă.

—

D. Spiridon Popescu, directorul învăţămîntului primar a sosit eri dimineaţă în localitate.

D-sa a inspectat cîte-va şcoli primare din Iaşi.

—

Chestia intendenţiei spitalului din Roman a ajuns o hazmodie întreagă. Vechiul intendent Dobrovici nici nu vrea să audă de numirea d-lui Tulbure în locul său şi cu nici un chip nu vrea să se mute din casele intendenţiei.

Celalt însă, fiind asupra ernei şi neavînd unde să stea, s'a dus la Roman împreună cu întreaga sa familie şi a descins în cancelaria intendentului.

Toţi se întreabă acum, cine e intendentul spitalului şi pe cine să asculte? Pe Dobrovici ori pe Tulbure? Zilele acestea epitropii cassei Sf-lui Spiridon se vor duce din nou la Roman, spre a tranşa şi această chestie.

—

Acum cît-va timp s'a primit la direcţiunea generală a vămilor un denunţ, prin care, după cît ştim, se arata oare-cari nereguli de la vama locală.

Direcţiunea vămilor a delegat pe d. inspector Arabu, care de trei zile se află în localitate şi inspectează în amănunţime vama locală.

Rezultatul anchetei până acum nu se cunoaşte.

Astăzi d. Arabu, însoţit de d. Paleologu inspector, au plecat la Ungheni, spre a inspecta vama de acolo.

—

Eri dimineaţă au fost chemaţi la protoeria judeţului toţi preoţii care s'au dus de multe ori să oficieze prin comunele rurale şi li s'a pus în vedere ordinul I. P. S. S. Mitropolitului că pe viitor nu se vor mai putea duce prin comuni să oficieze servicii divine, de cît cu autorizaţia protoeriei.

—

Revizoratul şcolar al judeţului a trimis o circulară învăţătorilor, prin care le face cunoscut chestiunile ce vor trebui să le trateze în cercurile culturale, care urmează a se redeschide în curînd.

—

La Roumanie, află că, contrar tuturor desminţirilor, d. doctor I. Cantacuzino, director general al serv. sanitar, va demisiona din acest post.

—

La Camera de Comerţ se lucrează la întocmirea statitiscelor în vederea redactărei raportului general al Camerei, pe anul curent.

—

In cursul săptămînei viitoare se va întruni din nou comitetul executiv central al partidului conservator sub preşedinţia d-lui P. P. Carp.

—

Domnii doctori Dimitrie Stenescu, medic al circumscripţiei Paşcani şi doctor Arghir Babeş, medic al oraşului Tg. Frumos, au fost transferaţi unul în locul altuia.

—

In cursul săptămînei viitoare d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, va face cîte-va inspecţii prin judeţ.

—

Se ştie că acum cît-va timp, doui ciobani de la moşia Erbiceni a d-lui S. Fischer, mîncînd carnea unei oi ce au tăiat'o au fost atinşi de pustula maligna şi fiind într'o stare gravă au fost internaţi la spitalul din Podul-Iloaie, unde se află şi acum.

Autoritătile făcînd cercetări au găsit vinovat pe un al treilea cioban, care tăiase oaia şi care a fost arestat şi dat judecăţei.

—

Măsuri contra lipsei de nutreţ.—D. ministru de interne, îngrijat de scumpirea nutreţurilor pentru animale, a făcut o intervenţie către direcţiunea căilor ferate, în sensul de a se înlesni transportul fîreţelor din judeţele unde s'au făcut, în celelalte.

„Nu numai sătenii cu mijloace mai restrînse, zice adresa ministerului de interne dar chiar şi cei avuţi ca şi proprietarii şi unele administraţiuni publice au început, din pricina lipsei de nutreţ să-şi desfacă animalele cu preţuri cu totul derizorii, din cauză că nu mai sunt cumpărători agricoli ci numai cumpărători măcelari. Aceştia cumpără vite în masă, le tae le transformă în păstramă, şi îşi fac disponibilităţi de conserve pentru timpul cînd carnea se va scumpi".

Pentru ca agricultura să nu fie ameninţată în primăvară să nu aibă vite de muncă, ministerul de interne propune direcţiunei căilor ferate să reducă pînă la 5 la sută costul transportului pe calea ferată a nutreţurilor pentru vite aduse din diferite părţi ale ţărei sau importată, aceasta pînă va incepe creşterea ierbei de primăvară.

—

Din Galaţi.—*Duelul.* Astăzi s'au întrunit din nou martorii d-lor Calmuschy şi Plesnilă cu martorii d-lui Al. Nicolescu, şi incidentul a fost aplanat.—Nu va mai avea loc duelul.

*

Intrunirea cărciumarilor

Astazi a avut loc o întrunire a cărciumarilor din localitate. Printre altele s'a ales şi o comisiune care va merge la Bucureşti la întruuirea de protestare.

—

Jurisprudenţe. Privitor la pedepsele disciplinare pe care ministrul le poate aplica unui învăţător, Curtea de casaţie s. III, cu prilejul judecărei recursului făcut de învăţătorul Cruţescu, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Eliminarea temporală din învăţămînt şi transferarea aplicată unui învăţător, nu pot fi ridicate fără observarea condiţiilor prescrise de legea învăţămîntului primar şi normal primar prin art. 70 bis din sus citata lege.

Prin urmare, dacă asemenea pedepse au fost ridicate cu neobservarea formelor sus arătate, un Ministru posterior de instrucţiune publică este în drept a o abroga, cu atît mai mult cu cît, pe de o parte, nu există nici un text de lege care să proibe o asemenea abrogare, iar pe de altă parte, ar fi în contra interesului general şi a ordinei publice de a se susţine ca un Ministru să nu aibă dreptul de a revoca sau de a desfiinţa actele greşite şi ilegale ale predecesorilor săi.

***

Aceeaşi secţie, cu prilejul judecărei recursului profesorului Nicolae Ionescu, ocupîndu-se de dreptul la recurs al unui funcţionar inamovibil, a stabilit această jurisprudenţă:

Conform art. 4 litera i, combinat cu art. 34 No. 7 din legea Curţei de casaţie modificată în anul 1905, un funcţionar inamovibil numai atunci poate face recurs în casaţie cînd, fiind numit în mod legal, a fost în urmă înlocuit, mutat sau pus în retragere în contra legilor şi regulamentelor, şi numai în cazul cînd printr'unul din aceste acte i s'ar viola un drept cîştigat.

—

Un mare incendiu a isbucnit astănoapte în cotuna Scobinţi, comuna Bădeni, şi a distrus complect casele şi întregul avut al locuitorului Vasile Atomulesei.

Se crede că focul a fost pus de către rău făcători.

—

D. C-tin Florescu, primarul comunei Bucium şi-a dat demisia din această demnitate.

Demisia i-a fost primită.

—

Comerciantul de coloniale Marcu L. Marcovici din Vaslui, fiind declarat în stare de faliment a dispărut.

Parchetul din Vaslui cere urmărirea şi prinderea lui. Marcovici a fost condemnat, zilele trecute, de curtea de Apel din Iaşi la 2 ani închisoare.

—

Astăzi la orele 4 şi jum., membrii consiliului comunal se vor întruni, sub preşedinţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

—

D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, cu ocazia inspecţiilor ce le-a făcut în judeţ, a făcut şi cîteva anchete în urma reclamaţiunilor primite contra unor învăţători.

Rezultatul anchetelor nu se cunoaşte, însă după cît ştim, doui învăţători vor fi trimişi înaintea comisiunei de judecată a învăţătorilor.

—

Parchetul din Constanţa a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Ioan Văleanu, care acum cîte-va zile în tovărăşia lui I. Mircea după ce a strangulat pe d. Petru Hanciu, proprietarul unei fabrice de bidoane, l'au jefuit, iar apoi au dispărut.

—

Radical reparat şi complect amenajat, Teatrul-Circ Sidoli îşi redeschide porţile sale Mercuri 14 Noembrie a. c. la 9 ore seara.

Seratele Cinematografice Pathe Freres-Paris vor urma regulat în vasta şi splendida sală. Programul seratei de deschidere este absolut nou cu ultimele creaţiuni ale celebrei case din Paris.

Spectacolele vor fi conduse de simpaticul electrician d. A. C. Botfez.

—

DIVERSE

— Astă-zi s'a făcut la cimitirul «Eternitatea» înmormîntarea lui Mihail Runier, funcţionar la fabrica de tutun din localitate.

Lucrătorii fabricei au asistat în corpore la înmormîntare.

— Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului Sfîntului Mina din localitate.

— Am spus că parchetul fusese înştiinţat că în comuna Coarnele-Caprei a fost găsit mort locuitorul Dumitru Covrig.

In urma cercetărilor făcute de autorităţile comunale, s'a constatat că numitul locuitor trăia în o mare mizerie şi a murit de frig.

Parchetul a autorizat înmormîntarea numitului locuitor.

—

Justiţie pentru săteni

E adevarat că legea nouă a corpului de avocaţi tinde să puie o stavilă manoperilor acestor jălbari, dar ei sunt aşa de numeroşi, şi se prezintă sub atîtea aspecte, în cît, pentru multă vreme, această lege va fi neputincioasă în contra lor.

In starea actuală de lucruri nu ne putem gîndi la crearea unui monopol al avocaţilor, în privinţa introducerei reclamaţiunilor. Căci, dacă în ţara noastră sunt avocaţi care ne fac cinste, sunt şi de aceia despre cari nu se poate spune acelaş lucru, şi cari ar trebui să fie puşi pe o scară mai jos de cît jălbarii, dacă s'ar putea găsi una.

Pentru ca ţărănimea să fie pusă la adăpostul şarlatanilor, legea să prevadă obligaţia pentru judecători de a nu primi nici o reclamaţiune, în materie civilă (şi comercială, bine înţeles), dacă nu va fi iscălită de acel care a redactat-o şi de acel care a scris-o, iar cînd partea este şi redactor şi scriitor al reclamaţiei, să facă, despre aceasta, o menţiune specială.

Cu acest sistem s'ar obţine un dublu rezultat; jalbarii ar fi înlăturaţi, şi avocaţii nu ar mai introduce ori ce reclamaţii îndrăzneţe, sau făcute numai în scop de a agonisi doi, trei lei. Inainte de ă introduce o reclamaţie, avocatul de această categorie, fie de ruşine, fie de teama răspunderei faţă de consiliul de disciplină, îşi va da osteneală să studieze afacerea, şi astfel s'ar înlătura o mulţime de procese cari nu ar trebui introduse.

Odată cu introducerea reclamaţiei, reclamantul să fie obligat, ca şi la Tribunal, să depuie copiile actelor de cari voeşte a se servi. Prin aceasta s'ar înlătura amînări zădarnice.

Reclamaţia fiind primită de judecător, ţăranul să nu mai aibă a se ocupa de îndeplinirea procedurei, care să se îndeplinească din oficiu, ca în materie corecţională. Judecătorul fixează termenul de judecată, trimite citaţiile la primărie, de unde primeşte dovezile de înmînare. Judecătorul să fie dator a examina dacă procedura este bine îndeplinită; dacă găseşte că s'au respectat formele, judecătorul constată aceasta într'un proces-verbal anexat la dosar, fără ca la ziua înfăţişărei să se poată discuta, de către părţi, această chestiune. Dacă judecătorul găseşte că formele nu s'au respectat, să restitue citaţia primarului, cu observaţiile cuvenite, avînd dreptul de a supune la amendă pe primarii cari nu şi-ar îndeplini datoria, drept pe care îl are şi astăzi.

Cu sistemul acesta, s'a isprăvit cu amînările din cauza neîndeplinirei procedurei, respectîndu-se, în acelaş timp, drepturile acelea cari nu s'ar putea răpi, fără a face o revoluţie în practica dreptului. Nimeni nu va putea fi împedicat de a invoca, în recurs, nulitatea actelor de procedură, pe motiv că nu le-a opus la instanţa de fond, întru cît judecătorul trebue să cerceteze, din oficiu, şi înainte de înfăţişare, şi să se pronunţe dacă procedura este sau nu bine îndeplinită.

In ziua fixată pentru înfăţişare. judecătorul să fie dator a judeca pricina, chiar dacă părţile nu se înfăţişează. Dacă din actele depuse, vor rezulta dovezi că reclamantul are dreptate, va condemna pe pîrît; în caz contrar, va respinge reclamaţia.

Un extract de pe hotărîrea ce va da, îl va comunica, din oficiu, ambelor părţi prigonitoare, cărora li se va acorda, pentru facerea opoziţiei, un termen mai lung de cît cel prevăzut prin legea actuală.

In privinţa îndeplinirei procedurei înmânărei extractului de pe cartea de judecată, se va urma întocmai ca pentru înmînarea citaţiei.

In fine, întreaga procedură se va îndeplini din oficiu, şi pentru acoperirea cheltuelilor făcute cu imprimatele şi portul corespondenţei, judecătorul va condamna pe partea care cade în proces, la plata lor' după un tarif anume determinat, ecsecutîndu-se hotărîrile, în această privinţă, conform legei de urmărire.

Acelaş sistem se va urma şi la tribunal, în judecarea apelurilor venite de la judecătoriile de ocol.

Aceasta ar fi, în general, reformele de introdus în procedura înaintea judecătoriilor de ocol. Celelalte chestiuni de amănunte ar fi în concordanţă cu dispoziţiunile generale.

(Va urma) **Artur Gorovei.**

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT
Renumiţii **Şoşoni** şi **Galoşi**
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecări

Ultime informaţii

Primim âe la d. Matheiu B. Cantacuzin o scrisoare prin care arată că nota apărută eri în ziarul nostru asupra, unei «**conversaţii particulare**» *ce d-sa ar fi avut cu d-nul Alex. Bădăreu, ar* „**conţinea neexactităţi**".

Până la „găsirea altor mijloace pentru restabilirea adevĕrului", ne grăbim a reaminti că cele relatate de noi nu se referă la nici o conversaţie particulară între d. Cantacuzin şi d. Badareu.

Cele afirmate de d. Matheiu B. Cantacuzin au fost zise în grefa secţiei a II în faţa a 6 persoane, a căror nume îl putem da la nevoie.

Cît despre cele ce crede d. Cantacuzin asupra ziarului Evenimentul, *în a cărui comitet de diriguire politică este, recunoaştem că asemenea afirmări sunt de natură a provoca situaţiuni jenante pentru autorul lor. Noi însă ne-am făcut numai datoria de ziar, redînd cît mai complect şi exact cele spuse în faţa mai multor persoane.*

———

Cercetările apelurilor electorale, la Curtea de Apel din Iaşi, vor începe la 12 Decembrie şi vor dură până la 30 Ianuarie.

In acel restimp vor fi suspendate toate afacerile penale şi civils pendinte la cele 2 secţiuni ale Curţei. Nu se vor judeca decît apelurile acelora aflaţi în stare de arestare.

———

Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţei de drept a fost convocat pentru Luni, 12 Noembrie ora 8 jum. seara, spre a proceda la recomandarea unui candidat la catedra de drept civil vacantă la facultatea juridică din Bucureşti.

Candidaţi sunt d-nii Mihail Berlescu, Al. Cerban, V. Antonescu Gh. Anghelescu, Gh. Plastara, Istrate Micescu şi N. Titulescu,

———

Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ ca imediat să-i trimeată raportul comunelor rurale din acest judeţ, pe anul 1907.

———

Administraţia casei şcoalelor a decis să se scoată în vînzare pădurea din cotuna Slobozia, comuna Ciurea proprietatea ei, cu condiţiunea că la încheerea contractului adjudecatorul să facă întreaga plată şi ca după-ce va tăia pădurea să scoată şi buturugele, pentru a face apoi un teren bun pentru cultură.

———

Senatul universitar a admis cererea societăţei culturale, „Viitorul" de a ţinea o serie de conferinţi în aula universităţei.

S'au admis numai zilele de 20 Ianuarie, 17 Februarie şi 15 Mart, celelalte cerute nefiind libere.

———

Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţii de litere din Iaşi, întrunit în şedinţă asară, Vineri, a decis supunerea la concurs a catedrei de limba şi literatura germană, vacantă la facultatea de litere.

———

Doctoratul în drept.—Consiliul facultăţei juridice a fost convocat pentru Luni, 12 Noembrie, orele 9 sara, spre a lua în dezbateri proectul de regulament al facultăţei de drept pentru licenţă şi doctorat, întocmit de delegaţii facultăţei de drept din Iaşi şi Bucureşti.

După cît suntem informaţi prin noul proect de reorganizare al facultăţilor de drept din Iaşi şi Bucureşti, cursurile anului I vor fi sporite cu Economia politică, iar cele ale anului III-lea cu Filosofia dreptului, Internaţionalul public cum şi Procedura civilă, care va trece de la anul al II-lea al III-lea.

Cursurile de doctorat vor fi parte obligatorii, iar parte facultative.

De asemeni cursurile facultative se prevăd şi pentru cursurile de licenţă.

Taxele de doctorat probabil vor fi de 90 lei anual, cu frequentarea obligatorie.

La acest proect bine 'nţeles se vor propune noui modificări de către membrii consiliului profesoral al facultăţei juridice.

Se crede că deschiderea cursurilor de doctorat se va face imediat după serbătorile anului nou.

Profesorii vor face probabil până la 1 Aprilie, cursurile, în mod gratuit.

———

Ni se telefonează din Bucureşti, că comitetul instituit pentru ridicarea unei statui generalului Iacob Lahovary, se va întruni mîne, orele 10 dimineaţa, acasă la d. Take Ionescu, presidentul comitetului de iniţiativă.

———

Conferinţele institutorilor. — Am anunţat că în curînd se vor începe conferenţele lunare ale institutorilor ; în localitate conferenţele se vor ţinea în 4 secţiuni.

Iată cum au fost repartizaţi institutorii pentru aceste conferinţe: Secţia I-a: (şcoala primară de fete No. 3 Păcurari), d-nele : Maria Guţu, Maria Teodorescu, Cleopatra Popescu, Casuca Tincu, Elisa Conta, Ortansa Popescu, Iulia Motăş, Ana Matasariu, Natalia Popescu, Lăzărescu, Natalia Zaharia, Natalia Lateş ; D-nii: Const. Tincu, Em. Manoliu, I. Andriescu, Ed. Cozmiţa şi C. Zaharia.

La această secţie va prezida d. Lascar Matasariu.

Secţia II-a (şcoala „V. Alexandri"), d-nele : Maria Buţureanu, Rozalia Ghibănescu, Eufrosina Dimachi, Elena Comarnescu, Lucreţia Dimachi, Adela Bottez, Ema Briul, Henrietta Constantinescu, Viorica Lecca, Laura Roiu ; D-nii: Gr. Roiu, I. Petrescu, Al. Popovici preot, I. C. Tăzlăoanu, N. Ionescu, I. Dimitriu şi I. Cucu.

Va presida d. C. Buţureanu.

Secţia III-a (şcoala de băeţi No. 8, „V. Adamachi), d-le: El. Poruzan, Luiza Stoica, Maria Tulbure, Cleopatra Rădulescu, Anastase-Ioanide, Elena Dimachi, Maria Savinescu, Ana Scobaiu, Henriette Ghidionescu, Sofia Scriban, El. Stătescu, Sevastia Vărlănescu, Lucreţia Constantinescu, Henrietta Dimitriu ; d-nii : Victor Munteanu, I. Vărlănescu, I. Carare, N. Arbore.

Va presida d. C. Dafinescu.

Sec. IV-a (şcoala de fete No. 2 „Regina Elisabeta") d-nele: Natalia Manoilescu, Natalia Oiaga, Emilia Casaban, Ana Macaş, Sofia Rozin, Elena Silvestru, Elena Sachelarescu, Elena Costache, Lucreţia Borcescu, Anastasia Botez, Laura Neculau, Lucreţia Popescu, Sofia Teodorescu, Natalia Palade; d-nii : Lazăr Grecea, Gh. Ştefănescu, N. Sebastian, D. D, Constantinescu preot.

Va presida d. I. Apostol.

———

Comisiunea instituită pentru a-şi da avizul asupra proectului de reorganizare al facultăţilor de litere şi filosofie din Iaşi şi Bucureşti, a cerut ministerului să numească o nouă comisiune mixtă, pentru a se întocmi un proect mai complect, de care ce în anteproectul primei comisiuni se observa numeroase omisiuni.

———

D. general Lambrino, comandantul diviziei a 8-a, a inspectat alaltă-eri trupele din garnizoana Dorohoiu.

———

D. I. Epurescu, inspector al regiei monopolurilor statului va sosi zilele aceste în inspecţie, în localitate.

———

O arestare ilegală.—Doamna Stamatina I. Teodorescu din Focşani, ne trimite o lungă telegramă de protestare în contra arestărei ilegale a soţului ei, Ioan Teodorescu, fost perceptor. D. Teodorescu după ce a fost ţinut închis 4 zile în preventie, a fost depus de tribunal.

Soţia depusului asigură că singura vina a soţului ei, ie aceea că dînsul face politică în contra prefectului Săveanu.

———

Mercuri, 7 Noembrie a, c., a venit în pertractare procesul d-lor Gr. Patriciu, M. Ţilenski şi Gh. Ghibănescu înaintea consiliului permanent. Erau de faţă toţi membrii consiliului: d-nii Ţiţeica, Mehedinţi şi St. Ioan. Ca acusatori se prezentase d-nii St. Sihleanu, pentru a susţine acuzarea d-lui M. Ţilenski, profesor de liceu, d-nii Sp. Popescu, Gh. Adamescu şi D. Constantinescu, pentru a susţine acuzarea d-lor Ghibănescu şi Patriciu.

Apărătorul d. Virgil Arion fiind bolnav de periostită n'a putut să aziste şi a intervenit pentru amînare. Membrii consiliului cum şi inspectorii, afară de d. Constantinescu, n'au avut nici un motiv de a nu se primi amînarea, mai ales că se adăugase un nou punct în sarcina d-nului Gr. Patriciu şi de care a luat cunoştinţă în şedinţă. Prin acest nou punct de acuzare se invinovăţeşte inspectoratul că a făcut înscrieri contrare art. 4, 5, 6 din Regulament. De comun acord s'a fixat termenul de judecată pe ziua de 1 Dec. Sîmbătă, ca în caz urmînd să se continue şi Duminică 2 Decembrie.

Acuzarea va fi susţinută de 4 d-ni inspectori, dat fiind că unde motivele sunt aleatorii, argumentele să fie refortabile.

———

Ni se telefonează din Bărlad că tribunalul de acolo a respins contestaţiile făcute în contra cererei de moratoriu a firmei Sterlicht şi Kanner din acel oraş.

Tribunalul a admis moratoriu.

———

Universitare.—D. profesor Dimitrie Alexandrescu, va începe cursul seu de drept civil cu studenţii anului I Marţi 13 Noembrie, oara 10 dimineaţă, şi-l va continua Joia şi Sîmbătă aceiaşi oră.

— Azi la orele 5 jum. d. profesor P. Negulescu, va începe cursul seu de Istoria Filosofiei contimporane şi-l va continua Joi şi Sîmbătă, la aceiaşi oră.

— D. Iile Bărbulescu şi-a început cursurile şi le va continua cu subiectele şi în ordinea următoare: Luni 8 jum. — 10 gramatica limbei paleoslovenice în legătură cu cele mai vechi cuvinte din limba romînă. Mercuri (8 jum. pînă la 10) Seminarii. Interpretare de texte paleoslovenice şi romîno-slave în legătură cu limba medio-bulgară şi bulgară modernă. Curs neobligator pentru anul preparator. Vineri 8 jum. pînă la 10: Ruşii, Bulgarii şi Sîrbii de acum.

Se va hotărî ulterior în ce zile şi ore va preda gramatica practică a limbei sîrbe actuale şi traducere din ea.

— D. Borcea Ioan, conferenţiar la zoologie, va începe Luni, la oarele 1 jum. lucrările practice de zoologie. Eri D-sa a început cursurile.

— Cercul ştiinţific studenţesc va ţinea mîine în Amfiteatrul de Chimie minerală şedinţa sa inaugurală.

Cu această ocazie, unul din membri va face o dare de seamă amănunţită asupra excursiunei făcută anul trecut, în Valea Prahovei.

———

Ministerul de justiţie printr'o telegramă adresată tribunalului Iaşi, secţia III-a, roagă să i se răspundă care este soluţiunea tribunalului în chesia vînzărei pamânturilor rurale.

———

Ni se telefoneaza din Bărlad că d. Lupu Costache a declarat astăzi, într'un cerc de conservatori, că acum vre-o două zile întrebînd pe d. N. Filipescu—care se afla în acel oraş pentru cîteva ore — despre situaţia din partidul conservator, d-sa i a afirmat următoarele :

— Inţelegerea este deplină astăzi între d-nii Carp si Take Ionescu, iar programul partidului este definitiv fixat.

———

O telegramă ne anunţă că aseară între orele 5 şi 6 în cotuna Gîşteşti din apropiere de Paşcani, la cărciuma lui Samson, ţaranul Eftimie Tortuş, fiind turmentat de băutură, s'a luat la ceartă cu consăteanul său Vasile Bărzu. La un moment, Eftimie Tortuş a înjungiat pe Bărzu cu un cuţit, rămînînd mort pe loc.

Pe urma victimei au rămas soţia şi 7 copii ; criminalul a fost arestat.

———

Mîne are loc la societatea studenţească Solidaritatea, o şedinţă extraordinară. La ordinea zlei va fi : Demisiunea vechiului preşedinte al societăţei. Alegerea unui nou preşedinte şi complectarea comitetului.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Noembrie

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astăzi a clasei a VI-a a loteriei regatului romîn, au cîştigat :

3000 lei No. 53089, 53300.
2000 „ No. 37120, 56985, 2157, 30075, 43194, 40018, 30834, 48669, 15209.
1000 „ No. 52350, 41132, 17016, 28072, 22238, 45931, 10386. 21817, 28428, 31330, 20845.
100 „ No. 55338, 55475, 30558, 48921, 26183, 14804, 26751, 10743, 16954, 55164, 32707, 28089, 42092, 40444, 28003, 55368, 55475, 39958, 26183, 43199, 14804.
200 „ No. 483. 693, 1936, 1293, 1283, 2110, 2181, 2465, 2076, 2706, 3126, 3266, 4766, 4825, 5123, 5372, 6079, 7196, 7510, 8185, 8213, 8420, 617, 930, 937, 564, 122, 134, 8251, 8918, 8879, 7268, 796, 690, 417, 958, 541, 271, 8742, 8169, 8903, 7089, 59795, 50851, 22588, 22381, 20874, 18006.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn :

COLECTURA PRINCIPALA

TII. MAXIMOVICI — IASI

D. Sturdza şi liberalii din Ploeşti

Bucureşti. — Eri a avut loc un consiliu de miniştri care a ţinut până la orele 7 şi jumătate.

Imediat după ce s'a terminat consiliul de miniştri, d. Sturdza a primit o delegaţie a liberalilor din Ploieşti compusă din d-nii ; Teodorini, Negulescu, Handoca şi Anghelovici cu care s'a întreţinut în privinţa situaţiei liberalilor de la Ploeşti

D. Sturdza a promis că imediat ce se vor fixa definiv proectele agrare va veni la Ploieşti, spre a restabili liniştea.

Congresul crîşmarilor

Mâine are loc în capitală întrunirea cîrciumarilor în scopul de a protesta contra proectului guvernului prin care se monopolizează cârciumele la sate.

La această întrunire se asociază şi lăutarii a căror vădit interes este legat de acel al cârciumarilor.

Poliţia a luat straşnice măsuri în vederea oprirei unor manifestaţii şi colindă mahalalele spunând că guvernul a renunţat la proect.

Dispariţie de elevi

Bucureşti.—Se observă de cîtă-va vreme dispariţia unor elevi de liceu şi gimnaziu, aparţinînd unor familii sus puse.

Pînă acum se constată dispariţia a 8 elevi.

S'a constatat că unii din aceştia s'au dus în Grecia şi alţii în Bulgaria.

Nou ziar conservator

Bucureşti. — *Ordinea,* noul ziar conservator, va apare în cursul săptămânei viitoare.

Ziar suspendat

Lisabona. — Ziarul „Vanguarda", ziar republican a fost suspendat pe 30 de zile.

Ceremonie

Constantinopol.—Ziarele turceşti publică o depeşă oficială relatînd ceremonia punerei primei petre la gara din Medina ceremonie care a avut loc la 12 Noembrie, de faţă fiind peste 30.000 oameni.

Ziarele turceşti spun că s'a dat o iradea pentru facerea lucrărilor de irigare a cămpiei Konia. Mai multe ziare relevă importanţa acestei măsuri pentru agricultură.

Amănunte de la Karatag

Petersburg. Agenţia Westnic află de la corespondentul ei special, trimes la Karatag că oraşul distrus de cutremur a fost complectamente distrus. Toate casele s'au prăbuşit, îngropînd sub dărâmături 3—4000 oameni. Numai vre-o 100 oameni au scapat ; şi cartierul de iarnă al nomazilor din împrejurimele oraşului a fost cu totul distrus şi numărul total al victimilor a fost ast-fel de vre-o 10000 suflete.

Svonuri neîntemeiate

Roma.—Ziarul „Tribuna" spune cu privire la svonurile după care Poarta ar căuta să provoace demisia d-lui Degeorgis, organizatorul jandarmăriei macedonene, că este posibil ca d. Degeorgis, care de 4 ani n'a plecat din Macedonia să obţină un concediu de cîte-va zile spre a veni în ţară, dar Sultanul şi în consecinţă Poarta este cel dintâiu a recunoaşte că prezenţa d-lui Degiorgis este indispensabilă, căci în misiunea-i delicată şi grea comandantul jandarmeriei macedonene a ştiut să cîştige stima şi încrederea Porţei şi a tuturor puterilor.

Tren atacat de hoţi

Estampes. Trei indivizi au oprit expresul Toulouse cu ajutorul semnalelor de alarmă şi pe cînd personalul trenului căuta să vadă cine a tras alarma, hoţii au pradat banii din vagonul poştei şi mărfuri, rănind cu focuri de revolver pe şeful de tren şi pe furgonier, făcîndu-se apoi nevăzuţi.

Cutremur

Tokio.—Un puternic cutremur de pămînt a fost resimţit la ora 2 dimineaţă.

Compromisul cu Austria

Buda-Pesta.—Comisiunile economice şi financiare ale Camerei au adoptat în unanimitate proectul de lege autorizînd guvernul să facă ca compromisul cu Austria să intre în vigoare dela 1 Ianuarie 1908.

Raportul D-lui Poincarre

Paris. — Raportul d-lui Poincarré asupra creditelor suplimentare spune că situaţia budgetară cere o mare prudenţă şi observarea celui mai sever spirit de economie.

Comisiunea senatorială financiară a constatat că creditele suplimentare pe 1907 sunt excesive.

Comisiunea a refuzat în consecinţă să recunoască întreaga sumă sustrăgînd dintr'însa şapte milioane.

Din această sumă aproape 3 milioane sunt pentru afacenile străine.

Examinarea lui Ullmo

Paris,—Medicii alienişti experţi au examinat astă-zi pe Ullmo, care a răspuns în mod foarte lucid la ckestiile ce i s'au pus de medici.

Situaţia în Maroc

Paris.—O depeşă oficială din Maroc anunţă că Abd El Aziz a dat ordin ca Elguebbas să trimeată din Tanger la Mazagan 500 oameni care se vor opri întâi la Rabat unde vor primi întăriri, pentru ca apoi să ocupe Magazanul, care se mai află încă în puterea hafidienilor şi să asedieze de va fi nevoe oraşul pentru ca ast-fel Mulay să rămînă definitiv fără comunicare cu celelalte oraşe, de oare ce toate porturile s'au supus din nou Sultanului.

Ziarist romîn condamnat

Buda-Pesta.—Curtea cu juri a condamnat pe redactorul ziarului „Lupta", Vasile Macrea la 6 luni închisoare şi la 1200 coroane amendă pentru provocaţiune contra naţiunei ungare (?).

Sobrania

Sofia.—După discursul ministrului de finanţe d. Payakow, asupra situaţiei financiare a ţărei pe care ministrul a arătat'o ca foarte bună şi după discursul ministrului de comerţ şi agricultură, d. N. Ghenadiew, Sobrania a votat răspunsul la mesagiul princiar.

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Radulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a I-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a treia loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 12 Decembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 7 Noembrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a treia tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar 9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITŬ IN IASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

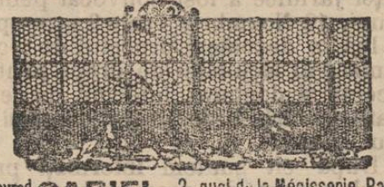

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES. POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

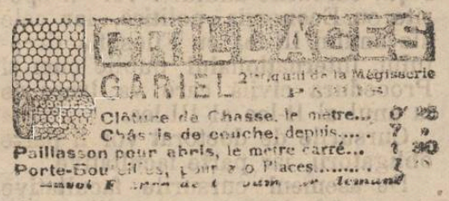

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 - Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 291. Marți 13 Noembre 1907

Calea cea bună

A spune că sătenii noștri nu stau pe roze, a ajuns o banalitate. Cari sunt cauzele acestei situațiuni? Dacă i-am întreba chiar pe săteni, ca cei mai interesați, am primi răspunsuri nemulțumitoare. De sigur o bună parte din ei au un fel de semiconștiință, și poate chiar întrevăd unele din acele cauze, dar marea majoritate nu înțelege alt de cît că ea sufere de lipsă și mizerie, pe cînd alții nu.

Apoi dacă i-am întreba asupra remediilor, ce ar fi de adus pentru îmbunătățirea stării lor, răspunsurile negreșit ar fi și mai puțin mulțumitoare. In adevăr din tot ce s'a scris și zis pînă acum cu privire la această chestiune, nu s'a auzit nici o voce pur țărănească, voce eșită chiar din mediul acela, care sufere. Puținii reprezentanți ai țăranilor, ei înși-și țarani, cari au luat parte la desbaterile comisiunei agrare, n'au făcut de cît să aprobe măsurile pe cari alții le socotesc bune pentru dînșii. O idee nouă despre cauze și mijloace de îndreptare, nu ne-a fost dat să auzim de la dînșii.

Poate nu greșesc, cînd aș zice că, dacă zisa comisiune agrară, ar fi fost conservatoare, și ar fi avut presarați și cîțiva țarani în ea, aceștia ar fi adoptat soluțiunile și modul de a vedea al conservatorilor, după cum de astădată a primit pe ale liberalilor.

Dar fiind că în chestia, de care ne preocupăm cu toții, trebue să se facă ceva, este întrebarea cui revine sarcina pentru aceasta? Negreșit că partidelor politice.

Or, plecînd de la această idee comună, care de altfel este și o stare reală de lucruri, că țăranul romîn sufere și că trebue să se aline această stare a lui, să vedem cum au înțeles și înțeleg cele două mari partide politice a proceda.

Erau două căi de urmat și anume: a arăta țăranilor că mizeria cu corolarele ei nu se datorește întru nimic lor și că alți sunt vinovați că au provocat o așa situațiune, sau din contra a'i convinge că dacă împrejurările și chiar alții poartă oarecare vină pentru aceasta, însă în cea mai mare parte, starea de astăzi a lucrurilor este a se imputa lor înși-le și e ușor de văzut că după cum adoptă una sau alta dintre cele două idei, ai să rezolvi prvblema agrară în consecință.

Astfel îmbrățișând prima cale, vei căuta să arăți pe cei nedreptățiți, și cînd aceștia în inconștiența lor să văd îndemnați, atunci ajung la căi de fapt, ca acele pentru cari astăzi purtăm regretul că s'au putut întîmpla.

Dar nu numai atît. Dacă ai convingerea că răul vine dela alții, se înțelege că atunci cînd vei avea puterea vei căuta să umilești pe cei cari crezi că te-au adus în această stare rea. Iar dacă ai puterea de a legifera, atunci legile, ce vei face, se vor resimți de ura contra opresorilor. Și în ordinea aceasta de lucruri vei împinge lucrurile la extrem.

Dacă adopți a doua cale, mijloacele de îndreptare ți le va procura însăși conștiința țărănească mai luminată și mai înțelegătoare. Cînd prin o administrație înțeleaptă, prin instrucțiune fie ea făcută pe băncile școalei, fie prin propagandă orală, se vor convinge și țăranii că ameliorarea stărei lor depinde în primul loc chiar de la ei, atunci de sigur un pas mare către adevărata rezolvire a problemei agrare se va fi făcut. Ne îndrumăm către o stare de lucruri, în care trebuie să contăm pe noi înșine pentru a suporta greutățile vieței.

Procedînd pe calea întăia ori cine poate observa cu cîtă minuțiositate trebue să legiferezi, la cîte cazuri și împrejurări trebue să te gîndești.

Tai din proprietatea mare și dai țăranului. Dar este de ajuns atît? Legea care face aceasta trebue să iea și măsuri pentru conservarea loturilor, pentru cultivarea lor etc.

Dacă însă te sprijinești mai mult pe măsuri administrative și de educație, chiar dacă dai pămînt țăranilor n'ai nevoe să intri în atîtea amănunțimi, să-ți imaginezi ipoteze sau să prevezi întîmplări, și pentru toate să nu găsești o îndreptare de cît într'o dispoziție legală.

Or, fiind că s'a zis că acum ne aflăm la o cotitură și că de la drumul ce vom apuca, se va decide și viitorul nostru, dacă adică vom fi oamenii progresului și civilizației, ori ne vom întoarce în întunerecul trecutului, să vedem ce fac partidele noastre politice. Acum cînd fiecare din cele două partide au aratat ideile de cari se vor călăuzi în această arzătoare chestiune a ameliorării situațiunii țăranului nostru, ne putem mai bine orienta asupra modului cum fiecare înțelege a o rezolva. Liberalii au apucat calea întăi. Prin intregul lor mod de a se conduce, ca și prin legile ce propun, dînșii țintesc a arata masei țărănești că vinovata pentru starea lor de astăzi este marea proprietate. Deci aceasta trebue îngrădită, micșorată, și pusă în neputință de a mai face rău. Și cum se poate face aceasta? negreșit că prin legi, de aceia dînșii voesc să ne înzestreze cu o lege nouă de tocmeli agricole, alta pentru casa rurală etc.

Ei vor să fie oamenii extremelor. De la o stare de fapt care o recunoaștem cu toții nu e bună, dînșii vor să ne creeze dintr'o dată o Românie nouă, fără să mai fie nevoe să trecem prin stări intermediare, presupunînd în definitiv că progresul în mersul său, ne-ar duce tot acolo unde vor să ne ducă legile liberale.

Dar acest copil la botezul căruia iau parte atîți, pe care toți vor să-l facă cît mai frumos după concepțiunea lor, trebue să fie strîns în așa chingi, vreau să zic articole de minuțiositate legală, încît teamă avem toți că va eși alt-fel de cît cum se proorocește.

Mai drept de sigur au văzut conservatorii, cari nu înțeleg a se face salturi nepotrivite. Prin modul cum se pune chestiunea din partea lor, cînd recunosc că nu e nevoe decît a se modifica cîte-va articole ale unor legi și a se propune una sau două legi noi, cum bună oară aceia pentru crearea unei bănci agrare, de sigur că dînșii întrevăd mai bine soluțiunea chestiunei. E de ajuns a lua toate propunerile conservatoare în temă generală, căci detaliurile se pot modifica și se va vedea că spiritul ce se degajază din ele este o îndrumare sănătoasă pentru întărirea gospodăriei rurale, fără a atinge pe acei cărora prea puțin li se poate imputa actuala stare a lucrurilor. Și aceasta de sigur e calea cea bună, calea dreaptă.

Conservatorii nu-și asumă misiunea de a transforma imediat fisionomia economică a țării aceștia, nici nu merg pănă acolo ca să susțină care anume va fi forma viitoare, politică și economică a acestei țări. Ei însă pun umărul pentru a îndrepta o stare de lucruri rea, făcînd'o mai bună spre mulțumirea celor mai mulți și lăsînd timpului și împrejurărilor grija de a preciza viitorul politic și economic al țarei.

V. I. Radu.

Doctrina conservatoare

Sub acest titlu ziarul *La Roumanie*, într'un articol semnat cu inițialele T. I. publică o parte din discursul rostit la 14 Noembrie la Birmingham de șeful partidului conservator englez Balfour.

După ce arată că rolul partidului conservator, ori unde, este de a se apropia cît mai mult de popor, fiind-că forța însă-și a partidului conservator stă în popor — autorul articolului din confratele frances, se exprimă astfel:

De ani de zile nu încetăm să luptăm contra presei liberale, care acuză partidul conservator romîn că ar fi uitat doctrina conservatoare și ca ar fi ajuns de nerecunoscut prin jertfele aduse idolilor noi.

Am susținut totdeauna că partidul conservator romîn n'ar putea să se deosebească de partidele conservatoare ale celorlalte țări. Am invocat mai ales exemplul Engliterei, țară prin excelență conservatoare.

Și după ce reproduce parte din discursul lui Balfour, ziarul frances încheie ast-fel:

Dacă, în Englitera credincioasă tradițiunilor, aceasta este politica partidului conservator — de ce mirarea că partidul conservator romîn, să fi urmat aceiași cale și în organisația sa, și în tendințele sale?

Le a urmat, le urmează și le va urma fiind-că partidul conservator înțelege să rămîie un factor de viață și de progres în societatea romînească și nu un *impedimentum*.

Rezolvirea unei controverse POLITICE

Adversarii noștri politici, prin manoperile lor — de și copilărești — au reușit să pue în zăpăceală pe marele public, asupra chestiunei dacă există o comunitate de vederi între șef și fruntașii partidului conservator, asupra soluțiilor în chestiunea agrară, la ordinea zilei.

Au susținut în primul loc că există o absolută incompatibilitate între ideile d-lui Carp asupra organizărei administrative și principiile unora din fruntașii partidului și că din cauza aceasta d. Carp a fost nevoit să renunțe la proectul său.

Acum 3 zile a eșit de sub tipar o broșură cu en têtul: *Partidul conservator*, care cuprinde 5 din proectele prezentate de d. Carp comitetului executiv al partidului conservator, în ședința de la 29 Octombrie, printre care figurează proectul asupra organizărei administrative.

Aceasta constitue cea mai evidentă dovadă, că nu numai d. Carp n'a renunțat la proectul său de organisare administrativă, cum susținuse adversarii noștri, dar că acest proect face parte integrantă din programul partidului.

Se mai susținuse că există o mare deosebire între unele idei fundamentale ale d-nului Take Ionescu, care a preconisat altă dată organisarea sub controlul statului, a unei Bănci Agrare, care să înlesnească țaranilor cumpararea de pămînt și principiele șefului partidului, care ar considera ca primejdios o ast-fel de instituție.

In cursul săptămînei trecute a urmat un schimb de vederi între d-nii Carp, Take Ionescu, Ion Lahovari și alți fruntași asupra proectului de Bancă Agrară formulat de d. Take Ionescu; d-nul Carp a dat aprobarea sa acestui proect cu următoarele modificări:

1. Banca Agrară nu va putea cumpara nici nu va face avansuri țaranilor care ar cumpara moșii pe care țăranii s'au dedat cîndva la acte de violență, la incendii etc. principiu care de altfel este prevăzut și în proectul guvernului asupra Casei rurale.

2. Banca Agrară nu va revinde moșiele la obștii, nici va face avansuri pe moșii cumparate de obștii. Ea va revinde numai loturi de minimum 5 hectare și individual și nu va face avansuri de cît în aceleași condițiuni.

D. Take Ionescu a primit aceste modificări. Inființarea Băncii Agrare a intrat deci în programul partidului.

Nu ne facem însă ilusia. Adversarii vor continua a afirma că fusiunea s'a rupt din causă că d. Carp n'a reușit să pue de acord pe fruntași asupra programului partidului. Dar și noi vom căuta nu prin contra afirmări, ci prin fapte a le demasca toate invențiunile.

Monopolul cârciumelor

D. Emil Costinescu, ministrul finanțelor, a introdus însemnate modificări în ante-proiectul pentru monopolul cîrciumelor sătești.

Ziarele guvernamentele s'au grăbit să desmintă știrea *Opiniei* că însemnate modificări vor fi introduse în ante-proiectul monopolului cîrciumelor, așa cum a fost presentat comisiei agrare.

In fața însă, a agitației ce-a stîrnit acel ante-proect, însă-și ziarele cari ne-au desmințit, vin acum să confirme știrea.

*

Ziarele liberale anunță în adevăr, că d. Costinescu, revenind asupra unor părți din acel ante-proiect, a renunțat în primul rînd, la faimoasele comitete de cîrciumari, și s'a oprit, în această privință, la soluția d-lui Carp, anume la arendarea cîrciumelor de la sate, prin licitație publică.

*

Comitetele d-lui Costinescu figurează și în noua întocmire, dar în alt senz. Comitetele vor avea sarcina de a supraveghea modul de funcționare al cîrciumelor. Comitetele se vor cumpune din: Primar, medicul plășei, inspectorul agricol și proprietarul moșiei dacă el o va căuta singur.

*

Cu prilejul întocmirei acestui proiect de lege, s'au întocmit, la ministerul de finanțe și statistici asupra numărului cîrciumarilor de la sate; în țară sînt 13.800 de cîrciumari. După noul proiect numărul se va reduce la 8000.

*

In ce privește comunele urbane, vînzarea vinului și a berei va rămînea liberă. Se vor limita însă, la un anumit număr, stabilimentele în care se vor vinde băuturi alcoolice propriu zise.

Toate constatările de contravenții și delicte, ce cad actualminte în sarcina poliției, se vor deferi, în viitor direct justiției.

OAMENI ȘI LUCRURI

DECEPȚII LITERARE

Cu privire la cele scrise în acest loc asupra piesei «Cancer la inimă» a d-lui Lecca, iată ce ne scrie autorul, între altele:

„Am cetit articolul și iau condeiul să răspund nu criticei în fond — căci am ca nestrămutat principiu să nu răspund nici odată criticilor ce mi se fac, ci întrebării ce ai pus: „Ce l'a putut îndemna pe d. Lecca să culeagă un epizod dintr'un mediu atît de exotic și cu totul indiferent lumei, literaturei noastre?“

Iată ce:

Constatînd că după zece ani de activitate literară și 7-8 ani de literatură dramatică n'am ajuns la altă mulțumire sufletească decît batjocura cotidiană și la altă răsplată materială decît niște ofticoase tantieme — cu toate că se trîmbița cînd-va că într'un an de ședere în Iași m'am îmbogățit din 10 la sută — m'am decis să devin un feliu de emigrant în America, adică să caut în țări străine ceea ce găsesc străinii la noi. Și-am început a scrie piese cu subiect „exotic“ — cum zice articolul — ca să le pot juca în străinatate. *Cancer la inimă* e prima scrisă astfel în vederea angajamentului ce și-a luat o trupă italiană de a o juca în Italia, unde sper — cine nu speră? — ca prin publicare în broșură să poată trece în Franța și aiurea. Dacă țin ca acest răspuns să apară în coloanele „Opiniei“ e ca să se știe și să se evite repetarea întrebărei de mai sus“.

Ne pare bine că d. Lecca recunoaște implicit că am avut dreptate să punem înainte de reprezentare, întrebarea pe care, probabil, după reprezentarea piesei i-ar fi adresat'o și alții.

In ce privește explicația însăși ea ar fi o interesantă temă de discuțiuni literare asupra scriitorilor nemulțumiți sau dezgustați și ale căror sentimente de minie culminează într'o expatriare, fie a lor proprie, fizică, fie numai sufletească, — a talentului lor, a producțiunilor lor.

Dacă ar fi să vorbim cu aceiași franchețe uneori brutală pe care o întrebuințează d. Lecca, am putea arăta însă o oarecare îndoială despre temeiul pesimismului d-sale de scriitor. Pentru un deceniu de activitate fecundă ce dorea și ce *n'a* găsit d. Lecca în țeara d-sale căreia — recunoaștem — i-a dăruit câteva lucrări de seamă chiar dacă nu absolut superioare? Nu i-au lipsit, pe cît știm, nici editorii, nici cetitorii, revistele l-au îmbrățișat, teatrele din capitale și provincie l'au jucat și dacă tantiemele sunt „ofticoase“ vina e a întîmplării că s'a născut scriitorul într'o țeară mică, eminamente agricolă, de abia cu mici începuturi artistice, dar începuturi destul de promițătoare: dovadă faptul însuși că dl. Lecca, mulțumită lucrărilor, ocupă frumosul post de director de teatru. Editorii plătesc puțin, dar în schimb nici premiile n'au lipsit cu totul d-lui Lecca, iar miniștrii l'au decorat. Firește că imaginea succesului de aiurea apare umilitoare sau ademenitoare pentru scriitorii noștri. Henry Bernstein, cam de aceiași vrîstă cu d. Lecca — încasează astăzi un milion de tantieme anuale după cele cîte va lucrări reușite.

Sunt însă toate aceste motive de a se plânge mereu de nedreptatea criticei — lucru care nu i-a prins bine nici unui mare autor pesimist ca Suderman — și mai cu cu seamă de expatriare? Gândească-se d. Lecca la mult mai ofticoasele tantieme ale unui mult mai mare scriitor Caragiale. Dacă acesta s'a expatriat a fost însă... pentru a putea scrie, în liniște și în meditare nemuritoare opere... românești, pe cînd „Cancerul“ — produs al decepțiilor materiale — rămâne o decepție literară. Dar n'am sfârșit.

Rodion

ANTON CECHOW

Povestea unui dar

Intr'o zi intră la dr. Koșolcov în timpul orei de primire Sașa Smirnov, purtînd sub braț un obiect învălit într'o gazetă.

— Ei, cum îți merge prietene, îl întreabă voios medicul.

Sașa apasă cu putere mâna pe piept și spuse cu o voce emoționată: Dragă doctore, mama mea, te salută și 'ți trimite mii de mulțumiri, pentru că pe unicul ei fiu l'ai scăpat, scoțîndu-mă din teribila boală pe care am avut'o. Nu știm cum am putea să îți arătăm recunoștința noastră....

— Nu am făcut altceva decît mi-am împlinit datoria respunde doctorul la mulțumirile pacientului său. Oricare alt medic ar fi făcut acelaș lucru!

— Vezi dumneta, d-le doctor, suntem niște oameni săraci și nu putem să îți plătim cum am voi îngrijirile d-tale... Ca o mică dovadă însă a recunoștinței noastre, vă rugăm să primiți obiectul acesta... E în bronz adevărat, și e lucrat și cu multă artă și pricepere.

— Dar nu este nici de cum trebuincios, ca să îmi plătiți, ripostează doctorul.

— Nu, domnule doctor, nu aveți dreptul să ne refusați cadoul nostru, spune Sașa plimbînd dintr'o mînă într'alta pachetul. Dacă refusați, veți nemulțumi atît pe mama mea cât și pe mine... E într'adevăr o lucrare de artă. Papa ni l'a lasat ca o amintire prețioasă. Tatăl meu se ocupă cu cumpărarea lucrărilor de artă și le vindea în urmă amatorilor. După aceste cuvinte Sașa depuse obiectul pe masă. Era un candelabru în adevărat bronz și împodobit cu ornamentații artistice. Aceste representau un grup: pe un postament stau drept două figuri femeești în costumul Evei. Arătau foarte cochet și surizător și îți făceau impresia că de odată se vor coborî de pe postament și vor năvăli în odaie într'un dans bacantic, dacă n'ar fi fost datoria lor să susție candelabrul.

Doctorul privește cu plăcere la grup și murmura:

— Cadoul e foarte frumos... dar cum îl pot primi.

— Ce spuneți domnule doctor întreabă Sașa.

— Spun.. nu îmi e cu putință să mă servesc de el, unde l'aș putea pune?

— Ce comic ești domnule Doctor! Eu cred că principalul e lucrul de artă, răspunde Sașa. Priviți numai cîtă grație și frumusețe în ținuta lor. Eu găsesc că acolo unde e atîta frumusețe omul uită restul, partea pământească.

— Înțeleg foarte bine, iubitul meu — spune medicul, dar în orice caz n'aș putea să îl expun, la mine vin deseori copii și femei.

— Da, domnule Doctor, dacă judecați așa, cadoul nostru vă e netrebuincios. Dar vă rog, priviți din alt punct de vedere, gîndiți-vă că mi-ați face și mie și mamei o mare neplăcere. D-ta mi-ai scapat viața și noi îți aducem cu plăcere tot ce avem mai scump și mai drag. Ne pare rău că nu avem nici un candelabru identic spre a vă oferi o păreche..

— Vă mulțumesc foarte mult atît mamei d-tale cît și d-tale dar tot nu pot lua acest cadou... totuși lăsați-l, spuse la urma urmelor dr. Koșolkow, văzînd mutra nemulțumită a pacientului său.

Sașa se depărtă de mîntuitorul său asigurîndu-l încă odată de regretul ce îl simte că nu poate să îi ofere un *pendant* al candelabrului și pleacă.

După ce Sașa a eșit, rămase dr. Kosolkov multă vreme în fața candelabrului adîncit în gînduri.

— Intr'adevăr e un lucru de artă... să îl arunc nu face — conchide doctorul, să îl așez însă în salonul meu nu face, nici asta, cui aș putea eu să îl fac cadou?

După cîte-va minute de gîndire își aduce aminte că avocatul Uchov i-a apărat un proces gratis. E o idee fericită

spune doctorul. Ca bun prieten cu Uchov nu îl pot plăti, prin urmare îi pot oferi drept onorar acest obiect de artă. E un om tînăr și n'are să fie scandalizat.

Dr. Koșolkov uu stă mult la chibzuială, învăleşte candelabrul și se îndreaptă spre prietenul lui.

— Dragă prietene, îi spune, vin la tine ca să'ți mulțumesc pentru munca depusă în procesul meu. Cum n'ai voit ca să primești parale m'am gîndit să-ți fac un cadou, și am găsit un adevărat obiect de artă.

Cum văzu avocatul darul adus, rămase uimit. Intr'adevăr e admirabil unde ai putut găsi o bucată de artă așa de desăvîrșită!

După cîte-va minute de entuziasm se întoarce însă spre prietenul său: Știi tu una Koșolkov, ia ia-ți tu candelabrul înapoi...nu îl pot primi..."

— Dar de ce? întreabă speriat doctorul.

— Știi, e indecent, la mine vine mama mea, rudele mele, servitoarele...

— Eu cred că n'ai să fii mojic cu mine? Ar fi necuviincios! Te asigur că e o lucrare de mare valoare. Sunt bucăți cari rar se mai găsesc. Nu iubite, fără discuție, trebue să îl iei...Și feră să îi dee voe să răspundă, Kosolkov își părăsi prietenul.

Abia a eșit din casă doctorul, că avocatul luă în mîni candelabrul și începu să îl învîrtească în mîni neștiind cam ce ar putea face cu el.

— Frumos lucru, un mărgăritar, dar tot nu pot să îl țin...Cel mai bun lucru e să îl fac cadou cui-va. Dar cui? Ah! iute o idee! Dacă l'aș da lui Șaşkin comicul, astă seară e beneficiul lui și el e un amator de așa ceva.

Spus și făcut. Spre seară primește Șaşkin cadoul. După representație se uită actorul lung la candelabru și gîndește:

Ce dracu o să fac cu cadoul ăsta? Nu îl pot pune așa în casă...o fotografie o porți în buzunar și apoi eu locuesc într'o casă mobilată.

— Vindeți'l, spuse bărbierul teatrului. In apropiere de teatru trăește o femee bătrînă care cumpără lucruri în bronz. Se pricepe foarte bine în ast-fel de lucruri.

Comicul nu așteptă să fie a două oară sfătuit.

*

După cîte-va zile dr. Kosolkov cum sta în fața biroului său, văzu intrînd repede Saşa Smirnov. Suridea și ochii îi sclipeau de bucurie. Sub braț purta din nou un obiect învălit în hîrtie.

„Domnule Doctor, începu el, închipuiți-vă bucuria mea! Ne-a fost adusă o pereche la candelabrul pe care vi l'am oferit...Mama e așa de fericită...Nu îi sunt eu oare singurul copil și d-ta... nu mi-ai scapat viața!

Și repede Saşa desfăcu candelabrul și îl depuse pe masa doctorului. Acesta voi să spue ceva, dar limba îi refuză acest serviciu.

Dr. I. Duscian

CATE-VA NOTE

La agitația cîrciumarilor din București în contra proiectului monopolului cîrciumelor, s'au raliat și lăutarii.

Solidaritatea aceasta nu va părea multora neînțeleasă: lăutarul face parte integrantă din cîrciumă.

La un pahar de vin, la petrecerile cari se intind mai ales, lăutarul, fără a mai fi astă-zi ceea ce fuse altă dată—nu poate lipsi.

Este foarte adevărat—și faptul presintă o oare care îngrijorare pentru veselia Romînului—că tradiția lăutarului, la Iași spre pildă, aproape a dispărut.

Urmașii lui Barbu Lăutaru, pe care Alexandri îl cîntase în versuri nemuritoare, al cărui arcuș, care doina așa de frumuos, făcuse admirația lui Liszt—acești urmași luptă greu contra mizeriei. Pe Ionică Barbu, urmașul direct al lui Barbu bătrînul, au trebuit să-l înmormînteze inimile caritabile. Glasul lui și țimbala lui, cari, altă dată, erau producătoare de galbeni, mulți și cu zimți, eșiseră în afară de modă.

Așa că, către sfîrșitul zilelor sale, bietul om fusese nevoit să deschidă un debit de tutun.

Inaintea lui Ionică muriseră, în aceleași triste condițiuni, condițiuni atît de opuse anilor veseli de altă dată—și Neculai Vacă și Neculai Țăranu.

Ce-a rămas din Barbu Lăutarul, nepoții și strănepoții lui, nu mai sunt lăutari: instrumentele lor nu mai doinesc. Lupta pentru existență i a silit să treacă la muzica clasică, mai ales la cea germană--și cei cari cîntă din gură sunt în curent cu toate cupletele *Văduvioarei vesele* dar nu mai știu boabă din frumoasa Pușcă ruginoasă.

Lăutarii sunt în deplin declin. Doar raliarea lor la agitația cărciumarilor, de-a făcut să vorbim, întîmplător, deci...

*

Un exemplu clasic de pruderie nemțească.

Intr'un mic orășel din Germania s'a prezentat zilele trecute, pentru prima oară, *Demi-Monde* de Al. Dumas.

Directorul teatrului, cunoscînd sentimentele locuitorilor orășelului, s'a temut să pună pe afiș titlul adevărat al piesei și de aceea l'a înlocuit cu *Tineret*.

La noi contrafacția aceasta n'ar fi prins, de vreme ce sunt și babe care fac parte din aeea vestită jumătate de lume.

Litere-Științe-Arte

Reamintim că astă seară, Marți se joacă la teatrul nostru mult hazlia comedie a maestrului C a r a g i a l e: *Noaptea Furtunoasă*,

După cît aflăm se va representa în curînd și *Scrisoarea Perdută*.

*

Primim un volum de „Epigrame" de L. Vero, cunoscut prin unele încercări spirituale destul de reușite. Editura librăriei „Crăciun" — Cîmpina.

Prețul 1 leu.

*

Intre piesele ce se află în studiu la teatrul nostru amintim localizarea „Flămînzii de glorie" („Cabotins") și o comedie nouă „Vrei, nu vrei..."

*

Berlinejii au aplaudat cu entuziasm pe artista pariziană, Jane Hading care a jucat în orașul lor cîte-va piese între care „Demi-Monde« de Dumas.

Pînă acum Hading nu cucerise încă Berlinul; acum citadela a căzut.

*

La Berlin un sindicat voește să clădească un teatru popular, în centrul orașului. Teatrul să aibă 2.000 locuri. S'au calculat dimensiunile scenei, gîndindu-se la representarea operilor lui Wagner; din 1913, adică de cînd vor cădea în domeniul public.

*

Biblia este pînă acum tradusă într'o sută de limbi. Criticul Fitz Gerald a învins multe greutăți de traducere în idiome sălbatice, cari erau lipsite de cuvintele cele mai necesare. Indigenii din Tahiti nu au cuvîntul „cinste". Poate că nici n'o cunosc. Cei din Noua Zelandă n'au vorba „lege". Țările în care Biblia n'a pătruns încă sunt: Arabia, Persia și Sudanul.

STRUNA ZILEI

PEDEAPSA GREA

Clienții penitenciarului aflînd că Avgar le va ținea o conferință au petiționat către directorul închisoarei, scriind:

„Preferim ori-ce pedeapsă—
Muncă silnică pe viață—
De cît l'am vedea aicea
Pe Avgar cel slut, la față...

Informații

Toți domnii alegători șterși din listele electorale sunt rugați să bine voiască a depune la Clubul Conservator din Piața Unirei actele și chitanțele de contribuție necesare la susținerea apelurilor care, trebuesc introduse neaparat până la 20 Noembrie.

In ședința de alaltă-eri consiliul județean luînd în discuție cererea copiștilor de la prefectura de județ de a li se spori salariile, le-a admis cererea, urcîndu-le salariile la 110 lei.

De asemeni a admis cererea d-lui N. Giurgean, referendar statistic, sporindu-i salarul de la 165 la 185 lei lunar.

Consiliul județean a fost din nou convocat pentru Joui, Vineri și Sîmbătă cînd se va începe discuția asupra budgetului pe exercițiul viitor.

I. P. S. S, Mitropolitul Partenie Clinceni, al Moldovei și Sucevei, a plecat, aseară însoțit de P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, la moșia sa din județul Constanța, de unde va pleca apoi la București spre a lua parte la lucrările senatului.

Mîine corpul defunctului Georges, proprietarul cofetăriei din strada Lăpușneanu va fi transportat în Elveția, de unde defunctul era de loc.

Pe urma lui a rămas o însemnată avere.

D. Gr. Buicliu, președintele comitetului teatral a refuzat să pună la dispoziție sala Teatrului pentru cele 4 concerte simfonice pe care vrea să le dea orchestra conservatorului.

Din această cauză acele concerte se vor da în sala Sidoli.

Cunoaștem un fapt, care de sigur e ignorat de cei în drept, și care nu e de loc demn de cel ce l'a sevîrșit.

Un funcționar financiar, abuzînd de autoritatea ce o are, a împrumutat o sumă de bani de la o persoană care e supusă controlului acelui funcționar, sumă care acesta refuză s'o achite.

Alaltă-eri epitropii casei Sfi. Spiridon, în urma consfătuirei ce au avut'o au decis ca să se facă reparații radicale spitalelor din Botoșanii și P. Neamț.

Reparațiile vor începe probabil în prima-vară.

Eri membrii cercului didactic din localitate a ținut ședință în localul cercului, din strada Lăpușneanu. La ordinea zilei, a fost de discutat apelul trimes, de profesorii secondari din Buzeu, prin care cer ca și membri acestui cerc să adereze la memoriul făcut de ei, prin care cer sporirea salariilor.

Nu s'a putut lua nici o hotărîre, de ore-ce unii din membrii cercului au arătat că apelul a fost trimes profesorilor liceului Național, iar nici de cum cercului și întru cît printre membri cercului nu sunt numai profesori secondari ci și institutori și învățători.

D. colonel D. Mihăiță, șeful subsistenței militare a corpului 4 de armată, a plecat eri în inspecție la Roman, Bacău și Peatra-Neamtz.

Comandamentele regimentelor din localitate au întocmit listele tinerilor care fac parte din clasa anului 1908, care nu s'au prezentat spre a fi încorporați și care vor fi urmăriți ca nesupuși.

La congresul cârciumarilor ce s'a ținut eri în Capitală în scop de a protesta contra proiectului de lege prin care se pune monopol pe cârciume, au luat parte d-nii: N. Gheorghiu și D. Pascu din Bucium, Martinescu, V. Ștefănescu, Ionescu, V. Palade și Sandulache din Iași și 2 din Podul-Iloaiei.

De cîte-va zile s'au început instalările în nou local construit pentru Ospătăria „Popovici" unde vor fi mutate și cancelariile Epitropiei Sfi. Spiridon.

Epitropii au luat măsuri ca amenajările să se termine cît mai curînd.

Protoeria județului a trimes tuturor parochiilor un tablou statistic ce i-a fost înaintat de administrația casei bisericilor, spre a fi complectat și în care se va înscrie toți preoții din parochiile respective, titlurile lor, data hirotoniei, data numirei, precum și numărul enoriașilor fie-cărei parochii.

Aceasta în vederea întocmirei unui anuar al tuturor preoților din țară, pe care administrația casei bisericilor. vrea să 'l scoată anul acesta.

S'a pus în vederea directorilor școalelor de a trimite ministrului Cultelor un tablou de bucățile corale ce se execută în școală în timpul anului.

Alaltăi-eri, Sîmbătă a continuat la tribunalul secția I-a judecarea procesului privitor pe Pericle Contigeanu, pentru falșificare de polițe,

Numitul a fost condemnat la un an închisoare și 500 lei amendă.

Cu o deosebită plăcere aflăm că starea sănătății eminentului chirurg d. profesor dr. Juvara, s'a îmbunătățit foarte mult.

D-sa este în afară de ori-ce pericol.

Pîuă în present s'au dat următoarele rezultate examenul de licență de la facultatea juridică.

Au reușit dela examenul I de licență, domnii: Cusin C. A. cu 2 bile albe și 1 roșă. Iacob Gh. cu 2 bile albe și 1 roșă. Lupu T. I cu 2 bile albe și 1 roșă. Livezeanu M. cu 1 bilă albă și 2 roșie. Hotnog I. cu o bilă albă și 2 roșii. Pioneanu Aurel cu 1 bilă albă și 2 roșii. Vrînceanu V. cu 1 bilă albă și 2 roșii. Petrov M. cu 2 bile albe și 1 roșă. Ulrich Robert cu 3 bile roșii. Rocnianu A. cu 3 roșii Scriban T. cu 3 roșii. Rîșcanu G. I. cu 3 roșii. Dolejan I. cu 3 bile roșii. Frătiță D. P. cu 3 bile roșii. Gherasim P. I. cu 3 roșii, Kirilovici A. cu 3 roșii, Climescu V. cu 3 roșii. Decuseară Eug. cu 3 roșii. David V. M. cu 3 roșii.

La examenul II de licență, d-nii: C. Manciu cu 5 bile roșii. Gh. Palade cu 5 bile roșii. Edvard Lăzarescu 2 bile albe și 3 roșii. Racovitză O cu 3 bile albe și 2 roșii. Corciova M. cu 3 albe și 2 roșii Dorin Gh. cu 2 albe și 3 roșe. Emandi Emil cu o bilă albă și 4 roșii. Măcărescu Gh. cu 2 bile albe și 3 roșii. Gheorghiade N. cu 2 bile albe și 3 roșii. Ionașcu R. cu 2 bile albe și 3 roșe.

Examenul de licență seria d-lui St. G. Longhinescu, Teodorescu Mihai cu o bilă albă și 2 roșii. Goilav Mihai cu 2 bile albe și 1 roșă. Finichi I. cu 2 albe și 1 roșă. Fătul A. cu 2 albe și 1 roș'. Dimitriu V. cu 3 bile roșii. Cuțic cu 3 roșii. Ionescu R G. cu 3 roșii. Mogîldea A. cu 3 roșii, Mogoș Nec. cu 3 roșii.

Rezultatul rămășițelor anilor I și II: Mingopol Alex. admis cu 2 bile albe și 2 roșe. Constantinescu Dumitru admis cu o bilă albă și 2 roșii. Risvănescu Al. admis cu 2 albe și 2 roșii. Mavrocordat C. admis 1 albă și 2 roșii. Albineț A. admis cu o bilă roșă. Gh. V. Bottez admis cu 2 roșii. Andreescu N. admis cu 2 roșii, Jurăscu D. admis cu 3 roșii. Popoviei C. admis cu 3 roșii, Paul Mircea admis cu 3 bile roșii.

Sîmbătă seara membrii consiliului comunal au ținut ședință, sub președinția d-lui N. Gane, primarul orașului.

După-ce s'au votat mai multe credite și scutiri de taxe, s'a dat citire testamentul d-lui lt.-col. C Langa, prin care lasă comunei moșia sa Poiana de sus din județul Vaslui, care dă un venit de 6000 lei anual, cu condiția ca ea să fie în tot deauna arendată unui creștin-ortodox și din cei 6000 lei 1500 se fie dați soc. pentru învățămîntul poporului romîn.

*

Citim în „Moldovanul" din Kișinău: O mare mulțime de lipoveni din Rusia, Austria și Romînia au hotărît să se strămute în Siberia, unde și-au ales locuri întinse cu păduri și pămînt mănos bun de plugărie și de crescut vite.

Intrunirea de la Societatea agrară. — Eri a avut loc adunarea generală a membrilor societății agrare—la care au participat foarte mulți proprietari mari.

D. P. P. Carp a prezidat întrunirea și a pronunțat următoarele cuvinte:

„D-lor, dv. reprezentați aici nu numai interesele individuale, dar și interesul general al proprietății, care dacă n'ar fi apărat, întreaga societate s'ar prăbuși. (Apl.) Ni se vorbește de protecția muncei țăranului. Eu sunt dintre cei cari au lucrat între cei dintîiu și mai mult pentru apărarea intereselor țăranilor, dar a apăra acele interese, nu însamnă să satisfacem toate poftele țăranilor, căci dacă le-am satisface toate poftele, ei ar fi cei mai nenorociți.

In țara asta nu sînt numai țărani, sînt și muncitori meseriași tîrgoveți și dv. nu reprezentați numai interesele satelor, dar și pe ale orașelor.

S'admitem ca noi ne-am vinde toate moșiile și că statul ar avea bani să ni le cumpere. Ei bine, după ce noi ne-am scăpa de moșii, meseriașii n'ar mai avea de cine să fie ajutați, căci țăranul cu 5 hectare, n'are s'ajute pe meseriași, nici pe arhitecți, ingineri, etc. In ziua cînd va fi ruinată marea proprietate, vor fi ruinate și breslele de la tîrguri. Și dacă din nenorocire am fost siliți să împușcăm pe țăranii răsculați, din vina noastră vom fi nevoiți să împușcăm pe tîrgoveții ce s'ar revolta.

De aceea dv. proprietari și arendași, sînteți datori să vă ridicați cu toții contra proectelor guvernului cari tind la desființarea proprietății mari; și dacă veți fi tari în convingerea și acțiunea dv. cred că veți constrînge pe guvern să se oprească de la săvîrșirea relelor cu cari ne amenință. (Vii aplauze).

După discuțiunile urmate adunarea a votat următoarea moțiune:

„*Membrii societății agrare întruniți în ziua de 11 Noembrie, luînd cunoștință de proectele agrare ale guvernului și de contra-proectele partidului conservator, și inspirați de adevăratele principii pe care este rezemată orice societate, principii cari impun respectul drepturilor fiecăruia, însărcinează comitetul societății agrare a combate cu toată energia proectele guvernului, a căror tendință, sub cuvînt de protecțiune a muncei, distruge bazele proprietății și oprește progresul prin măsuri arbitrare*".

D. Carp încheind discuțiile a spus: Acum eșiți de aici și mergeți de vă organizați (rîsete).

De la societatea agrară toți cei prezenți s'au dus la Hotel Splendid, unde după multe discuțiuni urmate s'a hotărît formarea unui comitet de rezistență compus din d-nii:

N. Amira, Sava Șomanescu, Teodor Cincu, Leon Ghica-Dumbrăveni, Grigore Cantacuzino, C. Plesnilă, Paul Teodoru, Ghica-Comănești, Radu Rădulescu, G. Scorțescu, N. Cezianu, Cantacuzino-Pașcani, C. Miclescu, Pavel Brătășeanu, P. Corlătescu, Constandache, M. Calinderu.

Comitetul s'a dus acasă la d. Leon Ghica-Dumbraveni, spre a lua primele hotărîri.

DIVERSE

— Eri după amiază, comerciantul Iancu Ianovici din strada Palat, pe cînd trecea pe strada Sf. Lazăr, a alunecat și căzînd jos și-a fracturat un picior.

Pacientul a fost transportat și internat la spitalul Sf. Spiridon.

— Un început de incendiu s'a declarat eri seara la camera preotului de gardă de la spitalul Sf. Spiridon.

Servitorii au localizat focul la timp.

Justiție pentru săteni

V

Dacă în sistemul actual de judecată țăranului îi trebuie mult zbucium și multă cheltuială pentru a se judeca, mult mai mult trebuiesc să se sbuciu, me și să cheltuiască, pentru a putea executa hotărîrea ce o capătă.

Judecățile cele mai de seamă ale țăranilor sînt acele relative la pămînt: revandicările și împărțirile de moșteniri.

După lege, cărțile de judecată se execută de către agenții administrației în special de către primari, în comunele rurale. Dar, tocmai executarea asupra imobilelor, cari sunt cele mai frecvente și mai importante în viața săteanului, face o excepție la lege, și această executare se face prin agenții de urmărire ai tribunalului, și în sarcina părții condamnate (art. 95 din legea pentru judecătoriile de pace).

Ori ce ar avea de executat un țăran, este, pentru el un mijloc de ruină.

Cunosc multe cazuri în cari cărți de judecată au rămas simple hîrtii în mînile țăranilor, hîrtii fără nici o valoare, pentru că nu le-au putut executa, ori pentru că primarul a refuzat, ori pentru că legea s'a opus.

Iată un țăran care înarmat cu o carte de judecată și cu un ordin de executare către primar, nădăjduește că peste cîteva zile își va vedea banii pentru dobîndirea cărora s'a strădănuit atîta vreme. Primarul, însă, nu vrea să facă formele de executare. Țăranul reclamă la inspectorul comunal, reclamă la prefect, și nu izbutește; reclamă la procuror, și numai cînd acesta începe cercetări, dacă se găsește vre unul care să nu ia mai întăi informații dacă cercetarea în contra primarului nu atinge întru cîtva interesele superioare ale prefectului, numai atunci primarul se hotărăște să facă somațiile și să aplice sechestrul. Atunci, însă, se izbește de articole de legi, în baza cărora țăranul are dreptul să fie necinstit; are dreptul să împrumute și să nu dea înapoi, să nu-și ție angajamentele luate, să-și bată joc de creditorii lui, pentru că conform legei, nu pot fi urmărite și sechestrate, locurile de muncă, casele și ogrăzile; lucrurile din casă; instrumentele de arat; semințele; o vacă și doi boi sau doi cai, etc. Dacă acestea nu pot fi urmărite, ce mai poate avea un țăran?

De aceea țăranul nu are credit între ai lui; un țăran chiabur nu împrumută pe consăteanul lui; și meseria aceasta o fac străinii stabiliți prin sate, cari-și scot banii prin alte mijloace, pe cari romînul le repudiază.

Imprejurarea aceasta contribue foarte mult a forma convingerea săteanului despre nedreptatea care stăpînește lumea, și în special că el nu poate să găsească dreptate nici odată.

Și încă un rău rezultă de aici: țăranul, căruia i se vinde și icoanele de către perceptor, pentru datorii către stat, stă nepăsător în fața unei hotărîri judecătorești, prin care e condamnat să plătească vecinului o datorie. Ce idee își face el despre autoritatea legilor? Ce respect poate avea el pentru judecător ale cărui ordine pe el nu-l pot atinge?

O hotărîre trebue să-și producă efectele. Severitatea aceasta contribue la desvoltarea sentimentului moral, așa de depreciat în poporul nostru. Acest scop nu poate fi atins, de cît dacă s'ar executa cărțile de judecată de către perceptor conform legei de urmărire.

Cu acest sistem țăranul care are de executat o hotărîre, nu ar mai avea de făcut cheltueli inutile, și pe de altă parte s'ar contribui la formarea unei alte concepțiuni, despre autoritatea legilor, în mintea țăranului nostru, pentru care legea este ceva care lui nu-i inspiră nici teamă, nici încredere, nici respect.

Bine înțeles că prin perceptori s'ar putea executa numai cărțile de judecată cari ar condamna pe un țăran la plata unei sumi de bani.

Executarea asupra imobilelor se face, astăzi, prin portărei.

(Va urma) **Artur Gorovei**

La Magazinul
Frații POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIȚII
Șoșoni și Galoși
Adevărați Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invențiune contra lunecări

Ultime informaţii

Sunt cunoscute zvonurile ce au fost puse în circulaţie cu privire la o provocare la duel, în urma unui articol apărut în ziarul nostru şi prin care se contestă autenticitatea unui interview acordat unei fiţuice de către fostul primar al Capitalei şi având de obiect situaţia de la Calaraşi.

Provenienţa acelor zvonuri era uşoară de ghicit. Acei care nu trăiesc politicesce de cît cînd atmosfera ie încărcată şi plină de incidente nu puteau să nu dorească o ast-fel de provocare şi au mers pînă a lua dorinţele lor drept realitate.

Lucrul nu s'a întîmplat astfel ; în schimb se pare că se urmăreşte de către cei interesaţi o substituţiune şi de aci nota insolită apărută într'un ziar local.

Substituţiunea aceasta însă trebuie să se facă cu consimţimîntul directorului nostru—Lascar Antoniu — căci nu înţelegem a sta de vorbă cu ori-ce scrib anonim.

Atacurile făcute pe această cale nu vor produce rezultatul dorit—căci nimenea nu-şi perde vremea cu cele ce poate debita un scrib care care pus în solda unor oameni victimele rancunei şi a propriei lor insufiienţi.

O demisie.—In cursul lunei lui Octombrie se produce un caz de scarlatină în comuna Copou jud. Iaşi. Cel bolnav de scarlatină era elev la şcoala primară de aplicaţie de pe lîngă şcoala normală „Vasile Lupu". Medicul de plasă avizînd, direcţia şcoalei primare dispune a se închide cursurile şcoalei pe 10 zile. Odată cursurile şcoalei închise a trebuit să încunoştiinţeze autorităţile şcolare primare.

Potrivit art. 106 din regulamentul legii din 1901 *deci al legii d-lui Spiru C. Haret*, se zice că : *şcoalele primare de aplicaţie nu sunt supuse controlului revizorilor şcolari.*

Raţiunea de a fi al acelui articol e evidentă.

Revizorul e un simplu institutor, poate fost elev al şcoalei Normale, iar directorul şcoalei e profesorul de pedagogie. profesor secundar, cu titluri academice, şi omul care face educaţia pedagogică a învăţătorilor, deci şi a revizorilor.

Tot potrivit art. 74 din acelaşi regulament al legei învăţămîntului normal primar se dispune ca „direcţiunea şcoalei primare de aplicaţie pentru tot ceea ce priveşte mersul acestor şcoale corespunde *direct* cu inspectorul de circumscripţie, *ori singuri au privigherea şcolilor primare anexate pe lîngă şcoalele normale*".

Aceiaşi raţiune a dictat şi acest articol din regulamentul legii din 1896, al d-lui Poni, deci tot liberal, de şi de atunci s'au petrecut cazuri ciudate: dl. Haret a numit inspectori şcolari, foşti şi actuali institutori, cărora însă le-a limitat prin scris atribuţiile, că nu vor păşi pragul unei şcoale normale. Aşa a fost cazul cu fostul inspector Gh. Musteaţă, aşa este astăzi cu dl. D. Constantinescu.

Potrivit acestor 2 articole precise de regulament, direcţiunea şcoalei primare de pe lîngă şcoala normală Vasile Lupu, face cunoscut ministerului, adică inspectoratului, direct că cursurile s'au închis pe 10 zile.

Ce se întîmplă !

Secretarul general al ministerului de culte, am numit pe ilustrul d-n Lupu Antonescu, crede că o asemenea comunicare directă din partea direcţiunei şcoalei primare nu trebue să aibă loc. Şi deci prin ordin scris, răspunde direcţiunei şcoalei normale, ca să pună în vedere direcţiunei şcoalei primare ca pe viitor să corespundă cu ministerul prin direcţiunea şcoalei normale.

Faţă cu o aşa vădită şi intenţionată calcare a art. 74 şi 106 din Regulamentele şcolare, directorul şcoalei primare de aplicaţie şi-a înaintat demisia în scris din învăţămînt, lăsînd pe insuşi dl. ministru, Spiru Haret, să avizeze.

Ministrul a rămas stupefiat.

In graba ce a pus de a respinge această supărătoare demisie, d-sa şi-a dat sama de ce stofă de oameni se încunjură, căci ciracii d-ssle, după vorba unui înalt funcţionar din minister chiar, n'au altă chemare de cît de a fi calăii colegilor şi sdrobitorii legii şi regiamentelor.

La concursul de bursieră de la facultatea de ştiinţi au reuşit d-rele A. M. Cantacuzino, şi Leu şi d-nii Ene şi Rezmeriţă.

D. Dimitrie Brudea, şeful serviciului de curăţire şi furaj al comunei Iaşi, a demisionat.

Demisia i-a fost primită astăzi, iar în loc a fost numit d. Dimitriu, fost comisar comunal.

D. locotenent Alexandrescu, de la şcoala de rezboi a fost permutat la regimentul 7 calaraşi.

Comitetul societăţei de binefacere „Moldova" din Iaşi al cărei preşedinte este d. Constantin Ionescu, a înaintat Camerei şi Senatului lucrările necesare cerînd ca această societate să fie recunoscută ca persoană morală.

Pensiile civile şi militare pe luna curentă se vor plăti cu începere de Vineri 17 Noembrie, la administraţia financiară.

D. silvicultor şef cl. III M. Anania, agent de control de la reg. II Bacău, a fost transferat la regiunea I Iaşi.

D. colonel Musteaţă va face inspecţiunea regimentului 7 calaraşi în ziua de 15 Noembrie.

Ecouri clericale.—După cum se ştie, în ograda bisericei Trei Erarhi se construeşte un paraclis, unde se va va oficia regulat serviciul liturghiei.

Acest paraclis va fi frumos pictat, aşa ca să corespundă bogăţiei architectonice a monumentalei biserici.

Serviciul divin ce se va oficia la acest paraclis, va fi acompaniat de un cor, anume înfiinţat.

In noul paraclis vor fi instalate şi sf-le moaşte ale Cuvioasei Paraschiva, care acum se află în Mitropolie.

— S'a pus în vedere preoţilor din comunele rurale ca sa nu neglijeze de a ţinea în fiecare Duminică şi sărbătoare predici, explicînd conţinutul evangeliei şi îndemnînd pe enoriaşi la fapte bune.

— Sf. Sa Părintele Econom Stavrofor Dimitrie Popa a fost delegat să oficieze serviciul liturghiei la paraclisul de la spitalul Paşcanu, în locul preotului C. Grigoriu, care a fost pedepsit de spiritualul consistoriu, cu suspendarea pe o lună de zile.

D. Anton Vrînceanu a fost numit suplinitor la şcoala din cotuna Zbiereni, comuna Cotnari, în locul d-lui Iordan Constantinescu, care a fost permutat ca diriginte al şcoalei din cotuna Vulturul com. Copou.

Cu începere de la 1 Noembrie, salarul învăţătorului dela şcoala din Vulturul a fost rîdicat dela 60 la 85 lei lunar, iar al învăţătorului din Zbiereni a fost redus de la 85 la 60.

Universitare.—Au mai fost admişi în anul I al facultăţei juridice :

Istrate Ioan, Neculai Grigoraş, Albert Rişcanu, Leon Demitru, Const. Soroceanu, Panu Gh., Cons. Doboş, Cons. P. Grigoriu, Mănăstireanu Leon, Ioan Dima. Carol Diamand, Jean Ferderber, Eduard Tufli, Manisali Ioan, Eugen Răileanu, Tanasaki Eodochin, Nic. Stoianovici, Ernest D. Kirculescu Emil G. Ghica, Şmil A. H. Ios. Dimitrie Ţaicu, N. Stupcau, Wilchelm Francisc Wilche, Ioan Popovici.

— Rezultatul examenului III de licenţă şi proclamarea noilor licenţiaţi se va da Miercuri 14 Noembrie.

— Eri la orele 4 consiliul facultăţii de litere a ţinut şedinţă.

D-na Maria Hinna, preşedinta societăţii „Pânea Saracilor", se va retrage din preşedenţia acestei societăţi. De asemeni şi casiera d-na d-r Riegler.

Comitetul societăţei se va întruni, în curînd, spre a alege alte două d-ne în locurile vacante.

D. Constantin Diaconescu, impegat definitiv clasa 3 din serviciul C. F. R. a fost înaintat împiegat clasa 2-a.

Duminică 11 Noembre 1907 a avut loc la Tg. Frumos un concert dat de d. T. T. Burada unul dintre neobosiţii membri ai cocietăţii ştiinţifice şi Literare Arhiva din Iaşi, în scopul de a se mări, fondul neatacabil al „Arhivei".

Programul a fost bogat şi variat cuprinzînd o mare parte din compoziţii naţionale ale d-lor T. T. Burada, Eduard Caudela, d-ra Lucreţia T. Burada.

D. *T. Burada* prin farmecul nespus a arcuşului său a entuziasmat auditorul în gradul cel mai înalt, şi executarea rapsodiilor sale romîneşti şi a altor bucăţi au fost resplătite de public cu aplauze entuziaste.

D-na Viorica Al. Atanasiu, care apare pentru prima dată în public, prin gingăşia vocei sale simpatice a atras admiraţiunea publicului şi a fost viu aplaudată.

Copila Alexandrina T. Burada, un real talent cunoscut publicului ieşan, a recitat versuri de: Coşbuc (Rugămintea din urmă) Alexandri (serjentul), State Dragomir (Plînsul Vochiţei la moartea soţului ei Stefan cel Mare) şi anecdote de Speranţă.

Modul cum au fost zise aceste poezii, simţirea, gestul, a înduioşat publicul pînă la lacrimi, provocînd frenetice aplauze.

D. Antoniu Cholan, cunoscut artist, a dat preţiosul său concurs la deplina reuşită a acestui concert, prin acompaniamentul artistic la piano.

Din asistenţă notăm :

D-nele Carp S. Bonaventura, Ortansa Teodor, T. Teodor, Teodorescu, Fotino, Neculau, Alexandrescu, d-ra Filipescu şi altele.

Domnii: Iancu Iamandi primar, Gh. Vlaicu, Carp Bonaventura, Gh. Teodor director, D. D. Atanasiu, dr. Scarlat Iamandi, Dr. Arghir Babeş, Căpitan Lecca, Al. Dimitriu inspector comunal, D. Dimitriu ajutor de judecător, Verdeanu, Axente Neculau, Teodorescu proprietar şi alţii.

Din Brăeşti se comunică că astă noapte o bandă de hoţi profitînd de lipsa de acasă a cîrciumarului Mihai Rusoviei, care se afla cu soţia sa la o nuntă, au spart un părete şi introducîndu-se în locuinţa acestuia au furat o mare cantitate de marfă şi o însemnată sumă de bani.

De oare-ce pe linia Ciurea-Vaslui, trenurile au fost atacate cu pietre, ministerul de interne, în urma intervenţiei celui de lucrări publice, a pus în vedere prefecturei de judeţ să ia măsuri ca să se supraveghieze în de aproape drumurile spre a evita atacurile contra trenurilor, care pot primejdui sanatatea şi viaţa căiătorilor şi în acelaş timp aduc pagube Statului prin stricarea vagoanelor.

Este absolut neexactă informaţia publicată de ziarele Viitorul *şi* Universul *cu privire la faptul că directorul nostru, dl. Lascar Antoniu, ar fi provocat la duel pe dl. Grecianu, pentru o notă ofensatoare apărută în* Evenimentul.

Directorul nostru nu înţelege a face răspunzător pe dl. Greceanu de insanităţile debitate în ziarul patronat de d-sa, întru cît are convingerea că acele insanităţi sînt opera unor iresponsabili cari n'au putut avea în această chestie nici ordinul, niei autorizarea patronului lor.

D. Timuş, inspector sanitar veterinar, a făcut Sîmbătă şi Duminică o anchetă în judeţul nostru, la un d-n proprietar. care ar fi contravenit la legea poliţiei sanitare.

Se telefonează din comuna Epureni că copilul Pogor Vasile, în etate de 11 ani, care urma la şcoala din satul Iacobeni, eri pe cînd se întorcea spre casă, trecînd pe Jijia pe ghiaţă cu alţi elevi, ghiaţa s'a rupt şi bietul copil ă căzut în apă, înecîndu-se.

Cadavrul a fost scos abia astă-zi la orele 1 p. m.

D. inspector Valaori, cu prilejul inspecţiunilor făcute la liceele din oraşul nostru, a recomandat ca profesori definitivi pe d. Garabet Ibrăileanu şi M. Carp.

Printre măcelari domneşte o vie agitaţie în urma dispoziţiei luate de primărie, ca să-şi tae mascurii pe care-i pun în vînzare, numai la abator şi să 'i şi pîrlească tot acolo.

Măcelarii au ţinut eri o consfătuire în Tataraşi.

Consiliul facultăţei juridice, luînd în dezbateri noul regulament intocmit de comisiunea mixtă din Iaşi şi Bucureşti, pentru licenţă şi doctorat, a votat în întregime proectul, aducînd numai cîte-va modificări, cu privire la trecerea examenelor.

Revizoratul şcolar va trimite ministerului cultelor un tablou de membri corpului didactic primar care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie.

Un număr de 60 enoriaşi ai bisericei lipovineşti din localitate, au cerut Mitropolitului lor Macarie Loboff de la Valea-Albă să le trimeată un preot, de oare-ce biserica se află închisă de mai bine de un an, din cauză că actualul preot e oprit de a sluji, iar serviciul divin nu se oficiază de cît la zile mari de cître preoţi aduşi din altă eparhie.

Cum se pescuesc sardelele, cum se prepară ele şi întreaga manipulare a acestor delicioase conserve va fi unul din sujetele cinematografului instructiv Pathé-Fères-Paris, care se redeschide Mercuri 14 Noembrie 1907 în vasta sală a Teatrului-Circ Sidoli, cu desăvîrşire reparată şi perfect amenajată conform cerinţelor moderne. Scenele acestea sunt luate dela renumita casă Amieux-Frères, cea mai mare fabrică de conserve din lume.

Reamintim cetitorilor noştri că programa acestei serbări de redeschidere este excepţional de bogată şi aleasă şi vor rula pe pânză noutăţi absolut inedite, cele de pe urmă creaţiuni ale casei Pathé-Frères, cea mai mare din lumea întreagă. Din dramele oceanelor sau văduva marinarului este prima tragedie pe pânza cinematografică şi după cum suntem asiguraţi e de o reuşită perfectă.

Să nu peardă prilejul cetitorii noştri de a asista la aceste serate atât de amuzante şi în acelaşi timp atât de instructive.

Seratele vor fi conduse de însuşi diractorul Teatrului Circ Sidoli, dl. Anton C. Bottez.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Noembrie

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astăzi a clasei a VI-a a loteriei regatului romîn, au cîştigat :

3000 lei No. 31471, 17284, 42236, 41937.
2000 „ No. 54117, 25685.
1000 „ No. 18636, 31995, 22948, 18613, 43852, 58511, 36123, 27027, 14562, 23050, 11400, 7984, 3996, 45836.
509 „ 7153, 38386, 38912, 16237, 16581, 51495, 324, 39758, 53034, 35683, 35780, 13005, 6199, 33498, 39445, 19699, 49728, 30996, 47196, 98736, 53435, 14381, 14477, 40104, 3702, 3394.
200 „ No. 311, 840, 162, 284, 8942, 8314, 8115, 1322, 2771, 2214, 3016, 5862, 6211, 7997. 7094, 9611, 8200, 8024, 8943, 8218, 8129, 22105, 22301, 22278, 22189, 22183, 21524, 21001, 20014, 16850, 22105 20528, 18306, 18093, 18022, 18202, 15738, 26995, 26636, 24007.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn :

COLECTURA PRINCIPALA

TH. MAXIMOVICI – IASI

Manifestul societăţei agrare

Bucureşti. — Comitetul de acţiune ales eri în adunarea societăţei agrare, pentru a conduce lupta contra proectelor guvernului şi care se compune din domnii : Amira, Leon Ghyka Dumbrăveni, Sava Şomănescu, C. Miclescu, N. Cincu, Gr. Cantacuzino, dr. Cernătescu, P. Teodosiu, C. Plesnilă, R. Rădulescu, Ghica Comăneşti, N. Cezianu, Constandache, Al. Cantacuzino-Paşcanu, a lansat următorul manifest ;

Iubiţi concetăţeni,

„Din nefericire ca program al guvernului, nu vedem de cît legi nesocotite, care loveşte în întreaga noastră administraţie. Dreptul nostru de proprietate sfărâmat, producţia generală, creditul statului sdruncinate, constituţia sfîşiată,—iată ceea ce cuprinde programul guvernului.

El loveşte în toate interesele vii ale ţărei, pune sub epitropie pe plugarul mic şi mare, înlocueşte pe actualii cărciumari prin funcţionarii statului.

Cu sfîşiarea Constituţiei se rupe puterile normale ale statului şi face să crească anarchia.

Facem deci un călduros apel la toţi oamenii de bine, fără deosebire de culoare politică ca, cu acţiunea lor comună să facă ca ţara să fie ferită de toate aceste calamităţi.

Sfîrşind manifestul comitetul de acţiune anunţă o întrunire publică în sala Dacia pentru Duminecă 18 Noembrie la orele 2 p. m.

Revolta escadrei portugheze

Madrid.—După ziarul «El Mundo« circulă svonul prin cercurile politice că escadra portugheză s'ar fi revoltat. Ziarul nu a putut să verifice exactitatea faptelor.

Un comunicat

Buenos Aires.—Printr'un comunicat guvernul declară că ştirile despre invasiunea lăcustelor sunt exagerate ; secerişul fiind deja început în zona de nord, ele nu mai pot pricinui pagube. Se prevede că exportul grîului va trece de cifra de 4 milioane de tone.

Construcţiuni navale

Madrid.—Camera discută proectul de construcţiuni navale. Ministrul marinei explică că este indispensabil a se mări cu 25 de milioane pesetas în mod permanent budgetul marinei, pentru a se reface plata.

Declaraţiile ministrului Stanciov

Constantinvpol. — Declaraţiile ministrului Bulgariei Stanciov au făcut o vizibilă impresie la Ildz şi Poartă. Ele sunt comentate şi criticate mult şi în mod deosebit.

Călatoria suveranilor Greciei

Viena.—Suveranii Greciei au plecat astă-seară spre Atena.

Explozie

Corpentras. — O explozie de acetilen s'a produs la Montexu. Mai multe persoane au fost acoperite sub dărâmături. S'a scos un cadavru şi mai multe persoane grav rănite.

Vas atact de hoţi

Baku.—*Două-zeci âe talhari au pătruns pe bordul vasului «Cesareviciu" aparţinînd companiei Caucasiene de comerţ şi care aducea poşta la Krasnovodsk. Ei au furat poşta şi au silit pe căpitan a se opri là Baku. Pe urmă au dispărut.*

Premiul Nobel

Stockolm.— *Sir Wiliam Crokes, chimistul englez va primi premiul Nobel pentru chimie.*

Primăria Comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că în ziua de 7 Decembrie 1907 oara 11 a. m. se va ţinea în Camera acestei Primării, în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra comptabilităţei publice, licitaţie cu oferte inchise pentru darea în intreprindere a lucrărilor de reparări, reconstruiri din nou de strade cu material de piatră pe timp de trei ani cu începere de la campania de lucru a anului 1908.

Garanţia provizorie 2000 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condiţiunile de licitaţie precum şi caetul de sarcini se pot vedea în fie-care zi de lucru la serviciul tecnic al Comunei, Secţia pavagelor.

No. 19600.
9 Noembrie, 1907

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZURI DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Onorate Domn şi Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regatului Romîn s'a deschis în IAŞI sub Firma

NOUA ŞI PRINCIPALA

— COLECTURA ROMÂNĂ —

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Dacă aţi mai jucat la loterie până acum şi norocul nu va favorizat însemnează că trebue *să mai schimbaţi colectorul* căci numai aşa se va schimba şi **Norocul**.

Incercaţi a cumpăra bilete pentru **Clasa** I a loteriei III-a din colectura meă — e mai mult ca sigur că *norocul vă urmăreşte.*

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III-a s'au pus în vînzare cu preţurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un şfert 3 lei — Una jumătate 6 lei — Un los întreg **12 lei**

In speranţă că la cea d'intâi tragere Vă voi putea servi cu **un cîştig principal** vă rog a primi stima ce vă păstrez

Colector Principal
TH. P. MAXIMOVICI—Iaşi.

Anna şi Jaques Luchsinger-Kubli cu copiii Betty şi Jaques Spälty-Kubli cu copiii, Frido şi Georges Kubli-Dinner cu copiii, Ida şi Alphons Kubli-Schiudler cu copiii, au adînca durere a face cunoscut perderea a prea iubitului lor unchiu

GEORGES SIEGEL

Proprietarul casei Georges et C-ie

Incetat din viaţă în ziua de Vineri 9 Noembrie 1907, în vrîştă de 65 ani.

Cortegiul funerar va pleca de la locuinţa defunctului str. Lăpuşneanu 27 în ziua de Marţi 13 Noembrie a. c. ora 2 p. m. pînă la gară de unde corpul va fi transportat în Lilvaplana Elveţia.

Rugăm pe toţi prietenii şi cunoscuţii decedatului care din eroare nu au primit învitaţii să considere aceasta ca atare.

O odaie mobilată de închiriet în str. Albă Nochiar de acum.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare *la 5 ore seara*

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

Se caută lucrători

pentru puţuri (fîntâni). A se adresa antreprenorului *Eftimie Radulescu* gara Ungheni-Români.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Constantin M. Stihi

Flautist prim al orchestrei Conservat.

Se oferă a preda lecţii de flaut cu preţ foarte moderat

Doritorii sepot adresa în str. sf. Atanasie 21

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI ENTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

„ELE" schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

Agenţia teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI—IASI

Yănzarea biletelor a

Loteriei Statului

Pentru clasa a I-a

Invitatie cu noroc

Bazat pe încrederea şi ne preţuitul concurs dat mie de întreaga societate Ieşană, de a cumpara bilete pentru prma tragere a loteriei Statului din colectura mea, şi unde recunosc că nu am fost în stare a satisface toate ceririle, pe viitor pentru a nu mai da loc la asemenea nemulţumire, prin aceasta am onoare a vă informa că pentru a treia loterie am un număr suficient de bilete.

Tragerea clasei I-a va avea loc la 12 Decembrie 1907. Biletele le voi pune în vânzare la 7 Noembrie cu preţurile originale mai jos notate.

In speranţă că veţi fi mulţumit ca totdeauna de serviciile mele, vă rog să binevoiţi a vă procura din vreme tot dela mine pentru clasa I-a la a treia tragere a Loteriei Statului Român.

Dorindu-vă ca norocul să vă favorizeze prin mine, vă salut cu osebită stimă şi cu onoare.

Th. Maximovici

Un los intreg 160 lei	O jumatate loz 80 lei
Un sfert de loz 40 lei	Una optime de loz 20 lei

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

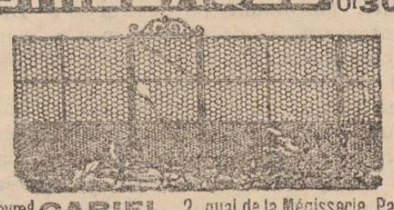

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 90

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17— Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul IV.—No. 292 Mercuri 14 Noembre 1907

O politică răsturnată

In jurul proectelor de legi prezentate de d. P. P. Carp, şeful partidului conservator, şi în jurul discuţiilor urmate în comitetul executiv, s'a urmat în presa de partid o serie de deslușiri şi comunicate, cari au pus în lumină unele curente, unele tendinţe din lăuntrul partidului.

In dărătul gestului şefului, îndărătul ţinutei sale de a discuta proectele *numai* cu membrii din parlament; îndărătul deosebirei de vederi între d. P. P. Carp şi unii din fruntaşi, şi în special cu d. Take Ionescu, au crezut unii că pot găsi destule motive de ruptură, de scisiune.

Că s'ar fi dorit de unii o asemenea ruptură, se prea poate. In dragostea lor nebună pentru izolări, pentru eliminări, s'au grăbit a manifesta că de la prezentarea lor, proectele sunt deja ale partidului, ba s'a organizat prin judeţe manifestări zgomotoase pentru aprobarea acestor proecte, crezînd că în toate acestea se vor găsi motive de îndărătnicie crudă şi de nesocotinţă a şefului pentru fruntaşi.

Chiar în Iaşi devotaţii exageraţi şi improvizaţi ai şefului, au căutat să culeagă asemenea aderări, pentru a anticipa asentimentul şefului, de a nu fi dornic la căderi de acord cu fruntaşii, dar partizanii cuminţi au luat lucrul în toată golătatea lui şi năzuinţa a rămas vis.

Din graba publicării proectelor şi-au făcut unii un titlu de întăetate şi preferinţă, de şi ştiut este că cine bate toba o face de reclamă, iar nu de sinceritate.

De toate acestea d. Carp habar n'a avut. D-sa n'a fost nici odată omul de reclamă, ci tare pe credinţa lui, conştient de situaţia lui, n'a văzut în toate acestea de cît năzuinţele grabnice ale celor ce voesc a trage cel mai mult profit pentru ei şi ai lor.

Dar dl. Carp s'a întâlnit cu dl. Take Ionescu şi dl. Ioan Lahovari. Din discuţiile urmate a reeşit căderea de acord, înţelegerea, primirea din partea tuturor a proectelor, care deja au văzut lumina tiparului şi care vor mai eşi în curînd.

Este aici capitulare ?Este aici renegare de principii? Este aici îngenunchiare ?

Dar de cînd căderea de acord pe o chestie dată e o capitulare ? Dar ce fel de oameni politici sunt aceia care văd că rezultatul unei discuţii e îngenunchiare pentru unii, umilire pentru alţii?

Şi mai ales în politică, unde e atîta loc larg de făcut concesiuni, de primit idei, de amenajat interese, e cel mai larg teren de căzut de acord.

Politica nu e numai o acţiune de cabinet, ca să se emită idei, fie ele ori cum ar fi; ideile politice trebuesc întrupate în legi, discutate. votate, şi lung e drumul legii de la întocmirea ei până la promulgare!

Acesta e un adevăr ce sare în ochi, dar nimene n'a scos de aici încheerea că omul politic care iscăleşte legea promulgată, a capitulat dacă ea e cu mult schimbată faţă de cea concepută.

Dl. P. P. Carp nu mai susţine azi majoratul, şi nici nu mai prezintă proectul de lege. L'a învins Ioan Lahovari ? Nu. S'au convins cu toţii. Dl. Take Ionescu primeşte legea organizării administrative în principiul şi technica ei. A fost învins d-sa? Nu.

Dl. P. P. Carp a primit principiul Băncei agrare a d-lui Take Ionescu. A fost învins dl. P. P. Carp? Nu.

Fruntaşii au discutat, şi cîntărind argumentele au căzut de acord. Ce frumoasă priveliște! ce înălţător avînt!

A! dar acest fapt nu convine tuturor în toată golătatea lui. Pentru acei cari căutau să pescuiască şi cari au îmblat cu pantahuze pentru aprobarea tuturor proectelor, azi îşi văd descoperită *politica lor*, pentru că însuşi şeful partidului a aflat în forul conştiinţei sale putinţa *punerii* şi *supunerii* în căderea de acord.

Ce şi-au zis dumnealor! Cu cît vom înăduşi noi în dragostea noastră pe şef, cu atît vom reuşi a-l îndeparta pe dl. Take Ionescu de d. Carp, iar partizanii d-sale se vor agita.

Astă-zi rămîn desorientaţi, căci acei cari se arată mai statornici soldaţi ai fuziunei *reale şi leale*, acei cari au trîmbitat în larg, sunt tocmai partizanii d-lui Take Ionescu.

Nici unul din prietenii d-lui Take Ionescu nu caută printre rînduri aluziunele şefului la adresa unora şi altora ; nici unul din aceşti prieteni n'au căutat să găsească numai în trecutul d-lui Carp, îndrumările spre acordul de azi. Ci luînd actul aşa întreg, unitar, au venit la tribuna deschisă a clubului si au spus deschis ceia ce au gîndit şi făptuit fruntaşii.

Un lucru reiese din toate acestea. Acei ce umblă cu o politică de culise aibă ei la dispoziţie ori cîte coloane, împrumute ori-ce fel de caractere în nuanţarea ştirilor şi a comunicatelor, vor rămînea cu zaţul variat, dar nu vor abate politica de pe calea cea largă şi sănătoasă a oamenilor care pun mai pre sus de toate interesele, interesele mari ale partidului, ale neamului.

Politica de telefon, care poate fi cel mult de ordin administrativ întru accelerarea afacerilor, a dat faliment în ceia ce priveşte rostul politicei, mari.

In jurul d-lui P. P. Carp şeful nostru, toţi prietenii d-lui Take Ionescu se găsesc strîns uniţi şi dacă nu fac politică cu zurgălăi o fac însă cu încredere şi sinceritate, căci precum în biserică nu numai cei ce se îndeasă la străni şi spre altar sunt chemaţi, ci şi cei ce stau în mijlocul *naosului*, tot aşa şi în biserica mare politică de partid cei deprinşi cu *ordinea* şi cu disciplina, nu caută a da şefului de cît partea cea mai bună a sufletului lor, lăsînd pe sama altora căile înguste şi lăturalnice ale clopotniţelor.

Gh. Ghibănescu.

Un apel liberal

Sub semnătura zincografiată a d-lui Grigore Procopiu, noul ziar liberal „Viitorul" publică un apel către elementul democrat al partidului conservator, în special către domnii Take Ionescu şi Delavrancea, ca, în aceste momente de excepţională gravitate, să contribue, cu faptă şi cu cuvînt, la „opera de regenerare" a partidului liberal.

Apelul d-lui Procopiu are acest mare avantaj : că poartă pecetea unei originalităţi foarte rare în moravurile partidului liberal.

Este neîndoelnic că d. Procopiu şi-a scris articolul, care diferă enorm cu felul de a fi al presei liberale—în momente de mare amărăciune sufletească.

In partidul liberal, cu toate aparenţele contrarii pentru publicul naiv, se petrec actualmente lucruri foarte triste. Proiectele de legi au ajuns în ajun de a fi transformate în legi—şi nimeni nu ştie ce va aduce ziua de mîine.

In cumplita lui amărăciune, d. Procopiu cere ajutorul adversarilor si dacă apelează, în special, la d-nii Take Ionescu şi Delavrancea, este că amărît de prezent a resfoit în cartea trecutului partidului liberal, unde a dat de numele d-lor Take Ionescu şi Delavrancea...

Dar apelul d-lui Procopiu, poate el găsi ecou ?

Este adevărat că la 13 Martie, o bună parte a partidului conservator îşi luase angajamentul de a colabora la proiectele guvernului.

Dar guvernul n'a ştiut să ţie în cuvenita cinste această dovadă de romînească frăţie a d-lui Take Ionescu şi prietinilor sei. Guvernul liberal, ca să dovedească că ori cum şi ori cînd este un guvern de politică negutitorească, a tolerat ca presa liberală să continue, în contra şefilor partidului conservator, acea bolnavă campanie de sudălmi ; a înăbuşit voinţa alegătorilor şi la Caracal şi la Craiova şi pretutindeni unde opoziţia era mai tare.

Toate acestea dovedeau din partea guvernului, o totală lipsă de delicateţă asupra căria s'ar fi trecut cu uşurinţă.

Dar guvernul liberal a nesocotit elementul conservator pe care l'a ales în comisia parlamentară; n'a făcut anchetele agrare şi n'a ţinut în curent pe conservatori cu proiectele.

In cazul acesta rolul aleşilor conservatori în comisia agrară, era redus la ridicol şi de aceia s'a întîmplat ceea ce trebuia să se întîmple.

In atare condiţiuni apelul d-lui Procopiu, chiar dacă n'ar fi personal, nu va putea fi tratat de cît cu refuz.

Pentru viitorul ţării

Marii proprietari şi arendaşi, ameninţaţi prin legiferarea ce-şi propune partidul liberal, au adresat un apel către ţară şi au hotărît o acţiune energică.

Mişcarea ie din cele mai legitime—deşi de fapt nu proprietarii, şi cu atît mai puţin forma manifestului lor, interesează. Ceea ce prezintă o importanţă covîrşitoare ieste marea proprietate însă-şi. De fiinţa ei este legată existenţa noastră a tuturor.

Şeful partidului conservator, în discursul său de la societatea agrară, a spus că civilizaţia şi bunul traiu al târgoveţilor este ameninţat, dacă proectele liberalilor vor deveni lege.

Prin aceasta d. Carp n'a spus încă totul : existenţa ţărănimei însă şi este periclitată. Legiferarea propusă, în văditul scop al îmbunătăţirei soartei ţăranilor, ar avea urmări funeste pentru această clasă chiar, căci producţia pămîntului ar scădea pînă într'atît în cît foametea ar fi constantă in ţara romînească.

Marea proprietate este izvorul de unde se adapă întreaga noastră civilizaţie, întreaga noastră organizaţie socială; ea este în acelaş timp stimulentul şi supapa de siguranţă, care face, pe cît posibil, ca acele nenorocite lipsuri, atît de dese în alte părţi, să nu se producă şi la noi.

«Bunul D-zeu n'a pus hotar viitorului» ne spune maestrul Caragiale în lucrarea «1907». Spusa aceasta, foarte frumoasă ca formă, nu cuprinde un adevăr istoric. Abundă istoria de exemple nenorocite a unor state care şi-au văzut viitorul îngrădit.

Cînd o legiferare atacă baza însă-şi a existenţei instituţiunelor şi organizaţia socială, nimenea nu poate prevedea unde putem ajunge—şi cu durere trebue să ne gîndim la adevărul că viitorul poate avea cînd-va hotar.

Acţiunea marilor proprietari nu îmbracă deci caracterul unei lupte de interese, a unei meschine mişcări de clasă. Interesul lor se identifică cu interesul ţerei intregi şi de aceia mişcarea lor va fi înţeleasă şi aprobată de toţi acei care ştiu privi la ziua de mîine şi se preocupă de viitorul acestei ţeri. C. SORIN

CATE-VA NOTE

Asemenea iuţelei unui deces năprasnic, s'a stîns ieri, pe neaşteptate şi aproape de necrezut— o legendă.

Legenda era d. D. Brudea. Dar nu d. Brudea s'a stîns, ci faptul că d-sa nu mai este funcţionar la primărie.

Legenda cu d. Brudea avea un farmec cu totul osebit. Primarul care pleca, zicea invariabil: „dacă interesele partidului mă vor mai aduce la Primărie, primul lucru ce voi face va fi: am să-l dau afară pe Brudea". Iar primarul care venea, zicea : „îmi voi inaugura era prin o destituire : eu cu Brudea n'am să lucrez".

Şi Brudea—rămînea. Ca un monument vechiu, plouat şi nins de vremuri, pe care fiecare ar fi voit să-l dărîme şi nimeni nu îndrăznea s'o facă.

Pe ziua de ieri legenda cu Brudea a dispărut.

„DUELUL..."

Dacă s'ar adeveri „zvonul ce circulă cu persistenţă", că dl. Lascar Antoniu se va bate în duel — limpezi-va acest fapt şi situaţia delicată a guvernului şi întunerecul în care se rostogolesc proectele agrare ale aceluiaş guvern ?

Chestia aceasta trebueşte numai decât lămurită. Fiind-că, asa cum se presintă lucrurile, apare neîndoelnic că, pentru a putea duce pe calea cea bună proectele şi situaţia guvernului — d. Lascar Antoniu trebue să se bată în duel.

Faptul are toate aparenţele unei enormităţi, este o enormitate — dar există sub forma pe care o presintăm.

Să vedem.

La sfîrşitul săptămînei trecute unele ziare anunţară că d. M. Cantacuzino, atins de un articol al directorului *Opiniei*, va provoca pe acesta la duel.

Anunţarea nu era de cît rezultatul fanteziei unui reporter. Ziarele liberale, însă, îmbrăţoşară cu mare căldură acel svon şi, sub toate formele, cu literele cele mai grase din probar, se ocupară şi tipăriră zvonul.

La începutul săptămînei curente, faptul fu exploatat cu aceiaşi căldură, tot cu litere grase, dar cu schimbare de decor. De această dată d. Lascar Antoniu apare ca provocator şi d. Greceanu ca provocat.

Ziarele liberale din Bucureşti, *Viitorul* în special, pledează, în articolele lor de fond, pentru unirea tuturor oamenilor politici în scopul unei conlucrări comune.

Situaţia este deci foarte gravă. Aşa de gravă, că talentele fruntaşilor conservatori au început a fi lăudate de ziarele liberale.

Dar cînd, în aseminea grave împrejurări, aceleaşi ziare, cu o persistenţă curat diabolică, inventează dueluri, le inventează în toate zilele—nu cred ele oare că un real duel al d-lui Lascar Antoniu, va contribui la limpezirea situaţiei ?

Nu ne putem explica lucrul altfeliu. Căci nu este nici logic, nici frumos nu este, ca în momente aşa de grele, cînd rolul presei este de zece ori mai mare ca de obiceiu, presa—acea guvernamentală, mai ales—să se dedee la jocuri de intrigi şi de asmuţări.

Asemenea lucruri se fac sau în timpuri foarte bune, sau pe vreme de sezon mort.

Dar acum!...

Dacă, însă, superstiţia, care, de multe ori, este o urmare a desperărei, face pe liberali să creadă că un duel al d-lui L. Antoniu va contribui la clarificarea situaţiei politice, atunci să continue jocul.

Lumea, însă, se miară—şi cu drept cuvînt—că, nici acum macar, ziarele liberale nu pot fi ceva mai serioase.

OAMENI ŞI LUCRURI

EXOTISM...

Septămâna teatrală a Iaşului aparţine maestrului Caragiale : „Scrisoarea pierdută" va urma pe afiş „Nopţii Furtunoase" şi publicul va revedea cu sinceră bucurie admirabilele comedii care au dilectat şi vor dilecta încă multe generaţiuni. Ce ar fi însă dacă d. Lecca—amabilul director care a readus pe scenă excelentele lucrări—ar aplica şi acestora criteriul... tantiemelor incasate, judecând valoarea, puterea lor de viaţă şi dreptul de a fi jucate—după sumele ce au produs casei teatrului şi mai cu seamă autorului lor? Lucrările ar fi pur şi simplu condamnate a fi scoase din uz, iar Caragiale,—candidat vrednic de exil... Cine însă poate admite o asemenea măsură în materie literară. De sigur că maestrul Caragiale ar zice tânărului scriitor Lecca ceea ce odinioară Flaubert scria unui romancier care avea un deceniu de literatură : „Lucrează, lucrează mereu, fără speranţă de resplată. Dacă scrii cu gândul la cîştig bănesc, eşti perdut. Gândeşte-te numai la arta ca atare şi la desăvârşire,—celelalte vin de la sine..."

Mai bizar încă este faptul că d. Lecca, nemulţumit cu ceea ce *produce* arta, indică şi practică o soluţiune eroică : exotismul, rezumînd-o în formula : „voiu scrie pentru alte ţări". Din nefericire—ori din fericire—ţările de veche cultură artistică, Italia, Franţa, n'au aşteptat să vină scriitorii exotici—fie chiar dintr'o ţară-soră—să le arate pe scenă caractere de ale lor. O, nu ! Acolo se poate primi cu bunăvoinţă şi interes o piesă exotică în alt înţâles, lucruri cari nu se cunosc ori nu se văd în ţările acele. Traduceţi pe Conu Leonida sau Năpasta, arătaţi-le pe inimitabilul Zeilig Şor al lui Ronetti Roman şi vor aplauda cu inima voioasă. Dar ce ar găsi *ei* nou şi necunoscut în „Zburătorul" sau chiar în „Suprema forţă" ? Exotismul propriu zis—unii au zis c'a fost si snobism—a ajutat la răspândirea în Apus a literaturei ruse, scandinave, japoneze etc, căci nu lipsea doară Apusului literatura proprie de o egală valoare.

Foarte rar însă s'a văzut ca un scriitor străin să fie bine primit zugrăvind într'o ţeară caractere şi tipuri specifice acelei ţări ; mai rar încă s'a văzut să reuşască. Presupuneţi pe Caragiale, actualmente locuitor al Berlinului, încumetîndu-se să facă în capitala Germaniei drame nemţeşti, complectînd opera unor observatori şi psihologi, ca Suderman, Fulda, Wedekind, Blumenthal, Gerhard Hauptman şi cum îi mai chiamă.... Toată geniala intuiţiune şi strălucire de spirit, pierdute pentru noi, ar isbuti prea puţin acolo, pentru că nu aparţin acelei rase, acelui mediu, ci *nouă*. Numai genii mai presus de hotarele ţărilor ca Shakespeare, Goethe, Flaubert au isbutit— nu cu simţul de observaţii, ci cu poezia lor — să ne lase scrieri nemuritoare şi adevărate, aparţinînd prin suflet şi acţiune altor ţări în afară de ale lor.

Cîte critici aspre n'au rîdicat puţinii scriitori străini cînd au cercat să pună pe scenă sau în roman figuri româneşti! Insăşi Carmen Sylva—desigur bună cunoscătoare a vieţei şi moravurilor ţărei româneşti—de cîte ori nu şi-a atras fulgerele nemiloasei critici. Frumoasa nuvelă „Răsbunare", — atît de frumoasă încît a ispitit pe Caragiale s'o traducă într'o romînească clasică — a fost atacată cu o brutală violenţă de către dl. Delavrancea care o învinuia de... exotism. Şi exemplele s'ar putea înmulţi la infinit dacă nu ne-ar fi spaţiul limitat. Cred însă că cele spuse vor îndreptăţi scepticismul cu care întimpinam în articolul de eri optimismul celui mai pesimist dintre tinerii noştri s c r i i t o r i, domnul Lecca ; e greu să găsească d-sa — şi ori cine în locul D-sale — la străini cea ce găsesc străinii la noi : răsplata artei — in bani. Este însă banul singurul ideal.... artistic ?

Rodion

Basarabia

De cîte ori mă duc acolo, mă duc cu durere şi de cîte ori revin, revin cu încrederea că Basarabia nu va peri din concertul neamului românesc şi poate mai mult ca ori-care din celel'alte ramuri ale aceluiaşi popor, ea se va arata şi mai puternică şi mai plină de slavă.

Libertăţile noastre prea mari ne-au făcut rău; mentalitatea noastră, opusă prin o multime de întîmplări, mentalităţe ţărăneşti, ne-a făcut să ne gîndim numai la noi şi nici de cum la păturile de jos. Am devenit un neam de intelectuali, de proletari ai minţei, un neam de cheltuitori şi risipitori.

Pe cînd Basarabia, sub jugul suferit de o potrivă cu toate neamurile străine şi cu însă'şi Rusia, sub acel jug de birocratism şi oficialism rus, a adunat forţe, a strîns şi făurit caractere, a pregătit o minte mai sănătoasă pentru generaţiile cari au venit şi cari vor veni.

Revoluţia rusească, frămîntările obşteşti i'au găsit pregătiţi, dacă nu pe toţi cel puţin o bună păturadditională socială, care tinde a ridica norodul din nevoie, care se sbuciumă a da şi ţăranului dreptul de om, care se frămînta a face o Basarabie cultă şi cum spune d. Dicescu, a face ca şi geniul naţional al acestui colţ al Rusiei să contribue la deşteptarea culturală a întregului imperiu.

Boerii—foarte mulţi din ei—nu s'au îngrădit într'o cetăţue ca la noi şi să privească la ţaran ca la un nemernic căruia îi trebuesc doar gloanţe drept hrană şi drepturi, ci boerii în adunările zemstvului au hotărît să se vîndă ţăranilor toate averile bisericeşti, monastireşti, împărăteşti şi acolo unde nu există ast-fel de pămînturi să fie obligaţi boerii să vîndă o bucată de pămînt prin banca agrară—proletariatului agricol. Căci le-a fost greu acestor boeri să vadă pustiindu-se satele, golindu-se colibile de fraţi de si lor—căci fraţi le sunt ori cît ar fi ei de boeri—toată această gloată ce luase drumul Siberiei în căutarea pămîntului.

Cinci zeci de mii au plecat din primavara asta, s'au dus la Irkutsck şi pe marginea Baicalului să găsească pâine, strănepoţii lui Ştefan cel Mare. Şi greu le-a fost, greu i-a durut lipsa văilor lor, iazurilor lor, colibelor lor *muruite* cu alb, de clipesc ca argintul în taina podgoriilor lor şi au venit cu miile înapoi.

Nici pămîntul bogat al Siberiei nici bogăţia ce îi aştepta, nici fericirea de a fi stăpîni nu le-a surîs şi au venit, răsbătînd aceleaşi zecimi de mii de poşti să revadă valea Răutului, apele Nistrului şi al Prutului blestemat.

Sunt patrioţi sermanii în felul lor şi mai mari ca noi--nu fac gălăgie, nu ne împuiază urechile cu spusele lor. Leali şi devotaţi supuşi ai Ţarului, ei nu ştiu fi trădători, ei concep o Basarabie înfloritoare şi sub suzeranitatea Rusească—căci nu existenţa geografică face puterea unei naţiuni şi puterea ei naţională şi culturală.

Ah! cît ţin ei la această supremaţie intelectuală ! Imi vorbea eri un moldovan:

— Noi, domnule, am dat Rusiei o sumedenie de oameni mari. Gogol, domnule Gogol a fost moldovean. O mulţime de boeri moldoveni au trecut odată cu Cantemir în Ucrania şi prin ţinuturile Charkovului. Din acestia Rusia a avut pe Gogol care se chema Ionescu şi doar în urmă s'a botezat în Ianowski ; pe Gredescul, savantul jurist şi vice-preşedinte al Dumei, pe Metşnikow—da, domnule, marele bacteriolog dela Paris, e de origine moldovan.

Ii sticleau ochii de bucurie şi nu se putea stăpîni de mîndrie. Neamul lui se poate mîndri cu oameni mari, neamul lui

necunoscut şi ignorat în colţurile acestui vast imperiu a produs ceva.

— Şi ce va fi el în ziua în care Moldovenii vor şti carte, vor şti să să impue.

Unii mă întrebau pe furiş:

— D-vstră ce faceţi, ce gînd aveţi cu noi?

Dar în întrebarea asta nu se înţelegea acea politică de separatism pe cari unii corifei politici de la noi au crezut'o s'o facă în clipele de nevoe ale Rusiei, ci întrebarea se referea la ajutorul moral pe care l'am putea da lor să să ridice, să să manifeste ca naţionalitate.

Ah! da... dar nu noi suntem făcuţi a ajuta o mişcare cu scopuri morale. Noi am întinde mîna Basarabiei, dacă am şti c'am putea s'avem vr'un folos material, să ne plasăm funcţionarii şi proletariatul nostru. Un om de spirit romîn îmi spunea:

— Unde dă norocu să luăm Basarabia, ni s'ar urca numărul partizanilor în cluburi cu 50%. Am avea unde trimite numărul crescînd de slujbaşi, am avea cu ce mulţumi pe alegători! Iată chestia naţională pentru noi!

De aceia mai bine să îi lăsăm ca singuri să se ridice din întunerecul lor, ca singuri să vie la viaţa mare a gîndirei libere şi producătoare, să nu le pîngărim idealurile lor, cu mefistofelismul nostru politic şi cu lupta pentru tarabă.

— Era ceva frumos — îmi spunea un basarabean, să îi fi văzut cum veneau de semeţi şi deştepţi ţăranii la alegeri. Şi ce uniţi! Din ţinutul Ismailului erau vr'o 15 şi toţi în acelaş gînd, cu aceeaşi dorinţă şi n'au putut nimic să le facă, au votat pe unul din ai lor, un moldovean. Nu ştii poate că deputatul din Duma a 3-a Cara Vasili din ţinutul Ismailului a fost şi deputat la Bucureşti în parlamentul romîn în 1877.

Îi representase în sfatul ţărei şi acum îi representa în această impărăţie enormă. Şi glasul lui care a votat răsboiul şi a proclamat îndependenţa Romîniei... dee D-zeu să voteze în parlamentul Rus, desrobirea întregei Rusii de sub jugul birocraţii ei şi ridicarea ei la un stat monarhic, şi atunci va veni şi desrobirea noastră însăşi.

Să ne căpătăm şi noi limba noastră, bogăţia şi puterea noastră şi atunci o să vedeţi...

In ochii lui erau lacrimi.

De cînd n'am mai văzut lacrimi în ochii unui romîn vorbindu-şi de ţeara lui! Trebue să te duci în Basarabia să le vezi. Şi ce întăritoare sunt aceste lacrimi pentru acei ce voesc ridicarea şi desrobirea neamului lor!

Dr. I. Duscian

JURISPRUDENŢE

Legea proprietarilor.— Privitor la această lege, înalta Curte, s. I, a stabilit următoarea jurisprudenţă:

Potrivit dispoziţiunilor art. 12 din legea asupra drepturilor proprietarilor, ordonanţele date pe baza art. 2 din sus zisa legé, şi în virtutea unui contract de arendare autentic, învestit cu titlul executor, sunt supuse apelului la instanţa superioară, iar nu la tribunalul din care face parte preşedintele, nefiind vorba de o ordonanţă presidenţială dată pentru luarea unei măsuri provizorii. şi conservatorii, conform art. 66 bis Pr. civilă.

Renunţare la recurs.—1. Mulţumirea dată pe o hotărîre poate fi şi tacită, însă renunţarea la recurs trebue să fie bine dovedită, căci, ca orice renunţare la drept, nu se poate presupune. Astfel, creditorul care a făcut o a doua poprire nu pierde dreptul de recurs în contra hotărîrei care-i respinge prima poprire, căci această a doua poprire poate fi considerată ca o garanţie mai mult ce o ia creditorul neştiind care va fi soarta primei popriri.

2. Termenul de apel contra ordonanţelor date în basa art. 66 bis Pr. civ. curge numai de la comunicare chiar dacă în cauză n'ar fi de cît o parte interesată.

Perimare.— Conform art. 257 pr. civilă perimarea are de efect să desfiinţeze numai opoziţia, iar hotărîrea dată în lipsă rămîne în picioare, dacă partea judecată în lipsă las i să i se perime opoziţia, hotărîrea dată în lipsă nu este definitivă, în conformitate cu art. 375 al. 4 pr. civilă, de cît în cazul cînd ea nu mai este supusă apelului.

Succesiune şi erezi. — *Acţiunea în împărţeala unei succesiuni fiind o acţiune de familie, aparţine de preferinţă erezilor şi dacă în cursul operaţiunei pot interveni şi creditorii unui comoştenitor, aceasta în mod limitat şi în condiţiunele specificate în art. 785 C. civil care determină natura şi întinderea drepturilor ce au asemenea creditori.*

(Curtea de Apel din Iaşi, secţia 1-a).

Litere-Ştiinţe-Arte

Punctuaţia! *Cine ar crede oare cîte torturi ne pregăteşte şi ne face să îndurăm, această inofensivă şi nebagată în seamă dar şi capricioasă damă—punctuaţia. E de sigur vina şcoalei noastre—cea primară şi cea secundară—care nu ştie sădi în minţi nici însemnătatea, nici legile ei, ceea ce face că nu numai zeţarii noştri o ignorează complect dar şi corectorii noştri nu-i acordă luarea aminte cuvenită. Şi cu toate acestea nu e nimic mai important de cît punctuaţia; nimic nu formează şi deformează mai bine o frază—nu mai vorbim de un vers—ca o întrebuinţare corectă a punctuaţiei. Lucrătorul tipograf e convins că s'a achitat conştiincios dacă ţi-a introdus corecturile de text, dar nici măcar prin gînd nu-i trece că neglijînd sau intervertind virgulele ţi-a stricat tot rostul, tot sensul scrisului şi gîndirii.*

Tocmai meditam cu necaz asupra acestei zilnice experienţe cînd mi se predate o scrisoare a maestrului Caragiale. Marele scriitor făcînd „Opiniei" onoarea de a-i da spre tipar un articol, nu uită să adauge:

„... şi mai stăruitor vă rog, luaţi cu dinadinsul aminte la punctuaţia mea, păstraţi-o cu toată scumpătatea".

In zadar însă ni se adresează nouă rugămintea. Pe noi ne maltratează amicii noştri zeţari din neştiinţă şi din... principiu.

*

Cea dintăiu bibliografie complectă asupra operei literare a Carmen Sylvei va apare peste puţin timp în editura librăriei Samitca din Craiova, datorită d-lui P. Danilescu care lucrează de multă vreme la această operă conştiincioasă.

*

Astă-seară se joacă la teatrul naţional excelenta comedie a lui Caragiale: *Noaptea furtunoasă.* Sîmbătă seara se joacă *Scrisoarea perdută.* Nu putem îndemna îndeajuns pe iubitorii de teatru să nu lipsească de la aceste representaţii.

*

Primul Beneficiu în actuala stagiune are loc Joi la 14 Noembrie: Regulus Codoreanu. Beneficiul e al soţilor Profir.

*

Editura Alcalay a pus în vînzare în colecţia „Bibliotecei pentru toţi" *Antologia Sanscrită*, traducere de G. Coşbuc.

Preţul 30 bani.

Recomandăm această traducere clasică a unei opere de înaltă valoare morală şi literară.

*

Mîine seară, Mercuri, membrii societăţei ştiinţifico-literară „Arhiva" vor ţinea obicinuita şedinţă săptămînală.

*

Credem nemerit a lămuri pe cetitori că broşura «1907» a d-lui I. L. Caragiale cuprinde în afară de articolul apărut în „Die Zeit„" întregit şi acesta, încă alte 2 articole cu totul inedite. A doua ediţiune va fi şi ea în curînd epuizată, judecînd după entuziasmul cu care a fost întîmpinată.

*

STRUNA ZILEI

NON OLET...

In discuţia asupra monopolului alcoolului d-l Haret a zis; «Cine ştie dacă salarumeu de ministru nu provine din venitul vreunei crîşme?..

Ziarele.

Excelenţă, vă ferească
Domnul de aşa ponoase...
Dar, ertaţi, aşa-i că banii
Cei de crîşmă nu... miroase?

Informaţii

Din sorginte absolut sigură aflăm că examenul de capacitate pentru şcoalele profesionale se va ţine în cursul lunei Mai viitor.

—

Cu începere de eri se percepe o taxă de 3 la sută asupra mandatelor cu destinaţie pentru străinatate.

Aceasta din cauza diferenţei de curs.

—

Societatea funcţionarilor tramwaiului electric va da în seara de 26 Decembrie o serată dansantă populară, în sala circului Sidoli.

Iar în cursul lunei Ianuarie, d. director al tramwaiului electric din Iaşi, Carol de Löwensprung va patrona un mare bal ce va avea loc în sala teatrului naţional, în folosul societăţei.

—

Aflăm cu părere de rău că d-na locotenent Fany Marie Hermeziu se află foarte grav bolnavă.

Dorim distinsei doamne o curîndă şi grabnică însănătoşire.

—

D. Colonel Musteaţă a plecat azi la orele 6 la Botoşani spre a face inspecţie regimentului 8 calaraşi.

—

Un fapt curios, pe care de altfel îl relevează şi d. dr. Duscian în articolul său despre Basarabia, deputatul ţinutului Ismailului d. Kara Vasili în actuala Dumă, a fost şi deputat în parlamentul romîn în 1877, înainte de ocuparea celor trei judeţe de către Rusia.

Iată un om care a putut să facă parte din două parlamente aşa de departe unul de altul.

—

D. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, la întoarcerea sa din Bucureşti, se va opri în Vaslui, unde va inspecta trupele din acel oraş.

—

D. inspector al vămilor I. Arabolu, a continuat eri cu inspectarea la vama din localitate.

Din oraşul nostru d-sa va pleca să inspecteze toate vămile din circumscripţia Iaşi.

—

Agitaţia cîrciumarilor.— Eri la oarele 11 jum. a fost primită de d. Emil Costinescu ministru de finanţe, delegaţia aleasă de congresul cărciumarilor, care i-a prezentat memoriul adoptat de congres.

D. Costinescu a declarat delegaţiei că a introdus mai multe modificări în anteproectul său. D-sa n'a confirmat însă declaraţia făcută de dl. Assan la Camera de Comerţ că ar fi scos de sub regimul legei vînzarea vinului şi a berei.

D. Costinescu a declarat apoi că a renunţat la exploatarea cîrciumelor de către comune.

Cîrciumele vor fi date prin licitaţie.

Comitetul, din care vor face parte primarul, proprietarul, inspectorul agricol, medicul circumscripţiei va supraveghea numai calitatea băuturilor.

In sfîrşit legea ia aproape altă formă şi deci trebue văzută din nou.

Comitetul cîrciumarilor s'a întrunit şi discută modificările anunţate de d. Costinescu pentru că să ştie ce atitudine trebuie să ia.

—

Comitetul inspectorilor generali ai armatei s'a întrunit eri la ministerul de rezboiu.

A presidat ministrul Averescu. A.S. R. Principele Ferdinand a asistat la şedinţă.

S'a discutat asupra avansărilor ce urmează să se facă pe ziua de 28 Noembrie.

—

In ziua de 6 Decembrie, domnul Ilie Ghibănescu îşi va susţinea la universitatea noastră doctoratul în litere.

Acesta va fi primul doctorat ce se trece la Universitatea noastră.

—

D. Ioan Golăescu copist la secţia II-a Tribunalului Iaşi şi Florescu, copist de la Vaslui, au cerut să fie permutaţi unul în locul celui-l'alt.

—

Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a cerut direcţiilor şcoalelor secundare, ca să-i trimită cîte un raport detaiiat asupra tuturor reparaţiilor ce sînt necesare a se face fie căreia.

—

Locuitorii din comuna Băiceni au intervenit către prefectura de judeţ să le permită vînatul pe teritorul acelei comune, de oare-ce animalele sălbatice le fac stricăciuni.

—

Duminică, 11 Noembrie a.c., ora 4 p.m., a avut loc cununia religioasă a d-şoarei Camelia Ruxanda Faur, fica d-lui C-tin Faur cu d. George I. Aibu.

Naşi au fost d-ra Ecaterina Davidel şi d. C. Faur.

Serviciul religios a fost oficiat de părintele Alex. Popovici Stavrofor şi Părintele Ioan Popescu.

Au asistat:

Doamnele: Cleopatra Gheorghiu, Natalia Cujbă, Elena Apostolescu, Margareta Stavrat, Elena Oltenescu, Didina Gavrilescu, Elena Popovici, Maria căpitan Flor, Maria Olteanu, Maria Ciudin, Calypso Bordea, Elena Apostoliu, Maria Stroescu etc.

Domnişoarele: Ecaterina Davidel, Cleopatra Gheorghiu, Eugenia Cujbă, E. Groholschi, Sisica Cujbă, Toni Silberstein Elena Oltenescu, Maria Faur, Maria Olteanu, Elena Ciudin Floriea Flor, Maria Stroescu etc.

Domnii: Dr. Emil Puşcariu, D. Longhinescu, G. Gavrilescu, Căpitan Flor, Locotenent D. Bejulescu, Locotenent Gh. Stavrat Capitan Anghel Dokman, Părintele Alex. Popovici Stavrofor, Părintele I Popescu Iconom I. Groholschi, V. Olteanu, Mihai Ciudin, Costică Faur, Paul Eraclide, C. Tiron, G. Apostolescu, D. Apostoliu, Bubi Tufli, Mihalache Borcea, Virgil Mim. Popovici, Eugen N. Stefănescu, Alex. N. Stefănescu, Cesar Popovici, D. Oltenescu, C. Olteanu, Titică Stroiescu, G. Groholschi etc.

—

La 20 şi 21 Noembrie Curtea de Casaţie secţia 3-a va judeca trei procese de ale profesorilor cu ministerul şcoalelor: procesul d-lui G. D. Teodoru, divergenţa intervenită în procesul d-lui Ion I. Căprescu şi procesul învăţătorului M. Galbeua.

—

D. Dimitrie Sturdza a lucrat eri la Sinaia cu M. S. Regele.

Preşedintele consiliului a supus regelui spre semnare Mesagiul pentru redeschiderea Corpurilor Legiutoare.

—

După o nouă dispoziţie a ministerului de finanţe, se vor scădea de azi înainte 10 la sută pentru fondul pensiilor şi din lefurile primarilor şi ajutorilor de primari.

—

Strada Baston din Iaşi se va numi pe viitor strada locotenent colonel Langa.

—

Ordinea—noul nostru confrate—va apare la 19 c., sub direcţia d-lui N. Xenopol.

—

Inainte de a pleca la Bucureşti spre a lua parte la congres, maiştrii de gimnastică din localitate, se vor întruni spre a discuta asupra chestiunilor ce se vor desbate în congres, care după cum se ştie va avea loc între 28 Noembrie şi 3 Decembrie a. c.

—

Procesul pe care d. maior Radu Demetrescu, fost perceptor şef în Iaşi, l'a intentat ministerului de finanţe pentru refuzul de a-i plăti tantiemile—se va judeca la 19 c. înaintea secţiei III-a Curţei de Casaţie.

—

Ministerul instrucţiei a hotărît să înfiinţeze o şcoală de viticultură în comuna Fălciu (judeţul Fălciu).

—

Implinindu-se ieri 30 zile de la data confirmărei mandatului de arestare lansat în contra fetei Loti Bărnovan, camera de punere sub acuzare a reconfirmat acel mandat.

—

La sfîrşitul lunei aceştia se vor distribui la prefectura de judeţ ajutoare băneşti mai multor locuitori din judeţ, trimese de comitetul societăţei pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor.

——

Modelul lancelor roşiorilor a fost modificat în senzul că ele vor fi de aci înainte de oţel, după sistemul celor prusiane.

Toţi roşiorii vor purta lance.

S'a decis de asemenea modificarea săbiilor cavaleriei, care vor fi de aci înainte drepte.

——

Aflăm că Duminică va avea loc căsătoria domnului locotenent Demir Sion cu d-ra Vălescu.

——

Ni se telefonează din Bucureşti că Curtea regală îşi va relua reşedinţa de astă-zi în Capitală.

Suveranii şi Prinţii vor pleca din Sinaia astă-zi la ora 2 şi vor sosi în Bucureşti la 5 şi un sfert.

—

Printr'o circulară ministerul de interne pune în vedere autorităţilor locale să ia măsuri ca să împiedece înfiinţarea de academii de biliard şi jocuri de noroc.

——

Poimîne se va face la Curtea de Apel tragerea la sorţi a magistraţilor care vor presida Curţile cu Juri sesiunea de iarnă, care se va deschide la 1 Decembrie.

——

In curînd se vor începe a se face mai multe refaceri în actualul local al epitropiei Sf. Spiridon, care local, după strămutatarea va servi pentru instalarea unei noi clinici.

——

Astă-zi aărbătoarea Sf-lui Ioan Crisostomul, s'a serbătorit cu o deosebită solemnitate hramul bisericei din Beilic.

——

Din Tg. Frumos se comunică că consilierul comunal Vasile Peleş, a încetat din viaţă eri dimineaţă.

——

Duminică 18 Noembrie a. c. se va face alegerea noului consiliu comunal din comuna Cornele-Caprei.

——

Ministerul de interne a cerut Prefecturei de judeţ să 'i trimeată de urgenţă un tablou cu numele primarilor sau preşedinţilor de comisiuni interimare, ai comunelor rurale. şi a secretarilor comunali, punînd tot odată în vedere că pe viitor să nu se mai facă nici o numire sau schimbare fără consimţimîntul ministerului.

——

DIVERSE

— Aseară cu trenul de 9 şi 5 au mai plecat spre America 12 familii evreeşti din localitate.

— In ziua de 25 Decembrie va avea loc în sala Pastia o mare serată populară organizată de societatea Moldova.

Cu această ocaziune vor avea loc peste 120 de proecţiuni electrice.

— Autorităţile au fost înştiinţate că într'un bordeiu din satul Deleni a fost găsit mort bătrînul locuitor Neculai Iftimie.

— Serviciul nostru sanitar a luat severe măsuri pentru controlul laptelui ce se pune în vînzare în pieţele din localitate.

— La 25 Noemb, sărbătoarea S-ta Ecaterina, se va oficia cu o deosebită solemnitate al doilea hram al bisericei Lozonschi.

Serviciul divin va fi oficiat de Sf. Sa Economul Stavrofor Pavel Savin, rectorul Seminarului.

— Parchetul din Constanţa a cerut telegrafic autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Ieau Văleanu care a ucis pe negustorul P. Hanciu din acel oraş, dispărînd apoi.

— Poliţia din Brăila a trimes poliţiei noastre pe săteanul Negru Gh. care rătăcea prin acel oraş.

Cercetat, numitul sătean a declarat că e de loc din Golăeşti, jud. Iaşi şi că din 1905 a fugit din Brăila pentru a nu face armată, făcînd parte din contingentul 1907.

Justiţie pentru săteni

O hotărîre trebue să-şi producă efectele. Severitatea aceasta contribue la desvoltarea sentimentului moral, aşa de depreciat în poporul nostru. Acest scop nu poate fi atins, de cît dacă s'ar executa cărţile de judecată de către perceptor conform legei de urmărire.

Cu acest sistem ţăranul care are de executat o hotărîre, nu ar mai avea de făcut cheltueli inutile, şi pe de altă parte s'ar contribui la formarea unei alte concepţiuni, despre autoritatea legilor, în mintea ţăranului nostru, pentru care legea este ceva care lui nu-i inspiră nici teamă, nici încredere, nici respect.

Bine înţeles că prin perceptori s'ar putea executa numai cărţile de udecată cari ar condamna pe unţăran la plata unei sumi de bani.

Executarea asupra imobilelor se face, astăzi, prin portărei.

Legea scuteşte de taxele timbrului şi de ori ce alte cheltueli de procedură, toate acţiunile imobiliare privitoare la pămînturile date locuitorilor săteni şi declarate inalienabile prin legile de împroprietărire. (Art. 62 din legea citată). Pentru executarea unor asemenea hotărîri, portăreii nu pot percepe taxe de timbru, dar trebue să perceapă taxe de portărei. Cum s'ar putea pretinde unui portărel să plătească din punga lui, trăsura cu care trebue să se transporte, în comuna unde are de făcut executarea, şi cum să nu perceapă taxele prevăzute în legea şi regulamentul corpului de portărei, cînd nici o lege nu scuteşte de aceste taxe pe acel care recurge la oficiul portăreilor? Şi aceste taxe sunt destul de simţitoare.

La unele tribunale se găsesc portărei cari profită de neştiinţa ţaranilor şi le percepe şi alte taxe neprevăzute în nici o lege, taxe care intră în punga lor personală. Işi poate închipui, ori cine, la ce sumă trebue să se urce executarea unei hotărîri în asemenea condiţiuni.

Toate aceste neajunsuri s'ar putea înlătura, dîndu-se executarea acestor hotărîri în competinţa inspectorilor comunali, cari sînt în măsură de a o face şi cu mai multă grabă şi fără nici o cheltuială pentru împricinaţi, de oare-ce ei trebuind să facă inspecţii, în fie-care lună, în fie-care comună, cu ocazia inspecţiilor ar executa şi hotărîrile.

Chestiunle de amănunte ar rămănea să se discute.

Dacă ori-ce hotărîre asupra unui imobil, sau numai acele relative la pămînturile date conform legilor de împroprietărire; dacă hotărîrile purtînd asupra ori-ce fel de contestaţiuni dintre săteni se vor executa de către inspectorul comunal, acestea sînt chestiuni de amănunte, cari lesne pot fi regulate, odată ce principiul general va fi admis.

(Va urma) **Artur Gorovei**

Cum se pescuesc sardelele, cum se prepară ele şi întreaga manipulare a acestor delicioase conserve va fi unul din sujetele cinematografului instructiv Pathé-Frères-Paris, care se redeschide Mercuri 14 Noembrie 1907 în vasta sală a Teatrului-Circ Sidoli, cu desăvîrşire reparată şi perfect amenajată conform cerinţelor moderne. Scenele acestea sunt luate dela renumita casă Amieux-Frères, cea mai mare fabrică de conserve din lume.

Reamintim cetitorilor noştri că programa acestei serbări de redeschidere este excepţional de bogată şi aleasă şi vor rula pe pânză noutăţi absolut inedite, cele de pe urmă creaţiuni ale casei Pathé-Frères, cea mai mare din lumea întreagă. Din dramele oceanelor sau văduva marinarului este prima tragedie pe pânza cinematografică şi după cum suntem asiguraţi e de o reuşită perfectă.

Să nu peardă prilejul cetitorii noştri de a asista la aceste serate atât de amuzante şi în acelaşi timp atât de instructive.

Seratele vor fi conduse de însuşi diractorul Teatrului Circ Sidoli, dl. Anton C. Bottez.

Ultime informaţii

D. Matei B. Cantacuzino, printr'o scrisoare adresată „Evenimentului", ne pune din nou în cauză, cu mâhnire dar fără atingere.

D-sa are cenzura prea uşoară cînd într'o singură scrisoare, găseşte mijlocul să vorbească de două ori de procedeul nostru.

Odată, de sigur, cînd face aluzie la refuzul nostru de a-i publica scrisoarea. Acest refuz era un bine-voitor răspuns la procedeul d-sale de a-şi termina scrisoarea prin următoarea frază: «Mi-ar fi penibil să mă siliţi să recurg la alte mijloace pentru restabilirea adevărului».

Cînd am primit scrisoarea noi n'am ştiut că fraza citată era un lapsus calami, *după cum ne-am convins din rîndurile iscălite de d-sa şi apărute în „Evenimentul" căci fără fraza în chestiune scrisoarea d-sale ar fi apărut în coloanele «Opiniei».*

A doua oară d-sa face probabil aluzie la procedeul nostru cînd la faptul că am divulgat o conversaţie particulară ce ar fi avut-o cu d. Badărău.

Imputarea d-nului Cantacuzino ne miră. D-sa era cel mai în măsură să ştie că dacă ar fi fost vorba de o converzaţie particulară, noi n'am fi putut'o reproduce fiindcă n'am fi putut să o cunoaştem şi chiar dacă am fi cunoscut'o încă ea n'ar fi fost dată publicităţei.

Constatăm că d. Cantacuzino face un eufemism, cînd taxează de converzaţiune particulară, declaraţiuni pe care le-a făcut în auzul mai multor persoane, care se aflau în ziua de 7 Noembrie în grefa Curţei de apel s. 2-a şi care persoane trebuie să fie f. mirate cînd văd din „Evenimentul" că au fost martore la o conversaţiune particulară.

Fiind-că d. Cantăcuzino face apel la judecata publicului, ar fi bine să dee acestui public elementele suficiente ca să judece.

In numele acestui public dar rugăm pe d. Cantacuzino să dea d-sa singur textul exact al declaraţiunei făcute în acea zi.

— —

Suntem rugaţi de cei în drept a pune următoarea modestă şi simplă întrebare d-lui Mihail Gh. Cantacuzino, deputatul de Ialomiţa: de oare ce d-sa a afirmat în interviewul din „Ţara", că s'a despărţit de d. Alex. Bădulescu pe tema cinstei şi a lipsei de corectitudine constatate de sine în sarcina fostului prefect de Ialomiţa, să precizeze un singur fapt de natură a-i îndreptăţi acuzarea.

Aşteptăm 48 de ore răspunsul cerut spre a se şti pînă la ce măsură cei ce acuză uşor pot dovedi acuzarea lor, spre a nu rămînea cetitorul supt impresiunea penibilă a delaţiunei.

——

In astă seară şedinţa consiliului comunal promite a fi foarte interesantă.

La ordinea zilei va fi chestia exproprierilor şi dl. consilier Gheorghiu Mahalu a anunţat că va interpela pe d. primar asupra acestei chestiuni.

——

Ministerul de interne a trimes prefecturei de judeţ o circulară prin care 'i pune în vedere să ia măsuri ca atît funcţionarii administrativi, cît şi cei sanitari, să comunice la timp ivirea epidemiilor în comunele rurale şi tot odată să lucreze în comună la combaterea lor.

——

D. I Barbu, licenţiat în litere a fost numit secretar al şcoalei comerciale gradulal II-lea din Iaşi.

——

Aflăm că consiliul de răsboiu se va ocupa în curînd de cazul cîtor-va ofiţeri în rezervă care s'ar fi făcut vinovaţi de faptul de infracţiune dela regulamentul de mobilizare, fapt prevezut şi pedepsit de art. 224 bis c. j. m.

——

D. Constantin Climescu, rectorul Universităţei a obţinut un congediu pe tot timpul cît va fi deschisă sesiunea parlamentară.

D. profesor Aurel Mănescu îl va suplini, în tot timpul absenţei sale.

——

Primarul din Tg-Frumos a adus la cunoştinţa prefectului de judeţ că comercianţii din acel tîrguşor sunt viu agitaţi şi s'au plîns contra fraţilor Guttman, arendaşii mai multor moşii care au instalat la marginea şoselei naţionale, la o departare de vre-o 3 km. de oraş, un hambar şi că prin oamenii lor de afaceri trafică pe locuitorii din satele megieşe cumpărîndu-le cerealele şi tot soiul de producte, pe preţuri de nimic.

——

Autorităţile din Monaco au anunţat parchetul de Iaşi că, de şi nu există convenţie de extradare intre micul principat şi România, nu se va opune la extradarea fostului bancher Leff.

Autorităţile în adresa lor, adaugă că, de indată ce vor primi cererea de extradare, o vor executa.

Leff plecase la Monaco avînd la el 15.000 lei. Toţi bani îi a perdut la Banca din Monte-Carlo.

—

De la Cercul didactic. — Informaţia de eri cu privire la întrunirea de duminică de la cercul didactic fiind incomplectă, mai adăugăm următoarele:

Convocaţi pentru orele 4, membrii cercului s'au întrunit în mare număr sub presidenţia d-lui Meissner.

După citirea şi aprobarea gestiunei financiare a anului trecut aşa cum a fost alcătuită de casierul cercului şi controlată de comisiunea de control în frunte cu d. Briul; d. preşedinte Meissner pune în discuţie, oportunitatea cererei membrilor corpului didactic ieşan, cu privire la mărirea salariilor.

Această chestiune a fost pusă în discuţie pe deoparte spre a se respunde apelului profesorilor liceului din Buzeu adresat profesorilor Liceului naţional, care fiind mai toţi şi membri ai cercului, s'a pus chestiunea tuturor membrilor cercului, iar pe de altă parte s'a cerut adesiunea membrilor la chestiunea dacă membrii cercului didactic trebue să se presinte uniţi—adică institutori şi profesori secundari şi universitari.

A doua chestiune a fost resolvată în chip afirmativ—în caz de protestare sau luptă pentru afirmarea drepturilor lor membrii cercului didactic trebue să se presinte uniţi.

Prima chestiune—oportunitatea intervenţiei membrilor corpului didactic pentru mărirea salariilor—după interesante discuţii între d. Meissner, Vellea, Lascar Matasariu, dr. Scriban, Ionescu, Simionescu—s'a ajuns la părerea aprobată de întregul cerc—că o astfel de intervenţie n'ar fi oportună—dată fiind starea îngreuiată şi chestiile mai importante şi de altă natură pe care statul are a le rezolva.

Şi tocmai membrii corpului didactic presupus cel mai în curent cu starea şi greutăţile prin care trece ţara, acestor membri le incumbă datoria de a nu adăuga prin atitudinea lor la greutăţile prin care trec finanţele ţărei.

——

Universitare. — Eri Luni 12 Noembrie ora 4 p. m. d. profesor A. Naum şi-a început cursurile de limba şi literatura franceză.

— D. profesor Xenofon Gheorghiu va ţinea cursurile de limba latină, Vineria dela 10—11 jum. dim. şi Joia dela 2—4 p. m,

— Azi Marţi 13 Noembrie d. profesor D. Pompeiu, a început la orele 2 jum. cursurile pentru studenţii din anii al II şi al III-lea, secţia Matematicilor.

— Astă-zi la orele 10 a început cursul de logică al d-lui dr. *Ioan Petrovici.* Prelegerea de deschidere a fost un eveniment pentru studenţii care anul trecut au audiat admirabile cursuri de *Istória Filosofiei.*

D-sa a expus principiile generale pe care se razimă astăzi ştiinţa logicei, ştiinţă fără de care nu se mai poate dovedi nici un adevăr filosofic.

Şi acum ca şi în prelegerea de deschidere a cursului de Psihologie, d. dr Petrovici a dovedit că este un element preţios, şi universitatea noastră se poate mîndri cu el. D-sa este unul din candidaţii la catedra rămasă vacantă prin moartea lui Leonardescu, şi desigur că i se va lua în seamă meritele şi munca pe care o depune.

— Membrii societăţii studenţeşti „Solidaritatea" au fost convocaţi pentru ziua de Duminică 18 Noembrie pentru a alege un nou preşedinte în locul celui demisionat şi a complecta comitetul.

— D. profesor P. Negulescu a amînat deschiderea cursurilor sale de Istorie filosofiei, ce trebuia să aibă loc Sîmbătă, pentru ziua de Joi 15 Noembrie orele 5 jum. p. m.

— D-ra Lucia Manoilescu,—una din distinsele studente ale facultăţei de litere,—îşi va susţinea licenţa I în Istoria, în ziua de Vineri 16 Noembrie, ora 5 p. m.

— D. Vasile Buţureanu a cetit azi la cursul d-lui profesor Teohari Antonescu lucrarea sa asupra originei Arilor

— Ziua de 15 a lunei curente e ultima în care se vor mai primi la facultatea de litere, chitanţele de plata taxelor Universitare.

— D-nii azistenţi ai seminarului pedagogic universitar, cari au intenţiunea de a absolvi în acest an seminarul, scop pentru care trebuie să facă practica pedagogică necesară, sînt încunoştiinţaţi de secretariatul seminarului să ceară înscrierea spre a li se rezerva rîndul la practica pedagogică de care ce altfeliu rămîn a'şi isprăvi pregătirea în anul viitor.

——

Următoarea mişcare se va face pe ziua de 15 Noembrie în poliţia locală:

D. Gh. Colonaş, fost serjent-major în corpul jandarmilor rurali, va fi numit ofiţer de poliţie, în locul d-lui Dabija;

D. Georges Buzdugan, va fi numit subcomisar la dispărţirea V-a în locul d-lui Teodoru, demisionat.

Sergentul Vasile Butnariu va fi avansat la gradul de serjent-major, în locul d-lui Florian.

—

Poliţia noastră de siguranţă a arestat aseară la un hotel din localitate pe doi tineri ruşi, care la primul moment spuneau că sunt nişte negustori.

S'a constatat însă că ei au trecut Prutul în mod clandestin şi se crede că sunt nişte ofiţeri desertori şi tot odată că nutresc idei revoluţionare.

La ei s'a găsit şi suma de 400 ruble.

Neputînd stabili identitatea lor, cei doi au fost arestaţi.

——

Primindu-se nişte denunţuri contra d-lui Atanasiu, primarul comunei Belceşti, autorităţile au deschis o anchetă.

S'a constatat că numitul primar s'a făcut vinovat de mituire.

El a fost suspendat şi în acelaş timp a fost înaintat parchetului, care cercetează afacerea.

——

Am spus că d. prefect al judeţului Gh. Kernbach, a împărţit judeţul potrivit proectului de noua reorganizare administrativă.

In urma distribuirei d-nului Kernbach, 8 comune au fost desfiinţate şi 10 înfiinţate din nou; 4 au fost din nou denumite.

Până acum existau 15 plăşi, alipite unele la altele; prin noua distribuire rămîn 12 plăşi, însă nu va fi alipită nici una alteia şi fie-care va avea inspectorul ei comunal.

——

Cu începere de astă-zi s'au deschis punctele de frontieră: Oancea, din judeţul Covurlui, Ştefăneşti, din judeţul Fălciu, pentru călătorii veniţi din Basarabia, iar pentru călătorii care vin din regiunile contaminate din Rusia, rămîn deschise numai punctele Sulina şi Constanţa, unde s'a instalat carantină.

——

Anunţăm la primele informaţii că din cauza diferenţei de curs. de astăzi înainte la mandatele poştale se va percepe pentru streinătate 3 la sută în plus.

O telegramă a direcţiei generale a poştelor anunţă că acelaş plus să se perceapă şi de la coletele poştale care vin din străinatate.

——

Prietenii noştri din Iaşi şi acei din provincie cu domiciliul politic în Iaşi sînt înştinţaţi că pentru susţinerea apelurilor electorale înaintea Curţei de Apel din localitate, clubul conservator din Iaşi a constituit un comitet de avocaţi care stau la dispoziţia prietenilor pentru introducerea şi susţinerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocaţi se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorapciu. St. Georgescu, Gh. Dobias şi G. Lohan.

Actele şi apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5—7.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 13 Noembrie

In jurul proectelor guvernului

— Obiecţiunile M. S. Regelui —

Bucureşti.—Cercurile politice comentează mult ştirile sosite eri de la Sinaia şi care arată că Suveranul nu este de acord cu guvernul în privinţa a două din cele mai importante proecte propuse,

Acele proecte sunt; legea tocmelilor agricole şi cassa rurală.

Suveranul s'a pronunţat în contra fixărei maximului de dijmă şi minimului de salar şi în ce priveşte soluţiunea de dat islazurilor. Aceasta cînd e vorba de proectul tocmelelor agricole. In privinţa cassei rurale Suveranul este contra ideii ca acea cassă să fie o instituţie de stat.

Intre miniştri neînţălegerea continuă şi ea asnpra acestor proecte.

Ast-fel d. Ionel Brătianu nu vrea să cedeze sub nici un chip, asupra chestiunei maximului şi minimului, ci admite numai nişte modificări, care să fie nişte stipulaţiuni pe baza cărora să poată opera comisiunile de control

In chestia izlazurilor d-sa s'a oprit la soluţia ca proprietarii, şi arendaşii să fie obligaţi a pune la dispoziţia comunelor pentru imaş a şaptea parte din moşie, cu garanţia comunelor în ce priveşte achitarea părţilor de arendă.

Aceiaşi neînţălegere există şi în privinţa cassei rurale. Ast-fel pe cînd d. Sturdza este pentru o instituţiune de srat, M. S. Regele şi o mare parte din partid, sunt pentru o instituţiune mixtă şi anume o parte din capital să-l subscrie statul şi o parte particularii. In schimb D. Sturza este alături de marea majoritate a partidului cînd se opune la fuzionarea acestei instituţiuni cu băncile populare şi creditul agricol.

Singur d. Costinescu susţine această fuzionare. S'a admis însă în mod definitiv ca consiliul de administraţie să fie compus din membrii Curţei de Casaţie şi membrii Curţei de conturi.

Prin Mesagiul regal nu se va putea şti în mod precis ultimile modificări admise, căci astăzi chiar are loc un important consiliu de miniştri, unde se va fixa—de se va putea—principiul definitiv al cassei rurale.

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astăzi a clasei a VI-a a loteriei regatului romîn, au cîştigat:

30008 lei No. 721.
10000 „ No. 1108.
3000 „ No. 16948.
2000 „ No. 80, 36452, 36363.
1000 „ No. 26223, 17920, 25193, 16336, 58538, 8557.
500 „ No. 18558, 907, 5303, 23363, 30411, 23009, 45804, 17152, 6233, 15642, 6643, 15165, 20659. 21860, 59983, 44504, 14247, 56282, 6411, 34973, 58240.
200 „ No. 642, 507, 446, 935, 759, 772, 752, 355, 824, 797, 47, 285, 794, 710, 124. 742, 433, 49, 1287, 1716, 1096, 2685, 3279, 8857, 10531, 12180, 15600, 15900, 17064, 17014, 18017, 19203, 20406, 22133, 24304, 29884, 30001, 30843, 34322, 26291. 47611, 48452, 42272, 40040, 38094, 38057, 56504, 55012, 59559.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn:

COLECTURA PRINCIPALA

TH. MAXIMOVICI — IASI

Ciuma

Bucureşti. — Din cauză că ciuma s'a ivit la Mitilene, serviciul maritim romîn a luat măsuri ca vasele romîneşti să nu se oprească la acel port.

Delictele politice din Portugalia

Lisabona.—Un decret regal dispune ca şi pentru delictele politice să se întrebuinţeze procedura sumară, prevăzută pentru crimele anarhiste, deci şi delictele politice se vor judeca de un tribunal special, Judecătorul de instrucţie din Lisabona însărcinat cu prezidarea acestui tribunal, şi-a dat demisia.

Universitatea din Odesa închisă

Odessa.—Agenţia Westnic află că Universitatea de aci a fost închisă temporar în urma încercărilor studenţilor de a împedeca ţinerea unor cursuri.

Bande de tîlhari în Rusia

Pskow.—Agenţia Westnic află că 20 tîlhari au atacat mănăstirea Hrypetsk. Au fost 2 răniţi şi 6 ucişi. Toţi tîlharii au fost arestaţi. Unul din ei a fost rănit de o bombă pe care o avea asupra'şi.

Deposite de arme

Berlin.—Ziarele de seară spun că poliţia a confiscat astă-zi în nordul Berlinului un deposit de arme şi de scrieri teroriste, aparţinînd probabil socialiştilor revoluţionari.

Alegeri legislative

Ancenis.—La alegerile legislative pentru locul vacant prin moartea Contelui Dela Ferronnays monarhist a fost ales fiul decedatului deputat.

Accident de tren

Barcelona.— Expresul de Valença a căzut de pe podul de peste fluviul Rui de Canas în apă.

S'au scos pînă acum din apă 12 cadavre; răniţi salvaţi sunt 22 la număr,

Revolte antidinastice

Shanghai.—Agenţia Reuter află că în provincia Tchekiang a isbucnit o rescoală cu tendinţe antidinastice, pînă acum răscoala nu este îndreptată în contra streinilor; guvernul a trimes trupe la Hangciu.

Revoltele continuă

Schangahi.— Dezordiile în provincia Tschekiang iau proporţii mari; trupele trimise pentru potolirea începutului de rescoală au fost bătute de rebeli.

NOROCUL CUMPARATORILOR DE LOZURI DIN COLECTURA MEA VA FI MARE

NOUA ŞI PRINCIPALA

Colectură Romînă

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Onorate Domn şi Doamne

Cu începerea Loteriei III-a a Regatului Romîn s'a deschis în IAŞI sub Firma

NOUA ŞI PRINCIPALA

— COLECTURA ROMÂNĂ —

TH. P. MAXIMOVICI. IAŞI

Dacă aţi mai jucat la loterie până acum şi norocul nu va favorizat însemnează că trebue *să mai schimbaţi colectorul* căci numai aşa se va schimba şi **Norocul.**

Incercaţi a cumpăra bilete pentru **Clasa** I a loteriei III-a din colectura mea — e mai mult ca sigur că *norocul vă urmăreşte.*

Biletele pentru clasa I-a a Loteriei III-a s'au pus în vînzare cu preţurile următoare

Una optime 1 leu 50, — Un sfert 3 lei — Una jumătate 6 lei — Un los întreg **12** lei

In speranţă că la cea d'intâi tragere Vă voi putea servi cu **un cîştig principal** vă rog a primi stima ce vă păstrez

Colector Principal

TH. P. MAXIMOVICI—Iaşi.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecări

TEATRUL NAŢIONAL

Un excelent ansamblu de operete Francese va da două representaţiuni în Iaşi

Luni, 19 Noembrie

La fille de M-me ANGOT

Marţi, 20 Noembrie

Le Grand MOGOL

Locaţiunea la „THALIA"

De vânzare Casa şi Locul din str. Crucei 32— Proprietar *Const. Hârlescu,*— Bucureşti.

Vînzarea Duminecă 18 Noembrie a. c.

A se adresa la „Librăria Moldova" R. Şaraga *Hotel Traian*—Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el inlocueşte Pasta Zed şi poate fi intrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el ma. are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniclor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare***—Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of30c.

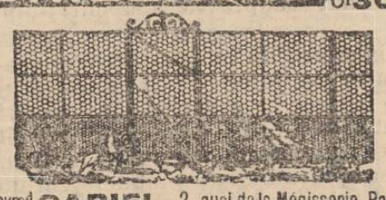

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

TOUTE-POTS

EN FONTE NOXYDABLE

Prix 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 233. Joi 15 Noembre 1907

DUPA UN AN

Astăzi se împlineşte un an de la reapariţia ziarului nostru. Ne amintim şi acum cu drag de frumoasele sentimente, pline de entuziasm şi de însufleţire, ce ne-au determinat de a scoate din nou acest ziar de muncă şi de luptă pentru triumful ideilor şi cauzei conservatoare. Şi aruncînd o privire înapoi, la anul ce a trecut, constatăm cu o legitimă mîndrie că ne-am făcut pe deplin datoria. Apărători sinceri şi devotaţi ai ideilor conservatoare progresiste, acest ziar a luptat întotdeauna pentru eşirea din făgaşul putred, reacţionar şi demodat al vechilor concepţii în materie de guvernămînt, fiind în totdeauna protagonistul marilor reforme sociale.

Astăzi pretutindenea, începînd cu clasica ţară a conservatorismului, Anglia, reprezentanţii cei mai autorizaţi ai partidului conservator, Balfour şi Chamberlain, au declarat'o de pe înălţimea parlamentului că partidul conservator în formaţia sa modernă, trebue să fie esenţialmente democratic, şi că forţa ideei conservatoare născîndu se din popor, organizaţia partidului conservator nu poate avea eficacitate şi perpetuitate de cît prin popor. Reforma socială a fost întotdeauna elementul şi punctul cardinal al programului conservator, a zis Balfour într'un recent discurs.

Călăuzit de aceleaşi idei conducătoare şi urmînd imboldul fruntaşilor noştri autorizaţi, acest ziar a fost întotdeauna în fruntea ideilor celor mai progresiste cînd ele aveau ca tendinţă ridicarea poporului, care reprezintă forma materială a ideei de conservare naţională, temelia cea mai puternică a unei ţări. Am fost duşmanii cei mai neîmpăcaţi ai acelor concepţii strîmte şi retrograde de guvernămînt, care puneau partidul conservator în condiţii de inferioritate faţă de partidul liberal, din punctul de vedere al reformelor sociale. Partizani ai evoluţiunei celei mai înaintate, fără însă a cădea în socialism, am fost întotdeauna pentru intervenţia statului în nivelarea diferitelor nevoi sociale. Comportîndu-ne astfel, am căutat să ne apropiem cît mai mult de concepţia modernă a ideei conservatoare, care se bazează pe progres şi evoluţiune, căci, după cum spunea mai dăunăzi confratele nostru „*La Roumanie*", într'un admirabil articol: „*partidul conservator înţelege a rămînea un factor de viaţă şi progres, iar nu un* **impedimentum** *în societatea romînă*".

Acestea toate ca cestiuni de principii.

* * *

Paralel cu acţiunea noastră pe chestia ideilor şi a principiilor, ziarul „*Opinia*" a dus o luptă neînduplecată în contra unor tendinţe periculoase spre formare de caste şi privilegii, cari tindeau să transforme partidul conservator într'un fel de mandarinat politic, în care descendenţii şi reprezentanţii titlurilor nobiliare, cari nu erau în totdeauna şi reprezentanţii culturei şi inteligenţii, vroiau să acapareze partidul, ca pe ori-ce altă proprietate privată. Şi nu e mai mult decît un an, de cînd aceste tendinţe dăunătoare şi periculoase demnităţei şi înălţărei partidului conservator, ajunsese atît de accentuate, încât se ducea din partea unora din reprezentanţii nobleţei de sînge, o luptă din cele mai neleale în contra celor mai străluciţi reprezentanţi ai elitei noastre intelectuale, fruntaşi ai democraţiei conservatoare.

Cu biciul ironiei sau cu acel al logicei şi al argumentăreĭ, am căutat să sfărâmăm şi să stîrpim din rădăcină, asemenea pretenţiuni absurde şi nelegitime, cari puteau pune în pericol forţa şi unitatea partidului conservator.

Şi astă-zi ne mai aducem aminte ca de un vis urît, de acele pretenţiuni ridicole ale unor „*beizadele bezumnii*", cari considerau partidul ca o proprietate moştenită de la strămoşi. Şi ast-fel s'a stabilit, că în partidul conservator reprezentanţii culturei, muncei şi ai inteligenţii, fie ei nobili sau nu, sunt singurii cari au dreptul de a conduce destinele sale. In Anglia, de şi ţară prin escelenţă a tradiţiilor nobiliare, totuşi un Gladstone şi un Chamberlain, graţie inteligenţei lor superioare, au ajuns la cele mai înalte demnităţi politice şi sociale cu toată origina lor democratică.

Aceasta a fost activitatea *Opiniei*; acestea au fost punctele principale ale programului nostru ziaristic în anul ce a trecut. In primul loc cestie de principiu: evoluţia ideei conservatoare pe baza reformelor sociale, şi în al douilea loc, o cestie de disciplină politică: *suum cuique tribuere.*

Lascar Antoniu

UN IMPAS

Acum când parlamentul e deschis şi când guvernul e chemat a da samă ţării prin parlament de cum a înţăles rostul vremei în vindecarea şi ogoirea marilor nevoi sociale, datori suntem a face bilanţul acestei activităţi pentru a vedea întrucât partidul liberal are puterinţa de a satisface aceste nevoi.

Incă dela 13 Martie, ziua venirei la putere a partidului liberal, când răscoalele erau în toiul lor, răscoale iscodite şi organizate de o mână criminală pe un teren bolnav social, s'a crezut că cea mai nimerită cale e de a da ţării manifestul *în numele Regelui.*

Era un întreg program, pe baza căruia partidele şi-au întins mâna, pentru că se ştia de fruntaşi că textul acelui manifest de şi contrasemnat de miniştri, era mai mult opera personală a Regelui, deci întrupa felul de a vedea al capului Statului în rezolvirea gravei şi adâncei chestiuni sociale.

Că era sau nu era Regele în drept de a face aceasta; că era sau nu era constituţională calea şi procedura, Regele are în definitiv dreptul şi puterea de a vorbi de a dreptul poporului său, căci ce-i la urmă constituţia de cît o derogare de atribuţii Regeşti mai mult de cât bunuri cîştigate de ţară prin ale ei năzuinţi şi sforţări.

Partidul liberal a dat dovadă de a doua zi că nu era pregătit de a lua puterea. Nu era pregătit partidul liberal, căci n'avea în lăuntrul său *unitatea morală* şi *sufletească* a celui ce e chemat a guverna; nu era pregătit, căci nici în materie de legiferare n'a avut nimic conceput, nimic trecut negru pe alb.

Şi era natural să fie aşa. Cei ce crezuse că era de ajuns de a agita ţara, răscolind cărbunele aprins de supt cenuşe: acei ce organizase grevele universitare; acei ce se îndărătnicise chiar pentru admiterea expoziţiei jubiliare, liberalii în sfârşit avusese în 27 luni de opoziţie o atitudine negativă, departe de a corespunde unei situaţiuni critice, ce cerea acţiune positivă în legiferare.

Deci nici unitate morală şi sufletească, nici pregătire obiectivă pentru legiferare.

Urmarea lipsei de unitate sufletească. Şeful partidului a avut un rol şters în îndrumarea şi căutarea mijloacelor pentru represiune. Moldova în special a fost dată pe mâna stângei liberale şi de la Iaşi la Covurlui un lanţ de prefecţi improvizaţi, care au depăşit prin acţiunea lor rostul omului de guvern.

Toţi aceşti administratori improvizaţi, dar crescuţi la şcoala tiraniei socialiste au aplicat de odată — în afară de prevederile însăşi ale manifestului regal, fixarea de preţuri, maximum de dijmă, minimum de salariu şi au crezut în naivitatea lor că şi-au atins scopul.

In cîte locuri însă raporturile reale nu le-a desminţit tema lor, tocmai din partea celor chemaţi a li se apara interesele.

Dar precum în spiritul administrativ s'a depăşit nota manifestului, tot aşa şi în sistemul de legiferare a crezut stînga liberală că se pot furişa în proectele de legi măsuri extra-manifest.

Şi miniştrii şi comisia parlamentară s'au pus pe un teren falş, faţă cu coroana. Şi acest teren falş vine astăzi la scadenţă.

In faţa parlamentului se vor readuce lucrurile la adevarata lor valoare. Fruntaşii noştri—cerîndu-li-se socoteală de ce nu s'au ţinut pe terenul lui 13 Martie, vor arăta guvernului Măriei Sale, că au depăşit programul Măriei Sale. Vor arăta atunci Ţării că acest guvern, departe de a avea chemare pentru a legifera pe placul şi interesele tuturor, s'a pus pe o temă anarhică şi arierată pe alocurea, şi că dar în situaţia de azi de a legifera rămânerea lor la putere *e un pericol pentru ţară, o sfidare aruncată Coroanei, o impilare şi nesocotire a armonizării stărilor şi intereselor prin stat.*

Că guvernul va fi silit să cedeze, da. Că va ceda, iarăşi da; că se va dezice şi în principii şi în amănunte, da! Dar atunci se pune o întrebare: ce-o îi mai este autoritatea morală în faţa parlamentului, în faţa ţării? Şi ştiut este că un guvern, care n'are asieta morală, n'are raţiune de a guverna.

Guvernul cu cît va da îndărăpt, cu atît va arunca dezorientare în sînul majorităţii. Şi această majoritate, mai ales cea liberală, nu e nedeprinsă în a teroriza pe şef şi guvern. Şi-l va teroriza căci guvernul cedînd, zădăreşte majoritatea în a cere să i se mănţină, crezul ei, doctrina ei, formula ei politico socială.

Iar cînd toate acestea se petrec la liberali, partidul conservator strîns unit în jurul şefului şi *călauzit de un sistem întreg de proecte de legi*, întrupate în articule şi aliniate, se prezintă parlamentului şi ţării, se prezintă chiar Coroanei şi le zice tuturor cu emfază: Iată programul nostru; el intrupează în mod desăvîrşit dorinţa Măriei Sale Regelui, el satisface interesele tuturor claselor armonizîndu-le. El merge mînă în mînă cu progresul economic al ţării.

In asemenea situaţie se poate zice cu mîndrie: noi putem guverna, şi vom guverna.

Gh. Ghibănescu.

CATE-VA NOTE

Mîndria de a fi cîrciumar.

La sfîrşitul întrunirei de protestare a cîrciumarilor, un cîrciumar din Iaşi a bătut pe un altul, tot din Iaşi, pentru motivul, că de şi nu e cîrciumar, a luat cuvîntul la întrunire.

Cu tot monopolul care ameninţă pe cîrciumari, cel care a bătut era mîndru de profesia sa în agonie.

*

In cîte-va numere ale numărului nostru de ieri s'a tipărit o greşeală foarte picantă: „s'a constituit un comitet de avocaţi, cari stau la dispoziţia *prietenelor* noastre".

Negreşit că, din spirit de delicateţă, prietinii avocaţi stau la dispoziţia prietenelor noastre. De cît, cum era vorba de daraveri electorale, zeţarul a făcut o greşeală de gen.

O SPOVEDANIE

Un ziar din Capitală a reamintit d-lui Take Protopopescu că a fost sub-directorul creditului rural.

Se ştie de ce anume fapte delicate este legată o asemenea amintire. De aceea nici nu voim să insistăm mult asupra ei.

D. Take Protopopescu respunde ziarului care i-a adus aminte, prin o spovedanie. O publică în *Voinţa Naţională*. Şi ie atât de originală spovedania aceea, că ar fi păcat s'o lăsăm nerelevată.

Ziarul căruia i se spovedeşte fostul sub-director al Creditului, ie o variantă şi un pretext. Căci d. Protopopescu, căruia nu i se poate tăgădui că are, cu toată aparenţa contrarie—ochi foarte fini, ştie prea bine că acuzarea pe care i-o readuce ziarul conservator, este luată în serios de fruntaşii partidului liberal. Şi, de fapt, lor li se spovedeşte d. Protopopescu.

D-sa îşi publică bilanţul. Bilanţul propriei sale averi, cu rubricele de Credit şi de Debit şi cu citarea averei dotale.

Din acest bilanţ—spovedanie reesă că d. Protopopescu ie om aproape sărac: averea d-sale proprie trece ceva peste 100.000 lei.

Bilanţul este urmat şi de o notă: să nu se creadă, zice dl. Protopopescu, că eu am depuse sume de bani pe nume streine; dacă s'ar descoperi aşa ceva, declar că acei bani îi voi dărui ziarului conservator.

D. Protopopescu mai declară un lucru: că o spovedanie, aşa cum făcut'o d-sa, este neobicinuită.

Dacă n'ar fi fost aşa, nici n'am fi insistat asupra ei. D. Protopopescu a fost, o dată, ceva. Astăzi, însă, nu mai ie nimic. Dar spovedania sa este o încercare de desvinovăţire, nu faţă de ziarul conservator, dar faţă de domnii Sturdza şi Brătianu.

Numele fostului director face reu d-lui Sturdza. Tot aşa de reu ca palatul Poştelor, spre pildă.

D. Sturdza, mai acum câteva zile abia, declarase că nu vrea ca proiectata Casa rurală să ajungă pe mâna domnului Protopopescu.

De ce? Dacă bilanţul d-lui Take Protopopescu arată că d-sa este om aproape sărac, că acea 100.000 lei ce reprezintă activul său este o sumă moştenită, potrivit unui act de împărţeală, de ce a fost concediat acest om cinstit şi sărac din însemnatul post ce ocupa?

D. Protopopescu îşi pune, de sigur, această întrebare şi în sprijinul ei a publicat, în *Voinţa*, acea spovedanie adresată *Conservatorului.*

Rezultatul îl cunoaştem: cei de la *Conservatorul*, citesc *Voinţa* dar n'au să dee prea multă crezare spovedaniei.

Iar dl. Sturdza, care are—de şi foarte arare ori—gusturi ceva mai subţiri, a declarat, nu o dată, că nu citeşte *Voinţa.*

Dacă d. Protopopescu el însuşi, se va crede—aceasta n'are importanţă.

OAMENI ŞI LUCRURI

„ANIVERSARE"

E un obiceiu neplăcut ca la sfârşitul unui an să se facă recapitulări, reamintiri, un fel de bilanţuri de activ şi pasiv pînă şi în materie de publicistică. Neplăcut, pentru că ideea vremei trecute, noţiunea îmbătrînirei cu un an nu are în sine nici un farmec, nu are elemente dătătoare de vlagă şi curaj, — din potrivă. Apoi e fatal că în asemene împrejurări cel dintâiu sentiment e al regretului: părerea de rău pentru puţinul ce ai făcut şi mai su seamă pentru ce n'ai putut face în acel interval de timp şi cît de mare e tot deauna bilanţul celor ne săvîrşite pe lîngă puţinul ce ai putut făptui şi pe urma căruia îţi dai sama că nu rămîne nimic. Activitatea ta care se reduce la o zilnică înregistrare fugitivă de observaţii, de tălmăciri, de păreri fatalmente superficiale — condiţiunea lor de existenţă fiind uşurinţa şi superficialitatea accesibilă tuturor — nu poate lăsa nici o urmă trainică şi nu poate dăinui de loc sub acea formă consistentă, durabilă, pe care o are, bună oară, o carte...

Negreşit sunt dintre noi unii cari, în loc de a'şi răvăşi zilnic, cu repeziciunea lipsită de controlul profundei sau răbdătoarei atenţiuni, frînturile de gînduri, reflecţii şi observaţiuni, le-ar putea adunà cu încetul la olaltă şi studiindu-le în amănunţimi, apropiind faptele, desfăşurînd întîmplările, întregind fragmentele, înnodînd părţile sporadice dramatizînd carecari neînsemnate aventuri, născocind cele ce lipsesc, punînd în joc puţină imaginaţie, puţină ingeniozitate ar construi — cum fac atîţia alţii — „cartea" cea mult dorită, volumul menit a ne înălţa în ochii opiniei publice şi poate, — cine ştie — a ne da răsplata laudei, norocul succesului, fala visată...

Cartea, — e de sigur, altă ceva cu totul! Ee e superioară cu adevărat şi din înălţimea slavei sale priveşte cu milă sau chiar cu dispreţ spre umila co'oană de ziar, efemeră, menită a se naşte azi şi a pieri mîne. Volumul — ce are a face! Un autor de volume e cu totul altceva decît nn gazetar, un sărman scrib — indiferent dacă e salariat sau amator — şi alăturare nici nu se încape, măsură nu poate fi între unul şi celălalt.

Adevărul e că noi, cari ne pierdem vremea preferind „uşurinţa" scrisului zilnic, renunţăm aproape implicit şi pentru totdeauna la gloria şi mulţumirea de a mai fi autori de cărţi,—bune sau rele, indiferent. Pe noi ne trădează temperamentele de gazetari şi definiţia unui atare temperament nu se face, ci se vede, e ziarul care în toate zilele pune sub ochii cetitorilor ceea ce a putut gîndi şi aşterne, ceea ce a trebuit, ceea ce sufleteşte a fost nevoit a exprima, din repeziciunea condeiului,—uneori mult mai repede decît gîndul însuşi—ziaristul cotidian. E o educaţiune care s'a făcut în decurs de ani de zile, e un mod de a fi —iremediabil: gazetarul apucă întîmplarea din fuga; o cinematografiază, o dă în vileag, cernută numai prin stilul său propriu, aşa cum i l'a dăruit soarta şi atîta tot, fără să aştepte să aibă...vreme ori linişte, ori dispoziţie, ori ambiţiune, ori foloase.

El lasă altora rolul de a scrie istoria temeinică, bogat documentată, îndelung urmărită, în timp ce el îşi păstrează rolul modest de a scrie istoria zilei, de a fixa în formele tiparului filosofia clipei, adunând astfeliu zi cu zi mate rialul de fapte şi psihologie pentru scriitorul cel mare care va să vină, dar vine greu şi rar, ba uneori nu vine de loc...

Rodion

Cum a distrus Schaw pe Max Nordau

Sub titlul acesta Schaw a publicat în ultimele numere ale revistei germane „März" cîte-va articole în care caută a distruge lucrarea de seamă a lui Max Nordau: „*Degenerescenţa*". Acesta îi răspunde printr'un articol cu acelaşi titlu ca al lui Schaw în „*Frankfurter Zeitung*". Reproducem cîte-va pasagii din acest articol, scris în forma unei scrisori şi adresată criticului său.

Bunul meu domn Schaw!

Multă plăcere mi-au făcut articolele din „*März*" în care sub titlul foarte sugestiv „cum a distrus Schaw pe Nordau" mi-aţi procurat o mulţime de surprinderi şi noutăţi Povestiţi acolo că încă din 1895 într'o revistă *Liberty* redijată de un oare care d. Tucker care v'a plătit colosal pentru un articol aşa cum nici Gladstone n'a fost plătit, aţi scris în potriva cărţii mele: *Degenerescenţa* şi că în urma acestui articol n'a mai rămas nimic din această lucrare cum n'a rămas nimic şi din mine. Şi curios! eu lucrul acesta nu l'am ştiut. De 12 ani trăesc ca ori-ce om, lucrez, învăţ, descoper, m'am însurat chiar, am avut fericirea s'am şi copii şi cu toate astea eu n'am ştiut că nu mai sunt, c'am fost distrus. M'ai pus într'o poziţie ridiculă, bunul meu d. Schaw. Nu se distruge un om aşa pe ascuns. Trebue să îi faci cunoscut ca să ştie şi el şi să poată să îşi iee o posiţie de nimicit. N'a fost frumos din partea d-tale, trebue s'o recunoşti.

Un lucru într'adevăr mă miră. Cum se face că eu să nu ştiu nimic de distrugătorul d-tale articol? Inimi caritabile îmi trimit mai tot ce se scrie asupra mea şi mai ales acea ce se scrie rău despre mine. Nu apare un articol într'un ziar din Honolulu în potriva mea ca să nu îmi fie trimis. Şi ce este mai curios că în 1896, atunci cînd a apărut în englezeşte cartea mea asupra „*Degenerescenţei*" 'mi au fost trimise toate dările de seamă făcute. O critică foarte severă făcută de un d. James Hirsch mi-a fost trimisă în 6 exemplare. De articolele d-tale n'am auzit. Un alt domn a publicat un contra-volum: *Regeneraţia* unde mă critică amar şi mi l'a trimis în 4 exemplare. Un alt articol publicat relativ la cartea mea în revista *Puck* din New York mi-a fost trimis în atîtea exemplare în cît şi prietenilor mei le venea cîte două-trei. De altfel cum vezi şi revista „*Marz*" cu articolele d-tale mi-a fost imediat trimisă. De aceea îmi pare colosal de curios că de revista d-tale *Liberty* şi de distrugerea mea n'am putut până în prezent avea nici o noutate.

D-ta îţi asiguri cetitorii că m'ai distrus.

Totuşi îmi pare că nu eşti sigur de distrugerea mea, căci după 12 ani găseşti cu cale ca să mă distrugi din nou. E ceva paradoxal. Un om distrus nu a mai putut să se mai refacă. Dacă d-ta de 12 ani m'ai distrus, nu pricep de ce te-ai apucat din nou. Ori poate pentru „marele preţ" cu care a fost onorat articolul d-tale? Cum ştiu însă cu ce preţuri se plătesc articolele de presă în Germania cred că de data asta ai scris ceva mai eftin.

Acum, o fi istoria cu *Liberty* o poveste sau un adevăr exotic, o dată distrugerea mea din 1895, sau de eri, e indiferent— eu îmi voi permite să glumesc o leacă cu d-ta.

Aflu că d-ta a doua oară mă numeşti „o personalitate a evreimei cosmopolite" care s'a «năpustit asupra artei moderne" că eu sunt un vrăşmaş al civilisaţiei şi vorbeşti de „clima revoluţionară a comopolitismului evreu". Nu mă ostenesc să pricep ce o fi „o climă revoluţionară"

şi mai puţin „clima revoluţionară a cosmopolitismului evreu, sensul acestor fraze sunt în domeniul d-tale.

Eu însă înţăleg ca d-ta eşti antisemit şi prin urmare nu îmi permiţi a mă amesteca în artă, literatură pentru acest reson. Or aceasta au făcut'o şi alţii şi cu mai mare succes. Aşa Georges Vanor, un scriitor pornograf francez care nu pricepea clasicismul ţărei sale a strigat într'o zi la „*Odeon*“ pe cînd se juca o piesă clasică franceză: De ce nu se joacă piesele moderne şi s'ascultă ce a scris jidanul Max Nordau într'o carte în jargon? Sau un alt savant Cornelius Gurtelitt n'a găsit oare că eu n'aveam nici un sentiment pentru artă pentru că trag dintr'o rasă de talmudişti? D-ta ca să fii la înălţimea lor trebuia să spui: Cum poate un omorîtor al D-zeului Creştinesc să priceapă pe Brand al lui Ibsen? Cum poate un evreu care la paştele creştinesc înjunghie un creştin ca să îi bea sîngele, să priceapă el muzica lui Wagner? In faţa acestor argumente n'aş fi avut ce răspunde. Eram înfundat! Dar d-ta umbli cu *cosmopolit* şi cu *cosmopolitism evreesc*? Eşti prea slab şi la astfel de lucruri îţi pot răspunde.

Ce are de a face cosmopolitismul şi patriotismul cu studiul meu de psihiatrie „Degenerescenţa“ prin care voeam s'arăt influenţa pe care o are psihicul unui scriitor în producerile de artă? Dar pentru d-ta probabil că există o hidraulică cosmopolită, cum există vr'o anatomie patriotică?

D-ta ai vrut să găseşti că există un *anumit tip de evreu cosmopolit* care se ridică în contra artei. Un anumit tip! Pentru mine un aşa tip n'am găsit printre evrei. Antisemiţii chiar au fost nevoiţi să ne dee ce este al nostru, că suntem un popor iubitor de cultură şi dacă priveşti în urma noastră, în calea făcută de omenire vei găsi o mulţime de evrei cari au contribuit la ridicarea acestei culturi.

Pentru că am îndrăsnit să mă ridic în potriva unor scriitori detracaţi ca Oscar Wilde, Malarnic şi Huysmans, m'acuzi că am lovit în civilisaţia şi cultura Europei. E poate cea mai reuşită vorbă de spirit pe care ai făcut-o. Am povestit'o şi unui japonez care învaţa matematicile la d. prof. Poincaré şi a rîs cu mult haz. Japonezii, cred că ştiţi că au întrodus tot ce este mai bine şi mai superior din Europa şi America. Ei bine japonezii n'au tradus un rînd din operile d-tale sau ale lui Oscar Wilde şi nu dau un *yen* pentru Preraphaeliştii d-tale. Ah! Imi vei răspunde: Japonezii suut sălbatici, nu pricep cultura şi civilizaţia Europei, ei au întrodus ştiinţa şi technica dar au uitat să îl aducă şi pe Bernard Schaw. „Ei bine te înşeli bunul meu d. Schaw: Japonezii sunt cei mai buni cunoscători ai culturei şi civilizaţiei noastre şi asta n'au aratat'o la Mukden şi Sutzima, dar în laboratoriile lor ca descoperitori şi savanţi.

Dar poate îmi vei spune că japonezii sunt utilitari. Oare unul din iubiţii d-tale pictori n'a spus c'ar trebui să întroducem pictura lor la noi; şi un altul n'a descoperit că muzica japoneză e superioară muzieei uoastre. Ei bine japonejii preferă pictura noastră clasică şi invaţă pe Beethoven.

Gu o răutate caracteristică voeşti să convingi pe cetitorii d-tale c'am găsit că toţi scriitorii au fost nebuni, că fiecare nuet a fost atins de *cholalie* (manie de a rima) că fie-care scriitor a fost graphoman. Dacă ai fi citit operile mele, studiul meu asupra geniului şi talentului, volumul meu de paradoxe, prefaţa la volumul „*L'Uomo din Genio*“ a maestrului meu Lombroso; cartea mea Signification dela Degenerescence, ai fi văzut că nu am spus cea ce avansezi c'aş fi făcut.

E posibil ca în 12 ani ai să mai revii asupra distrugerei mele şi pentru un „preţ mai mare“ să mai scrii o serie de articole ca să îmi probezi că fantasiile hysterico-neurastenice a tuturor Prerafaeliştilor d-tale sunt lucruri normale — eu însă nu îţi voiu răspunde. Viaţa e scurtă şi articolele d-tale prea lungi. Noi avem un cuvînt în limba germană pe care Goethe l'a întrebuinţat foarte des: pentru un butuc necioplit o secure proastă caută să ţi'l truducă în englezeşte, iubite d-le Schaw, sunt sigur că are să'ţi placă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cum în totdeauna din discuţie, iese lumină, iată că, graţie unei trecătoare polemici între d. Lecca şi „coloana 4-a“ — a „Opiniei“ s'a ajuns la o temă interesantă, cu totul în afară de obiectul acelei polemici. E vorba de preţul cu care editorii de astă-zi răscumpără munca scriitorilor romîni. Dl. Lecca printr'un ziar local, opune articolelor „Opiniei“ cîte-va cifre suggestive care ne fac să reflectăm în adevăr cu mîhnire asupra soartei materiale a scriitorilor romîni, dintre care cel mai de compătimit nu *este d. Lecca. D-sa, în adevăr, a fost unul din puţinii care, printr'o activitate literară neobosită, a realizat cîte ceva,—puţin negreşit, dar cu mult mai mult ca ori care alt scriitor dintre cei mai vechi, pe umerii cărora s'a ridicat generaţia literară de acum.*

Cine bună oară de la Bolintineanu şi Gr. Alexandrescu pînă la Eminescu, Creangă, Coşbuc şi Caragiale ar fi putut vorbi de zeci de mii de lei rezultaţi din producţiuni literare? Nici unul de sigur.

Faptul dovedeşte că şi în această privinţă ţeara n'a stat pe loc şi că mergem— de şi încet—către o fază de dezvoltare culturală cînd operile literare vor fi răsplătite după merit şi scriitorii vor putea exista de pe urma muncei literare. Această vreme o dorim cu toţii în însuşi interesul literaturei, chiar dacă în aşteptarea ei nu suntem nici atît de grăbiţi, nici atît de nervoşi ca directorul teatrului iaşan, singurul scriitor care afirmă că ar fi fost dispus să se facă şi leah şi ovrei şi chiar... frate de dincolo, numai să aibă succese de librăriê şi de scenă mai puţin... platonice.

*

Un volum nou de traduceri de nuvele din literatura romînă în limba germană a apărut în vitrinele librăriilor. Traducerile se datoresc d-lui Dr. Hârsu.

*

A apărut în Bibiioteca pentru toţi — sub No. 294 — *Romeo şi Julietta* tragedie în 5 acte de Shakespeare tradusă în versuri de H. G. Lecca. Atragem atenţia iubitorilor de frumos asupra acestei superbe opere dramatice a cărei traducere nouă e datorită unui poet de talent, d. Lecca.

Vechile diţii, în traducerea romănească, erau prea departe de original şi lăsau mult de dorit mai cu seamă în privinţa frumuseţei şi corectitudinei.

*

Cu privire la genialul dramaturg englez Shakespeare, cercurile literare inculte au ascultat zilele aceste cu un deosebit interes o coferinţă a marelui poet german Ludwig Fulda asupra operei lui. Fulda a atins puncte de vedere cu totul noui şia arătat auditorului marea însemnătatea dramelor lui Skakespeare din punctul de vedere istoric, liric şi filosofic

*

Se anunţă — în sfîrşit! — apariţia unui volum de versuri de ale deliciosului poet Cincinat Pavelescu. Prefaţa am putut o ceti sub forma unei excelente poezii. Lumea literară aşteaptă cu nerăbdare volumul menit a consacra pe fecundul cîntăreţ.. fără volum.

*

„Din ocna vieţei“ de Vasile Pop. „Bibliteca pentru toţi“. No. 293 preţul 30 bani.

Dl. Pop s'a rîdicat cît se poate de iute în rîndul scriitorilor de seamă ai literaturei noastre. D-sa posedă într'un înalt grad darul de a povesti şi un umor sănătos, natural, fără veselie silită, precum şi mult spirit de observaţie caracterizează talentul său.

«Din ocna vieţei» e o culegere de schiţe şi nuvele umoristice, pline de haz şi artistic redate cari vor încreţi toate buzele şi vor însenina toate frunţile. Nimic mai plăcut de cît acest gen de literatură.

«Din ocna vieţei» apare acum în a doua ediţie. Prima a fost la apariţiunea ei imediat epuizată, ceea ce este o dovadă de popularitatea de care se bucură domnul Văsile Pop.

STRUNA ZILEI

DUŞMANII CULTUREI

Guvernul a dat o circulară contra academiilor..,. de biliard.

Ziarele

Acest guvern, mă tem, ne lasă
Cu timpul şcolile pustii:
De doctoratu 'n drept nu-i pasă,
Acum nu vrea... academii.

Informaţii

O anchetă şcolară.—*Ministrul instrucţiune a numit o comisiune de 12 profesori cu însărcinarea de a face o vastă anchetă asupra chipului cum funcţionează învăţămîntul nostru secondar, asupra progresului ce l'a făcut şi asupra îmbunătăţirilor ce ar fi de întrodus.*

Pentru acest scop membrii comisiunei vor trebui să se pue în raport cu profesorii şcoalelor secondare.

Comisiunea se compune din următorii d-ni profesori:

D. Bogdan Duică, profesor la gimnaziul Cantemir din Bucureşti; d-na Ana Kernbach-Contă, dela şcoala normală de fete din Iaşi, d-na Constanţa Gavolceanu, dela şcoala secundară de fete, internat Bucureşti; d. Ibrăileanu Garabet dela liceul internat din Iaşi; d. Locusteanu Nicodim, profesor dela liceul Matei Basarab din Capitală; d. P. Marinescu, profesor la liceul din T. Severin; d. Dinu Pătrăşcanu, profesor la liceul din Iaşi; şi d-na Adela Proca Băznoşeanu, directoarea şcoalei de fete Carmen Sylva din Bucureşti.

Profesorii cari fac parte din aceste comisiuni, vor avea liber parcurs pe căile ferate, cl. I cum şi o diurnă de 20 lei pentru zilele cînd vor lucra. Absenţele de la cursurile respective, vor fi motivate de drept, iar suplinitorii ce'i vor înlocui vor primi un sfert din salariul ce li se cuvine.

—

Se pare că eforii Spiridoniei au dat de un mijloc ingenios de-a păgubi epitropia şi de a-şi căpătui favoriţii.

Acest mijloc ingenios constă într'o formulă ce s'a descoperit de-a vinde prietinilor. pe preţuri ieftine, porţiuni de păduri proprietatea Spiridoniei.

Eforii, în adevăr, ca să înconjoare legea contabilităţei, care prevede licitaţie pentru lucrări în valoare mai mare de 10,000 lei, au făcut ca pădurile mari sa fie împărţite în parchete şi, în loc să publice licitaţie, vînd, prin bună învoială, parchete în valoare pînă la 10,000 lei.

Vînzarea se face prietinilor politici, cari, la rîndul lor, revînd parchetele cu folos mare.

Acelaş sistem s'a introdus şi la pădurile Epitropiei, aflătoare în Basarabia.

Mijlocul ie ingenios şi ruşinos!

—

Secretarii comunali din judeţele noastre se vor întruni la sfîrşitul lunei aceştia în vederea înfiinţărei unei societăţi de ajutor.

Intrunirea secretarilor comunali se va ţinea în localitate.

—

In curînd şcoala de Bele-Arte din localitate îşi va sărbatori jubileul de 50 de ani.

In vederea acestui jubileu corpul profesoral al acelei şcoli pregăteşte un bust al lui Panaiteanu, primul director al şcoalei de Bele-Arte, care va fi aşezat în localul şcoalei.

Bustul va fi lucrat de d. prof. Bălăcescu.

—

O nenorocire s'a întîmplat eri la şcoala normală „Vasile Lupu“.

Lucrătorul-mecanic Gustăv Bodi, care făcea o reparaţie la acoperemîntul şcoalei, fu atins de batae de inimă şi căzu de pe scară de la o înălţime foarte mare rămănînd în nesimţire.

Nenorocitul lucrător a încetat din viaţă aseară.

—

Am anunţat ieri că şi din lefurile primarilor şi ajutorilor de primari se vor scădea 10 la sută pentru fondul pensiilor.

Aceste reţineri trebue socotite de la 1 Aprilie 1907, cînd a intrat în vigoare noua lege a unificărei pensiilor.

—

Toţi deputaţii şi senatorii Iaşului vor pleca în asta seară la Bucureşti spre a lua parte mîine la deschiderea Corpurilor Leguitoare.

—

Prietenii noştri din Iaşi şi acei din provincie cu domiciliul politic în Iaşi sînt înştinţaţi că pentru susţinerea apelurilor electorale înaintea Curţei de Apel din localitate, clubul conservator din Iaşi a constituit un comitet de avocaţi care stau la dispoziţia prietenilor pentru introducerea şi susţinerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocaţi se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorapciu. St. Georgescu, Gh. Dobias şi G. Lohan.

Actele şi apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5—7.

—

D. inspector al vămilor Arabolu a isprăvit eri cu inspectarea la vama din localitate.

După cît ştim, d. Arabolu a găsit totul în bună regulă, aşa că denunţul primit contra vămei locale pare a fi neîntemeiat.

—

Am vorbit despre examenul de capacitate pentru şcoalele profesionale.

Examenul se va ţine pentru croitorie şi lengerie şi se va începe la sfîrşitul lui Aprilie şi va continua până în Maiŭ viitor.

—

Ministerul de instrucţie a modificat orarul şcoalelor primare de fete, în senzul că orele consacrate lucrului manual a fost sporite.

Ministerul a pus în vedere directoarelor şcoalelor de fete ca să aplice imediat această musură.

—

Casa rurală.— *Un ziar guvernamental afirmă că s'a convenit definitiv ca proiectata cassă rurală să fie o instituţie absolut de stat.*

Pe de altă parte cassa rurală va fi o instituţie osebită şi nu va fuziona cu băncile populare şi cu creditul agricol.

S'a mai admis că va putea cumpara moşii, cînd cassa va găsi ocazii favorabile spre a le revinde mai tîrziu ţaranilor.

—

D-na Mîrzescu, inspectoara şcoalelor profesionale, a inspectat eri şcoala profesională Sf. Sava din localitate, rămînînd foarte mulţumită de modul cum e condusă această şcoală.

Astă-zi, d-na Mîrzescu a plecat la Vaslui, unde inspectează şcoala profesională din acea localitate, iar mîne va inspecta şcoala profesională din Ploeşti.

—

D. Emil Lepadatu, judecător de şedinţă a fost delegat să plece la Vaslui spre a ţinea locul judecătorului de şedinţă de acolo.

—

La brutăria Vasiliatos, din Galaţi proprietatea Creditului urban, s'a declarat un mare incendiu.

Pagubele sînt mari.

—

D. Mircea Serion a fost numit şef al biroului de servitori din localitate, în locul d-lui Gheorghiu, care a fost trecut ca archivar la prefectura poliţiei.

—

Din eroare s'a omis din lista studenţilor reuşiţi la examenul I de licenţă, publicată în numărul nostru de eri, numele d-lor Emil I. Marcu care a reuşit cu 2 bile albe şi 2 roşii şi Valeriu Dimitriu.

—

Fundaţiunea Carol a acordat suma de 300 lei domnului Ilie Ghibănescu, ca ajutor pentru a-şi tipări teza de doctorat.

—

Aflăm că un viu conflict a isbucnit între d. Spiru Haret şi d. I. Găvănescul, directorul seminarului pedagogic universitar.

Conflictul a isbucnit din cauza unei ofense aduse d-lui Găvănescul de către d. Haret, prin refuzul de a numi nişte suplinitori pe care directorul seminarului pedagogic universitar, îi recomandase.

In adevăr, d. Găvănescul recomandase la catedra de limba latină pentru cl. IV pe d. C. Bottez, care a fost refuzată de d. Haret ca şi aceia a d-lui Moian, care fusese recomandat ca maistru de lucru manual.

—

Reorganizarea teatrelor.—Un ziar guvernamental desminte că s'ar lucra la un proect de regulament pentru reorganizarea teatrelor.

Acelaş ziar anunţase acum cîte-va zile că la minister se lucrează la un asemenea regulament, care va fi supus camerilor în o sesiune viitoare.

—

※ Reparaţiunele radicale ce se fac Teatrului Circ-Sidoli neterminîndu-se încă, redeschiderea va avea loc Duminică 18 Noembrie a. c. orele 8 jum. seara cu Noul Cinematograf Pathé Frères sub conducerea tecnică a cunoscutului electrician A. C. Botez.

—

DIVERSE

— Parchetul de Brăila a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Gheorghe Rădulescu zis şi Gălăţeanu, inculpat într'un omor sevărşit asupra lui Dumitru Chirilă.

— Invăţătorul şcoalei din Chişcăreni a reclamat prefecturei că nici până astă-zi şcoala din acea cotună n'a fost aprovizionată în mod suficient cu lemne.

— In comunele Tudora şi Poiana-Lungă din judeţul Botoşani, s'a declarat epizootia de febră-aftoasă.

— Astă-noapte bacanul Herşu David din strada Tufescu No.20, a încetat subit din viaţă.

— Lucrător Romulus Raller la moara Taxirer, umblînd pe linga roata maşinei, cureaua i-a prins mâna dreaptă, fracturîndu-i-o.

Nenorocitul a fost internat la spitalul sf. Spiridon.

Un an de viaţă

E un an de atunci. Eram în Rusia şi aşteptam cu nerabdare sosirea gazetei la care fusesem invitat a scrie şi la care nu putusem răspunde; afaceri mă reţineau încă acolo. Şi ce plăcută sensaţie cînd primul număr sosit, prima privire asupra lucruririlor scrise, asupra iscăliturilor colaboratorilor pe cari îi ştiam doar din nume. Era o apropiere atît de depărtată. „Opinia“ apărea pentru întărirea unei noui politici, pentru hotărîrea unui nou curent în vîltoarea luptelor de vederi şi principii.

Şi „*Opinia*“ îmi aducea cu sine acel conservatorism—democrat, acea adîncă pricepere a nevoilor obşteşti fără demagogie şi idealism dar bazată pe conlucrarea în comun a tuturor păturilor sociale—fără ură de clase şi lupte. Şi mai îmi aducea ziarul acesta, la care trebuia mai tîrziu să viu, biciuirea acelei politici ereditare care pune mai presus de inteligenţă şi voinţă, blazonul şi o descălecare a cîtor-va generaţii cari de multe ori s'au îndeletnicit cu nimicuri sau cu exploataţia nemiloasă a ţărănimei.

Sub puterea celor scrise şi îngrădit într'o ţară unde prefaceri mari se pregăteau, am scris din primele zile ale apariţiei „Opiniei“, de acolo, de la două mii de kilometri depărtare, profeţii pe cari n'aş fi voit să se împlinească, dar cari s'au împlinit.

Vedeam în apariţia „*Opiniei*“ un semn al vremilor, o îndrumare spre ridicarea unei alte clase la viaţă şi drepturi. Şi mi'am zis: trebue să fi ajuns cuţitul la os ţărănimei dacă politica de pănă azi nu le mai garantează libertatea desvoltărei şi o nouă mai democrată şi mai liberă înjghebare le doreşte rîdicarea. Şi sub impresia acestora am scris articolul „*Romînia şi Rusia*“ pe care îl revăd azi strîns în colecţia întreagă a unui întreg an de viaţă al „*Opiniei*“.

Iată ce scriam cu cinci luni înainte de revoltele din Martie în acest articol:

„Şi apoi trăind în Rusia, priviţi spectacolul luptelor de aci, e un cîmp enorm de frămîntări sociale, de sbuciumări economice, de tendinţe opuse! Se macină ca într'o moară şi grîu argintiu şi neghina necurată şi pleava cenuşie. Ce va cădea în sacul deschis?.. Ce va eşi mîine pentru norodul acesta de o sută de milioane? Cine va ţine frîu luptelor vieţei, cine va mîna carul spre o mai bună şi mai sfîntă stare de lucruri? Şi priviţi şi la noi. E aceeaşi epopee, aceeaşi cîntare! De şi patru-zeci de ani de Constituţie au bătut în ceasurile vieţei noastre politice, aceleaşi reforme se cer şi la noi ca şi în Rusia şi ţara noastră ca şi imperiul colos se arde în vîltoarea aceloraşi patimi.

Aceeaşi ţărani lipsiţi de pămînt, goi în casele lor de lemn, sau de lut trăind în promiscuitatea dobitoacelor, lihniţi de foame, roşi de boale, casele lor cuibare de infecţie şi molimă; cîmpurile lor supte de ori ce vlăgă, nedînd de cît o hrană de a nu crăpa de foame. Şcoli puţine şi proaste. Invăţătorimea rău plătită se sinchiseşte prea puţin de învăţătura neamului. Preoţimea neconsiderată, căci credinţa s'a stins în inimele răbdătoare a prea răbdătorului norod. Iar alături de mizerie, înfloreşte bogăţia neştiutoare.

Averi fără sfîrşit arendate la explotatori pribegiţi din ori-ce parte; bogăţii risipite, pîinea aruncată în drum corbilor, pe cînd ţăranii mînîncă terciu. Risipă şi desfrîu.

Iar toată obladuirea impuiată de slujbaşi. Slujbe pentru ori-ce fleac, slujbaşi ce n'au ce sluji, funcţionari cari n'au unde funcţiona. Galoane şi eşarpe, decoraţii şi titluri! O sete de viaţa strălucitoare, goală, neactivă, o sete de sgomot, de scandal de reuşita uşoară şi de bun nedobîndit cu dreptate.

Aşa şi aci în marea Rusie, aşa şi acolo pe marginele Dunării!.

Şi din norodul acesta ca şi din acele de acolo, se ridică inimi tinere, inimi roase de spetacolul straşnic ce se întinde privirilor şi aceste vlăstare aducîndu-şi aminte că un neam e mare cînd o mai justă şi mai echitabilă distribuire a averilor, a muncei, a gîndului domneşte în ţinuturile sale, cere aceste legi pentru norodul său.

In Rusia ca şi în România oamenii de inimă au ajuns la aceiaşi încheere: ridicarea ţărănimii, singura producătoare de toate, singură susţiitoare a edificiului social.

Chestia ţărănească nu e numai o chestie politică, ea e şi socială şi economică, cum e de asemeni patriotică.

Nu e de ajuns ca un popor să se bucure de credit pe pieţele băncilor străine spre a fi un popor mare, ci mîndria unui neam trebue să fie în desvoltarea sa intelectuală şi economică. O ţeară care are sute de mii de flămînzi, un popor care figurează pe toate listele statistice ca primul popor în care tuberculosa, sifilisul, pelagra fac cele mai mari ravagii, un popor care nu se poate impune nici prin ştiinţa, nici prin operile sale, e un popor mic, ignorat, un popor hotărît să peară în concertul vieţei intense de mîne“.

Şi cînd în Martie am coborît la Iaşi, satele ardeau în Moldova, revolta isbucnise şi cîte-va zile mai în urmă cînd am făcut parte din redacţie, am văzut profeţia mea realizată: tunurile au bubuit dar şi reforme ca şi acolo în împărăţia Ţarilor s'a impus.

*

Un an de existenţa al „Opiniei„. In triste şi dureroase clipe a trebuit s'apară, în vremuri de nevoi a trebuit să lupte şi să dee o îndrumare mai omenească şi mai democratică vederilor obşteşti. Inchegată în astfel de clipe ea are chezăşia unor vremuri mai bune, oţelită în aşa momente că are puterea de a duce lupta pentru o mai fericită şi mai înălţătoare stare de lucruri.

De acea a şi apărut—de acea va şi trăi.

Dr. I. Duscian

Ultime informaţii

Proiectul tocmelelor modificat. — *In proiectul de tocmeli agricole guvernul a întrodus următoarele modificări:*

1) A hotărît ca membrii camisiilor regionale să nu mai fie aleşi de consiliile judeţene, ci să fie desemnate precum urmează:

20 de proprietarii cei mai greu impuşi cari îşi cultivă singuri moşiile vor alege 2 dintre ei.

In fiecare comună judecătorul de pace va trage la sorţi din lista învoiţilor ştiutori de carte, un sătean. Toţi aceştia împreună vor alege doi membri în comisiile regionale.

2) Guvernul a luat măsuri pentru ca să înlesnească proprietarilor şi arendaşilor putinţa de a arenda sătenilor cătimele de pămînt necesare pentru formarea islazurilor comunale.

Mesagiul.—*Mesagiul pe care M. S. Regele îl va ceti mîine la deschiderea Camerilor nu va cuprinde nimic extraordinar. El va însista asupra oportunităţei reformelor, va cita proectele trecute prin comisia parlamentară, precum şi proectul de lege asupra reformei administrative.*

Noua fizionomie a judeţului Iaşi.—Am arătat eri că, conform ordinului ministerului de interne, la Prefectura de judeţ s'a întocmit un proect pentru o nouă subîmpărţire în plăşi a judeţului Iaşi.

După noul proect, vom avea în viitor un număr de 12 plăşi, cu un număr total de 44 comuni rurale în loc de 42 ca până acum, şi o comună urbană, Tg. Frumos.

Iată noile plăşi:

I. *Plasa Braniştei*, cu reşedinţa în Ungheni cuprinzînd comunele: Cristeşti, Osoi, Prisacani şi Poeni.

II. *Sculeni* cu reş. în Sculeni cu com. Golăeşti, Rediu Mitropoliei, Ţigănaşi şi Sculeni.

III. *Bivolari* cu reş. în Bivolari cu com. Hermeziu, Andrieşeni, Roşcani şi Bivolari.

IV. *Şipotele* cu reş. în Şipote cu com. Vlădeni, Plugari şi Şipote.

V. *Cotnari* cu reş. în Cotnari cu com. Cotnari, Ceplenita şi Băiceni.

VI. *Cârligătura* cu reş. în Tg. Frumos cu com. Belceşti, Polieni, Prigoreni şi Brăeşti.

VII. *Sineşti* cu reş. în Sineşti cu com. Sineşti, Lungani şi Madarjec.

VIII. *Stăvnic* cu reş. în Voineşti cu com. Cucuteni, Voineşti, Mogoşeşti şi Mironeasa.

IX. *Galata* cu reş. în Galata cu com. Uricani, Galata, Corneşti şi Ciurea.

X. *Copou* cu reş. în Copou cu com. Copou, Aroneanu, Tomeşti şi Bucium.

XI. *Podul Iloaei* cu reş. în P. Iloaei cu com. P. Iloaei, Erbiceni, Popeşti şi Păuşeşti.

XII. *Movileni* cu reş, în Movileni cu com. Coarnele Caprei, Gropniţa şi Movileni.

Credem a şti că nu se va face nici o schimbare in biurourile Camerelor.

Biurourile de astă vară vor fi realese.

Majorităţile parlamentare se vor intruni Joui după amiazi în sala Senatului, în urma unei invitaţiuni a d-lui Dim. Sturza, preşedintele consiliului de miniştri.

Cu începere de azi Mercuri, 14 Noembrie toţi bacalaureaţii din cavalerie vor fi trecuţi la ordinar, vor domi în cazarmă şi vor face toate serviciile afară de corvadă.

Pe ziua de 1 Aprilie 1908, regimentul 7 calaraşi va fi transformat în roşioir, avînd garnizoana în Bîrlad, iar regimentul 3 roşiori din Bîrlad va pleca spre a lua garnizoana în Tîrgovişte.

D. colonel dr. Gh. Popovici Acontz, medicul şef al corpului IV de armată, va începe inspectarea corpului din garnizoana Iaşi, în ziua de 16 Noembrie.

In ziua de 23 Noembrie, d-sa va pleca să inspecteze garnizoanele din cuprinsul corpului IV de armată.

D. Constantin Dimitriu a fost numit învăţător la şcoala din comuna Brăeşti, din jud. Iaşi.

In urma măsuriler ce s'au luat, epizootia de febră-aftoasă s'a stins cu desăvârşire în judeţul nostru.

Mâine seară membrii consiliului de higienă se vor întruni în şedinţă erdinară spre a se ocupa cu rezolvirea citor-va cereri de autorisaţie, precum şi mersul maladiilor din localitate.

Ministerul domeniilor a făcut cunoscut prefecturei că a admis să împartă în loturi mici moşia Hlincea, de pe teritoriul comunei Galata.

D. Gavrilescu, a fost numit comptabil la Banca Naţională, în postul rămas vacant prin decesul fostului comptabil.

După cum am spus ieri pare că s'a făcut dovadă ca primarul comunei Belceşti d. V. Atanasiu, s'a făcut vinovat de mituire.

Afacerea a fost trimesă la parchet şi în urma anchetei făcute numitutul primar a fost dat judecăţei.

Printre perceptorii fiscali din circumscripţia Iaşi se va face o mişcare pe zina de 1 Decembrie a. c.

Din Călăraşi.—Incidentele petrecute la Calaraşi, de când cu faimosul proces-verbal al şefului local, iscălit de 15 devotaţi membri ai partidului conservator de subt şefia d-lui Mişu Cantacuzino, şi despre care *Opinia* a vorbit la vreme, dîndu-şi părerea asupra singuratecului fapt, sîntem azi în masură a da ştiri mai complecte.

Nu e vorba de o escludere. In lumea politică din Calaraşi faptul se comentează astfel. Dl. Alex. Bădulescu hotărînd a înfiinţa banca *„Dunărea“* s'a fost retras din comitetul executiv local, de oare ce înfiinţarea băncii era contra avizului d-lui M. Cantacuzino. Că dl. Bădulescu se considera demisionat din clubul Cantacuzinist e că nici n'a fost învitat la întrunire, iar dintre cei 40 membri ai clubului n'au fost la întrunire de cît 15, cari s'au lăsat duşi de pornirea personală a d-lui M. Cantacuzino.

Şi cum să nu fie furios d-sa, cînd luînd trăsura de la gară spre a se duce la club, i s'a spus că localul e închiriat de dl. Alex. Bădulescu. A fost un moment de zăpăciială, şi de aici ura personală.

Marea majoritate a membrilor partidului conservator, văzînd atitudinea din cale afară de esclusivistă a fostului lor şef, a decis a se aduna într'o mare consfătuire spre a procede la o nouă organizare politică bine înţeles fără dl. M. Cantacuzino.

Se va petrece şi la Calaraşi ceia ce s'a petrecut la Slatina, unde mezinul precoce în şefie s'a alarmat de întorsătura politică a feuntaşilor partidului nemulţumiţi de aseminea şefie.

Şi acum *Reforma* are cuvîntul.

Din Trifeşti. — Daminică 11 Noembrie, în saloanele curţei din Trifeşti, s'a celebrat cununia domnişoarei Agripina Bejanariu, cu dl. Vasile Manole, nuni fiind sfinţia sa Economul Manole cu soţia.

Au luat parte d-nii: Dr. Autochi medicul spitalului Bivolari, Dimitrie Borş administrator, d-na şi d-l A. Bogdan, dl. căpitan Efstatiade, Preotul Gh. Vrînceanu cu soţia, Vasile Vrînceanu student, Fiorian Desiderato şeful mecanic al comisiunei mixte a Prutului, Econom V. Vasilescu, Econom Christea, d-na şi d-l Gh. Polin administrator, d-na şi dl. Munteanu institutor, d-na şi dl. Dim. Racoviţă arendaş, d-na şi dl. Groper arendaş, N. Fumu, fraţii Andriescu, Ilie Zaharia, Petre Ştefăniu, Dim. Botez, Bejanariu etc.

Domnişoarele:

Agripine Manole, institutoare, Lucreţia Bejanariu, Maricel Matuec, Olgheta Dimitriu, Zinette Fumo, Ionescu Spineni, Anette Andriescu, Elena Vicol, Mariette Calistro, Mimiţa Gropper, Alexandrina Tătăranu M. Tăutu şi altele.

La ora 7 dimineaţa toţi au plecat ducînd cu ei cele mai frumoase amintiri.

D. Gheorghe Timuş, inspector veterinar, a fost delegat de Ministerul de interne cu inspectarea zonei veterinare Iaşi—Fălciu—Botoşani.

Astă-zi d-sa va inspecta comunele Tăuteşti—Bucium şi Voineşti.

Inspecţiile d-sale vor continua pînă Duminică 18 Noembrie.

Epitropia Stt. Spiridon a cerut eri telegrafic direcţiunei Azilului Elena Doamna numele elevei, care a căzut victimă portarului monstru al acelui institut pentru a vedea dacă e dintre orfanele Epitropiei, pentru ca în cazul afirmativ să se constitue ca parte civilă.

D-nii Efori ai Casei Stt. Spiridon au dispus delegarea unui medic pentru a cerceta cu deamănuntul toate gazdele copiilor orfani, daţi în îngrijirea mai multor femei din comuna Ciurea.

De asemenea epitropia a luat măsuri pentru a se cerceta modul de tratament al orfanilor acelei case trimişi pentru a învăţa diferite meşteşuguri pe lîngă diferitele instituţiuni industriale din Iaşi.

Locuitorii din Popeşti au cerut prefecturei să intervină pentru a fi scutiţi de amenzile şcolare.

Prefectura de judeţ a cerut serviciului technic să ia măsuri contra picherului I. Mancaş în sarcina caruia s'ar fi constat osare-care nereguli.

D. Neculai a Zoiţei agent sanitar la Bădeni, a fost transferat la comuna Tomeşti, în locul agentului Neculai Bottez, care trece la Bădeni.

Medicul plăşei Bivolari a fost delegat să însoţească pe d. revizor şcolar Sachelaresca pentru a constata localul în care d. Kanner vrea să deschidă o şcoală israelită.

D. dr. Stoenescu din Paşcani a fost numit definitiv medic al comunei Trg. Frumos, în locul d-lui dr. Arghir Babeş, care a fost transferat la Paşcani.

Ecouri clericale.—In urma raportului Mitropoliei Moldovei şi Sucevei, Sf. Sinod a admis cererea de a se călugări a fraţilor:

Alexandru V. I. a Mariei, Grig, G. Cărje, Petru Diaconescu, Ioan Sturdza şi Gh. C. a Mariei, la M-rea Secu; Ilie Zait, Grigore Tanora, V. I. Popescu şi I. A. Grigorcea, la M-rea Durău; N. Andrei Ioniţă la M-rea Gorovei; Vasile C. Mihailescu la M-rea Rişca; Iordachi Luca la schitul Bourenei; Surorile: Maria Pr. Samson, Ecaterina Bădică, Zamfira Diacon, Maria Avram, Ioana Stroia, Paraschiva Andrei, Elisabeta Porcuţanu, Ecaterina Gh. Racu, Paraschiva D. Zgură şi Nacşa Maria la M-rea Agapia; Măriuca Ana Corbue, Ana Gr. Moalea, Ana Leacvic Natalia I. A. Torni, Sofia Manole, Teodora Hremnic, Safta I. a Dimitroaie, Eufrosina Pivniceriu, Revenia V. a Chiriloaie şi Eufrosina I. Scutariu la M-rea Varatec.

— Un exemplar din actul comemorativ făcut cu ocazia sfinţirei paraclisului din palatul mitropolitan, a fost trimes Sf. Sinod, spre pastrare.

— In urma rapoartelor trimise de starîţii M-relor, s'a constatat că măsurile luate de Sf. Sinod cu privire la vizitarea M-relor au dat rezultate foarte bune.

— In urma intervenţiei ministerului de resboiu, ministerul cultelor şi Instrucţiunei publice a intervenit către toate Episcopiile ca pe viitor să nu mai admită călugărirea acelora care nu vor dovedi că au satisfăcut legea recrutărei.

In urma unei inspecţii făcută în comuna Golăeşti s'au constat mai multe neregularităţi în sarcina perceptorul fiscal Udişteanu.

Prefectura de judeţ a intervenit către administraţia financiară pentru a lua măsuri contra abuzivului perceptor.

Parchetul din Bacău a cerut poliţiei locale să ia urgente măsuri pentru prinderea şi arestarea lui Avram Şmilovici, care alaltă-eri noaptea a reuşit să evadeze din arest, unde'şi făcea pedeapsa de 3 luni, fiind condamnat pentru furt.

Universitare.—Vineri 16 Noembrie, va avea loc la Seminarul pedagogic universitar, o lecţie de probă la matematică cu clasa IV ţinută de d. I. A. Balan.

Critic va fi d. A. Simionescu.

Raportor d. Rîşcanu.

— Sîmbătă va avea loc înaintea unei comisiuni compusă din d-nii T. T. Burada, Matei B. Cantacuzino, D. Alexandrescu, Iuliau Teodorescu şi V. Dimitriu, examenul de echivalare a diplomei d-lui Const. Borş, licenţiat în drept dela Paris.

Examenul consistă din o probă scrisă şi două orale.

— D. M. Papamihalopol dr. în drept dela Bruxelles a cerut decanatului facultăţei juridice a fi supus la examenul de liberă practică pentru a i se valida diploma.

— Decanatul facultăţei de litere a comunicat sudenţilor bursieri ai acelei facultăţi că conform regulamentului nu mai pot urma la o altă facultate, pe tot timpul cît vor fi bursierii acelei facultăţi.

— La facultatea juridică s'au mai dat rezultate la rămăşiţele din anul al 2-lea, următorilor d-ni studenţi:

Ştefan Gingir a fost admis cu 3 bile roşii, Mihail Catzichi, cu 1 bilă albă şi 2 roşii. Mihail Georgeanu cu 1 albă şi 2 roşii. A. Giurăscu cu 1 bilă albă. Gh. Mihailescu cu 1 albă.

Mîne se vor proclama noii licenţiaţi.

— Pentru zilele de 18 şi 20 Nov. sînt anunţate două conferinţe ce se vor ţinea în aula Universităţei, în folosul sporirei fondului pentru rîdicarea unui bust lui Vasile Conta. Intăia conferinţă se va ţinea Duminică la orele 2 p. m. şi va vorbi d. Iorga despre „Filosofia la Romîni“ şi a doua Marţi seara la orele 8 jum. va vorbi dl. N. Mihăescu-Nigrim, membru la colegiul de Franţa, despre „O problemă de filosofie“.

In curînd se va începe în sala Teatrului Naţional seria concertelor filarmonice ale orchestrei conservatorului.

Suntem convinşi că şi de acum înainte publicul ieşan va da concursul acestei orchestre, ţinînd samă atît de frumoasele bucăţi din repertoriu cît şi măiastra execuţie.

Primul concert va avea loc Duminică 25 Noembrie la orele 2 p. m.

Din beneficiul net al acestor concerte, două părţi vor servi pentru ajutorarea elevilor saraci ai Conservatorului, iar o parte va servi pentru formarea unui fond al şcoalei.

Cum preţurile sunt minime, nu ne îndoim că publicul va veni în număr cît mai mare la aceste concerte.

Biletele se găsesc la Agenţia teatrală „Thalia“ (Th. P. Maximovici).

Comitetul societăţei de bine - facere „Moldova“ din Iaşi, pentru mărirea fondului de ajutor, a organizat pentru 25 Noembrie o serată dansantă cu distracţii intre care vor fi şi proecţini electrice.

Orchestra regimentului 13 Stefan-cel-Mare va delicta publicul.

Poliţia din Tg. Frumos a înştiinţat parchetul că eri la o nuntă lipovenească, mai mulţi băetani dînd focuri de revolver au lovit din nebăgare de samă pe Constantin Irastol în frunte şi pe Lazăr Ion în obrazul drept.

Numiţii au fost internaţi la spitalul din Tg. Frumos.

S'a orînduit o anchetă.

Primarul com. Ţuţora raportează că locuitorul Neculai a Zoiţei din Prisacani în ziua de 10 c. ducîndu-se cu sania la iazul Latnic să tae stuh nu s'a mai reîntors acasă.

Făcându-se cercetări s'a găsit sania cu calul; în ceea ce priveşte pe Neculai a Zoiţii s'a constatat că rătăcind în stuh a voit să iasă la mal, însă a ajuns la adîncul apei şi s'a înecat, de unde e imposibil să fie scos de oarece luntrea nu poate pătrunde din causa desimei stuhului şi ghiaţa fiind subţire.

Fondul denaţiunei Aglae Manu, de 11 mii şi 50 Olei pentru ajutorarea persoanelor scăpătate, care nu pot să întindă mîna a fost distribuit de Epitropia sf. Spiridon în acest an, la 252 de petiţionare.

Tabloul pentru ajutorarea cu lemne ce se împart saracilor, cu ocaziunea zilei de 12 Decembrie — (Sf. Spiridon) — încă n'a fost alcătuit.

D. Albert Ghica, cunoscut şi ca principe al Albaniei, a intentat proces principelui Dimitrie M. Sturza, pentru revendicarea moşiei Păuşeşti.

Procesul se judecă astă-zi la secţia I-a a tribunalului Iaşi.

De la consiliul comunal.— Aseară membri consiliului comunal s'au întrunit sub preşedinţia d-lui N. Gane, primarul oraşului.

S'au aprobat mai multe credite, cererea bărbierului Carp de a fi admis printre alegători camerei de comerţ, a fost respinsă.

S'a discutat apoi asupra expropierilor ce urmează a se face pe malul Bahluiului în vederea lucrărilor de rectificarea Bahluiului şi s'a hotărît să se facă o descindere la faţa locului în str. Lăpuşneanu la casele erezilor Crupenschi, ce urmează a fi expropiate.

Postul de director al cancelariei Episcopiei din Huşi a devenit vacant.

Sunt doui concurenţi, d-nii Al. Popovici şi Al. Ghiga, ambii licenţiaţi în teologie.

Duminică după cum am spus se va face la Coarnele-Caprei alegerea noului consiliu comunal.

De oarece se prevede că cu această ocazie se va produce dezordine, preşedintele comisiunei interimare din acea comună a intervenit la prefectură ca în acea zi în afară de compania de jandarmi din Gropniţa să trimiată două companii de soldaţi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 14 Noembrie

Acţiunea d-lui Sterea

Bucureşti. — *Se asigură în unele cercuri liberale că d. Sterea va propune numeroase amendamente, cu tendinţi vădit democratice, cu ocaziunea discuţiunelor tuturor proectelor guvernului.*

D. Sterea va fi secondat în această chestiune de un grup de 50 deputaţi.

Măsuri drastice

Bucureşti.—Ministerul de Războiu a transmis comandanţilor de corpuri nişte ordine foarte severe, în privinţa unor măsuri ce vor trebui a fi luate imediat, în contra ofiţerilor care trăesc în concubinaj şi n'au voit să beneficieze de avantagiile acordate de minister spre a pune capăt căsătoriilor neligiuite.

Intre altele se prevede trimiterea înaintea consiliilor de reformă şi eliminarea din armată.

Loteria

Bucureşti.—Tragerea loteriei regatului român a fost suspendată pentru ziua de mâine şi ea nu va urma de cât poimâne Vineri.

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astăzi a clasei a VI-a a loteriei regatului romîn, au cîştigat:

2000 lei No. 31506, 32349, 49772, 53506, 50214.

1000 „ No. 59124, 13157, 22927, 56671 56713, 26701, 59782, 39107, 34921, 58663, 7225, 39211, 24298, 53645.

500 „ No. 34144, 10107, 18587, 52542 19764, 6191, 19377, 33001, 22978, 52113 46537, 2100, 32250, 9157, 27351, 9450, 13491, 36102, 31558, 24185, 49402, 11396.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn:

COLECTURA PRINCIPALA

TH. MAXIMOVICI — IASI

IMPORTANT CONSILIU DE MINIŞTRI

Bucureşti.—Astăzi are loc la palat un important consiliu de miniştri, presidat de M. S. Regele.

In acest consiliu Regele va lua cunoştinţă de înţelegerea intervenită între miniştri în privinţa principiilor pe baza cărora vor fi întemeiate proectele guvernului în chestia agrară.

Imparatul Frantz Iosef şi ţăranii

Bucureşti.—Intre Imparatul Frantz Iosef şi M. S. Regele a urmat un schimb de scrisori, care arată cât de mult bătrînul monarch se ocupă de destinele poporului român şi viitorul acestei ţări.

Astfel la o scrisoare prin care M. S. Regele exprima bucuria de a afla că Imparatul Frantz Iosef a fost pe deplin restabilit, suveranul Austriei îi respunde prin o scrisoare autografă care cuprinde următorul pasaj:

„Doresc ca preocupările tale pentru rezolvirea chestiunei ţărăneşti să fie încoronată de succes, spre liniştea poporului tău şi a dinastiei tale.

Trebue să-ţi împărtăşesc însă că cei din jurul meu mă asigură că în Romînia bate un primejdios vînt socialist“.

Acest lucru a transpirat în urma unei conversaţiuni avute de A. S. Regală principele Ferdinand, cu cîteva personalităţi cu ocazia unui ceai dat la castelul Peleş.

O vizită d-lui P. Carp

Bucureşti.—*D. Dim. Sturdza, prim ministru, va face Duminică o vizită d-lui Carp, şeful partidului conservator, cu care va căuta să aibă o înţelegere în privinţa discuţiunilor din parlament în jurul proectelor guvernului în chestiunea agrară.*

Se caută de către doi funcţionari două camere mobilate în apropiere de Str. 40 de Sfinţi intrare separată, cu sau fără pensiune la familie cum se cade.

Oferte sub U. B. G. cu menţiunea costului lunar la ziar.

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 Sf. Neculai. Casele Goldenthal
IAŞI

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMITII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB“
cu noua invenţiune contra lunecări

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele văţămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Pharmacii**

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

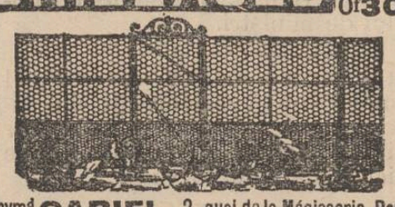

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 – Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 294. Vineri 16 Noembre 1907

CRONICĂ

Astă vară, avênd în țară daraveri, m'așez în trenul Berlin-București, cu gândul să m'abat o zi două pe la Iași, unde să vizitez pe niște vechi și buni prietini, familia Ronetti Roman.

A doua zi, mĕ cobor în gara Pașcani la 12.39 p. m. Numai-decât întreb cu respect pe un domn impiegat de mișcare, foarte tênĕr, care poartă o șapcă prea matură, odinioară desigur stacojie, „pe ce linie este tras trenul ce trebue să plece peste câteva minute spre Iași"... Domnul impiegat îmi rĕspunde politicos că, „în legătură cu Berlin-București, pleacă din Pașcani spre Iași numai un tren, la 4.10, cu sosirea la 6.5 p. m.".

— Dar... (vreau să zic).

— Știu, mĕ'ntrerupe ghicindu'mi gândul; este și un tren cum vrei dumneta; dar acela nu umblă...

— Este, dar nu umblă!?

— ...nu umblă decât pe *zezonul* băilor.

— Am înțeles, rĕspund eŭ pe jumĕtate domirit.

Firește, e prea de timpuriu, înainte de sfîrșitul lui Maiŭ, să'nceapă băile... Dar nu știam să fie acuma și'n Berlin pătimași cari vin să se caute la băile din Iași.

Trei ceasuri și jumĕtate în Pașcani —cam prea mult!.. Dar ce pitoresc!

Ce glodăraie și colbăraie!.. Ce abdomene de copii malarici! și se joacă și rîd—cam trist, dar tot rîd!.. Ce grav municipalul care ține ordinea la fântâna din piața gării, unde se'mbulzesc multe vite însetate!.. Ce jigăraie de câni costelivi, cu ochii rătăciți și coada'ncârligată în spre pîntece, furnisori ai amicului meu doctorul Lebel!.. Și, cu tot regimul nostru protecționist, nici-o fabrică de mănuși în tot ținutul!.. Ai de ce să ți se rupă inima—de mila oamenilor, firește după a vitelor și a cânilor. Bine că avem o S. P. A.; să sperăm că încet-încet, cu vremea, vom ajunge s'avem și o S. P. O.

4.10... Am pornit. Mergem și înaintăm domol în sus spre Ruginoasa, și ne apropiăm de culme.

Soarele, aplecându-se către piscurile Ceahlăului, se ascunde după grămezi uriașe de nouri, cari se tot ridică una peste alta venind d'impotrivă, pe când largile adîncături din dreapta urcușului nostru se'nvĕluiesc treptat în umbră.

Blânda melancolie a țarinelor moldovenești—un cântec de neam mâhnit, din glas copilăresc, ajungênd la mine limpede din de-departe vale—închipuirea marelui sinistru de acu două luni—apropiarea de Iași.. Apoi dulci amintiri din zilele primei nesocotite tinereți— gândiri amare din pragul cu deșarte regrete al bĕtrânețiĭ... Toate mĕ 'mpresoară, și care de care luptă să mĕ'ngenuche și să mĕ copleșească... Pe lîngă astea, suflarea de monstru astmatic a locomotivei și țăcănitul din ce în ce mai obosit al roatelor... E penibilă mișcarea în alt *tempo* decât al sufletului!

Infine, tica-taca, încetinel, ajung cu voia lui Dumnezeu joi seara, 24 maiu, în gara Iași, unde sunt întîmpinat nu se poate mai frățește de prietinii mei.

Mĕ gândesc, cum sunt obosit de drum și de atâtea impresiuni, să mĕ duc repede la baie; dar îndată mi-aduc aminte de șapca odinioară stacojie: nu s'a deschis încă zezonul. Mĕ mulțumesc să mĕ spĕl la bunele mele gazde cu apă de Vichy-Célestins; apa comună de Iași e mult mai gustoasă și mai hrănitoare, dar costă mai scump și cam irită pelița, mai ales vara.

E, cum spusei, la sfîrșitul lui Maiu. Găsesc iubitul meu Iași în tremurul alegerilor generale... Ce febră! peste 43 de grade; aproape să se coaguleze albumina!

Fierbe lumea de grija cea mai mare ce poate—cum să zic?—posedă pe un adevĕrat român—așa numita despuiare a scrutinului... Scrutinul este pentru noi modernii, adică românii moderni, un fel de zeu, care s'arată în toată maiestatea lui despuiat: *Apollo resplendescens*...

Ziua de Vineri, 25 maiu, mi-o consacru deci de dimineață să vizitez redacția „Opiniei", (o instalație în adevĕr europeană; chiar un telefon; cam năzuros—e încă june), unde, în calitatea mea de confrate mai în vîrstă sunt primit cu destulă considerație. De aci, voiu să contemplu apariția zeului—pe un potop de ploaie, să crezi că s'au rupt băerile firmamentului.

De cu noaptea a 'nceput a turnă, și toarnă... Piețele, ogrăzile, locurile virane sunt mări și lacuri; ulițele, fluviuri și niagare... Caii înoată; birjile plutesc; tramvaiele par niște vaporașe de curse intraurbane, ca la Hamburg.

Mĕ plâng unui amic, impiegat superior, om cu carte, de furia elementului.

— Las', coane Iancule, îmi zice, ploaia aiasta 'i bună după atâtea călduri *dropicole*!

Și mĕ conving că are omul toată dreptatea: de trei ori bine cuvêntat diluviu!

1) ad rem: căldurile au fost, ce 'i drept, foarte tari și înainte de vreme;

2) ad locum: se spală Iașii; nu'i vorbă, Iașii sunt un têrg tare curat; dar orșicât, cineva, cât de curat să fie, tot nu strică să se și spele din când în când; măcar dacă nu se spală singur, să se lase spĕlat și;

3) ad personam: servitoarea bunelor mele gazde a avut ingenioasa inspirație să pună la gurile sghiaburilor toate cofele și putinile din casă... Las să se premenească umplutura de mai multe ori pînă curge limpede de tot, și mĕ spĕl bine cu apă de ploaie—excelentă pentru pelița.

Din adîncul sufletului zic: Domnul fie lăudat! el, care ne trimite rĕcoare după călduri dropicale; care ne spală câteodată cu d'a sila; care ne dă apă așa de eftină, mult mai eftină de cît cea de Vichy—o bagatelă.

Mĕ aflu așa dar la „Opinia" înnainte de amiazi. După ce, ca musafir, îmi fac datoria să țin pe tinerii confrați vreo trei sferturi de ceas cu palavre, încep a pricepe că le cam stau pe suflet.. Eu n'am treabă; toată ziua mi-e de petrecere; pe când ei ard în toiul bucătăriei, unii cu condeiele 'n mână, altul cu telefonul la ureche, celălalt cu nasul în listele electorale... In trei patru ceasuri trebue s'apară foaia.

— Domnilor, zic, de-acu vĕ las.

— Dar de ce te grăbești, coane Iancule?... de ce nu mai stai oleacă, olecuță...?

Olecuță! diminutivul acesta îmi pare un categoric superlativ.

Tineri politicoși! nu 'mi ascund pălăria, nici umbrela, nu 'mi fac nici o violență... Mĕ lasă să plec... E și vremea. In față, la Mitropolie, sună 5 ante-meridiane... La 12 fix ziua, sună în față la Mitropolie 5 ante-meridiane; la 12 fix noaptea, 5 postmeridiane—dar foarte regulat.

Am plecat, spre marele regret al confraților, pe cînd potopul se 'ntețește din ce în ce. Mĕ urc în luntrea mea cu un triton bĕtrân care tușește strașnic și strănută... Simptome alarmante la așa vîrstă... Se vede bine că, în atribuțiunile amicului nostru doctorul Jocu, nu intră și inspectarea animalelor marine.

— *Avanti, gondoliere*! strig.

Bravul gondolier îĭ trage cîteva tritonului cu coada lopeții. Bălăcind contra torentului, navigăm încet-încet la deal.

Unde să merg? La Smirnov, or la Ermacov? Sunt amêndoi imperfecți; dar la primul merge colegiul I; eŭ merg la colegiul II, cu intelectualii. Oprim la Ermacov. Debarc. Am călcat pe pămênt ferm.

Suiu scăricica, intru, cînd simt că 'mi fuge pămêntul de sub picioare și, cât p'aci, dacă nu sare cineva repede să m'apuce, daŭ să cad pe spate înapoi afară, în valuri. Ca fulgerul mĕ săgeată un gând sinistru: un atac de damblà!... Sunt perdut!... Dumnezeule, aibi milă de familia mea rĕmasă departe în străine locuri!... Ce bucurie pe mine când, cu toată supĕrarea glesnei din pricina alunecării, aflu, după primul moment de groază, că damblaua mea a fost numai niște sîmburi de masline rîsipiți—pi gios!

Dugheana e plină de amici, toți funcționari publici și profesiuni liberale. Așteaptă aci de mult să se oprească potopul, și, așteptînd, ca să le pară timpul mai scurt, iau aperitive, țuică, mastică, pelin, mișmaș, și gustă mezeluri, salam, ghiudem, cașcaval, masline...

Firește, mai cu samă cum sunt vesel că n'am avut damblà, intru și eu în combinație.

...Și aperitive, și mezeluri, și vorbă, și discuție asupra situațiunii dificile în care se găsește țara în urma tristelor evenimente, ca să zicem așa, și 'n fața atâtor reforme ce această situațiune le reclamă imperios, dacă ne putem pronunța astfel, și apoi asupra trecutului, prezentului și viitorului, ideilor și programului fiecărui ales și fie cărui candidat—și desbateri, și vorbă, și aperitive, și mezeluri, și aruncăm sîmburii—pi gios!...

Dar e unu și jumĕtate; m'așteaptă la dejun. Am stat aci un ceas și mai bine! Vezi cum trece de ușor vremea vorbind despre chestii grele!... Cu multă prudență, de teama unui al doilea atac, mĕ mișc și vreau să'mi plătesc consumația. Dar amicii protestează: astăzi este rîndul de plată al amicului X..., care a repurtat, ca orator la o întrunire electorală, un fenomenal succes...

Incă un rînd de aperitive și măsline, și aruncăm sîmburii... Eu mĕ lipesc bine cu talpa de dușumea... Și încă un rînd... cel din urmă! și masline, și aruncăm...

— Socoteala, în total!

Nu'i mult! mezeluri și masline, 3.15; bĕuturi, 17.05; total, 20, 20.

Amicul X... după ce plătește galant, se suie în gondolă cu mine; locuiește în drumul meu, pe un *canaletto*—să'l las acasă.

Pornim.

— Coane Iancule, îmi zice, 'm par'rĕu amù, după su'cesul meu, c'am cedat și nu mi-am pus cand'atura!

Face iconomie de silabe, probabil fiindcă mai avea puține momente de petrecut împreună; vrea omul cât mai scurt să'mi spună cât mai multe. Și, cum se clatină gondola pe valuri, amicul adaogă:

— Aveam o ide' de reto'mă... Nu mai me'ge, mon șăr, cu țaranii... Sunt bețivi!... Treb'e un mo'opol al... ac'... (gondola se clatină) al.., *ac'cololului*!...

Ne-am oprit. Ne pupăm în gondolă ca doi patricieni de pe timpul ilustrului doge Francesco Morosini. Se dă jos încetinel pe trotoarul plin de apă și intră, leoarcă de ploaie, pe portalul bĕtrânului sĕu *palazzaccio*.

— Ia sama (îi strig), pe *San Giovanni, padrone mio*! nobilul meu senior, să nu'ți fi rĕmas vrun sîmbure de maslină pe talpă!

El se 'ntoarce 'n loc, smulge cu vîrful degetelor o sărutare unsuroasă de pe buze și mi-o aruncă magnific din depărtare.

Sunt opt ceasuri și trei sferturi... Gondola așteaptă... Imi iau rĕmas bun de la grațioasa mea gazdă și plec cu Ronetti Roman la gară.

După ce'i mulțumesc de afectuoasa lor primire, urc în vagon.

— Amice Roman, zic, știi d-ta cu ce mă duc eu dela Iași la București?

— ... Cu trenul.

— Da, cu trenul firește, dar nu numai cu trenul, merg și cu o idee...

— ?...

— ... o idee de reformă!

— !?...

— Trebue de înființat numai-decât un monopol al *acololului*...

Trenul s'a pus în mișcare,.. M'aplec pe ușa vagonului:

— ... la sate!... pentru rurali!

CARAGIALE

Pentru d. M. G. Cantacuzino

D. Mihail G. Cantacuzino s'a decis in cele din urmă a da unele explicații asupra interviewului acordat unui reporter al ziarului „Țara", interview care a fost comentat de către directorul ziarului nostru d. Lascar Antoniu. Nu știm de ce d. Cantacuzino a pus atîta vreme pentru o clarificare care se impunea din primele momente—totuși suntem mulțumiți că mult întîrziata explicare a fost făcută.

In scrisoarea pe care fostul primar al Capitalei o adresează „Conservatorului" *găsim unele declarații cari merită a fi cunoscute, afară de întărirea celor spuse anterior de d. Cantacuzino și comentate de d. Lascar Antoniu. D. Cantacuzino declară că destăinuirile pe cari le-a făcut* „Țărei" *erau menite publicității dar nu sub forma unui interview. Aceste destăinuiri „au fost, spune d. Cantacuzino, expuse ca să fie reproduse sub forma de simple informațiuni".*

Prin urmare e oare care deosebire între a expune lucrurile ca să fie date ca interview și între acele expuse ca simple informațiuni și cea ce este permis, se pare, în ultimul caz, nu e permis în primul de și în ambele cazuri „aceste expuneri formează cugetul aceluia care le destăinuește".

E o curioasă și nouă concepție de rolul și menirea presei. Și tocmai acest lucru atît „Opinia" cît și d. Lascar Antoniu a dorit să fie relevat

Era greu până în present să se facă aprecieri și comentarii asupra informațiilor de ziare, era greu de discutat asupra lor, veracitatea lor era deseori dubioasă—azi d. Cantacuzino ne convinge că aceste informațiuni ascund gîndul multora cari nu voesc a'l spune printr'un interview.

Explicația franchă și leală pe care însă d. Mihail Cantacuzino o face la aprecierile d-lui Antoniu, provocate de interviewul din Țara și pe care noi îl bănuiam de adevăr, ne îmbucură căci am putut să provocăm clarificarea unei situații echivoce a d-lui M. Cantacuzino. Misiunea atît a directorului nostru cît și a ziarului a fost îndeplinită, am reușit să dobîndim un răspuns de mult așteptat.

Și pentru aceasta n'am fost inspirați de nimeni; suntem singuri prea convinși conservatori ca să putem relêva la timp atacurile îndreptate împotriva fruntașilor noștri iubiți și împotriva solidarității necesare a înjghebărei partidului nostru. Și credem că fie-care conservator sincer a relevat cu indignare invinuirile aduse de d-l Mihail Cantacuzino, prin acel interview. Erau așa de neadevarate că, o repetăm, nu ne am putut de cît îndoi de veracitatea lor și am dorit să fim luminați.

Răspunsul obținut e un triumf al directorului nostru și al ziarului „Opinia" *de a fi putut dèsvălui o stare de lucruri existente și credem de datoria noastră și fără nici o inspirare externă să continuăm a clarifica unele situații cari nu pot de cît împedeca unirea și conlucrarea în comun a tuturor conservatorilor.*

Pentru cei ce nu mai sînt

Ceasul bate miezul nopții. Tăcere în odae, tăcere afară. Mintea obosită de truda zilei, după ce și-a perindat a ei cumpănă pe rostul filelor învechite de vreme, căutînd să-și tălmăcească trecutul prin ale lui slove învechite și înegrite, care de și reci și neînțelese de mulți, totuși spun așa de limpede și deslușit despre cele ce au fost și nu mai sînt; mintea legîndu-și prin o ciudată și singuralnică întovărășire șirul gîndurilor sale, mă duce pe orbecatele către acei ce, odată tovarăși de luptă zilnică, azi au dispărut dintre noi.

Și se cade ca și morților să le dăm rândul lor la anumite zile, căci dacă tortul vieței s'a tăiat pentru ei, dânșii viază in noi, de oarece sufletul nostru crescut în tovărășia lor, păstrează dela ei idei, simțiri, voinți, și numai ruperea unității acestui suflet poate nimici strânsa și sfînta legătură a noastră celor ce viăm cu acei ce nu mai sînt.

Pus să scriu rânduri nouă pe șirurile bătătorite ale *Opiniei*, ale acestei dragi gazete, în care am făurit idei, am întruchipat simțiri, am închegat acte de voință, dar am dat loc larg și patimelor vieții, acestor patimi care alcătuesc firea noastră sînguralnică, condeiul mă oprește pentru moment de a depăna din rostul gândului, și mă duce vrînd nevrînd să depăn din cutele inimei, ale sufletului.

Și din filele de carte care alcătuesc albumul vieții, file pline de icoane, de chipuri de ființi dragi și urâte, de prieteni reci și dușmani calzi, aceia care se înviorează mai tare, mai frumos, mai viu e chipul prietenos al lui Grigore Buțureanu, care a știut să dee mai mult din partea bună a sufletului său prietenilor săi, colegilor săi, tovarășilor săi de luptă, dușmanilor săi chiar.

Și în această stăpînire a icoanei sale, eu, cel ce mi-am răsfirat gîndul, inima, cu ale ei patemi, voința în nesfîrșitele șire ale Opiniei, șire întretăiate cu ale lui Buțureanu, astăzi cînd mi-l evoc în minte, îl văd, îl aud, îl simțesc, pare că o voce tainică îmi zice încet la ureche: Grigore Buțureanu merită să te oprești asupra-i în zilele care ziarul, pe care el l'a întemeiat, el l'a încălzit cu sfatul, cu condeiul, cu diriguirea își serbează recapitularea muncei sale.

Buțureanu Grigore a pus în lupta vieții partea positivă a sufletului său. Muncitor rădicat prin alelui puteri și răvniri, el a pus și în viața publică, ceia ce a pus în realțarea lui individuală: muncă, stăruință, cinste și dragoste.

Boldul invidiei nu l'a cuprins; sîmburele geloziei n'a încolțit în inimă-i; ura nu l'a stăpânit, răutatea n'a cultivat'o, răzbunarea stătea departe de sufletul lui larg, rancuna nu l'a mânat pe nici un drum, pe nici o cărare. Grigore Buțureanu a mers drept, și atât cât puterile, sufletește l'au ajutat,—și l'au ajutat mult!,— el a mers numai pe calea cea dreaptă!

De aceia lângă Grigore Buțureanu te simțeai în larg. Te privea și-l priveai în față, căci căutătura lui se îndepărta dela tine, numai când îi produceai în sufletul lui, în gândul lui, în inima lui, o desamăgire. Atunci nu te privea în față; nu putea, căci așa era el. Lângă el și cu el vorba aducea vorbă, ideile trăgeau după ele idei, și din vorbă în vorbă, din idee în idee, te simțeai atras, înduplecat, ademenit și cu îndemnul la muncă.

Entusiast ca un copil, el nu măsura greutățile piedicilor cu năzuința sufletului, și oamenii răi și practici știau cum să'l cumpănească pentru a-i stavili contrastul.

In cele peste șase mii de coloane ale feței întâi din *Opinia*, în cei 4 ani de traiu, Grigore Buțureanu și-a scris multe din articolele lui inspirate de un cald patriotism, de un înălțător entusiasm, de o adâncă iubire de cei obidiți.

Pentru el presa nu a fost o meserie, ci o tribună de împărtășit idei, de sămănat sămânța cea bună în ogor roditor. Și a sămănat semînța bună, căci n'a ascuns talentul său în pământ, ci l'a dat să-i însutească rodul.

In frământările interne de partid, Buțureanu nu s'a dezis nici odată. Pe statornicia lui, pe prietenia lui puteai pune temeiu și numărul sporitorilor de orientare în ziua de azi ar fi crescut cu zece trăind Buțureanu.

Și acum las condeiul, să mă fure, căci o cută a sufletului meu am desprins'o din vălul neștiutului unde zăcea.

E liniște pașnică în odae, afară, pretutindeni în juru-mi. Chipul blând și prietenos a lui Grigore Buțureanu își reia locul său de pioasă sălășluire și odată cu tine, iubite cetitorule, o reînchid în tainele sufletului pentru a o regăsi întreagă, și mai sfântă, când prilej da-ne-se-va s'o mai răscolim spre pilduire prezentului și alor noștri.

Gh. Ghibănescu.

Asupra metodei în educație

I

Se vorbește deseori despre slabele rezultate ale școalei, mai ales în ceea ce privește educația. Părinții învinovățesc pe învățători, că nu se ocupă de cît de instrucție; aceștia, la rîndul lor, se plîng de părinți, că nu-i ajută în opera lor de educare. Mulți dau vina pe programe, că sunt prea încărcate și prea nepotrivite cu mințile cărora se aplică.

In toate aceste afirmări este cîte puțin adevăr. Cîți părinți nu socot, că dacă și-au trimes copiii la școală și li-au procurat cele trebuitoare, apoi și-au îndeplinit datoria către ei! Invățătorii se ocupă mai mult de instrucție, pentru că aceasta li se cere mai mult. Programele sunt prea încărcate și rău întocmite. Ele presupun că mintea copiilor este totdeauna mai desvoltată de cît este în realitate și apoi că copiii trebue numai să învețe. Ei nu trebue să aibă timp liber, ca și oamenii formați, în care să-și trăiască viața lor de copii plini de neastîmpăr și de bucurii. Dar iarăși nu e mai puțin adevărat că și metoda în educație e greșită. «Ț-am spus odată să nu mai faci așa!» Și: trosc, pliosc, „dobitocule". De multe ori se reduce și educația la o simplă aplicare a didacticei.

Această metodă o fi simplă, o fi ușoară, dar nu duce la rezultate.

Educația unui copil nu se poate face numai la școală. Ea se face la școală, în casa părintească, în contact cu alți copii, în societate, prin observarea bunelor exemple, prin practica virtuților, prin învățămînt...

In ceea ce privește însă acest din urmă, nu trebue să țintească a îmbogăți mintea copiilor cu multe cunoștinți. Nu cantitatea de cunoștinți face valoarea unui om în societate. In școală, prin instrucție, trebue să tindem a sădi în copii o sumă de calități, zise ale caracterului moral; spirit de observație, atenție, stăruinți la lucru, ordine curățenie, spirit de inițiativă,

de solidaritate, voință... calități care sunt în legătură cu regulele de purtare și cu care într'adevăr cineva poate lupta în viața de toate zilele.

Căci, cine posedă aceste calități, ușor îi va fi în urmă să-și însușească cunoștințele de care va avea nevoe în viața practică, cunoștințe pe care școala nu i le-a dat și nici nu-i nevoe să i le dea. Aceste calități, cari, împreună cu cîteva reguli de purtare în societate, formează educația unui om, nu sunt de domeniul raționamentului abstract și nu se pot învăța din cărți cu ajutorul memoriei. Ele sunt *deprinderi*, *obiceiuri*, și trebue învățată după metoda după care se căștigă deprinderile, obiceiurile. Pentru ele memoria este insuficientă.

Toată lumea știe, că ori cît ar învăța cineva din cărți regulele musicei sau ale înotatului, nu va putea înota, până nu va intra în apă. Memorisarea din cărți, fără să producă calitățile caracterului moral, insuflă individului defecte antisociale. „Cel prevăzut cu diplome mnemonice, nu e bun de nimic, dacă statul nu-l întrebuințază în servicii în care îi este aratată lucrarea ce trebue să facă și în care el n'are nevoe nici de cea mai mică inițiativă, gîndire, hotărîre, voință... Toată viața, el va remâne un minor, pe care statul va trebui să-l conducă."

Memoria nu ajută decît de a fixa pentru o scurtă vreme, adesea până la examen, cunoștințele în mintea copiilor. Și în această privință memoria este suficientă. Experiența ne dovedește că cu ajutorul ei, copilul poate reține și reproduce, cînd este nevoe, tot felul de lucruri, fie chiar și mai presus de puterile lui. Dar știința arată și experiența confirmă că acei copii cari au abuzat prea mult de memorie, nu mai sunt în stare de nici o sforțare intelectuală mai mare, chiar la o vrîstă puțin înaintată. Din contra, mulți din cei leneși, dar deștepți, se'nțelege, cari, în necazul părinților și al învățătorilor, și-au cruțat memoria, mai degrabă au dat dovezi în maturitate de concepții la cari nimeni nu s'ar fi așteptat.

Aceasta este concluzia la care a ajuns pedagogia modernă în ceea ce privește învățămîntul, cel primar mai ales: *ca el să fie educativ și să nu fie bazat pe memorie.*

Învățatul francez dr. Gustave Le Bon după ce critică aspru metoada bazată pe memorie, rezumă baza întregei educațiuni și instrucțiuni în formula pe care o repetă des în cartea sa „Psychologie de l'éducation":

Intreaga educație constă în arta de a face să treacă conscientul în inconscient. Cînd educatorul a reușit să facă aceasta trecere, el a format la cel educat *reflexe* nouii, care nu se pierd nici odată. Ori cari ar fi cunoștințile de cîștigat: a vorbi o limbă, a umbla cu bicicleta, a cînta din piano, a picta, a învăța o știință sau o artă, ori a împrima deprinderi morale, mecanismul este acelaș: Prin diferite mijloace: exemple, suggestie, învățămînt... trebue să facem să treacă conscientul în inconscient.

Desvoltarea inconscientului se face prin formarea artificială a *reflexelor*, iar reflexele se crează prin repețirea unor asociații. Repetată în destul, aceste asociații, crează acte reflexe inconsciente, obiceiuri. Repetate în timp de mai multe generații aceste obiceuri devin ereditare și constitue caracterile de rasă.

Metoada specială care se întrebuințează pentru crearea acestor reflexe, poate să varieze după obiectul de studiu; principiul însă rămîne acelaș: să se repete cele ce voim să deprindem pînă cînd se execută bine, de la mic, pînă cînd iesă cu desăvîrșire din sfera raționamentului și s'au prefăcut în obiceiuri.

Numai atunci reflexele au adevărată valoare practică.

Să vedem cum acest principiu se poate aplica în educație.

C. V. Buțureanu
Institutor

CATE-VA NOTE

Citită în *Voința Națională*:

Tînărul V. Tulică a dispărut ieri din casa părintească. Mai interesant însă este că, odată cu el, a dispărut și una mie lei.

Apoi, dacă dispariția a una mie lei ie „mai interesantă", cu cît mai interesantă ie dispariția a 1000 mărci, adică a 1250 lei de ai noștri!

Aud?

*

Un ziar înregistrează o jurisprudență sensațională stabilită chiar ieri de curtea de casație, secția III: „nu există insultă cînd expresiile injurioase au fost adresate unei persoane prin scrisoare recomandată".

Grație acestei jurisprudențe consumul de timbre, în țara romînească, va deveni înzecit.

Injurați, recomandați și păstrați recipisa!

*

Caragiale a fost victima unei atențiuni cu totul osebite din partea publicului ieșan.

Acel public a răspuns, fără să știe, la o declarație de dragoste pe care marele nostru dramaturg a făcut'o, zilele aceste chiar, în mod particular—Iașului.

Intr'o scrisoare către un publicist ieșan, Caragiale arată dragostea sa pentru Iași, de și el nu este născut aci, ci în Ploești.

La reprezentația de alaltăeri a *Scrisoarei Pierdute*, casa a arătat o rețetă brută de 391 lei, ceea ce dă autorului o tantiemă de 39 lei și 10 bani.

Acești bani urmează a fi trimiși d-lui Caragiale la Berlin. Dar d. Caragiale nu va primi întreaga sumă de lei 39 bani zece, căci iată ce trebuie de scăzut:

3 la sută diferența de curs	= 1.17
Taxa mandatului	= 25
Prețul „	= 5
Francatul scrisoarei explicative	= 25
Plata predărei mandatului La Berlin	= 15
	1.87

Adică netto lei 37 și 20 bani.

Ori ce comentar ar avea aerul că voiește să umfle această sumă nettă. De aceea nu comentăm.

„Opinia" la HUȘI

In Hași este o societate pentru ajutorarea copiilor saraci cu haine și cărți spre a-și putea continua studiile; societate înființată încă de pe cînd era President al tribunalului Fălciu d. Em. Cernătescu, actualmente membru al Curței de Apel din Iași. Soarta a hărăzit, ca conducerea acestei societăți, pentru o mai mare prosperitate, să fie încredințată tot celui mai înalt magistrat din orașul nostru, d-l Ioan Gavrilescu, Președinte Tribunalului.

In fie care an pentru sporirea fondurilor acestei societăți se dă cîte un bal, ca ast-fel cei ce contribue la ușurarea nevoilor și suferinților celor oropsiți de soartă, să aibă și o distracție pentru mîngîerea lor sufletească. Prin petrecerea unei părți a societății să alină suferința și se contribue la educarea populației noastre nevoeșe. Anul acesta balul a fost sorocit pentru seara de 10 Noembrie a. c. zi aleasă ast-fel, ca toți cei cu dare de mînă din orașul Hași și jud. Fălciu să asiste și să contribue la această nobilă faptă. Dar ce ți-i și cu educația societății noastre, căci foarte puțini au respuns nobilei fapte, pentru care să strădănuește Presidentul Tribunalului nostru. Tocmai pătura cea mai cultă, persoanele în mînă cărora e încredințată educația generației viitoare au lipsit de la această serbare. Nici un profesor al gimnasiului și numai un singur Institutor din toți Institutorii și Institutoarele din orașul nostru și județul Fălciu a asistat, cea-ce denotă o desconsiderare a societății, o lipsă de delicateță față cu persoanele care muncesc pentru progresarea ei și o lipsă de bun simț, căci după recomandarea Profesorilor noștri se împart ajutoarele.

Balul a început pe la oarele 9½ prin un vals frumos cîntat de orchestra lui Maftei și cel întăi care au început dansul a fost dl. Al. Rășcanu, deputat cu d-na Adela Ir. Gheorghiu, după care a urmat Locotenentul Hotnog cu d-na dr. medic veterinar Ionescu.

De și cercul restrîns, însă s'a petrecut foarte bine și toți cei ce au asistat au remas foarte satisfăcuți.

Printre doamne am remarcat pe d-nele: P. Gociu, Major Catina neobosită și majestoasă dansatoare, Adela Ir. Gheorghiu, medic veterinar Ionescu, eleganța personificată; Maria dr. Gîdei, Alex. Calciu, Elena P. Gâdei, Frani C. Pivniceriu, T. Mitache Emilia Gh. Berea, Emilia V. Podoleanu, d-na Dimitriu, d-na Popovici, Marianta dr. Gheorghiu, Frunzeti, Popov, Ghelmegeanu, Zamfira Ghiga, V. Ralea, d-na Dimitriu, Străinu, Casian, căpitan A. Popescu.

Dintre domnișoare remarc: d-ra Dobias, Directoara școalei profesionale, d-ra F. Mitache, Popovici, V. Ralea, Calciu, etc.

Printre domni: Ioan Gavrilescu, president, Gh. Gociu, Maior Catina, Adam Mitache, Ir. Gheorghiu, deputat, Al. Rășcanu, deputat, Gh. Vântu, defensor eclesiastic, D. Rale, procuror, Gh. D. Berea, D. P. Andriescu, M. Brăileanu, Căpitan Ionescu, Emanoil Buznea, Dr. Th. Gâdei, Andrei Brighiu, Locot. Hotnog, Giurcăneanu, Sub-locotenent Gr. Rășcanu, Popovici, Casian, Corvin, C. Popov, avocat, Mărgărint, Teodor Gh. Rășcanu, avocat, Gh. Moisiu, V. Podoleanu, Neculai Calciu, P. Gâdeiu, Alex. Calciu, Gh. Alexandrescu, V. Bedreag, Gh. Teodor, polițai, Ioan Constantinescu, inspector, D. Dimitriu, institutor, I. Corivan, Anton Popescu, etc.

Autoritatea comunală a lipsit cu desăvîrșire, nici măcar un consilier sau vre-un funcționar de la Primărie n'a asistat iar administrația județului era representată prin directorul Prefecturei, Așa sînt politicianii noștri unde nu se poate face nițică politică, lipsesc.

Fapta d-lui Gavrilescu presidentul Tribunalului e demnă de laudă, căci d-sa străin de localitate, fără nici o legătură de familie, este animat de cel mai înalt sentiment de umanitate: ușurarea suferinților celor lipsiți și de cel mai înalt patriotism pentrucă contribue prin obolul și munca sa la educarea copiilor săraci.

*

Duminică a fost în satul Cristenii din jud. Fălciu cununia religioasă a tînărului și destoinicului învățător din satul Tupilați, C. Nestian, cu d-ra Cogălniceanu.

La această serbare date fiind legăturile de familie și prietenie a d-lui Nestianu și a familiei Cogălniceanu a asistat mulți învățători și răzeși fruntași de prin împrejmuire.

Litere-Științe-Arte

Te afli uneori în fața unei curioase probleme sau dileme, care face parte dintr'un capitol trist al vieței publice: acel al ziarelor necetite.

Psihicul însuși al scriitorului de la un asemenea ziar are ceva straniu, bolnăvicios, anormal; el respiră răutate, exhală invidie, suggerează neaparat noțiunea de... neputință. Se întîmplă că prin coloanele unui asemenea ziar să fii provocat sau atacat. In cele de mai multe ori ai desavantagiul—sau avantagiul — că, la fel cu întreg publicul, n'ai cetit ce s'a scris; ți se comunică tîrziu de vre-un cunoscut amabil ori din sînul unei redacțiuni. Și atunci dilema apare. Te încumetezi a răspunde, ai neaparat imaginea realității și dificultatea esențial.: cetitorii tăi necunoscînd acea gazetă, nu te vor pricepe, nu vor ști ce te-a făcut să răspunzi, sau—mai maliționi—nu vor înțelege rostul unui răspuns la o proză obscură, osîndită a rămînea necunoscută. Iar nenorocitul confrate, veșnic necetit, va avea un nou motiv de resentimente ori va avea un triumf ușor, pe care însă, vai!—nu-l va împărtăși cu nimeni, în lipsă de cetitori.

O interesantă problemă de psihologie literară, vrednică de studiat la ocazie, e acea a ziarelor necetite...

*

Erată. — In una din notițele de eri s'a strecurat printr'o eroare de zaț „cercurile inculte" în loc de „cercurile vicneze".

*

Astăseară joi, la teatrul național: Regulus Codoveanu, localizare după *Le bon Juge* a lui Brieux. Simbătă seară: *Scrisoarea Perdută* de Caragiale.

*

Arhimilionarul Rockefeller a făcut o nouă și magnifică donațiune — de 2 milioane 600,000 dolari, pentru cercetări medicale, diferitelor universități americane.

*

Marele chimist englez William Crookes despre care se zice că va primi în acest an premiul Nobel e în vrîstă de 75 ani. El e autorul multor însemnate teorii și descoperiri pe terenul chimiei. A descoperit renumitul „thallium". a făcut cercetări vaste în domeniul opticei, a materiei iradiante. La 1880 a fost premiat de către Academia de științi din Paris.

*

A apărut și se găsește de vînzare în toate librăriile din țeară volumul de nuvele și schițe *„Lumea noastră"* a d-lui V. Gh. Gherasimescu.

*

D-nu prof. dr. Theodoru s'a retras la pensie dela facultatea de medicină din București unde a predat mulți ani patologia generală. D. Theodoru a fost inspector general al armatei și e medicul palatului.

*

Profesorii universitari din Viena au redijat un protest în contra afirmărei primarului Lueger că partidul clerical vrea să cucereacă și Universitățile austriace.

Acest protest, constituind un prețios document pentru obiceiurile noastre, îl reproducem în esență:

«Nu intră în obiceiurile noastre să luăm parte, ca profesori universitari, la luptele politice ale partidelor. Dar fiindcă am fost atacați vehement la congresul cotolic și fiind-că atacurile acestea au pornit dela șeful autorizat al unui partid, care se găsește în ajun de-a prelua toată puterea politică — ne vedem siliți a respinge acele atacuri.

Nici un fel de satisfacție nu ne poate îndestula și nu primim ca bune, nici rectificările, nici desmințirele ce s'au dat.

Declarăm că vom face uz de toate mijloacele legale spre a respinge ori ce încercare de a face ca Universitățile să ajungă dependente de vre-un partid confesional sau politic..."

*

STRUNA ZILEI

ADALMAȘUL

Guvernul bate'n retragere în ce privește măsurile contra crîșmelor. La agitația contra legei s'au asociat și lăutarii

Ziarele.

Dac'o fi așa, chef strașnic
Vor mai trage cîrciumarii!
Și de inimă... ușoară
Le vor zice — lăutarii.

TEATRUL NAȚIONAL

Un excelent ansamblu de operete Francese va da două representațiuni în Iași

Luni, 19 Noembrie

La fille de M-me ANGOT

Marți, 20 Noembrie

Le Grand MOGOL

Locațiunea la „THALIA"

Informații

Prietenii noștri din Iași și acei din provincie cu domiciliul politic în Iași sînt înștințați că pentru susținerea apelurilor electorale înaintea Curței de Apel din localitate, clubul conservator din Iași a constituit un comitet de avocați care stau la dispoziția prietenilor pentru introducerea și susținerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocați se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorapciu. St. Georgescu, Gh. Dobias și G. Lohan.

Actele și apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5—7.

—

Ministrul Averescu a respuns acum la verdictul de achitare pe care consiliul de rezboi de Iași l'a dat în procesul colonelului Mărășescu: achitatul colonel și colonelul Paleologu, care susținuse acuzarea în acel proces, au fost mutați unul în locul altuia, comandanți de regimente.

—

De două zile locotenentul Alex. Prunceu a părăsit spitalul, restabilindu-se pe deplin.

Parchetul a trimes eri o adresă secției chirurgicale de la spitalul sf. Spiridon, prin care o invită să i răspundă dacă locotenentul Al. Pruncu a capatat vre-o infirmitate sau nu.

Răspunsul a fost că numitul locotenent a scapat absolut fără nici o infirmitate și că s'a restabilit pe deplin.

—

Conferințele lunare ale institutorilor, pe care le-am anunțat acum cîte-va zile, se vor începe în cursul săptămînei viitoare.

In localitate, după cum am arătat, conferințele se vor ținea în 4 secțiuni.

———

Am vorbit alaltă-eri de doui indivizi suspecți, arestați la un hotel din localitate și care s'a constatat că au trecut în mod clandestin Prutul la noi în țară, bănuindu-se a fi niște revoluționari.

Ei vor fi expulzați din țară prin punctul Burdujeni.

———

Consiliul de resboi al corpului 4 de armată va ținea ședințe în zilele de 27, 28 și 29 Noembrie a. c.

Consiliul va fi presidat de d. colonel Andronic Georgescu.

———

Zilele acestea revizoratul școlar al județului va înainta ministerului tabloul institutorilor care împlinesc un nou termen de gradație.

———

Mâine și poimâne se va ținea la Belcești licitația publică pentru vînzarea celor 93 loturi rămase în părăsire.

Tot mâine se va ținea licitația și la Ulmi, pentru acelaș scop.

———

D. doctor Stefănescu-Galați, medicul C. F., pe linia Iași-Dorohoi, este în ajun de a fi sacrificat și înlocuit prin un juvaer colectivist, d. doctor Țăranu.

—

Ni se relatează un fapt, care pune încă odată în evidență că nu se poate avea nici o siguranță în serviciul siguranței publice.

Alalta-eri se arestase la siguranță pe un individ, de la care se confiscase o sumă de bani, sumă care spre siguranță a fost încuiată într'un saltar

Peste noapte suma de bani, cu toate că era în localul siguranței, a dispărut ca prin minune!

—

D. maior Berindei de la marele stat major, a fost numit adjutant al A. S. R. Prințului, Ferdinand, în locul decedatului lt-colonel Exarcu.

—

Astăzi la orele 4 și jumătate membrii consiliului comunal se vor întruni din nou, pentru a continua discuția asupra unor exproprieri ce urmează a se mai face cu ocazia lucrărilor de canalizare a Bahluiului.

—

In cursul săptămînei viitoare se vor începe lucrările pentru canalizarea străzilor. Marta, Rufeni și o parte din str. „Eternitatea".

—

In urma marelor pierderi ce le-a suferit *Laenderbank*, represintată și în România, directorul general al acelei bănci, Palmer, a demisionat și în locul său a fost numit dl. August Lohnstein,

Spre a acoperi o parte a perderilor, *Laenderbank* va plăti anul acesta o dividendă de 4 la sută în loc de 6 jum. la sută cum plătește de obicei.

Lefurile marilor funcționari vor fi reduse, dar nici o filială a băncei nu va fi desființată.

—

Acțiunea Conservatoare scrie:

Citind scrisoarea d-lui Mișu Cantacuzino din „Conservatorul" de eri seară putem să 'i dăm următorul respuns:

D. Take Ionescu n'are nevoe de admirația d-lui Mișu Cantacuzino, și foarte puțin îl interesează sentimentele d-sale de dragoste.

In ceia-ce privește rolul pe care vrea să 'l dea d-lui Take Ionescu, că ar tinde să divizeze partidul, nu se potrivește cîtuși de puțin, căci slavă Domnului, toată suflarea romînească știe cine a lucrat în acest scop. Și de alt-fel noi dorim să se cerceteze și să se vadă o dată mai bine cine este culpabil de ast-fel de fapte.

Dacă ne-am aduce aminte numai de timpul din urmă asupra legilor învățămîntului superior, cine și în ce mod a lucrat, și ar ajunge; dar...

De alt-fel nu înțelegem concepțiunea d-lui Mișu Cantacuzino ca instituirea unei Bănci să fie un act politic. Tocmai aceasta este învinuirea ce partidul conservator a adus-o și o aduce totdeauna liberalilor, căci ei confundă o instituție economică cu instituția politică.

—

Funcționarii prefecturei de Covurlui au înaintat un memoriu prefectului acelui județ prin care cer intervenirea sa pentru a li se ameliora situația lor.

Prefectul a înaintat cererea în original ministerului de interne cu rugămintea de a le satisface cererea.

Funcționarii acelei prefecturi au trimes acelaș memoriu și colegilor lor de la prefectura de Iași, cu rugămintea ca și aceștia să adereze.

—

De la Arhiva.— Sedința se deschide la oarele 9 seara. Presidează d-l A. D. Xenopol.

Membrii prezenți sunt: Eugen Herovanu, A. D. Atanasiu, căpitan Băncilă, Botez-Gordon, V. Hulubei. Eugen Revent, D. Longinescu, T. T. Burada, Popovici-Octav Minar, T. Lapteș, Dr. Cosmovici, G. Pascu, și V. Popovici.

Se citește o admirabilă nuvelă a lui *Caton Teodorian* D-l *Căpitan Băncilă* citește un studiu, cu privire la rolul ce l-ar juca romînii într'un răsboi cu Bulgarii. Se citește un studiu de filologie de dr. Drăgan, din Transilvania.

Dl T. T. Burada prezintă societății un memoriu al tatălui său de la 1812. Lucrarea aceasta este foarte interesantă și este ascultată cu mult interes de membrii prezenți.

Ședința se ridică la oarele 11 jum.

—

D-l Revizor al județului Dim. Sachelarescu a inspectat ieri după amiază școala „Junimea" din localitate, rămînînd mulțumit de învățămînt și de organizarea școalei.

—

Știri școlare. — Administrația cassei școalelor a făcut cunoscut revizoratului școlar că postul de învățător agricol ambulant ocupat de d. C. Popa, a fost desființat, din cauză de lipsă de fonduri.

— Revizoratul școlar a cerut învățătorilor un raport de progresele făcute de lucrul manual în școalele rurale, în vederea întocmirei unui memoriu cerut de ministerul Instrucțiunei publice.

— Școala din cotuna Țipilești, înființată la 1 Octombrie a. c., a fost ridicată la rangul de școală cu curs complect.

— Pentru normalistul Gheorghe Dimitriu, care'și face stagiul în armată, revizoratul a rezervat postul de învățător de la școala din cotuna Spinoasa, comuna Birlești.

—

Ministerul de finanțe a dat o circulară prin care pune în vedere autorităților de a opri pe viitor vînzarea vitelor constituite amanet la creditul agricol.

———

Ministerul afacerilor străine din Muntenegru a cerut ministerului nostru de externe informațiuni asupra unui muntenegrean Voim Petrov Raikovici Milasevici.

Acesta a părăsit acum 3 ani Muntenegrul și a venit în România, unde s'a căsătorit și de atunci nu se mai știe nimic de el.

Ministerul de externe al Muntenegrului adaogă că are informații cum că numitul muntenegrean ar fi fost omorît pe timpul răscoalelor țărănești de astă-primavară.

Ministerul de interne avizat de cel de externe a dat ordin autorităților să facă cercetări pentru a afla de urma muntenegreanului Raikovici.

———

DIVERSE

— Parchetul a autorizat înmormîntarea lucrătorului mecanic Gustav Bodi, victima accidentului de la școala normală „Vasile Lupu".

— La 30 Noembrie a. c. se va oficia cu obicinuita solemnitate hramul bisericei sf. Andrei, filiala bisericei Trei-Erarhi.

Serviciul divin va fi oficiat de protoereul județului, asistat de mai mulți preoți și diaconi.

Ultime informaţii

Se vorbeşte că noul proect al casei sf. Spiridon, pentru motive de economie, va suprima lefurile tuturor studenţilor în medicină, ce sunt externi la diferitele clinici, rămînînd ca aceste servicii studenţii să le împlinească în mod onorific.

In contra presidentului unui tribunal din Moldova s'a primit denunţul că cu prilejul sechestrărei averei unui proprietar, care s'a sinucis zilele trecute, acel president ar fi confiscat testamentul sinucisului şi s'ar fi făcut vinovat şi de alte abuzuri.

Procurorul general de Iaşi a plecat ieri seara în anchetarea faptelor.

D. inspector şcolar S. Haliţa a înaintat ministerului Cultelor, un raport amănunţit asupra inspecţiilor ce le-a făcut învăţătorilor care s'au înscris la examenul pentru înaintarea pe loc.

După cît ştim raportul d-lui Haliţa e cu cîntec!

Autorităţile au fost vestite de un caz curios întîmplat în comuna Tomeşti.

Duminecă noaptea spre Luni a încetat din viaţă femeea Maria Gh. Roşu, cu toate că toată ziua a fost văzută primblîndu-se prin sat.

A doua zi, spre marea mirare a locuitorilor şi soţul ei, Gheorghe C. Roşu, care de asemeni nu fusese suferind, iar ca culme acum se constată că şi o fiică a lor se află astăzi grav bolnavă.

Sătenii din Tomeşti comentează în diferite moduri moartea neaşteptată a consătenilor lor şi ei sunt foarte alarmaţi.

Medicul primar al judeţului, d. dr. C. I. Tudor a plecat la faţa locului spre a vedea din ce a provenit moartea acelor locuitori.

Epitropia Casei Sf. Spiridon aduce la cunoştinţa generală că terminul de 30 Decembrie 1907 publicat în Monitorul Oficial No. 157 din 14 Octombrie a. c. şi în diferite ziare pentru depunerea planurilor de concurs pentru construirea stabilimentului de hidroterapie de la băile Slănic, se prelungeşte pînă la 1 Februarie 1906.

Prin noul budget al judeţului, postul de intendent al palatului ad-tiv, a fost desfiinţat, post care era ocupat de d. Dimitriu.

Acesta are 34 ani de serviciu, aşa că urmează să'şi reguleze drepturile la pensie; lipsindu-i însă 4000 lei din reţineri d. Dimitriu a cerut consiliului judeţean să'i acorde macar jum. din această sumă, ca o recompensă pentru desfiinţarea postului său.

Un mare scandal s'a petrecut astănópte în strada Toma Cosma.

Un serjent-major, Gospodariu şi-a prins soţia în flagrant delict de adulter cu şeful gărei din Bărzeşti, d. N. Vânătoriu.

Indrăgostiţii se retrăseseră pentru a petrece cîte-va ore iutr'o cameră din str. Toma Cozma No. 75.

Soţul necredincioasei femei dînd de urma lor, veni la timp cu un sub-comisar dela disp. I şi dresă cuvenitul proces verbal.

Comitetul asociaţiei studenţeşti „Uniunea" va pune sub tipar, la sfârşitul lunei Decembrie, ancheta agrară a 14 studenţi, fii de ţărani, în judeţele Botoşani, Dorohoiu, Iaşi, Vaslui, Roman şi Fălciu.

Această anchetă va cuprinde date importante asupra contractelor agricole, a raporturilor dintre săteni şi proprietari; precum şi a relaţiunelor dintre preot, învăţător, primar şi notar, cu sătenii.

Asociaţiunile studenţeşti „Solidaritatea" şi „Uniunea" vor face cu prilejul serbătorilor crăciunului o excursiune la Cernăuţi pentru a întoarce vizita fraţilor lor Bucovineni, făcută astă toamnă.

In Huşi se vorbeşte cu insistenţă în cercurile politice liberale de acolo despre succesiunea d-lui dr. N. Lupu la prefectura de Fălciu. Taberile liberale se luptă pentru moştenire. Clica Cişman-Dobreanu ar dori să pună ca prefect pe I. Dobreanu, deputat, fiind siguri că vacanţa provocată la colegiul II de cameră nu va da mult de lucru, colegiul fiind în mare parte administrativ.

Un nou factor politic a apărut la orizon. E d. Iuliu Zane, care prin prietenii săi de la Bucureşti I. Duca, Em. Porumbaru, Gh. Diamandi, caută a face o spărtură la prefectura de Fălciu, insistînd pentru un om absolut nou.

Dăm loc acestor svonuri, pentru a fi cronicarii exacţi şi ai faptelor şi ai svonurilor de culise.

D. Orest Panu, sub casier al Cassei Sfîntului Spiridon a fost retrogradat, iar în locul d-sale a fost numit dl. Borgovanu.

Societatea „Pînea Saracilor", cu prilejul serbătorilor Crăciunului, va acorda ajutoare de lemne şi bani la 100 de văduve sarace din localitate.

Zilele acestea va avea loc un banchet al tuturor studenţilor, care au fost proclamaţi licenţiaţi în această sesiune.

D. Alexandru Brandia a fost numit de asociaţia internaţională „Corda-Fratres" reprezentant al seu la Iaşi.

Domnul Bogdan a fost numit copist la grefa tribunalului secţia III-a, în locul d-lui Bonciu, demisionat.

Universitare.—Iată numele tuturor licenţiaţilor în drept din cursul acestei sesiuni.

Andrei Vasile, Petru Bogdan, Boncescu I., Bogos I., Carpus I., Cireş Vasile, A. Giurăscu, Caţichi M., Dimitriu Vasile, Juncu Gh. Golăescu I., Grigoriu V., Mavrocordat C., Gingir A., Ionak G., Manea I., Mihailov, Năsturaş I., Popescu G., Popovici T, C., Petrea N., Polichron N., Roban V., Simionescu Z. N., Sufleţel P., Vasiliu C., Gulimănescu Th., Paraschivescu I.

— La examenul II de licenţă au mai fost proclamaţi reuşiţi d-nii: Nechifor Scarlat, Strat Ioan, Octav Vasiliu, Dimitru Guţă, Missir Luca, Leopold Hax, Ioan Pompilian iar la examenul I de licenţă d-nii Ioan Chiriac şi Ştefănescu P. Constantin. Restul studenţilor cărora pînă în prezent nu li s'au dat rezultatul, sînt consideraţi ca respinşi.

— Astăzi Joi, 15 Noembrie e ultima zi în care se acordă studenţilor, care au cerut să fie înscrişi în anul I al facultăţii juridice, să-şi complecteze actele şi a se pune în regulă cu taxele universitare.

Cei care nu s-au conformat acestei dispoziţiuni, nu vor fi înscrişi în matricolele anului I.

D. C. Climescu, rectorul Universităţii, şi d-nii decani P. Bujor, A. D. Xenopol, Matei Cantacuzin, dr. G. Bogdan şi d-nii delegaţi I. Stravolca, P. Rişcanu, D. Alexandrescu, dr. G. Socor, cum şi d-nii profesori agregaţi ai facultăţei de drept, I, Th. Burada, A. C. Cuza, C. Stere, V. Dimitriu şi P. Missir, sunt invitaţi a se întruni în consiliu, în sala consiliului universitar, Vineri 16 Nov. orele 8 jum. sara La ordinea zilei e cercetarea titlurilor şi lucrărilor candidaţilor la catedra de drept civil din Bucureşti, candidaţi fiind d-nii M. Berlescu, A. Cerban. C. M. Sipsomo, G. C. Taşcă, Gh. C. Tabacovici, V. Antonescu, Gh. Antonescu, G. Plastare, Istrate Micescu şi N. Titulescu.

Aceasta fiind a doua convocare, şedinţa se va ţinea cu majoritatea membrilor senatului şi numărul present al membrilor consiliului facultăţei.

Judiciare.—Vor prezida Curţile cu juri din circomscripţia Curţei de Apel de Iaşi în sesiunea din Decembre: Iaşi, Roman şi Neamţ, d. consilier C. Grigoriu; Vaslui, Fălciu, Bacău, d. consilier D. Porfiriu; Dorohoi, Botoşani şi Suceava, d. consilier A. Suciu.

— Camera de punere sub acuzare a infirmat astăzi mandatul de arestare pe care tribunalul de Vaslui îl confirmase în contra neguţitorului Steinsberg, pentru bancrută.

— Tribunalul s. I. judecă astăzi procesul comerciantului N. I. Rosenblum, invinuit de bancrută simplă.

— Eri a venit din nou înaintea tribunalului secţia I-a procesul lui C. Tomiţa fost casier la depozitul de mărfuri de la gară, acuzat de delapidare de bani.

Procesul s'a amînat din cauza lipsei unor martori.

— La secţia I-a a Curţei de Apel a venit eri spre judecare apelul făcut de d. I. Klein din Roman, contra sentinţei tribunalului de Dorohoiu, prin care era condamnat la 5 luni închisoare pentru contravenire la legea avocaţilor.

Curtea i-a admis în parte apelul, reducîndu-i pedeapsa la 100 lei amendă.

— Mîine Curtea de Apel secţia I-a va judeca din nou apelul făcut de d. V. Sascău din Bacău, contra sentinţei tribunalului de Bacau prin care era condemnat la 3 luni închisoare şi 4000 lei despăgubiri civile pentru maltratări.

— Astă-zi la tribunalul secţiei II-a se judecă procesul intentat de d-nele Panuş, Goldman şi Furtună, văduvele victimelor accidentului tramvaiului din str. Pădure.

— Mâine Vineri Curtea de Apel secţia II-a va judeca procesul d-rei Florica Muzicescu cu institutul Anastase Başota pentru revocarea şi anularea unui legat.

Aceiaşi Curte va judeca Simbătă apelul făcut de d. Lascay, fost funcţionar la consulatul austro-ungar, contra sentinţei tribunalului prin care a fost condamnat la 3 luni închisoare şi 1000 lei despăgubiri pentru valoarea domiciliului d-lui D. Longinescu.

D. Gh. Kernbach prefectul judeţului a plecat azi dimineaţă sa facă o interesantă anchetă într'o localitate din apropiere.

In numărul de mîine vom reveni.

Juraţii în Decembre.—Astă-zi s'au tras la sorţi juraţii, cari vor compune juriul în sesiunea din Decembre:

Manicatide M. dr., Rusu Ludvig dr., Gheorghiu N. prpr. Ghibănescu D., Cârjă N., Simionescu Al., Dimitru V., Dumănescu M., Sava N., Ciolan Daniel, Pavlov G., Caracaş G., Severin C., Nica G. Săvescu Gh. Potez Panaite, Ghibănescu G. Dimitru Ion, Andriescu C., Racoviţa N., Balta G., Averescu Ş., Xenofon Gheorghiu, Coroi V., Chirilă Al. N., Holban Virgil, Cuza Alexandru, Scerpan I. Gheorghe, Buţureanu Constantin, Bodescu Odisef, Bujor Pavel, Roiu Gheorghe, Anastasiu Gh., Buicliu Abgar, Constantinescu Ioan, Cariade Gh. R.

Suplimentari

Stefănescu Gh., Neculau Gh. pens., Popescu Pericle, Stravolca Gh. I.

***

Curtea va fi presidată de d. C. Grigoriu, ca asesori vor figura domnii D. Ghodariu şi Gr. Demetrescu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Deschiderea corpurilor legiuitoare

Bucureşti 15 Noembrie

Bucureşti. — In conformitate cu programul fixat a avut loc astăzi deschiderea corpurilor legiuitoare

La ora 11, s'a oficiat la catedrala Mitropoliei un Te-Deum de către I. P. S. S. Mitropolitul Primat înconjurat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Episcopii şi în prezenţa familiei Regale, miniştrilor, înalţilor demnitari şi membrilor Corpurilor legiuitoare.

La ora 11.55 Te-Deumul este sfârşit şi toţi cei prezenţi trec în incinta Camerei unde ia loc şi A. S. Regală Principele Ferdinand.

Textul Mesagiului Regal

M. S. Regele dă cetire mesagiului al cărui cuprins este următorul:

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Simţesc o deosebită mulţumire, văzîndu-mă înconjurat în momentele grele prin care trecem, de corpurile legiuitoare chemate de a regula chestiuni de netăgăduita însemnătate pentru dezvoltarea noastră economică.

Proprietatea mare şi ţărănimea sunt păturile sociale pe care se reazemă mai ales buna stare şi progresul ori-cărui stat, de aceea se cere ca în relaţiile lor să domnească buna înţelegere şi armonia cea mai perfectă.

Pentru a da chestiunei agrare o soluţiune care să îndrepteze din nou forţele noastre spre muncă spornică şi bine făcătoare, guvernul Meu, va prezenta deliberărilor D-lor voastre diferite proecte de legi, între care cele dintâi sunt învoelile agricole şi casa rurală.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Relaţiile externe ale Regatului, sunt din cele mai satisfăcătoare. Mă felicit în deosebi de întrevederea ce am avut şi în acest an cu Impăratul-Rege al Austro-Ungariei şi de vizitele ce am primit ale Marelui Duce şi a Marei Ducese Vladimir al Rusiei, ca şi acea a prinţului Bulgariei. Misiunele preschimbate între mine şi M.S. Sultanul sunt o nouă dovadă de încrederea de care se bucură Romînia. Constat ast-fel cu fericire că relaţiile cu toţi vecinii noştri sunt din cele mai cordiale.

Noi dorim cu toată sinceritatea întărirea pacinicei vieţuiri între state. Am văzut deci cu o vie satisfacţie că a două conferinţă de pace de la Haga a introdus în convenţiunea de la 1899, privitor la regularea pacinică a conflictelor internaţionale, însemnate îmbunătăţiri pe care experienţa celor din urmă opt ani le dovedise necesare.

Aceste îmbunătăţiri vor înlesni aplicarea arbitrajului facultativ ca mijlocul cel mai eficace pentru resolvirea neînţelegerilor internaţionale. Guvernul meu va presenta Domniilor voastre convenţiunea de pescărie în Turcia ou Rusia. Se vor încheia cu cheiată cu convenţiune comerciala şi una consulară, precum şi cu Bulgaria o convenţiune de comerţ, şi alta pentru regularea fruntariilor Dunărene.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

In faţa crizei economice şi monetare care s'a întins peste toate ţările, finanţele noastre trebue să fie conduse cu multă prudenţă şi prevedere. S'au desfiinţat ca prea apăsătoare taxa Statului pe decalitrul de vin şi taxa pentru asigurarea contra lipsei de porumb provenită de secetă, iar pentru perceperea impositului fonciar, s'a socotit venitul proprietăţei mici, întocmai ca şi acel al proprietăţei mari.

Guvernul meu va depune Corpurilor Legiuitoare un proect de lege tinzînd la uşurarea daunelor suferite de agricultori prin neorînduelile din primăvara trecută.

De mare nevoie este a se lua măsuri pentru a da învăţămîntului primar rural o direcţie practică şi a întări în popor simţimîntul datoriei morale şi religioase.

Am avut fericirea să văd realisat în anul acesta un progres însemnat în marina noastră militară cu ocaziunea inaugurărei la Galaţi a flotilei Dunărene. In timpul manevrelor din această toamnă m'am încredinţat din nou că puterea militară se desvoltă neîncetat şi în mod satisfăcător; totuşi pentru a-i da o mai mare tărie va trebui să i se îmbunătăţească organisaţia.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

In împrejurările actuale mai mult de cît ori-cînd, cetăţenii de toate treptele trebue să fie uniţi spre a asigura liniştea şi a întări fericirea ţărei. De cîte-ori în cursul desvoltărei Romîniei ne-am aflat în faţa unor greutăţi mari. divergintele de opinii s'au împăcat cu abnegaţie şi prin înţelegeri bine cumpănite. Sunt încredinţat că şi de astă dată, actualele corpuri legiuitoare vor fi insufleţite de un spirit împăciuitor şi de simţimîntul luminător al iubirei scumpei noastre patrii.

D-zeu să ne povăţuiască în calea împlinirei datoriei şi să bine-cuvinteze lucrările D-voastră ca ast-fel munca noastră a tuturora să fie rodnică şi folositoare.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare este deschisă.

CAROL

Urmează semnătura miniştrilor

Corpurile legiutoare

Bucureşti.—Camera n'a ţinut astăzi şedinţă.

Senatul a ţinut o scurtă şedinţă şi s'a proclamat vacante 2 scaune de senatori şi anume: acel ocupat de d. Emil Zaharia care a fost numit prefect de Neamtz şi celalt ocupat de d. Atanasie Cătuneanu, care fiind ales primar la R.-Sarat, a optat pentru această din urmă demnitate şi deci în conformitate cu noua lege nu poate face parte din parlament.

Sinuciderea lui Ioan Oroveann

Rîmnicu Sarat.—Se cunosc împrejurările cari au adus după sine o anchetă la banca particulară Unirea *din acel oraş. Se ştie între altele că s'a adus numeroase acuzaţiuni şi lui Ioan Teodor Oroveanu. Acesta într'un moment de desesperare a dat astăzi dimineaţă foc mobilelor din odaia sa de lucru şi pe cînd flăcările consumau obiectele el şi-a descărcat un glonte de revolver în tîmplă.*

Moartea i'a fost instantanee.

S'a reuşit a se localisa incendiul şi corpul nefericitului a fost transportat în urmă la morgă.

Ioan Teodor Oroveanu este fratele d-lui Iosif Oroveanu, fost deputat şi primar în acel oraş şi se ştie că aceşti doi fraţi au fost implicaţi odinioară în procesul celebru al atentatului contra lui Ioan Brătianu.

Decoraţie

Viena.—Ministrul de externe Aehrenthal nu a primit precum s'a spus marele cordon al ordinului Osmanie, ci marele cordon al ordinului Nisan Iftikhor cu briliante.

Discuţia asupra compromisului

Buda Pesta.—Camera deputaţilor a început discuţia proectului care autoriză pe guvern a pune în vigoare compromisul austroungar, pe ziua de 1 Februarie 1908.

Naufragiu

Constantinopol.—După o ştire nouă dată de ziare ar fi scăpat 290 de pasageri din tre cei 400 care se aflau pe bordul vaporului „Kaplan", scufundat lîngă Heraclea.

Moartea unui guvernator

Odessa, — *Guvernatorul general, Nowitzki a murit.*

Lupte însemnate

Paris.—O telegramă a comandantului coloanei Udjda datată din 26 Noembrie anunţă că în dimineaţa de 25 Noembrie, căpitanul comandant al recunoaşterei riului Kiss a avut o întîlnire cu 1500 de luptători şi că a fost nevoit a se retrage pe malul drept al Kissului. A urmat apoi o îndelungată fusiladă Bandele vrăjmaşe s'au retras pe Aghbal. Câmpul a fost cu totul degajat. Francezii au avut 8 răniţi.

Lupte în Macedonia

Constantinopol.—Cu ocazia unei întruniri a notabilior bulgari din Tikvec, în vilaetul Salonic, s'au produs încaerări cu partizanii şefului de bande, Vasile. Nouă inşi ar fi fost răniţi şi 19 ucişi.

Luptele din Maroc

Paris.—Generalul Drude telegrafiază că coloana lui Bagdadi venind din Rabat a susţinut o luptă de două zile în contra unor contingente Chavnia întărite de mehala lui Mulay Hafid.

In cursul luptei tribul Serifian Ziada a trecut în mare parte la inimic.

Tribul Ullad a rămas din potrivă fidel lui Abdul Aziz. Mehala lui Bagdadi a trebuit să se retragă către Bouzaia, părăsind două tunuri. Perderile sunt însemnate de ambele părţi.

Amiralul Philibert telegrafiază că liniştea domneşte la Mogador. Marocanii Azemor s'au supus pe deplin. Caidul Anflous înţîlneşte la sud de Mogador o împotrivire destul de serioasă şi a cerut întăriri guvernatorului din Mogador.

Preşedintele Skupcinei

Cetinge.—Scupcina a ales preşedinte pe Labud Goinici, membru al înaltei Curţi de justiţie şi fost ministru de intarne. Mâine va avea loc deschiderea solemnă a scupcinei cu discursul tronului.

Nou guvernator

Odessa.—Generalul Boufel, comandantul brigadei 4 de vînători a fost numit provisoriu guvernator general în locul generalului Nowitzki, decedat.

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecări

Se caută de către doi funcţionari două camere mobilate în apropiere de Str. 40 de Sfinţi intrare separată, cu sau fără pensiune la familie cum se cade.
Oferte sub U. B. G. cu menţiunea costului lunar la ziar.

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 Sf. Neculai, Casele Goldenthal
IAŞI

De vânzare Casa şi Locul din str. Crucei 32— Proprietar *Const. Hârlescu*,— Bucureşti.
Vînzarea Marţi 20 Noembrie a. c.
A se adresa la „Libraria Moldova" R. Şaraga *Hotel Traian*—Iaşi.

Prof. Dr. Bălăcescu
CHIRURG
Dă consultaţii pentru boale chirurgicale şi boale de femei.
Luni, Marţi şi Mercuri
de la ora 10—12 a, m. la
HOTEL TRAJAN

A. Kirilovici
AVOCAT
S'a mutat Strada Golia 35

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858.

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

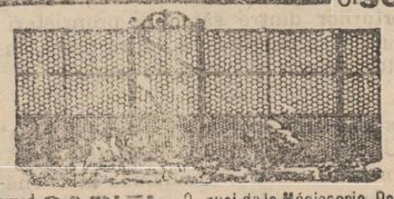

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 45
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilie de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 295. Sîmbătă 17 Noembre 1907

Ardelenii in învĕţămînt

Cazul profesorului Coriolan Magheţu a pus pe tapet o chestiune mai delicată şi anume ce posiţiune vor ocupa în învăţămînt profesorii ardeleni, primiţi ca Romîni înainte de a fi recunoscuţi ca cetăţeni romîni.

Prin o interpretare largă dată de toţi miniştrii de instrucţie, ardelenii erau primiţi pe picior de egalitate cu noi cu toţii la examene şi concursuri, de catedre, fie că erau sau nu recunoscuţi ca cetăţeni. Calitatea de fiu de Romîn era mai puternică de cît recunoaşterea, şi azi foarte mulţi, dacă nu unanimitatea profesorilor ardeleni îi avem astfel recrutaţi.

Ba înainte de a fi examenul de capacitate, se primeau de-adreptul la concurs cu diplomele străine, fără a satisface cerinţele reglementelor universitare de la noi.

Se ştie cazul profesorului Magheţu. El căpătase catedra de l. germană, dînd examen numai de o specialitate şi luînd în vedere că era pentru o limbă străină, la care nu se cere riguros 2 specialităţi, a fost pus pe picior de egalitate cu orice străin şi a fost numit.

Ce face însă d. Haret? In dorul lui de a scotoci întreaga administraţie conservatoare, se acaţă între alţii şi de titularul Magheţu şi-i anulează numirea, căci fiind romîn, trebuia să dea examen de 2 specialităţi.

Considerentul ministrului era sprijinit pe tradiţia ministerului de instrucţie, iar nu pe litera legii. Insuşi ministrul ştia prin practică, că în învăţămînt sunt multe măsuri luate din bunul simţ şi nu din lege şi în practica învăţămîntului considerentele au avut de multe ori precădere faţă cu tăcerea articulelor exprese de lege.

Toţi miniştrii de Instrucţie, ca buni romîni, au căutat a înlesni atingerea culturală între romînii supuşi altor state şi între noi; căci singurul teren pe care putem fi uniţi în gîndire şi simţire e pe terenul culturii.

Patrimoniul lor de gîndire şi simţire romînească e şi al nostru; sporul şi progresul nostru politico-cultural se resfrînge şi asupra lor, şi după cum zice poetul: în noi toţi un suflet bate.

Putea alt minister să interpreteze aşa de larg ca cel de instrucţie atingerea culturală între Ardeleni şi noi? Nu, căci celelalte ministere au dat cel mult ascesul la slujbe, în învăţămînt însă li s'a dat rolul de educatori alăturea cu noi.

Şi bine s'a făcut că s'a procedat aşa, nu cu calcarea legilor noastre fundamentale, ci cu interpretarea lor largă şi raţională.

Nu e oraş azi în ţară, nu e şcoală secundară, care să nu numere cîte un profesor ardelean, nerecunoscut încă ca cetăţean dar admis ca bun romîn, cu creştere şi simţire românească.

Mai mult încă; ardelenii şi bucovinenii, ca unii ce primesc o cultură în limbi străine, erau cei mai chemaţi a ne sluji de profesori de germană la cele vre-o 50 de catedre în învăţămîntul secundar, pentru a ne scuti de toţi străinii care neştiind bine romîneşte, nu putea nici învăţa bine germana, nici educaţie să dea tineretului şcolar.

Clasul de germană cu profesorii străini a fost o pacoste mare pe capul şcoalelor noastre secundare.

După cum prin interpretare largă s'au primit de-adreptul profesori ardeleni nerecunoscuţi ca cetăţeni, încă ce era mai normal de cît ca şi pentru limbele străine, să se dea aceiaşi înlesnire aceloraşi elemente cari satisfăceau mai bine şi litera şi spiritul legii.

Nu însă, d-l Haret, care a văzut aşa de îngust chestia numirilor şi care s'a angajat într'un povărniş periculos, surpînd totul, a surpat şi situaţia bună şi paşnică a profesorilor ardeleni.

Ce adică! eu legiuitor romîn să înscriu în lege condiţii uşoare pentru ori ce vîntură ţară, care se ploşeşte la noi şi cu titluri academice şovăelnice să-l primesc în sînul meu, să-i încredinţez educaţia tinerimei şi să zic că am făcut operă de bun romîn, şi cînd pentru aceiaşi treabă, vine şi mi se prezintă mie un romîn neaoş, supus al coroanei Sf. Ştefan şi arată dorinţa şi puterinţa de a-mi preda aceiaşi materie cu mai multă competenţă, eu ministru romîn să mă arăt pretenţios; a! nu, d-le, d-ta eşti romîn, să mi te supui la toate formele alor noştri.

Asta însamnă a ne da nouă singuri în cap. Căci la dracul; de unde-i faptul dacă miniştrii de instrucţie, în dorul lor de buni romîni, au interpretat larg calitatea de romîn, făcînd să treacă peste cerinţele votului parlamentului pentru recunoaştere, apoi acea largeţă s'o iau ca o condiţie de a-i scoate ochii tocmai fiind că e romîn faţă de un străin?

Numai patima oarbă politică a putut întuneca mintea d-lui Haret şi a stărni în învăţămînt o chestie delicată care atinge şi zgudue raporturi seculare între noi şi ardeleni, să se ştie în Transilvania, că porţile ministerului de culte s'au închis pentru fraţii de dincolo...

Partidul care a căutat, denunţînd pe guvernul romîn că subvenţionează ziare şi şcoli în Ungaria, să închidă şcolile romîneşti de peste munţi, azi acelaşi partid prin ministrul său de culte, închide ascesul tineretului ardelean, şi la titluri egale cu străinii, preferă pe străini şi izgoneşte pe ai noştri.

Jurisprudenţa Curţei de Casaţie va avea urmări funeste. Se va rîdica chestia: profesorii ardeleni intraţi nelegal în învăţămînt au dreptul de pensie pentru anii slujiţi anterior recunoaşterei lor? Nu se vor considera acei ani ca de minorat politic? Şi apoi unde le e a doua specialitate la mulţi?

D. Haret a zgîndărit o rană mare; şi cine poate garanta că mîne, revenind a patra oară la instrucţie dus de o patimă politică ce merge crescînd în progresie geometrică, nu va mai deschide o rană, vorba ceia: un nebun aruncă o piatră în baltă şi o sută de înţelepţi nu pot s'o scoată.

Aşa a făcut şi d. Haret... operă de nebun.

***

Uite popa, nu e popa

— Apropos de un interviev celebru —

„N'am înţeles de loc să acord un interviev“ zice d. Mişu Cantacuzino în scrisoarea publicată prin Epoca. *„Lămurirele ce le-am dat, aveau, în mintea mea caracterul unei simple informaţiuni“.*

Aşa dar totul nu e o chestiune de formă. Nu ajunge să comunici ziaristului faptele ce vreai să i le comunici, nici să-i faci aprecierile d-tale asupra lor, nici să faci pe chinezul asupra uzului, ce ziaristul voeşte a face din aceste lucruri. Pentru ca toate aceste să constitue un interview, trebue ca numai de cît să adaogi:

„Domnule ziarist, să ştii că tot ce am vorbit noi, nu e o simplă convorbire banală: e un interview. *Auzi domnule! un interview“.*

Ziaristul scrie atunci pe calepin-ul său: „interview“; îţi strînge mîna, zice mersi *şi pleacă.*

Dacă n'ai întrebuinţat formula sacramentală şi convorbirea apare totuşi sub forma de interview, ai dreptul la citirea ziarului să exclami:

— Tiens, tiens! Qu 'est-ce que c'est que ça?.

Sau dacă eşti încolţit de aproape declari chiar în scris:

— Care nu mi-a fost mirarea întorcîndumă din Calaraşi, să citesc în Ţara *un interview dat de mine... etc. etc.* (*V. restul în* Epoca *de Joi.)*

Şi cînd în fine eşti întrebat asupra realităţei declaraţiunilor făcute şi cînd ţi se cere să afirmi dacă menţii incriminările pe care le-ai făcut prin acele declaraţiuni, atunci iai o poză eroică, ridici capul şi cu mîndrie adaogi fără a clipi:

— Tot ce cuprinde interviewul pe care nu *l'am acordat, exprimă cugetarea şi simţirea mea. Dar ce are a face lucrul acesta şi cu întrebările d-tale? D-ta afirmi ceva? Afirmă ceva, domnule; afirmă ceva contra mea dacă-ţi dă mîna,—în afară de faptul că aşi fi acordat acest interview,—bine înţeles—. Să te văd dacă ai curajul s'o faci.*

Şi cu chipul acesta ai rămas şi cu *şi fără interview; dar i-ai dat gata pe cei ce te zoreau cu întrebările.*

MESAGIUL

Camerele s'au deschis şi mesagiul, căruia M. S. Regele i-a dat citire, a constituit o mare decepţie chiar pentru acei foarte rari, cari mai credeau că guvernul are pregătite proiecte serioase în acea chestie agrară, care, în bună parte, a fost procurată ţărei de partidul liberal.

Mesagiul acesta este un mare nimic. Un nimic, care, în împrejurările prin care trecem, stabileşte perfect impasul în care se găseşte guvernul şi complectul întuneric în care se află proiectele agrare.

Despre aceste proiecte guvernul aminteşte mai puţin, de cît insistă asupra vizitei marilor duci.

20 cuvinte sunt dăruite chestiei ţărăneşti. Din proiectele studiate în comisia parlamentară, mesagiul aminteşte abea 2.

Pe ce cale a dus deci guvernul chestia ţărănească? Pe calea rătăcirei complecte, cu toată siguranţa.

Guvernul a dovedit sau că n'are proiectele gata, sau că n'a căzut de acord cu M. S. Regele asupra lor.

Numai astfel se poate explica rostul acelui mesaj, dureros de trist, care nu numai că nu va astîmpăra fierberea, nu numai că nu va da speranţe de linişte, dar va turbura şi mai rău spiritele.

Partidul liberal a pregătit revoltele ţărăneşti, partidul liberal le-a voit şi acelaşi partid şi-a luat angajamentul să rezolve chestia, bazat pe faptul, că, el fiind la putere, ori ce agitaţie va lua sfîrşit.

Agitaţiile, ce ie dreptul, au luat sfîrşit, dar chestia în sine rămîne nerezolvată, fiind-că partidul liberal, în formaţia sa actuală, n'are posibilitatea să cadă de acord asupra soluţiunelor.

Mesajul regal oglindeşte perfect această stare de lucruri, căci el trece cu prea mare uşurinţă asupra gravelor chestiuni la ordinea zilei.

Sesiunea ordinară a corpurilor legiuitoare, care s'a deschis ieri, a întărit încrederea că ne aflăm în ajunul unor grave evenimente politice.

Conservatorism-democrat

Împărecherea acestor două cuvinte exasperează pe unii puritani ai logicei. Şi totuşi dacă e vr'o absurditate ca legătură etimologică, ea nu e ca doctrină. Tot aşa de absurd apare şi alipirea acestor două cuvinte: individualism-social şi totuşi ecsistă o doctrină care corespunde perfect titlului. Căci trebue de luat în vedere cea ce se înţelege astă-zi prin conservatorism. S'au depărtat foarte mult dela formula de mai la vale pînă şi conservatorii englezi adică dela dreptul divin ereditar, succesiunea în linie dreaptă, supunere pasivă, prerogative nobiliare neresistente, sclavie... dar noi?... cît ne-am depărtat, cînd am trebuit să recunoaştem suveranitatea poporului şi representanţa naţională?

Cum se pricep oare aceste două puncte din constituţia noastră şi principiul de conservatorism? Ori dacă le-am făcut am acceptat democratismul şi ar trebui să îl ataşăm titlului de conservatorism ca ceva imperios.

Nici un conservator nu mai poate susţine reîntoarcerea la iobăgie, prerogativele nobiliare în Regatul Romîniei, cînd ele sunt anulate prin pactul fundamental la care au subscris toţi în ţeara aceasta şi prin mentalitatea creată în acest senz.

De vechea doctrină conservatoare era legat şi individualismul şi neamestecul în luptele economice ale statului şi care guverne au fost mai intervenţioniste atât în Anglia cît şi la noi în materie economică?

Dar nu împărecherea cuvintelor democraţie şi conservatorism exasperează pe puritanii logicei ci existenţa în partidul conservator a unei nuanţe care înclină pentru rîdicarea păturei ţărăneşti din care ea însăşi e descălecată. Ţărănimea a făcut conservatorism fără să ştie, a conservat datinile, limba, obiceiurile noastre, cu mai multă tărie de cât acei puritani cărora cuvîntul d e m o c r a ţ i e le face rău. Şi ar fi un s o f i s m a susţinea acest conservatorism ţărănesc dacă şi ultimii n'ar fi făcut conservatorism rudimentar fără să îl fi ridicat la rangul unei doctrine sociale. Ori dacă astăzi conservatorismul e o doctrină—asta o datoreşte tocmai acelei nuanţe democrate din sînul său, care inteligentă, cultă, muncitoare, a căutat să dee o formulă ştiinţifică unei grupări naturale, care nu căuta decât să îşi apere interesele de castă.

Cum însă această fracţiune nu putea concepe o doctrină socială în care să fie neglijată cu totul clasa cea mai numerossă şi să fie părăsită la voia întîmplărei existenţa ei—ea a introdus acel larg şi înţelept curent de democraţie care a rămas întipărit în toate manifestările politice ale partidului conservator. Aceiaşi prefacere dela noi, s'a operat şi în Anglia unde partidul conservator număra mulţi oameni de valoare eşiţi din popor şi cum observa foarte just H. Spencer: „Nu este de mirare că cu mersul actual al lucrurilor, s'ar putea ca în curînd conservatorii să devie apărătorii libertăţilor pe cari liberalii le calcă în picioare şi să devie partidul poporului a căruia fericire trebuesce făcută“.

Şi nu se poate spune că H. Spencer să fi fost un conservator mai puţin sincer decât d. A. D. Holban—numai atita poate era şi el fără titluri nobiliare şi asta e, ne pare, singurul lucru ce dă tonul puritanismului conservator.

Toţi domnii alegători şterşi din listele electorale sunt rugaţi să bine voiască a depune la Clubul Conservator din Piaţa Unirei actele şi chitanţele de contribuţie necesare la susţinerea apelurilor care, trebuesc introduse neaparat până la 20 Noembrie.

OAMENI ŞI LUCRURI

SPRE LUMINA

Ziarele vieneze ne aduc mereu detalii asupra enormei agitaţii şi furtunoasei mişcări ce s'a ridicat în lumea universităţilor în urma îndrăznelei cuvîntări a primarului Vienei, Lueger, la ultimul congres anual al catolicilor austriaci. Primarul, beat de ultimele izbînzi politice—culminînd în impunerea a două nulităţi clericale ca miniştri în cabinetul Beck—credea momentul sosit ca să anunţe lumei catolice apropiate succese politice mai însemnate, mai mari şi mai strălucite, succese de ordine intelectuală, culturală, consistînd în „cucerirea“ universităţilor, în luarea în stăpînire a înaltelor focare de lumină, a însuşi spiritului de cultură întipărindu-se o direcţiune cu totul alta, falşificîndu-i-se menirea, întorcînd progresul din calea lui. Sunt atari beţii izvorîte din grabnice şi nemeritate triumfuri şi nu e de mirat că în momente de uitare cel ameţit de o închipuită atotputernicie vrea să oprească şi soarele în loc, să-l facă să reverse întuneric în loc de lumină. Ce alta însemna gestul temerar şi cuvîntul nechibzuit al lui Lueger, dacă nu un act de beţie neroniană şi de absurdă încredere în sine, pe lîngă o necunoaştere a istoriei omenirii? In adevăr falnicul primar al Vienei, stîlp al Romei catolice, ar fi putut auzi uraganul emancipării de prejudecăţi care suflă puternic dinspre Apus, unde a...apus spiritul de reacţiune clericală; ar fi putut afla că în Roma cea antică, în cetatea sfîntă a Papei, în vechea capitală a inchiziţiei, s'a ales un primar cu mult mai mare autoritate şi renume decît al Vienei—evreul Nathan.

Dar dacă toate acestea nu l'au făcut să mediteze şi să vadă adevărul, îl va sili la aceasta colossala fierbere a universităţilor austriace rîdicate într'un torent de rezvrătire generală, ca împinse de un resort, — teama de a nu pierde prestigiul intelectual, teama de a nu vedea într'adevăr catolicizmul stăpînind universităţile, hotărînd numirea profesorilor după interesele celor de la... Roma.

Şi ce elocventă mişcare! Ce unanime protestări! Ce minunată unire în faţa unei primejdii reale, mari, apropiate! Ce exemplu de disciplină între toţi reprezentanţii culturei, între apostolii luminei, între preoţii ştiinţei în faţa cărora se rîdică ameninţarea spiritului de reacţiune care opreşte gîndirea liberă în numele dictonului: crede şi nu cerceta! *Alma mater* e în pericol, cu toţii sar s'o apere, s'o scape...

...Mi se pare că filosofia acestor întîmplări ne priveşte de aproape. Un vînt straniu suflă asupra universităţilor noastre. O tendinţă de reacţiune semi-clericală se anunţă în ele prin cuvîntul unor anumiţi apostoli, fundatori şi păzitori de biblioteci cari nu mai sunt ale universităţii, nici ale tuturor cari vor să înveţe. Fie ca aceşti dascăli să vadă aiurea cît de mult se înduşmăneşte ştiinţa cu prejudecata.

Rodion

Asupra metodei în educaţie

II

Să observăm cum se câştigă o dexteritate, o deprindere oarecare, de pildă aceea de a merge.

Se repetă de multe ori aceeaşi mişcare se uneşte o mişcare cu alta până se face un pas, apoi se repetă aceasta până se execută bine.

Tot aşa cu deprinderea de a scrie, a ceti, a picta, a călări, a cânta dintr'un instrument.

Primele mişcări se fac cu oarecare greutate şi în mod conscient, dar după un timp oarecare de exerciţiu, din ce în ce mai lesne, în mod inconscient.

Tot această metoadă trebue să urmăm şi pentru deprinderea calităţilor caracterului moral. Voim ca un copil să fie econom, ordonat, supus, prevăzător, curajos... în fiecare zi, în fiecare moment, va trebui că-i dăm ocasie să şi exerciteze aceste calităţi. Mereu observat şi făcut atent la portul hainelor, la ordinea lucrurilor, va deveni cu încetul şi după un timp oarecare ordonat, iubitor de curăţănie.

Mereu întrebat asupra lucrurilor care-l înconjoară şi mereu silit să-şi dea seamă despre cele ce citeşte, aude sau vede, va câştiga spirit de observaţie, atenţie... aşa că după un timp oarecare nu va putea trece pe lângă un lucru fără ca să se întrebe care este rostul lui.

După cum se pot câştiga obiceiurile cele bune, calităţile caracterului moral, tot aşa se pot combate obiceiurile cele rele, defectele caracterului moral; indolenţa, egoismul, invidia...şi tot după cum săşi pot căpata pe această cale. Un copil văzând în casă şi pe drum numai exemple rele, nu se poate să nu se influenţeze de ele şi să nu devie rău.

Nu există lucru cu care omul să nu se poată deprinde mai curând sau mai târziu, mai lesne sau mai cu greu. Dacă câteodată încercările unora rămân fără folos, cel puţin urmaşii lor câştigă predisposiţie către acel lucru, dacă va continua exerciţiul început de părintele său.

Se poate face o clasare a obiceiurilor. Fiecare organ sau parte constitutivă a sufletului omenesc, poate căpata o deprindere. Musicantul, pictorul... au obicinuinţa auzului sau a văzului just; turiştii... au deprinderea de a merge mult cu piciorul fără să obosească; poeţii, scriitorii, compositorii pe acea a imaginaţiei; oamenii de ştiinţă, a abstracţiei şi a generalisării; avocaţii, filosofii... de-a argumenta....

Din cele ce preced urmează:

1) Că chestiunile de educaţie nu se pot trata ca nişte simple chestiuni de didactică, într'un timp mai scurt. Ele cer un *timp îndelungat* şi un plan executat cu *multă răbdare* şi *pricepere*.

Un copil nici nu se strică, nici nu devine bun dintr'o zi într'alta. Şi aici este toată greutatea.

2) Cât de greşită este metoada acelora cari vor să îndrepte greşalele copiilor prin *pedepse corporale*.

3) Că între *şcoală şi familie* trebuie *să fie o strânsă legătură*. In această slabă legătură trebue căutată pricina cea mai însemnată pentru care şcoala nu dă rezultate bune. Cea mai mare parte din copii şi mai ales acei cari după absolvirea cursului primar remân acasă, trec dela şcoală într'un mediu prea neprielnic educaţiei morale şi în care, toate bunele începuturi, se pierd.

Copiii ar trebui să fie supraveghiaţi mai cu seamă în timpul perioadei celei mai grele pentru educaţie, între 14 — 20 ani.

4. Cît de necesară este *educaţia femeei*.

Obiceiurile se cîştigă cu greu, ele trebuesc necontenit exercitate, altmintrelea se pierd. Născute prin exerciţiu, se pierd prin lipsa lui. După cum un cîntăreţ, pentruca să nu-şi piardă agilitatea, el trebue mereu să exerciteze, tot aşa şi un om pentru ca să nu piardă obiceiurile bune va trebui mereu să le practice. Pentru ca şcoala să dea rezultate într'adevăr bune, ar trebui ca toţi copii să găsească acasă, în familie, continuarea deprinderilor începute aicea şi nu contrazicerea lor.

Odată actele reflexe formate, ele rămîn fixate pentru totdeauna. Atunci ele sunt transmise urmaşilor prin ereditate sub formă de predisposiţii. Unii copii se nasc cu predisposiţii pentru muzică, pictură; alţii cu simţul ordinei, al datoriei... alţii din contra, se nasc cu aplicare spre minciună, furt, crimă.

Omul este produsul a doi factori: *ereditatea şi educaţia*. Amîndouă aceste pu-

teri sunt în luptă: una vrea sa ducă pe om pe o cale, cealaltă pe alta. Puterea eredităței este mult mai mare. Ea este rezultatul unui lung șir de generații, cari au lucrat în acelaș scop. De aceea unele curente de idei, sau idei sunt așa de înrădăcinate în noi.

Educația, cel mult, va fi în stare să slăbească influența eredităței, într'un individ mai puțin, în cel următor mai mult și așa mai departe, pînă cînd, după mai multe generații, un individ dintr'un capăt al seriei, nu s'ar mai putea recunoaște în cel din celalalt capăt. Și aceasta o parte.

Rolul educatorului este de a cultiva reflexele moștenite, cari sunt folositoare și de a încerca să slăbească, dacă nu să smulgă, reflexele înăscute care sunt vătămătoare.

Dar, înc'odată, reflexele create prin educație n'au tăria și fixitatea celor moștenite prin ereditate. De aceea, „oamenii primitivi, femeile, copiii, sălbatecii și chiar oamenii civilizați, în anumite momente sunt conduși de reflecse ereditare.

Lăsîndu-se tîrîți de impulsiile momentului fără a gîndi la consecinti, ei fac ca Negrul, care, dimineața își vinde pentru un pahar de rachiu învălitoarea, pe care este silit spre sară, cînd se coboară răcoala, să și-o cumpere cu un preț mai mare, ori ca Esau despre care legenda spune că a cedat dreptul său de primă naștere, drept de mare folos dar îndepărtat, pentru un blid de linte, lucru foarte neînsemnat, dar de un folos imediat".

Omul însă rîdicat la oare care cultură se servește de reflexele cîștigate prin educație ca un pianist de instrumentul său. Departe văzător în viitor și cumpănind bine efectele actelor sale, el este în stare de a-și stăpîni impulsiile, de a se domina. Acel popor este mai tare, care numără mai mulți oameni, ce știu să prevadă departe în viitor, cari nu se lasă a fi tărîți de reflexele ereditare pentru plăcerile momentane și care știu să-și impună lor și urmașilor lor reflexe folositoare.

C. V. Buțureanu
Institutor

CATE-VA NOTE

La Cluj, pe scena teatrului de acolo, s'a reprezentat *Hamlet*. Acest eveniment a făcut pe criticul teatral al ziarului *Ungaria*, să publice următoarea savuroasă critică:

O *avîntată* piesă din literatura dramatică s'a *predat* Miercuri pe *bina* teatrului național *din loc*. «Hamlet» a lui Shakespeare — după un repaus de cîți-va ani a mai reîmprospătat încă odată în gîndul și inima publicului de față, convingerea, că pentru a se preda o dramă ca aceasta, e lipsă de forțe cu adevărat dramatice. Deja cu săptămâni înainte așteptam cu un fel de neliniște îngrijorată sara de Miercuri, bine știind, că deși nu avem să vedem ceva nou, — dar ceva vrednic de văzut. E foarte greu însă a produce în decursul predării unei piese ca aceasta ceva nou, căci deoparte deja până acum atâția artiști și-au arătat pînă acum destoinicia de a înțelege pe nemuritorul autor, încât cine ar voi totuși să se ridice cu câștigarea de merite—deasupra antecesorilor săi, ar trebui să pătrundă într'adevăr ca o săgeată la inima și sufletul privitorilor.

Rolul principal a fost jucat de însuși directorul teatrului: Ianovits. In întreaga lui predare se putea observa o inteligență frumos rutinată, un studiu serios împreunat cu o nizuință adevărată artistică ceeace în genere s'a putut ceti și în înfățișarea celorlalți rolanți. *Joi și Vineri* o piesă nouă pentru publicul nostru: „A tüske rózsa". Lucru naiv de comun și obositor de ascultat și privit *Sîmbătă* la 3 oare d. a. se va preda didactica piesă „Peleskei notárius" însoțită de o prelegere instructivă, la cari va lua parte studențimea dela cele două gimnazii: din Dés și Szamosujvár.

Litere-Științe-Arte

Reprezentația „Nopții furtunoase"— nu a „Scrisoarei pierdute" cum a relatat eri un coleg de redacție în una din ale sale „Note" spirituale—a avut un destin ingrat. Ziua și seara de Marți n'au fost numai zi și seară de... 13 Noembrie, dar și o dată epocală, o vreme de o urîțenie nevăzută chiar în calendarele toamnelar noastre moldovenești. O spunem aceasta nu numai pentru a scuza faptul că redacția „Opiniei" n'a fost reprezentată la acea frumoasă reprezentație de teatru, dar pentru a lăuda publicul ieșean care a avut curagiul și puterea de a înfrînge o atare intempérie și a lua parte, în număr relativ mare la atrăgătorul spectacol. Cine cunoaște „cifrele" încasărilor la teatrul nostru în zilele cu „abonament valabil" va recunoaște că o rețetă de circa 400 franci în cea mai urîtă seară de marți e relativ însemnată și respectabilă și va uni glasul său cu al nostru pentru a slăvi un public atît de pasionat de artă originală și care înfruntă cea mai dușmănoasă vreme posomorîtă pentru a-și discreți fruntea și a rîde cu lacrimi de nemuritorii eroi ai comediilor lui Caragiale. Acum timpul începe a se mai însenina; probabil e încă un efect al humorului sănătos și senin al maestrului care ne-a dat acea perlă literară ce se cheamă „Scrisoarea pierdută".

*

Domnișoara Miriam Filotti, de la teatrul național din București, va debuta în Iași, în serile de 23, 25 și 27 a. c., în piesele: „Victimele Legei", „In lumea mare" și „Cîinii".

*

A apărut *„Răvașul poporului"* ziar pentru țărani, sub direcțiunea d-lui Arthur Gorovei și Mihail Sadoveanu, cunoscuți literați. Ziarul e scris într'un stil popular și are drept scop răspîndirea culturei și sfaturilor folositoare între săteni. Va apare de două ori pe lună și nu va costa de cît 1 leu și 20 de bani. E prima foae în felul acesta și îi dorim succes bun.

*

La teatrul nostru se repetă cu stăruință mult așteptata noutate: *Hoțul* de H. Bernstein.

*

Premiul Nobel e acum la ordinea zilei. Se vorbește cu insistență că celebrul publicist englez W. Stead va căpăta anul acesta unul din marile premii pentru pace.

*

In lumea spiritistă se comentează foarte mult ingenioasa descoperire a profesorului Gizel Banfi din München. Acesta a chemat spiritele mai multor dramaturgi și le a rugat să-i dicteze câte o nouă piesă. Cel dintâiu care a respuns invitațiunei a fost Shakespeare. Piesa se numește *Antinous* și se compune din mai multe tablouri și scene luate din viața romană. Noua dramă a fost reprezentată zilele trecute într'un mic teatru din împrejurimele Berlinului. Spiritiștii cari au asistat, s'au declarat satisfăcuți de rezultatul obținut de profesorul Banfi.

Pe viitor alți vor încerca acelaș lucru cu diferiți autori dramatici cari deocamdată n'au vrut să răzpunză chemărilor.

*

Ludwig Fulda, cunoscutul poet și dramaturg a terminat o nouă lucrare teatrală care va fi jucată întâiu pe scena din Frankfurt. Titlul piesei: „Der Dummkopf".

*

A apărut No. 11 (Noembrie) din revista *„Viața Românească"* (160 pag.) cu următorul cuprins:

***Legenda Funigeilor (Sfîrșit). C. Stere Socialdemocratism sau Poporanism? (Cap. IV).G. Coșbuc—Na Duna (versuri). I. Agîrbiceanu—Aproape de ofilire.Izabela Sadoveanu-Evan Nicolae Grigorescu. George Ranetti—In jurul samovarului (versuri). G. Ibrăileanu—Amestec de curente Contradictorii: G. Asaki. Dr. G. Gălugăreanu Dronica Științifică (Partenogeneză artificială). I. G. Duca, Cronica Externă (Afacerea Moltke Harden). G. I. Cronica Literară (Probleme literare: o nouă concepție asupra artei). Tarascon, Cronici vesele. Leandru, Scrisori din Ardeal (Björnson contra Ungurilor — Măcelurile dela Panade, Pecica, Cristian și Cernova, Lupta în dietă, Campania Slavilor). Gt. Viața Romînească în Bucovina. (Invățămîntul primar și roadele lui). P. Niacanor & Co. Miscellanea.

Recenzii: Corneliu Moldovanu: „Flăcări; B. Hétrat: „Aevea"; Em Gîrleanu: „Odată" — I. S.; Dr. M. Hîrsu „Rumăniche Erzählungen" A. B. C.; I. A. Candrea. „Graiul din ținutul Orașului"; Leon Mrejeriu; „Gospodina și fata dela țară. Cum sînt și cum ar trebui să fie. Rostul școalei în lupta de rîdicare a gospodăriei țărănești"—G. P.; Emile Verhaeren: „La guirlande des Dunes"; Prof. dr. Petrini Paul: „Cum trebue reorganizată asistența sanitară a țărănimii"—Dr. N. Q. Bănescu: „Viața lui Pericle"—M. J.; D. Drăghicesco: „Le probléme de la conscience"—O. B.; Tereza Strătilescu: „Educația fizică, intelectuală și morală și Istoricul Externatului Secundar de fete din Iași"—I. B; I. L. Caragiali: „1907. Din primăvară pînă 'toamnă".—C. S. Revista Revistelor: Convorbiri Literare, Luceafărul, Junimea Literară, Sămănătorul, Floarea Darurilor, Viitorul Social, Revista Generală a Invățămîntului, Cultura Romînă, Neamul Romînesc, Săptămîna, La Nouvelle Revue, Mercure de France, La Revue, Revues des Idées, La Revue Latine, Nuova Antologia, Deutsche Revue, Sozialistische Monats-Hefte, The North American Review, The University Review. Varietăți Mișcarea intelectuală în străinătate.

Prețul 1 leu 75 Exemplarul. De vînzare cu numărul la principalele librării din țară.

*

STRUNA ZILEI

TINERI ȘI BĂTRÎNI

Tînărul V. Tulică din Capitală a dispărut împreună cu o mie de lei.
Ziarele.

In materie de furturi
E Tulică un novice.
Alții, mai bătrîni, cînd fură
N'o . . . tulesc, rămîu aice.

Informații

Ne-am ocupat la timp de ancheta începută la vama locală, anchetă care se face de către d. Arabolu, inspector al vămilor.

Ni se aduce însă la cunoștință un fapt, în legătură cu această inspecție,—care te revoltă.

In adevăr d. inspector Arabolu a început să facă cercetări pentru a vedea întru cît sunt întemeiate cele enunțate în denunț relativ la niște declarații false de mărfuri. In acest scop, d-sa a început de eri a cutreera magasiile și a răscoli mărfurile.

Eri ducîndu-se la un cunoscut magasin din strada Stefan-cel-Mare, numai așteaptă ca proprietarul magasinului să aducă cheile de la niște lăzi, ci d. inspector dădu ordin oamenilor săi să strice lăzile cu topoarele, ca și cum ar fi pe timpul vandalilor.

Nu știm întru cît dl. inspector are dreptul să facă percheziții prin locuințele oamenilor, în modul cum procedează d-sa. Intru cît va putea d-sa afla mărfurile declarate fals, cînd foarte bine acele mărfuri se poate să fie vîndute deja de mult, dacă ar exista? Noi găsim că procedeul nu e demn, cînd mai ales d. inspector are posibilitatea deași continua ancheta pe alte căi.

—

D-na Maria Vasiliu, atentatoarea din strada Sărărie, care a tras 2 focuri de revolver asupra soțului ei d. N. Vasiliu și care fusese arestată și depusă la penitenciar, a fost pusă eri în libertate.

—

Eri seară la teatru s'a jucat piesa: „Regulus Codoveanu" localisare după „Le bon juge" de Brieux.

Piesa e o farsă drăguță și a plăcut foarte mult publicului. Jucată excelent, beneficienții d-l și d-na Profir au fost foarte bine, sunt artiști cari știu să s'a ehite cu succes în toate rolurile care le sunt încredințate.

O notă bună pentru d. Morțun, un artist de mare viitor și d. Petroni D. Penel a avut în scurtul rol un moment admirabil de natural. Rolul de seamă îl avea d. Pella în „Regulus. Ușurința, entrenul, vioiciunea, cu care joacă d. Pella i'a atras toate aplauzele și în actul final a fost admirabil.

D. Boldescu a redat pe reporterul cam stîngaciu—se vede că d. Boldescu nu era în rolul său.

D-șoara Zoe Conduratu a avut partea ei de aplause și de succes adevărat.

„Regulus Codoveanu" va ține probabil afișul.

Mîine seară «O scrisoare perdută" de I. L. Caragiale; iar Duminică seara din nou „Regulus".

—

Direcția Școalei comerciale de gradul I-u a intervenit pe lîngă camera de Comerț ca în budgetul pe 1908—909 să prevadă înființarea a 12 burse a 15 lei lunar pentru 12 elevi săraci ai acelei școli.

Aceiași direcție a intervenit spre a cere camerei să impuie comercianților care au elevi practicanți din acea școală ca aceștia să nu fie siliți la alte munci de cît acele corespunzătoare studiilor lor.

—

Eri a fost depusă la penitenciarul central femeea Maria Anton, din comuna Holboca, dovedită că a pus foc caselor unui consătean al ei.

Ea va fi dată în judecata Curței cu Juri.

—

Consiliul județian s'a întrunit eri după amiază și a început discuția asupra budgetului.

Astă-zi după amiază consiliul s'a întrunit din nou pentru a continua discuția.

—

D. inspector financiar Ciocăltău a sosit aseară în localitate.

D-sa vine de la Dorohoiu, unde a făcut niște inspecții.

—

Mîine se vor plăti la administrația financiară pensiile civile și militare pe luna Noembrie a. c.

—

Funcționarii prefecturei de județ vor înainta o cerere prefectului județului, cerînd sporirea salariilor, cum s'a făcut și la alte prefecturi.

—

Pentru poimîne membrii consistorului spiritual al Mitropoliei au fost convocați, spre a cerceta procesele a 3 preoți din Eparhia Moldovei, acuzați de rea purtare.

—

Primim mai multe plîngeri contra taxatorului de la vamă Antimiu, care se poartă nu tocmai bine cu publicul, uitînd că e pus acolo tocmai pentru a servi acest public.

Credem că cei în drept îl vor îndruma pe calea cea dreapă.

—

Ministerul Instrucțiunei Publice a cerut decanatelor facultăților de litere, științi și drept, ca pînă la 1 Decembrie să-i se înainteze un tablou de numele tuturor profesorilor, care împlinesc în cursul acestui an, 30 ani de serviciu sau vîrsta de 70 de ani.

—

Eri d. inspector general al biroului de marcarea obiectelor de aur și argint a inspectat biroul din Iași, de sub direcția d-lui Apostoliu, licențiat în științi.

D-sa a rămas deplin mulțumit de chipul cum funcționează biroul din Iași.

—

Noi inspectori școlari.—Ziarele din București ne aduc știrea că dl. ministru al instrucțiunei a dat delegații la 12 membrii ai corpului didactic secundar, ca să cerceteze cum se aplică programele și regulamentele pe la diferite școale secundare.

Nu ne putem opri de a admira sagacitatea liberală care a știut să găsiască o atare formulă. Și negreșit n'ar fi nimic de zis din punctul de vedere al intențiunei, poate și a persoanelor alese.

Dar ne aducem aminte, căci nu e mult de atunci, cînd un predecesor al actualului ministru de instrucțiune, ministru conservator, tot în aceiași intențiune a dat delegație la cîți-va profesori secundari. A! Dar acesta îi botezase cu numele de inspectori, pe cînd dl. Haret îi numește pe ai săi comisari, formînd împreună o comisiune.

Ce dă actualul ministrul comisarilor săi? Bilet de liber parcurs clasa I pe toate liniile din țară, 20 lei diurnă și le motivează de drept absențile de la catedră punîndu-le un suplinitor. Incolo ei sunt numiți fără termen.

Ce dedea ministru conservator inspectorilor săi? Bilet de liber parcurs clasa I pe toate liniile ferate, o diurnă de 200 lei, le motiva absentele punîndu-le suplinitor.

A! Dar atunci se primejduia țara, se calca legile, și făcea risipă, pe cînd astăzi toate vor merge excelent!?

Lumea va judeca însă că și acum ca și atunci pe lîngă armata inspectorilor prevăzuți în buget s'a mai dat delegațiuni și altor persoane din învățămînt, și că ceia ce a făcut ministrul conservaror face astăzi dl. Haret.

De admirat însă va rămînea procedeul. Aceiași măsură, aceleași acte făcute de conservatori, duc țara la prapastie, săvîrșite însă de liberali, duc la progres. In cazul de față aceasta se va întîmpla pentru că în loc de inspectori ca sub conservatori, vor fi comisari ai ministerului.

—

Aflăm cu plăcere că în curînd va avea loc căsătoria d-lui George Apostolescu, student la Dresda secțiunea de bel canto și fiul d-lui profesor Gheorghe Apostolescu, cu artista Louise L. Neuman din Viena.

—

D. Neculai Georgescu a fost numit suplinitor la școala din cotuna Spinoasa.

—

D-ra Elena Stroescu fica d-lui Dimitrie Stroescu, a cîștigat la loteria Romînă 2000 lei.

—

Odată cu noile înaintări ce se vor face, în arma cavaleriei, va fi înaintat la gradul de căpitan, d. locotenent Vasile Panopol.

—

In ziua de 15 Decembrie se va oficia la orele 4, d. a., la biserica sf-tul Spiridon, căsătoria religioasă a domnișoarei Felicia Stourdza-Bohotin, cu d. George Dahon.

—

Aflăm cu plăcere că a avut loc căsătoria distinsei d-re Miletta Theodorescu, telegrafistă cu d. Petru Balmez.

—

Duminică 25 Noembrie va avea loc la Hîrlău, căsătoria d-lui M. Catzichi, licențiat în drept, cu domnișoara Mărioara Cugler, din Hîrlău.

—

DIVERSE

— Astă noapte niște hoți introducîndu-se prin spargerea unei ferestre, în locuința femeei Domnica Al. Igărățeanu, din comuna Bărlești, au furat tot ce au găsit în casă și o sumă de bani, dintr'o ladă.

— In comuna Bucium s'au constatat cîte-va cazuri de febră-tifoidă

— Un incendiu a distrus astă-noapte 2 girezi de paie de pe teritoriul comunei Negrești, ale locuitorului Neculai Griguță. Focul a fost pus de rău făcători.

Reintoarcere la natură

Felix le Dantec publică un nou volum: **De l'homme a la science**. De da'a aceasta probleme sociologice îl interesează. Cunoscător profund al biologiei, Dantec voește a introduce aceleași metoade de cercetare și în sociologie. Și de la primul pas e nevoit să recunoască greutatea subiectului. „Biologia e o filosofie, e o mecanică a ființelor trăinde,ea are drept scop de a pune viață în mijlocul celor l'alte fenomene naturale și de a o povesti în limbagiul fisicei și al chimiei. Viața omului nu este deci istoria deformărilor unei pojghițe al cărei conținut e pururia în echilibru cu cele ce îl împrejmuesc. Și ceia ce se petrece în interiorul pojghiței nu se deosebește mult de ceia ce se petrece în afară de ea; sunt fenomene de echilibru atomic, molecular, coloid, ale cărui detalii sunt ca și pentru corpurile brute. E o pură convenție, care ne împinge să separăm de lumea imprejmuitoare conținutul unei pojghițe în care se produc reacțiuni asimilatoare. Dacă ar fi un observator de dimensiunea unui atom, această separație ar fi lipsită de înțeles. Biologia pe care o voesc eu, zice d. Dantec nu cunoaște indivizii".

„Sociologia în schimb nu știe alt ceva de cît indivizi, și ceia ce este o eroare in biologie e fundamentul chiar al societăților. Biologia ignorează persoanele, ignorează deci binele. răul, justiția, responsabilitatea meritul, ea repudiază ori-ce noțiuni cari sunt baza unei organisări sociale".

O sociologie ca biologia d-lui Dantee a fost tentată de mulți scriitori pesimiști cari au văzut cauzele principale cari împing omenirea a se diferenția de restul animal nu ne ridică în nimic mai presus de ele și că în fond suntem mișcați aproape de aceelași instincte obicinuite ca și dobitoacele. O pură convenție ne face să dăm o însemnatate mai mare pojghiței învăluitoare, măștei omenești, de cît celor l'alte dobitoace, în fond aceleași reacții asimulitoare se produc și în unii și în alții, iar sentimentele de bine, de dragoste, de ideal sunt convențiuni și nimic mai mult. Mirbeau a dat o pagină care are mare asămănare cu cea ce avansează d. Dantec.

— „Ce trebue să cauți în viață, se întreabă Mirbeau. Fericirea! Și tu nu o poți capata de cît exercitînd corpul tău, cea ce îți va da sănătatea, și îngrămădindu-ți mai puține idei posibile în cap, căci ideile 'ți turbură liniștea, te împing la acțiuni adeseori criminale... Să nu simți eul tău, să fie un lucru nepătruns, topit în natură, cum se perde în mare o picătură de apă căzută dintr'un nor, aceasta să-ți fie ținta sforțărilor tale... E greu însă ca să poți reuși să-ți atingi ținta aceasta și e mai ușor să fabrici un Cristos, un Mahomed, un Napoleon, de cît un Nimic..."

Același lucru îl spune și Dantec. Ca să reduci rolul indivizilor la nimic, a se confunda cu întregul, a nu mai fi personalități—e poate idealul biologic... social însă, nu. Tot deauna se va găsi cineva mai sus, mai superior,mai mare, și se vor crea pururea individualități și nihilismul nu va reuși nici odată. Mirbeau dă o rețetă ca s'ajungi la nimicirea propriei tale personalități la acest nihilism individual. Iat-o:

„Vei reduce cunoștințele tale asupra funcționărei omenirei la strictul necesar: 1) Omul este o bestie rea și stupidă; 2) Justiția e o infamie; 3) Amorul o porcărie; 4) D-zeu o chimeră... Vei iubi natura; vei adora-o chiar dacă îți place, dar nu în chipul cum o fac artiștii și savanții cari au îndrăzneala imbecilă de a căuta să o exprime cu ritmuri și să o explice cu formule; vei adora-o cu o adorație de brută, cum credincioșii adoră pe D-zeu fără să-l discute". Apropierea asta de natură, confundarea în imensul ei, apropierea de viața animală, e un pas spre distrugerea tuturor convențiilor, retezarea tuturor asperităților cari deosebesc indivizii și reluarea vieței pur biologice.

Cum însă aceasta nu e posibil, cum respectul pentru legile sociale a devenit ceva reflex în noi—și Mirbeau o recunoaște—nu vom reuși nici o dată a atinge idealul de nihilism visat de el. Dar în ori ce caz ne putem apropia de mulțumirea de a fi. Și aceasta îndepărtîndu-te de oameni, apropiindu-te mai mult de dobitoace, de plante de flori, trăind viața ca și ele, viața splendidă pe care o iau de la sursele însăși ale Naturei, adică ale Frumosului. „Așa trăind fără regretele cari întristează, fără pasiunea dragostei sau banului care murdăresc, fără frămîntările intelectuale care ucid, tu vei muri ușor... Și toată omenirea ignorînd viața ta, va ignora și moartea ta... Vei fi asămuitor acelor drăguțe dobitoace din păduri, al căror schelet nici o dată nu se mai găsește, care dispar se volatilizează în nesfîrșitul lucrurilor".

Pot accepta oamenii o astfel de filosofie, pot să priceapă că relațiile între ei sunt pure convenții și că omul e singur pururia și că nici părinții, nici femea lui, nimeni nu îi sunt mai apropiați de cît natura de unde au descins toate generațiile sale și unde el însuși va dispărea? Nu cred. Omul e prea legat acestor convențiuni, „de cînd există omenirea, susține Mirbeau, s'a deformat funcțiile inteligenței, ca și ale corpului și în locul omului natural, instinctiv, aprins de viață, s'a substituit fantoșa aceasta artificială, păpușa aceasta mecanică a civilisației moderne poleită însă de ideal...ah! idealul din care se nasc bancherii, preoții, excrocii, asasinii și nenorociții..."

Dantec a găsit un precursor filosofiei sale—fiiva el mai fericit a pune într'o formulă științifică ceea ce Mirbeau a pus într'o pagină brutală de romano?

Dr. I. Duscian.

Ultime informaţii

Primul curier al nostru de mîine va fi scris de d. Lascar Antoniu şi va avea ca titlu: **Psihologie Politică** – *Cazul d-lui Mihail Cantacuzino.*

———

D. P. Poni, care se ştie că se ocupă de cîţiva ani cu importanta lucrare asupra petroleului, va da publicităţii în curînd, un studiu valoros asupra noilor hidrocarburi, descoperite de d-sa în compoziţia petrolului.

—

Reorganizarea poliţiilor.— *La ministerul de interne s'a studiat şi întocmit, în principiu, un proect pentru reorganizarea poliţiilor din ţară. Proectul suprimă diferitele clase de comisari, actualmente in vigoare, şi stabileşte o singură clasă, ca altă dată.*

Proiectul întroduce inamovibilitatea funcţionarilor poliţiei. El prevede crearea de posturi de inspectori de circumscripţie, cari vor fi şefii poliţiilor în acele capitale de judeţe, unde nu există prefecţi de poliţie.

Fiecare din aceşti inspectori va avea cîte o circomscripţie, aşa că, pe viitor, prefecţii de judeţ, cari conduc actualmente poliţiile în capitalele cari n'au alt prefect, nu vor mai avea nici un amestec în ale poliţiei.

———

Sucursala Băncei Naţionale din Iaşi a primit un ordin foarte curios în ce priveşte preschimbarea notelor băncei în piese de aur.

Potrivit acestui ordin banca nu eliberează monede de aur, de cît cînd ofertantul face dovadă pentru anume ce 'i trebueşte aceă moneda.

Se ştie eă potrivit legei, banca este datoare să preschimbe notele în aur şi dacă este adevărat că faţă cu cursul rîdicat de astă-zi, mulţi s'ar gîndi să facă abuzuri, schimbînd notele în aur, nu este mai puţin adevărat însă, că mijlocul dovezei cerut de bancă este, ilegal.

Credem dar că banca ar putea găsi un alt mijloc spre a satisface pe deoparte cerinţele publicului, iar pe de altă de a evita abuzurile.

———

In numărul de ieri al oficioasei Independenţa *a apărut, spre mirarea tuturor, o notă ameninţătoare la adresa partidului conservator, dacă acesta se va agita în chestia ţărănească.*

In legătură cu această ameninţare aflăm următoarele: ministrul de interne s'a pus în contact cu prefecţii săi şi a dat ordin acestora ca, în judeţele unde se vor agita conservatorii, prefecţii să formeze imediat comitete de ţărani, cari să se agite în contra conservatorilor.

Au mijlocul acesta, asupra căruia vom reveni, se pregăteşte, din partea guvernului, în mod evident un rezboi civil.

———

Stricîndu-se caloriferele dela institutul de anatomie, salele de curs şi disecţie neputînd fi încălzite, d-nii profesori sînt nevoiţi a ţinea cursurile în vechea universitate.

—

D. Sachelarescu revizor şcolar, face foarte dese inspecţiuni şcoalelor particulare din localitate impunîndu-le a-şi cumpara tot materialul didactic necesar, în cel mai scurt timp. Se şopteşte că acel material didactic, nu s'ar găsi de cît la o anumită librărie din Iaşi.

—

Potrivit hotărîrei ministeriale, conferinţele lunare ale institutorilor din Iaşi vor avea anul acesta loc în patru secţiuni şi anume: una la şcoala de fete din Păcurari, a doua la şcoala primară de băeţi, Adamachi, a treia la şcoala Mihail Cogălniceanu, şi a patra la Nicolina. Fie-care institutor va vorbi cîte 2 ore şi se vor ţine 2 feluri de conferinţe, una pur didactică pentru institutori şi alta publică.

—

Sorţii au desemnat astă-zi pe d, consilier G. Sturza ca să presideze birourile electorale în alegerile judeţene ale judeţului Neamţ.

Aceste alegeri vor avea loc la 16 Decembrie colegiul I la 18 al doilea şi la 20 alegerea de delegaţi pentru al treilea.

—

Birourile Camerelor.— Un consiliu de cabinet a avut loc ieri în cabinetul de la Cameră al primului ministru.

S'a convenit ca vechile birouri să fie realese cu simpla osebire ca unul din chestori d. Procopiu, să fie înlocuit prin d. Iliescu.

—

In cursul săptămânei viitoare epitropii cassei Sf. Spridon vor începe să se ocupe de bugetul pe an. viitor.

Se zice că epitropii au de gînd să facă cîte-va sporuri de salarii, dar în acelaşi timp şi cîte-va desfiinţări.

—

Am anunţat acum cît-va timp plîngerea comercianţilor din Tg. Frumos contra arendaşilor Guttman, care şi-au instalat un hambar de cereale la marginea tîrguşorului, traficînd pe săteni care vin cu cerealele de vînzare la tîrg.

D. prefect al judeţului a orînduit o anchetă, spre a vedea întru cît plîngerea comercianţilor din Tg. Frumos e întemeiată.

—

In şedinţa de eri consiliul judeţean a iertat cele 300 lei ce d. Băncilă le datora şcoalei de meserii din Bucium şi a respins cererea d-lui conductor Niculescu de a i se da o recompensă, pentru un studiu al soşelei Iaşi—Bivolari, ce 'l întocmise.

Consiliul a sporit salarul verificatorului Mihalopol, de la serviciul contabilităţei cu 10 lei.

———

Mîine are loc la camera de comerţ adunarea generală a membrilor secţiei centrale.

—

Am anunţat zilele trecute noul proect de împărţire administrativă a judeţului Iaşi, întocmit la prefectura de judeţ.

Acum aflăm că d. Gh. Kernbach a revenit asupra acestui proect, introducînd radicale schimbări.

———

Aseară consiliul de higienă al oraşului urma să se întrunească în şedinţă ordinară.

Cum nu s'a întrunit numărul suficient de membri consiliul a amînat şedinţa şi va fi din nou convocat peste cîte-va zile în şedinţă extraordinară.

———

Ancheta de la vamă.—In urma unui denunţ primit de direcţia generală a vămilor, că la vama Iaşi s'ar fi petrecînd nereguli, un inspector vamal d. Arabolu, a fost delegat să facă anchetă.

D. Arabolu s'a adresat ieri parchetului cu rugămintea să cerceteze în registrele marilor comercianţi din Iaşi, dacă intrările din registrele lor sînt conform cu acelea înregistrate în condicile vămei.

Dl. judecător de instrucţie Gr. Kesim şi d. procuror Livaditi au fost însărcinaţi să rîdice acele registre, ceea ce s'a făcut ieri.

Cercetarea registrelor se va face in cabinetul II al judelui Instructor.

———

Agenţia teatrală «Thalia» ne roagă să anunţăm că opereta franceză va representa în Iaşi, la 20 Noembre după cererea generală, frumoasa operetă a lui Lecocq, Jour et Nuit.

Aceasta în locul operetei Grand Mogol.

———

Sîmbătă seara 17 Noembrie are loc la Coloseul Regal (circul Sidoli) un mare bal familiar dat de corporaţia meseriaşilor de încălţăminte din Iaşi pentru mărirea fondului.

—

D. Aurel Zeulanu, doctor în drept de la Paris, care a fost numit suplinitor în locul d-lui Petru Missir va ţinea prelegerea de deschiderea cursului de drept internaţional privat în ziua de 20 Noembre orele 10 dim., pentru studenţii din anul al III-lea.

—

D. Florian, copist la secţia II-a a tribunalului Iaşi a obţinut un concediu de 10 zile.

—

Se vorbeşte că pe ziua de 1 Decembre se va face o mişcare printre portăreii de pe linga tribunalul Iaşi.

—

D. Ioan Golăescu licenţiat în drept, a fost permutat după a sa cerere la Vaslui in postul de copist, în locul d-lui Florian trecut la Iaşi.

—

D. Arabu, inspectorul Vămilor care de 4 zile se află în Iaşi, spre a face diferite anchete, a plecat astă-zi la Turnul Severin, unde a fost chemat telegrafic, în urma descoperirei unor grave neregularităţi la unul din serviciile acelei vămi.

—

Azi s'a judecat procesul preutului Malcoci din Tg.-Neamţ, denunţat spiritualului consistoriu de către preşedintele comisiunei interimare din Neamţ. Acuzarea a fost susţinută de d. Gh. Vîntu, defensor eclesiastic, Apararea o fost susţinută de dl. V. Oiaga, prof. la Seminarul Veniamin şi fost defensor eclesiastic.

Procesul s'a amînat pentru complectare de instrucţie.

———

D. State Alexandru a fost numit pe ziua de 15 Nov. revizor de vite la Tg.-Burdujeni, în postul vacant.

De la ministerul instrucţiunii publice s'au cerut prin adresă personale tuturor profesorilor secundari să înainteze de urgenţă în original toate actele lor, titlurile academice şi mai ales ordinele oficiale cu care au fost numiţi în învăţămînt.

Toate aceste acte vor fi trimese pe adresa personală a d-lui Spiru C. Haret.

Toată lumea profesorală se întreabă cu mirare: în ce scop cere ministerul asemenea acte? Răspunsul este: d. Spiru C. Haret vrea se vadă singur prin sine ordinele de numire în învăţămînt ale profesorilor Ardeleni.

In ura sa contra sentinţei Casaţiei, d. Haret voeşte a scotoci o situaţie admisă în mod tacit de toţi miniştrii de instrucţie.

Prevedem că se vor petrece în curînd lucruri interesante în şcoala noastră secundară, toate urmare firească a pornirei nesocotite a d-lui Haret.

———

Astă-zi după amiază, noul sub comisar al disp. V d. G. Buzdugan şi d. Colanaş, care a fost numit ofiţer de poliţie, au depus legiuitul jurămînt.

———

D. Eugen Revent, copist la serviciul administrativ, de la prefectura de judeţ, şi-a înaintat demisia pe ziua de eri.

———

D. Gh. Kernbach prefetul judeţului a plecat în interes de serviciu la Bucureşti.

———

Asociaţia generală a artiştilor din Iaşi va ţinea şedinţă Luni seara.

Se va discuta chestia conservărei tablourilor.

———

Eri a început la comandamentul corpului IV de armată examenul plutonierilor candidaţi la examenul de ofiţeri în rezervă.

Comisiunea se compune din d-nii colonel Niculescu Marin—ca preşedinte şi major Brănduş din vînători şi Petala din regimentul 13 ca membri.

—

Mîine Sîmbătă orele 7 seara va avea loc în saloanele cercului militar un prînz de gală dat de ofiţerii batalionului 4 vînători.

D-nii ofiţeri vor veni la acest prînz cu soţiile.

—

Azi, d. colonel dr. Popovici Acontz—secundat de d. dr. colonel Popovici din Roman, a început inspectarea recruţilor ce au a rămînea luaţi în armată definitiv.

—

Din Huşi.—Asară prefectul dr. N. Lupu a fost chemat telegrafic la Bucureşti de ministrul de interne, în interes de serviciu. Lumea de pe la noi pune în legătură, această urgentă chemare cu svonul ce circulă în oraşul nostru că dr. N. Lupu va fi trecut in altă slujbă administrativă. Cum se vorbeşte de persoana succesorului la prefectorat, cum şi de stăruinţele ce se pun pentru această succesiune, o parte din taberele liberale se vede sdruncinată în combinările sale.

Nu înregistrăm numele acelei persoane, de şi iscoditorii acestei candidaturi se cred indrituiţi a-l afişa, iar el a se erija în solid candidat.

———

Din iniţiativa d-lui dr. E. Iliescu medicul veterinar al judeţului s'a pus bazele în jud. nostru la o societate cooperativă.

———

In ziua de 17 Decembrie a. c. se va ţine la prefectură licitaţie pentru vînzarea pădurei bisericei Slobozia, de pe teritoriul comunei Ciurea.

———

D. Take Rojniţă inginer al Casei Sft. Spiridon a fost delegat de Epitropia Sft. Spiridon să facă o anchetă pe moşia Orăşeni, de unde s'a primit un denunţ în potriva brigadierului silvic, care ar fi săvârşit diferite neregularităţi.

D. inginer Rojniţă anchetând a constatat netemeinicia denunţului primit de epitropie.

D. Rojniţă a fost delegat să facă zilele aceste o altă anchetă pe moşia Roşcani proprietatea epitropiei.

———

Judiciare.—Astă-zi urma să se judece la secţia a II-a a Curţei importantul proces intentat cassei şcoalelor de d. N. Nanu şi d-ra Florica Muzicescu, pentru revocarea şi anularea unui legat al defunctului Anastase Başotă.

D. Ferekide care pledează în acest proces, neputînd lipsi astăzi de la Cameră, ambele părţi au cerut amînarea.

Curtea a fixat un nou termen pentru 18 Ianuarie.

— Tribunalul secţia III-a va recerceta mîine Simbătă mandatul Lottei Rubinştein, atentatoarea contra locotenentului Al. Pruncu.

— Primul proces în seziunea de Decembrie a Curţei cu Juri se va judeca în ziua de 3 Decembrie.

El priveşte pe fata Domnica V. Pletosu, de fel din Bucovina, acuzată de pruncucidere comisă în Podul-Iloaei.

S'a numit din oficiu ca apărător al acuzatei pe d. avocat I. Petrovici.

In ziua de 4 Dechem. Curtea va judeca procesul lui Anton Tănasă, fost jandarm rural, acuzat că cu ocazia unui interogator ce l'a luat în com. Păuşeşti săteanului Gh. Sticlariu a maltratat astfel pe acesta, în cît după 2 săptămîni a încetat din viaţă, fapt întîmplat în ziua de 14 Fev. 1907.

Acuzatnl va fi asistat de avocaţii Triandafil si Lascar Tărăbuţă.

———

Astă noapte nişte trecători au găsit pe strada Strîmbă un copilaş de sex femenin, de curînd născut şi cu un bileţel la git pe care era scris: „botezată cu numele de Maria“.

Micuţa abandonată a fost dusă la institutul Gregorian.

———

In judeţul nostru s'au înfiinţat 8 sate noi.

La cîte-va din ele li s'au dat deja denumirile.

———

Revizoratul şcolar al judeţului a întocmit o statistică a bibliotecelor rurale existente în judeţul nostru, statistică care va fi înaintată ministerului Cultelor şi instrucţiunei publice.

———

Am spus eri că prin noul budget al judeţului, postul de intendent al palatului administrativ, se desfiinţează.

Consiliul judeţean în urma cererei d-lui Dimitriu, care ocupă acest post de 34 ani, a hotărît reintegrarea în budget a postului desfiinţat.

———

D. căpitan Aslan a fost numit comandantul escadronului 5 din regimentul 7 calaraşi.

———

D. căpitan Scorţescu a reuşit, singurul din Iaşi, la examenul de maior.

—

Direcţiunea şcoalei de Bele-Arte, face cunoscut tuturor celor ce vor executa vre o copie din lucrările pinacotecei, că li se impune să o execute cu totul conştiincios şi să semneze numai de cît numele maistrului după care copiază, altfel vor fi opriţi de a scoate copii.

—

Ministerul Cultelor şi Instrucţiei publice a decis ca bursa pe lunile Iunie, August şi Septembrie din fondul Gh. Şiller, bursă retrasă elevului C. Bacalu, să fie distribuită elevilor saraci şi meritoşi de la şcoala de Belle Arte.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

INTRUNIREA MAJORITĂŢILOR

Bucureşti 16 Noembrie

Bucureşti.—Aseară a avut loc întrunirea majorităţilor parlamentare. Au asistat toţi miniştrii şi mai toţi representanţii liberali din parlement. A presidat d. Stroe Beloescu.

D. *Sturza* a început prin a face apel la unire la susţinerea necondiţionată a guvernului.

„M'aţi ascultat până acuma de şi n'am făcut uz de dreptul meu de şef, căci ascultarea voastră rezultă din faptul că aţi avut încredere în conducerea mea. De astă-dată sunt decis însă să fac uz şi de dreptul meu de şef de guvern şi de partid şi să vă cer o supunere oarbă către generalul vostru, care sunt eu, şi o disciplină de fer, întocmai cum era aceia care domnea în rîndurile legiunilor romane. Şi să fiţi încredinţaţi că nu vă voiu cere concursul de cît pentru o faptă bună, poate cea din urmă care mii dat s'o mai fac“.

Se produce o tăcere mare după care ia cuvîntul d. *Pherechide*, care spune că tăcerea aceasta trebuie interpretată ca o asigurare că majoritătile vor fi strîns unite în jurul primului ministru şi vor asculta de apelul şefului.

D. *V. Sassu*, deputat al colegiului III de Vaslui, spune că generaţia actuală are datoria de a întări şi complecta opera generaţiei trecute. Dar toate reformele propuse nu vor însemna definitiva complectare de cît atunci cînd dreptul lor va ü lărgit şi vocea ţaranilor va putea să se impue. Şi conservatorii şi liberalii ar trage foloase de pe urma acestei lărgiri de vot, căci luptele s'ar da atunci pe tema ideilor, iar administraţia ar scapa de influenţa politicianilor.

D. *D. Sturza* spune că d-sa îşi limitează rolul la reformele pe care le-a propus. Dacă cele cerute de d. Sassu se vor impune cu adevărat, atunci alţii, după mine le vor realiza.

D, *Stoicescu* spune că reformele propuse de guvern vor fi susţinute, dar că şi guvernul trebue să ţie samă de detalii şi mai cu samă să nu stînjenească prea mult drepturile proprietăţei.

O voce. Astea 's bune pentru societatea agrară!

D. Stoicescu, continuînd se pronunţă pentru lărgirea dreptului de vot reclamat de d. Sassu.

D. Sturdza ia din nou cuvîntul şi vorbeşte cu o hotărîre şi pornire aproape necunoscută la d-sa.

„Să nu mă consideraţi pe mine drept un bătrîn gîrbovit şi spălăcit. Sunt hotărît şi eu să strîng şurubul, după ce atîta amar de vreme aţi strîns şurubul conştiinţei mele“.

Apropo de certurile de astăzi d-sa povesteşte un episod din timpul Divanului Ad-hoc. Discuţia era în toiul ei în acest Divan şi d. D. Sturza lua note. De odată izbucni o ceartă groaznică între M. Kogălniceanu şi D. Sturza. D. Sturza a refuzat să eie note pînă cînd lucrurile nu s'au liniştit şi cei doi combatanţi s'au împăcat şi au găsit formula de înţelegere.

Continuînd d. Sturza spune că nu este vremea certurilor şi a apetiturilor de remaniare ministerială. Aceia care nu sunt cu noi, nu sunt naţionalf liberali şi n'au ce căuta în mijlocul nostru.

D. *Ionel Brătianu* zice că e atît de convins de necesitatea reformelor propuse, în cît este decis să treacă peste ori ce piedici, indiferent dacă ele or veni de la unii liberali, sau de la conservatori. „Să dă o luptă mare, cele două partide să află faţă în faţă intocmai ca nişte armate duşmane. Orice act de slăbiciune constitue o dezertare de la datorie“.

D. *Al. Constantinescu* asigură în numele Senatului pe guvern de tot concursul pentru realizarea reformelor.

D. *Costescu-Comăneanu* protestează în contra agitaţiei întreprinsă de marii proprietari conservatori, iar d. *Poenaru-Bordea* asigură în numele marilor proprietari liberali concursul lor pentru ameliorarea stării ţărănimei.

D. *C. Cernescu*, reprezentantul colegiului III, de Teleorman, cere ca reformele să aibă un caracter cît mai larg posibil: „prin tunuri aţ dat unora liniştea momentului astă primavară; se impune acum să daţi liniştea sufletului prin o legiuire cu adevărat democratică şi ceia-ce nu veţi voi să faceţi de bună voe, să fiţi siguri că veţi face de nevoie.

D. *dr. Rîmniceanu* protestează contra cuvintelor ameninţătoare ale d-lui Cernescu, care înaintea ţaranului ar putea să capete o însemnare şi mai anarhică decît aceia care o au în realitate.

D. *Brătianu* spune ca vremurile acestea de muncă nu permit modificări în alcătuirea birourilor corpurilor Legiuitoare şi de aceia propune realegerea acelor birouri.

D. *Pherekide* citeşte o scrisoare ce i-o adresează d. *Gh. Panu prin care d-sa roagă să nu mai fie reales vice-preşedinte al Camerei, întru cît ocupaţiile nu-i permit să mai ocupe această demnitate.*

Intrunirea ia sfîrşit cu hotărîre că dacă d. Panu va persista, să fie ales în locul său d. Cociaş de la Brăila.

CAMERA

Bucureşti. Iau parte la şedinţă 130 domni deputaţi. Pe banca ministerială d-nii D. Sturza, E. Costinescu şi Stelian.

Se procede la alegerea biuroului. D. M. Ferechide este reales prezident cu 97 voturi, fiind şi 10 albe. Realesul mulţumeşte Camerei.

Inainte de a se procede la alegerea vice-preşedinţilor, d. Brătianu face mari insistenţe pe lângă d-l Panu, ca să admită să fie reales vice-preşedinte.

D. Brătianu nereuşind, primul ministru intervine pe lîngă d. Panu şi se crede că-l va convinge, Cu siguranţă că se vor realege toţi vechii vice-preşedinţi, secretarii şi chestorii din sesiunea trecută.

LOTERIA

Astăzi a urmat tragerea Loteriei a VI a Regatului Romîn, a cîştigat

3000 „ No. 37209.
2000 fei No. 43823, 52558.
1000 „ No. 8982, 55015, 12523, 54170, 55664, 27453, 53162. 54048, 535, 56667, 55026, 7765. 53000.
500: „ No. 59582, 11491, 46424, 16047, 55151, 59492, 436 4 50592, 18685, 56786, 47273. 38535, 8099, 47261, 44153, 17269, 23187, 20771, 14192, 23383. 58066, 55810, 46666, 47664, 14026, 34720, 2274, 11424, 13355, 20744, 13562, 26588, 25774, 55729, 2942, 19839,
200 „37800, 37036, 38593, 40281, 43197, 44321, 45063, 46077, 47300, 48088 48002, 45903, 50279, 50045, 51010. 52008, 53612, 54097; 56190, 57002, 58506, 59942, 54315, 59958, 58385, 57443.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asiguracții din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* **Pharmacii**

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2er, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. [illegible] 4

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi sal:n 3'4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0 20
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Album de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienția de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Ĭă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butuiă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATĬ KONYA.**

PONDOIR

DEPOSIT

Prix..... 6 fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0 f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diama[illegible] & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 296 Duminică 18 Noembre 1907

Psichologie Politică

— Cazul D-lui Mihail G. Cantacuzino —

E un luminos şi eloquent exemplu de psichologie politică, cazul d-lui Mihail G. Cantacuzino. E o stare sufletească latentă, din care se pot trage adînci învăţăminte, care sălăşluеşte în gîndirea unora dintre reprezentanţii plutocraţiei conservatoare. Din fericire, nu sunt mulţi la număr aceşti urmaşi ai unei mentalităţi politice cu desăvîrşire retrograde şi dăunătoare puterei şi unităţei partidului conservator. Afară de aceia cari au moştenit averi de la părinţi, sau de aceia cari au devenit bogaţi prin averile matrimoniale,—şi unii şi alţii cari s'au trezit mari proprietari fără să muncească,— încolo tot ce reprezintă munca personală, cultură şi inteligenţă în partidul conservator, nu poate privi de cît cu o suverană revoltă şi cu un enorm dispreţ, încercările unei infime minorităţi, care caută să pună stăpînire esclusivă asupra partidului conservator.

E o cestiune veche, pe cari noi am desbătut'o adese ori în coloanele acestui ziar, încercarea ocultă şi lipsită de lealitate a unor maestri intriganţi, cari caută prin toate mijloacele să dezorganizeze partidul conservator, prin înlăturarea elementelor de valoare cari le stau în cale şi cari le întunecă prin strălucirea lor, falşa lor strălucire.

Şi d. Mihail G. Cantacuzino, care pînă acuma avea cel puţin cumpănirea şi prudenţa politică, a căzut şi d-sa de data astă în mrejele acestei asociaţiuni oculte a partidului conservator.

De aci interviewul, de aci scrisoarea d-sale din ultimul timp, cari au produs o adevărată stupefacţiune în rîndurile acelora cari'i cunoşteau senina d-sale judecată. Din nefericire, puterea obiceiului ereditar, a triumfat asupra bunelor sale porniri. Interviewul şi scrisoarea i-au demascat sentimentele sale de falşă dragoste şi admiraţiune către idolul de odinioară.

De altfel procesul acesta de repetate încercări de a produce o sciziune în partidul conservator, durează de mult timp. Incercat întâi prin deplasatul tuast al d-lui Rachtivan de la Brăila, el s'a continuat prin toate mijloacele şi sub toate formele, de d. Grigore G. Cantacuzino, iar acum, după fuziune, de micul şef ocult al acestei asociaţiuni de intrigi şi dezbinare. D. Rachtivan, fost secretar general, a trebuit să plece sau să se plece. Şi a plecat. Aşa vor pleca şi alţii la rîndul lor.

Şi în definitiv care este scopul acestor lupte neleale şi dăunătoare partidului conservator? Acela de a înlătura influenţa covîrşitoare ce o are în partid d. Take Ionescu, această ilustraţiune a partidului conservator, această personalitate politică strălucitoare, neobosit, veşnic gata de luptă şi veşnic răspunzînd cu surisul pe buze, tuturor svîrcolirilor acelora cari, pitici cum sunt, vor să doboare un gigant!

Astăzi, cînd avem un şef de forţa şi strălucirea intelectuală a d-lui P. P. Carp, asemenea manifestări bolnave de ură şi invidie în contra unei personalităţi ca d. Take Ionescu, ar fi trebuit să dispară.

Au fost vremuri mai fericite pentru partidul conservator, cînd elemente de valoare, fruntaşi politici de-ai partidului, abundau. Ilustraţii politice ca Lascar Catargiu, Alex. Lahovary, Manolache Costache, Vasile Boerescu, Costa-Foru, au dispărut, iar azi partidul conservator posedă un număr mai restrîns de asemenea valori, de asemenea stele de prima mărime. Şi a mai încerca, în aceste momente de criză morală şi în lipsă de numeroase intelectualităţi politice puternice, să subminezi personalităţi ca d. Take Ionescu, e şi o imprudenţă şi o muncă zadarnică.

*
* *

Dar să revin la d. Mihail G. Cantacuzino. D-sa, atît în interviewul său cît şi în scrisoarea sa complimentară, după ce arată că a avut pentru d. Take Ionescu nu numai o entuziastă admiraţiune ci şi o adîncă şi sinceră dragoste, spune că acuma nu mai poate avea aceste sentimente, de oare ce d. Take Ionescu „introduce desbinarea pe unde poate"!

Oare aşa să fie? Cu toate provocările la care a fost veşnic expus din partea amicilor d-lui Cantacuzino, începînd cu tuastul de la Brăila, şi pănă azi, oare d. Take Ionescu, sau presa sa, a răspuns prin ceva provocator? Singură *Opinia*, care însă nu poate angaja pe d. Take Ionescu, a căutat să scoată masca acelora cari voiau să pescuiască în apă tulbure. Din contra, d. Take Ionescu a tăcut şi a continuat opera sa de întărire şi înălţare a partidului conservator. Unii au imputat chiar d-lui Take Ionescu că prea permite tuturor nevolnicilor să'şi ia aere de cuceritori. Dar d. Take Ionescu, ca un adevarat om de stat, a tăcut, sau cel mult a surîs de mila ce'i inspira ponegritorii săi. Căci apa trece, pietrele rămîn.

Dar să vin la cazul de la Ialomiţa, de la care a pornit eşirea intempestivă a d-lui Mihail G. Cantacuzino. Mai întâi de toate de ce d. Mihail Cantacuzino ar avea la Calaraşi mai multe drepturi de cît d. Take Ionescu? Oare un barbat politic de talia d-lui Take Ionescu, care joacă un rol preponderant în politica ţărei de mai bine de un sfert de veac, n'ar avea drepturi mai multe decît tînărul soldat conservator ca d. Mihail G. Cantacuzino, intrat abea de optnouă ani în viaţa politică a partidului conservator? Cum? Toate aceste calităţi de fruntaş strălucit al partidului şi om de stat consumat, nu pot echivala drepturile cari rezultă din proprietatea unei moşii dobîndite şi aceia de la părinţi şi pe care întîmplător o ai în judeţul Ialomiţa? Dar însăşi împrejurarea înfiinţărei acelei bănci la Calaraşi, a fost un prilej pentru d. Mihail G. Cantacuzino de a provoca d-sa şi nu alţii o desbinare în partidul conservator de acolo. Căci ce a însemnat alt ceva, eliminarea a o mulţime de partizani devotaţi d-lui Take Ionescu sau amicilor acestuia? Şi atunci cînd aceştia s'au adresat d-lui Take Ionescu, aţi fi dorit poate ca d-sa să nu le dea o mînă de ajutor? Dar cine a fost provocatorul desbinărei? Şi în loc ca d. Cantacuzino, bazat pe admiraţie entuziastă şi dragostea adîncă şi sinceră ce pretinde că a avut pentru d. Take Ionescu, să caute o îndulcire a relaţiunilor locale, în interesul unităţei şi armoniei partidului, d-sa provoacă interviewuri deplasate!

E timpul să termin, exprimînd o dorinţă în acelaş timp. In tot-de-auna intrigile au avut de efect slăbirea şi dezorganizarea partidelor politice, iar încercările acelora cari au crezut că prin intrigi pot ajunge la scopul lor, au rămas în tot-deauna zadarnice. Celebra maximă „*dividè et impera*" a dat de mult faliment în politică. Azi, cînd duşmanul comun, voeşte să revoluţioneze întreaga alcătuire socială a ţărei, ar trebui ca strînşi legaţi şi cu puteri unite în jurul şefului şi fruntaşilor, să dăm lupta decisivă.

Nu'i mai puţin adevărat însă, că neaşteptatul caz al d-lui Mihail G. Cantacuzino, cu intempestiva sa eşire în contra d-lui Take Ionescu, constitue un crîmpei de psichologie politică din care cel dintâi care va trage o concluzie folositoare, suntem siguri că va fi tot d. Cantacuzino.

Lascar Antoniu

Consfătuirea majorităţilor

Se pare că trăim în plină eră de operetă!

După aflarea conţinutului mesajului, care păstrează o foarte delicată discreţiune în ce priveşte chestia agrară, s'a făcut o consfătuire a majorităţilor şi s'a crezut că acolo macar, se va înlătura delicata discreţie şi că guvernul va spune ce gînduri şi ce proiecte are.

Guvernul, însă, a mers şi mai departe cu discreţia: n'a mai vorbit de loc despre cele agrare.

D. Sturza a tratat majorităţile de legiuni romane şi pe el s'a făcut general al acelor legiuni. A declarat că va strînge şurubul autorităţei sale, precum alţii au strîns şurubul conştiinţei sale.

Atît au aflat majorităţile în... chestia agrară! Au aflat dar şi mai puţin ca din discretul Mesaj, aşa că mandatarii naţiunei ştiu doar că sunt „legiuni", ştiu că generalul lor, cu conştiinţa şurubată, ie d. Sturza, dar habar n'au ce trebue să facă şi ce legi vor fi chemaţi să voteze.

Aceasta ie operetă în toată forma! O operètă, carè, pînd la urmă, va trebui să degenereze în alt gen, căci aşa cum s'au pornit lucrurile, ori guvernul n'are nimic pregătit, ori consideră „legiunele" de marfă proastă.

Se aşteaptă ţara—şi cu tot dreptul—ca Mesajul să fie, în primul loc, o repetare a Manifestului din Martie. Indiferent dacă, în sesiunea curentă, va fi cu putinţă sau nu, ca toate punctele cuprinsè în acel Manifest, să fie tradusè în fapt—ele ar fi trebuit să fie enumerate în cuvîntul regal, căci în numelè M. S. Regelui a fost dat Manifestul.

Acest fapt, demn şi logic, n'a avut loc.

De ce n'a explicat guvernul cauzele acestei omiteri, care îngrijoreşte ţara?

Ar fi putut, ar fi trebuit s'o facă deputaţilor şi senatorilor, cari se aşteptau la asemenea esplicaţie, iar nu la acea tragi-comică auto-biografie ce şi-a făcut'o d. Sturza, în mod foarte deslusit: de la lucrările divanului ad-hoc şi pînă în momentul în care şuruburi au fost puse conştiinţei d-sale!

A descris cîndva, un scriitor german, spiritul unui nenorocit, condamnat la moarte, în momentul în care era dus la spînzurătoare.

Cam acelaşi spirit se degajează şi din „discursul" de ieri seara, al d-lui general al legiunelor de mameluci.

Dar chestia ţarănească—ea, sărmana, a ajuns o proastă operetă!

Mesajul şi manifestul

In jurul mesajului regal presa a făcut cuvenitele rezerve şi tălmăciri.

Se cuvine a ne opri şi noi asupra-i.

Tonul mesajului este mai mult *constatator*, de cît *făgăduitor*. Din lectura lui pare că sîntem la o încheiere de activitate politică, la o vidare de roluri în materie de legiferare.

Intăi mesajul atinge următoarele chestiuni de politică externă: *Intrevederea cu Impăratul Franz-Ioseph, vizita marelui Duce Wladimir cu soţia, vizita prinţului Bulgariei; misiunea Regelui la Constantinopol* (15 rînduri).

In aceiaşi ordine de idei vorbeşte de *conferinţa de la Haga* şi urmările ei în vidarea diferendelor internaţionale; *arbitrajul facultativ* (14 rînduri).

Continuînd aminteşte *convenţia de pescărie* încheiată cu Rusia, *convenţia comercială şi consulară cu Turcia; convenţiune comercială cu Bulgaria* şi pentru *regularea fruntariei Dunărene.* (8 rînduri).

In total 37 rînduri consacrate politicei externe.

Ce s'a făcut cu politica internă? S'a eterat? S'a scăzut importanţa ei? Pericolul a trecut? Nu! Mesajul vorbeşte şi de dînsa, dar stărue asupra celor ce s'a făcut ca uşurări de măsuri fiscale — bine înţeles aceasta în primele zile a venirei la putere cu camerele conservatoare.

Şi anume: *desfiinţarea taxei pe decalitru de vin; desfiinţarea taxei pentru asigurarea contra foametei, egalarea în impunerea la impositul fonciar a proprietăţei mici cu cea mare.* (13 rînduri). Tot ca constatare de trecut e şi pasajul cu referinţă la *progresul marinei militare* (10 rînduri).

Dacă mai punem la socoteală partea din mesaj, care cuprinde de *politeţă şi salutul capului Statului către aleşii naţiunei*, care ocupă iarăşi un loc însemnat (29 rînduri), şi în care suveranul constată: *mulţumirea că se vede încunjurat de parlament, urare de unire* spre a se asigura ţării fericirea, *spiritul împăciuitor* al partidelor, *apelul la abnegare*, şi *ruga spre cer* pentru sporul la muncă, etc. etc. scoatem un total de 37 rînduri consacrate politicei externe; 23 rînduri constatării trecutului, 29 rînduri politeţa mesajului, deci un total de 89 rînduri pentru lucruri cari nu privesc activitatea parlamentului chemat a legifera.

Ce rămâne dar ca program de lucru, ca materie legislativă? Foarte puţin. Şi acest puţin îl dă într'o atmosferă, care e departe de a fi pe placul guvernului, nici în felul lui de a se purta şi legifera.

Intăiu, mesagiul face teoria *armoniei claselor sociale*, care e departe de a fi tema favorită a guvernului actual. Tonul care a dominat 3 săptămâni în discuţiile din comisia parlamentară numai pe struna armonizării claselor, n'a fost cîntat. Lupta de clase; expropierea forţată, servitutea permanentizată, siluirea libertăţii individului, siluirea comerţului, iată nota dominantă din buchetul de legi liberale.

Unele proiecte au stârnit pe proprietari, altele au stârnit pe crâşmari, altele vor stârni pe orăşeni, altele pe săteni. Tot stârniri, ciocniri de interese, încălcări şi nesocotiri de drepturi, nicăiri. nu s'a văzut trecut principiul armonizării. Iată cum începe Vodă: „*Proprietatea mare şi ţărănimea* sînt păturile sociale pe care se razămă mai ales buna stare şi progresul oricărui stat..."

Pare că liberalii—mai ales stânga liberală—şi-au făcut un credo în a zice: „ţărănimea şi proprietatea mare... care după ei e a cincia roată la căruţă, gata de a o descioacăla la cel întâiu prilej.

Tot pentru această proprietate mare, pentru care liberalii cântă pe un ton aşa de combativ, Regele—depăşind chiar litera manifestului din 13 Martie—făgăduеşte a da despăgubiri. In total pentru proprietatea mare mesagiul stărue în 2 locuri, şi apasă asupra a două lucruri: *armonizarea intereselor* şi *despăgubirele*, amândouă displăcute liberalilor. Intăiu ei ca doctrină sînt pentru lupta de clase, nu pentru armonizare de clase; ei concep statul anarhii, revoluţionar, incendiar iar despăgubirele le-au luat în uşor ca reclamă electorală la Brăila, iar nici de cum ca măsură de guvern, ba au considerat cerinţa dreaptă a celor sărăciţi ca untdelemn de turnat pe focul revoluţiei. Regele în 12 rânduri se ocupă numai de proprietatea mare.

101 rânduri—*una sută unul* —şi încă nu cetim ce va face actualul parlament.

Pentru sporirea şi rodnica lui activitate mesagiul i-a consacrat 13 rânduri—ziceţi *trei-spre-zece*!! din care 8 rânduri consacrate celor 2 legi: *tocmèlile agricole* şi *cassa rurală*; şi 5 rânduri pentru reforma învăţământului rural practic cu tendinţi agricole.

Cinci rânduri pentru bietul domn Haret!

Atâta şi nimic mai mult.

Gh. Ghibănescu.

OAMENI ŞI LUCRURI

INTRE DOUE IUBIRI

Despre moartea prin sinucidere a cîntăreţului german Bertram au vorbit toate ziarele din lume, ca de un eveniment important şi rar. Iată acum şi scrisoarea pe care a lasat'o unui frate al său vitreg, scrisă cu opt zile înainte de sinucidere:

„...A trecut mai bine de jumătate de an de cît soţia mea adorată mi-a fost smulsă de moarte şi în loc ca durerea mea să scadă ea a devenit tot mai sălbatecă. Lotta mi-e dragă—dacă e cu putinţă aceasta—mai mult de cît îmi era dragă odinioară. Ce jale umple sufletul meu—nu se poate arata prin cuvinte; o iubesc la nebunie şi simt că dorul de ea mă va împinge către un pas pe care nu-l voiu putea regreta. Nu mai am ce căuta pe pămînt, norocul meu s'a stins! Te rog numai, dacă actul se îndeplineşte, îngrijeşte să fiu transportat în Holanda şi aşezat lîngă dînsa; groapa din vecinătatea ei am cumpărat'o Vei găsi banii de cheltuială în buzunarul sting al vestei mele. In acelaşi timp mai rog să mi se deschidă arterele mîinilor după moarte, căci eu n'am frică de moarte, dar mă tem de o îngropare de viu. Nu-mi refuza această mare rugăminte, căci n'o să-ţi dau pace pe urmă nici în mormînt Mult m'am luptat cu mine, dar femeea mea îmi e mai scumpă decît arte, decît tot ce-mi poate da lumea. Rămîi cu bine, iar eu mă las în nădejdea ta. Pînă'n opt zile ori voiu birui simţirea, ori nu mai sunt".

Dacă liniile aceste vertheriane—pînă şi numele eroinei e identic, Lotta—ar fi fost scrise de un poet, fie el chiar Goethe însuşi, nu ne-ar fi impresionat atît de adînc. Dar adevărul şi sinceritatea lor au fost dovedite de astă dată prin cel mai suprem act de disperare: nenorocitul cîntăreţ s'a strangulat, iar dorinţele postume îi s'au îndeplinit întocmai.

Literatura a cristalizat legenda cîntăreţilor în cu totul alte culori. Figurile acestora sunt sinteze de frivolitate, de uşurinţă, iubirile lor sunt clipe efemere, uitări repezi urmînd capriciilor zburătoare: simţirile lor sunt numai cîte o fluturare zglobie de pe o floare pe alta; în preajma lor dragostea e umilită, nesigură, plină de toane, de lăcrămi, şi de aventuri, dar nici odată de legături trainice. de simţiri adînci, de ideal şi de credinţă. Şi cum ar fi altfel, cînd în lumea modernă cîntăreţul e un erou purtat din triumf în triumf, din aplauze în aplauze; cînd în calea lui toate inimile de femei bat cu emoţie, toate privirile plîng înduioşate; toate iubirile se prostern şi roagă, toate excesele sunt îngăduite, toate plăcerile se oferă, toate ispitele se strîng şi-l chiamă...

Şi iată un cîntăreţ, frumos, tînăr, cu renume şi cu izbînzi, dînd pe neaşteptate o atare pildă de credinţă şi statornicie, proclamînd în faţa lumei uimite, că nu poate supravieţui unei iubiri legitime, unei femei — foastă cîntăreaţă şi ea — care a avut nenorocirea să se înnece într'o călătorie artistică. Găsit-a pînă astăzi un rumancier o astfel de întîmplare? Scris-a cineva o atare pagină? Ar fi fost obiectul batjocurei şi n'ar fi fost luat în seamă: un neurastenic! nu un erou... Bertram însă a scris această pagină de roman cu sîngele său şi odată cu el a murit o legendă, acea a cîntăreţului frivol, care *nu poate* cunoaşte fericirea casnică şi iubirea legiuită — în afară şi mai presus de artă

Rodion

Note sociologice

Sociologia e o ştiinţă? Ce e o societate? Cum concepe Herbert Spencer sociologia? Diferitele tipuri sociale.

Intrebuinţăm zilnic cuvintele sociologie, fapte sociale, concepţii sociologice şi totuşi înţelesul lor e cu totul diferit de acela pe care îl dăm. Cuvântul sociologie a fost încetăţenit în ştiinţă de August Comte care în clasificarea făcută ştiinţelor pune şi sociologia ca ştiinţă a fenomenelor sociale.

Ea studiază organisarea şi evoluţia societăţilor omeneşti. Ştiinţa nouă, sociologia, n'are un substrat specific ei, ci trebue să se bazeze pe tot ce îi poate fi de folos, ea s'adresează economiei politice, istoriei, jurisprudenţei, psihologiei. Faptul acesta de a se bizui pe un cîmp aşa de vast spre a putea fi—a făcut: să fie deconsiderată şi unii chiar ca dl. Blok îi neagă chiar dreptul de a fi o ştiinţă. Dacă unei ştiinţi îi trebueşte un substrat personal ca să fie o ştiinţă atunci foarte puţine ştiinţe ar putea să se făleasca cu acest titlu. Fiind nevoită a îmbrăţişa un şir nesfîrşit de chestiuni, a studia atâtea fapte complexe ce se petrec în masa socială, şi care întretăindu-se alcătuesc şesătura socială—se înţelege că sociologia are şi nevoie de a se adresa altor ştiinţi auxiliare spre a fi. Acest fapt nu o deconsideră şi o face tot aşa de bine stătătoare ca şi oricare altă ştiinţă.

Sociologia e ştiinţa societăţei! Ce este societatea?—iată întrebarea care ni se pune ca consecinţa constatărei anterioare. Pentru mulţi societatea are un înţeles ne drept: şi vedem numindu-se toate grupările comerciale, industriale, literare, societăţi, pe când în fond ele nu sunt de cât reuniri; societatea în înţelesul sociologic e o grupare durabilă de oameni care îşi exercită toată activitatea în comun conduşi de aceleaşi principii şi legaţi prin aceleaşi sentimente.

Societatea, e un organism ce are viaţă; e o fiinţă cu aspiraţii, cu tendinţe, cu scopuri şi binele ei este binele general, binele tuturor celor ce o alcătuesc şi care cu toţii sunt legaţi între ei prin cimentul intereselor şi sentimentelor celor mai variate şi mai durabile. In acest tot ce trăeşte îşi găseşte sociologul câmpul observaţiei; de aci culege el observaţie cu observaţie, ajunge la sisteme, la legi pe care înmănunchindu-le alcătueşte coroana ştiinţelor pozitive „ştiinţa sociologiei"—Dacă Comte este inventatorul numelui „sociologie", acel ce admiţând acelaş nume ridică cu adevărat sociologia la rangul de ştiinţă, este marele gânditor englez H. Spencer.

Principiul evoluţiei, ideea progresului, constatarea că totul pe lume se mişcă către complex, către perfecţiune, către compus din simplu ce era la început, acest principiu verificat de Spencer şi prin ajutorul lui după ce explică formaţia lumilor, a pămîntului cu tot ce e pe el, piante şi animale, îl aplică şi la societăţile omeneşti studiind în principii de sociologie prin o bogăţie de exemple-caracteristică-verificarea aceluiaşi principiu arătînd formarea societăţilor omeneşti, fasele prin care a trecut pînă în present şi tendinţele in viitor. Principiul evoluţiei, pe care se înalţă tot sistemul filosofic al marelui filosof, îl aplică şi la societăţile omeneşti încît în senz spencerian avem a face în sociológie cu evoluţia socială.

Dacă e aşa şi dacă societatea e un agregat, cum ziceam o grupare naţională

durabilă, apoi acest agregat pînă să ajungă la complexul de astăzi, acest agregat a trebuit să pornească dela starea de disparaţie şi difusiunea cea mai complectă, şi numai prin trecerea vremei conform principiului evoluţiei, dela desagregat, dela difus s'a făcut trecerea pe nesimţite la compus, la agregat, iar progresul continuîndu-şi opera a adus societăţile omeneşti la starea de azi împingîndu-le mereu către bine şi perfecţie.

Indivizii care alcătuiau bună oară societăţile primitive nu se deosebeau mult de selbatecii de azi din Africa şi Australia. Aparatul lor mintal era astfel că le era piedică la a'şi făuri explicări, mintea nu-i ajuta a înlătura piedicile ce stăvileau calea progresului. Primind concluziile ce li se impuneau, cădeau din eroare în eroare, ajungeau la sisteme de erori, şi ca probă avem întregul aparat de culturi şi rituri remas nouă ca o caracterizare a primelor societăţi omeneşti. De acea umanităţei primitive i-a trebuit un timp înzecit mai mare ca timpurilor nóstre spre a înainta un pas pe calea progresului. Modul de purtare al omului primitiv e hotărît pe deoparte de sentimentele cu care priveşte pe cei ce-l înconjoară; iar pe de alta de sentimentele cu care priveşte pe cei ce au murit. Iată 2 ordine de factori sociali: frica de cei vii va fi origina instituţiilor politice; iar frica de cei morţi devine origina autorităţei religioase. Sentimentul fricei împinge primele agregate sociale omogene spre eterogenitate. Prima deferenţiare va fi acea a guvernaţilor şi guvernanţilor, mai tîrziu se va forma clasa intermediară ce să dedă industriei şi comerţului, cu alte cuvinte la început hoarde rătăcitoare, mai apoi le găsim alcătuite din 2 clase, şefii conducători în răsboae şi restul oastea supusă şefilor, cu timpul între ele apare clasa celor ce se ocupă cu procurarea alimentelor şi îndestularea cu ele a celor ce au nevoe de ele — adică comercianţii.

Din acest punct de vedere organismul social se poate asemăna perfect cu organismul individual. Aşa unele animale inferioare ca hydra, dau naştere la altele prin înmugurire, după cum un trib dă naştere altuia îndată ce gelozia, certele etc. îau locul bunei înţelegeri. Ori mai bine un aft exemplu: se ştie că într'o celulă fecundată omenească, agregatul de celule din care animalul trebue să iasă, dă naştere unui înveliş periferic ce se va împărţi mai tîrziu în două învelişuri: unul interior numit endoderm şi altul exterior numit ectoderm sau seroasă; din primul vor eşi mai tîrziu organele digestive şi respiratorii; din cel de al doilea va eşi sistemul nervos central şi epiderma. O primă diferenţiare la fel vedem şi la societăţile primitive omeneşti: clasa stăpînilor şi a sclavilor, a nobililor şi a supuşilor. Şi după cum între endodermul şi ectodermul de care fu vorba se formează cu vremea un alt înveliş de unde vor eşi vasele de sînge tot astfel şi la societăţile omeneşti apare cu timpul clasa intermediară amintită—acea a industriaşilor şi comercianţilor. Aceasta e vestita asemanare pe care Spencer o face între organismele individuale şi organismele sociale, dar care dusă la exces poate fi contestabilă—totuşi resistă cu succes cînd e vorba ca din ea să se determine exsistenţa în ori ce organism social—ca şi în unul individual—a celor trei sisteme ale exsistenţei: alimentar, distributiv şi regulator corespunzătoare sistemelor fisiologice nutritiv, vascular şi nervos. Şi cum aceste sisteme pot exista în diferite proporţii—după cum cutare sistem e mai în vază la cutare ori cutare societate fie din pricina modului de viaţă, fie a caracterului particular al rasei, fie în fine după modul de viaţă—de aci vom avea diferite tipuri sociale.

Aşa, aproape toate societăţile la începutul existenţei lor îşi îndreaptă şi desvoltă forţele în vederea atacului şi apărarei în potriva societăţilor înconjurătoare—aci predomină sistemul regulator—avem a face cu *tipul militar*, care e o concentrare absolută a puterei în mînele unuia singur şeful politic şi religios căruia i se supune totul şi cu toţii, care regulamentează totul şi porunceşte la toţi. Teoria ce rezumă trăsăturele esenţiale acestui tip social şi pe care un sentiment puternic tinde a-l întări e aceia că: indivizii trăesc pentru stat, iar nu statul pentru indivizi. Interesul individului e neglijat iar singura virtute e supunerea oarbă suveranului. Desavantajul că evoluţia e ţinută pe loc şi progresul stagnează căci reglementarea impusă elementelor sociale scade posibilitatea schimbărei spre bine, a făcut ca pe 'ncetul tipul militar să se plece şi să se facă loc tipului social industrial.

Acest sistem social e caracterizat prin trăsături cu totul opuse tipului social de care fu vorba. Emanamente pacific, autoritatea şefilor e slabă sau de loc—mai mult chiar la populaţiile selbatice la care societăţile presintă acest tip, se observă primele trăsături ale unui guvernămînt ce tinde spre democraţie şi representanţă. Aci numai e erarhia riguroasă sacerdotală, nu mai e dogma uniformă ce apasă constiinţele. Dreptul liberului examen e puţin cîte puţin recunoscut—fiecare făurindu-şi credinţa după propria-i judecată. Piedicele comerţului şi industriei fiind înlăturate, iniţiativa privată tinde a alunga uneltirile puterei publice, a cărui acţiune e din ce în ce redusă. In toate spiritele prinde rădăcină cu o putere mereu crescîndă, părerea că activitatea colectivă a grupului social n'are alt scop de cît a menţinea condiţiile cele mai prielnice desvoltărei libertăţei şi bunului trai individual. Industrialismul e o schimbare către o stare socială unde statul există în profitul individului. In locul răsbunărei şi sentimentelor josnice, a cruzmei şi egoismului—avem sentimente umanitare, superioritate morală, credinţă şi stimă reciprocă şi iubire de patrie—acesta fiind timpul social ca model în societăţile în continuă tendinţa către progres—o societate va fi cu atît mai aproape de menirea ei, cu cît se va apropia de acest model—tipul social industrial. Aceste tipuri se pot modifica după împrejurări. Fie-ne permis iarăşi o comparaţie. Larva muştei avînd din belşug hrana trebuincioasă, nu-şi desvoltă de cît sistemul alimentar; ajunsă insectă perfectă va dobîndi simţuri, muşchi puternici şi nici sistemul regulator nu va remînea mai pre jos, e o trecere de la o fasă la alta. Ei bine tot ast-fel şi unele societăţi trec de la tipul militar la cel industrial şi viceversa. Bună-oară, după tratatul de la 1815, Europa favorizată de pace văzu industria progresînd pe o scară întinsă—dar această perioadă din nenorocire nu dură tocmai mult şi obiceiurile resboinice îşi făcură din nou loc. O regresie către tipul militar se observă în Germania contemporană, cari unificarea ei a avut drept resultat un regim riguros constingent.

V. M. Dimitriu
Licenţiat în drept şi filosofie
de la Universitatea din Iaşi

Litere-Ştiinţe-Arte

„Martorii întrunindu-se astăzi au decis că diferendul survenit nu constitue un motiv de eşire pe teren...“

Ne grăbim a lămuri că această încheiere aparţine unui proces verbal de origine literară şi anume:

Poetul St. O. Iosif, simţindu-se ofensat de un foileton al unui domn G. Tătărescu asupra piesei „Zorilă“ şi-a constituit martorii—iar incidentul a avut sfîrşitul negativ arătat mai sus.

Am înregistrat faptul destul de curios, deşi nu pentru întâia dată întîmplat. In ultimii ani scriitorii noştri tineri s'au dovedit foarte susceptibili şi au răspuns adese ori la critici severe—sau exagerate—prin provocări sau ameninţări. Am amintit nu de mult de incidentul de acum doi ani Sadoveanu-Sanielevici, care a făcut oarecare zgomot. Iată acum pe d. Iosif gata de duel. Al cui va fi rîndul mîni să răspundă la critici cu arma în mînă? Lucrul ni se pare puţin serios şi puţin demn de imitat. Tinerii scriitori ar trebui să se gîndească în totdeauna că predecesorii lor, începînd cu cei mei mari, au avut de înfruntat de multe ori critici sau atacuri mult mai violente. Eminescu, Hasdeu, Arbore, Duiliu Zamfirescu, Brătescu-Voineşti şi alţii au fost rînd pe rînd atacaţi sau chiar ponegriţi sub formă de critici literare. Impiedecat-au“ însă acestea pe vre unul din aceste talente, diferite prin mărimea şi natura lor, să se înalţe, să se impună ca talente mari şi curate? Să mai amintim de scriitorii străini ca Balzac, Zola, Maupassant cari au îndurat critici nemiloase în vremea lor? E de prisos. Lupta şi critica nu distrug talentele,—din potrivă!

*

Fiindcă vorbim de poetul St. O Iosif comitem o indiscreţie literară. Poemul dramatic în trei acte, apărut în „Viaţa Romînească“ sub titlul de «Legenda Funigeilor» e datorit d-lor St. Iosif şi D. Anghel.

*

Amintim cetitorilor noştri că astăseară se joacă la teatrul naţional: „Scrisoarea perdută“ de maestrul Caragiale.

*

Erata zilei: In „Struna“ de eri s'a tipărit greşit primul vers: In materie de *furturi*, nu de furtuni.

*

Societatea medicilor vienezi a luat cunoştinţă de un nou leac eficace în potriva scarlatinei. Sunt atîtea pînă acum—şi mortalitatea e aceeaşi..,

*

In Asia centrală rusească s'a rîdicat un monument lui Skobelew, fostul general comandant în răsboiul din 1877.

Mihai Skobelew e un nume aproape popular în istoria şi în populaţia romînească.

*

A apărut No. 11 (Noembrie) din revista „*Viaţa Romînească*“ (160 pag.) cu următorul cuprins:

***Legenda Funigeilor (Sfîrşit). C. Stere Socialdemocratism sau Poporanism? (Cap. IV) G. Coşbuc—Na Duna (versuri). I. Agîrbiceanu—Aproape de ofilire. Izabela Sadoveanu-Evan Nicolae Grigorescu. George Ranetti—In jurul samovarului (versuri). G. Ibrăileanu—Amestec de curente Contradictorii: G. Asaki. Dr. G. Gălugăreanu Dronica Ştiinţifică (Partenogeneză artificială). I. G. Duca, Cronica Externă (Afacerea Moltke Harden). G. I. Cronica Literară (Probleme literare: o nouă concepţie asupra artei). Tarascon, Cronici vesele. Leandru, Scrisori din Ardeal (Björnson contra Ungurilor — Măcelurile dela Panade, Pecica, Cristian şi Cernova, Lupta în dietă, Campania Slavilor). Gt. Viaţa Romînească în Bucovina. (Invăţămîntul primar şi roadele lui). P. Niacanor & Co. Miscellanea.

Recenzii: Corneliu Moldovanu: „Flăcări; B. Hétrat: „Aevea“; Em Gîrleanu: „Odată“ — I. S.; Dr. M. Hîrsu „Rumäniche Erzählungen“ A. B. C.; I. A. Candrea. „Graiul din ţinutul Oraşului“; Leon Mrejeriu; „Gospodina şi fata dela ţară. Cum sînt şi cum ar trebui să fie. Rostul şcoalei în lupta de rîdicare a gospodăriei ţărăneşti“—G. P.; Emile Verhaeren: „La guirlande des Dunes“; Prof. dr. Petrini Paul: „Cum trebue reorganizată asistenţa sanitară a ţărănimii“—Dr. N. Q. Bănescu: „Viaţa lui Pericle“—M. J.; D. Drăghicesco: „Le probléme de la conscience“—O. B.; Tereza Strătilescu: „Educaţia fizică, intelectuală şi morală şi Istoricul Externatului Secundar de fete din Iaşi“—I. B; I. L. Caragiali: „1907. Din primăvară pînă 'toamnă“.—C. S. Revista Revistelor: Convorbiri Literare, Luceafărul, Junimea Literară, Sămănătorul, Floarea Darurilor, Viitorul Social, Revista Generală a Invăţămîntului, Cultura Romînă, Neamul Romînesc, Săptămîna, La Nouvelle Revue, Mercure de France, La Revue, Revues des Idées, La Revue Latine, Nuova Antologia, Deutsche Revue, Sozialistische Monats-Hefte, The North American Review, The University Review. Varietăţi Mişcarea intelectuală în străinătate.

Preţul 1 leu 75 Exemplarul. De vînzare cu numărul la principalele librării din ţară.

TEATRUL NAŢIONAL

Un excelent ansamblu de operete Francese va da două representaţiuni în Iaşi

Luni, 19 Noembrie

La fille de M-me ANGOT

Marţi, 20 Noembrie

Le Grand MOGOL

Locaţiunea la „THALIA“

Informaţii

Am arătat ieri că, privitor la ancheta ce se urmează actualmente la vama din Iaşi, parchetul, în urma intervenţiei inspectorului Arabolu, a luat registrele de la o mulţime de comercianţi spre a le controla, în ce priveşte intrările de mărfuri, cu registrele vămei.

Comercianţii sunt literalmente paralisaţi, în mersul afacerilor, prin această luare de registre. Toate registrele; jurnalul, registrul mare, registrul cu facture, au fost ridicate şi nu se ştie cît timp vor fi ţinute în anchetă.

S'ar fi putut delega experţi cari să facă cercetările în prăvăliile respective, ceea ce sperăm că parchetul va face acum, spre a nu stingheri pe comercianţi în afacerile lor.

—

In fine Epitropii casei Sf. Spiridon, au găsit soluţia de a plasa pe d. Gh. Tulbure, ruda d-lui Ganea.

Acesta a fost numit intendent al Spitalului Precista Mare din Roman în locul d-lui Dobrovici, care a fost trecut intendent al spitalului din Botoşani, în locul d-lui Obeleşteanu.

Acesta din urmă a rămas pe din afară.

—

Am arătat că alaltă-eri epitropia Sfi. Spiridon a cerut telegrafic direcţiunei Azilului „Elena Doamna“ din Bucureşti să 'i comunice numele elevei, care a căzut victima portarului monstru al acelui institut, pentru a vedea dacă nu e dintre orfanele epitropiei.

Direcţiunea azilului a comunicat eri numele elevei şi s'a constat că victima e una din orfanele epitropiei.

In urma răspunsului capatatat, epitropia se va constitui parte civilă.

—

„Ordinea“—noul nostru confrate va apare Joi, 22 Noembrie.

—

Mişcarea în armată ce se va face pe ziua de 28 Noembrie a. c., va cuprinde şi scoaterea la pensie din oficiu a cîtorva ofiţeri, care au împlinit limita de vrîstă şi care vor fi puşi în posiţie de retragere.

—

D. revizor şcolar al judeţului, Dimitrie Sachelarescu, va pleca săptămîna viitoare spre a face două anchete privitoare la doui învăţători din judeţul nostru.

—

Eri şi astă-zi s'a ţinut la Belceşti licitaţia pentru vînzarea la săteni a unor loturi rămase în părăsire.

De data aceasta nu s'au semnalat de cît cîteva incidente fără nici-o importanţă.

—

Bereria Bragadiru din Iaşi a fost închiriată d-lui C. Păunescu, pe timp de 9 ani, cu 6000 lei anual.

Mobilierul a fost închiriat aceluiaşi cu 4000 lei.

—

Excelentul ansamblu de operete franceze a sosit astă-zi în Iaşi.

Maistrul—concertator a sosit de ieri şi de astă-zi au început repetiţiile orchestrei care este excelentă.

Trupa va debuta Luni cu M-me Angot, iar Marţi va da le Grand Mogol *după cererea generală.*

—

Epitropia Casei Sf. Spiridon aduce la cunoştinţa generală că terminul de 30 Decembrie 1907 publicat în Monitorul Oficial No. 157 din 14 Octombrie a. c. şi în diferite ziare pentru depunerea planurilor de concurs pentru construirea stabilimentului de hidroterapie de la băile Slănic, se prelungeşte pînă la 1 Februarie 1906.

—

Prietenii noştri din Iaşi şi acei din provincie cu domiciliul politic în Iaşi sînt înştinţaţi că pentru susţinerea apelurilor electorale înaintea Curţei de Apel din localitate, clubul conservator din Iaşi a constituit un comitet de avocaţi care stau la dispoziţia prietenilor pentru introducerea şi susţinerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocaţi se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorapciu. St. Georgescu, Gh. Dobias şi G. Lohan.

Actele şi apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5 - 7.

—

Curtea secţia 1-a a respins ieri apelurile domnilor Sascău, fost poliţai de Bacău, şi Ţintulescu fost comisar cari au fost condamnaţi de tribunal la cîte 3 luni închisoare şi 5000 lei despăgubiri, pentru maltratarea veterinarului Vassian.

—

Primăria com. Craiova a intervenit la prefectura de judeţ să aducă la cunoştinţa proprietarilor că acea comună are nevoe de 450.000 kgr. fîn şi că se simte lipsă prin acele locuri.

—

S'a luat dispoziţia ca în fie-care lună ofiţerii din garnizoana locală să organizeze agape la cercul militar, la care ofiţerii sunt obligaţi a lua parte cu soţiile.

—

D. I. Guţu a fost recomandant în postul de copist de la prefectura de judeţ sorviciul ad-trativ, în locul d-lui Eug. Revent, demisioaat.

—

Am spus că d. Orest Panu, sub-casier la epitropie, a fost retrogradat şi trecut ca ţiitor de scripte în locul d-lui Bărgovanu, care a fost avansat sup-casier.

D. Panu a declarat că nu va părăsi postul său, întru cît a fost pus în anumite condiţiuni la epitropie şi în cazul cînd va fi forţat, îşi va presinta demisia.

—

Consiliul de higienă al judeţului va ţinea mâine şedinţă ordinară, când va discuta asupra mersului epidemiilor din comunele rurale.

—

Aflăm cu plăcere că d-na Stelle Eftime a dat naştere unui drăguţ băeţel a căruia is-a dat numele de Petrică.

De asemeni d-na Cecilia Popovici a dat naştere unui copilaş.

—

Alaltăeri au fost convocaţi la ministerul de domenii toţi secretarii camerilor de meserii din ţară, care au prezentat ministerului tablourile statistice ale actualelor corporaţii dela înfiinţare şi până astăzi, arătînd şi părerile lor asupra modificărei legei meseriilor.

—

DIVERSE

— Autorităţile au fost înştiinţate că de cită-va vreme şi-a făcut apariţia prin comunele de pe malul Prutului, o bandă de hoţi, care fură vitele locuitorilor pe care sau le trec dincolo în Rusia, sau le taie şi le pun în consumaţie.

— La sfîrşitul lunei aceştia d. lt-colonel Mirinescu, inspectorul jandărmăriei rurale, va veni în inspectarea companiei de jandarmi rurali a judeţului Iaşi.

— Şedinţele Curţei cu Juri, care se va deschide la 1 Decembrie, se vor ţinea tot în sala consiliului comunal de la primărie.

— La jumătatea lumei viitoare primăria va distribui ajutoare la saraci, in vederea sărbătorilor Crăciunului.

Un părinte...

— Mă *recomând* Ivescu. Sunt părintele copilului G. Ivescu din clasa dv.

—A, da.

—Am venit să vă spun, că-mi iau băetul de la această şcoală.

— Se vede că v'aţi mutat acum de Sf. Dumitru?

— Ba nu... Nu m'am mutat, căci am casele mele...

— Aş.? Atunci, care-i pricina că voiţi să-l luaţi?

— Apoi... Ce să-l mai ţin aici... dacă văd că... de cînd l-am dat...şi el nu ştie nimic...

—Cum nimic? Dar a început sa citească binişor; el e foarte sigur pe ceea ce citeşte.

— D'apoi ce fel de citit?... A trecut o lună şi el cartea n'a deschis-o. Tot îmi spune că nu i se dă lecţie de învăţat. Dar îmi ziceam şi eu, poate că va fi eşit vre-o modă nouă să se înveţe şi fără carte. Mai ştii?.. Dar, dacă văd eu că trece şi a două lună şi băetul meu nu cunoaşte de cît 4—5 litere...apoi... vă spun drept, că am perdut răbdarea şi-mi iau copilul... De ce să-l mai las? Poate că... dv. nu prea aveţi timp să schimbaţi mai des lecţiile.... şi... vă spun drept.. eu am dat copilul la şcoală ca să îni veţe... nu să-şi piardă vremea... Mai bine îl duc în altă parte, unde cred că se învaţă în 2 luni nu 4 litere, dar 24 ca pe vremea mea.

— Bine; dar nu te-ai gîndit d-ta: oare-acei copii aşa de înaintaţi-ar putea ceti fără să confunde literile una cu alta? Te-ai întrebat dacă ei ar putea ceti curent cele învăţate?

— Ba m'am gîndit... dar cum vrei d-ta d-le Profesor. să poată ei ceti curent, cînd dă... eşti om format de ăl binelea şi încă te mai împedeci la unele cuvinte mai stropşite, dar încă un copil!

— De unde ştii d-ta că acei oameni căroră li se împedeca limba cînd citesc nu datoresc aceasta tocmai faptului că a învăţat prea repede literile, la început? Pe cînd, dacă ai observat. băetul d-tale ştie literele învăţate foarte bine; nu le confunda unele cu altele şi nu se împiedecă la nici un cuvînt cînd îl citeşte.

— Ba, am observat eu... Asta ar mai lipsi: că după ce le-a bucherit atîta vreme să şi le mai încurce. Şi apoi, vă spun drept, că tare mă minunez eu de moda asta, care a-ţi scornit-o dv. acum... Adică de ce să mai botezaţi literele cu alt nume decît cel apucat de la părinţi? De ce să le ziceţi acum: *nâ, mâ, sâ* şi să nu le numiţi pe numele lor vechiu: *ne, me, se.*

— Ascultă d-le, mai întâi că noi nici nu zicem literilor aşa cum le spui d-ta. De sigur, că şi din pricina acestei greşite pronunţări, se întîmplă împedicările de limbă despre care era vorba.

Literile nu se numesc nici *ne, me, se* după cum zici d-ta că s'au numit pînă acum, dar nici *nâ, mâ, sâ* după cum zici tot d-ta că se numesc acum. Sunetele, ce reprezintă literile, trebuesc pronunţate la început cînd se învaţă de către cineva aşa cum se aud ele numai prin simpla dispoziţie a organelor de vorbire fără amestecul altui sunet: *e* sau *â*. Aşa pentru pronunţarea sunetului *n* se lipeşte vîrful limbei de cerul gurei de lîngă dinţi iar sunetului i se dă drumul pe nas, dinţii fiind întredeschişi. Pentru litera *m* se lipesc buzele şi se spune sunetul cam înăduşit. Pentru litera *s* se lipesc dinţii şi se dă drumul sunetului printre ei, fără ca la prelungirea oricărui sunet să se audă *â*.

E lucrul cel mai uşor: învăţătorul pronunţă sunetul o singură dată, iar copiii ajutaţi de spiritul lor imitativ îl repetă numai decît. Dacă vreunul din ei spune sunetul greşit de ex: *sâ* în loc de *s*, se pune să prelungească sunetul şi atunci se aude în prelungire numai sunetul *â*, nici de cum sunetul ce era de spus.

— Bine, aşa o fi cum spui d-ta, că doar de ce eşti *învăţător*, dar eu am auzit tot pe de al de Dvs zicînd *câ, bâ, dâ.*

Maria C. Buţureanu
Institutoare

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB“

cu noua invenţiune contra lunecări

De vânzare Casa şi Locul din str. Crucei 32—Proprietar *Const. Hârlescu*,—Bucureşti.

Vînzarea Marţi 20 Noembrie a. c.

A se adresa la „Libraria Moldova“ R. Şaraga *Hotel Traian*—Iaşi.

Ultime informaţii

Un mare număr de membri ai partidului conservator din Craiova, au adresat directorului nostru d-nul Lascar Antoniu următoarea telegramă:

«Felicitîndu-vă pentru calda iubire ce arătaţi partidului, vă asigurăm că vom fi întotdeauna alături de dv. în lupta întreprinsă contra celor cari, constituiţi în adevarată castă politică, tind a distruge tendinţele democratice din partidul conservator».

Am ezitat un moment de a publica acest document de frumoasă şi caldă manifestare, care vine dintr'o regiune aşa de îndepărtată a ţărei. Şi se va înţelege uşor sentimentele ce ne-au impus această rezervă.

Dar un ziar din Bucureşti, primind de la corespondentul său din capitală, comunicarea textului telegramei, o reproduce în coloanele sale, — şi ast-fel ne pune în situaţia de a adăoga aprecierile noastre asupra acestei manifestări, care în circumstanţă capătă o însemnătate deosebită.

Căci nu putem trece fără a releva aprobarea acsasta spontanee a campaniei dusă de noi şi a politicei ce apărăm, încurajarea aceasta care ne vine de aşa departe, nici înfierarea politicei acelor cari tind la paralizarea noilor tendinţe de care partidul conservator e însufleţit, şi deci fatal la dezorganizarea acestui organism de ordine şi progres.

Revolta din Cîrniceni.—Se svonise azi dimineaţă că o revoltă ar fi isbucnit printre sătenii din cotuna Probota, comuna Cîrniceni, din judeţul nostru.

Controlînd ştirea, ni s'a spus că totul se reduce la următoarele:

Mercuri seara se aflau adunaţi, la cîrciuma satului, mai mulţi săteni. La un moment dat, veni şeful secţiei de jandarmi, care făcu oare-cari observaţii cîrciumarului, de oare ce acesta ar fi contravenit la nişte dispoziţii din regulament. Şeful secţiei de jandarmi dădu ordin atunci să închidă cîrciuma, ceia ce dădu naştere la o mare ceartă, provocată de sătenii adunaţi.

Şeful de jandarmi văzîndu-se expus, a scos sabia pentru a se apara. Unul din săteni, se zice, a sărit la el şi l'a atacat pe la spate. Jandarmul l'a lovit atunci cu sabia, rănindu-l la cap. Cu mare greutate sătenii au putut fi liniştiţi pentru moment.

Aseară însă şeful secţiei de jandarmi se duse din nou la Probota, însoţit de 4 jandarmi şi cu toţii au venit la locuinţa săteanului Raţă, pe care şeful secţiei îl bănuia că ar fi acel care l'ar fi atacat pe la spate.

Şeful secţiei de jandarmi a început să'l bată şi la ţipetele lui Raţă săriră vecinii între care şi un consilier comunal, care cu mare greutate au putut să-l scoată din mîna jandarmilor.

Sătenii susţin că Raţă e absolut străin de cearta de la crîşmă, aşa că sermanul locuitor a fost pe gratis maltratat de şeful secţiei de jandarmi. Si lucrul pare a fi aşa căci şeful de jandarmi susţine că pe cel care l'a atacat pe la spate l'a lovit cu sabia în cap; or, locuitorul Raţă n'are nici o rană, deci nu poate fi el cel lovit.

Autorităţile au fost avizate şi azi dimineaţă d. căpitan Corjescu, comandantul jandarmilor rurali, împreună cu inspectorul comunal al plăşei respective, au plecat la faţa locului spre a ancheta cazul, mai ales că locuitorii din Probota continuă a fi revoltaţi de fapta brutală a şefului secţiei de jandarmi din Cărniceni.

Consiliul judeţian a început eri discuţia asupra budgetului pe exerciţiul viitor.

Astă-zi după amiază consiliul a continuat discuţia şi probabil că va mai urma încă o şedinţă poimîne Luni.

Reamintim că în seara zilei de 5 Decembrie va avea loc în sala Teatrului Naţional splendidul bal costumat organizat de societatea „Crucea Roşie" a Doamnelor din Romînia, pusă sub patronajul Principesei Marie Mourouzzy.

Serata aceasta promite a fi una din cele mai frumoase a sezonului şi se poate de pe acum prevedea că asistenţa va fi excesiv de numeroasă, căci atît scopul frumos pe care îl urmăreşte societatea „Crucea Roşie" cît şi splendoarea seratei, vor constitui motivul puternic de atracţie.

Astă-zi au plecat la Tomeşti, d. dr. C. Tudor, medicul primar al judeţului şi d. procuror Gh. Scarlat, pentru a face autopsia cadavrului locuitorului Gh. Roşu, care după cum am anunţat a încetat din viaţă în chip misterios, a doua zi după moartea soţiei sale.

Mîine va fi predat autorităţilor noastre prin punctul Ungheni, supusul romîn din judeţul Dămboviţa Gh. Stan zis şi Grecu, dezertor din regimentul 3 roşiori, care după ce a comis mai multe escrocherii, a fugit în Rusia.

Autorităţile ruseşti l'au arestat în apropiere de Soroca, unde se apucase iarăşi de escrocherii.

Prefectura de judeţ a luat măsuri ca mâne, la alegerea consiliului comunal din Coarnele Caprei să nu se întîmple dezordine.

Se vor trimite acolo două companii de jandarmi din Golăeşti.

D. Ioan Popescu învăţător la şcoala din Mîndreşti, judeţul Botoşani, a fost transferat la şcoala din comuna Popeşti, judeţul Iaşi.

Jurisprudenţă. — Numitul Herşcu Lupu, cibotar în Iaşi, acuzat a fi unul din complicii fostului conductor poştal Costăchescu, care a dispărut delapidînd din vagonul poştal vre-o 60.000 lei—a fost depus. Camera de punere sub acuzare a Curţei de Apel din Iaşi, confirmînd mandatul de arestare, Lupu a făcut recurs în contra proceselor verbale. Inalta curte, secţia II, respingînd recursul, a stabilit, cu acea ocazie, următoarea jurisprudenţă:

1). Pentru judecarea unei opoziţiuni, Camera de punere sub acuzare are să se pronunţe numai asupra instrucţiunei scrise, fără prezenţa prevenitului sau a vre-unui apărător al său şi fără desbateri orale, avînd dreptul numai să dea memorii.

2). Menţiunea de numele fie-cărui judecător cerută de art. 229 Pr. penală, are a se observa numai în decisiunele camerei de punere sub acuzare prin care prevenitul este pus sub acuzaţiune.

3). Dovada delictului imputat unei persoane nu este indispensibil a se face în momentul arestărei, căci aceasta depinde de rezultatul ulterior al instrucţiunei, şi de multe ori o asemenea dovadă nu s'ar putea face de la început.

4). De şi termenul pentru menţinerea mandatului de arestare este, conform art. 113 Pr. pen. de o lună de la confirmare, iar nu de la emiterea lui, însă acest termen poate fi prelungit cu cîte-va zile, cînd însăşi partea prevenită cere aceasta în interesul său.

5). Ceea ce se deduce în judecata instanţei superioare, cu privire la confirmarea unui mandat de arestare, este măsura arestărei, şi ori de cîte ori se găseşte că această măsură este necesară, ea trebue menţinută, de şi motivul ar fi altul de cît cel arătat în mandat, destul numai ca acel motiv să fie dintre acelea pentru care legea pronunţă arestarea.

Primăria comunei Iaşi a donat suma de 400 lei societăţei pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor.

Următorilor locuitori din judeţul nostru li s'au distribuit ajutoare din fondul trimes de societatea pentru ajutarea incendiaţilor şi inundaţilor. V. Hanciuc, I. V. Hanciuc şi C. St. Baciu din comuna Epureni, cîte 50 lei, V. a Vadanei din Trg. Frumos 50 lei, Ion a Vadanei din Gropniţa 50 lei, I. Iacob din Bădeni 40 lei, Sava Gavrilescu din Şipote 20 lei şi I. Bosie din Buznea 50 lei.

D. Gh. Ciobanu a fost reîntegrat în postul de învăţător la şcoala din cotuna Andrieşeni, comuna Epureni, de unde fusese suspendat în ziua de 4 Aprilie a. c.

D. I. Balbareu, inspectorul general al serviciului de francarea obiectelor, a inspectat serviciile din Iaşi.

Consistorul sfintei mitropolii a avut de judecat eri procesul preotului Malcoci din Tg. Neamţ.

Lipsind mulţi martori, procesul a fost amînat însă.

D. Ioan Golăescu, copist la Tribunalul Vaslui, a demisionat din acest post pe ziua de Luni 19 Noembrie.

Lichidarea creditului agricol.—*D. Emil Costinescu, ministrul finanţelor, a hotărît ca Creditele agricole să lichideze, de oarece existenţa băncilor populare şi viitoarea Casă rurală, ar face ca acele Credite să fie de prisos.*

Casa centrală a Creditului agricol a şi primit ordin ca să nu mai acorde nici un împrumut. Lichidarea va dura vre-o 3 ani.

Direcţiunea bibliotecei universitare a deschis o riguroasă anchetă pe la toţi antiquarii din localitate, de oare-ce zilele aceste s'a găsit la un antiquar din localitate cîte-va cărţi din arhiva bibliotecei.

Anchetă e ţinută sub cel mai strict secret.

Aseară pe stradela Stînca în dosul institutului Sacre-Coeur a fost găsită învălită în nişte cârpe o copilă de vre-o 6 luni, care avea legat la mînă un bileţel, în care era scris că e botezată cu numele de „Emilia".

D. colonel Simionescu Staur comandantul batalionului de Grăniceri a fost la Ungheni, unde a făcut o anchetă asupra unui conflict ivit între grăniceri romîni şi cei ruşi, pe linia Ungheni-Sculeni.

Secţia comercială a tribunalului Iaşi a dat o sentinţă a cărei consecinţi nu se pot prevedea, de oare-ce dărîmă o stare de fapt existentă consacrată prin sentinţi şi decisiuni definitive.

Iată de ce este vroba:

Intr'un proces comercial s'a deferit de una din părţi, jurămîntul more judaico, care a fost prestat. In urmă s'a cerut de părît, care deferise jurămîntul, anularea lui, sub cuvînt, că formula după care se jură de deceni, de cînd ie în vigoare jurămîntul more judaico. n'ar fi corespunzătoare anaforalei din 1844 care a *ligeferat* jurămîntul în chestie.

Tribunalul, constatînd că cele afirmate de părît sînt exacte, a anulat acel jurămînt şi a dispus ca el să fie prestat în conformitate cu anaforale. Consecinţele acestei hotărîri sînt inconmesurabile căci pe de oparte toate jurămintele, prestate pînă acum şi netranşate prin o hotărîre definitivă, vor putea fi anulate şi pe de altă parte, toate hotărîrele definitive date pe baza unor atari jurăminte, nu mai corespund maximei *res judicata pro veritate habetur.*

E o anomalie căreia legiutorii ar putea să-i pună capăt o dată.

Universitare. — La examenele de arheologie din această sesiune încă n'au fost date rezultatele.

— D. prof. Corneliu Şumuleanu, îşi va inaugura cursul său de chimie biologică Luni, la orele 10 dimineaţă.

— Senatul universitar, în şedinţa ţinută aseară la orele 9 în sala consiliului universitar pentru a cerceta titlurile şi lucrările candidaţilor la catedra de drept civil din Bucureşti, a ales o comisiune compusă din d-nii profesori, M. B. Cantacuzino şi Dim. Alexandrescu, însărcinînd-o cu cercetarea lucrărilor candidaţilor.

D. Matei Cantacuzino a fost de părere că de oarece între candidaţi se află şi d. C. Tabacovici, care e deja profesor la universitatea noastră, i se cuvine acestuia mai de drept catedra.

— D. Hamangiu, suplinitorul d-lui C. Stere va începe prelegerile de drept constituţional pentru studenţii din anii I şi II, Luni, 19 Noembrie orele 10—11 jum. şi le va continua regulat în fie-care Mercuri şi Vineri la aceleaşi ore.

— Consiliul profesoral al facultăţei de drept a admis d-lui Mihail Papamihalopol dr. în drept de la Bruxelles să-şi verifice diploma.

— Cursurile de doctorat la facultatea juridică din Bucureşti, încep Luni 19 Noembrie.

— Iată lista complectă a studenţilor admişi la examenul II de licenţă — rămăşiţi — d-nii Nechifor Scarlat, C. Stamati, Gr. Vasiliu, Vasiliu Octavian, Guţă Dimitru, L. Missir, M. Catzichi, Gingir Ştefan, Ionescu C., Hax Leopold, N. Pompilian, Alex. Mingopol, Tanase, Andronic Răsvănescu, Andreescu N., Mircea Paul, C. Popovici, Davila Jurăscu, Const. Mavrocordat, I. Chiriac, G. V. Bottez-Gordon, Albineţ Alex., D. Constantinescu, Alexandru Jurăscu, St. Culiano şi Carol Vigler.

— In seziunea aceasta şi-au susţinut examenele de licenţă în litere domnişoarele Maria Pantazi—în filologie, şi Maria Gheorghiu—în filosofie şi domnul Gheorghe Pascu în filologie.

Au trecut de asemeni examenele de licenţă în litere—oral şi în scris—domnişoarele Lucia Manoilescu — o eminentă studentă şi Elena Lazăr, şi domnul Tiberiu Crudu.

— Studenţii facultăţilor eşane, vor prezenta în curînd d-lui rector o petiţiune semnată de peste 300 din ei, prin care vor ruga pe d. rector, a lua cuvenitele măsuri pentru ca eliberarea cărţilor din biblioteca universitară să se facă cu mai multă înlesnire, studenţilor şi să li se reducă sumele mari care li se cer să le depuie ca garanţie.

— Au trecut examenele de limba Franceză, la d. profesor A. Naum, următorii studenţi din anul preparator:

Gheorghe Raşcu, Dimitrie Hangan, Valeriu Buţureanu, Ioan Andrieşescu, Enache Lupan, Alexandru Balaban, Alexandru Naum, Constantin Ştefănescu şi Maican Frumuzache.

— La d. profesor I. Petrovici, au trecut examenele de Logică şi Psihologie: domnişoara Adela Raiciu, Raşcu Gh. Radu Manoliu, Ioan Drăgan, V. Petrovanu, Hangan D. Valer Buţureanu, Andriescu, Lupan, Balaban, Alex. Naum, Alex. N. Oşlobanu şi Maican Frumuzaki.

— De asemeni, au trecut examenele de limba şi literatura latină la d. profesor Xenofon Gheorghiu, d-nii Raşcu, domnişoara Raiciu Adela, Radu Manoliu, Ioan Drăgan, Vas. Petrovanu, D. Hangan, Buţureanu, Andreescu, Lupan, Vasile Polcovnicul, Oslobanu, Maicou, Frumuzachi, Al. Balaban şi A. Naum.

Judiciare. — In procesul fostului poliţai Sascău, al cărui apel a fost respins ieri, curtea s'a pronunţat cu majoritate: domnii consilieri T. Crivăţ, Anton Suciu şi E. Zăhărescu, au fost pentru respingerea apelului; iar domnii consilieri D. Porfiriu şi Al. Hinna, au fost pentru admiterea, în parte, a apelurilor şi condamnarea apelanţilor la cîte 1000 lei amendă.

Condemnaţii au declarat astă-zi recurs.

O firmă comercială Dimitrescu & Gheorghiu, din Piteşti, se vede reclamată la tribunalul Iaşi de un carecare domn din Bacău, pentru plata unei sumi de cîte-va mii lei, în basa unei cambii exigibilă de vr'o 2 ani, acceptată de firma pîrâtă din Piteşti, girată în ordinul unui oare care *Brandt*,—cămătar actualminte expulzat şi prea cunoscut în afacerea tînărului Buicliu—girată de Brandt reclamantului. La prima vedere procesul pare a fi simplu de tot; a acţiune cambială şi nimic mai mult. Acolo unde se amestecă cămătarii, afacerile cele mai simple devin complicate. Intr'adevăr la cererea reclamantului, de a se admite acţiunea pe baza cambiei, pârîtul se opune cu înverşunare şi astfel se angajează o discuţiune juridică de cea mai mare importanţă.

Se pretinde de firma reclamată, că cambia în litigiu a fost dată de complesenţă de negustorii din Piteşti d-lui Brandt şi această pretenţiune pare a fi sprijinită pe o scrisoare a lui Brandt, de şi e oare care nepotrivire de dată, care însă socot că nu importă în causă. Mai departe se pretinde că cambia în chestie ar fi fost sau furată de la Brandt, sau ar fi fost perdută şi găsită de reclamant şi în ambele cazuri se susţine cu tărie că girul lui Brandt ar fi falşificat şi dacă e aşa, atunci posesorul cambiei neavînd gir nu poate să justifice posesiunea şi deci proprietatea cambiei, care se probează prin seria neîntreruptă de giruri şi ca consecinţă logică reclamantul nu poate să esercite acţiunea. Pentru dovedirea falşului se cere verificarea de scripte.

Pîrîtul a mai dovedit şi interesul ce are de a propune falşitatea girului, căci girul fiind falşificat, cambia n'ar putea fi reclamată de cît de Brand, căruia pîrîtul i-ar opune cu succes scrisoarea constătătoare, că cambia e de complezenţă—cum se spune în limbagiul comercial— cea ce nu poate face faţă cu reclamantul.

La această argumentare strînsă, reclamantul opune în primul rînd că conform dispoziţiunilor art. 349 C. Com., nu se pot opune de cît excepţiunei bazate pe act scris, că scrisorile invocate nu emană de la reclamant, care e un terţiu, că în al doilea loc conform unui text din Codul de Comerciu (art. 309) „acela care plăteşte nu e îndatorat să examineze autenticitatea girului", că dacă firma pîrîtă va plăti cambia chiar dacă girul ar fi falşificat, încă e la adăpost şi că — susţine reclamantul—s'ar sdruncina Creditul ţărei, dacă s'ar permite fiecărui semnatar de pe o cambie să invoace falşitatea unuia sau mai multora dintre giranţi. După replică şi duplică s'a amânat pronunţarea pe cîte-va zile.

Firul Telefonic deranjat, n'am putut ..., ştiri din Capitală,

---

Ultima oră

Bucureşti 17 Noembrie

Tentativs Neizbutită

Trappani.— Tentativa de grevă generală pentru afacerea Nasi nu a isbutit. Oraşul presintă aspectul obişnuit.

Atentat

Varşovia. — O bandă teroristă a aruncat patru bombe la Ostrovetz Radom contra trăsurei de poştă rănind pe funcţionari şi ucigînd doi cai.

Bandiţii au fugit după ce au luat cu dînşii 11000 ruble.

Holera

Constantinopol. — In lazaretul din Sinope a izbucnit holera printre pelerinii ruşi.

Turburări în Persia

Teheran. Se semnalează turburări în cîte-va mari oraşe din Persia. Oraşele mai mici sunt pradate de bandiţi. Prăvăliile sunt închise de de eri din cauza turburărilor grave ce s'au produs în Teheran. Azi noapte cinci oameni au fost ucişi şi mai mulţi răniţi.

Primăria Comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

Noi Primarul comunei Iaşi avînd în vedere dispoziţiunele art. 153 din legea sanitară prin care ni se dă dreptul a ordona repararea sau construirea din nou în comptul proprietarilor de latrine, de canale de scurgere, de pavaje în curte, de asemenea de a dispune închiderea unei case şi a obliga pe locatari la golirea ei, dacă casa este lipsită de latrine salubre, precum şi de a îngrădi în comptul proprietarului locurile neîmprejmuite.

Dispunem

Se dă un ultim termen pînă la 23 Aprilie 1908 tuturor proprietarilor a căror proprietăţi au vre-una din lipsurile aratate mai sus şi-i invităm ca să-şi scoată din timp cuvenitele autorizaţiuni căci odată acest termen trecut, li se va aplica de îndată disposiţiunele articolului sus citat. P-ne 796.

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfumerii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

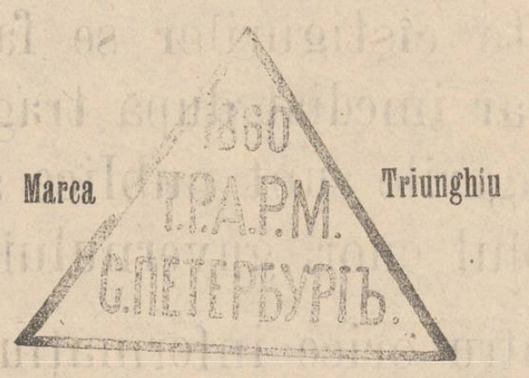

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asiguracii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^rului ZED

are pentru basa principală **Codeina** și **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix : **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. [illegible] 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3'4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare***—Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f [illegible]

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 »

Envoi Album franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu și Lascar Antoniu | Anul V.—No. 297 Marți 20 Noembre 1907

Amenințări perfide

L'Indépendance roumaine insinuează că partidul conservator ar fi pe punctul de a ridica strada împotriva operei democratice a guvernului, și că în acest scop ar fi încheiat un „pact monstruos" cu elemente anarhice care poartă marca doctorului Racovski. Dar, — adaogă ziarul francez, după ce pune în evidență imoralitatea acestui fapt închipuit — dar guvernul face știut „acestui straniu partid", că sunt în Romînia legi, pe care el e în stare a le impune cu rigoare tuturor acelor cari vor să le nesocotească.

Insinuarea e o perfidie, amenințarea, o ridicolă minciună

E un neadevăr că partidul conservator ar avea o atitudine alta de cît acea pe care i o impune rolul și menirea sa în această țară. E un neadevăr, că acest partid ar fi întreprins o luptă neleală împotriva „marei opere democratice". E un neadevăr că opoziția ar fi încheiat compromisuri cu elemente anarhice, neputîndu-se sprijini pe propriile sale forțe.

Nici un act, — de la înțelegerea din Mart, în care partidul conservator și-a luat îndatorirea de a înlesni opera de liniștirea țărei, — nici un act al opoziției n'a făcut piedică guvernului, în politica lui de pînă acum. De altfel chiar dacă acest „straniu partid" ar fi cugetat să-și calce cuvîntul dat odinioară cu atîta profundă credință, în gravitatea împrejurărilor, încă n'ar fi avut nici prilejul nici chipul de a o face. Căci de la manifest și pînă astăzi guvernul s'a închis în cea mai caracteristică rezervă, comedia jucată în comisiunea parlamentară ne fiind luată în serios nici de acei care au montat-o, dacă ținem samă de searbădul cuprins al mesajului regal, citit acum la deschiderea camerilor.

De ce piedici poate deci fi vorba? Care e *acțiunea* guvernului, *paralizată* de manoperile opoziției?

Singurul act îndeplinit în chestie, e publicarea proectelor de reformă. La acestea s'a răspuns cu publicarea proectelor d-lui Carp. Nu de aceasta se poate plînge *Independența*, fără îndoială.

Incolo, în afară de rezistența pe care guvernul a întîmpinat-o din partea chiar a unora din membrii majorităților, și în afară de critica presei conservatoare care nu constituea de cît exercițiul unui drept legitim și care va urma la timp în parlament, — el n'a putut încă vedea închegîndu-se o acțiune energică menită a-l ținea pe loc.

O singură manifestație s'a produs — și aceasta ca o reacțiune firească, — în afară de lupta politică. Societatea agrară, nu se identifică însă de loc cu partidul conservator, ori cîți din membrii săi ar face parte dintr'însa, alături de marii proprietari liberali, în tot cazul. Și dacă acțiunea ei n'ar fi legitimă, așa cum e, și pacinică, așa cum s'a arătat, — politica și mijloacele sale de luptă ar privi o totuși direct, fără ca o minte sănătoasă să poată atribui altora greșalele ei.

La mișcarea marilor proprietari, face aluzie *Independența*, o știm bine, și la potolirea ei se referă amenințarea de mai sus.

Atunci de ce n'o spune pe șleau? De ce nu dovedește că societatea agrară, cu toți proprietarii liberali pe cari-i cuprinde, nu e de cît o desmembrare a partidului conservator?

Și de ce în locul fățarnicei amenințări cu rigoarea legilor, nu arată limpede ceea ce de cîtva timp e plănuit — adecă organizarea țărănimei, opusă organizărei marilor proprietari?

E. H.

„PRESIDENTUL"

Din secția a III-a a Camerei face parte și d. M. Ferechide, presidentul ei. In această calitate, potrivit unui uz, presidentul Adunărei este, de drept, și presidentul secției din care face parte.

Cum uzul nu e lege, s'a înlăturat de această dată, acel uz și s'a ales president d. d. C. Stoicescu.

Nu voim să discutăm dacă s'a procedat sau nu bine, întru cît n'are importanță cine presidează cutare secție a Camerei.

Chestia presidentului secției III a Camerei, prezintă, însă, un interes actual special.

Pentru că s'a ales d. Stoicescu, organul cel mai autorizat al guvernului — Independența *s'a supărat foc.*

Ziarul francez face un mic istoric al alegerei acesteia, arată că ea s'a efectuat în condițiuni greșite și acuză pe d. Stoicescu că s'a grăbit

Fiind-că atacurile aceste ale Independenței *au loc a doua zi după întrunirea majorităților în care d. Stoicescu s'a arătat mai împăciuitor, aceste atacuri invedereazâ care este starea spiritelor în partidul liberal, în partidul „legiunelor romane", în partidul șurubarilor de conștiinți.*

Căci dacă ar fi adevărat că la întrunirea majorităților s'au înlăturat neînțelegerile și că, între alții, și d. Stoicescu s'a cuminți, ce însamnă acea șarjă oficială contra abea cuminți tului Stoicescu?

Nu știm dacă d. Stoicescu a încălcat drepturile d-lui Ferechide, dar prea este lipsită de mare importanță calitatea de prezident al uneia din secțiunile camerei, pentru ca, în contul ei, guvernul, prin nota din Independența, *să-și fi îndepărtat din nou sprijinul fostului ministru.*

Căci pe d. Stoicescu îl va atinge acea notă, care îi va dovedi că d-sa, în partidul liberal, a pierdut pînă și dreptul banal de-a fi presidentul unei secțiuni.

Și cîți ca d. Stoicescu!

Activitatea Parlamentului ne rezervă încă multe surprize la fel și nu va trece mult și vom vedea cam unde va ajunge generalul partidului cu faimoasele sale legiuni.

Căci pe guvernul acesta cu partidul atât doar dacă-l mai ține în picioare: că opoziția, ocupată cu alte cele, n'are vreme să se ocupe nici de guvern, nici de legiunele acestuia.

Mesajul și manifestul

II

Arătam eri partea care ocupa în actualul mesaj politica externă cum și politeța Curții către aleșii națiunei. Partea extrem de mare, ce s'a dat de astă dată în mesaj politicei externe, a atras cu drept cuvînt atențiunea asupră-i, mai ales că în fața grelelor probleme interne, puneau în drept pe toți ca și Capul statului să dea atenție acestor grave chestiuni. Nu numai atîta, dar de o lună de zile presa s'a ocupat de discuțiile urmate în comisia parlamentară asupra acestor legi agrare, creînd în țară o atmosferă, care e departe de a fi acea din mesaj. Tara se aștepta ca mesajul să cuprindă în el nu numai înșirarea tuturor acelor proecte de legi, ci și tonul general al mesajului să fie pe tema și tonul anteproectelor.

Ce decepțiune!

Și cu drept cuvînt se întreabă lumea de ce Regele a fost așa de laconic în ceia ce privește programul de acțiune al noului parlament? Și chiar dacă a consacrat abia *treisprezece* rînduri, de ce și acestor uricioase de 13 rînduri le dă o introducere așa de semnificativă: „pentru a da o soluție chestiunei agrare" guvernul meu va prezenta... *învoelele agricole* și *casa rurală*. Scurt și lămurit!!

Regele n'a crezut să mai stăruе din nou, pentru că a zis la 13 Martie cum să fie, și azi s'a mulțumit cu 13 rînduri numai, pentru că guvernul liberal, în felul cum a înjghebat proectele sale, e departe de a întrupa gîndul Regelui din Mesaj. Să fi repetat punctele desvoltătoare din manifest, dădea bobârnac guvernului pentru felul cum a alcătuit legile; — enumera economia legilor liberale, își călca Regele angajamentul din manifest. De aceia a fost scurt, concis, *lapidar*.

Et nunc erudimini qui...

Iată ce spunea Regele în manifest în ceia ce privește tocmelile agricole: 1) consolidarea băncilor populare; 2) măsurătoarea dreaptă; 3) răfuirea cinstită; 4) ușurarea învoelelor agricole. 5) înființarea organelor administrative de control agricol, 6) plata în bani a pămînturilor luate pe bani, 7) specificarea felului și cîtimei muncilor, 8) prețeluirea muncii după timpul cînd se face, nu cînd se ia paralele, 9) proporționalitatea muncei după puterile familiei și individului; 10) dobînda de 10% pentru rămășiți, 11) desființarea sarcinelor *pe nume*; 12) învoelele pe numărul de pogoane luate în cultură, 13) urcarea cu o treime la subarendare de teren pentru plugărie.

Iată dar *trei-spre-zece* puncte amănunțite asupra felului cum să fie legea tocmelelor agricole.

Unde e minimul de salariu? Unde e maximum de muncă? Unde e exproprierea forțată? Unde sînt imașurile în servitute permanentă! Unde e tot arsenalul de măsuri vexatorii, urmări inerente unor asemenea concepte liberale?

Regele nu le amintește; și nu le amintește căci nu le primește.

Și de ce le-ar primi? Au nu capul statului cată să fie cel mai conștient de rolul său, el care are destinele statului în mâna sa? Au nu Regele este reprezentantul cel mai legal și mai autorizat al Statului în forma sa dintr'un moment dat? A ni-l închipui pe Rege altfel, însamnă a avea întemeiată noțiunea de rolul constituțional al Regelui!

Și Regele Carol I, bătrânul monarh constituțional al României, nu e din asemenea monarhi! Păstrător al formelor și titlurilor politice, el este în momentul de față expresiunea cea mai vie a noțiunii de stat, *de Regat Romîn*, iar nu partidul care adus la putere prin asmuțirea și sumețirea țărănimei, caută a zdruncina raportul de echilibru al stărilor sociale, în ce scop, nu se știe.

Ca încheere, mesajul nu spune mai mult de cât manifestul. Ceia ce s'a îndeplinit din manifest, mesagiul zice că s'a făcut.

Un singur lucru spune mai mult decît s'a zis în manifest... și aceia este *despăgubirea celor incendiați*.

Și acum d-lor liberali, Camerele s'au deschis; reprezentanții națiunii sînt chemați a legifera. Cum însă?

Drumul este hotărât: *între manifest și mesaj*; încolo..... nici o iotă mai mult. Regele a indicat calea. Urma-o-vor?

Gh. Ghibănescu.

CATE-VA NOTE

Organul de publicitate al consulului Boliviei, nereușind să-și plaseze numerele, caută să plaseze maxime latine, pe cari le și complectează.

Justitia regnorum fundamentum o traduce pe... bolivește: „dreptatea ie temelia regatelor și „putem zice" și a societăților.

El Iți k, poate să zică, fiind-că nu-l aude nimeni. Acum dacă ar fi zis „și a societăților pe acțiuni", am mai fi înțeles. Dar așa, cu ce drept „poate zice el" și a societăților.

Cu ce drept, Iți k?.

*

Domnul consul al *Voinței*, ca să nu rămîie maxima de mai sus singură, căci singură s'ar teme, mai citează încă una lungă a dracului, și spune că ie „o zicătoare a strămoșilor".

Atîta rău! Strămoșii celui de la *Voința* prea erau ocupați cu desfacere de piepteni de lăut și n'aveau gînd la zicătoare latine.

*

Două fapte senzaționale, la interval de două zile, s'au petrecut în liniștitul nostru oraș: doamna Gospodariu, soția unui sergent major, a deraiat cu d. Vînătoriu, șef de gară. Iar în strada Strîmbă — ca să vorbim și de celalalt fapt — s'a întîmplat, cum scrie la raport, că „o mamă dinaturată și-a *anbandonat* micuțul copil".

In ce privește primul caz, găsim că cavalerul dom Vînătoriu, s'a ținut conform și cu meseria sa și cu numele său: un șef de gară, cu numele de Vînătoriu, care face pe o femee să deraieze de la fidelitate — ie tot ce poate fi mai natural.

Mai puțin natural este, însă, ca d-na Gospodariu, să se fi lăsat orbită de amor, cînd are un nume cu totul în contra faptei ei.

*

„Relațiunele noastre cu puterile străine sunt din cele mai cordiale" — acest clișeu din mesagele regale a suferit o mică deranjare: *Monitorul* publică umoristica știre că Iți kexequatorul a fost retras lui sir Roobensteen, Iți excelentul consul al Boliviei.

Iți k n'a desperat însă, căci el cumulează *deja* postul de la *Voința* cu acel de diplomat al unei anumite case princiare din Intrarea Zulomit — la București.

De cît.. „relațiunile noastre cu puterile străine", au suferit o mică deranjare.

OAMENI ȘI LUCRURI

ERI ȘI ASTA-ZI

In a d-sale „prefață" la volumul de „Teatru" al lui Caragiale, d. Titu Maiorescu se rostea cu oarecare timiditate asupra puterei de viață ce poartă în sine comediile marelui scriitor. Indoiala provenea, de sigur, din convingerea că procesul civilizațiunii noastre va izgoni repede din sînul său acele caraghioase forme, contraziceri și păpușerii cari constituiau miezul acțiunii, caracterul eroilor, amărăciunea satirei lui Caragiale.

A trecut un sfert de secol peste această literatură și cine a revăzut sîmbătă seara „Scrisoarea Pierdută", a cării acțiune se petrece în 1883, și-a putut da seama că departe de a slăbi, efectul comediei a fost același ca și odinioară, iar sucesul a fost franc, desăvârșit, după cum aplauzele au fost unanime, entuziaste și asurzitoare de par'că aveau menirea să acopere ecoul de dezastru moral ce se degaja din biciuirea atât de nemiloasă a moravurilor noastre politico-sociale.

Neaparat, excelenta comedie cuprinde exagerări; arată pe alocurea caricaturi; rostește unele reflecții prea generalizate și nedrepte. Dar toate aceste erau elemente necesare și fără exagerări de atare natură n'ar fi existat satira lui Aristophan, a lui Juvenal, a lui Rabalais, a lui Molière, a lui Cervantes, a lui Swift, a lui Heine, a lui Gogol, a lui Alphonse Daudet — creatorul „Tatarinilor." Și cine, revăzînd în „Scrisoarea Pierdută" pe Caţavencu, pe Agamiță, pe conu Zaharia, pe Farfuride pe coana Zoițica, ar avea curajul sau nesinceritatea să nu recunoască multe scene și tipuri din politica și moravurile *de astăzi* a țării noastre? Firește, decorul nu mai e același; ca și în teatre — mijloacele de montare s'au schimbat, s'au... perfecționat; Agămiță și Farfuride se cheamă altfeliu, dar aproape cu aceleași elemente duc lupta, iar politica, în afară de rare osebiri, e tot atât de „serioasă" ca pe atunci, fie în județele de munte, fie în cele de la ses.

Ce ilustrație mai splendidă ar putea fi decît ce s'a văzut acum de curînd în capitala unui județ de la hotar? Lupta între două fracțiuni ale unui singur partid — ambele la putere — a fost cu mult mai caraghioază decît tot ce a putut născoci imaginația lui Caragiale și pacatul a fost numai că nu s'a găsit un scriitor s'o cinematografieze de-adreptul pentru scenă, cu gazetele ocazionale, cu dăscălimea de provincie, cu furtul consilierilor, cu telegramele consoartelor, cu refuzul prefectului de a constitui consiliul, cu refuzul aleșilor de a părăsi primăria „cucerită", cu păcălirea gardienilor de oraș, cu mutarea fanarelor și toate celelalte...

Firește tabloul e astăzi mai rar de văzut, — dar există. Acum 25 ani cuvintele la modă erau „revizuirea", „pașopt", „sufragiul universal", „stat constituțional", — astăzi vorbim de domnia legilor, lărgirea libertăților, ridicarea maselor, luminarea țărănimei, proprietatea sacră, soluția chestiei agrare, pămînt și dreptate... Abuzul și deșertăciunea frazei sunt aceleași începînd cu luptele așa zise politice și sfîrșind cu naționalismul de paradă și de vrajbă

Scriitori de talent, acei înzestrați cu darul observației și îndrăzneala satirei, priviți împrejur: oamenii și moravurile vă așteaptă, abundînd de elemente pentru comedii caragialiane. Succesul „Scrisoarei Pierdute" să vă dea curagiu la muncă, la gîndire și la scris și în fața spectacolului zilnic, — difficile est satyram non scribere...

Rodion

Legi streine în țara noastră

Cu ocasiunea perioadei legislative ce s'a început la 15 Noembre, urmează ca țara să fie înzestrată cu o sumă de legi noi. Despre puterea lor de a tămădui ranele pentru care sunt destinate, s'a zis și scris mult, fără a se fi spus totul. Rămîne încă destul cîmp liber criticei, pentru a arata ceea ce zisele legi au în ele rău și primejdios, precum și a descoperi ceea ce ele au bun, dacă în adevăr au așa ceva.

Un lucru însă va atrage atențiunea ori și cui, și anume că nu ne-am desbărat de obiceiul de a lua dela străini și a aplica la noi. Și această observație o fac cu privire la una din legile propuse de guvern, și anume aceea contra căreia se face astă-zi cea mai mare agitație.

Legea pentru monopolul cîrciumelor la sate este o transplantare a unor legiuiri streine în țara noastră.

Au fost în adevăr timpuri, cînd grăbiți a ne însuși civilisațiunea apusană, am luat tale-quale multe legi streine pe care ne-am mulțumit a le traduce, și cîte odată a le traduce prost, făcînd astfel din ele legi romînești.

Imi închipuiam însă că acele vremi au trecut, că am ajuns la un grad de desvoltare culturală și intelectuală cînd asemenea procedări nu ne mai pot fi îngăduite.

Toți știm că însăși legea fundamentală a statului nostru e o compilațiune după legiuiri streine. De asemenea tot pentru așa ceva criticăm de multe ori codul nostru civil și atîtea alte legiuiri. Ne silim pe toate căile să mai îndreptăm din ceia ce vedem că nu se potrivește cu mersul firesc al poporului nostru, și tocmai acum la pragul veacului 20 venim cu alte legi purtînd aceleași neajunsuri!? Ori poate ne închipuim că aceste legi sunt ideale și că aplicate la țara noastră, vor face minuni, așa că urmașilor noștri nu le va rămînea de făcut altă critică, de cît aceea că n'au fost de la început scrise în limba romînească?

Imi închipuiam că avem o pătură de oameni culți, cunoscători ai trecutului nostru istoric, știutori de nevoile și aspirațiunile poporului nostru, care să nu mai aibă nevoe a recurge la străini. Ințelegeam că o idee bună să poată fi luată de ori unde, dar ea trebuia cercetată bine, analizată și în definitiv constatată dacă convine și țerei noastre. Dar ca să iei și toate formele acelei idei, să iei toate detaliurile cele mai mici și une ori nepotrivite cu care a fost înconjurată în țara ei de origine și să le arunci la țara ta, mi se părea cu neputință în ziua de astă-zi.

M'am înșelat însă. Făuritoru logei pentru monopolizarea cîrciumilor de la sate, au luat totul din alte părți iar nu de la noi.

Și cînd te gîndești că avem o întreagă literatură poporanistă, care are pretenția de-a cunoaște pe țăran pînă în măduva oaselor, mai că nu-ți vine a crede că asemenea liberali au putut elabora un asemenea proect de lege.

Și cu toate acestea faptul e adevărat. Citesc în rezumatele date de ziare despre ședința camerei de comerți din București, că dl. I. G. Saita a ținut un discurs magistral pentru susținerea legei aceleia.

D-sa s'a preumblat prin toate țările, a adus argumente din toate țerile streine și a conchis că legea luată tot din acele țări e tot ce poate fi mai bun și mai spre mîntuirea neamului romînesc. Să facem lista de beţivi pentru că așa e în cutare țară, să pedepsim pe cîrciumarul care dă de băut beţivului pentru că așa e în cutare altă țară, iată negreșit o sumă de argumente cu care poți ținea un mare discurs, dar toată lumea simte că par'că ar mai trebui alt-ceva mai bun și mai temeinic.

Negreșit nu se va găsi nimeni dintre cărturari și chiar dintre cei mai puțin cărturari, cari să nu se înspăimînte de urmările acelui teribil flagel numit beţia. Dar iarăși nu va fi nimeni, care să socotească a fi bine, ca pentru a apăra pe unii să lovești pe alții. Se vor întreba cu drept cuvînt toți: nu e altă cale de cît acea indicată de legea, ce am citat mai sus spre a se ajunge la un rezultat bun?

De la o stare aproape anarchică, în care nu exista nici un control asupra băuturilor, unde se pot înființa atîtea cârciume, cîți doritori s'ar găsi spre a îmbrățoșa atare meserie, să sărim de odată la extrema cealaltă? De o parte să des-

fiinţăm cărciumile şi pe cărciumari cu toptanul, de altă parte să pecetluim cu pecetea infamiei pe beţivi trecîndu-i pe lista neagră, iar pe cărciumarii cîţi vor mai rămînea să-i pedepsim că a îmbrăţoşat un comerţ care nu intră în vederile legiuitorului? Iată ceia ce de sigur cei mai mulţi nu vor admite.

Desfiinţezi cărciuma, locul de întîlnire sau cafeneaua ţăranului şi doreşti să-l faci a trăi numai viaţa de familie, iar nu viaţa publică. Dar presupunînd că acesta ar fi un ideal de urmărit, încă s'ar putea întreba cine-va de e bine să trecem drept acolo şi să nu ne mai interesăm dacă şi ţaranii trebue să se strîngă din cînd în cînd mai mulţi împreună, în un acelaşi local şi să mai vorbească de nevoile lor, sau chiar numai să'şi comunice unul altuia cîte o impresiune? De altfel în lupta pe care şi alţii o duc contra flagelului alcoolismului se dovedeşte că cel puţin pînă acum mai bine au reuşit cei ce s'au îndrumat pe calea societăţilor de temperanţă. Aceştia sunt convinşi că trebuinţei de a bea trebue să i să opună un alt mijloc de satisfacere a ei, de cît acel al băuturilor alcoolice. Şi apoi cînd voim a legifera în materia aceasta nu trebue să fim conduşi numai de ceia ce credem noi că ar folosi unora. Trebue să ne gîndim şi la producători, mai ales în o ţară ca a noastră unde mulţi îşi găsesc un mijloc de traiu în cultivarea viei şi livezilor.—Apoi va fi şi o chestiune fiscală la mijloc.

De aceia, cum ziceam, chestiunea trebue bine cercetată şi studiată. Chiar dacă lăsăm de o parte alte consideraţii şi avem în vedere numai pe ţarani, încă trebue să-i cunoaştem bine pe aceştia, obiceiurile lor şi să nu afirmăm că toţi, dar absolut toţi, sunt patimaşi şi beţivi, cînd poate acest lucru nu e decît o excepţie regretabilă.

Mi-a părut de sigur, foarte curios, un articol de gazetă al unui cunoscător de psihologia poporului nostru, d-l Drăghicescu. Susţinea D-sa acolo ca ţaranii n'au încă o noţiune precisă a proprietăţei individuale.

Iar ca acest lucru se observă atît la sălile de clacaşi cît şi la cele de moşneni. Or, toţi cunoaştem cît de înrădăcinat este acel sentiment de proprietate individuală în ţărănimea răzăşească. E în stare răzăşul să urmărească pînă peste Prut pe cioara care i-ar fura o poamă din un copac al său. Aceasta e zicătoarea populară.

Cred şi eu că răzăşul nu va şti să ne definească conform codului civil, ce e proprietatea individuală şi cari sunt atributele ei, dar că nu o cunoaşte şi înţelege, asta nu.—S'au deprins şi clacaşii în atita amar de vreme, şi nu cred a greşi cînd aş zice că şi dînşii au astă-zi cunoştinţa mai mult sau mai puţin complectă despre rostul acelei proprietăţi. De aceia zic ar trebui să mai facem şi legi româneşti.

V. I. Radu

Litere-Ştiinţe-Arte

Reînvierea pe scena Iaşului a minunatelor comedii ale maestrului Caragiale, au procurat nu numai cele mai delicioaceè momente spectatorilor, dar au întărit încă odată afirmarea că teatrul nostru dispune de elemente excelente pentru comedie şi în deosebi pentru comediile lui Caragiale. De sigur că şi plăcerea *cu care artiştii noştrii interpretează satirele acestea contribue mult la vioiciunea şi preciziunea cu care în genere snnt redate tipurile lui Caragiale pe scena noastră.*

E însă momentul de a reaminti cu omagii pe doi actori dispăruţi cari ne aduceau totdeauna pe scenă tot sufletul lor în creaţiunile lor puternice: regretaţii Pruteanu şi Arceleanu. Nu era un autor de mîna întîia — Pruteanu; dar ce superb Ghiţă Pristanda! Am putea zice că era făcut pentru rolul acesta în care va avea un excelent urmaş, pe tînărul d. Morţun, mult aplaudat sîmbătă seara. Deasemenea Arceleanu părea născut pentru Zaharia Trahanache şi Jupîn Dumitrache, roluri în care se întrupa cu un humor neîntrecut şi de neuitat.

Iată de ce e momentul de a aduce un omagiu postum acestor doi dispăruţi ai scenei iaşane.

In ziua de 24 Noembrie va avea loc o frumoasă reprezentaţie în beneficiul d-lor Gh. Al. Cîrjă şi C. Momuleanu cu piesa: *Regele pètrece* de V. Hu o, traducere de Ludovic Dauş. Beneficienţii vor interpreta rolurile eroice: *Triboulet* şi *Saltabadil.*

*

M. S. Regele a oferit d-lui Al. Davila, directorul general al teatrelor, un frumos ceasornic, încrustat în briliante, şi avînd pe unul din capace, semnătura Suveranului.

E o mulţumire pentru faptul că directorul general cu prilejul presenţei marilor duci în Sinaia, aranjase două spectacole în onoarea înalţilor oaspeţi.

*

Pierre Bellet făcuse o dată, în mod minunat potretul lui Lascar Catargi, care fusese oferit nemuritorului barbat de stat cu prilejul unei aniversări.

Portretul acela a fost oferit, zilele trecute, d-lui Take Ionescu, de erezii defunctei Eufrosina Catargiu.

*

Primim No. 4 din revista „Orion" cu un bogat sumar de astronomie populară. Directorul revistei, d. V. Anestin e un aprig propagator al astronomiei.

*

D. Gabor Stein din Viena, unul din cei mai îndrăsneţi impresari, creatorul celebrei „Veneţie în Viena", al „Orfeului" şi „Grădinei Engleze" din capitala Austriei, a fost declarat în stare de faliment. Pasivul ie considerabil.

*

Pentru premiul Năsturel, de 4000 lei, al Academiei Romîne, s'au presintat următorii autori din Iaşi:

Ana „Conta-Kernbach, „Elemente de pedagogie."

Mihai Codreanu, „Martira", dramă în 5 acte, în versuri, de Richepin, prelucrare şi Iacob Braunştein," Ecoul Conştiinţei.

*

Primim No. 22 din revista „Convorbiri" de sub direcţia d-lui M. Dragomirescu. Numărul cuprinde numeroase şi alese bucăţi, versuri şi proză, semnate de d-nii M. Dragomirescu, E. Lovinescu, Marcle Anonim, Ciru Oeconomu, Cincinat Pavelescu, C. Moldovanu, E. Gârleanu, H. Frollo, cum şi o varietate de articole critice, polemici, recenzii etc.

*

STRUNA ZILEI

CARTE SCUMPA

Un ziar a fost condamnat a plăti suma de 20,000 lei pentru c'a reprodus «cartea de bucate» a d-nei C.

Doamnă, nu ştiu cum ţi-e cartea,
Dar de-i vorba de bucate
Chiar justiţia ea însăşi
Le-a găsit cam... pipărate.

Informaţii

Prietenii noştri din Iaşi şi acei din provincie cu domiciliul politic în Iaşi sînt înştinţaţi că pentru susţinerea apelurilor electorale înaintea Curţei de Apel din localitate, clubul conservator din Iaşi a constituit un comitet de avocaţi care stau la dispoziţia prietenilor pentru introducerea şi susţinerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocaţi se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorăpciu. St. Georgescu, Gh. Dobias şi G. Lohan.

Actele şi apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5—7.

—

O prea faimoasă „desminţire".—Ziarele cari se învîrtesc pe lîngă deliciosul Caşcaval, au misiunea ingrată a desminţirilor. Ele şi există ca să desmintă pe celelalte ziare.

Dar o desminţire la fel cu aceea pe care un ziar liberal ni-a dat-o nouă Sîmbăta trecută, n'a mai avut fiinţă în analele bogate ale ziarelor desminţitoare: ziarul a desminţit o ştire a noastră inainte ca această ştire să fi fost citită.

Ziarul acela a aflat că *Opinia* va publica o ştire referitoare la un scandal ce-a avut loc în comuna Probota şi şi-a închipuit că ziarul nostru va da acelei ştiri proporţiunile fantastice de rigoare.

Şi s'a grăbit să ne desmintă.

De cît, credincioasă principiului de a nu servi de cît ştiri riguros exacte, *Opinia* n'a zis, relativ la ştirea în speţă, de cît ceea ce s'a întîmplat.

In entusiasmul de a-şi servi clientela, ziarul liberal a reuşit să dea o desminţire faimoasă.

Atît a reuşit.

—

Un ziar oficios anunţă că de şi starea M. S. Regelui este perfectă, profesorul doctor Noorden va veni curînd la Bucureşti, spre a se convinge de rezultatele curei lactate ce-o urmează Suveranul.

—

Domnii profesori Ibrăileanu, Ionescu şi Patraşcanu, toţi din Iaşi, cuprinşi în comisia de 12 profesori, cari au fost însărcinaţi cu ancheta în înv. secundar, au refuzat să primească însărcinarea.

—

Sărmanul Itzik.—Nu se întîmplă prea des ca guvernul nostru să retragă exequatorul unui consul acreditat. A trebuit să devie consul d. Itzik Rubinştein, reformatorul *Voinţei Naţionale*, ca să se întîmple şi excepţia unei retrageri de exequatos Faptul a apărut, negru pe alb în ultimul număr al *Monitorului Oficial.*

Nu se indică motivele faptului, dar era evident că demnitatea de consul, fie chiar şi al Boliviei, nu era de nasul lui Rubinştein, mai ales de cînd acesta a devenit sub Nădejde la *Voinţa.*

—

Eri au depus legiuitul jurămînt următoarele persoane, care au fost numite în poliţia locală:

D. Mircea Serion, şef al biroului de servitori; d. Gh Buzdugan, revizor la acel birou, în locul d-lui Pricop, lasat în disponibilitate; d. Gh. Colonaş, numit ofiţer de poliţie, în locul d-lui Dabija.

—

Aflăm că s'a deschis o anchetă contra unui şef de gară din circumscripţia de mişcare Iaşi, care s'ar fi făcut vinovat de fapte infamante.

—

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, care s'a reîntors azi dimineaţă din capitală, va inspecta astăzi şi mîine regimentul 7 calaraşi, din localitate.

—

D. general Crăiniceanu, şeful marelui stat major, va veni zilele acestea în localitate, spre a inspecta şcola fiilor de militari.

—

Cercul ştiinţific.—Eri dimineaţă la orele 10, a avut loc la Universitate şedinţa de redeschidere a cercului ştiinţic studenţesc din Iaşi şi serbătorirea aniversărei unui an de la înfiinţare.

Inainte de redeschidere, cercul ştiinţific a adresat d-lui rector al Universităţei un memoriu prin care'i aducea la cunoştinţă rezultatele bune şi progresul făcut de acest cerc, la care d. rector a răspuns printr'o adresă de încurajare, accentuînd asupra prestigiului ce cîştigă universitatea ieşană, prin activitatea serioasă a cercului ştiinţific, promiţînd în acelaş timp concursul său pentru prosperarea cercului.

La şedinţă au luat parte în afară de membrii cercului şi d-nii C. Climescu, rectorul universităţei, P. Bujor, decanul facultăţei şi prof. dr. Hurmuzescu.

D. D. Rădulescu, conducătorul cercului deschide şedinţa prin cîte-va cuvinte bine simţite, arătînd activitatea cercului, arătînd şi programul noului an şi mulţumind în acelaş timp d-lui rector Climescu pentru buna voinţă ce a avut şi concursul ce l'a dat cercului.

D. rector C. Climescu luînd cuvîntul mulţumeşte d-lui Rădulescu, lăudînd activitatea ştiinţifică a cercului spunînd că şi pe viitor va căuta să dea tot concursul pentru prosperarea cercului.

D. David face o dare de samă a escursiunei făcută astă-vară de membrii cercului în valea Prahovei, insistînd asupra cunoştinţelor ce le-au căpatat membrii cercului ştiinţific din această escursiune.

D. prof. P. Bujor felicită şi d-sa pe membrii cercului, arătînd foloasele ce studenţii le capătă făcînd escursiuni şi cercetări serioase.

Se alege apoi un casier în persoana d-lui Păcurariu şi se dă conducerea în persoana d-lor Rădulescu şi Păcurariu.

S'a expediat apoi o telegramă de simpatie d-lui prof. dr. Obreja, care a condus pe membrii cercului în escursiunile din valea Prahovei.

—

Aflăm că, printre altele, prin noul budget al epitropiei Sf. Spiridon epitropii vor prevedea o sumă pentru reparaţiile radicale a mai multor biserici şi spitale precum şi cîte o sumă pentru refacerea şi reconstruirea institutului Grigorian şi pentru construirea unui nou local de farmacie la spitalul central.

—

Statuia lui Cuza Vodă. — Persoanele cărora li ă'au încredinţat listele de subscripţie, purtînd numerile 1300—1400 şi 1.700—1.800 sunt rugate a le restitui de urgenţă, în starea în care se află, d-lui G. D. Şerban, casierul comitetului pentru rîdicarea unei statui lui Cuza-Vodă, Iaşi strada Golia 67.

Sunt rugate acele persoane să înainteze totodată şi sumele ce le-ar fi colectat

—

Alegerea parţială pentru scaunul de senator, vacunt la col. I de Neamţ, s'a fixat pentru ziua de 12 Decembre.

—

Legat refuzat. —Presidentul tribunalului de notariat de Ilfov, d. Hagiopol, şi grefierul acelei secţiuni, d. Petrescu, au fost Sîmbătă la castelul Peleş, spre a autentifica procura pe care A. S. R. Principele Ferdinand o dă d-lui I. Kalinderu spre a declara că legatul pe care marele Haşdeu l'a lăsat prinţului Carol şi anume castelul „Iulia Haşdeu" din Câmpina, nu va fi acceptat de micul principe.

—

D. Gh. Dimitriu-Păuşeşti, secretarul-inspector al Camerei de meserii, a convocat pentru ziua de 2 Dechembre, în localul camerei comitetele corporaţiilor de meserii din localitate spre a discuta asupra eventualelor modificări de introdus în legea meseriilor.

La această şedinţă va lua parte şi d. Gâdeiu, inspector general al camerilor de meserii din întreaga ţară.

—

Pedelul facultăţei de medicină—„moş-Dumitru" — cum ziceau cei de la facultate a încetat din viaţă.

„Moş Dumitru„ era o figură mai ales pentru cei care s'au perindat pe la facultatea de medicină unde timp de 16 ani a servit cu credinţă.

Studenţii acelei facultăţi aveau o deosebită simpatie pentru el, şi'l resplăteau cu mulţumire mai ales atunci cînd le ducea diplomele.

—

Prefectura de Fălciu. — Ni se scrie din Huşi: Cu prilejul deschiderei parlamentului, şi în Huşi au început a eşi la iveală cancanurile politice între omogenii deputaţi şi senatori liberali. Representanţii Fălciului sunt astfel grupaţi: *Em. Porumbaru* străin de localitate, neutru; un fel de general Bengescu Dabija de la censervatori. *Gh. Teleman*, şeful partidului conservator, ales senator, duşman pe faţă al liberalilor, de şi înclinările ereditare i-ar fi pentru N. Cişman. *C. Leonida* (Târzii), *I. Dobreanu* (Bălţaţi) şi *N. Cişman* (Broşteni), ar merge mînă în mînă în politică, deci şi la vot, de şi C.C. Costachi Leonida are mai multă înclinare cu acţiunea lui *Ir. Gheorghiu* care s'a neutralizat aşa de tare, că a neutralizat pe toţi în juru-i, pînă şi pe tatăl seu să nu se voteze pe dînsul. Iar Alecu Rişcanu umblă ca un liude printre călăraşi, dînd şi primind ghionturi de la ai lui cu remiluita.

In aşa amestecuri nu era nimic extraordinar ca să se amestece în borşul Huşului şi oameni străini că Zane (Băseşti). Gh. Diamandi (Idrici), *et ejusdem farinae*, şi să aducă pe tapet chestia prefecturei de Fălciu în cafeneaua de la Vasilachi, unde nu sunt numai mese verzi, ci şi stele verzi, şi politică verde. Şi aşa a eşit candidatura la prefectură a d-lui *I. Vasiliu*, primar din Băseşti, barbat muncitor, harnic, *dezgheţat*, cu înclinări politice *numai personale*, încă, dar... este un *dar politic*, ori cît or fi zăvozii ce apară turma liberală contra *Lupului*, dar şi cînd lupii umblă în *potae* şi în partidul liberal lupii cam umblă în potae, ce pot face bietii zăvozi, cînd sunt simpli potăi fălcieneşti!

—

Eri după amiază trupele, cari fuseseră detaşate la frontieră pe malul Prutului pentru a supraveghea măsurile contra holerei, s'au reîntors în localitate.

—

Eri după amiază la orele 3, o cunoscută figură a Iaşului, d-rul P. Agapi, s'a stins din viaţă, la locuinţa sa din strada Sărărie.

Alaltăeri d-rul Agapi a fost văzut preumblându-se pe stradă, vesel ca în totdeauna, iar eri dimineaţă îi veni reu, ceia ce ce'l făcu să nu mai iasă din casă.

La orele 3 în urma unei sincope, d-rul Agapi încetă subit din viaţă.

Cunoscut de toţi, d-rul P. Agapi, e cel mai vechiu medic de plasă din ţara românească.

Avea peste 80 de ani şi a fost multă vreme medic de plasă, profesor la seminarul dela Socola şi a ocupat şi alte demnităţi.

D-rul Agapi e cel dintăi care a introdus în Iaşi vizitele ambulante, cu vestita sa trăsurică pe 4 roate; în piaţa Halei şi sub cerul liber dădea consultaţii la pacienţi.

Cât timp a fost medic de plasă, d-rul Agapi s'a interesat foarte mult de ţărănime, ceiace a făcut să fie mult iubit şi stimat de ţărani.

Trimetem condoleanţele noastre întristatei familii.

—

D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului Iaşi a plecat azi spre a face inspecţie şcoalei primare din comuna Coarnele Caprei.

—

DIVERSE

Sîmbătă se va oficia la paraclisul sf. Mina, din strada sf. Constantin, un parastas pentru pomenirea lui Dimitrie Suceveanu şia defunctei lui soţii Ecaterina.

Cheltuelele vor fi suportate de epitropia sf. Spiridon, conform legatului lasat de defuncţii donatori, cassei sf-lui Spiridon.

— La epitropie se primesc numeroase cereri pentru a se elibera ajutoarele acordate din fondul Manu, înainte de 12 Decembrie.

Epitropii au luat însă o dispoziţie că pînă la acea dată să nu se distribue nici un ajutor bănesc, iar ajutorul cu lemne se va da de la 13 Decembrie.

— Aseară a fost adus în localitate şi depus la capela bisericei Sf. Vasile corpul d-nei Maria Miescu, din Ungheni.

Defuncta se înrudea cu mai multe familii din localitate.

— Poimîne Miercuri, sărbătoarea „Intrarea în biserică", se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei „Vovidenia", din strada cu acelaş nume, filiala bisericei Golia.

Serviciul Divin va fi oficiat de clerul bisericei Golia.

Un părinte...

— Poate fiindcă d-ta ai pronunţat până acum ast-fel ţi se pare că şi alţii zic asemenea. Nu-i permis nimărui să pronunţe astfel de cît *cè be, de.* Copiii la şcoală, după ce isprăvesc alfabetul de învaţat nu mai numesc literele în alt chip, dar încă oamenii mari cum ar mai pronunţa *mâ, cà, dâ* cînd sună aşa de urât!...

— Mă miram şi eu cînd auziam pe unii copii zicînd: *nâ-u-câ*, nu eşia de loc: *nuc.*

— Dar cum se spunea mai înainte *ne-u-ce* eşia nuc? la cearcă d-ta şi zi *n-u-c* astfel ca să se audă fiecare sunet curat fără *è* şi fără *â* lîngă el şi să vezi ce uşor ese cuvîntul *nuc.*

— Cum fără să silabisesc?

— Se 'nţelege că fără. Copiii la început, spun sunetele mai lungi şi apoi de cîte ori se repetă cuvintele, se spune din ce în ce mai mult, până ce ese cuvîntul curat *nuc.*

— Bine, să zicem că până aici vei fi avînd dreptate; dar dacă în 2 luni de şcoală şi s'au învăţat numai 4 litere, apoi celorlalte cînd li mai vine rîndul? Aşa-i că nu-şi ajung numai 8 luni pentru restul literilor? Şi atunci, ori trebue să-mi înveţi copilul şi în vacanţie, ceea ce nu ai să te prinzi d-ta! ori ai să mi-l laşi repetent şi atunci nu am să mă prind eu... D'apoi cetirea curentă a cuvîntului cînd ai s'o mai faci?

— Dar bine, d-ta crezi ca tot aşa vom merge încet? De îndată ce copilului i s'a întipărit în minte *vocalele* —care se confundă uşor din pricină că pronunţarea lor nu se deosebeşte mult una de alta—restul *consoanelor* ce nu s'au putut face odată cu vocalele, merge foarte uşor: aşa că la urmă de tot, copiii pot învăţa şi cîte o literă pe zi. Şi cînd s'a isprăvit alfabetul, cuvintele se citesc uşor, călcînd sigur pe fiecare, de oarece chiar de la primele cuvinte s'a început cetirea curentă.

— Dar lecţie acasă de ce nu li s'a dat pe cartea lor?

— Pentru că lecţia se învaţă în clas pe tablourile mari ce cuprind lecţia din carte.

— Am înţeles. Dar la soeoteală? Imi ţii băetul la numărul 5 de două luni de zile... cînd eu am un copil acasă numai de 4 ani şi ştie tot până la 5.

— Să numere de sigur?

— Se înţelege.

— Apoi băetul d-tale, de la şcoală a învăţat până la 5, dar a deprins să facă tot felul de socoteli.

— Poate aşa cu vorba, că în scris văd că abia acum după 2 luni a început şi el a face nişte socoteli mici, mici de tot şi acele numai de adunare. De ce să nu-i fi arătat toate semnele de odată? Pare că era mare greu?

— Apoi tot frica de a nu le amesteca unele cu altele m'a oprit. Pentru aceasta am ţinut semnul adunării o lună două; căci în luna de la început abia au deprins copiii să facă cifrele până la 5.

— Văd eu că d-ta ai îndreptări la toate. Dar poezii cum se face că băetul meu nu ştie încă nici una?

— D-sa crezi că băiatul d-sale e papagal? Să înveţe aşa, fără să priceapă ceea ce spune din gură?

Lăsăm ceva mai târziu ca să i se mai desvolte puţin mintea. Destulă greutate are el la început, cînd învaţă literile, cifrele, cîte-va socoteli, istorioare... Mai pe urmă îl vom învăţa şi 2—3 poezii.

— Dar acasă de ce să nu aibă cîte ceva, băetul de învaţat?

Eu cînd eram ca dînsul nu mai mîntuiam de învăţat şi descris... şi băetul meu cînd îl cauţi în veci, nu mai are nimic de făcut.

— Cum vrei d-ta să-i dau de scris şi de citit acasă?

El abia s'a deprins cu chipul în care i-am arătat eu, şi acum să-l las să scrie singur sau chiar sub supravegherea dv, celor de acasă ce să înceapă a deprinde alte apucături, ca la urmă să nu mai ştie după care să se iee? Afară de aceasta e bine, ca copilul să aibă tot timpul liber să se joace, pentru ca să vie cu plăcere la şcoală,

— Da, aşa este. Dar vezi că eu aş fi bucuros să mai înveţe şi acasă ca să se mai astâmpere puţin, căci ne face capul *„călindar"*.

— Apoi ca să nu ne facă copii capul nostru *„calindar"* să li-l facem noi pe al lor? oprindu-i de la viaţă liberă, de la bucuriele copilăriei.

—D' apoi pe mine părinţii mei nu mă opriau de la joc? Şi despre aceasta slavă celui de sus, sunt om şi eu ca toţi.

— Aşa-i. Dar adu-ţi aminte ce durere de inimă simţiai atunci cînd erai oprit... De ce să nu-i scutim pe bieţii copii de nemulţumirele care ne stau în puterea noastră de a le înlătura? şi a le da prilej să se joace cît mai mult, căci ori-ce s'ar zice tot li prieşta mai bine jocul de cît învăţătura cu sila, mai ales atunci cînd nici nu-i nevoe... Şi ca să revenim la vorba de la început, d-sa eşti liber să-ţi iai băetul, se 'nţelege, şi să-l dai acolo unde crezi că ar fi mai bine.

—.... Ce să-l mai iau? In altă parte o fi mai bine?... Cred eu ca toţi *una* sunteţi. Par'că corb la corb îşi scoate ochii?

Maria C. Buţureanu.

Ultime informaţii

Ziarul „Epoca“ nu va desminţi ştirea că d. Nicu Filipescu n'a provocat la duel pe d. Pavel Macri din Galatz cînd acesta în anul 1895 sau 1897 cu ocazia unei alegeri parţiale de acolo a atacat violent nu numai prin cuvinte pe patronul „Epocei“.

Afacerea presidentului Ciulei. — *Procurorul general de Iaşi şi d. M. I. Ciulei, presidentul tribunalului Botoşani, au sosit în Bucureşti, chemaţi de ministrul justiţiei.*

Faţă cu gravitatea acuzaţiei, d. M. Ciulei a cerut ministrului de justiţie să fie suspendat pe timpul cît va dura ancheta.

Iată detaliile cele mai exacte în această privinţa:

Inainte de a se sinucide, Capşa a scris d-lui Ciulei, însărcinîndu-l ca îndată după moartea lui, să vie să deschidă lada de fer, în care se vor găsi 2 exemplare de testament şi 400 lei în galbeni şi napoleoni, care vor servi de cheltueli de înmormîntare. Aceasta scrisoare a fost predată d-lui Ciulei de servitorul lui Capşa, imediat după sinuciderea acestuia.

D. Ciulei s'a transportat imediat la locuinţa lui Capşa şi în faţa servitorului a scos un exemplar de testament şi banii.

Prin testament Capşa lasă toată averea sa mobilă şi imobilă d-relor Ciulei, finele defunctului care, în viaţă fusese amic intim, încă din copilărie cu preşediutele Ciulei.

Din testament, care e foarte lung şi detailat, precum şi din scrisoare, se vede că Capşa n'a lasat alţi bani sau efecte de cît suma pomenită mai sus şi necesară cheltuelelor de înmormîntare.

Plîngerea către ministru şi către procurorul general e făcută de surorile lui Capşa între care una e d-na B ldur.

Ministrul de justiţie va da probabil ordine ca preşedintele Ciulei să fie pus sub urmărire, de oare-ce crede că în interesul magistratului nu e bine ca învinuirea să fie stinsă printr'o ancheta preliminară, ci trebue ca ea să fie elucidată printr'o ordonanţă judecătorească.

Se ştie că administraţia noastră comunală a intervenit din nou la ministerul de războiu pentru a renunţa la înfiinţarea unei herghelii a armatei la Graşi în apropiere de Timişeşti, de unde se va alimenta oraşul cu apă.

După cît ştim ministerul de rezboiu va numi o comisiune de expertiză pentru a alege un loc pentru herghelia ce urmează a o înfiinţa, urmînd ca locul ales să fie tot prin acele părţi.

Suntem informaţi că în ultimul moment, în urma unor intervenţii sus puse, epitropia generală a Casei Sft. Spiridon, a declarat că nu se va mai constitui parte civilă în procesul pe care hotărîse să-l intenteze direcţiei azilului.

Banca şi aurul.— Privitor la această chestiune, un ziar liberal, care publică regulat situaţia Băncei Naţionale, ne dă un răspuns pe care iertată fie-ne vorba, nu l'am înţeles bine.

Sucursala Băncei din localitate, în urma unui ordin al Centralei, a luat dispoziţia ca schimbul în aur al notelor Băncei, să se facă numai la un ceas anumit şi să se execute atunci numai, cînd ofertantul va dovedi, că în adevăr, are nevoe, pentru comertul său monezi de aur.

Inregistrînd această dispoziţie ziceam că de şi Banca este datoare să facă schimbul, ie natural să iee măsuri în timpuri, cum sînt cele de faţă cînd din cauza unei însemnate urcări de curs, se vor găsi mulţi cu gîndul la speculă.

Dar de la măsurile contra speculei şi pînă la dispoziţia, aşa cum a luat'o Banca, distanţa prea ie mare.

Ora fixă ce se rezervă schimbului constitue evident dovada, că Banca nu este dispusă să-şi deranjeze stokul de aur. Iar dovada pe care o cere, de la fie-care ofertant, prea este cusută cu aţa albă, ca să nu priceapă fie-care că Banca nu este dispusă la schimb.

Căci dovada, ori cît de bună ar fi, rămîne chestie de apreciere şi de... cînd se ajunge la apreciare, nu e bine.

Banca ca instituţie model, cum zice ziarul liberal, ar avea datoria să vie în ajutorul comercianţilor, cu un drept legitim al lor.

Domnii de la bancă, cunosc foarte bine seriozitatea fie-cărui comerciant local şi acest fapt înlătură perfect dovada.

Decît, Banca nu vrea să-şi deranjeze stockul. Şi Banca, ori cum şi ori cînd, face ce vrea ea, nu ce ar trebui să facă şi ce scrie la lege ca să facă.

D'aia şi ie o „instituţie model“.

Manipulanţii de tramvai.— Un cetitor al ziarului ne comunică judicioasa observaţie că, pe cînd la Bucureşti, graţie intervenţiei S. P. A., s'au luat măsuri pentru acoperirea cailor cu pături, la Iaşi nimeni nu se gîndeşte la bieţii manipulanţi de tramvaie, cari stau pe platformă, expuşi intemperiilor vremei.

Pretutindeni platformele sunt prevăzute de geamuri, numai la Iaşi nu.

Rugăm pe direcţia tramvalului din Iaşi să iee notă de această observaţie.

In intervalul de la 8—16 Noembrie a. c., s'au mai constatat următoarele cazuri de epidemii în judeţul nostru:

Scarlatina: Copou 2 cazuri, Bucium 1, Hermeziu 6, Golăeşti 1, Şipote 10, Bivolari 4; tusa convulsivă: Holboca 5, Bucium 12; febra tifoidă: Tg. Frumos 2, Copou 1, Golăeşti 2, Coarnele Caprei 8. Belceşti, 3, Voineşti 1; difteria: Galata 1; morbili: Poeni 6; pustula-maligna: Bărleşti 2.

Am spus alaltă-eri, că din iniţiativa d-lui medic veterinar Iliescu s'a înfiinţat o societate cooperativă, în judeţul nostru.

Societatea îşi are sediul în Podul-Iloaia şi promite a avea un mare număr de membri.

Incendiul din Păcurari.— Astă-noapte pe la oarele 11 şi jumătate un incendiu a izbucnit la casele cu No. 106 din str. Păcurari.

Casele erau locuite de d. N. Vartohlieb, stoler de meserie care se afla împreună cu soţia sa la cinematograf.

Cum bătea un vînt puternic flăcările s'au întins cu repezeciune şi în scurt timp locuinţa stolerului a fost distrusă.

Focul s'a propagat apoi şi la casele locuite de D. Voişescu lucrător la regie din aceeaşi ogradă, care de asemenea au fost distruse.

Sosind pompierii din secţia Toma Cozma cu mare greutate au putut împedeca ca focul să nu se întindă şi mai departe.

Casele distruse erau proprietatea Creditului Urban, şi erau asigurate.

Focul a luat naştere de la un hogeag stricat al caselor locuite de stolerul Vortohlieb.

Moţiunea proprietarilor.— La întrunirea pe care un număr de proprietari şi de agricultori a ţinut-o ieri în Bucureşti—s'a votat următoarea moţiune:

Proprietari şi agricultori fără deosebire de partid, întruniţi în sala Dacia în ziua de 18 Noembrie a. c. însufleţiţi de speranţa de a se îmbunătăţi starea populaţiei rurale, afirmă dorinţa lor, ca reformele agrare să se îndeplinească potrivit principiilor ocrotitoare ale muncei şi ale proprietăţi pe care sunt aşezate toate statele civilizate.

Conştienţi de datoriile lor către ţară ei declară că sunt hotărîţi a lupta din toate puterile şi cu preţul tuturor sacrificiilor, în contra ori cărui proect ce s'ar abate de la aceste principii cari singure pot asigura liniştea sufletească armonia dintre clase şi progresul material al ţării.

Universitare.—D. C. Hamangiu, procuror la curtea de apel şi profesor suplinitor de drept constituţional la facultatea de drept, a început azi cursurile cu studenţii anului I şi II.

„Lecţia de deschidere“ a d-lui Hamangiu tratează o sumă de chestiuni de o deosebită importanţă juridică şi socială, şi asupra ei vom reveni în numărul viitor al ziarului.

— Următorilor studenţi, care au cerut transferarea de la facultatea juridică din capitală, la aceaşi facultate, la Iaşi, li s'au admis cererea:

Mihail Săvescu, Petru Jianu, Nicolae Negoescu, Panaite Moscu, A. Antoniu, Gheorghe Popescu, Nicolae Economu, D. Marosin, D. Alexandrescu, Dimitrie Antonescu, Ioan Adam, H. M. Constantinescu, Const. M. Beştelei, I. Mărculescu, Ialomiţeanu Justin, Gh. Zotta, Gh. Metaxa, Alex. Anastasiu, T. Grigoriu şi Mircea Culiano.

— Azi la orele 4, d. Haralamb Vasiliu îşi va începe cursurile în amfiteatrul de Chimie biologică.

— D. Oşlobanu, va ceti mîne, Marţi, 21 Noembrie, la cursul d-lui profesor Techar Antonescu, conferinţa sa despre Monumentele antice.

— Mîne seară, la orele 8 jum., va avea loc în aula universităţei, conferinţa d-lui M. Mihăescu Negrim, dr. în filosofie, avînd de subiect „O problemă de filosofie“.

— Cursul liber de geografie ţinut de d. agregat Popescu se va începe Vineri 23 Noembrie, la orele 5 în sala de mineralogie.

Anul acesta d-sa va vorbi despre geografia continentelor — afară de Europa.

— D. suplinitor Hamangiu a început azi cursul.

Alegeri parţiale.—In curînd se vor publica datele alegerilor parţiale pentru următoarele locuri: un loc la col. I de Senat din Neamţ şi unul la col. II Senat de Buzău.

La Cameră: un loc la col. III de Bacău, un loc la col. II de Dolj şi unul la acelaşi colegiu de Putna.

Partidul liberal n'a fixat, până acum, de cât candidatura d-lui N. Albu la col. I Senat de Neamţ.

Partidul conservator nu s'a ocupat încă de aceste vacanţe în Parlament.

*

Demisia d-lui G. Diamandi, deputat de Tutova, a fost respinsă. Camera îi a acordat un concediu de 2 luni, ca să-i caute de sănătate.

Domnul Laskay, fost funcţionar la consulatul austriac din Iaşi, a fost condemnat de tribunal la 3 luni închisoare şi amendă pentru că ar fi violat domiciliul d-lui avocat Dim. Longinescu.

Afacerea a venit cu apel înaintea secţiei II a Curţei, care, în lipsa reclamantului, îi a respins apelul.

Sîmbătă s-a terminat examenul ofiţerilor în rezervă. Au reuşit d-nii Alfons Herovanu, Dimitrie Borş, Popescu C. Sturdza, Motăş şi Chiticeanu.

Mîine va fi expulzat prin Burdujeni supusul austriac Isac Rozorea, care a fost găsit vagabondînd în judeţul nostru.

D-na Maria Nădejde a fost numită învăţătoare la şcoala din comuna Letea.

Alaltă eri a fost expulzat prin punctul Burdujeni potemchinistul Vasile Petrovici care a comis o serie de excrocherii prin mai multe localităţi.

Consiliul general al judeţului terminîndu-şi lucrările, seziunea ordinară a fost declarată închisă.

Cu începere de eri s'au ridicat măsurile de poliţie sanitară veterinară din Ceplinţa şi Băileni, ce se luaseră pentru combaterea febrei aftoase.

Autorităţile militare urmăresc pe soldatul Ciocan Andrei, din campania a 4-a sanitară, care a fost dat în judecata consilliului de răsboiu pentru furt prin efracţie de efecte ale statului şi care a dispărut,

De oare-ce numărul cazurilor de holeră în Rusia s'au împuţinat foarte mult, e vorba ca, cu începere de la 1 Decembrie, să se ridice măsurile carantinare de la frontiera Prutului.

Revizoratul şcolar al judeţului va înainta zilele acestea ministerului Cultelor şi instrucţiunei publice, cererile de înscriere la concursul de ajutor de învăţător, ce se va ţinea la minister în Maiu viitor.

Din eroare s'a omis, din lista celor reuşiţi la ultimul examen de licenţă, numele d-lui Petru Văsescu.

Judiciare.— D. Const. Sterea, directorul revistei „Viaţa Romînească“, prlntr'o petiţie adresată preşedintelui tribunalului secţia II, cere să se numească un expert care să constate diferenţa de calitate între hârtia comandată de d-sa de la oficiul de vînzare a hârtiei produsă în ţară a fabricei Letea, şi acea care i se furnizează numitei reviste.

D. Sterea reclamă că a comandat un vagon de hârtie de o anumită calitate şi oficiul, i'a trimes o altă calitate cu mult mai inferioară şi ambalajul făcut în condiţiuni atît de proaste în cît în fiecare balot se află o mare cantitate de hârtie stricată, din cauza acestui ambalaj prost.

Tribunalul în urma cererei d-lui C. Sterea, a numit ca expert pe d. Th. Maximovici, care în ziua de 17 Noembrie a depus legiuitul jurămînt.

D. Samson Haliţa, inspectorul general al învăţămîntului primar şi normal primar, a făcut eri o anchetă la o şcoală primară din plasa Bahlui-Cîrligătura.

Reconfirmarea mandatului fetei-Loti Rubinstein a venit astă-zi în cercetarea tribunalului s. III-a.

Tribunalul ca şi rîndul trecut, a infirmat mandatul, şi a ordonat punerea în libertate a prevenitei. Procurorul, însă, a făcut apel la camera de punere sub acuzare, care se va pronunţa poimîne.

Lotti a fost recondusă la penitenciar.

D. Dimitrie Borş, licenţiat în drept de la universitatea din Paris, şi a susţinut Sîmbătă cu mare succes examenul de echivalarea diplomei de licenţă, în faţa unei comisiuni compusă din d-nii I. Th. Burada, M. B. Cantacuzino, Vasile Demetriu şi Iulian Theodorescu.

Eri, Duminică, s'a redeschis Sala Teatrului-Circ Sidoli cu o frumoasă serată cinematografică. Am putut constata cu mare plăcere că noul director al zisului teatru, dl. Anton C. Botez şi-a dat toată silinţa aducând o mulţime de înbunătăţiri, şi amenajeri vastei sale. Asemenea a condus însuşi d-sa întreg spectacolul, care a reuşit în toate privinţele. Programa a fost una din cele mai alese şi întreaga execuţie a fost superbă.

Cinematograful instructiv, conservarea sardelelor ne-a condus prin toate sălile ale vastei fabrici Amieux-Frères şi ne-a arătat pentru prima dată cum se conservă delicioasele sardele.

Comediile, dramele, tragedia marinarului sunt scene de cea mai perfectă execuţie.

Pentru astăseară luni se anunţă a doua serată.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 19 Noembrie

Procedeu minunat

Bucureşti.— Ziarul „Alarma“ din Craiova aduce ştirea că într'o comună din judeţul Dolj s'a întîmplat cu ocazia alegerilor comunale un fapt minunat prin simplicitatea procedeului întrebuinţat.

Urma să se efectueze alegerea consiliului comunal din Pleniţa şi erau faţă 'n faţă două liste.

Una avea în frunte pe d. N. Potârcă, fost consilier judeţan subultima guvernare şi alta avînd în frunte pe un cărciumar Ciurezu, şi susţinut de guvern.

Preşedintele Roşca a crezut de cuviinţă că în ajunul alegerei să umple urna cu buletine liberale. După ce votarea s'a terminat, a ordonat evacuarea sălei, a scos din dulap urna cu buletine liberale şi a pus în loc aceea care conţinea expresiunea voinţei alegătorilor.

Pentru această operaţiune d-sa a primit suma de 400 lei.

Alegerea a fost contestată şi probabil va fi invalidata, iar autorităţile au pornit o anchetă severă.

Manifestaţii

Lisabona..— Cu ocaziunea aniversărei restauraţiunei independenţii portughese, numeroase manifestaţiuni politice au avut loc, fără însă să fie vre un incident de semnalat.

LOTERIA

Bucureşti.— Tragerea loteriei regatului romîn a fost suspendată pentru astă-zi.

Mîine tragerea va urma.

Inaintări în armată

Bucureşti.— Vineri ministrul de războiu va supune semnaturei M. S. Regelui decretele pentru înaintările în armată care se vor face pe ziua de 28 Noembrie.

Realizarea reformelor

Bucureşti.—In culoarele camerei se vorbe. astă-zi despre vizitele pe care d. Sturza le-ar fi făcut d-lor Carp, Lahovary, Take Ionescu. Se spune că acele vizite ar fi în legătură cu concursul pe care guvernul l'ar cere opoziţiei în realizarea reformelor agrare.

Comandant militar

Bucureşti.—D. colonel Russo, din marele stat major al armatei, va fi numit comandant al regimentului de artilerie, de curînd înfiinţat, la Constanţa.

CAMERA

Bucureşti. — 97 deputaţi presenţi. Pe banca ministerială: d-nii Sturza, Brătianu, Morţun şi Stelian.

D. Al. Djuvara, raportor, dă citire proectului de respuns la Mesaj. Ca şi în anii trecuţi proiectul nu este de cît o parafrazare a mesajului. Se remarcă, însă, şi este foarte mult aplaudat pasajul prin care se asigură, că majorităţile vor da un călduros concurs guvernului în rezolvirea chestiei ţărăneşti.

La orele 3 jum. şedinţa se suspendă.

Conflictul cu d. Stoicescu

Bucureşti. — Chestiunea alegerei d-lui Stoicescu ca president al secţiei III, va avea epilogul ei. Generoşii cer ca alegerea să fie anulată şi să se proceadă la o nouă alegere. D. Stoicescu şi partizanii sei lucrează pentru eventualitatea unei alte alegeri, în sensul reuşitei fostului ministru.

Audienţa d-luĭ Take Ionescu

Bucureşti.— Ziarul Ţara *aftă că d. Take Ionescu va fi primit în audienţă de M, S. Regele, astă-zi la orele 6 jum.*

Intrunire studenţească

Kiew.—Agenţia Westnic spune că eri seară vreo 800 studenţi au ţinut o întrunire neautorizată de autorităţi şi au refuzat să asculte de invitaţiunea rectorului de a se împrăştia.

S'au chemat trupele şi studenţii au fost arestaţi; 500 studenţi n'au putut să-şi stabilească identitatea ca studenţi. Azi s'a făcut percheziţiuni la dînşii şi s'a descoperit arme şi documente compromiţătoare în mare cantitate; mai toţi erau evrei.

Amînarea procesului lui Nasi

Roma.—Preşedintele înaltei curţi a adresat membrilor acestei curţi şi comisarilor camerei şi avocaţilor lui Nasi cîte o depeşă făcîndu-le cunoscut că şedinţele inaltei curţi fixate pe ziua de 3 Decembrie au fost amînate sine die. Senatul va fi convocat în curînd pentru lucrări legiuitoare.

Luptele în Maroc

Lallamania. – Gumierii făcînd eri o recunoaştere în regiunea Trifas au întîlnit pe duşman şi l'au pus pe fugă în urma unei vii împuşcături mai multe sate şi ferme de ale marabuului Susoktas Bucici a fost distruse. Fratele marabuului a fost făcut prisonier, francezii n'au avut perderi. Svonuri din sroginte indigienă spun că triburile Riff Kebdanas, Bocoqas şi Guelais ar face cauză comună cu Enisnassen.

Hoţ arestat

Lille. — Poliţia a arestat pe numitul Francis Roche de 24 ani, vînzător ambulant (camelot) din Paris, unul din autorii furtului din expresul Toulouse-Paris de lîngă Etamp. După comiterea furtului Roche merse la Romen şi de acolo la Lille unde a fost prins în tovărăşia a două femei. Se va face percheziţie la cei arestaţi care vor fi duşi la Paris.

Teatrul Naţional

Astă seară

M-me Angot

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 St. Neculai. Casele Goldenthal
IAŞI

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMITII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB“
cu noua invenţiune contra lunecări

De vânzare Casa şi Locul din str. Crucei 32— Proprietar *Const. Hârlescu*,— Bucureşti.
Vînzarea Marţi 20 Noembrie a. c.
A se adresa la „Libraria Moldova“ R. Şaraga *Hotel Traian*—Iaşi.

Farmacia I. ROTBARD
Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI
Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfumerii.
Untură de peşte importată direct din Norwegia.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căştiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Rominia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-lui ZED

a ... pentru ... principală Codeina şi Tolu; el i-l ... Pasta Zed şi poate fa ... pentru a induleci ceaiurile şi ... copilor sau bolnavilor; el mai are ... a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele ... ale opiului.

Folos şi de minune în contra **iritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusei iuvechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, strada 22, Drouot şi la diverse Farmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER. -IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 fete, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 34 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

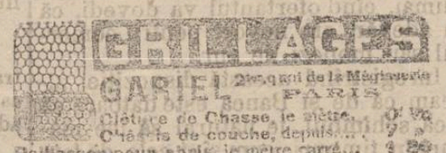

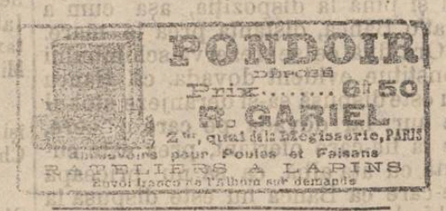

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Etŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilie de veritabil Elixir Guillié.

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 298 Mercuri 21 Noembre 1907

MICUL GUVERN

Se obişnueşte în politica emfastică a se numi guverne *mari* acele cari cuprind în sînul lor somităţile politice ale partidului.

Marele minister e o titulatură bombastică, cu care se aruncă adesa colb în ochii ţării pentru a se ascunde că în dosul talentelor membrilor acelui cabinet, subsistă *mari* şi *adînci* deosebiri de vederi.

In deobşte *marile ministere* ţin prea scurt, şi activitatea lor nu corespunde nici titlului lor emfastic, nici aşteptărilor puse de ţară, şi chiar de partid.

De pildă, dacă am aplica această poreclă de *mare* minister la actualul guvern, ar fi un omeric hohot de rîs, cînd am crede şi am afirma că cei 8 sfetnici ai Măriei Sale sunt cei mai căpăţinoşi din partid, cei mai cu greutate împuşi către partid şi ţară.

Cadrele liberale sunt cam văduvite de oameni mari, şi în balta liberală vedem că înoată şi plutesc talente mediocre, oameni buni de şefi de biurouri, ingineri modeşti, oameni pe care alte considerente i-au mînat acolo unde sunt, iar nici de cum vîna talentului, muncei şi abnegaţiunii lor.

In această sărăcie de oameni, nu e nimic anormal că alţii nealeşi să se creadă nedreptăţiţi în preferinţele actuale politice, în ignorarea lor şi în cocoţarea altora pe locurile Ierihonului politic.

Această atmosferă politică creată de situaţiunile politice din partid se repercutează în fizionomia ce ia parlamentul şi în special *Camera*, în alcătuirea biurourilor sale.

Pe lîngă banca ministerială, camera îşi mai are alte 7 fotolii rezervate unor mici miniştri, cari în certe cazuri pot stînjeni mersul trebilor din incinta Camerii.

Acele 7 fotolii sunt ale preşedinţilor de secţii, care pe cît pot fi de culanţi în trecerea proectelor de legi venite la secţii, pot însă şi opri cu vădită intenţie trecerea lor, pot aduce modificări radicale, pot zădărnici opera miniştrilor.

Intăi prin alegerea preşedinţilor ei secţiunile Camerii; deci camera întreagă îşi limpezeşte culoarea sa, atitudinea ei politică.

A reaminti 2 cazuri din trecut nu credem că e locul, preocuparea noastră fiind de a tălmăci prezentul prin felul cum el se desprinde din ale lui cute şi culise.

Cele 7 secţiuni ale Camerei şi-au ales următorii preşedinţi:

Gh. Panu (secţia I), *I. Poenaru Bordea* (secţia II), *C. Stoicescu* (secţia III). *C. G. Cociaş* (secţia IV), *Dr. Gh. Stoicescu* (secţia V), *Em. Culoglu* (secţia VI), şi *P. Chiţu* (secţia VII).

Dacă pe numele celor aleşi ca preşedinţi, întreg partidul şi guvernul ar fi mers strîns unit, ce frumos şi înălţător prilej pentru a se cânta *blocul* şi *armonia* din sînul partidului liberal.

Mai mult încă, dacă cei aleşi ca preşedinţi ar fi dat dovadă pînă acum de o disciplină de fier, de o habotnicie politică, iar ar fi mers, ca în jurul numelor lor să nu vedem de cît rostul unei armonii prestabilite în acelaşi sîn al aceluiaşi partid.

Dar ce se constată?

D. *Gh. Panu*, un nou şi nestatornic liberal, cu o personalitate prea eşită în relief, spre a şti ce-i ordinea şi disciplina de partid, în primă şedinţă plenară a majorităţilor a făcut cunoscut în scris că se demite din demnitatea de a fi ales vice-preşedinte. Şi de ce această atitudine şi grăbită şi neexplicabilă? De ce? Pentru că a doua zi, în urma mijlocirilor miniştrilor, şi a pupărilor prahovene, nu numai să fie reales, dar şi propus preşedinte de secţie! Se poate conta pe d. Gh. Panu la *dică* politică?

D. *I. Poenaru Bordea*, un membru din vechile cadre liberale, şi care nu s'a ridicat mai sus de cît *fiefurile* sale politice, iarăşi nu e un mare adorator şi urmaş al liniei partidului în chestiunile puse la ordinea zilei.

D. *C. G. Cociaş* de la Brăila pus în capul secţiei a IV-a, va transplanta în secţia lui aceiaşi atmosferă dintre *ciocan* şi *nicovală* de la Brăila. Fi-va el cu şeful guvernului, ori cu d. I. Brăteanu? Pare că vedem că figura lui C. Alessiu îl va obseda spre a nu vedea de cît *dublu*, acolo unde se cere unitate!

D. *Em. Culoglu*, coredactorul de la *Viitorul*, face parte din o grupare politică, care nu e cea a *Voinţei Naţionale*; şi dacă pentru moment atitudinea celor grupaţi în jurul *Viitorului* e de îndrumare *curat* spre viitor a partidului, nu ştim în ce se va rezolva această atitudine benevolă şi expectativă în ziua cînd răfuelile vor începe.

D. *P. Chiţu*, ca mare proprietar s'a manifestat nu tocmai prielnic felului cum guvernul cată a întocmi proectele agrare, şi apoi cei care şi-au spus pe faţă părerile lor au fost tocmai Doljenii, şi d. P. Chiţu nu'şi va desminţi nici locul nici mediul.

Rămîn fraţii *Stoiceşti*, dr. Gh. şi C. Stoicescu, cari dau tocmai nota dominantă a spiritului ce a stăpînit aceste alegeri de preşedinţi.

Secţia a 3-a departe de a-şi alege de preşedinte pe însuşi preşedintele Camerei, de două ori şi-a dat *votul* şi *răsvotul* pentru C. Stoicescu, contra d-lui M. Ferechide.

In linie normală, un preşedinte de Cameră, care asigura în întrunirea majorităţilor pe şeful guvernului de întreg concursul necondiţionat al Camerei, şi în secţia lui chiar n'are glasurile chemate de a învinge pe alt candidat la preşedinţie, şi-ar fi dat demisia din înalta sa demnitate.

Nu ştim dacă d. Ferechide va face-o; dar va fi silit. El care are în faţă pe generoşi, sectari de ai lui Banghereanu, are acum pe alte nuanţe liberale, şi deci nu va avea autoritatea morală de a conduce desbaterile parlamentului.

Se desenează dar de pe acum că în dosul *marelui guvern* ne unitar se află supt zăceală un *mic guvern* care e chemat a juca un rol frumos într'o zi, *fie aceasta cît de apropiată*.

Gh. Ghibănescu.

O NOUĂ DECEPŢIE

Suntem meniţi a încerca decepţiuni după decepţiuni. Guvernul liberal, venit în fruntea ţărei în momente aşa de grave şi cu un program-manifest aşa de însemnat, în care proecte de reforme aşa de însemnate erau anunţate—avea aerul de a sfida ţara cu puterea şi dorinţa lui de muncă.

Toată vara n'a fost de cît o ameninţare şi o sfidare a opoziţiei cu mărimea legilor ce vor fi aduse, cu transformarea întregului sistem social existent din care va eşi o Romînie nouă, mai luminată şi fericită.

Toate aceste înainte de luptă.

Dar odată focul deschis, lupta începută, am văzut retrăgîndu-se şirurile, risipindu-se oştirile, şi cu ele şi grandiositatea reformelor. Comisiunea agrară a fost prima decepţie a celor ce aşteptau ceva de la guvern. In loc de o unitate de vederi, de discuţii alese, a fost o zăpăceală ordonată de sus şi care s'a terminat ridicul.

Mesagiul guvernului a fost a doua decepţie. De legile şi reformele agrare abia s'a pomenit, insistîndu-se asupra a o mulţime de lucruri prea puţin interesante.

Răspunsul Mesagiului care s'a cetit eri în Cameră a fost a treia şi cea mai tristă decepţie. O simplă parafrazare a Mesagiului în care nu se vorbeşte nimic de reformele agrare şi unde se insistă din nou asupra reloţiilor cu puterile streine şi altele—lucruri poate interesante—dar nu mai puţin adevarat că în clipele prin care trecem: reformele agrare formează fondul tuturor reformelor necesare acestei ţări.

Ori răspunsul mesagiului e şi mai laconic în privinţa acestor reforme. Iată partea relativă la chestiunea agrară:

„Representanţii naţiunei au văzut cu o vie satisfacţie că guvernul M. V. următor cuvîntului dat, a pregătit proecte de legi menite să statorniceasca raporturi economice mai drepte între deosebitele straturi ale poporului nostru căci numai cu chipul acesta se va asigura temeinica propăşire a Ţărei."

Dacă Mesagiul amintea de tocmelile agricole şi casa rurală, răspuusul se mărgineşte a spune că „legile proectate de guvern sunt menite a statornici raporturi economice mai drepte", *cea ce ne îndrituieşte a crède că nu numai e vorba de casa rurală ci numai de tocmelile agricole—aceste fiind legile cari ar putea statornici raporturi economice.*

Dar ni s'ar obiecta: Corpurile legislative nici nu au altă menire de cît de a parafraza mesagiul—ele nu au nevoie de a insista mai mult şi în detaliu asupra reformelor. Ori această logică e absurdă! In momentele de faţă se cere mai mult de cît ori-cînd ca corpurile legiuitoare s'aibă o directivă. Eşite din diferitele păturí sociale, venite cu un anumit program şi în numele unui anumit manifest, ele au dreptul de a cere guvernului să le dee satisfacţia programului pe cari ele le-au presentat ţărei înainte de alegeri.

Nefăcînd'o şi manifestîndu-se ca o maşinaţie a guvernului, corpurile legiuitoare actuale nu sunt o garanţie a întocmirii acelor reforme care trebuesc aduse.

CAZUL CIULEI

D. M. I. Ciulei, presidentul tribunalului Botoşani, este unul din cei mai vechi magistraţi ai ţărei. Sînt 25 de ani de cînd d-sa se află în magistratură şi de aproape 19 ani ocupă postul de president al tribunalului Botoşani.

Despre un magistrat ie bine să nu se vorbească nici odată — ca şi despre o femee, căci femeea cea mai cinstită ie acea despre care nu se vorbeşte.

In sfertul de veac de cînd se află printre judecători, nu s'a vorbit despre d. Ciulei. Cel puţin noi nu ne-aducem aminte ca să fi fost vorba despre d-sa. De cîte-va zile, însă, numele presidentului de la Botoşani se tipăreşte în ziare şi ar fi nimerit ca învinuirele ce-i se aduc să fie demascate.

Pentru moment, însă, şi pînă ce instanţa superioară va fi judecat pe d. Ciulei, d-sa nu mai poate ocupa jilţul preşidinţial.

Afacerile aceste de moşteniri şi de testamente, de cari d. Ciulei este acuzat, au totdeauna, la baza lor, situaţiuni delicate.

Aşa cum se prezintă lucrurile, în situaţia lor neluminată încă de anchetă, poate să fie şi pornirea pătimaşe a acelora cari nu l'au moştenit pe Capşa, dar şi aparenţele arată că d. Ciulei s'a cam grăbit.

Dacă s'ar esclude chiar bănuiala, că d. Ciulei ştia că prietenul său Capşa se va sinucide şi că n'a cătat să'l împedice, pe cît posibil, de la acea hotărîre, rămîne în picioare faptul că d. Ciulei, de şi om de legi, a deschis, el singur, lada de fer a mortului.

Scrisoarea prin care sinucisul împuternicea pe d. Ciulei să deschidă lada, dădea, natural, dreptul d-lui Ciulei de a cere ca acea ultimă voinţă a lui Capşa să fie îndeplinită, dar de justiţie, în faţa d-lui Ciulei, ci nu de acesta în faţa...servitorului mortului.

Dacă un profan în ale legilor, care nu ştie că la decesul unui om care nu lasă în urmă-i moştenitori direcţi, trebue să intervie parchetul pentru sigilare—dacă un profan ar fi procedat la fel cu d. Ciulei, el ar fi putut avea, de şi în mod silit, scuza ignoranţei.

Dar un magistrat!

Fireşte, procedeul pripit al d-lui Ciulei, nu implică de loc ca celelalte acuzări şi şoapte să stee în picioare.

Trecutul d-lui Ciulei, trecutul unui om care de 25 ani imparte dreptate fără ca vre-odată să se fi ivit plingere contra sa, pledează pentru nevinovăţia d-lui Ciulei.

De cît pentru ca să nu se vorbească de acest magistrat—fiind-că despre un magistrat nu trebue să se vorbească—ministrul justiţiei ar trebui să suspende pe d. Ciulei, pînă ce instanţa superioară îşi va fi dat cuvîntul într'o afacere, care are, pînă la proba contrarie—toate aparenţele unei chestiuni foarte delicate.

CATE-VA NOTE

Cam de multişor, pe vremea belşugului, meseria de doctor era fruntea meseriilor rentabile. Fiind-că oamenii aveau parale multe, şi viaţa li era mai scumpă şi chiar acei cari n'aveau parale multe, aveau, însă, jenă să apeleze la ambulanţele spitalelor şi la reţete gratuite.

In vremea aceea era doctor cu clientelă şi doctorul Agapi. Cu barba şi mustăţele rase—el trecea şi de popă catolic şi obţinea, din partea femeilor mai ales, riguroasele sărutări de mînă.

O gabrioletă pe două roţi, trasă de un cal, cu care lumea se împrietenise ca şi cu calul de azi al d-lui Bonciu, doctorul Agapi, trecea pe strade şi era oprit pentru consultaţiuni.

El introdusese, în adevăr sistemul consultaţiunilor sub cer liber, graţie căruia reuşi să contrabalanseze efectul: că dacă bolnavii n'au voit să vie la el, el să vie la bolnavi.

Centrul operaţiunelor lui Agapi, erau, mai ales, pieţele publice: Hala, maidanul Sf. Spiridon şi Nicolina.

Ascultările se făceau din gabrioletă: doctorul nu se dădea jos; cu mîna stînga ţinea hăţurile şi cu cea dreaptă număra pulsul şi ghicea temperatura suferindului.

Reţete scria mai rar: prafuri de chinină şi sare amară erau medicamentele ce le *zicea* mai des.

In modul original de a exercita profesia sa, doctorul Agapi nu s'a putut plînge de concurenţă; nimeni nu l'a imitat, de cît doar unul, foarte tîrziu şi în chip.. unilateral": medicul dentist Scrob. Dar acesta trebuia să se coboare de pe capră, mai ales că, de multe ori, sub cer liber, deschidea mare gura pacientului îi văra cleştele în gură, trăgea al dracului ca să scoată „duşmanul".

Trecut-au de mult şi acele vremuri, Acum, în bună parte, doctorul nu mai e chemat la client, nici sistemul a la Agapi nu mai prinde.

Idealul ie gratuitul.

OAMENI ŞI LUCRURI

OPERETA

Aseară stagiunea teatrului nostru a revăzut în fine una din acele frumoase seri, cu sală arhiplină, cu lume abundentă şi elegantă, cu atmosfera specială evenimentelor artistice: o seară de gală, cum s'ar zice în termenii consacraţi.

E şi firesc ca în această stagiune, cînd comitetul zelos a lăsat teatrul fără orchestră în antracte, publicul ieşan să se arăte mai dornic de muzică şi acesta e poate unul din motivele pentru care lumea a răspuns cu entuziasm representaţiunei de aseară.

E drept că şi titlul era atragător.

„Fata Mamei Angot" e una din operetele vechi — numără o existenţă de cîteva decenii — dar mult timp încă neîntrecută, mult timp încă fără pereche în infinitul număr de operete care de atunci încoace au inundat piaţa muzicală şi care culminează în succese monstre cum sunt ale „Vagabonzilor" şi a Văduvioarei vesele".

Nu de mult cu prilejul unei aniversări a operei sau a morţei lui Charles Lecoq un mare ziar vienez a stăruit asupra diferenţei însemnate între muzica adevărată, a operetei acesteia şi între ceea ce numim în zilele noastre operetă, cele de mai multe ori o construcţie hibridă, factice, o alăturare de cîte-va valsuri brodite pe un text de comedie cu mai multă ori mai puţină sare, totul fiind lipsit de acea originalitate şi graţie pe care le găsim în operetele unui Lecoq.

Adevărul acestora l'a putut controla şi publicul nostru, atât de numeros aseară şi atât de mulţumit. Trupa de operetă nu ne era necunoscută, dar spre mulţumirea tuturor a venit anul acesta cu cîte va bune elemente nuoi şi astfeliu avurăm plăcerea de a aplauda una din cele mai captivante lucrări muzicale, o gingaşă îmbinare do frivole armonii, de satiră uşoară, de dansuri, culori şi cântări. Legenda operetei acesteia este doară ea însăşi istoria drăgălaşă a unui cântec, povestea unuî cânticel mişcător, aventurile lui în timpul acela revoluţionar când sub perucele blonde nu mai surideau figuri din nobleţă, ci preste tot numai nişte simple „citoyennes". De sigur, un cîntec fredonat de lumea lui Béranger....

Neaparat, cunoscătorul specialist ar avea cu acest prilej datoria de a pune în relief detalii şi analize; să atragă luarea aminte asupra unor anumite bucăţi, anumitor note în parte, cari au constituit succesul sau insuccesul fiecărui cîntăreţ în parte; dar lucrurile acestea trec de competinţa mea de cronicar impresionist şi mă mărginesc a afirma că a fost o seară plăcută, bogată în senzaţii frumoase şi întrucît nu mă pot bizui pe cunoştinţele proprii, mă refer la autoritatea şi priceperea incontestabilă a vecinului meu, un meloman brevetat, pe faţa căruia am urmărit, ca într'o oglindă, reflexe de beatitudine, în afară de câteva mici kixuri ale orchestrei—şi manifestări de mare mulţumire sufletească.

Rodion

Puterea graiului

Intre alte declaraţii făcute de primul ministru rus, a fost şi acea a unui proect pe care îl pregăteşte guvernul rus spre a se da autonomia cîtor-va provincii de la fruntarie. In această hotărîre a guvernului nu trebue să vedem nici un semn îmbucurător pentru Basarabia. Provincia aceasta e prea socotită rusească, oamenii ei de frunte prea declaraţi ruşi ca guvernul imperial să mai creadă că între Nistru şi Prut există vr'o naţiune străină masei întregi, compacte şi hotărîte a Imperiului, spre a le hărăzi şi lor o existenţă autonomă.

Şi cine e de vină că Basarabia a rămas în umbră şi n'a avut nici odată veleitatea de a fi un popor aparte, un popor singur? Bine înţeles că noi! La cîţi-va paşi departe, vorbind aceiaşi limbă, purtînd aceleaşi datini, gîndind aceleaşi gînduri—noi n'am cunoscut'o, n'am ştiut'o Basarabia. Faptul politicei ne-a prins în atîta, în cît am uitat că mai avem şi altă menire de cît construirea şi distrugerea bugetului ţărei. Dacă ne-am amestecat în afacerile Transilvaniei şi Macedoniei, am făcut'o căci ne veneau cîţi-va patrioţi de acolo să ne ajute la nimicirea bugetului nostru. Şi gestul lor ne convenea. Oamenii cari aveau acelaşi ideal ca şi noi, trebuiau să fie ajutaţi. Basarabeni nu ne au venit mulţi şi acei cari ne au venit, ne-au cerut prea puţin. Firea lor făurită în frămîntările ruseşti e deosebită de a noastră şi nu i'am văzut aruncîndu-se pe bucata de pîne şi poate le datoram mult în înalţarea idealistică a ţărei noastre — căci erau suflete înalte. Dacă n'ar fi de vorbit de cît de Hajdeu şi de cîţi-va contemporani şi totuşi ar fi suficient!

Ignoraţi de noi—boerii s'au făcut ruşi—ţaranii au rămas romîni. Puterea lor de resistenţă e aşa de mare, voinţa lor de a se menţine ca naţionalitate atît de puternică, în cît între hotarele Basarabiei trăeşte un neam romînesc mai curat şi mai sănătos decît trăeşte între frontierile noastre.

Unde au găsit ei atîta putere şi vlagă ca să să menţie? In limba lor, în graiul lor naţional. Nelucrată, nefrămîntată, simplă în toată goliciunea ei, limba românească a fost singura care a ţinut pe Basarabeni datinelor şi obiceiurilor lor.

D. C. Stere, un basarabean, iată ce scrie relativ la puterea acestui grai în viaţa noroadelor: „Limba unui popor nu este un număr de sunete sau de semne convenţionale, ca cele întrebuinţate în telegrafie, de care un grup de oameni s'ar fi înţeles să se folosească pentru a desemna anume lucruri sau representaţiuni; un cuvînt al limbei sale nu este pentru un neam ca o etichetă ce serveşte pentru a desemna cuprinsul saltarelor dintr'o spiţerie,—ci precum stările sufleteşti se formează, se desvoltă şi se combină, după anumite legi, prin viaţa sufletească comună,—tot aşa, odată şi paralel cu ele, fie-care cuvînt din limba naţională e chinuit, e trăit de neamul întreg, în viaţa lui sufletească comună de veacuri şi milenii.

Astfel fiecare cuvînt al limbii naţionale evocă la toţi fiii unui neam un convoiu întreg de simţiri şi reprezentaţiuni, cu toate nuanţele, vibraţiunile în cari răsună bucuriile şi durerile vieţei sufleteşti comune a atîtor şiruri de generaţiuni ce s'au stins înainte de ei; în fie-care cuvînt se resumă toată istoria neamului, aşa cum ea a fost simţită şi trăită împreună; acest cuvînt, care astăzi e legat de o idee sau representaţiune s'a născut în întunerecul vremurilor odată cu zămislirea acestei idei însăşi sau a representaţiunii în sufletul comun, a crescut şi s'a desvoltat împreună cu ele a crescut şi s'a desvoltat impreună cu tot neamul.

De acea limba apare ca cea mai puternică legătură socială, de acea un cuvînt e înţeles şi simţit de tot poporul, fiind că pune în mişcare toată firea lui morală".

Mai mult, o limbă puternică şi formată e în acelaş timp civilisatoare, dacă ea aparţine unui popor *încăpăţinat de a trăi*. Şi între aceste limbi e limba romînească. Cîte năvăliri străine, cîte amestecuri de popoare, cîte influenţe nefaste n'au lovit'o şi totuşi graiul romînesc a rămas acelaşi şi azi te poţi înţelege cu uşurinţă cu ţăranul de pe marginele Răutului, de şi o sută de ani nimeni nu l'a învăţat a grăi moldovineşte, în şcoli sau în aşezeminte naţionale. Copleşită de alte limbi, influenţată de alte curente, limba moldovenească în Basarabia nu numai c'a slăbit, dar ea s'a propagat. Aci voiam s'arăt tăria şi puterea ei de resistenţă şi răspîndire.

Fiind mai zilele trecute la Chişinău

vorbeam cu directorul învăţămîntului primar din toată Basarabia. Om inteligent, cult, s'a interesat mult de graiul poporului moldovinesc, a întocmit o anchetă minuţioasă, a făcut cercetări. Şi iată ce îmi spunea, fruct al observaţiilor sale:

„Sunteţi un popor uriaş ca resistenţă şi ca putere de naţionalisare. După datele exacte statistice, moldoveni curaţi în Basarabia sunt vr'o cinci zeci şi ceva la sută în proporţie cu cele l'alte neamuri: bulgari, sărbi, armeni, ovrei, leşi, maloruşi etc., etc., şi cu toate astea în loc să vorbească numai cinci zeci şi cinci la sută moldoveneşte, vorbesc *opt zeci şi cinci la sută*.

„Trei zeci la sută din elementul străin e nevoit venind aci în Basarabia să vorbească o limbă, care nu e nici oficială, nici limba de comerţ, nici limba de afaceri. Sunt sate întregi de Bulgari, de mici Rusieni, de mari Ruşi veniţi sau aduşi din guvernele Tverului şi Moskvei şi care vorbesc moldoveneşte ca şi cum de veacuri n'au vorbit altă limbă.

„Şi cu toate astea limba moldovenească nu e nici formată, nici lucrată, e o limbă a poporului, o limbă din topor, săracă în expresii, săracă în cuvinte—dar e limba ţărei, e limba expresivă a obiceiurilor şi datinilor locului. Aceasta e suficient ca să aveţi dreptul de a vă socoti ca o naţionalitate puternică, iar Basarabia s'o socotiţi ca leagănul unui popor latin, care nu va fi nici o dată distrus.

„Ce aţi putea face dacă uniţi nu politiceşte, nu prin aceleaşi frontiere, dar prin o cultură unică, prin o limbă lucrată, civilisată, cizelată în cele mai mici amănunţimi în acest orient de dialecte neformate, zăpăcite, în acest amalgam de neamuri pribegi?

„Şi nu faceţi nimic. Uite aci în Rusia nu aţi făcut nimic în ridicarea poporului. N'aveţi o librărie romînească în Chişinău, n'aveţi o gramatică romînă rusească pentru boerii d-voastre de aci, care nu ştiu romîneşte, n'aveţi cărţi de lectură pentru poporul basarabean şi n'aveţi şcoli.

„Şi dacă Rusia permite Evreilor, Germanilor, Bulgarilor, Armenilor din Basarabia, de ce n'ar permite şi Romînilor de a proteja instituţiile lor culturale de a avea scohle lor dar numai atît şi nimic mai mult".

Şi eu m'am întrebat adeseori, dar n'am ştiut ce răspunde.

Dr. I. D.

CRONICA

Liceu nou de domnişoare

Trecând eri prin strada Universităţei şi prin faţa fostului liceu nou de domnişoare, nu m'am putut opri de a nu sta o clipă în faţa vastei dar pustiei clădiri, care a fost odată liceul nou.

Mi s'a strâns inima de durere, căci şi eu, ca multe altele mi-am petrecut poate cei mai frumoşi ani ai tinereţei, între zidurile acestei clădiri, mi-am luminat mintea, hrănind'o cu preceptele sănătoase a le ştiinţei, date de cei mai buni profesori ai timpnlui, unii din ei trecuţi azi în lumea celor drepţi.

Şi pare că avea mă vedeam acea fetiţă sglobie nebunatică cu rochia până'n genunchi, cu părul strâns împletit pe vârful capului şi cu câte o buclă lăsată din greşală (?) să alunece pe fruntea albă şi senină. Era aspru oprit a purta breton.

Pare că şi acum aud pe directoară strigând:

— Violeta, sus părul!

— Din greşală M-selle, din greşală!! şi greşale se repetă zilnic.

Cu ce drag mi-au venit în minte neuitatele ore de istorie cu neîntrecutul povestitor B.

Il iubeam ca pe un părinte şi când ne dojenea chiar, lucru ce se întâmpla de altmintrelea foarte rar, cuvintele lui mergeau la inimă şi lacrămile se suiau în ochi.

B. nu suferea să plângă cineva în faţa lui ci nervos îşi mângâia favoritele zicînd:

— Ei, D-şoară! degeaba plângi, căci nici d-ta Gabriela nici eu Henric. Lasă plînsul şi prinde carte a!!

Dacă în expunerea unei lecţiuni aveai grije a amesteca expresiuni proprii ale lui ca: *noaptea timpurilor*, *victorie înnălţătoare* etc. era în culmea mulţămirei. Nu însă fără oare-care frică mi-am amintit de lecţiile prinţului S., profesor de greacă, care ştiuse a se face atât de temut, încît cu jumătate de ceas înaintea orei lui, înceta ori ce glumă şi părea că şi bătăile inimelor se auzeau.

Pare că-l văd: cu blana pe umere, cu căciuliţa pe o ureche; având aerul unui rege cu mantie în spete şi corona pe cap.

Ce e drept profesorul S. era prinţ de sînge şi foarte mîndru de origina lui, căci nu odată ne-a zis el:

— Vă daţi *voi* samă pe cine aveţi profesor? sau:

— Eu prinţul S. vă spun *vouă*; că veţi şti atâta grecească, cît am uitat eu!

Sau cînd venea vorba de note, el zicea:

—Lui D-zeu îi pun 10,că el e grec de origină.

Mie îmi pun 9 şi ţie 8.

Apoi începea a rîde, arătîndu-şi ginginele goale, iar noi ne uitam una la alta spăriete, neştiind dacă trebue să rîdem şi noi sau nu.

D'apoi N. profesor de L. Română care venea în clas înnarmat cu o bătă enormă, pare că se ducea la stână, cu părul vulvoi, nepeptănat. cu hainele murdare, iar noi elevele eram convinse, că asta însemnează a fi *socialist*.

Era bun profesor şi prietenos, dar cînd o elevă prea îndrăsneaţă l'a întrebat de ce nu-şi spală mînele, s'a înfuriat atât de tare că a pus mâna inconştient poate, pe măciucă.

Apoi cum într'o seară resună pensionul de tristul strigăt.

— S'a otrăvit dr. R! Cum toate ne-am năpustit la poartă şi cum nimărui nu i-a venit în minte să ne oprească.

Atâta zăpăceală era!

Cum îl avusesem chiar în aceiaşi zi, căci el ne preda higiena şi cum la plecare ne-a zis:

— Rămâneţi cu bine fetelor, lecţia viitoare nu voi mai putea veni!

Cine ar fi crezut una ca asta?

Şi a a am stat ciasuri întregi, răzămată de gărdişorul grădinei, trăind încă odată acele timpuri şi când mi-am revenit... înoptase.

Am plecat plângînd...

De atunci şi până azi, câte suferinţi, câte lacrămi, câte decepţii!!! V. L.

Litere-Ştiinţe-Arte

Eri administraţia teatrului nostru a expediat un mandat poştal de aproximativ 120 (adică una sută două zeci) lei, maestrului d. L. Caragiale, la Berlin, reprezentînd tantiema cuvenită pentru cele din urmă două reprezentaţii: „Noaptea Furtunoasă" şi „Scrisoarea Pierdută".

Acum secretariatul se ocupă cu o mică statistică teatrală şi anume: Marele scriitor a atras atenţiunea direcţiei teatrale—prin mijlocirea unuia din redactorii „Opiniei" căruia i-a scris în ocest sens—că are de incasat de la teatru nu numai aceste două tantieme, ci dreptul de autor de la un număr de reprezentaţii anterioare. In adevăr de un respectabil număr de ani piesele d-sale, reprezentate aproape în fiece stagiune, au fost considerate ca proprietate publică, ne transmiţîndu-se autorului nici o tantiemă. Bunavoinţa pare că n'ar lipsi actualei administraţiuni; dar cum acele mici sume au intrat în bilanţuri, au fost—cum s'ar zice—înmormîntate în arhiva teatrului şi nu figurează nici în budgetul actual, va trebui găsit un modus— de a se adăuga la budget ca un capitol extraordinar. Ce va fi—vom comunica la rîndul nostru cetitorilor din aceste peripeţii dramatico financiare.

*

Mîne seară, joi, pentru întâia dată: *Hoţul* de H. Bernstein, traducere de d. State Dragomir. O a doua reprezentaţie a acestei piese va avea loc la 11 Decemvrie, Marţi.

Cu privire la reprezentaţia piesei „*Hoţul*" corespondentul unui confrate din capitală prevede că va avea loc o manifestaţie la teatru. Putem complecta ştirea asigurînd publicul că e vorba de o manifestaţie de simpatie.

*

Privitor la proectul de reorganizare al teatrelor subvenţionate de stat, aflăm că el nu cuprinde de cît teatrul din Bucureşti.

Pe lîngă comisia deja numită au mai fost numiţi acum demnii: Popovici, directorul conservatorului din Bucureşti şi poetul Vlăhuţă.

Teatrul naţional din Bucureşti, potrivit proectului, va avea pe viitor 2 directori; unul administrativ şi un director — regisor.

Director administrativ nu se ştie încă cine va fi numit. Director-regizor va fi numit d. Al. Davila, sub director va fi numit d. P. Gusti.

*

Iată ordinea spectacolelor care vor avea loc, pînă la 1 Decembre, la teatrul naţional:

Joi 22 Noembre, pentru întâia oarăt *Hoţul*, piesa de Bernstein care s'a juca. cu atîta succes în Franţa şi la Bucureşti,

Vineri, 23, prima reprezentaţie cu concursul d-rei M. Filotti; se va juca piesa *Victimile legei*.

Sămbătă, 24, *Regele petrece*, tradusă de dl. Ludovic Dauş.

Duminică, 25, una din piesele d-lui Lecca, *Câinii*, în care d-ra Filotti va juca dificilul rol al Wandei Văianu.

Marţi, 27, ultima reprezentaţie cu concursul d-rei Filotti: *In lumea mare*.

Miercuri, 28, *Fontâna Blanduziei*, reprezentaţie organizată de societatea studenţilor „Solidaritatea".

Joi, 29, o comedie: *Zigzagurile amorului*.

Iar Sîmbătă, 1 Decembre, *Micheta*.

*

Cunoscutul scriitor german Otto Ernst publică în *Neue Freie Presse* o energică protestare în contra cenzurei vieneze care a oprit pentru a 3 a oară reprezentarea piesei lui: „Cel mai mare păcat". Cenzura are aci în vedere scrupule religioase. Asupra subiectului acestei piese vom reveni.

*

Titlul lui Guy de Maupassant: „Fort comme la Mort" (Tare ca moartea) n'a remas izolat.

O scriitoare germană, Jeanne Semmig, publică acum un volum întitulat: „Stark wie der Tod"...

*

Celebra scriitoare Gracia Deledda a tipărit acum un nou roman sub titlul: „Dreptate". Nu are însă succesul unora din lucrările anterioare.

*

In astă seară, la orele 8 jum. dl. N. Mihăescu-Nigrini, dr. în filosofie îşi va desvolta în Aula Universităţei conferinţa anunţată: „O problemă de filosofie".

*

STRUNA ZILEI

SUCCES POLITIC

Avgar a ţinut la penitenciar o conferinţă. Deţinuţii l'au primit cu aplauze unanime. UN ZIAR.

Admirîndu-l drept apostol
Cei din penitenciar
Toţi jurat-au să devină
Partizani de-ai lui Avgar.

Informaţii

D. A. A. Bădăreu a sosit ieri seara în Iaşi, venind de la Focşani.

—

Recursul profesorului Ioan Miulescu, titular la gimnaziul din Vaslui, scos din învăţămînt de d. Haret, s'a judecat ieri la secţia Contenciosului înaltei Curţi.

Domnii Take Ionescu şi C. C. Arion au susţinut recursul. Curtea se va pronunţa Luni.

—

Ministerul instrucţiunei publice a numit următoarele persoane în comisiunea pentru cercetarea cărţilor didactice pentru învăţămîntul secundar:

Limba romînă: d-nii I. Bianu şi Gh. Bogdan-Duică; limba latină: D. Evolceanu şi V. Şuţu; limba greacă: C. Litzica şi G. Pitiş.

Limba franceză: Pompiliu Eliad şi Em. Escouffier; limba germană: Murnu şi D. Mîndrescu; istoria; C. Giunescu şi I. Panaitescu.

Geografia: D. Onciul şi Gh. Arghirescu; religie: I. Mihălcescu şi N. Dobrescu, matematica; D. Emanoil şi A. Miller, Ştiinţi Naturale: Sava Atanasiu şi Ioan Atanasiu ştiinţi fizico-chimice: G. Longinescu şi C. Şonţu; filosofie: C. Dimitrescu Iaşi şi I. A. Rădulescu-Pogoneanu; muzica: Cordoneanu şi Take Popescu; desen: D. Stoicescu şi I. Strămbulescu.

—

Starea sănătăţei doamnei Catinca Cogălniceanu, soţia regretatului bărbat de stat, continuă a fi îngrijitoare.

Inalta doamnă suferă de o tumoare malignă.

—

D. D. Berendeiu, architectul ministerului de justiţie, însărcinat cu lucrările palatului administrativ, a sosit azi dimineaţă în localitate.

—

Domnii inspectori şcolari Valaori şi Ionescu au asistat la cursurile d-lui C. Botez, V, Vtanasiu. Tr. Bratu, Valeriu Hulubei, şi Gr. Bîrsan cari urmează a fi numiţi cu titlul definitiv la catedra lor de la Liceul Naţional din Iaşi.

—

Fabrica de Coniac „Fin-Bois" din Iaşi, complect reinoită, va începe să funcţioneze în curînd.

—

Intre domnii Nicolescu şi Calmuţki ambii profesori la Galaţi a intervenit, precum se ştie, o polemică de presă care a fost urmată de provocare la duel.

In această polemică a intervenit acum ministrul de instrucţie care ar fi hotărît trimiterea ambilor profesori înaintea consiliului permanent al instrucţiei publice.

—

Prietenii noştri din Iaşi şi acei din provincie cu domiciliul politic în Iaşi sînt înştinţaţi că pentru susţinerea apelurilor electorale înaintea Curţei de Apel din localitate, clubul conservator din Iaşi a constituit un comitet de avocaţi care stau la dispoziţia prietenilor pentru introducerea şi susţinerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocaţi se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorapciu. St. Georgescu, Gh. Dobias şi G. Lohan.

Actele şi apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5—7.

—

Cu începere de la 1 Ianuarie 1908 se va pune în aplicare regulamentul lăptăriilor.

De la acea dată, cei care pun în vînzare acest aliment vor trebui să poarte la bidoane numărul autorizaţiei, care se va elibera de către serviciul sanitar veterinar al comunei în schimbul unei taxe de 1 leu 30.

—

Primul concert simfonic al orchestrei Conservatorului, care urma să aibă loc Duminică 25 Noembrie, s'a amînat pentru ziua de 5 Decembrie.

—

Aflăm că imediat după ce va sfârşi inspecţia la vama locală, d. inspector Arabolui se va duce să facă încă două anchete la vămile din 2 oraşe din Moldova.

—

Atelierul tipografiei în care se împrimă Opinia, *ne-funcţionînd mîine 21 c.* Intrarea în Biserică, *numărul viitor al ziarului va apare Joi la oarele obişinuite.*

—

Scoala primară de aplicaţie de pe lîngă şcoala normală „Vasile Lupu" în urma avisului medicului plăşei Copou, dl. dr. Popescu, s'a închis din nou, pe timp de zece zile, din cauza epidemiei de scarlatină.

—

D. procuror general N. Leonescu s'a reîntors azi dimineaţă în localitate, venind din Bucureşti. unde după cum se ştie, a depus raportul în chestia preşedintelui de tribunal M. Ciulei din Botoşani,

—

D. general Crăiniceanu, şeful marelui stat major al armatei, a sosit azi dimineaţă în localitate.

La gară d-sa a fost primit de d. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată şi de ofiţerii superiori din localitate.

—

O scrisoare.—Din partea d-lui G. A. Văsescu fost prefect de Dorohoi, actualmente deputat primim următoarele:

Domnule Director,

Intorcîndu-mă din străinătate, mi se spune că, în numărul din 23 Octombrie, al ziarului d-voastră „Opinia" se spune că d. deputat N. Enăşescu ar fi afirmat că subsemnatul dau, cu 82 lei falcea, pământul trebuitor locuitorilor de pe moşia mea Coţuşca, din judetul Dorohoiu.

Foarte mirat de cele aflate, am aşteptat să văd pe dl. Enăşescu care, venind astăzi în Bucureşti, îmi declară „că nu a făcut nici odată asemenea afirmaţiune".

Adevărul fiind că pământul, la mine, se dă locuitorilor cu preţul de 20 lei falcea, nu numai pe proprietatea mea dar şi pe moşia vecină, Ghireni-Tăutu, pentru care plătesc o arendă anuală de peste 43 lei falcea de pămînt, — afirmaţiune lesne de controlat, pentru restabilirea adevărului, vă rog, d-le Director, să bine voiţi a face cuvenita rectificare, dînd ospitalitate acestor rînduri, în coloanele ziarului dv.

Primiţi, vă rog, d-le Director, asigurarea osebitei mele consideraţiuni.

G. A. Văsescu.

Am publicat scrisoarea pentru respectul dreptului de aparare.

In ce priveşte, însă, spusa d-lui deputat N. Enăşescu—pe care d-sa găseşte de cuviinţă, nu ştim din ce motive, să o retracteze—noi menţinem în totul faptul că deputatul de Botoşani a făcut acea declaraţiune în ajunul deschiderei lucrărilor comisiunei agrare.

Şi pentru a fi şi mai complecţi vom spune că acea declaraţiune d. N. Enăşescu a făcut'o la doi cunoscuţi avocaţi din Dorohoi, unul fost deputat.

—

Azi d. rector a verificat scriptele şi a luat cunoştinţă despre activitatea societăţei studenţeşti „Solidaritatea", în cursul anului şcolar 1906—1907.

DIVERSE

—S'a acordat o pensie de 149 lei lunar d-nei Aspasia Vasiliu, soţia regretatului Econom I. Vasiliu din Iaşi şi minorilor sei.

—D. Ion Statachiu, împiegat definitiv la c. f. r., a fost scos la pensie din oficiu din cauză de boală, acordîndu-i-se o pensie lunară de 100 lei.

—Revizoratul şcolar al judeţului a intervenit către prefectura de judeţ să ia măsuri ca să se aprovizioneze în mod suficient cu lemne şcoalele primare rurale din judeţ.

— Astă-zi s'a făcut la cimitirul Sf. Vasile înmormîntarea defunctei Maria Miescu, mama d-lui medic veterinar Miescu dela Ungheni.

Primul ziar republican

FRANCEZ

In revista „*Bibliotcque Universelle*" care apare la Lausanne, d. Daniel Bersot, publică cîte-va amintiri foarte puţin cunoscute despre jurnalismul marei revoluţii franceze. Articolul se ocupă în special de primul ziar republican, căci inceputul revoluţiei franceze n'a avut un caracter republican de la prima dată şi mulţi din marii revoluţionari au fost monarhişti.

Aşa Danton, Marat, Robespierre, au fost monarhişti şi numai Camille Desmoulins era un partizan al formei republicane—de şi părerea lui nu era luată în serios. Totuşi cu ocazia adunărei naţionale se formează un grup radical în care Robespierre, Petion, Gregoire, Marat Condorcet, Loustalot şi cari au organul lor de publicitate: „*Revolutions de l'Europe et Mercure national reunis, journal democratique*". Ziarul acesta e redactat şi administrat, de un fost profesor François Robert, care posedă o avere oare-care aparţinînd femeei sale şi pe care o pune ea însăşi în serviciul radicalismului. Această foae apare în 1790 la 1 Octombrie şi ese de două ori pe săptămînă, Mercurea şi Vinerea. In fruntea ziarului, fiecare număr purta un *Motto*: Să trăim liber sau să murim! Fiecare număr are un articol de fond datorită penei lui Robert şi informaţii interne şi externe.

Robert redactează încă o rubrică anumită sub titlul de: „Adunarea naţională şi dare de seamă despre decrete".

In acelaşi an apăruse în Septembrie un pamflet: „Despre Popor şi despre Rege"care mai tîrziu s'a aflat c'ar fi fost opera lui Laviconterie şi în care apar primele manifestaţiuni de republicanism. In acest pamflet găsim frazele acestea:

„Ce este poporul? Poporul e totul; Regele e un nimic fără Popor şi Poporul e totul fără de Rege. Sunt republican şi scriu în potriva Regelui; sunt republican şi am fost căci sunt născut republican".

Despre acest pamflet Robert în primul număr al foaei sale de la Octombrie face o dare de seamă în chipul următor:

„Datoria noastră nu este ca să dăm socoteală de toate cărţile cari vorbesc de revoluţie; dar aceasta e aşa de unită libertăţei, e aşa de bine şi entusiast scrisa, în cît îmi pare ca aud un strigăt al conştiinţei mele, în cît nu mă pot opri de a o recomanda tuturor cetăţenilor".

Din această broşură ia „*Mercure National* sau mai bine zis François Robert primele sale noţiuni despre un partid republican şi pe care le va resuma într'o carte a sa care şi apare în 1790 în luna Decembrie. Cu apariţia acestei cărţi şi „*Mercure Naţional*" devine o gazetă, prima gazeta republicană, în timpul perioadei revoluţiei franceze.

Cuprinsul acestui ziar ne arată o descriere fidelă a stărei de pe atunci, ziarul nu duce numai lupta în contra Regalităţei dar combate toate frivolităţile epocei, pe tinerii aristrocaţi risipitori, teatrul uşor şi destrăbalat care numai joacă piesele serioase naţionale ci tot felul de intrigi şi comedii, pornografie; satirizează toată viaţa înaltei aristocraţii împrejmuitoare a tronului. Aci să citesc atacuri în potriva d-şoarei de Montmorency un fel de parvenită, care era subretă în Montmartre şi care ajunsese s'aibă un salon aristocrat în care s'adunau toate feţele aristocrate din Paris, cum de asemeni era atacată persoana unui şarlatan Rugieri care avea intrare în toate casele baronilor, marchizilor, Ducilor şi Prinţilor Epocei.

Referitor la cel'alt titlu „*Revolutions de l'Europe*" pe care îl avea ziarul, se publicau dări de seamă de mişcarea revoluţionară din toată Europa, în special în Belgia, Elveţia. Se găsesc scrisori şi corespondenţe din Spania, Neapol, Turin, Livorno, Ungaria, Constantinopol, Varşovia, cum de asemeni din Maroco şi Berbera Toate aceste corespondenţe vorbesc de „mizeria ţaranilor, şi de despoţii sîngeroşi".

Tot această gazetă publică în 1790 Decembrie un articol în care atrage atenţia publicului ca să nu mai întrebuinţeze expresiile de *Monsieurs* et *Madame*, expresii aristocrate ci să întrebuinţeze cuvintele de *citoyîn* şi *citoyenne*.

Această gazetă port drapelul republicanismului, nu poate trăi multă vreme atît de aspru e urmărită în cît e nevoită să dispară, confundîndu-se cu *Journal general de l'Europe* în 1791, pe care îl redactează Lebrun.

Iată primele raze ale republicanismului în Franţa. Ştia oare pe atunci Robert că idea sa va forma baza statului francez, că regalitatea cîţi-va ani în urmă trebuia să piară că idea republicană să triumfeze?

Cîte nenorociri a trebuit să îndure însă în evoluţia ei această formă de guvernămînt pînă la consolidarea ei actuală. Totuşi grăuntele a runcat în 1790 a prins şi meritul nu e mai puţin mare al primului ziar republican pe care Robert l'a scos. **Kr.**

Ultime informaţii

Afacerea Ciulei.—*D. M. I. Ciulei a fost suspendat din funcţia sa de president al tribunalului Botoşani.*

Acum vor începe cercetările judiciare în această afacere. Este sigur că procurorul general de Iaşi va cere Curţei de Casaţie să trimeată afacerea înaintea unui alt judecător de instrucţie, fiind natural, lucru delicat ca cercetarea să se facă de judecătorul de instrucţie din Botoşani,

Procurorul de Botoşani a fost delegat să inventarieze averea rămasă pe urma lui Capşa.

Consiliul de rezboi al corpului IV de armată a fost convocat, spre a judeca mai multe procese fără importanţă osebită, pentru zilele de 27, 28, 29 şi 30 Noembrie.

Procurorul urma să facă apel ieri în contra infirmărei, de către tribunalul secţia III, a mandatului Lotei Rubinstein. Cum, însă, există deja raportul procurorului general pentru trimiterea prevenitei înaintea curţei cu juri, acel apel n'ar mai fi avut nici un rost, aşa că s'a renunţat la el.

Acuzsta rămîne depusă.

Mîine va fi expulzat prin punctul Ungheni, supusul rus Moissei Casian, care a fost găsit fără nici un căpătăiu în judeţul nostru.

Arendaşul Oscar Guttman, al cărui nume a fost descitat, s'a făcut vinovat acum de sustrageri de sub sechestru, fapte pentru care au reclamat în contra-i Banca Generală şi proprietarii moşiilor pe cari Gutman le are în arendă.

Atît judele-instructor de Botoşani, cît şi cel din Buzeu, au lansat mandate de arestare contra vinovatului care a dispărut.

Din Focşani, cu data de ieri, ni se scrie, că d. A. A. Badareu, care a fost ieri în acel oraş într'un proces, a vizitat pe d. Gogu Constantinescu în casa căruia se aflau adunaţi, pentru împrejurare, mulţi prietini politici.

D. Badareu, atingînd situaţia politică, a adus mari elogii d-lui P. P. Carp şi a îndemnat pe prietini la unire şi la luptă.

A anunţat, apoi apariţia curîndă a ziarului *Ordinea*.

Eri a avut loc întrunirea comitetului „Asociaţiunei generale a Artiştilor", în localul şcoalei de Belle-Arte.

S'a hotărît încheerea gestiunei financiare, să se facă darea de samă pe anul trecut şi convocarea adunărei generale, în care pe lîngă altele se va discuta şi asupra propunerei făcută de d. Bardasare asupra unei expoziţii retrospective de tablouri din ţară, a diferiţilor autori romîni şi străini, cum şi tablouri vechi a disfiriţilor proprietari.

Cu ocazia acestei expoziţiuni se vor da sfaturi proprietarilor de tablouri asupra modului cum să se conserve operele de artă.

In acelaş timp se va propune Ministerului pe cele mai bune spre cumparare pentru pinacoteca noastră.

Astăzi s'a făcut înmormântarea regretatului dr. Agapi.

Ţinem să mai dăm câteva amănunte asupra ultimelor zile ale defunctului:

Sâmbătă d-rul Agapi s'a prezentat la administraţia financiară, unde şi-a primit pensia pe luna curentă. Işi avea şi el pensionarii lui şi de câteori primea pensia avea în grijă să ajute pe câţi-va tineri, parte elevi din liceu, parte studenţi, Sâmbătă după amiază, avînd parecă presimţire că a doua zi va trece între cei morţi, d-rul Agapi dădu ceva mai mult unuia din cei pe care'i ajuta şi'i zise: „uite măi băete; n'a fă-ţi ce'ţi trebuie, căci ca mâine închid ochii".

D. dr. Popovici Acontz, medicul şef al corpului IV de armată, a terminat revizia tinerilor carc au cerut amînarea sau reformarea.

Azi s'a făcut la rectorat convocarea marelui colegiu universitar,—colegiu compus din 50 profesori,—pentru a se întruni în ziua de Luni, 26 Noembrie, spre a proceda la alegerea a trei profesori, care vor fi recomandaţi ministerului instrucţiunei publice, spre a numi pe unul din ei rector, în locul d-lui Const. Climescu al cărui mandat expiră.

S'a fixat termenul de 2 Decembrie pentru a se ţinea licitaţia în comuna Brăeşti, pentru vinderea a 22 loturi de pe moşia Gugea Bălţaţi, rămase în părăsire.

D. architecht Berendei, a fost azi dimineaţă la palatul administrativ, unde a observat măsurile ce s'au luat pentru acoperirea dărămăturilor, spre a nu fi expuse la ploaie şi ninsoare.

In prima Sămbătă din luna viitoare va avea loc la cercul militar agapa ofiţerilor din regimentul 13 Stefan cel Mare.

Ofiţerii vor fi obligaţi să ia parte la această agapă împreună cu soţiile.

Azi dimineaţă d. dr. C. Tudor, medicul primar al judeţului, a plecat în inspecţie prin comunele rurale din plasa Şipote, unde bântue epidemiile de scarlatină şi tusă convulsivă.

D. general Crăiniceanu, şeful marelui stat major, care a sosit azi dimineaţă în localitate, a inspectat şcoala fiilor de militari din localitate.

Cu această ocazie elevii acelei şcoli au pregătit şi o audiţiune muzicală.

Mîine seară Mercuri va avea loc întrunirea societăţei ştiinţifico-literară „Archiva" în localul cercului didactic.

Mîine va avea loc ultimul examen, la facultatea juridică, din această sesiune.

In ziua de 6 Decembrie, I. P. S. S. Mitropolitul va sluji la catedrala mitropolitană, se va oficia un Tedeum pentru ţarul Nicolae şi micul nostru principe, cu ocazia sf. Nicolae.

Un învăţător din jud. Fălciu, găsit în neregulă în modul cum administra o sucursală a Băncei populare, a fost arestat.

Procurorul de Fălciu a sosit la faţa locului, în anchetă.

Din Bohotin jud. Fălciu, se telegrafiază despre o crimă ce-a fost săvîrşită acolo; mai mulţi săteni, cari se certaseră cu consăteanul lor V. Suingiu, au ucis pe acesta cu lovituri de topoare.

Inspectorul comunal se afla la faţa locului, în anchetă preliminară.

Camera noastră de comerţ a cerut prefecturei de judeţ să'i comunice întinderele culturei din 1907 din judeţul Iaşi de grîu, sacară orz, ovăs, porumb, meiu, hrişcă, in cînepă etc, finaţe şi livezi, arătînd producţia fie-cărei culturi în parte, atît a proprietăţei mici cît şi a proprietăţei mari, numele şi întinderea izlazurilor întinderea pădurilor, precum şi numărul şi specia de animale, propietarii de herghelii etc.

Aceasta în vederea unei statistici pe care camera de comerţ vrea să o întocmească.

Potrivit nouei proceduri electorale apelurile se primesc de la 5 pînă la 25 Noembrie.

Cum de astă dată ziua de 25 Noembrie cade într'o Duminică s'a discutat chestia dacă primirea apelurilor ar trebui prelungită pînă la 26 Noembrie s'au dacă ultima zi ar fi la 24 Noembrie.

Cum există o jurisprudenţă după care, în materie electorală, nu există principiul zilelor libere, apelurile electorale nu se vor primi de cît pînă în ziua de 24 Noembrie ora 5 p. m.

Ni se relatează că la o instituţie publică din Iaşi, s'a reîntrodus un sistem cu care noi ieşenii, nu sîntem deprinşi, sistem care a fost practicat şi anul trecut şi pentru care justiţia s'a pronunţat condamnînd pe autor.

E vorba de sistemul brutal al isgonirei unui profesor şi de bataia ce-a suferit'o, ieri seara, un biet tînăr.

Vorbim în chip misterios şi sperăm că nu ne vom vedea siliţi să publicăm nume şi fapte mai precise.

I. P. S. Sa Mitropolitul a fost rugat de d. Ministru al cultelor şi instrucţiunei publice să recomande la penitenciarul central un preot teolog, care să ţie, în fie-care Duminică şi sărbătoare, predici. la Penitenciarul central din localitate.

Retribuţia predicatorului e fixată de 80 lei lunar.

Direcţia mitropoliei a comunicat că retribuţia fiind prea mică nu crede că se va găsi un licenţiat în teologie, care să-şi ia o asemenea sarcină.

D. locotenent Demetrian, din reg. 8 cavalerie, garnizoana Botoşani, a fost dat judecăţei pentru insulte grave aduse superiorului.

Procesul e sorocit a se judeca in sesiunea dela 28—30 Noembre.

Decretul de amnistie. — Asupra caracterului juridic al decretului de amnistie dat de M. S. Regele la 9 August 1907, Curtea de Apel de Craiova, s. I, a stabilit următoarele:

Caracterul principal al amnestierei este că ea profită nu numai autorilor unui fapt incriminat, dar şi complicilor acelui fapt, pentru cuvîntul că faptul este cu totul ertat şi că nici o urmărire nu se mai poate face contra autorilor faptului principal, ceea ce conduce la rezultatul ca şi aceia cari au cooperat într'un mod sau altul, sunt şi ei acoperiţi de orice răspundere penală.

Delictele accesorii sau conexe—ex; mărturia mincinoasă—nu se pot urmări sau pedepsi nici ele pentru raţiunea că dacă faptul principal este dat uitării şi-şi pierde criminalitatea sa, nu se poate susţine, că faptele lăturalnice, care vin în favoarea sau defavoarea incriminaţilor, mai pot fi urmărite sau pedepsite.

Inaintea trib. s. III se cercetează astăzi procesul dintre Principele Dimitrie Sturdza şi d-nii Berman Iuster şl Marcu Fischer, în privinţa preţului arenzei moşiei Flămînzi.

Din partea prinţului Sturdza pledează d-nii I. Saita şi Vasiliu Cristescu, iar din partea d-lor Iuster şi Fischer d-nii Neculeanu, Bădărău şi P. Sion.

Avocaţii d-lor Fischer şi Iuster au cerut tribunalului chemarea în garanţie a principelui Mihai Sturdza, fiul mai mare al prinţului Dimitrie Sturdza, pentru că acesta a făcut uz de o scrisoare ce era depusă în mîinele d-sale şi din cauza căreia poate decurge o daună pentru clienţii d-nealor.

Discuţia continuă asupra acestei chestiuni, în momentul cînd scrim aceste rînduri.

D. profesor Mişu Zeuleanu, dr. în drept de la Paris, şi-a ţinut azi cursul de deschidere de drept internaţional privat la Universitatea din Iaşi.

Tînărul profesor, şi-a desvoltat conferinţa de deschidere, arătînd o deosebită eleganţă în expunere şi adînci cunoştinţe juridice.

Ţinem să amintim că tînărul dr. a fost recomandat atît d-lui Petru Missir cît şi ministrului instrucţiunei d. Haret, în chip foarte elogios de savantul jurisconsult Collin, dela universitatea din Paris.

Preşedintele societăţei «Arhiva» ne adresează următoarele cu rugămintea de a le publica:

Societatea ştiinţifică şi literară, „Arhiva", al cărei preşedinte sânt, nu are nici un amestec cu comitetul pentru rădicarea unui bust lui Conta. Dacă figurează şi membri de-ai societăţii în acel comitet, aceasta îi priveşte personal şi nu angajează întru nimic Societatea „Arhiva".

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 20 Noembrie

Consfătuirea de la d. Carp

Bucureşti. — Aseară a avut loc la d. P. P. Carp, şeful partidului conservator, anunţatul ceaiu parlamentar, la care au fost invitaţi reprezentanţii opoziţiei din parlament.

Au luat parte d-nii: Gh. Cantacuzino, Take Ionescu, Jean Lahovary, C. Disescu, Titu Maiorescu, Nicu Filipescu, Ghyka-Comăneşti, Al. Marghiloman, Teodor şi Nestor Cincu, Toma Cămărăşescu, I. Grădişteanu, N. Bottez şi Mişu Cantacuzino.

Ceilalţi reprezentanţi conservatori din parlament s'au scuzat, unii fiind indispuşi, iar alţii absenţi din Capitală.

S'a făcut un schimb de vederi asupra proectelor prezentate de guvern şi, în special, asupra proectelor prin care se modifică tocmelele agricole şi se înfiinţează casa rurală.

D-nii Carp, Take Ionescu, Lahovary şi Disescu au făcut diferite observaţiuni asupra acestor proecte şi s'a decis ca, în ce priveşte legea tocmelelor agricole, să se combată cu ultima vigoare dispoziţia prin care se prevede înfiinţarea unui maximum de muncă şi minimum de preţ; iar în ce priveşte casa rurală se va combate ideia organizărei obştiilor săteşti, pentru cumpărarea de moşii, şi se va cere ca casa rurală să fie o instituţiune mixtă.

S'a discutat apoi asupra intervenţiunei d-lui Sturza la d-nii Carp, Take Ionescu şi Lahovari.

D. Carp a spus că d. Sturdza n'a precizat nimic, că a făcut apel la patriotismul d-sale, dar n'a determinat nimic ca să poată interveni ca bază de înţălegere între cele două partide.

D-nii Take Ionescu şi Lahovary au spus că au rămas cu impresia că d. Sturdza ar fi dispus spre concesiuni şi că deci ar fi cu putinţă o înţălegere.

LOTERIA

Bucureşti.— Astăzi a continuat la ministerul de finanţe tragerea clasei a VI, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10000 lei No. 16596.
5000 „ No. 31831, 7191.
3000 „ No. 32918.
2000 „ No. 50204, 6113, 23506, 21366. 11790.
1000 „ No. 436, 38607, 21909, 16865 2293, 20334, 56194, 3831, 24592 29336, 49905, 46207, 8374, 29813, 6649, 30448, 26457, 31128.
500 „ No. 20956, 54375, 18787, 4655, 42979, 56841, 35290, 44223, 5631, 29504, 3398, 52319, 50243, 16443, 16901.
200 „ No. 14984, 14102, 15161, 16070, 46655, 22905, 22369, 22804, 13757, 13904, 424, 502, 568, 173, 99. 737, 168, 2503, 3810, 3679, 3205, 4512, 4212, 4203 5100, 6666, 6708, 7444, 8440, 8032, 9655, 10213, 26111, 27701, 29013, 29202, 30884, 27050, 26963, 30588, 33108, 34999, 36044, 31477, 34109, 36030, 59997, 59925, 59995, 56939, 53010, 50301, 50322.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn:

COLECTURA PRINCIPALA

TII. MAXIMOVICI — IASI

Mare incendiu

Bucureşti.— De astă-noapte continuă un incendiu straşnic la Tulcea incendiu provenit de la marele magasin de coloniale Iordan Dobrescu.

Focul s'a comunicat la poşta locală şi totul a fost distrus.

Cu mare greutate 2 copii ai dirigentului Mateescu au pututfi salvaţi. Două lăzi de fer au putut fi scoase. Intr'una s'a găsit 3611 lei în numerar, 1250 în ordonanţe şi 4770 lei în mărci postale.

In apropriere de locul incendiului se afl ì un mare deposit de silitră, amoniac, benzină etc.

Pînă în acest moment depozitul a putut fi aparat dar focul continuă cu violenţă.

Şeful pompierilor se află grav rănit, de asemenea cîţiva soldaţi.

Pagubele sunt foarte mari, iar acele de la poşta nu se pot cunoaşte încă, fiind-că totul a fost distrus: pachete, registre etc.

D. inspector poştal Protopopescu, a plecat acolo spre a constata de unde a luat naştere focul.

Cum cîştigă guvernul partizani

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" publică, în numărul său de astă-zi un document foarte important şi care invederează ce mijloace întrebuinţează guvernul spre a'şi asigura majoritatea.

Este vorba de d. Em. Culoglu, care în schimbul concursului necondiţionat ce'l dă guvernului, obţine anularea tuturor proceselor verbale de contravenţie ce se încheie la ori ce instituţiune.

Intre d-nii Carp şi Sturdza

Bucureşti.—In culoarele Camerei d. Carp a povestit eri cele petrecute cu ocazia vizitei ce i-a făcut'o primul ministru.

«D. Sturza m'a întrebat dacă nu s'ar putea găsi un modus vivendi pentru ca partidul conservator să poată colabora la reformele guvernului.

D. Carp a respuns:

— Am găsit acel modus vivendi.

— Care anume ?, a întrebat d. Sturza.

— Foarte simplu. Să pleci d-ta de la putere, vin eu la putere şi d-ta să ne dai tot sprijinul d-tale în realizarea reformelor. Cu chipul acesta vom avea colaborarea celor două partide în realizarea reformelor necesare.

Camera

Bucureşti. — Se dă citire la mulţime de petiţiuni din partea ţăranilor prin cari cer pămînt.

D. Procopiu cere să se revie asupra dispoziţiei luate ca ziariştii şi directorii de ziare să nu mai poată pătrunde în incinta Camerei.

D. Ferechide respunde în mod violent la adresa presei, afirmînd că scopul ziariştilor, cari vin în incintă, este de a face solicitări şi intrigi.

D. I. Procopiu regretă măsura luată mai cu seamă cînd ea a fost luată de o cameră liberală. Camera ie vacanţă pînă Joi, cînd va începe discuţia responsului la Mesaj:

Senatul

Bucureşti.—Inainte de a se deschide şedinţa, discuţia se concentrează asupra alegerei presidentului secţiei I, pentru care este balotaj, între domnii P. S. Aurelian şi Episcopul Timuş.

La deschiderea şedinţei se efectuiază acest balotaj: episcopul este ales president, d. Stroe Beloescu, vice-preşedinte, domnii Ghirgin şi Dobreanu, secretari.

In comisia pentru luarea socotelilor statului se alege d. Al. Vericeanu.

In şedinţa publică d. Cantili representantul Bacăului, întreabă pe ministrul de interne dacă ştie că d. L. Sakelarie, primarul acelui oraş, pledează într'un proces contra primăriei.

D. Cantili îşi preschimbă întrebarea în interpelare.

Senatul ia vacanţă pînă joi.

Deces

Cernăuţi.—Astă-zi a încetat din viaţă aci d. Axelrad, coproprietarrul fabricei de bere „Zimbru" din Iaşi.

Sentinţă

Vladivostock.—Din cei 203 participanţi la resvrătirea batalionului de mineri 20 au fost condamnaţi la moarte 34 la munca silnică 88 au fost tranferaţi în detaşamente de prisonieri, 53 transferaţi în batalioane nedisciplinare din 2 închisori, 39 au fost achitaţi.

Rezultat electoral

Belgrad.—Alegerile comunale au fost făcute în toată Serbia în rdine afară de Krusevatz unde s-au produs mici ciocniri, Majoritatea a avut'o radicalii guvernamentali.

Din 1432 comune pînă acum se cunosc 816 rezultate dintre care 600 sunt favorabile radicalilor şi 216 aparţin celor patru nuanţe de opoziţie.

Numiri

Viena. — Ministrul apărărei naţionale d. Latcher a fost relevat din post după propria sa cerere şi a primit titlu de baron.

Generalul Georgi, şef de divizie la ministeru de rezboiu a fost numit ministru al apărărei naţionale în locul d-lui Latcher.

Explozie

Pitzburg.—In urma exploziei care s'a produs într'o mină lîngă Fayette 50 lucrători au fost acoperiţi sub dărămături

Recepţie

Petersburg.—D. Chomjakow, preşedintele dumei a fost primit din partea membrilor grupului dreptei de către ţar. In respunsul adresat telegramei ce a primit din partea membrilor grupului dreptei ţarul mulţumeşte pentru expresiunea de fidelitate şi zice că are încredere în dumă şi că dînsa va lucra respectînd principiile pe baza cărora a fost aleasă şi va îndeplini speranţele sale.

NUMIRE

Constantinopol. Valiul din Ianina Seif Hulah paşa, a fost numit Valiu şi comandat militar la Scutari în Albania.

Generalul de divizie Hilmi Paşa a fost rechemat de curând din postul seu. Ca Valiu la Scutari a fost numit la Valiul la Ianina.

Astă-zi Marţi 20 Noembrie la 9 sara ore loe la Teatrul Circ Sidoli o mare seraţa Cinematografica Pathe Frerer. Program foarte bogat şi variat.

Se caută doi elevi la tipografia H. Goldner, doritorii se pot adresa la biuroul tipografiei str. Primăriei No. 17.

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 Sf. Neculai. Casele Goldenthal
IAŞI

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMITII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecări

Farmacia I. ROTBARD
Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI
Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Specialităţi străine, ape minerale şi parfumerii.
Untură de peşte importată direct din Norwegia.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câștiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Reprezentanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fi ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el ma are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT SI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE Of 30 c.

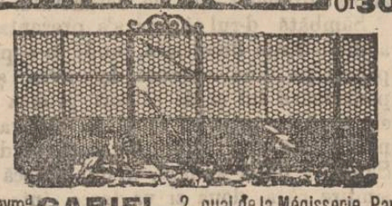

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

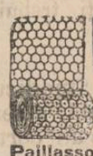

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 90

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 2/0 Places..... 2 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea **ELIXIRULUI DE GUILLIÉ** *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

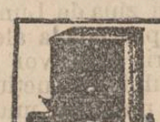

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 - Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Ottmann & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 299. Vineri 23 Noembre 1907

„ORDINEA"

Salutînd cu cordial entusiasm apariţia, în Bucureşti, a noului nostru confrate „Ordinea" şi dorindu-i succes şi viaţă lungă, ne facem o plăcere cu totul deosebită reproducînd, în întregul seu, frumosul articol-program al confratelui:

Titlul acestui ziar indică în mod lămurit spiritul de care suntem călăuziţi şi ţelul pe care-l urmărim.

Ţara noastră are nevoie de ordine.

Ordinea pe care o dorim, nu este aceia ce se poate dobândi repede cu baioneta şi cu tunul, ci aceia rezultând din armonia intereselor, din reforma moravurilor, din o nouă îndrumare a vieţei noastre de stat.

Un asemenea scop nu se poate atinge decât cu multă muncă şi jertfă. Clădirile trainice se ridică încet. Avem credinţa că a noastră se va înălţa, cu timpul, falnică.

De un lung şir de ani trăim într'o adevărată dezordine politică şi socială.

Dezordinea, spiritul de destrăbălare şi de anarhie, a plecat de sus, din sferele conducătoare, s'a propagat în straturi din ce în ce mai numeroase până a pătruns în masele adânci ale poporului.

Dezordinea s'a ridicat la înălţimea unui principiu de guvernământ atunci cînd partidul liberal, uitându-şi tradiţiunile, rostul şi menirea lui, pentru a'şi întări organizaţiunea, slăbită prin lipsa de idei şi de oameni, a recurs la sprijinul social-democraţiei române, devenită astăzi aripa lui stângă.

Prin această contopire partidul liberal 'şi-a alterat caracterul şi a introdus în sînul său acea confuziune de principii care ne-a dus la stabilirea unui minimum de salar şi a unui maximum de dijmă şi la crearea de islazuri prin expropriere din proprietăţile particularilor.

Dezordinea s'a încuibat în viaţa noastră politică atunci când partidul liberal, contaminat de oameni şi de idei străine firei sale, a întreprins acea propagandă nesănătoasă printre săteni, începînd cu faimoasa casă rurală şi terminînd cu făgăduinţele nesocotite făcute alegătorilor colegiului al treilea că vor vota pe candidaţii social-democraţi.

Dezordinea s'a lăţit într'un chip şi mai grav atunci cînd unul din conducătorii liberalilor, actualul ministru al cultelor şi al instrucţiunei publice, a aţîţat în contra proprietarilor, prin broşurile sale incendiare, pe subordonaţii săi, învăţătorii săteşti, pe cari i-a cultivat întotdeauna cu o solicitudine deosebită spre a-i transforma într'o gardă personală în propriul său partid.

Rezultatul acestei propagande anarhice l'am văzut.

Acelaş ministru, continuîndu-şi opera distrugătoare, aruncă armatei învinuirea că a comis, în timpul răscoalelor, adevărate crime.

Autorii devastărilor au fost unii achitaţi, alţii amnistiaţi; învăţătorii şi preoţii, din cari unii au participat la răscoale, au fost decoraţi; instigatorii sătenilor se plimbă liberi pe stradă, unii din ei au fost aleşi chiar în Parlament. Vălul uitării tinde a se lăţi tot mai mult asupra evenimentelor din Martie. După d. Spiru Haret însă un singur vinovat nu trebue uitat. Marele vinovat este armata, în rîndurile căreia—după d-sa—se găsesc adevăraţi asasini. Ancheta care a descoperit acest lucru teribil a fost condusă de inspectorii şi agenţii d-lui Haret, de aceiaşi oameni care pactizau cu răsculaţii în contra ordinei Statului.

Dezordinea, însă, ajunge la culme cînd ministrul de războiu continuă a sta pe aceiaşi bancă cu denunţătorul ofiţerilor asasini.

Dezordine este, negreşit în statul romîn, cînd studenţii dictează hotărîrile lor partidelor politice şi guvernelor şi cînd se găsesc profesori de universitate care să se pună în fruntea lor.

Dezordine e şi atunci cînd un ministru de justiţie organizează tribunalele după convenienţele politicianilor locali.

Dezordine e în şcoală, în administraţie, justiţie, în guvern. Dezordine e la sate, dezordine e la oraşe, unde traiul a devenit excesiv de scump din cauza protecţiunei scandaloase de care se bucură unele industrii, aşa zise naţionale.

In faţa dezordinei, vom organiza ordinea

Partidului conservator îi incumbă sarcina de a readuce liniştea în spirite, restabilind raporturile sdruncinate între proprietari şi ţărani, ocrotind şi pe unii şi pe alţii, fără a atinge vre-unul din principiile fundamentale ale ori-cărei societăţi.

Partidului conservator îi revine menirea de a reorganiza administraţiunea transformînd-o într'un instrument de cultură, de progres şi de ordine.

O nouă direcţiune în şcoală, în justiţie, în viaţa noastră politică şi economică, se impune neaparat, dacă voim să reaşezăm statul romîn pe temelii trainice.

Partidul conservator este astăzi, şi în organizaţia şi în tendinţele lui, un partid democratic. Ideile conservatoare au pătruns în straturile adînci ale mulţimei; elementelor de dezordine şi de anarhie cari se încearcă să predomine în partidul liberal, acest partid poate să le opună astăzi cu succes forţe numeroase, oţelite în luptă.

Vom considera munca noastră pe deplin răsplătită, dacă vom putea să aducem sub steagul apărătorilor ordinei o parte măcar din cei rătăciţi prin propaganda unor idei nesănătoase, prin aţîţarea unor pofte criminale.

Romînia nu'şi poate permite luxul unor experimente sociale cari n'au fost încercate încă nici într'o ţară civilizată şi cu o situaţie normală.

Bunurile cîştigate prin munca şi jertfa atîtor generaţiuni, nu pot fi primejduite prin ignoranţa, inconştienţa şi ambiţiunea criminală a cîtor-va oameni!

Romînia va fi o ţară de ordine sau nu va fi.

Presa şi liberalii

— Atacul d-lui Ferechide —

D. I. Procopiu este presidentul „Sindicatului presei", directorul ziarului francez liberal şi deputat. Acestei trei calităţi l'au silit pe d. Procopiu să facă întrebare presidentului Camerei asupra măşurei luate de acesta de-a opri accesul incintei Camerei—directorilor ziarelor.

Regretatul Gr. Triandafil, fostul president al ultimei Camere conservatoare, introdusese şi la noi sistemul, prefutindeni existent, al redactorilor de culise, căci accesul culiselor Parlamentelor este îngăduit în toate ţările, chiar primele două Dume permiseră lucrul acesta.

A trebuit ca într'o ţară liberală, sub un guvern liberal, sub un minister din care fac parte 2 miniştri foşti gazetari—să se întîmple excepţia ca sistemul de care ne ocupăm, deja introdus, să fie suprimat.

Iar la întrebarea á l'eau de rose a unui deputat interesat în cauză, presidentul Camerei, acel celebru domn Ferechide, a respuns atacînd cu violenţă presa, presa în general, fără ca interpelatorul, ziarist el însuşi şi presidentul sindicatului presei; fără ca ceilalţi deputaţi-ziarişti din Cameră, să fie simţit atinşi de insultele presidentului.

D. Ferechide nu este un izolat în părerea sa asupra presei. In tot statul major colectivist domneşte aceeaşi părere aşa de greşită şi aşa de curioasă la un partid politic căruia îi se datoreşte legiferarea libertăţei presei.

Nu importă deci atacul d-lui Ferechide, fiindcă el a fost făcut din sistem şi fiind că, chiar dacă ar fi adevărată infamia că directorii de gazete sunt solicitatori de hatăruri—nu actualul president al Camerei ar fi arbitrul chemat să se pronunţe.

Dar dacă importă puţin mica infamie a d-lui Ferechide, importă, însă, faptul că acel domn Procopiu, atins de două ori prin acel atac—să nu fi găsit cuvinte să le desaprobe.

Importă, iarăşi, ţinuta de mameluci a celorlalţi ziarişti din Parlament.

Intr'o astfel de situaţie, nimeni nu ne va mai acuza că facem politică de partid, cînd vom spune că josnicul incident dela Cameră, înalţă şi mai mult memoria regretatului Triandafil, care s'a arătat atît de bine-voitor faţă de presă.

SERIA NEAGRA

De la deschiderea Parlamentului „micele evenimente" se urmează cu multă grabă şi potrivit legei seriilor.

Camera şi Senatul, „profund devotate" guvernului, s'au arătat foarte delicate faţă de preşedinţii lor, aşa de delicate că, dacă au admis ca domnii Ferechide şi Aurelian să prezideze, unul Camera, celalalt Senatul, n'au admis, însă, ca aceeaşi să prezideze cîte o secţie, ceea ce dovedeşte că secţiile au ajuns la cinste mai mare, de cît însăşi carpurile legiuitoare.

Cu aceste două eşecuri, foarte importante în toată a lor comică aparenţă, a debutat guvernul, o zi după alta, după acel celèbru sfat al majorităţilor, din care guvernul ieşise—aşa cîntau anumite ziare—înălţat, iar d. Sturza ieşise general al legiunelor romane.

In timp ce aceste „mici şi fără de importanţă" incidente se petreceau în Cameră, începură, prin ziarele liberale, oare cari mici înţepături, cari, foarte curînd, vor degenera în spectacole interesante.

D. Stoicescu a fost atacat pe franţuzeşte, în ziarul d-lor Brătianu şi pe romîneşte în ediţia de dimineaţă a „Voinţei". Iar d. Pietrariu, al cărui nume se tipăreşte în locul acelui al socrului seu, Protopopescu, a fost atacat în „Voinţa" cea veritabilă, în acelaşi ziar, care, cu cîteva zile în urmă, publicase, ca să-şi bată joc de el, acel bilanţ-spovedanie al fostului sub-director al Creditului, din care reeşa că d. Protopopescu ie aproape sărac.

In altă ordine de idei, în acea referitoare la înşurubarea conştiinţelor, un confrate publică romanul d-lui Manolache Culoglu, care şi-a dat cuvîntul în chestia ţărănească sub semnătură zincografiată — şi care roman tratează despre monopolul ce s'a acordat d-lui Culoglu de-a opera, numai el, în acele delicate daraveri de contravenţii, cari eternisează imoralul şi păgubesc statul.

Iar la Senat, în povestirea altui roman de senzaţie, un senator a întrebat pe d. Sturza cum se împacă al d-sale honeste vivere cu faptul picant că primarul de Bacău pledează, într'un proces de bani, contra primăriei de Bacău?

Astea toate în interval de 4 zile!

CATE-VA NOTE

Cum se tratează alegătorii la Huşi.

Un birtaş din capitala Fălciului a chemat în judecată pe poliţaiul acelui oraş ca să-l vadă condemnat la lei 28 pentru care sumă, din ordinul fostului poliţai, birtaşul a dat de mîncare *alegătorilor*, cu prilejul ultimelor alegeri comunale.

Mai ieften nu se poate! Birtaşul acela, care a hrănit pe alegătorii de la Huşi pentru 28 lei, a cătat, cu siguranţă, să imiteze pe Christos cu pîinele.

De cît, suma aceasta de 28 lei dovedeşte că prefectul n'a putut reuşi la ultimele alegeri comunale!

*

Mai de mult, la Iaşi, în lipsă de oameni, se întîmplase minunea, ca primar şi efor al Spiridoniei să fi fost unul şi acelaşi om: regretatul Scărlat Pastia.

Şi, ca o complectare a hazmodiei, se mai întîmplase ca primăria să fi avut, tot pe acele vremuri, un diferend cu Spiridonia, aşa că primarul Pastia scria adresa Spiridoniei şi eforul Pastia respundea aceluiaşi Pastia, la primărie.

Hazmodia aceea avea, însă, şi o lature foarte serioasă: fie primar, fie efor, Pastia era model de cinste.

In timpurile de faţă—istoria aceasta se repetă—dar cu ce deferinţă! Primarul de Bacău pledează, ca avocat, contra avocatului Primăriei, într'un proces de bani în care primarul apără interesele—dar nu ale Primăriei.

Liberalii, cari nu înţeleg pe şeful lor, traduc ast-fel pe al său honeste vivere cu: trăieşte cum poţi.

EXCOMUNICARILE

Este, pare-că, uz în partidul liberal, ca, la orice manifestaţie importantă a acestui partid, să domnească şi acea notă vehementă a escomunicărilor, care invederează o mentalitate cu totul osebită.

Congresul liberal din Decembrie 1906 fusese precedat de un număr însemnat de escomunicări şi acum, cu prilejul importantei sesiuni parlamentare, comitetul executiv central al partidului a hotărît escluderea d-lui Pietraru, cărei excluderi, după o notă ameninţătoare a „Viitorului", vor urma şi altele.

Fireşte, purtarea d-lui Pietraru, care a luat parte la o întrunire publică neagreată de guvern, n'a fost acea a unui soldat disciplinat.

De cît prea fără de importanţă politică este acest domn Pietraru şi prea fără de importanţă a fost prezenţa d-sale la întrunirea proprietarilor, pentru ca, în ajunul unor discuţiuni parlamentare atît de însemnate, comitetul executiv central al partidului de la guvern, să fi fost indrituit a se ocupa de lucruri prea mici şi să ia hotărîri prea grave.

Un partid politic serios n'are chemarea să deslege, în modul acesta, inferioritatea unui soldat oare care.

Dar la liberali patima josnică şi setea de răzbunare precumpănesc orice moment important şi de aceea ei profită de momente mari spre a lua hotărâri foarte mici şi foarte meschine.

Nu ne va surprinde de loc, deci, dacă escluderei d-lui Pietraru îi vor urma altele.

E sistemul, care se respectă, din nefericire, la liberali.

OAMENI ŞI LUCRURI

CEI DE AFARA...

De cîte-ori la vre-o representaţie extra ordinară văd îngroşîndu-se din cale afară numărul acelor semi-spectatori cari se'ngrămădesc în vestibulul din afară al teatrului, am o curioasă senzaţie şi mă năvălesc amintirile anilor cînd împărtăşeam aceeaşi soartă. Semi-spectatori numesc pe acei cari stau, nehotărîţi şi emoţionaţi, la intrările teatrului ca în faţa unor porţi zăvorîte, în faţa unei dileme teribile, aşteptîndu-şi soarta: intra-vor sau nu vor putea intra? Ajuta-i-va întâmplarea sau ursita? Iar această întîmplare sau ursită în cele de mai multe ori se înfăţişează în figura unui prieten care aduce o contra marcă sau în vreuna din acele combinaţiuni ingenioase de care nu-i prudent să vorbim aci căci ar însemna a trăda secrete profesionale şi interese artistice ale clasei semi-spectatorilor, atît de simpatică, atât de numeroasă, atît de variată, atît de bogată în adevăraţi intelectuali, pasionaţi de artă, dar avînd singurul cusur — lipsa de mijloace. Apoi e şi o legătură de solidaritate veche între ei şi noi, cari odinioară îngroşam deasemenea rîndurile acestei categorii şi datorim acestor timpuri unele din cele mai frumoase sensaţiuni şi mai sincere emoţiuni... de artă.

Pe firul reminiscenţelor revăd anii dinaintea acestui frumos vestibul al actualului teatru naţional unde cel puţin eşti adăpostit de vînturi şi de indiscreţii şi de unde — faute de mieux — poţi admira frumoasa scară a unui foaier elegant. Ţin minte grădinile dela „Châteaux-fleurs" şi dela Tivoli, unde ne atrăgeau în primii ani curiozitatea întâielor senzaţiuni artistice.

Şi, doamne! greu mai era să pătrunzi... fără plată la casă! Gardurile erau înalte, greu de sărit şi făcute pentru cei mai mari; pentru noi ăştialalţi, rămînea uneori mijlocul eroic, — ne strîngeam şi ne puteam prin vre-o gaură făcută printre două scînduri, ori două jaluzele, sau... sub ele şi astfel, după ce ne ştergeam hainele de praf şi de pete, răsăream în mijlocul grădinei, cu mîneie la spate, dîndu-ne „aere", ca să nu atragem atenţia, ca să nu pară că ne este... frică de control.

Mai tîrziu veni sala Sidoli. De printr'a şasea ori a şaptea liceală acolo ne chemau serile de nerăbdare. Eram mai mulţi, un ciclu întreg, cari năzuiam să pătrundem cu o singură contra-marcă: Fraţii B., dintre care astăzi unul deputat, altul membru în comitetul teatral, criticul I. profesor de o seriozitate olympiană, şi membru în acelaşi comitet; deputatul P., care nu de mult a scris unele din aceste delicioase amintiri... teatrale, profesorul C., consilier comunal, şi alţii cîţi-va încă. Uneori soarta ne favoriza şi pătrundeam rînd pe rînd, aşezîndu-ne apoi în colţuri diferite. Altă dată combinaţia era descoperită, cum fu într'o seară cînd era *Pechea* la control. El băgase de seamă cum stau lucrurile şi la a patra încercare îşi perdu răbdarea:

— Ia nu vă mai faţăiţi atîta cu contramarca asta! Şi unii din noi rămaseră afară... ispăşind excesul de pasiune artistică.

..Iată de ce astă-zi revăd cu emoţiune şi simpatie în anumite sări de teatru grupul semi-spectatorilor şi am necaz că nu-i mai pot ajuta cu vr'o contra marcă pe cîţi-va...

Rodion

Sinucidere sau asasinat?

(dare de seamă a unui studiu al d-lui prof. dr. Bogdan)

Un studiu publicat în ultimul număr al revistei „*Medécine legale*" de către distinsul profesor şi decan al facultăţei de medicină din Iaşi d. G. Bogdan, pune în lumină din nou însemnătatea medicinei legale în chestiunile de justiţie.

Se găseşte într'o bună dimineaţă mort un lucrător italian Melhior Dereguzii, cu o rană enormă la gît şi scaldat într'o baltă de sînge. Nevasta lui declară că amantul ei, acest Dereguzzi, s'a sinucis, după ce avusese cu ea o scenă violentă şi o şi bătuse. Procurorului îi s'a părut cazul cam suspect şi îi trebuia indicii mai serioase spre a şti dacă Dereguzi s'a sinucis într'adevăr sau fusese asasinat. După diferitele indicii presentate de cadavru, bine înţeles justiţia n'ar fi putut să se pronunţe şi ar fi fost, fără ajutorul medicinei legale, forsată ori să dee un act de neurmărire, sau să pedepsească pe amanta mortului fără s'aibă probe hotărîtoare de crime, suspectată de a fi comis'o.

Nimeni de cît un medic legist savant, cunoscător perfect al artei sale, şi avînd o logică în deducţiile sale n'ar fi putut hotărîtor să răspundă la întrebările adresate de justiţie:

Moartea lui Dereguzzi a fost rezultatul unei sinucideri sau asasinat?

De aceea şi parchetul a şi ordonat o expertisă medico legală.

Cetind acest raport poţi vedea cît spirit de observaţie şi discernămînt trebue s'aibă un medic legist în investigaţiile sale judiciare. Fie-care lucru, fie-care pată, fie-care disposiţie a unui obiect are o valoare.

Intăi trebue constatată posiţia cadavrului, posiţiunea mînilor, înclinarea corpului, a capului, modul cum sunt strînşi pumni. Apoi disposiţia obiectelor şi lucrurilor din odae, dacă ele ne arată urmele vr'unei lupte. Şi cînd toate investigaţiile acestea sunt făcute cu cea mai mare băgare de seamă, ne-neglijîndu-se cel mai mic amănunt — une-ori şi în cazul acesta s'a fotografiat cadavrul în poziţia aflată spre o şi mai perfectă orientare a judecătorilor chemaţi a pronunţa verdictul de culpabilitate sau neculpabilitate a acuzatului, şi deci cînd toate aceste investigaţii sunt operate se face inspecţia cadavrului, se studiază rănile aflate, forma lor, dimensia lor, posiţia lor şi se termină cu autopsia cadavrului.

In cazul acesta e în special interesantă rana dela gât pricinuitoarea morţei.

După forma şi direcţia ei se va da răspunsul la întrebarea justiţiei: a fost ori nu un asasinat? „Pe partea laterală stîngă a gâtului la un centimetru şi jumătate aproape în afară de linia mediană, şi mai sus şi puţin în afară de extremitatea internă a claviculei stânge găsim, zice raportul, o rană de 3 centimetri, de o formă aproape triunghiulară, rană cu buzele netezi, deschise şi retractate din care curge sîngele la cea mai mică presiune a coşului peptului. O sondă introdusă în plagă şi împinsă cu precauţiune, pătrunde direct în profunzimea peptului, cea ce demonstră că tractul ranei e linear, drept şi perpendicular dinainte înapoi".

Iată câte cuvinte spre a se descrie o rană. Cită minuţiositate în această descriere; nu e neglijată nici mărimea, nici forma, nici depărtarea în centimetri. Nimic. Şi de ce? Pentru că pe această rană se va da un verdict, pe această complexă descriere se va stingheri de libertate un om.

Voi reproduce discuţiunea pe care o face d. Bogdan asupra faptelor observate, fiind aşa de magistral făcută, încât e o pagină de literatură, nu numai medicală.

„Autopsia terminată, spune d. Bogdan, ne rămâne să formulăm conclusiile şi să răspundem chestiilor puse de parchet adică: 1) care este cauza care a determinat moartea lui Dereguzzi? 2) dacă e o moarte violentă, a fost oare determinată de rana de la gât şi în acest caz care este arma care a provocat-o. 3) moartea lui Derreguzi a fost rezultatul unei sinucideri sau a unui asasinat? Vom respunde cu uşurinţă la cele două întrebări dela început, dar nu e aşa de uşor de

1) Revue de Medecine legale, No. 11 Novembre.

Travaux originaux: Rapport médico-légal sur un cas d'assassinat par egorgement. Pretention de suicide par M. le dr. G. Bogdan, professeur de medecine legale, doyen de la faculté de Iassy.

răspuns la cea de a treia. O discuţie a faptelor şi o demonstraţie ne par necesare.

Derreguzzi a fost asasinat sau s'a sinucis după cum pretinde femeea sa şi asupra căreia sunt bănueli grave?

Pentru noi, fără îndoială, a fost asasinat şi asta pe consideraţiile următoare: la început de tot poziţia în care a fost găsit Italianul în casa sa, la primele noastre constatări, pledează în favoarea unui asasinat. Dar întâi de toate, în ce poziţie se găsea Dereguzzi cînd moartea l'a surprins sau mai bine zis cînd s'a fost deschis gîtul? Putem afirma că a fost înjunghiat pe cînd se găsea culcat pe spate, în patul în care l'am şi văzut mort. Căci, din primele noastre constatări, în camera în care s'a petrecut drama, Dereguzzi se găsea în patul seu, pe spate, cu mâinile aproape încrucişate pe piept, cu capul puţin înclinat pe spate, şi neavînd decît faţa şi gîtul stropite de sînge.

Din acest punct pornea, dar numai pe părţile laterale ale gîtului şi sub forma unui pârău, o mare cantitate de sînge care se întinsese sub pat lîngă căpătâiul lui spre a forma un băltog. Pe dealtă parte perinele nu erau murdărite de cît în jumatatea lor inferioară, acolo unde erau în contact direct cu capul şi gîtul; rezultă deci din cele ce preced că Dereguzzi a avut gîtul deschis pe cînd s'afla culcat pe spate.

Dar moartea lui e oare rezultatul unei sinuciderî sau al unui asasinat? Pentru noi şi fără cea mai mică îndoială, prima ipoteză trebue să fie înlăturată: Dereguzzi a fost asasinat căci un om care se omoară cu un cuţit ca în cazul actual, presintă lesiuni cu totul altfel de cît acelea pe care le am găsit la Italian şi operează în alt chip.

Intr'adevăr, individul care se sinucide tăindu-şi gîtul nu e nici odată culcat în momentul execuţiei planului său funest, din potrivă el 'şi va tăia bere ata ori stînd în picioare, sau şezînd pe un scaun sau pe marginea patului; în cele mai multe cazuri el s'aşează în faţa unei oglinzi spre a putea mai bine dirigui cuţitul. Ce rană am fi trebuit să găsim atuncia la Dureguzzi? Cu totul alta decît acea găsită.

Intr'adevăr în cazul acesta omul tăind cu mîna dreaptă, da capul pe spate şi aplica cuţitul aproape de urechea stîngă şi face o tăetură lungă de 8—10 centimetri, cu coada oblică de sus în jos, din înapoi înainte şi secţionează transversal pe de altă parte părţile moi ale gîtului, vinele jugulare, arterele carotide etc...

Ori, cum am văzut mai sus, rana lui Dereguzzi e cu totul alta, deci Dereguzzi n'a fost în picioare cînd a primit lovitura de cuţit şi o mână străină i-a dat'o.

Dar ia să ne închipuim pentru o clipă că Dereguzzi n'a voit să urmeze regula generală a sinuciderilor prin retezarea gîtului şi a fost culcat pe spate.

Ce rană ar fi avut în cazul acesta?

Bine înţeles cu totul alta, de cît acea găsită, bazîndu-ne pe deviaţiunea pe care fatal o face mîna cînd cine-va se loveşte şi mai ales cînd voeşte a se lovi în o regiune ca a gîtului; şi cum rana pe care am găsit'o era liniară, direct perpendiculară dinainte în urmă şi nu atinsese de cît o singură arteră ascunsă în profunzimea peptului; conoştinţele noastre anatomice ne împedecă să admitem o atare ipoteză, căci spre a o admite trebuia să găsim nu numai un alt traect şi o altă direcţie a rănei, dar de asemeni şi alte părţi secţionate, artere şi vine laterale ale gîtului.

D. Bogdan conchide la un asasinat şi conclusiile sale au fost întărite şi de spusele fetei lui Dereguzzi care a declarat ca într'adevăr mama ei a asasinat pe bărbatul ei.

Dr. I. D.

Litere-Ştiinţe-Arte

Coşbuc. O observaţie literară nu fără oare care interes este faptul că pentru întâia dată marele poet ardelean Gh. Coşbuc publică versuri într'o revistă ieşană. Cel din urmă număr al „Vieţei Romîneşti" conţine în adevăr o frumoasă bucată „Na Duna" scrisă de acest poet pe care nu ştim prin ce farmece a izbutit să-l cucerească publicaţia ieşană. E poate o simplă întîmplare că până acum Coşbuc n'a colaborat la vr'o revistă din a doua Capitală, deşi ni se pare curios că „Viaţa Romînească", în jurul căreia s'au strîns şi se strîng mereu forţe nuoi, n'a oferit până astăzi versuri de ale acestui maestru făuritor de strofe lapidare. E drept că revista iaşană a contribuit întru cîtva la întunecarea gloriei lui Coşbuc prin „lansarea" lui Octavian Goga asupra căruia articolul d-lui C. Stere din primul număr al „Vieţei" a atras luarea aminte în accente uneori ditirambice. Să fi izvorît oare de aici o întîrziere a unei colaborări fireşti cum era acea a poetului Coşbuc—autorul lui „Vrem pămînt"—la organul prin excelenţă simpatic straturilor lipsite de pămînt? Ori-cum, mai bine mai tîrziu de cît nici-odată.

*

Redacţiunele ziarelor „La Roumanie" şi L'Indépendance Roumaine oferă astăseară un banchet d-lui Gaston Deschamps, cunoscutul critic parisian.

«La Roumanie» va fireprezentată prin d-nii Tache Ionescu, Jean Lahovary, Dissescu, Cămărăşescu, Ciurcu, Brătăşanu, Jules Brun şi G. Plastara; „L'Indèpendance roumaine", prin d-nii V. G. Morţun, Djuvara, Procopiu, Rubin.

*

Procese artistice la Bucureşti.—Procesul dintre fostul decorator al Teatrului Naţional, Romeo Gitolamo şi direcţiunea Teatrului, a fost suspendat Marţi de secţia 2-a a Curţii de Apel.

Tot această instanţă a amînat procesul de daune intentat de d-rele Elena şi Aura Theodorini, ministerului Cultelor, privitor la afacerea teatrului Theodorini din Craiova. Tribunalul a acordat d-relor Theodorini peste 100000 lei despăgubiri.

*

Miss Florence Nightingale, creatoarea spitalelor pentru răniţi, a implinit alaltaieri 87 ani. Cu acea ocazie regele Eduard a făcut să-i se predee, în mod solemn, indiguiile „Recunoştiinţei"—o decoraţie care, pentru prima oră, se oferă unei femei.

*

Aflăm că maestrul Ed-Caudella e aproape să termine o importanţă lucrare muzicală făcută pentru un libret al d-nei Matilda Poni: Adevăr şi minciuni.

*

A apărut No. 1 din anul al V-a al „Culturei romîne", revista de pedagogie filosofie ştiinţe şi litere de sub direcţia d-lui prof. Găvănescul cu următorul sumar:

Dr. I. Simionescu, Rolul educativ al ştiinţelor naturei; I. Găvănescul, Chinezerii şcolare, Introducere în filosofie, Evoluţia ideii despre suflet. Un pedagog catexohin, Proectul de regulament al facultăţilor de filosofie şi litere. I. Găvănescul, Un experiment pedagogic.

*

STRUNA ZILEI

VICTIMELE

In Azilul «X» din Capitală una din orfanele Epitropiei Sf. Spiridon căzu victima unei bestii de portar. Epitropia *nu* s'a constituit parte civilă în proces.

Aşa dar, fu vorbă goală
Mila voastră de un copil?
...Au orfanele o şcoală,
Dar n'au, bietele azil...

Informaţii

Epoca de azi publică în fruntea ultimelor informaţiuni şi tipăreşte cu litere cursive, ştirea ce urmează:

In ultimul moment ni se telegrafiază din Iaşi că nu este adevărată ştirea că d. Lascar Antoniu ar fi provocat vre-un ofiţer din acel oraş.

Am reprodus informaţia aşa cum a apărut în *Epoca* şi, indiferent dacă ea este adevărată sau nu, felul cum ie concepută trădează o ignoranţă lamentabilă în ale gramaticei, ceea ce invederează că informaţia a fost, în adevăr, comunicată de o oare care oficină de la Iaşi.

Acum, dacă d. Antoniu a provocat sau nu vre-un ofiţer, rămîne de stabilit.

Dar că d. Pavel Macri a *provocat* pe „vre-un"—asta ie veche de tot.

—

Un consiliu de miniştri a avut loc ieri la Palat, sub preşedinţia M. S. Regelui.

S'a discutat şi s'a dat o formă definitivă proiectului invoelilor agricole.

—

D. general Averescu plănueşte să reînfiinţeze clasa IV la şcoala fiilor de militari din Iaşi.

In acest scop a delegat pe d. general Crăiniceanu să facă inspecţie şcoalei militare locale.

Este foarte probabil că şeful marelui stat major, va face raport pentru reînfiinţarea acelei clase, întru cît d-sa a rămas nemulţumit de cunoştinţele elevilor.

—

La epitropia casei Sf. Spiridon se va face pe ziua de 1 Decembrie următoarea mişcare printre funcţionari.

D. Petre Ionescu, actual impiegat la serviciul de pensiuni, va fi numit ajutor de registator în locul defunctului Ghinescu.

D. Al. Suţu va fi numît împiegat în locul d-lui P. Ionescu.

D. Orest Panu sub-casier a convenit să treacă ca ţiitor de scripte în locul d-lui Borgovanu, în urma promisiunei ce i-au făcut epitropii că 'i vor spori salarul.

—

Crima din Sărărie.— O crimă s'a intîmplat eri după amiază în strada Sărărie. Un măcelar a înjunghiat cu un cuţit pe un biet lucrător de la fabrica de frînghii.

Pe la ora 1 Dinu Anghel, fost sergent de oraş, iar acum măcelar, s'a întîlnit în piaţa Sf. Spiridon cu prietenul seu Costică Ionescu, lucrător la fabrica de frînghii.

După o discuţie ce au avut'o cei doui, s'au dus în Sărărie, la cîrciuma lui Blum, ca să „cinstească" un pahar de vin.

Abia consumară o jumatate de litru de vin şi cei doi se luară la ceartă care degeneră apoi în bataie.

Cărciumarul se duse de chemă sergentul din pont, care scoase din cîrciumă pe cei doui beligeranţi. Eşind însă afară, cearta deveni şi mai gravă, şi la un moment dat Dinu Anghel scoase un cuţit ce 'l avea la brîu, şi 'l lovi pe Costică Ionescu dîndu-i o lovitură deasupra inimei. Acesta căzu jos în nesimţire. Se aviză imediat autorităţile şi criminalul a fost arestat la secţia 3-a, iar victima Costică Ionescu a fost dus şi internat la spitalul Sf. Spiridon.

Starea lui este foarte gravă,

—

Azi dimineaţă a sosit în localitate d. I. Tanăsescu, inspectorul învăţămîntului muzical din şcoalele secundare.

D-sa s'a dus în inspecţie la seminarul „Veniamin Costachi", iar după amiază va vizita corul ceremonial al Mitropoliei.

La orele 5 va asista la o audiţiune muzicală organizată de corul Mitropoliei.

—

Revizoratul şcolar a trimis o circulară învăţătorilor relativ la sădirea pomilor, punîndu-li-se în vedere că în fie-care an, între 21—28 Martie, să facă sădirea pomilor după numărul grupelor de 8 elevi, ce se pot face din elevii ultimelor două clase.

In acelaş timp s'a intervenit şi la prefectură, spre a pune în vedere administraţiilor comunale se ia cuvenitele măsuri ca să nu se facă stricăciuni pomilor sădiţi.

—

D. Th. Neculau, profesor de ştiinţi la Liceul Internat din Iaşi, a fost numit în coimsia de 12 pentru anchetarea inv. secundar, în locul d-lui Popovici-Băsnoşanu, demisionat.

*

La secţia Contenciosului administrativ urma să se judece ieri divergînţa în recursul profesorului I. Căprescu, scos din învăţămînt.

Judecarea n'a mai avut loc, întru cît între acestea, recurentul a fost reîntegrat.

—

Gravul accident de tramwai de eri

Negligenţa celor de la tramvai.—Desele accidente.—Accidentul de eri. Cum s'a intîmpiat clocnirea, — Cauzele. — Panica.—Măsurile de salvare.—Un alt accident la fel, — Alte amănunte.

Cei dela tramvaiul electric vor, se vede, cu orice preţ, să se facă celebri prin desele şi nenumăratele accidente ce au loc, în fiecare zi, unele mai grave de cât altele ne ţinând seamă nici de nenorocirile ce de mai multe ori le-au provocat, nici de ordonanţa dată de prefectul poliţiei, care le indică ordinea în care să meargă şi viteza ce trebue să o dea, mai ales pe străzile mai frecventate.

Conducerea vagoanelor a ajuns un fel de jucărie şi nu odată noi am atras luarea aminte a direcţiunei tramvaiului asupra faptului că vagoanele sunt conduse atât pe străzile cele mai frequentate cît şi pe cele mai lăturalnice cu o viteză nebună, şi asupra încă a unui fapt mai important, anume: că vagoanele sunt date pe mîna unor oameni fără nici o cunoştinţă şi fără nici o experienţă, aşa că viaţa pasagerilor e ori şi cînd expusă.

Mai sunt încă multe de spus,—dar ne mărginim aci pentru a expune gravul accident întîmplat eri pe strada Carol, care datorită numai norocului, n'a dat naştere unei adevărate catastrofe.

Pe la orele 3 şi jumătate p. m. vagonul cu No. 22, condus de manipulantul Constantin Lupu, aştepta la varianta din strada Carol, de lângă Universitate, aşteptând coincidenţa cu vagonul No. 31 condus de manipulaetul Constantin Lazariu, care se urca pe strada Carol.

Când acest din urmă vagon ajunsese prin dreptul comandamentului de armată, manipulantul vagonului care aştepta în deal scăpă frîna şi cu o iuţeală de nedescris merse la vale. Atât de mare fu viteza cu care vagonul 22 venea la vale că întâlnind vagonul 31, care după cum am spus se urca la deal, încît se ciocni cu el şi într'o clipă putem zice, îl tîrî îndărăt până în faţa cofetăriei Tuffli, unde'l făcu să deraieze şi să se lovească cu atâta putere de stîlpul de fier care susţinea sîrma curentului, încît stîlpul fu retezat dela rădăcină, ca şi cum ar fi fost tăiat cu ferestrăul, iar vagonul 31 sfărâmat.

Din fericire, şi asta datorită numai întîmplărei, nu a fost de înregistrat nici un accident de persoane. In vagonul 31 care s'a lovit de stâlpul de fier şi care s'a sfărîmat se afla d-na Zoe Georgescu, soţia d-lui dr. Georgescu directorul abatorului, cu o copiliţă, o servitoare şi încă două persoane.

Atât d-na Georgescu cît şi copiliţa şi servitoarea au fost uşor contuzionate.

Cu iuţeala fulgerului vestea accidentului se răspîndi în oraş, care de care căutînd să'l facă mai senzaţional; numai până în piaţa Unirea svonul adusese cîţiva morţi şi mai mulţi răniţi, ceiace făcu ca la faţa locului să se adune o lume nebună.

Am uitat să relevăm că, în momentul cînd ambele vagoane veneau cu o viteză de nedescris la vale, dinspre Râpa Galbenă venea o trasură cu 2 cai în care se aflau mai multe persoane. Şi acestea au fost favorizate de noroc, căci nu era mult ca trăsura să fie luată înainte de cele două vagoane.

Şi apoi, ce nenorocire se mai putea întâmpla, dacă pe trotuarul dinspre Tuffli, unde a fost isbit vagonul 31 s'ar fi aflat trecători? De sigur că ar fi fost sfărâmaţi în bucăţi, căci dacă un stâlp gros de fier n'a putut rezista şi-a fost scos din rădăcini, apoi ce se putea întîmpla cu nişte fiinţe omeneşti?

Cu foarte mare greutate, după o muncă de mai bine de două ore şi jumătate şi cu ajutorul a încă două vagoane, vagonul sfărâmat a putut fi scos de pe trotuar şi dus la uzină.

Faptul a produs o vie impresie în public, cu atît mai mult cu cît cu cîte-va ore înainte acelaş lucru s'a întîmplat în strada Pălat la panta de lîngă „Peştele de aur". Şi aci un vagon care venea cu o iuţeală prea mare de la deal s'a ciocnit cu vagonul ce aştepta în varianta din vale şi care a fost sfărâmat.

Şi ca o coincidenţă ţinem să arătăm că chiar astăzi înaintea tribunalului se judecă din nou procesul victimelor catastrofei tramvaiului din strada Pădurei, proces care după cum se ştie direcţia tramvaiului îl trăgăneză de doui ani şi mai bine.

Cînd oare cei de la tramvai vor lua măsuri ca conducerea vagoanelor să fie încredinţată oamenilor competenţi, şi cînd se vor conforma ordonanţei prefectului de poliţie, pentru a nu periclita viaţa oamenilor?

—

De la Arhiva.—Aseară a avut loc obicinuitele şedinţe a societăţei „*Arhiva*". D. A. D. Xenopol lipsind, d. dr. Leon Cosmovici, presida. S'au propus noui membri cari au fost acceptaţi în unanimitate.

Discuţiunele au urmat în urmă asupra mai multor chestiuni foarte importante.

Intâi societatea în unanimitate a desavuat conduita unei persoane străine de societate care se ocupă de ridicarea unui bust filosofului romîn Vasile Conta şi a lucrat în această direcţie fără avizul şi asentimentul societăţei.

Se hotăreşte a se publica în ziare această hotărire a societăţei.

Se discută în urmă, chestia reformelor necesare de adus revistei, căutîndu-se a se da o mai mare întindere părţii ştiinţifice şi culturale, în modul ei de organisare actual, partea beletristică avînd o prea mare extindere.

Se citesc cîte-va însemnări făcute de d. Gh. Pascu asupra filologiei—care sunt aprobate şi vor apărea în paginele „Arhivei".

Şedinţa s'a ridicat pe la 11 ore.

—

DIVERSE

—Se telefonează din Mogoşeşti că astănoapte un puternic incendiu a distrus casele locuitorului Grigore Mănjescu, din comuna Mogoşeşti.

De unde a luat naştere focul nu se ştie.

— Autorităţile din Mărăşeşti, au cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui I. I. Bulai, perceptorul fiscal, care a dispărut după ce a delapidat o însemnată sumă de bani.

— Autorităţile din Podul-Iloae comunică că eri tînărul Ioan Radu zis Ciubotariu, luînd un revolver şi-a descarcat un glonte în mîna stîngă.

Intrebat asupra cauzei pentru care a comis faptul, el a declarat că a făcut-o intenţionat pentru a scapa de serviciul militar, unde a fost chemat pentru clasa anului acestuia.

—

Finis Poloniae

Am avut o vizită curioasă. Un bătrîn polonez a auzit că primesc ziare ruseşti şi a venit să citească dacă într'adevăr Polonia va dobîndi automia ei. A cetit el în ziarele romîneşti, căci e de 40 de ani în ţeară, dar voia să se încredinţeze de-a binele, să vadă în gazetele ruseşti această declaraţie a premierului Stolipin.

I'am întins cîte-va ziare venite de curînd şi l'am lăsat să citească. Cu ce patimă a răsfoit el gazetele, cu ce vioiciune îi umblau privirile pe paginile kilometrice ale foilor ruseşti şi cîtă melancolie s'a întins pe faţa lui îmbătrînită cînd mîntuind de cetit mi-a zis:

— Nimic, nu e nimic! Polonia nu se va mai rîdica!

De patru zeci de ani de cînd e la noi, departe de ţeara lui, fugit de acolo în urma ultimei revoluţii, el a trăit cu visiunea unei zile de apoi în care se va da dreptate poporului său. Cu ce sete a răsfoit în fie care zi ziarele, cu ce patimă citea telegramele din Rusia, cu ce dorinţi nebune a întovărăşit toate luptele şi frămîntările de acolo pentru libertate.

Şi nimic, mereu nimic pentru ţara lui. Răsboiul turco-rus l'a făcut încrezător: Rusia învingătoare la Plevna, va da Poloniei autonomia. Dar n'a dat nimic, ci o şi mai crudă şi mai teribilă prigonire a elementului polonez a urmat învingerilor din Bulgaria. Răsboiul ruso-japonez l'a îmbucurat şi fie care înfrîngere, fie care luptă îl îmbucura: Rusia învinsă, slăbită, va trebui s'apeleze la solidaritatea noroadelor sale spre a se menţine şi garanţia acestei solidarităţi va fi autonomia ţărilor subjugate.

Revoltele, grevele, mişcările anarhice îl încurajaseră în credinţa lui—dar şi după aceasta Rusia s'a ridicat, a putut totul înfrînge şi azi e tot aşa de puternică ca şi în trecut. Promisiunile lui Stolipin nu se vor realisa.

— Ah! nu=neamţul n'o să permită ca la coastele lui să se înjghebeze un stat puternic autonom—pe cînd el sugrumă gîndirea poloneză în ţinuturile sale.

Şi trist bătrînul priveşte pe vraful de hîrtie venită de acolo, *de la noi*, din ţeara lui. Il întreb din ce parte a fost. Şi cînd îi spun că eu însumi am fost mult timp în ţinuturile în care el s'a născut, a crescut, a copilărit, bătrînul nu se poate stăpîni de a plînge.

— Polonia! atît poate îngîna.

Şi pare că revăd cu el locurile acelea—anii lui de copilărie trăiţi într'un senin sat al Litvaniei, ţeara poetului lor naţional, Miczkiewicz. Pare că revăd vechea casă cu acoperişul de lemn şi în dosul ei pădurea imensă de brazi, pădurile legendare ale Litwei.

Şi peronul casei de unde se vede curgînd apele clare şi nesfîrşite ale Dnieprului. Şi iarna, cînd satul întreg e acoperit de zăpadă, cînd săniile aleargă dintr'o parte într'altă, şi e aşa de bine în blănile enorme de lup. Atunci Dnieprul e îngheţat, şi pe puntea de cristal ne duceam în goana cailor, pe cînd ţăranii se întorceau de la tîrg, iar copiii se jucau voioşi şi nepăsători;

Şi Duminicite, cu vechea biserică în lemn, cu orga lor melancolică, cu mulţimea cuvioasă în faţa icoanei Mîntuitorului. Şi serile de iarnă în jurul samavoraşului clocotind, poveştile şi legendele nesfîrşite spuse şi muzica plăcută a pianului. Ah! cine mai bine de cît o poloneză poate să redee notele dureros de triste ale geniului lor naţional, Chopin. Şi conversaţii nesfîrşite şi blajine—e vorbă vecinic de neamul lor, de asuprirea lor, pe cînd copiii se retrăgeau să se culce, iar fetele fredonau vr'o romanţă tristă cu motive ţărăneşti.

Eu am trăit o clipită şi mi-au rămas aşa de adînc săpate în minte aceste zile plăcute şi uşoare şi aşa de calme—cît trebue să fie de clare în mintea bătrînului care le-a trăit ani, ani—cei mai frumoşi ani.

Şi nici odată nu le va mai revedea. Suvenirurile precise ale acestei Lituanii îi apar probabil ca despre o ţară ciudată, un vis visat aievea, ca nişte peisagii divine şi imposibile.

Mă simt şi eu trist şi nu ştiu ce să îi spun. Rămînem multă vreme fără să ne vorbim şi apoi începe el să mă întrebe de toate.

— Şi ai cunoscut pe cutare? Cum? mai trăeşte? Şi mai trăeşte cel'alt. Şi biserica poloneză din cutare loc n'a fost transformată în biserica rusească. Şi averea cutare e tot aceluia.

Ii răspund cît ştiu şi pe cine cunosc. M'ascultă şi iar tace şi iar se gîndeşte şi iar ochii îi se împodobesc cu lacrimi.

Polonia! Ce visiune puternică în inimile copiilor ei, ridicarea şi înălţarea ei, cîtă dragoste de patrie şi cît devotament pentru existenţa ei: Ei nu au patrie, dar ei sunt patrioţi şi în fie care din ei e o patrie, o Polonie întreagă, Oare marşul lor naţional nu spune:

Incă Polonia n'a pierit....
Atît timp cît vom trăi noi.

Iar Miczkiewicz n'a zis:

Lituania, ţeara mea, tu eşti viaţa mea
Cît trebue să te iubească acela care ştie
Că te-a perdut. Acum văd doar toată
Frumuseţea şi farmecul tău, căci
Suspin după tine...

*

Moşul a eşit luînd cîte-va ziare cu el. Am rămas singur şi mă gîndesc la soarta astei ţări. S'a stins Polonia căci a fost neînţelegere între ai lor şi pentru că o şleahtă nobilă, cheltuitoare, risipitoare a dus'o la prăpastie. Cînd citeşti istoria lor înainte de desmembrarea Poloniei, pare că citeşti o pagină din vremurile de azi de la noi.

Ţarani nenorociţi, ignoranţi, săraci; bogaţi parveniţi, nebuni, cheltuitori. Nimic sfînt ce e polonez, tot ce e strein, e frumos, nobil şi ales. Lux, desfrău, spoială de cultură, goană după cîştig uşor, o ovreime

Ultime informaţii

In afacerea presidentului M. Ciulei aflăm că odată cu el parchetul general a ordonat darea în judecată şi a servitorului Grossu, care se afla de faţă în momentul în care Ciulei a deschis lada de fer a sinucisului Capşa.

Procurorul general va trimite mîine ministrului de justiţie un raport asupra anchetei preliminarece a făcut'o la Botoşani şi din care ar reeşi, între altele, că presidentul Ciulei a zis în adevăr servitorului ca să nu fie faţă, când a deschis lada.

Comitetul executiv central al partidului liberal, întrunit, ieri seara s'a ocupat de cazul deputatului Pietraru, care a luat parte la întrunirea de dumineca a proprietarilor.

Comitetul, în unanimitate, a decis escluderea d-lui Pietraru din partidul liberal-naţional.

*

Soarta escluderei din partid este rezervată, pe cît se pare, şi altora, căci iată ce citim, în această privinţă, în ziarul Viitorul:

...Intre altele, comitetul va avea să ia o hotărîre cu privire la atitudinea unora dintre liberali, cari rămânând membri ai partidului şi folosindu-se de autoritatea ce le-o dă această calitate, socotesc că pot să dea sprijin opoziţiei. Intr'adevăr, trebue să înceteze o asemenea situaţie, de natură a crea echivocuri vătămătoare operei de reformă ce o întreprinde guvernul liberal.

„Atitudinea unora" se referă vădit şi la persoana d-lui C. I. Stoicescu, căruia nu-i se iartă succesul de la celebra secţia III-ă a Camerei.

*

Comitetul executiv a mai decis să treacă de urgenţă legile agrare, în primul loc acea privitoare la tocmelile agricole.

D. Sturza a rugat pe deputaţi să „vorbească mai puţin" ca să fie făcere în Cameră.

*

Deputaţii şi Senatorii guvernamentali se vor întruni în fie care seară în sala de marmoră a otelului Bulevard spre a se intreţinea asupra evenimentelor politice.

D. general Crăiniceanu, şeful statului major al armatei se află de alaltă-eri în localitate.

D-sa a inspectat alaltă-eri şi eri, în amănunţime, şcoala fiilor de militari din localitate.

Alaltă-eri d-sa a asistat la cursuri, interogînd pe elevi, iar seara a asistat la o audiţiune muzicală.

Eri dimineaţa, d. general Crăiniceanu a continuat cu inspecţia, vizitînd dormitoarele, sălile de clas, sala de meditaţii etc.

După aceia d-sa a inspectat corpul ofiţeresc al şcoalei.

La vama locală există un biurou poştal de expediţia şi vămuirea mărfurilor, biurou care lasă foarte mult de dorit.

In adevăr vămuirea şi expedierea mărfurilor sufăr întîrziere colosal de mari şi foarte mulţi comercianţi din localitate au reclamat chiar cazul ministrului respectiv.

Şi aceasta se datoreşte numai faptului că acel birou are un personal cu totul restrîns, care nu poate dovedi să îndeplinească cele ce li se cer.

In fie-care zi personalul stă cîteva ore peste orele obicinuite şi o bună parte din lucrări sunt siliţi să le lucreze noaptea acasă la ei şi cu toate acestea serviciul tot sufere.

După cît ştim şi camera de comerţ va interveni pentru a se ameliora această stare de lucruri, ţinîndu-se samă că tracţiunea la noi în Moldova este cu mult mai mare de cît în Muntenia, unde personalul este mai numeros.

Duminică va avea loc la Grajduri o mare vînătoare organizată de mai multe persoane din localitate.

Consiliul profesoral al şcoalei de Bele-Arte se va întruni astă-zi după amiazi la orele 4, spre a se ocupa cu mai multe chestiuni privitoare la şcoală.

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului,—lucrează la modificarea planului ce l'a întocmit pentru noua împărţire a judeţului, potrivit noului proect de lege al d-lui Ionel Brătianu.

Odată planul modificat, d. prefect al judeţului îi va înainta ministerului de interne.

De sigur că multă lume se întreabă cum se poate ca cu o poliţie ca a noastră şi cu un serviciu de siguranţă ca al nostru se comit atîtea furturi în oraşul nostru?

Răspunsul l'ar putea da agentul de la siguranţă Creţu, care acum două, trei zile în urmă s'a întrodus într'o casă din mahalaua Bălţi şi şi-a însuşit o sumă de bani.

Cazul a fost adus la cunoştinţa d-lui Briff, însă se zice că nu s'a luat nici-o măsură.

D. Arabol — inspectorul vamal, — care a fost chemat telegrafic acum cîte-va zile la Severin spre a tace o anchetă la vama de acolo,—s'a reîntors în oraşul nostru, reîncepînd anchetele la vamă.

In curînd industria iaşană se va îmbogăţi cu o nouă fabrică comanditată de o casă din streinătate.

Conducătorii acestei fabrici sunt tinerii industriaşi Alexandru şi Enric Schor. Fabrica va începe a funcţiona în curînd.

La institutul Gregorian, alaltă-eri femeea Victoria Colta, din disparţirea a V-a a dat naştere unui monstru, care se prezenta cu intestinele şi ficatul în afară.

Monstrul a murit imediat după naştere.

Ministerul cultelor a admis cererile învăţătorilor N. Racoviţă din Fîntînele şi Gavrilescu Neculai din Cucuteni, de a candida la examenul pentru înaintarea pe loc.

Duminică, 25 Noembrie, cercul vînătorilor vor organiza o mare vînătoare pe teritorul moşiei Hărpăşeşti, proprietatea d-lui C. Rusovici.

Un funcţionar de la primărie a fost amendat cu suma de 50 lei pentru mai multe nereguli constatate în sarcina lui.

Vom reveni.

D. Locotenent Alexandrescu a fost numit şeful serviciului mobilizărei regimentului 7 calaraşi.

Consiliul permanent de pe lîngă ministerul Cultelor şi Instrucţiunei publice se va întruni în ziua de 12 Decembrie, spre a judeca pe un profesor din localitate acuzat de resvrătirea elevilor contra profesorilor şcoalei de unde face parte şi el.

Administraţia casei şcoalelor a trimes revizoratului 500 exemplare din cîntecul „Deşteaptă-te Romîne" pentru a fi distribuite şcoalelor rurale din judeţ.

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a comunicat prefecturei de judeţ că cu începere de la 21 Noembrie, intrarea în ţară a călătorilor din Sinope (Turcia) unde există holera, se facenumai prin Constanţa şi Sulina unde vor fi supuşi la vizita medicală, toate celelalte puncte fiidd închise.

Ni se atrage atenţia asupra următorului fapt:

Leagănul turnant de la institutul Gregorian în timpul nopţei, cînd e deschis este păzit de sergentul din pont şi de portarul institutului, aşa că unele mame, care din cauza mizeriei şi a lipsei nu pot să-şi crească copiii şi vor să 'i depună în acel leagăn pentru a putea fi crescuţi în institut, sunt oprite, şi arestate apoi la poliţie.

Nu e de mirare dar cînd mai în fie-care seară se găsesc copii aruncaţi brin străzile lăturalnice expuşi a fi prada căinilor.

Măsura e nedreaptă cu atît mai mult cu cît ştiut este că acel leagăn a fost anume înfiinţat pentru a se depune copii, în loc de a fi asvîrliţi pe străzi.

Afacerea Ciulei. — Privitor la suspendarea presidentului tribunalului Botoşani, d. M. Ciulei, pe care noi am anunţat'o Marţi, *Monitorul Oficial* de astă-zi publică următoarea decisiune:

Văzînd actele de instrucţiune începute contra d-lui preşedinte al tribunalului Botoşani Mihail I. Ciulei, în afacerea sustragerei de acte şi valori din casa de fier rămasă dela defunctul Const. Capşa;

Văzînd cererea d-lui Ciulei înreg. la No. 34118 din 1907 de a fi suspendat din funcţiune păna la terminarea cercetărilor şi descoperirea adevărului;

Văzînd dispositiunile art. 105 din legea pentru organizarea judecătorească,

Decidem:

Suspendăm din funcţiunea de preşedinte al trib Botoşani pe d. Mihail I. Ciulei, până la terminarea instrucţiunei şi eventual până la judecarea acestei afaceri.

Universitare.—D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere, va înainta ministerului instrucţiunei un memoriu asupra reorganizărei facultăţei de litere şi filosofie.

— D. Dimitrie Eustaţiu, sub-secretarul Senatului, terminând examenul de diferenţă la facultatea juridică, a fost proclamat licenţiat.

D-sa a fost felicitat de comisiunea examinatoare.

— Convocarea marelui colegiu Univertar pentru alegerea a trei delegaţi, cari vor fi recomandaţi pentru a se alege unul ca rector, a fost schimbată pentru ziua de Duminică, 25 Noembrie, orele 3—6.

— D. I. Răsvănescu, preşedintele, şi Al. Mingopol vice-preşedintele asociaţiei generale a studenţilor din Bucureşti, au terminat azi examenele de diferenţă şi au fost proclamaţi licenţiaţi în drept.

— Consiliul facultăţei juridice va fi convocat pentru Sîmbătă, orele 10 p. m., spre a se pronunţa asupra admiterei studenţilor bucureşteni, care au cerut înscrierea la această facultate.

— Prin noul buget al Universităţei, se va înfiinţa un post de ajutor de secretar la decanat, care va îndeplini şi funcţiunea de secretar al facultăţei de litere.

Judiciare.—D-na Lucia Dimcea a acţionat astă-zi în judecată, înaintea tribubalului Iaşi, pe ministerul instrucţiei pentru că a fost scoasă din învăţămînt, de la catedra de maestră de mode dela şcóla Sf. Sava din Iaşi, prin acea că acea catedră a fost prefăcută în una de tapiserii.

Doamna Dimcea cere 3000 lei daune,

— Camera de punere sub acuzare a respins azi apelul comerciantului Adolf Leventer din Piatra-N. care a fost depus pentru bancrută simplă.

— D. Vrînceanu, merituosul ajutor de grefier al curţei s. I. a demisionat pentru a îmbrăţişa cariera de avocat.

La locul rămas vacant sunt 7 concurenţi. Gererile lor au fost înaintate ieri ministerului de justiţie.

— Poliţia de siguranţă a anchetat timp de 3 zile şi până eri noaptea la orele 12 un furt în care este implicat un tînăr comerciant din Iaşi M., acuzat de a fi furat suma de 1400 lei unei dame cu care numitul ar întreţinea relaţiuni de dragoste.

Cu toate că banii au fost depuşi şi dama prin o petiţie adresată prefectului de poliţie declară că n'are nici-o pretenţie contra numitului, lucrările din ordinul prefectului, au fost înaintate astă-zi parchetului.

Presupusul autor continuă a fi arestat.

Ancheta de la vamă.—Faptul extra-ordinar al confiscărei condicilor şi facturilor tuturor angrosiştilor de manufactură a provocat uimirea generală prin felul cum s'a procedat. Ceia ce este, însă şi mai grav este faptul că acele condici continuă a fi ţinute la vamă şi nu sunt restituite celor în drept Işi dau oare seama acei cari au încuviinţat această măsură cît e de vixatorie, la cîte neajunsuri şi ce daune crează comerţului şi creditului? Căci, în definitiv, aci nu este vorba de un negustoraş oare-care ci este vorba de 18 mari angrosişti, care fac afaceri de milioane şi zeci de milioane. Oamenii aceştia nu pot face faţă plăţilor lor şi nici nu pot face încasări. Căci ei lucrează foarte mult prin sistemul conto-curent şi de loc prin poliţă. Cînd deci se face trasări asupra lor ei nu ştiu dacă au sau nu a plăti, în orice caz n'au mijloace de a controla suma ce li se cere căci condici şi facturi se află sechestrate la vamă.

Şi cum să justifice refuzul? Că serviciul vămei, cu autorizarea instanţelor judecătoreşti, au confiscat condicile spre a cerceta asupra unor neregularităţi petrecute la oficiul Iaşi? Furnizorii streini vor avea dreptul să bănuiască ceva mai mult şi atuncea creditul se va resimţi şi se va lovi în mod barbar într'un comerţ înfloritor şi care făcea din oraşul nostru cel mai mare debuşeu de mărfuri manufacturiale — căci întreaga ţară, pînă la Constanţa şi Craiova îşi furniza mărfurile din Iaşi.

Cît de stupid se fac lucrurile la noi? Ce era mai uşor decât să sesizezi condicile, facturile, scrisorile de trăsură, etc, să le numerotezi şi stampilezi şi apoi un funcţionar să facă cercetările de care ai nevoe. Angrosiştii ar fi mers pînă a plăti chiar ei pe aceşti funcţionari — căci preferă acest lucru faţă de măsura luată şi care le cauzează atîtea nemulţumiri, neajunsuri şi chiar pagube.

Dacă lucrurile vor continua atunci comercianţii vor interveni direct la ministerul de finanţe şi justiţie — căci sunt texte precise care limitează numărul cazurilor cînd condicile unui comerciant pot fi sesizate sau sechestrate şi cele ce se e trec astă-zi, nu întră în cazurile enumerate de lege.

Pe lîngă această consideraţiune mai e şi acea de ordin mai superior — a daunelor ce le cauzează şi a discreditului ce aruncă asupra comercianţilor noştri.

D. A. D. Xenopol ne roagă să anunţăm că conferinţa d-sale, în profitul meseriaşilor, anunţată pentru ziua de Duminică 25 Noembrie, nu va avea loc in acea zi.

Se va publica la timp data cînd acea conferinţă va avea loc.

Sorţii au desemnat astă-zi pe d. consilier Anton Suciu să presideze biroul electoral la alegerea parţială a colegiului I de Senat din Neamtz, fixată pentru ziua de 12 Decembrie.

D. consilier C. Buzdugan va presida alegerea judeţeană a colegiului III-lea, secţia II-a, din jud. Neamţ.

La magazia gărei Tg. Frumos se comiteau de cîtă-va vreme furturi fără ca autorii să poată fi descoperiţi.

Astă-noapte, însă, hoţii au fost prinşi; ei sunt: N. Pantelemon, Gheorghe Condrea, M. Dobrescu şi C. Babete.

Aceştia au declarat că au furat mari cantităţi de cereale şi în special de grîu, din magasia gărei.

D. Simion Haliza, inspectorul general al învăţămîntului primar şi normal primar, întovărăşit de d. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului Iaşi, a inspectat eri şcoala din comuna Coarnele Caprei, iar astă-zi şcoala din comuna Erbiceni, în vederea propunerei înaintărei pe loc, a învăţătorilor de la numita şcoală.

Informaţia dată de un ziar din capitală cu privire la d-na Răcilă din Iaşi, că ar fi implicată în afacerea falşificărei de timbre, este lipsită cu totul de temei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Noembrie

Consfătuire Conservatoare

Craiova,—D-l Take Ionescu a fost aci cu ocazia judecărei proeesului dintre d. Tanoviceanu şi moştenitorii defunctului Ignătescu.

Cu această ocaziune d-sa a fost la clubul conservator, unde erau întruniţi membrii clubului. A fost o afluenţă enormă de lume.

Fruntaşul partidului conservator a luat cuvîntul în mijlocul aclamărilor entuziaste ale celor prezenţi. D-sa a vorbit despre necesitatea reformelor economice, menite a schimba relaţiunele dintre proprietari şi săteni, pentru ca ast-fel pacea socială să domnească în ţara romînească. De asemenea a arătat nevoia unor reforme politice menite n consolida în mod hotărît temelia statului.

Oratorul îşi exprimă convingerea că guvernul va şti să fie deopotrivă de drept cu toate clasele sociale şi după cum se gîndeşte la ameliorarea soartei ţaranilor, tot ast-fel va veni în ajutorul proprietarilor şi arendaşilor devastaţi.

Cu ocazia discuţiei răspunsului la mesagiu, a spus d. Take Ionescu, voi expune părerile mele asupra tuturor acestor chestiuni.

D-sa a terminat făcînd apel la cei prezenţi să fie solidari şi gata a face faţă împrejurărilor.

LOTERIA

Bucureşti.— Astăzi a continuat la ministerul de finanţe tragerea clasei a VI, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

Un premiu de **50000** lei No. 6539.
" " " **40000** „ No. 17914.
5000 lei No. 49591.
3000 „ No. 12580.
2000 „ No. 16506, 5345, 30321, 6086, 21393, 3143.
1000 „ No. 59669, 53997, 43604, 33488, 49650, 17502, 58235, 35909.
500 „ No. 17502, 50357, 24243, 4576, 36647, 43345, 5126, 59988, 49941, 49433, 25339, 41255, 1063, 4901, 29816, 29896, 13178, 39159, 33621, 20051, 55459, 59052, 3842, 8110, 36359, 39677, 22213, 22121, 20414, 20126, 58409, 40022.

Tragerea va continua Sîmbătă.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn:

COLECTURA PRINCIPALA

TII. MAXIMOVICI — IASI

Îmbiînzirea proprietarilor liberali

Bucureşti.—Guvernul, îngrijat de agitaţia întreprinsă de proprietarii liberali, încearcă diferite mijloace pentru a-i îmblânzi.

In primul loc guvernul se ocupă de proprietarii liberali din judeţul Dolj, în fruntea cărora se află d. N. T. Pop.

Spre a domoli pe acerbul agitator guvernul a propus să susţie candidatura fiului d-lui N. T. Pop la scaunul de deputat devenit vacant prin optarea d-lui Ciocazan pentru funcţia de primar al Craiovei.

Nu se ştie încă dacă tîrgul propus de guvern va deveni fapt îndeplinit.

Atentatoare arestată

Moscova.—Femeia care a comis atentatul contra guvernatorului Haerscheimann a fost transportată la spital; ea e grav ranită, birjarul guvernatorului a fost rănit,

Călătoria suveranilor Spaniei

Alexandria.—Regele şi Regina Spaniei au plecat pentru Saint-Sebastien.

Asasinatori condamnaţi

Montecarlo. — Vere Goold a fost condamnat la munca silnică pe viaţă, nevasta sa la pedeapsa cu moarte, pentru asasinarea suedezei Levin.

Chestia lui Nasi

Roma.—Nasi a adresat o scrisoare, preşedintelui înaltei Curţi, spunînd că nu primeşte pe apărătorii numiţi de înalta Curte şi că'şi rezervă dreptul a-şi alege avocaţii.

Ştire desminţită

Petersburg.—Agenţia Westnic desminte categoric ştirea dată de ziare cu privire la o pretinsă intenţiune a Rusiei de a face în străinătate un împrumut de 2 miliarde.

Intrunirea ambasadorilor

Constantinopol.— Astă-zi a avut loc la ambasadorul Rusiei d. de Zinoviw o mare întrunire a ambasadorilor în chestiunea reformei justiţiei în Macedona.

Studenţi evrei expulsaţi

Kiev, — După închiderea universităţei guvernatorul general a hotărît să se expulzeze din oraş studenţii evrei.

Un atentat terorist

Petersburg.—Poliţia a dat de urma unui atentat terorist proectat contra primului procuror al tribunalului suprem Kamyschensky. Atentatul a putut fi împiedecat la timp. Procurorul a suspendat recepţiile personale.

Duma

Petersburg. — Şedinţa de noapte din această zi a ţinut de la 8 seara pînă la 12 şi jum. din noapte.

S'a continuat discuţiunea declaraţiunilor guvernului.

Viitoarea şedinţă s'a fixat Joi.

---

intermediară exploatatoare a boerimei şi a ţărănimei.

Şi într'o zi Polonia a căzut. *Finis Poloniae.*

Ce va fi la noi? Eram aci—aci s'avem soarta ei, în Martie. Cu cît ni s'a deschis ochii de atunci—am văzut. Cînd îi vom deschide bine poate va fi tîrziu.

Şi atunci un geniu naţional va scrie:

Romănie, ţara mea, tu eşti viaţa mea.
Cît trebue să te iubească acela care
Ştie că te-a perdut!

De ar iubi-o mai puţin astă-zi şi de n'ar perde-o—căci mai tîrziu vor fi poate versurile frumoase—proza însă va fi tristă şi amară.

Dr. I. Duscian.

Astă-zi Vineri 23 Noembrie la 9 sara ore loe la Teatrul Circ Sidoli o mare serata Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 St. Neculai. Casele Goldenthal
IAŞI

La Magazinul
Fraţii POLLINGHER
AU SOSIT RENUMIŢII
Şoşoni şi Galoşi
Adevăraţi Ruseşti
Marca „COLUMB"
cu noua invenţiune contra lunecări

Se caută doi elevi la tipografia H. Goldner, doritorii se pot adresa la biuroul tipografiei r. Primăriei No. 17.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei	1.50
1/2 Una jumàtate	Lei	6
1/4 Un sfert	Lei	3
1 Loz întreg	Lei	12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si lapţele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosit de minune in contra **irritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut LE MÈTRE Of 30 c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0 f 75
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care flacă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

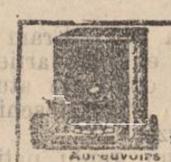

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6 fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0 f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 300. Sîmbătă 24 Noembre 1907

BIBLIOTECA CENTRALĂ IAŞI

CUMULARZII

Pentru d. Manolache Culoglu

In cabinetul său mic şi cochet, totul e ordine şi gust,— pînă în reioanele bibliotecei, unde praful e şters cu îngrijire şi unde tomurile stau înşirate cu atîta rînduială de parcă nimeni n'ar fi acolo, să le atingă, să le răsfoiască, să le cerceteze cuprinsul.

Şi pe cînd ascult pe prietenul meu pe care'l revăd cu plăcere, după o despărţire lungă, — cuget ce strîns raport e între om şi locuinţă, ce bine oglindeşte interiorul acestui cabinet, sufletul stăpînului său.

Şi mi e greu să regăsesc pe vechiul camarad de odinioară, în omul acesta care-mi vorbeşte liniştit, cu o urmă de surîs în colţul gurei, şi pe care-l văd „ajuns" aşa de repede şi aşa de sus,— avocat distins şi mare om politic, abea la 30 de ani împliniţi.

Aşi spune: „cîtă schimbare în aşa scurtă vreme!" dacă n'aşi înţelege că sufletul a rămas totuşi acelaşi, —sufletul tînăr plin de avînturi generoase, pe care-l citesc în privirea ce mă învălue.

Vorbim de cariera comună, în care odinioară puneam atîta speranţă.

Un soiu de sfieală mă opreşte de a spune tot ce simt şi tot ce cred în cauză. N'am oare în faţa mea, exemplul viu al acestui adevăr, în care am încetat de a crede, că munca şi talentul duc la triumful sigur?

El îşi urmează gîndul, ca într'un monolog.

— Se vorbea nu de mult, cu prilejul reorganizărei corpului de avocaţi, despre incompatibilităţi. Ce nerozie! Incompatibilităţi, într'o carieră care are la baza ei libertatea! A trecut vremea cînd avocatul, închis în abstracţiile dreptului era singurul depozitar al tainelor legei. Astă-zi Dreptul s'a lărgit, traiul s'a complicat, ştiinţa şi industrialismul au deschis orizonturi nouă, au schimbat faţa lumei. Nimeni nu-şi mai poate cercui activitatea într'un cîmp anumit; dimpotrivă, tendinţa fiecăruia e de a merge mereu înainte, de a cuceri mereu domenii nouă.

Nu există dar incompatibilităţi, nu există bariere,—spiritul omenesc trebue să se desvolte liber. Ce bine mi s'a fixat în minte vorbele pe care d'Aguesseau le spunea avocaţilor din timpul său: «Quiconque osera mettre des bornes à la science de l'avocat n'a jamais conçu une parfaite idée de l'etendue de votre profession!»

— Inţeleg, răspund eu, înţeleg frumosul spirit de care eşti însufleţit, tendinţa aceasta, pe care o întîlnesc aşa de rar, de a afirma virtutea profesională grija de a nu mercantiliza nobila noastră misiune care are de ţintă dreptatea şi de mijloc adevărul.

Dar dacă prin urmare, ca avocat te îngrijeşti puţin de succesul material bănesc, şi nu cauţi de cît mulţumirea sufletească a datoriei, spune-mi cum ai făcut să te impui atît, numai prin exerciţiul acestei ingrate profesiuni, şi cum ai putut să-ţi creezi prin ea, în aşa de scurtă vreme, o situaţie materială aşa de bună?

— O, scumpul meu, îmi respunde prietenul, îmi pare că nu ne înţelegem. Eu n'am vorbit de nici o virtute profesională, căci nu cunosc de cît o singură virtute, acea de a şti să te rîdici tot mai sus, cu ori ce preţ. Mă întrebi cum m'am impus! Iată: sunt avocat; cu toate acestea pledez aşa de rar! N'am timp. Căci totodată mai sunt şi deputat, şi consilier comunal, şi membru în consiliul de administraţie a 3 mari casse de credit, membru în comitetul executiv al partidului, membru activ a numeroase cluburi... Cu toate aceste titluri, înţălegi influenţa şi autoritatea pe care o exercit pretutindeni... Unde mă duc uşile mi se deschid, cuvîntul meu e respectat, dorinţa mea se împlineşte. Şi atunci înţelegi... nu e nimeni care să aibă vre-o dificultate cu administraţia sau vre-un conflict cu oamenii legei, şi care să nu mi se adreseze mie. Pentru un onorar care variază, după om şi circumstanţe, eu fac să dispară o mare contravenţie fiscală, fac să nu să deie curs unui grav denunţ, pot interveni ori unde, pentru sau contra ori cui...

De ce aşi pleda! Nu de mult, pentru a opri închiderea unui local interlop, am încasat o sumă colosală... Altă dată mijlocesc pentru admiterea unui împrumut la creditul funciar; nu arare ori am făcut vînzări de moşii şi de case, şi nici odată intervenţia mea n'a fost gratuită. Chiar cînd pledez, afacerile mele sunt intreprinderi: procesul îl iau pe sama mea, cu riscul meu, în condiţiuni aşa ca profitul meu să întreacă pe acel al impricinatului...

Prietenul meu urmează încă, dar nu'l mai pot asculta. Şi micul său cabinet îmi pare altfel de cît cum îl văzusem la început, şi înţeleg acum rînduiala cărţilor pe care nimeni nu le atinge,— şi înţeleg de asemeni tot luxul şi toată ordinea aceasta, cari ascund atîtea lucruri...

E. Herovanu.

Disciplina în politică

Disciplina într'un partid politic este incontestabil temelia însăşi a partidului. Şi dacă într'un partid nu domneşte disciplina, este, în primul loc, că şeful n'are ascendentul trebuitor asupra soldaţilor şi mai este şi puţina tărie de care dă dovadă partidul acela.

La liberali, însă, disciplina, aşa cum o înţelege d. Sturza, întrece chiar şi pe acea a armatei şi dă în ridicol.

D. Sturza n'are mai multă măsură, cînd ie vorba de neascultarea partizanilor. Ci are una singură, cea extremă: excluderea.

Acest fel de a înţelege disciplina nu este nici de invidiat, nici de imitat. Cazul cel mai nou, acel al d-lui Pietraru, dovedeşte prea mult, că, la liberali, libertatea de cugetare este monopolul şefului şi că cine judecă cu capul său propriu şi nu după acel al d-lui Sturdza, este un nedisciplinat şi, prin urmare, nedemn de a mai face parte din organizaţia partidului liberal.

Apărarea d-nului Pietraru nu voim s-o luăm. Nici nu vom zice că deputatul de Teleorman a procedat riguros drept în ţinuta sa.

D. Pietrariu poate să cugete altfel decît guvernul în chestia reformelor agrare ale acestuia.

Dar nu putea să ieă parte la o manifestaţie publică în contra guvernului al cărui aderent era. Ci, ca să-şi capete toată libertatea de acţiune, d. Pietraru trebuia să demisioneze din partidul liberal.

Dar dacă n'a făcut'o, ci, din contra, a făcut o vădită greşeală de tact, nu trebuia nici comitetul executiv, care este consiliul superior al partidului, să se arăte aşa de speriat sau de indignat, ca să recurgă la acea ultimă expresie a severităţei: la excluderea vinovatului din partid.

S'ar fi găsit alte mijloace, mai dulci şi mai omeneşti, spre a face sau spre a sili pe d. Pietraru ca să demisioneze.

Dacă, spre a menţinea ordinea şi disciplina în partid, comitetul executiv se vede nevoit a recurge la asemenea acte severe, dovadă oficială se serveşte că în partidul liberal există cea mai mare dezordine şi că s'a tras în d. Pietraru, nu numai ca să ţipe d. Protopopescu, dar ca să înghe ţe de frică mulţi, foarte mulţi, cari gîndesc la fel cu deputatul de Teleorman.

Un partid în care se impune o asemenea exagerată disciplină, în care libertatea de cugetare este aşa fel încătuşată, ie tot atît de puţin de invidiat ca şi un partid în care fiecare face cum îl taie nebunia.

Progresele Presei

In şedinţa de eri a camerei d. Culoglu a protestat în potriva acuzaţiilor cari i-au fost aduse de către un ziar din capitală „Adevărul" şi a cerut Camerei a orîndui o anchetă care va vedea dacă învinuirele sunt exacte sau nu. D. Culoglu a spus că e gata de a renunţa la mandat dacă cea mai mică învinuire va dăinui asupra persoanei sale.

Nu anticipăm asupra resultatului acestei anchete — dar voim să relevăm în aceste rînduri puterea pe care a început s'o aibă presa în ţeara noastră.

O putere mare a avut'o totdeauna spre a face reclama multor chemaţi dar prea puţini aleşi în toate ramurile activităţei noastre. Aiurea, unde oamenii de ştiinţă ignorează existenţa presei, la noi ei respiră şi trăesc prin ea. Nu e un fapt divers petrecut în laboratorul sau clinica lor ca să nu strabată printr'un organ de publicitate în toată ţara. Comunicările se fac întăi la gazete şi apoi la Academie sau la vr'o societate savantă şi savantul romîn se sinchiseşte prea puţin de aprecierea confraţilor sei — cît se interesează dacă e apreciat de ziarul X sau Y.

Oamenii politici de la noi cari de fapt în străinătate trăesc prin presă—se sinchiseau prea puţin de aprecierile presei noastre. Toate insultele, toate atacurile, toate invenţiile ce li se adresau—erau tratate cu dispreţ. Publicul singur vedea în acest dispreţ ceva logic. Vinovată a fost bine înţeles şi presa noastră care nu alegea armele în atacurile ei şi de multe ori aceste atacuri erau aşa de puţin verosimile în cît publicul a avut dreptate să vadă în ele ceva ruşinos şi neonest.

Gestul lui Culoglu, interesul pe care l'a dat atacului în potriva sa, îndreptăţeşte să credem că a început o eră nouă, în care oamenii politici interesîndu-se de svonurile şi atacurile îndreptate în potriva lor, ripostează cu energie. Nu trebuesc lăsate pe conştiinţa unui conducător al afacerilor publice să troneze nici o urmă de bănuială. Şi asta pentru două cuvinte: întăi se vor judeca marile afaceri ale acestei ţări şi în faţa lumei, se va şti, cum trebue să se ştie într'o ţeară democrată, tot ce se petrece şi va şti opinia publică să aprecieze în justa lui valoare pe omul politic; şi al doilea toate eşirile necinstite, toate invenţiile mincinoase ale presei se vor pedepsi şi se vor demasca.

E ruşinos ca presa sà fie leagănul tuturor atacurilor înfamante şi nedrepte, e ruşinos ca presa să fie considerată ca neavînd altă menire de cît de a bîrfi. Acest titlu nu îi face decît a perde din valoarea ei, căci şi atunci cînd vorbeşte adevărul, lumea îl pune la carantină, crezîndu-l făurit tot în acelaş scop de a ponegri pe un om de valoare.

Ori-care va fi sfîrşitul acestui duel între d. Culoglu şi „*Adevărul*", suntem bucuroşi văzînd că presa a făcut un pas înainte, un progres real, oamenii politici îi dau atenţie. Şi aceasta e prea mult într'o ţeară în care toate se făceau fără controlul marelui public: opinia publică.

CATE-VA NOTE

In strada Păcurari din Iaşi, în beciul prea tare sărac al unei cîrciume, se căznea de ani de zile ca să moară o biată femee, ajunsă tot atît de bogată în ani pe cît de săracă fusese ca om—domnişoara Sofia Balassan.

O prietenă, bătrînă ca şi dînsa şi doue mîţe bătrîne şi ele—împărţeau cu dînsa întregul dureros cortegiu de mizerii: foamea, în primul rînd, desperarea, lipsa de lumină şi de aer în acel beciu mizerabil.

Sofia Balassan trăise, însă, şi vremuri bune. Cu fratele ei, Teodor, care a fost mai puţin resistent de cît dînsa în lupta pentru trai, ea represintase, în vremuri cam depărtate, o lature intelectuală a Iaşului, fiind ambii, fratele şi sora, editorii--proprietari ai acelui *Curier* al lui Balassan, ziarul de acum 40 ani al boierilor Iaşului, care renta foarte mult, tocmai fiind că era gazeta potrivită pentru acele vremuri: o gazetă fără ideal politic, fără nervi, fără polemici.

Dacă pe noi, gazetarii de astă-zi, cari ne consumăm muncind, dacă pe noi nu ne aşteaptă o soartă la fel cu acea a bietei Balassan—la aceasta ne putem gîndi cu oare-care linişte: fiind-că ori ce-ar sta hotărît în cartea vieţei noastre, noi, cel puţin, nu vom putea ajunge la 80 ani ca sărmana duduia Sofia.

*

Gazeta cu ex-exequatorul are, privitor la d. Gaston Deschamps, două figuri foarte delicioase: ziarul acesta admiră *vocea* criticului francez şi darul său de a ţinea *causeries*.

Nu se spune, însă, ce fel de voce —de tenor sau de bariton—are d. Deschamps în *causeriile* sale.

Un lucru pare sigur: la Bolivia conferenţiarii cîntă prelegerile lor.

*

D. doctor Sion, sub-directorul serviciului sanitar superior, publică, într'un ziar guvernamental, o scrisoare din care extragem această frasă delicioasă; „insultele să rămînă în obrazul celor ce le-au să le tipărească în ziar".

Aşa scrie, sub o semnătură, subdirectorul serv. sanitar superior.

Sub-chirurgii scriu ceva mai delicat.

OAMENI ŞI LUCRURI

SLĂBICIUNEA CELOR TARI

Nu există de sigur un om mai popular în Germania şi în Europa întreagă decît fostul cancelar de fier al Europei, principele Bismarck. Literatura reală şi anecdotică privitoare la viaţa lui este de o nesecată abundenţă şi bogăţie, fie că se referă la activitatea lui politică fie că se ocupă de relaţiunile lui sociale, diplomatice sau familiare. Tot ce se scrie şi se ştie despre dînsul ni-l zugrăveşte ca un om într'adevăr „de fier", ca un om superior şi tare în însuşiri, ca şi în defecte, în sentimente ca şi în slăbiciuni, căci Bismarck avea şi el slăbiciunile lui.

Avut-a omul acesta extraordinar slăbiciuni? Avut-a ca toţi oamenii momente de şovăiri, de abateri, de lirism? Cele mai nuoi particularităţi pe care le dă în vileag istoriograful bismarckian, von Poschinger ne asigură că da. Aşa bunăoară o slăbiciune de ordin sentimental, o scurtă idilă, a cării eroină fu o doamnă din prietenele prinţesei, Babette Meyer. Lucrurile n'au durat însă mult, căci d-na de Bismarck ghicise....slăbiciunea cancelarului şi provocă o ruptură. Pentru că înainte de toate cancelarul de fier avea o adevărată slăbiciune pentru soţia sa legitimă.

A rămas doară istorică fraza lui Bismarck rostită cătră Wilhelm I. „Majestate dinaintea salonului femeei mele încetează puterea Majestăţii Voastre".

Dar un frumos moment de duioşie ne relatează von Poschinger în o altă împrejurare. Cu ocazia unei vînători împrejurul castelului din Barzin, lumea întorcîndu-se acasă se observă lipsa vestitului cîne, Sultan, atât de drag lui Bismarck. Cancelarul, mînios, făgădui c'o să se resbune, pedepsind animalul pentru această rătăcire. In adevăr cînd acesta puţin mai târziu intră umil şi pocăit în camera de lucru a lui Bismark, primi dela el cîteva zdravene lovituri, după care se retrase tăcut într'un colţ ascuns al camerei. Atunci abia s'a observat că bietul cîne se întorsese rănit şi că numai cu mare greu putuse reveni acasă.

Cînele muri chiar în ziua aceea. Că Bismarck bătuse animalul bolnav, aproape în agonie, îi provocă o adâncă remuşcare şi în această părere de reu marele om de stat păstră timp de două zile un mutism deăvârşit, nu lucră nimic şi nu vorbi nimănui.

Astfeliu cancelarul de fier ispăşi momentul de brutalitate suspendînd timp de de două zile interesele mari ale Germaniei; două zile politica Europei suferi întîrziere şi cine ştie ce mari schimbări, ce însemnate întîmplări s'ar fi putut săvârşi, dar nu s'au săvîrşit, fără ca diplomaţia să înţăleagă că pricina acestui eveniment istoric negativ era în duioşia omului celui mai neînfrînt, în slăbiciunea celui mai tare om politic pentru un biet animal.

Rodion

Mai reu ca ori unde

D. Virgil Arion într'un articol în ziarul „Patria" pe care îl redactează cu multă competenţă, dîndu-i o direcţie de înalt şi curat democratism, se ocupă de ultimul manifest al guvernului rusesc. Şi e mirat că reacţionarul Stolipyne gîndeşte mai liberal şi mai democrat de cît gîndim noi, că în manifestul său s'arată îngrijat de clasa ţărănească şi îi doreşte înalţarea ei, ţărănimea fiind producătoarea bogăţiei naţionale şi are prin urmare dreptul de a se bucura de asemeni de o parte din fructul muncei sale.

Iată ce a vorbit d. Stolipin:

Ţăranul trebue să fie liberat de toate pedicile care i mai încătuşează zborul netulburat al activităţei sale, că el trebue să muncească în plină libertate, după propriile sale lumini, la rădicarea bunei sale stări. Legea nu trebue să-l mai ţină pe ţăran sub epitropie!

Muncitorul harnic şi devotat muncei sale să scape de legăturile care-i împedică libertatea de acţiune şi între cari se sbate în zadar.

Trebuie să i se deie dreptul de a dispune liber de bunul său şi de fructul muncei sale...

Guvernul este ţinut să-i dea tot ajutorul spre a-şi crea o poziţiune independentă.

Statul, adecă colectivitatea, trebue să vină în ajutorul cultivatorului sărac şi să-i dea mijlocul de a dobîndi pămîntul, instrumentul său de muncă... Căci ast-fel înţelegem noi idea însă-şi şi funcţiunea Statului.

Această idee după care toţi membrii cari constituesc statul, să fie ţinuţi să sprijinească pe cei mai slabi, ne aminteşte, ie adevărat, principiile socialismului, dar a unui socialism sancţionat şi ades practicat de statele cari au civilizaţia cea mai înaintată.

Dacă d. Arion ar cunoaşte mai bine Rusia, n'ar fi fost mirat. Ideile care o cîrmuesc, frămîntările cari se fac, luptele cari se dau — ne vin prin intermediul unei anumite prese, care are tot interesul ca Rusia să fie ponegrită şi să apară ca o ţară eminamente barbară. Cei care o cunosc, care au trăit acolo în vremurile acestea de frămîntare — pot declara un lucru—care va fi taxat de paradoxal — că Rusia se bucură de mai multe libertăţi sociale şi politice de cît multe alte ţări cu regim constituţional.

Libertatea presei, libertatea cuvîntului, sistemul electoral sunt superioare acolo de cît la noi. Dacă însă pacea nu se întinde, dacă se continuă răsvrătirile şi revoltele cauza e mai adîncă. Ca şi la începutul marei revoluţii franceze, partidele revoluţionare au programuri excepţional de libertare care nu se pot acomoda cu cerinţele celui mai democrat stat European. Aceste partide extreme sunt urmărite şi în alte ţeri şi cu atît mai mult sunt prigonite şi în Rusia.

Cele l'alte partide constituţionale, reprezentînd burghezia rusă, au un program care la noi ar fi taxat de anarhist—pe cînd în Rusia d. Stolipyne stă şi-l discută, ba chiar îi admite unele puncte.

Şi iată de ce. Burghezimea rusă, compusă din mari proprietari şi negustori—e o burghezie aşezată, necheltuitoare, cultă şi inteligentă. Trăind în marginile cîştigului ei, preţuind munca ei—ea preţueşte şi munca şi străduinţele altora. Averile ei, ea le are întregi, neîmpovorate de datorii, neipotecate la bănci —ea e ori-cînd gata de a vinde o parte din pămînturi ţărănimei, prin intermediul băncei ţărăneşti, ştiind că ori-care va fi preţul dobîndit pe acest pămînt, ea va putea trăi mai departe.

De acea octobriștii și constituționali-democrați ruși au în programul lor agrar înscrisă: vinderea averilor țărănimei lipsită cu desăvîrșire.

Și apoi Rusia are o tinerime cu adevărat generoasă. Studențimea cît și tinerii absolvenți ai universităților sunt nutriți în ideile mari și generoase ale veacului trecut. Nu sunt vînători după situații, ci au nobila dorință de a fi folositori țărei lor. Ei n'au cunoscut pe băncile școalei, luxul și desfrîul, ei nu îl caută în viață. Se vor afunda în stepele ursuze ale țărei lor, departe de ori-ce civilizație — dar vor trăi civilizat în mediul pe care îl vor avea, grație prieteniilor și cărților lor.

Cu o astfel de burghezie se pot închega legi liberale, cu o astfel de tinerime se poate închega o administrație cinstită și dreaptă și chestia agrară se poate rezolvi ușor.

Noi avem o atmosferă ușoară, de lux de risipă, de neseriositate care atrage ca o pompă aspirantă spre ea: o burghezie cheltuitoare, risipitoare, ipotecată și vîndută care nu poate de cît proclama *statul quo* ca un ideal — cea mai mică escepție de la starea de azi, va atrage după sine ruina ei și ruina țărei. Căci am avut inteligența de a lăsa în mînile ei tezaurul avuției neamului. Și avem o tinertme fluturatecă, incultă dar pretențioasă care cere să fie bine plătită din bugetul țărei sau altfel spre a servi Patriei.

Și pentru a deslega problema agrară trebuesc concesii de făcut și de marea noastră burghezie și ne trebuește o administrație model și poate această administrație e mai necesară de cît ori care altă reformă.

Spre a o realisa trebuește distrusă atmosfera de lux și desfrîu și trebuește difusionat în spiritele tinerimei, mai mult patriotism și solidaritate națională și dată o mentalitate nouă tuturora — atunci poate nu ne-am mira că și Rusia își permite luxul, de a vorbi de reforme și de a recunoaște că și acela care muncește are dreptul de a nu peri de foame.

Dr. I. Duscian.

CRONICA

O-nii Lamy și Faguet despre Napoleon. Cu ocazia apariției unui volum al lui Lamy conținînd cîte-va articole publicate în vreme, d. Faguet face o recensie a acestei lucrări însistînd mai ales asupra articolului *Lès derniers jours du Consulat.* E foarte interesant de a ști opinia atît a lui Lamy cît și a d-lui Faguet asupra lui Napoleon I-iu pe care nici unul nici altul nu îl adoră.

„Greșeala lui Napoleon a fost de a crea Imperiul. In ziua acea ruina sa începu să s'arate, căci întorsese în potriva sa puterile viitorului și nu voia să se concilieze cu puterile trecutului. In fruntea a mai bine de cinci zeci de milioane de oameni (Franța, Olanda, Belgia, Italia) toți acceptînd revoluția franceza și obicinuiți cu forma republicană, el ar fi putut să continue revoluția în cea ce ea avea de puternic și bun și ar fi putut să se bazeze mai mult pe *„puterile trecutului“* spre a face Europa occidentală, care ar fi fost liberală, democratică, și care ar fi contrabalansat puterea Nordului și Orientului.

Și acesstă Europă poate ar fi durat și până azi. In loc de aceasta el a făcut un imperiu despotic, a schimbat în regate republicele, supunîndu-le la două guverne, ale lor proprii și a guvernului său; a făcut mai mult un imperiu pururia cuceritor și năvălitor, care nu satisfăcea de cît armata sa. Și această tendință la mărire nu a avut de cît un fond egoist· *numai eu să reușesc*, aceasta a fost devisa lui. Intreprinderea a fost distrusă după modul după care a fost și întocmită și cuvîntul pe care Napoleon se zice că l'ar fi zis despre el însuși nici nu s'ar putea găsi un altul. „Ce se va zice de mine cînd nu voi mai fi? spunea el. Toți vor striga: uf!“

Faguet e mai crud cu Napoleon. „Mi e scîrbă scrie el să explic pe Napoleon, nu numai că nu îmi place, dar nu îl sufăr pentru ambiția sa personală. Ideile lui erau următoarele:

Despotism în interior, Francezii sunt incapabili de libertate și nu se guvernează bine cînd se guvernează singuri. In afară: cuceriri, Și asta pentru că trebue ca un popor în Europa să dee o anumită civilisație. Dăcă civilisațiile se contrazic, aceasta e în potriva civilisației. Deci toată istoria modernă trebue să se resume în acevsta: unul diu popoarele europene trebue să fie așa de puternice spre a domina Europa. Prefer ca să fie poporul meu!“

E de recomandat, spune terminând d. Faguet, că volumul d-lui Lamy să fie citit.

D Lamy e ziarist și iată nenorocirea. Mulți nu voesc a ceti operile ziariștilor și tocmai în lucrările lor pentru cele mai mici fapte fac unele aprecieri așa de mari și frumoase în cât dispar necetite. E bine ca publicul să fi prevenit.

Litere-Științe-Arte

D-ra Fillotti își inaugurează în astă Seară mica serie de trei reprezentații la teatrul nostru național: nici piesele anunțate, nici artista, nici o parte din rolurile în chestiune nu sunt nouă pentru publicul iașan. Un singur lucru este nou și explică importanța debutului: că artista vine din Capitală, că „se scoboară“ de pe o scenă mai mare, mai pretențioasă, pe una mai modestă. D-ra Maria Filoti a jucat anul trecut la Iași, toată stagiunea; a lasat cîteva amintiri plăcute, impresia cîtor-va creațiuni promițătoare, cu atît mai mult cu cît era ajutată de un fizic plăcut, de o înfățișare simpatică, de un temperament artistic pronunțat. Anul acesta a debutat în Capitală cu un succes contestat, din cauză că a apărut prea pripită, prea puțin pregătită pentru rolurile de forță ce i-a încredințat direcția, încrezătoare poate în...norocul artistic al d-rei Filotti. Atîta însă a fost de ajuns ca teatrul iașan să-i pună numele în vedetta și să anunțe debutul simpaticei artiste ca un eveniment artistic de întâia mînă. Capitala consacră uneori talente reale dar totdeauna *impune* celei a doua capitale și de aceea în viața artistică și în cea socială vedem eterna tendință de a schimba Iașul cu Bucureștiul.

*

Mai mulți cetitori ne atrag atenția că broșura d-lui I. L. Caragiale nu se mai află la librari și depozitari. Vina a e acelora cari au făcut să se epuizeze cu atîta grabă prețioasa lucrare. Ar trebui însă ca cei în drept să scoată cîte două edițiuni de odată spre a mulțumi pe toți amatorii.

*

In orașul nostru clinicele sunt la ordinea zilei. Dl. Dr. Șeptelici instalează o clinică medico-chirurgicală în strada zmău. In strada Alexandri se instalează o clinică pentru bolile dentare și ale gurei condusă de o întreagă familie de dentiști: dentistul și cei doi doctori Peckelman. Pentru reclame mai sensibile cei interesați să se adreseze administrațiunii noastre.

*

Beneficiile la rînd în actuala stagiune teatrală sunt: *Regele petrece*, dat de d-nii Gh. Al. Cîrjă și C. Momuleanu, mîni 24 Noembrie; *Michetă*, beneficiul d-lui Bulfinski, la 1 Decemvrie.

*

La Opera Comică din Paris s'a pus în capul scării o inscripție foarte suggestivă: „publicul e înștiințat că la Opera comică nu există clacă“. Incetul cu încetul „instituția“ clacei tinde să dispară din viața teatrelor pariziane, deși pe bulevarde ea continuă încă să terorizeze teatrele de a doua și a treia mînă care nu se pot lipsi de entuziasmul și aplauzele de comandă ale clacherilor salariați. Aceștia dau și azi semnalul... entuziasmului într'un chip care de multe ori scandalizează publicul și face ridiculi pe artiști.

*

Fecundul scriitor Mihail Sadoveanu lucrează la un roman de moravuri care va apărea preste cît-va timp în „Viața Romînească“.

*

Admiratorii lui Ibsen au aflat cu bucurie zilele aceste că s'a regăsit manuscrisul unui poem dramatic al lui Henrik Ibsen: „Brand“, după care marele scriitor făcuse drama cu același nume. Lucrarea s'a găsit în niște hîrtii ale unui anticar din Roma, unde—se știe—Ibsen a petrecut un număr de ani.

*

O nouă lucrare dramatică franceză care amintește piesa lui Donnay: „Le Retour de Jerusalem“ este piesa d-lor Alfred Savoir și Fernand Nozière: Le Babtême (Botezul). Ca și în alte drame moderne și aici se arată o alianță între nobletea franceză și capitalul evreesc, representat aici prin familia Bloch. Domnișoara Elena Bloch — fiica d-nei Bloch, bogătașă care are și un salon literar, artistic — e destinată să iee în căsătorie pe nobilul de Croissy și de aici o serie întreagă de peripetii și de figuri dramatice între care cele mai interesante sunt ale prelatului Lecourtois, ale bătrînei Bloch, ale lui André Bloch, tînărul care după ce s'a botezat catolic iea în căsătorie pe bogata evreică Cohen-Zalzbacher etc... Piesa e paradoxală iar autorii—ambii evrei—s'au silit să pară imparțiali pentru cele două rase.

*

A apărut numărul de Neombrie al *„Romînului literar“* cu un foarte bogat sumar.

*

A apărut No. 4 din *„Viitorul Social“* cu următorul sumar:

Gh. Vlad. Sindicate patronale și Sindicate muncitorești. Dr. E. Arbore. Influența industriilor asupra sănătății lucrătorilor. Maxim Gorki. Cîntecul Șoimului. Dr. C. Racovski. Socialismul și partidele politice. Barba Lăzăreanu, Stăpîn și Slugă. Upton Sinclair, Discursul unui agitator. Dr. C. R. «Reformele». Sfinge, Căutare. Pagini din trecut. Socialismul în Romînia între anii 1875—1883. Un mare anonim, Mîngâiere—fabulă.

CRONICA: Politica din lăuntru: d. I. L. Caragiale și starea actuală a Romîniei—Politica din afară: Duma neagră—Mișcarea socialistă: Ungaria.—Noi reviste marxiste.—Chestia agrară: Părerile d-lui Stolipin de M. Gh. B. „Câte-va cuvinte“ de L. Ghika-Dumbrăveni, recenzie de N. D. C.—Federația muncitorilor agricoli din Austria, Medicina și higiena socială: Congresul de higienă școlară din Londra.

*

STRUNA ZILEI

REGIM NEFAST

Ceia ce a vrut guvernul să stîrpească în primul rînd cu monopolul spirtului a fost obiceiul țăranilor de a «cinsti« toată ziulica prin crîșme.

ZIARE

Asta însemnează, vai!
Că în țeara romînească
Scumpa vorbă strămoșească
„Cinste“ n'are drept de traiu..

Informații

După cum am anunțat Sîmbătă procurorul general de Iași a cerut înaltei Curți de Casație strămutarea la alt judecator de instrucție a afacerei presidentului Ciulei.

Acum aflăm că s'a fixat termen pentru Luni, 26 Noembrie, cînd se va judeca această cerere de strămutare.

—

La Mitropolie s'a primit un denunț, prin care se arată că un preot paroh, din județul Dorohoi, cu prilejul oficierei serviciului divin, ar fi fost cuprins, în mai multe rînduri, de accese violente de epilepsie, tocmai în momentul cînd eșia să citească evanghelia. Poporenii, cuprinși de groază, refuză de a mai trece pragul bisericei, spunînd, după credința lor, că numitul preot, are „pe diavolul în el“ și că ei nu mai pot primi grijania, nici asculta sfînta liturghie, de la numitul preot.

I. P. S. S. Mitropolitul a trimis cazul în judecata spiritualului consistor.

Preotul a dovedit că nu sufere de această nenorocită boală, dar că, în adevăr, îi s'a făcut rău în biserică, de cîteva ori, în urma unei intoxicări latente cu alimente.

Membrii consistorului și-au declinat competința, rugînd pe preot să-și întocmească o comisiune de medici, care să se pronunțe asupra boalei de care numitul preot sufere, și rezultatul să fie comunicat direcției mitropoliei.

Preotul a cerut să fie examinat de d-nii doctori Riegler și Vasile Negel. Zilele aceste rezultatul consultului medical va fi înaintat I. P. S. S. Mitropolitului, care va decide dacă numitul preot mai trebuie sau nu să oficieze în viitor slujbele bisericești cuvenite.

—

In învățămîntul primar rural au fost numiți, între alții:

D. Aristide G. Morțun la Voinești,—Iași; D-ra Varvara Alexandrescu la Erbiceni,—Iași; d. V. Bejenariu la Hălceni—Șipote,—Iași; d. Octav Livezeanu la Fîntînele,—Iași; d. N Nesteanu la Ciortești,—Vaslui; d. C. Purice la Lipovătz, d. A. Sevastru la Cosmești.

—

In urma calculelor făcute, Prima Societate de Economie din Iași va distribui societarilor sei, pentru anul ce s'a terminat la 1 Septembrie 1907, un dividend de 6 lei 83 bani la sută capitalul social la data de mai sus eva aproximativ de 5,200,000 lei.

—

D. dr. Iuliano și-a înaintat demisia din clubul liberal.

D-sa stăruise ca în postul de ajutor de registrator ce era vacant la epitropia sf. Spiridon, sa fie numit fiul său d. Virgil Georgescu și căpătase promisiuni din partea d-lui Poni că această numire se va face.

Noi însă am prevăzut dinainte că numirea se va face în persoana altuia, căci d. Pennescu insista pentru numirea unui protejat al său, cu toate că la club promisese că va îndeplini dorința d-lui Iuliano și a d-lui Poni.

Numlrea s'a făcut însă și tînărul Virgil Georgescu a rămas pe dinafară.

D. dr. Iuliano, cu drept cuvînt supărat peste măsură, s'a dus la clubul liberal unde și-a depus demisia.

D. dr. Iuliano, care este unul din vice-presidenții delegației județene, a demisionat și din această demnitate.

—

Eri a venit din nou înaintea tribunalului secția II-a procesul victimelor catastrofei tramvaiului din str. Pădure, intentat direcțiunei tramvaiului, pentru daune.

Procesul s'a amînat însă din nou.

—

Mercuri 5 Decembrie școala profesională de fete „Sf. Sava“ își va sărbători patronul.

In dimineața acelei zile, elevele școalei, împreună cu profesoarele, vor asista la serviciul divin ce se va oficia la biserica Sf. Sava, care tot atunci își serbează hramul. Serviciul divin va fi acompaniat de corul școalei.

După serviciul divin va urma în localul școalei o producție muzicală-artistică,

—

Eri a avut loc logodna drăgălașei d-șoare Marietta Gheorghiu, cu tînărul Mihail M. Bogdan.

—

D. căp. Turculeț, fost funcționar la prefectura de județ, a fost numit intendent administrator al ospătăriei populare „Iordache Popovici“, construită în ograda spitalului Sf. Spiridon, care se va inaugura în ziua de 1 Decembrie.

D-na Calipso Softa a fost numită supraveghetoare.

—

Asară trenul de București care de obiceiu sosește la ora 9, a venit cu o întîrziere de o oră și jum.

Aceasta din cauza unui defect al mașinei.

—

Păr. Gh. Carp revizorul eclisiastic, s'a reîntors asară dintr'o anchetă ce a făcut-o unui preot dintr'o localitate nu îndepărtată de orașul nostru.

—

Un ziar guvernamental anunță că în curînd Banca Națională va scoborî scontul de la 8 la 7 la sută, și la 7 jum. de la 8 jum. la sută pentru lombarde.

—

Cei doi manipulanți ai vagoanelor tramvaielor care s'au ciocnit alaltăeri pe strada Carol au fost concediați.

Relativ la cele spuse de noi eri cu privire la accidentul din strada Carol, ni se atrage atenția că nu atît de mult sunt vinovați manipulanții, cît e de vină direcția, care nu vrea să plătească acestora mai mult de cît 2 sau 2 lei 50 pe zi. Din această sumă li se mai face diferite rețineri, pentru haine, cauție etc, așa că la zece zile cînd acestia sunt plătiți nu primesc de cît 16—18 lei.

Din această cauză dar, tramvaiul nu poate avea manipulanți serioși cu cunoștinte.

Ar trebui ca cei în drept să intervină pentru a pune capăt acestor neajunsuri.

—

Direcția generală a poștelor și telegrafelor plănuește să sporească numărul funcționarilor sei.

Pentru acest sfîrșit budgetul acestei instituțiuni va fi sporit cu 2.104.000 lei.

—

Astă seară la Teatrul Național piesa „Cîinii“ a d-lui H. Leca cu concursul d-șoarei Filotti de la Teatrul Național din București.

Mîine seară „Regele Petrece“ de V. Hugo traducere de L. Dauș în beneficiul d-lui Cîrjă.

—

Societatea funcționarilor comerciali în ultima ședință a decis să organizeze în cursul lunei Decembrie un frumos bal, la care să invite și pe representanții similarei societăți din București.

—

Am spus altă dată că salele de cursuri și disecție de la facultatea de medicină, nu sunt mai nici odată încălzite, de oare-ce caloriferele sînt stricate toate și nu funcționează.

Cu toate protestările legitime ale studenților și d-lor profesori ai acestei facultăți, se întîrzie a se repara caloriferele.

Din această pricină studenții sunt hotărîți, ca începînd de săptămîna viitoare să refuze a mai veni la cursuri, până ce nu vor fi salele încălzite.

—

DIVERSE

— Astă-zi a fost înaintat parchetului măcelarul Dinu Anghel, care a asasinat pe lucrătorul Costică Ionescu:

Probabil că va fi depus.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, se va reîntoarce peste câte-va zile în localitate.

— Membrii societății clericale „Binefacerea“ vor fi convocați în curînd spre a se ocupa cu mai multe chestiuni, privitoare la bunul mers al societății.

Cronica teatrală

HOȚUL de Bernstein, — Acum doi ani, în timpul vacanței, toată presa nu s'a ocupat de cît de o mare hoție făptuită în lumea mare. Un atașat la ambasada din Rusia își petrecea vacanța într'o familie nobilă din Bretania, castelul de Porzic. Șederea lui și a familiei sale coincida cu dispariția unui colier de diamante și atașatul fu acuzat de hoție. Acest fapt divers povestit de toate ziarele i'a dat ocazie lui Bernstein să scrie o piesă în trei acte cu o rară abilitate technică și cu o mare pricepere psihologică.

Iată cum a desvoltat subiectul:

Tînăra pereche Voysin se afla în vilegiatură la familia prietenă Lagardes. D-na Lagardes observă de la un timp că din caseta ei începură să lipsească însemnate sume de bani. Făcînd cunoscut soțului ei aceste disparițiuni, d. Lagardes încredințează unui detectiv conducerea unei anchete minuțioase. Acesta se instalează în casa Lagardes sub un nume falș și după cîte-va zile de cercetări își exprimă convingerea că hoțul nu e alt-cineva de cît fiul d-lui Lagardes din prima căsătorie: Fernand.

Dar Richard Voysin într'o discuție pe care o are cu soția lui Marise găsește întîmplător cîte-va sute de lei, despre a căror origine femeea lui nu îi poate spune. Bănuiala de necinste iscîndu-se în mintea lui, el o urmărește cu atîta putere, în cît femeea lui e forțată să recunoască că nu Fernand era hoțul, ci ea. Ea a furat; dar furtul ei îl explică din adînca dragoste ce îi o purta soțului, din setea de a părea frumoasă, cochetă, din dorința de a nu-și perde barbatul care în anii lui tineri fusese un curtezan public și un cuceritor de femei. Voysin nu poate și nu vrea să creadă aceasta. Căci dacă e ea hoața de ce Fernand cînd a fost descoperit a recunoscut furtul ca opera lui. De ce abnegația și sacrificiul acesta al lui Fernand pentru Marise?

Să nu fie oare o complicitate? Săcu atîta artă în cît legitimează suc-ce-i nu fie Fernand amantul soției sale? Ah? bănuiala asta e și mai teribilă și mai omorîtoare de cît acea că femeea lui e o hoață.

Aci Bernstein atinge culmea observației lui psihologice: Barbatul e gata a erta pe femeea lui pentru furt, pentru o crimă așa de odioasă—dar nu o va erta pentru bănuiala numai a adulterului. O confruntare e necesară și aceasta se face.

Fernand iubea pe d-na Voisin și această din cochetărie, avea aerul a nu-i respinge dragostea. Cînd furtul se descopere Fernand vrea să salveze adorata și iea asupra lui vinovăția. Dar în cele din urmă Marise recunoaște fapta sa și în locu lui Fernand care urma să fie trimes drept pedeapsă în America de sus, soții Voysin s'expatriază ei.

Iată subiectul piesei. Pe acest canavas, autorul a brodat una din cele mai frumoase piese ale repertorului modern, situațiile sunt pe cît de simple, pe atît de mișcătoare, înlănțuirea lor și rînduirea efectelor sunt făcute cu atîta artă în cît legitimează succesul pe care l'a avut în toată lumea. De alt-fel pe lîngă valoarea intrinsecă a piesei, au contribuit la succesul ei și modul cum a fost pusă în scenă și jocul artiștilor noștri.

D-na Pruteanu în rolul Marisei Voysin a făcut o creație. Stările multiple ale sufletului tinerei femei acuzată de hoție, descoperită, bănuită de adulter, lupta de a se scapa de această bănuială, au fost redate cu atîta putere scenică și cu atîta căldură comunicativă în cît am putea spune că fie-care cuvînt și gest erau subliniate de bătăile de inimă ale spectactorilor.

Aplausele cari au chemat de atîtea ori, ovațiile cari i'au fost făcute, i-au arătat simpatia de care se bucură în publicul ieșan și d. H. Lecca ar trebui să fie socoteală de aceasta. Pe cea mai bună artistă a noastră o vedem pentru primă oară în sezonul acesta jucînd. Și pentru ce?

Bine a fost și d. Dragomir în rolul lui Richard Voysin, cam rigid, iar în finalul actului al II era obosit și într'o singură scenă. A avut însă momente foarte naturale și bine simțite. Foarte bine d-nii Mumuleanu în detectiv și Bulfinoki în rolul lui Raymond Lagardes.

D. Popovici în tînărul Fernand a fost bine cu toată tendința de a fi nenatural. In piesele moderne, nu e nevoie de atîta declamație și lirism mai ales cînd acțiunea prin sine e mișcătoare tocmai prin naturalul ei.

De asemeni nu putem spune de cît lucruri bune despre d-na Cuzinski în rolul Isabelei Lagarde.

Credem că Hoțul va ține pentru cîtva timp afișul.

Traducerea e datorită d-lui Dragomir, și e o bună traducere. **Stal.**

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 Sf. Neculai. Casele Goldenthal
IAȘI

Ultime informaţii

† Catinca Kogălniceanu

Soţia unui mare om, din generaţia celor cari au lucrat la întemeiarea statului romîn de astăzi, Catinca Mihail Cogălniceanu, s'a stins din viaţă astă noapte în locuinţa sa din Iaşi.

Nu e de cît puţin timp, de cînd am înregistrat moartea Eufrosinei Lascar Catargiu în momentul chiar cînd se făcea glorificarea marelui bărbat, şi acum dispare şi această distinsă figură, care perpetua încă numele şi amintirea colaboratorului lui Cuza.

Catinca Cogălniceanu, a fost de sigur colaboratoarea ilustrului său soţ, în actele patriotice şi în opera ştiinţifică şi istorică a marelui om, şi lucrul acesta nu se poate uita în momentul cînd moartea a încheiat această viaţă aşa de senină şi aşa de frumoasă.

In dimineaţa aceasta, cînd vestea morţei Catincei Cogălniceanu s'a răspîndit, Iaşul ia doliul perderei pe care o încearcă, şi căruia îi dă parcă o înfăţişare mai solemnă, linţoliul alb de zapadă aşezat peste noapte.

Ziarul Opinia, *luînd parte la doliul ţărei şi al Iaşului, trimite expresia acestor sentimente familiei ilustrei defuncte.*

*

Soţia marelui barbat de stat Mihail Kogălniceanu, s'a stins din viaţă eri către seară, după o lungă şi grea suferinţă, la locuinţa ei din strada Kogălniceanu.

Ilustra defunctă s'a născut la anul 1827, deci era în vrîstă de 80 de ani. Se trăgea din vechea familie Jora şi a fost căsătorită întâiu cu Gheorghe Krupenski, colonel în armata romînă, din care căsătorie avea doi copii, ambii decedaţi.

La 1852 Catinca Jora fiind văduvă, s'a căsătorit cu Mihail Kogălniceanu.

Din această a doua căsătorie au avut următorii copii: Lucia, actuala d-nă Leon Bogdan, Constantin Kogălniceanu, actualul consul general al Romăniei la Cernăutz, V. Kogălniceanu publicist, Ioan Kogălniceanu decedat şi care din căsătoria sa cu Adela Sturza a avut doi copii: Jeana şi M. Kogălniceanu.

Acesta din urmă e ultimul descendent al familiei Kogălniceanu.

Ilustra defunctă, înzestrată cu calităţi alese, a secondat pe soţul său în toată activitatea sa. După moartea nemuritorului Kogălniceanu, la 1893 la Paris, Catinca s'a retras la Iaşi, în sînul familiei în casele din strada Kogălniceanu, unde a trăit cu totul retrasă pînă ce şi-a dat obştescul sfîrşit.

Catinca Kogălniceanu, şi după moartea ilustrului său soţ, a continuat a fi stăpînită de simţul datoriei către aproapele ei şi din pensia ce o primea ajuta un mare număr de familii sarace şi mulţi nenorociţi.

Casele din strada Kogălniceanu, unde defuncta trăia, era locuită de diferite familii scăpătate pe care le ajutora.

A făcut parte din multe societăţi de bine facere şi filantropice, însă nici odată nu i-a plăcut să-şi facă o reclamă din acest nobil sentiment şi era stăpînită de ideia că, ceia ce face dreapta, să nu ştie stînga.

Defuncta se înrudea cu familiile: Leon Bogdan, Codreanu, Krupenski, Vărnav Liteanu, maior Romanescu, Beldiman, Rotetti-Tescanu, Sturdza, Jora, Cananău, Lăţescu, Casimir etc. etc.

Corpul ilustrei defuncte a fost depus într'o cameră cernită, de la locuinţa sa, pe un catafalc, acoperit de coroane şi jerbe de flori, depuse de familie şi cunoscuţi.

Multă lume, între care foarte mulţi din acei care au fost ajutaţi incontinuu de ilustra defunctă, au fost astă-zi spre a vedea corpul neînsufleţit al acelei ce a fost Catinca Kogălniceanu.

Imormîntarea se va face cu o deosebită ceremonie mîine Sămbătă 24 Noembrie. Prohodul va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, asistat de mai mulţi preoţi şi cortegiul va porni la ora 1 p. m., de la locuinţa defunctei din str. Kogălniceanu şi va pleca spre cimitirul „Eternitatea", unde rămăşiţele pămîntesti ale ilustrei defuncte vor fi depuse în cavoul familiei.

Trimitem expresia sincerilor noastre condoleanţe familiei acelei ce a fost tovarăşa marelui bărbat de stat Mihail Kogălniceanu.

Arătam zilele trecute că consiliul judeţean de Iaşi, întrunit să se ocupe cu întocmirea bugetului judeţului pe anul viitor, în urma cererei funcţionarilor, a găsit de justă sporirea salarelor copiştilor de la 104 la 110 lei lunar. Tot odată a menţinut posturile astă-zi în fiinţă şi pe care actualul prefect le suprimase, în special postul de intendent care fusese de mult destinat a fi suprimat, lăsîndu-se ad-ţia şi paza palatului în sarcina aprozilor.

La discuţia urmată asupra statului personalului, d. Kernbach a susţinut cu tărie reducerea salarelor şi suprimarea posturilor amintite, crezînd să facă economie în buget, desorganizînd însă serviciile.

Contra intenţiunilor Prefectului, întreg consiliul ia ridicat şi a susţinut pe funcţionari şi cu toate intervenţiunile, consilierii au rămas neclintiţi în voinţa lor, nu numai menţinînd posturile, dar votînd şi unele sporuri de salarii.

D. Kernbach a tăcut în sfîrşit, dar a jurat să se răsbune şi crede a interveni la Minister, ca la verificarea bugetului să să revină la vechea formă pe care i-o dăduse d-sa înainte de a se lua votul consiliului.

Universitare.—Mîine Sîmbătă, la orele 10, consiliul facultăţei juridice se va întruni pentru a decide asupra cererei studenţilor bucureşteni, care au cerut înscrierea la Iaşi, la aceiaşi facultate.

— D. dr. Corneliu Şumuleanu profesor de chimie biologică, îşi continuă cursurile în salele vechei universităţi.

Procesul d-lui locotenent Demetrian, acuzat de insulta superiorului, se va judeca în ziua de 28 Noembrie.

Din Galaţi.—Oraşul nostru este acum bântuit de multe boli. Mai ales scarlatina se lăţeşte în mod uimitor, nu e o stradă unde să nu fie vre-un caz de scarlatină. Spitalele sunt pline de copii bolnavi.

— Şcolile primare publice şi private au fost închise pentru 40 zile.

— La corpul al III-lea de armată au început examenele de gradul de maior.

— In port e oare-care animaţie prin acea că au sosit câte-va vapoare, care lucrează la descărcarea produselor aduse din orient.

D. Ioan Golăescu, licenţiat al facultăţei juridice din Iaşi, care ceruse înscrierea în barou, a depus legiuitul jurămînt.

D. Teodor Tironovici, trecînd cu trăsura pe strada Nicolina, calul de la trăsură speriindu-se a luat vînt, şi resturnînd trăsura d. Tironovici s'a ales cu o rană la cap.

Mîne vor începe la Bucureşti conferinţele maiştrilor de gimnastică şi vor dura pînă la 1 Decembrie.

Prietenii noştri din Iaşi şi acei din provincie cu domiciliul politic în Iaşi sunt înştinţaţi că pentru susţinerea apelurilor electorale înaintea Curţei de Apel din localitate, clubul conservator din Iaşi a constituit un comiţet de avocaţi care stau la dispoziţia prietenilor pentru introducerea şi susţinerea apelurilor lor, care vor fi primite pînă în ziua de 25 Noembrie orele 5 seara.

Comitetul de avocaţi se compune din d-ni: P. Sion, Al. Dabija, Lascar Antoniu, Eugen Herovanu, Osv. Teodoreanu, Andrei Kirilovici, I. Stavăr, Filip Ciorapciu. St. Georgescu, Gh. Dobias şi G. Lohan.

Actele şi apelurile prietenilor pot fi remise d-lui Anibal Ciurea, care se va afla pentru aceasta in localul clubului conservator în fie care seară de la orele 5—7.

După o ultimă dispoziţie pe care primul president al Curţei de apel a luat-o astăzi, apelurile electorale vor fi primite, ca ultimă zi, Dumineca 25, a. c.

In importantul proces dintre principele D. Sturdza, cu arendaşii Fischer şi Juster pentru stabilirea preţului de arendă a moşiei Flămînzi, Tribunalul s, I după ce a respins incidentul de chemare in garanţie a principelui M. Sturdza, a amînat judecarea procesului şi ascultarea martorilor pentru ziua de 22 Ianuar 1908.

După cum am anunţat, eri a sosit în localitate, d. I. Tănăsescu, inspectorul învăţămîntului muzical.

D-sa a fost eri dimineaţă la seminarul „Veniamin Costachi" asistînd la clasa de muzică a diaconului T. Stupcanu, care urmează a fi numit definitiv la catedra sa.

La orele 5 p. m., d. Tănăsescu, însoţit de d. Filimon, director în serviciul ministerului Cultelor, a fost la corul Mitropolitan, unde a asistat la o producţie muzicală organizată de acest cor de sub eminenta conducere a d-lui D. Dimitriu.

D. Tanăsescu a rămas foarte mulţumit şi într'o cuvîntare ce a ţinut'o a spus că se simte foarte încîntat de progresele făcute de acest cor, care numai sub conducerea d-nului Dimitriu, singurul urmaş demn al Muzicescu, putea să progreseze. D-sa a mai spus că corul ceremonial al Mitropoliei va fi invitat să ia parte la serbătorirea compozitorului Wachman din Bucureşti, care va avea loc în curînd.

D. Cristea Hagi Iacob, domiciliat strada Pădure 8, pe cînd eşea de la baia „Diana", a încetat subit din viaţă.

D. general Tătărescu va pleca la 30 c. la Roman, în inspecţie.

In locul rămas vacant prin moartea parohului Petrescu, de la biserica din Iacobeni, nu se va face nici o numire decît după intoarcerea I. P. S. S. Mitropolitului.

Mercuri la orele 8 jum. seara, d. dr. în filosofie N. Mihăescu-Negrim şi a desvoltat în aula universităţii anunţata conferinţă, despre „O problemă de filosofie".

Cîtă deosebire între ceea ce a fost şi ceea ce este astăzi partidul liberal din localitate.

Nu se poate nega că liberalii noştri excelau prin legăturile de prietenie. Grupul lor era pururea compact—fie că locul de întîlnire era în odaia de la celebrul Hotel Zipkes, fie că au trecut la foasta berărie „Unirea", fie că au trecut la „Azuga" şi de aci la Bragadiru.

Intîmplările ultime din acest partid au făcut, însă, ca cei din grup să se împrăştie. Nu-i mai vezi împreună şi de cîte-va seri se poate vedea la berăria Bragadiru cum d. Fîntînaru şede încunjurat de domnii Efrem Mazlîm, Haliţa, Sachelarescu şi Conta.

Unde-i grupul? Unde sunt corifeii? S'au schimbat vremurile şi odată cu armonia s'a dus şi grupul.

D. general Crăiniceanu şeful marelui stat major, a inspectat astă-zi serviciul statului major din Iaşi.

La inspecţie erau de faţă şi ofiţeri statului major ai diviziunelor ce fac partea din corpul IV de armată

Ecouri judiciare.—Cererea procur general de Iaşi, pentru strămutarea trucţiei în afacerea Ciulei s'a repar. la secţia II a Curţei de casaţie şi se judeca în ziua de 26 a curentei.

— La curtea de apel secţia II-a urma să se judece eri apelul procurorului în procesul fostului director al creditului agricol din Iaşi, Purcheria şi al lui Cernescu, funcţionar la Ministerul Cultelor, acuzaţi de fals în acte private.

Procedura nefiind împlinită s'a fixat un nou termen pentru ziua de 8 Decembrie.

— Aceaşi secţie a amînat astă-zi procesul de revendicare a terenului pe care se află clădită uzina tramvaiului, intentat de d-ra Marie Ţintilă.

— Afacerea crimei din Sărărie a fost repartizată la cabinetul III de instrucţie.

Autorul Dinu Anghel a fost depus la penitenciar.

Victima Costică Ionescu, se află pe moarte.

In unele cercuri liberale se afirmă că între domnii P. Poni şi C. B. Pennescu ar fi intervenit neînţălegeri din cauză că d. Poni promisese d-lui Iuliano, că fiul său Virgil Georgescu, va fi numit ajutor de registator în postul ce era vacant la epitropie şi d. Pennescu s'a opus.

Acele cercuri liberale afirmă şi dăm ştirea sub rezervă, că d. Pennescu ar fi demisionat din demnitatea de epitrop al casei Sf. Spiridon.

Astă-zi Sîmbătă 24 Noembrie la 9 sara are loc la Teatrul Circ Sidoli o mare seraţă Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 23 Decembre

D. Stoicescu

Bucureşti. — Guvernul, preocupat de acţiunea pe care d. C. I. Stoicescu o desfăşoară în Cameră, îi a propus, ca să scape de el, demnitatea de ministru al Ţărei la Paris.

D. C. I. Stoicescu a refuzat tîrgul.

Cu toate acestea insistenţele pe lîngă Stoicescu continuă.

Proiectul tocmelilor agricole

Bucureşti.—Acest proiect, definitiv modificat, a fost trimis la tipar. In urma dorinţei pe care M. Sa Regele şi-a exprimat-o în ultimul consiliu de cabinet de la Palat, cuvîntul *servitute*, relativ la izlazuri, a fost şters din ante-proiect.

Principiul servituţei a fost însă menţinut.

LOTERIA

Bucureşti.— Astăzi tragerea loteriei regatului romîn nu a avut loc.

Mîine Sîmbătă însă tragerea va continua.

Ceai parlamentar

Bucureşti— In sala de marmoră a otelului Bulevard a avut loc ieri seara un ceai parlamentar, primul dintre acelaa ce-au fost hotărîte alaltăieri de consiliul executiv al partidului liberal.

Au asistat foarte mulţi deputaţi şi senatori. D'intre miniştri nu erau de cît d-nii Brătianu şi Stelian.

D. Sturza n'a participat din cauza unei indispozitiuni foarte serioase a doamnei Zoe Sturza.

D. I. I. Brătianu a făcut apel la cei prezenţi ca să renunţe de-a lua cuvîntul la discuţia adresei şi să lase această însărcinare membrilor guvernului şi d-lor G. Panu, Al. Djuvara şi Porumbaru, ca să respundă discursurilor şefilor opoziţiei.

Acelaşi apel l'a adresat astă-zi d. Ferechide deputaţilor majorităţei, pe cari i-a intrunit în sala bibliotecei.

Discuţia la Mesaj

Bucureşti.—Astă-zi începe la Cameră discuţia răspunsului la Adresă. Inscris primul este deputatul Drăghicescu—R-Vîlcea. Al doilea ie d. N. Iorga, care va declara că proiectele presintate îl satisfac, dar că este nemulţumit de textul mesajului, cere este redactat într'un stil prea timid faţă de proprietari şi de acei cari sunt vinovaţi de cele ce s'au întîmplat în Martie trecut.

Oratorii inscrişi la Mesagiu

Bucureşti.—Iată lista celor înscrişi pînt acum spre a lua cuvîntul la discuţia respunsului la Mesaj:

N. Iorga, M. G. Cantacuzino, Take Ionescu, J. Lahovari, Al. Marghiloman, N. Filipescu, Victor Antonescu, Graur, Sassu, Drăghicescu, Matei N. Ienăşescu, Vintilă Brătianu, N. Răut. C. Aliminişteanu, Al. Djuvara, doctor Anghelescu, M. Orleanu şi G. Panu. (Această listă va fi diminuată în urma apelului guvernului despre care vorbim în altă telegramă.

Incident la tribunal

Bucureşti.—La secţia a III-a a tribunalului Ilfov s'a petrecut ieri un grav incident intre presidentul acelei secţiuni, d. Bals şi avocatul Urlăteanu.

Pe cînd se judeca un proces, intră în sala de şedinţă avocatul Urlăteanu, care ceru o informaţie grefierului.

Enervat de aceasta, presidentul declară să suspendă şedinţa pînă ce avocatul va fi isprăvit vorba cu grefierul.

La protestarea avocatului se ivi un vehement schimb de vorbe între magistrat şi avocat, care fu invitat de president să părăsească sala.

Afacerea a fost comunicată imediat decanului baroului, D. president Bals, recunoscînd că a procedat pripit, a declarat că este gata să facă cuvenitele rectificări.

Camera

Bucureşti. — Prezidează d. Ferekide. Toţi miniştri sunt presenţi. Tribunele sunt ticsite de lume. Tribuna publică este plină de studenţi.

In urma apelului guvernului, un mare număr de deputaţi liberali, înscrişi să iee cuvîntul, renunţă.

D. N. Iorga ia cuvîntul. (Galeria aplaudă sgomotos).

D. Iorga vorbeşte aproape timp de o oră despre persoana d-sale faţă de partidele politice şi parlament. Intr'un limbaj agresiv şi violent spune că unii din deputaţi nu-l iau în serios şi zice că aceia sunt nişte bălbăiţi şi neserioşi.

şi ...rei! frum... vorbeşti

D. ...a eşti un necuvincios.

Se provoacă un mare zgomot, în timp ce galeria aplaudă pe d. Iorga.

Oratorul: Din cauza întreruperilor mi-am perdut şirul, rog deci pe d. preşedinte să suspende şedinţa pentru 10 minute.

Şedinţa se suspendă şi în intervalul acesta în incita camerei se fac cele mai variate comentarii.

La redeschidere d. Iorga în urma invitaţiunei exprese a preşedintelui revine la chestie şi vorbeşte despre chestia ţărănească.

Senatul

Bucureşti.—Dl. C. Costescu-Comăneanu, depune un proect de lege pentru tocmelile agricole, redactat de d-sa încă de acum 11 ani, şi cere urgenţa.

Dl. C. C. Arion combate urgenţa, care se şi respinge.

Se dă apoi citire răspunsului la mesaj.

Atentat contra Impăratului Frantz Iosef

Buda-Pesta.—Ziarul „A Nap" publică nişte documente foarte importante privitoare la un atentat care a fost pus la cale în contra vieţei Impăratului Frantz Iosef şi a prinţului moştenitor Ferdinand.

Patru anarchişti au plecat din Geneva la Viena, via Buda-Pesta pentru a executa acest plan cu prilejul serbătorilor Radetzky.

Ambasada mexicană din Viena a fost înştiinţată lu timp de către consulatul mexican din Geneva. Poliţia înştiinţată a luat imediat măsurile cele mai severe şi a dat ordine poliţiei din Buda-Pesta.

Ziarul „A Nap" publică 2 din aceste ordine aşa în cît nu se poate contesta exactitatea faptului.

In întreaga Austria senzaţiunea este enormă.

Agenţie de omosexuali

Berlin. — Ziarul «Berliner Tagblatt» află din Roma că în curînd se va judeca în capitala Italiei, un proces senzaţional privitor la o agenţie internaţională de omosexuali, care furniza francezilor, germaniloz şi ruşilor prostituate de sex masculin.

Soldaţi daţi judecăţi

Praga.—Doui soldaţi din Praga au fost daţi în judecată pentru pervesitate.

Se caută doi elevi la tipografia H. Goldner, doritorii se pot adresa la biuroul tipografiei str. Primăriei No. 17.

D-l şi D-na Leon Bogdan, D-ra Nyka Bogdan, D-l Const. M. Kogalniceanu, D-l şi D-na Vasile M. Kogalniceanu, D-l Alexandru Jora, D-na Mihai Jora, D-na Maria Leon, D-na Profira Codreanu, D-ra Elisa N. Krupenski, D-l N. N. Krupenski, D-l şi D-na G. A. Vărnav Liteanu cu fiul, D-l Mihai Vărnav Liteanu, D-l şi D-na Maior E. Romanescu, D-l şi D-na Const. Crupenschi cu copiii, D-l G. G. Beldiman, D-l Sub-locot. Paul Beldiman, D-l şi D-na Dimitrie L. Bogdan, D-ra Ioana Kogalniceanu, D-l Mihail I. Kogalniceanu, D-na Alga St. John, D-na Alice Rossetti Tescanu cu copiii, D-l Rudolf Sturdza cu copiii, D-l şi D-na Vasile Jora cu fiul, D-ra Alice Cananău, D-l şi D-na N. N. Cananău cu copiii, D-l şi D-na George Cananău cu copiii, D-l G. G. Lăţescu, D-l Colonel Emil Casimir cu copiii şi D-na Adela Gr. Kogalniceanu au durerea a vă face cunoscut perderea prea iubitei lor mume, soră, cumnată, bunică şi mătuşă

CATINCA MIHAIL KOGALNICEANU

NASCUTA JORA

— IN ETATE DE 80 ANI —

încetată din viaţă în ziua de 22 Noembrie a. c. după o lungă şi grea suferinţă şi vă roagă să bine-voiţi a lua parte la ceremonia religioasă care va avea loc în ziua de 24 Noembrie a. c. la ora 1 p. m. la domiciliul defunctei din str. Kogalniceanu, de unde cortegiul va pleca spre cimitirul Eternitatea unde va avea loc înmormîntarea în cavoul familiei.

Iaşi 23 Noembrie 1907.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată în anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina și Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fi întrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Folosește de minune in contra **irritatiunilor, peptului** și **ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter quai de la Mégisserie PARIS

envoi franco de Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA U MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iași.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de hact. LE MÈTRE 0f30c.

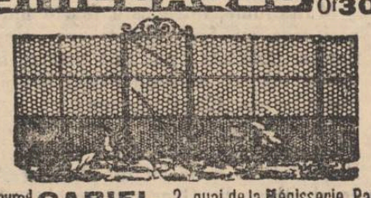

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 35

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 120 Places..... 7 »

Envoi Album franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiileorĭ depărtate de ajutorile medicale și classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea **ELIXIRULUI DE GUILLIÉ** *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani

» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.— No. 301. Duminică 25 Noembre 1907

CRONICA SAPTAMANEI

Sufletul judecătorului

Un preşedinte de tribunal e învinuit că ar fi săvîrşit — ca om — grave abateri de la lege, cu prilejul morţei unui prieten. Cunosc puţin pe d. Ciulei, din rarele atingeri în care am venit cu d-sa, şi numai din raportul de la avocat la magistrat. Cu toate acestea, am credinţa că învinuirea ce-l apasă e nedreaptă, că temeiurile acestei învinuiri sunt numai aparente, că taina care înconjoară afacerea se va deslega de la sine—dacă numai sinucisul n'a dus'o cu sine în mormînt, sau dacă bănuitul n'are cuvinte de a o închide în adîncimile sufletului său.

Credinţa aceasta,— asupra căreia mă păzesc de a insista—îmi duce însă gîndul mai departe, la lucruri de ordine generală, a căror legătură cu punctul de plecare, poate părea neînţeleasă, dar care mi-au venit aşa de la sine, pentru că nu e întâia oară cînd mă preocupă.

Sunt hotărîri de osîndă, care mă fac să mă întreb, ce se petrece în sufletul celor cari le rostesc. Căci între legea aspră şi rece, în numele căreia sunt date, şi între abaterile pe care le reprimă, legătura pare aşa de slabă, depărtarea aşa de mare, încît osînda însăşi răsună rău ca un cuvînt de injurioasă nedreptate.

Eu cred că respectul legei are, pentru cel care judecă, o măsură peste care nu se poate trece cu nici un preţ. El nu poate merge de cît pînă acolo unde merge şi simţul dreptăţei, care singurul îmbrăţişează realitatea limpede a faptelor. Legea e pururi una şi aceiaşi,—viaţa e variată şi schimbătoare. Legea vede infracţiunea, viaţa nu cunoaşte de cît infractori.

Ce operă fac deci acei, care se ţin la rigoarea nestrămutată a textului, care măsoară cu sfinţenie gravitatea faptei, uitînd că nu fapta e dată în judecata lor, dar omul care a săvîrşit-o?

Nu formulez teorii, nu indic sisteme. Nici nu voesc să zic că în mod absolut justiţia nu s'ar mişca de cît în chip mecanic, după regule fixe şi după simple abstracţiuni. Dar nu mă pot opri de a nu observa că viaţa cu manifestările ei complexe, şi individul cu particularităţile lui deosebite, nu sunt totdeauna preocuparea de căpitenie a judecătorului, care adesea dă întâetate faptului în sine, raportat la litera legei imuabile.

Aceasta se datoreşte, cred, în parte şi împrejurărei care aşi putea-o numi *sufletul profesional*. Pipăind aceleaşi răni, înfrânînd aceleaşi porniri rele,—de la o vreme mintea nu mai deosebeşte între un vinovat şi altul, urechea nu mai prinde tînguirea celui care suferă, inima nu se mai înduioşează. Fiindcă cei mulţi sunt răi, cei nenorociţi nu mai sunt crezuţi. In faţa dreptăţei oamenii dispar, faptele rămîn singure, neînţelese şi revoltătoare cîtă vreme nu sînt privite în legătură cu toată drama suferinţei omeneşti din care s'au născut.

Şi totuşi, judecătorii aceştia sunt oameni; ei judecă pe semenii lor. Şi dacă nu mai ştiu privi pe fie-care de aproape, dacă au perdut încrederea în cuvîntul nevinovăţiei, ei nu trebue să uite că fapta cea mai grozavă nu dovedeşte numai decît sufletul cel mai negru, şi că de multe ori aparenţele cele mai învinuitoare ascund intenţiile cele mai curate.

Dacă preşedintele Ciulei, ca om al legei, a săvîrşit o grosolană omitere de forme, cine ştie cu ce gînd a făcut-o, cine ştie dacă n'a răspuns unei stricte îndatoriri morale, luptînd între obligaţiile sale de om al ordinei şi între respectul unei voinţe supreme, cine ştie ce rol joacă în toată această afacere, vechea şi strînsa prietenie pe care a curmat-o moartea violentă a lui Capşa!

Şi judecătorii sunt oameni. Şi dacă inima li s'a împetrit în faţa imensei răutăţi pămînteşti, raţiunea trebue să le amintească vecinic că nici ei nu sunt din altă lume, că şi ei pot păcătui şi mai cu seamă că şi asupra lor poate cădea vr'odată biciul nemilos al bănuelei.

E. Herovanu

PARLAMENT?

Guvernul terorisează cumplit pe deputaţii majorităţei. Parlamentul se poate considera ca neexistînd în modul cum este tratat.

După ce, la o deliberare a comitetului executiv central, s'a luat deputaţilor dreptul de-a se întreţinea în Cameră, guvernul cu întrebuinţarea cuvîntului „apel" a oprit pe deputaţi să iee cuvîntul la discuţia Adresei, întocmind o listă de trei deputaţi, cărora li se va îngădui favoarea aceasta.

Este indiscutabil că şi cu prilejul desbaterilor proiectelor agrare, măsura va fi repetată. Ce pedeapsă ar atrage după ea o abatere de la prescripţie, se ştie: Cazul Pietraru e foarte recent.

Cu acest mijloc, care, în limbajul elegant al unui ziar francez, se numeşte—iartă-mă Doamne—disciplină, cu acest mijloc camera încetează de a fi un corp legiferent, libertatea de a vorbi şi de a gîndi sînt suprimate, iar Parlamentul, cu menţinerea numai a numelui, devine un sever internat de şcoală, în care ori-ce mişcare se face numai după gustul pedagogilor.

Procedeul acesta al guvernului constitue, la prima vedere, un act de curaj fără pereche. Dar la o observare mai de aproape a lucrurilor, te întrebi dacă un asemenea sistem poate fi tolerat, dacă este posibil ca să existe un Parlament pus sub consiliul judiciar al guvernului.

Şi dacă e posibil ca un guvern, în desperare, să recurgă la asemenea terorizare, ce fel de mandatari ai Naţiunei sunt acei cari se lasă a fi trecuţi în asemenea cumplită stare de minorat?

Ce fel de legi vor fi acelea cînd ele vor fi trecute ca un fel de hotărîri de consilii de familie? Ce fel de deputaţi vor fi acei, cari trimeşi în Parlament în vremuri grele, cu angajamente serioase de împlinit, se vor da în spectacol neîndrăsnind să deschidă gura?

O asemenea stare de lucruri n'a existat de cît pe vremea celebrelor Senate ruseşti, pe cari cumplite vărsări de sînge şi revoluţiuni le-au desfiinţat.

Socoteşte oare guvernul liberal că este nevoe să prefacă Parlamentul unei ţări libere în Senat reacţionar şi sclav guvernului?

Indiferent de ce ar gîndi el, ţara gîndeşte altfel.

Al doilea debut al d-lui Iorga

D. N. Iorga s'a produs ieri, pentru a doua oară, în Parlamentul ţărei, în care a fost trimis graţie unor timpuri de complectă rătăcire.

Pentru imprejurarea celui de al doilea debut, tribuna publică a Camerei era populată de acea studenţime entusiastă, care vede în profesorul universitar ceea ce dînsul nu este şi nu va fi nici odată.

Camera, graţie acestui tineret, a gustat un moment din acele aplauze, din acel zgomot, cari au ajuns banale pe piaţa teatrului de la Bucureşti şi în sala Sidoli de la Iaşi.

Atît doar a fost notă nouă în „discursul" de ieri al d-lui Iorga: că d-sa şi-a replantat la Cameră auto-aplauzele şi aprobările.. sale.

Importanţa vremurilor prin care trecem, importanţa desevărşită ce-o au, de această dată, lucrările Adunărei, nu trebuiau batjocorite, nici un moment macar, prin parada seacă pe care deputatul de Iaşi şi-a organizat'o ieri.

Tot discursul d-lui Iorga, pentru respectul aceloraşi vremuri, ar fi trebuit să lipsească, căci este evident că d. Iorga cată să introducă, în discuţiile parlamentare, insultele şi trivialităţile pe care singur parlamentul austriac—şi acela pentru motive oare-cum temeinice—le respectă de ani de zile.

Fireşte, cine cunoaşte pe d. Iorga şi cine ştie ce slabă pregătire politică are, va recunoaşte că d. Iorga, în ziua în care nu va mai putea insulta, va deveni un deputat oare-care.

Clipe de neînţeleasă anarhie, rătăciseră pe ieşeni de la calea cea bună şi îi făcură să încredinţeze d-lui Iorga un mandat de deputat.

Un cadou cu care d. Iorga nu ştie ce să facă. Şi, în neştiinţa aceasta, face lucruri rele.

Căci reu foarte reu este, ca ori cînd, şi acum mai vîrtos, analele Parlamentului să înregistreze şedinţi ca acela de ieri.

Deputaţii, în discursurile lor, trebue să rîdice Parlamentul la nivelul înaltei sale chemări, pe cînd d. Iorga cată să coboare discuţia la nivelul articolelor din Neamul romînesc.

Discuţiuni la fel nu trebue să mai aibă loc. In vremuri, cînd fie-care moment este preţios şi este important pentru un neam aşa de necăjit încă de ultimele evenimente —d. Iorga, dacă este cu adevărat patriot, ar trebui să tacă.

Să sperăm!

CATE-VA NOTE

Intrerupt în „discursul" seu de ieri, d. Iorga a cerut presidentului Camerei să suspende şedinţa pentru 10 minute de oare-ce şi-a perdut şirul".

Era un simplu pretext. D. Iorga nu şi-a putut pierde şirul—fiind-că nu l'a avut nici odată.

*

*Voinţa Bolivie*i înregistrează, la rubrica „Curiosităţi"— ştirea că arendaşul Guttman, după ce a comis sustrageri de sub sechestru — a dispărut.

Ii se pare foarte curios lui Nădejde ca un om să dee bir cu fugiţii de teama consecinţelor unei sustrageri.

Cînd Nădejde a sustras mia de mărci n'a fugit.

Cazul Manolache Culoglu

Drept răspuns la o acuzare precisă, făcută de un ziar din capitală, d. Culoglu, deputat, a crezut de cuviinţă să ceară Camerei, constituirea unui juriu de onoare.

Procedeul e surprinzător. Fie-care are drept să se întrebe: de ce d-sa a recurs la această cale extra-ordinară şi a refuzat să utilizeze mijloacele de drept comun, ce-i sunt puse la dispoziţie de lege, pentru a dovedi calomnia şi a pedepsi pe calomniatori, dacă într'adevăr a fost calomniat? De ce recursul la anchete parlamentare, la juriu de onoare, cînd ştia foarte bine că asemenea lucruri nu sunt în uzul nostru parlamentar şi că dacă s'ar admite odată, am avea în fie-care zi cîte un juriu de onoare sau anchetă parlamentară?

Dar mai este încă un fapt şi nu fără însemnatate.

D. Em. Culoglu, în cuvinte ditirambice şi poza unui cavaler medieval, cerea cu energie ca onoarea să fie salvată, ca să se facă cît mai curînd dovada calomniilor „Adevărului".

Nimic mai natural, de cît ca acel care era în măsură să ştie dacă da sau ba d. Culoglu a fost calomniat, să intervie în discuţie şi să spuie cuvîntul hotărîtor.

In locul d-lui Ferechyde, care nu avea nici autoritatea de a spala onoarea mînjită a cui-va, nici nu avea de unde să ştie dacă d. Culoglu avea sau nu dreptate, ar fi trebuit să intervie d. Costinescu, care cunoaştea perfect de bine adevărul, şi cu autoritatea sa de ministru de finanţe, de rezortul căruia depindea afacerea imputată d-lui Culoglu, să apere pretinsa atingere adusă cinstei deputatului Capitalei.

Dar d. Costinescu nu s'a mişcat, a tăcut—lucru cu atât mai grav cu cît unele ziare susţin că însuşi d. Costinescu a dat reporterului dela „Adevărul" amănuntele afacerei în care Manolache Culoglu a avut rolul de samsar al antreprenorilor de tripouri.

Dar focul de artificiu s'a produs, parlamentul a ascultat cum ziarul a fost insultat—n'a auzit, însă, nici o vorbă care învederează nevinovăţia d-lui Culoglu.

OAMENI ŞI LUCRURI

CINSTE...

In toată campania, bogat documentată şi ilustrată, ce se duce de o vreme încoace, la noi ca şi aiurea, în potriva alcoolizmului, apare nelipsit şi veşnic argumentul suprem că alcoolul distruge sentimentul omeniei, izgoneşte mila, instalînd în locul lor cruzimea, violenţa şi de multe ori crima.

Statisticile sunt de faţă cu argumentele lor supreme: cifrele. Cele mai multe crime sunt săvîrşite de oameni inconştienţi, în stare de beţie, de victime ale alcoolului şi în nenumăratele procese pentru asasinat, avocatul recurge neaparat, întru apărarea clientului, la scuza infailibilă: alcoolizarea. Din acest punct de vedere s'ar putea zice că dacă n'ar exista, alcoolismul ar trebui inventat, atîta e de binevenit adeseori cînd e vorba de a se scuza o nelegiuire, un omor.

Aceasta însă nu e o convingere generală. O observare atentă şi mai puţin superficială a oamenilor, şi a lucrurilor nu ne duce la siguranţa pe care vor să ne-o suggereze statisticianii şi moralizatorii. Beţia — căria Romînul i-a dat aşa de frumosul nume „cinstea"— are şi avantagiul de a imblînzi în multe împrejurări; de a muia inimile, de a împăca sufletele, de-a înduioşa simţirile, de a apropia gîndirile, de a schimba temperamentele şi are această putere prin acel straniu farmec ce constituie momentul ameţitoarei stări sufleteşti pe care o numim beţie. Din punctul acesta de vedere o statistică ne-ar arata de sigur altă ceva şi anume că oamenii cheltuiesc, din potrivă, doza cea mai mare de răutate, de infamie, de lipsă de milă, în starea de trezie, iar nu sub puterea băuturii şi tot din acest punct de vedere satele— cu toată ponegrirea ce li se aruncă mereu—sunt superioare oraşelor, unde neîndoios, se şi bea cu mult mai mult, se chefueşte, se benchetueşte ori se... toastează mult mai des. Cetitorii îşi amintesc de sigur delicioasa „Cronică" a lui Caragiale de acum cîtva timp, extrem de suggestivă în această direcţie...

De altfeliu literatura propriu zisă şi cnnoscătoare de oameni a şi stăruit asupra stărilor sufleteşti extreme găsind de multe ori preferabile clipei de idealism din starea de beţie faţă cu realitatea brutală. Ce frumos cerea Baudelaire omenirii să se îmbete dacă nu cu alcool, cu tot ce poate îmbăta: cu vise, cu cîntece, cu peisagii, cu culori, cu parfumuri, cu aparenţe amăgitoare, numai să scape de trezie... Acelaşi poet, nu-i vorba, a cîntat şi vraja sublimă a vinului într'un imn entuziast.

In literatura noastră poeţii sunt departe de a fi partizanii... monopolului. Fără a vorbi de cei vechi, chiar cei mai tineri, făuriţi în lupte şi în dragoste de popor, recunosc farmecul şi însămnătatea crişmei pentru viaţa mulţimei. Eroii lui Sadoveanu nu pot trece dinaintea „crîşmei lui Moş Precu" numai cu o bună dimineaţă, mai ales că „se dusese vestea bătrînilor şi a crîşmei peste nouă sate".

Iar poetul Goga idealizează pur şi simplu crîşma lui Niculae împreună cu meşterul lăutar, Lae chiorul. Ba încă o recomandă şi popei din sat...

Văzut-aţi „Scrisoarea Pierdută?" In mijlocul conrupţiilor şi a caracudelor un singur om de treabă: Cetăţeanul turmentat.

El n'are nume, dar are caracter şi nu trafică scrisoarea găsită, ci o predă cui de drept „adresantul cu domiciliu cunoscut...". Pentrn că „cinstea" de la crîşma nu izgoneşte cinstea gîndului, după credinţa Romînului.

Rodion

Revoluţie sau revolte

referitor la „Viitorul Romîniei" de d. doctor Zosin

Ce a fost mişcarea din primăvara anului acesta: o revoltă trecătoare a ţărănimei sau o adevărată revoluţie? Iată o întrebare pe care şi-o pun foarte mulţi şi cărora foarte puţini le răspund, din acei ce s'au ocupat de aceste revolte în broşurile şi cărţile publicate din Mart şi pînă în present. Unii vorbesc în lucrările lor de revoluţie, alţii de revolte, alţii variază numirile, aci numind răsvrătirea, revoltă, aci revoluţie.

E poate neînsemnat de a şti numirea adevărată ce trebue dată acestor mişcări dar pe de altă parte, după modul cum sunt denumite, depinde şi măsurile cari trebuesc luate spre a nu se mai repeta.

D. dr. Zosin în cartea sa *Viitorul Romîniei*, a înţeles însemnătatea acestei numiri şi e primul care insistă asupra ei.

„Mişcările de răsvrătire populară ce-au avut loc în zilele lui Mart 1907, scrie d. Zosin, nu mai întră în cadrul unor simple răscoale, cum se obicinueşte a fi numite. Ele esă din cadrul aşa ziselor răscoale pentru a caracteriza o adevărată revoluţie. Prin modul lor de izbucnire, prin întinderea lor în cuprinsul întregei ţări, prin caracterul lor de gravitate împinsă pînă la cea mai neînchipuită cruzime, răscoalele din urmă constituesc o adevărată revoluţie, de care generaţiunile îşi vor aduce aminte, pe care istoria va înregistra-o şi ale cărei urmări vor trebui să se evidenţieze fie în bine, fie în rău."

La prima ochire s'ar părea că aceste mişcări n'au avut caracterul unei revoluţii căci ele n'au avut un caracter prea general, prea intens, şi ar putea să fie socotite de simple răsvrătiri — pe de altă parte o revoluţie cere de asemeni o sumă de factori comuni, cum o revoluţie cere o anumită evoluţie antemergătoare răsvrătirea.

Revoluţia după Eliseé Reclus, e următoare evoluţiei; una şi alta sunt două stadii succesive ale unui singur fenomen, evoluţia precedînd revoluţia iar aceasta creînd o nouă evoluţie, mama revoluţiilor viitoare.

Ori la noi se pare că n'a existat nici o evoluţie în mentalitatea şi în închegarea vieţei ţărăneşti, ca ţaranii, după cum spune singur d. Zosin mai departe: „După o jumatate de veac de viaţă politică constituţională sunt ca şi la început cînd s'au desrobit. Dînşii nu iau absolut nici o parte la viaţa publică a Statului, despre care n'au nici cea mai vagă noţiune. Intr'atîta sunt de feriţi de o constiinţă de stat, că, după atîtea decenii de la desrobire răsculîndu-se înverşunat împotriva oraşelor, dînşii n'au de cît că-s peritori de foame şi nedreptăţiţi; dar anume ce vor, ce doresc n'au putut precisa. Mai ales sub raportul politic n'au cerut nimic, pentru că ei nu-şi dau întru nimic seamă de organizarea politică a ţărei, de modul cum se practică guvernămîntul constituţional, de drepturile şi îndatoririle diferitelor categorii de cetăţeni."

Totuşi o evoluţie a fost dacă ea a adus pe ţarani la priceperea stărei lor şi s'au ridicat în masă în potriva asupritorilor lor. O evoluţie primitivă, slabă, dar în ori-ce caz o evoluţie care a dat naştere revoluţiei din această primă-vară.

Mulţi vor obiecta de asemeni că pentru o revoluţie se cere un ideal şi că nu e suficient ca acest ideal să fie numai dorinţa de a avea pâine suficientă. După alţii şi în special după Eliseé Reclus pare chiar că numai această pâine e şi ţinta şi idealul fie-cărei mişcări revoluţionare.

„Condiţiile însăşi ale vieţei, spune el, ne dictează ţinta capitală. Strigătele, tînguirele cari se ridică din bordeele de la ţară, din văgăunele şi mansardele oraşelor, repetă acelaşi refren: „Ne trebueşte pâine! Ori ce alta consideraţie e primată de această colectivă expresie a trebuinţei primordiale a tuturor fiinţelor trăinde."

Din cele ce reese se vede că revoltele din primavară au fost o adevărată revoluţie şi dacă n'au avut nici o organizare serioasă, nici o evoluţie antemergătoare care s'o fi adus'o la priceperea rostului ei, nici un alt ideal călăuzitor—de cât: mai multă pâne.

Revoltele din primavara acessta au fost o revoluţie şi ea va fi rodnică în o evoluţie şi e posibil într'o viitoare adevărată revoluţie. Evoluţia aceasta trebue s'o ajutăm noi—dacă nu vom voi s'asistăm la desfăşurarea unei prea pripite revoluţii care va nimici cu desăvârşire for-

ma existentă a statului de azi şi va întocmi o stare socială corespunzătoare adevăratelor cerinţi, adică domnia celor mulţi, a celor producători. Lucru care in condiţiile de azi e imposibil, pătura ţărănească nefiind capabilă a lua direcţia afacerilor Statului.

De aceea socotim că nu e nevoie numai de cîteva reforme pentru ţărănime care le va îndulci traiul şi îi va îndepărta pentru cîţiva ani, maximum un deceniu, dela revoluţie, ci trebue o revoluţie în toată obşăduirea noastră. E trist să constatăm că revoluţia din primavara aceasta n'a putut nimănui inspira această concluzie. Mai toţi reformatorii au preconizat unele îmbunătăţiri pentru clasa rurală, mai toţi publiciştii de reforme au atins chestia agrară nevăzînd că în strînsă legătură cu ea e evoluţia întregei noastre ţări, întregei noastre activităţi spre o formă de guvernămînt mai dreaptă şi mai puţin asupritoare.

Poate că greşala e în faptul că au văzut în răzvrătirile acelea revolte şi nimic mai mult. D. dr. Zossin a fost singurul care dindu-i şi numele de revoluţie i'a dat şi însemnătatea adevărată răscoalei din Martie.

Volumul său „Viitorul Romaniei" e în această privinţă lucrarea cea mai serioasă din cîte s'a publicat în acest an—căci autorul vede nu numai în resolvirea chestiei ţărăneşti îndepărtarea ţărei de la o catastrofă teribilă, dar vede în prefacerea intregei ţări scaparea şi ridicarea Romîniei.

Afară de chestia ţărănimei avem de resolvat chestia orăşenească de care de fapt e legată chestia străinilor şi în special a evreilor, chestia administraţiei de care e în strînsă legătură acea a justiţiei şi armatei şi chestia culturală care implică emanciparea femeilor şi ridicarea clerului la menirea lui socială. Aceste trei probleme merg mînă în mînă şi nedeslipite de chestia ţărănească. Nici'o reformă adusă la ţeară nu se va stabili fără a nu fi dat o chee şi chestiilor celor l'alte.

*

Revoluţia din primăvara asta este premergătoarea evoluţiei acestea aşa de necesare iar dacă nici o schimbare nu se va opera—revoluţia va aduce cu sine acea transformare pulverisînd toată civilisaţia noastră falşă ridicată pe un fundament aşa de şubred: ignoranţa şi sărăcia ţărănească. Vom reveni cu cîte-va articole asupra volumului d-lui Zosin, pe care îl recomandăm tuturor acelora ce îşi iubesc şi voesc ridicarea ţărei lor.

Dr. I. D.

Cronica teatrală

VICTEMELE LEGEI.—drămă în 3 acte de M. Landay.

O piesă foarte curioasă, de şi cu un subiect destul de banal. Un tip de parvenit Lerault voeşte a deveni deputat şi pentru aceasta întrebuinţează toate stratagemele permise şi nepermise de bunul simţ. Intîmplător secretarul lui îl părăseşte şi în locul său vine un tînăr nenorocit, care a fost şi cît-va timp în închisoare pentru furt. Lerault nu face atenţie la trecutul lui şi îl angajează ca secretar. Acest act de mărinimie, viitorul deputat îl va întrebuinţa ca un cal de bătaie în campania electorală şi graţie lui, Lerault va fi şi ales.

Fery noul secretar suporta toate această umilitoare poziţie pentru că fata lui Lerault îl iubeşte. Iubirea lor însă e descoperită şi parvenitul dă afară pe Fery. Acesta se sinucide, iar iubita lui ţine un discurs anarhist tatălui ei, acuzîndu-l pe el şi toată burghezimea exploatatoare de a fi cauza nenorocirii ei şi a societăţei.

Pare că toată piesa a fost şi fabricată pentru această tiradă care n'are absolut nici un D-zeu.

Ziceam că piesa e curioasă şi iată de ce. Autorul n'are noţiunea de timp. Intr'un act se petrec lucruri şi fapte cărora le trebueşte o vreme îndelungată ca să fie executate. Spre pildă în actul al 2-lea Lerault aşteaptă despoiarea scrutinului;scrutinul edespoiat în 4 locuri şi are majoritate, se duce la un banchet unde bea cu poporul, soţia lui e chemată şi se duce şi ea, revine soţia de la banchet, revine şi barbatul şi tot le mai rămîne în acest act să facă şi fetei morală.

Şi apoi e oare plausibil a crede că o fată care iubeşte văzîndu-şi iubitul mort, are puterea de a declama un sfert de oră asupra infamelor legi sociale. Ah: după o zi, două, zece am pricepe...dar pe cadavrul iubitului ei...ea are atîta forţă de caracter. Căci ori n'a iubit şi atunci n'avea de ce să se revolte, ori a iubit şi atunci ar fi fost în imposibilitate de a face aceste grimaze eroice.

Piesa a fost bine montată—e prima sară cînd vedem o odaie ca să zicem normală. D, Leca are un fel de arhitectură specială. Odăi hexagonale octogonale, cu fel de fel de unghere uşi, para-uşi, în cît nici fantasia unui arhitect secesionist nu cred să fie mai bogată. Şi mai ales cînd această arhitectură e pusă în piesele româneşti ca în Noaptea furtunoasă atunci d. Leca atinge sublimul. O odaie în 8 unghiuri în maidanul Dulapului. Aşa ceva mai rar!

Artiştii s'au achitat corect de rolurile lor. D. Kuzinski a fost bine, uneori exagerat şi bufon şi în ultimul act în care trebuia să provoace indignarea în public, a provocat prin exageraţia comicului rîsul, ceea ce n'a dorit de sigur d. Landay. D. Profir are multe părţi bune în jocul său, dar dorind să redee nenorocirea o face cu atîta umilinţă şi grimasuri—în cît provoacă ilaritatea, ceea ce nu e permis.

Dar... eroina serei trebuia să fie d-şoara Filotti. După insuccesele de la Bucureşti, tînăra artistă a voit să îşi ee revanşa în capitala Moldovei. Publicul, puţinul public, la apariţie i'a făcut cîte-va ovaţii; dar după ce a mîntuit de jucat a fost cam rece. Şi nu se poate spune că d-ra Filotti nu are temperament de artistă, nu simte ce spune, nu are tot farmecul unei femei simpatice... dar n'are acel talent covîrşitor care ar putea s'acopere toate acestea, dîndu-le şi o mai mare şi mai intensă putere de captivare.

E o artistă fără îndoială care va putea să facă cîte-va creaţii în alte roluri, în acel din d-şoara Berta Lerault a fost slabă.

Stal.

STRUNA ZILEI

O CULME

Cu toate apelurile guvernului discursul deputatului N. Iorga nu va fi mai scurt de.. două zile. ZIARELE.

In potriva-şi doar nu poate
Singur săvîrşi un... furt:
Iorga, nalt de patru metri,
Cum aţi vrea să fie... scurt?

Litere-Ştiinţe-Arte

Bătrineţe.—Un coleg de redacţie povestea eri cît de multl'a înduioşat o convorbire pe care aavut-o cu foasta societară a Teatrului Naţional, d-na Luţa Botez, pensionară. Cu lacrimele în glas şi în priviri d-sa i-a povestit peripeţiile retragerei sale din teatru unde a muncit mai mult de trei decenii—exact 33 ani—după care interval de timp a fost pur şi simplu scoasă la pensie—şi ce pensie doamne!—fără nici o formalitate, fără nici o atenţiune,fără nici o cinstire din partea societăţei dramatice. Impreună cu d-na Laşcu şi cu d-na Atena Georgescu a fost dintre întemeietoarele societăţei dramatice ieşane şi dacă nu se poate spune că a lăsat urme de puternice creaţiuni în ale artei, era însă ca şi alţii în teatru un trecut de muncă şi de suferinţi, răsplătit cu mari nemulţumiri şi cu o complectă lipsă de atenţiune,—ca să nu mai vorbim de răsplată. Aşa bună oară artista afirmă că n'a avut parte măcar de tradiţionala reprezentaţie de retragere din teatru, lucru care într'adevăr ne-ar mira şi ar constitui o nedreptate.

Credem însă că, dat fiind mai ales situaţia precară în care se găseşte foasta societară, colegii şi colegele nu i-ar refuza nici astă-zi acea seară de beneficiu la care are dreptul pentru retragerea din teatru. La rîndul lor vor îmbătrîni doară şi alţi artişti şi vor trece, poate, prin aceleaşi greutăţi.

*

VOIŢI SA RIDEŢI?—Atunci aflaţi că între representaţiile de senzaţie din actuala stagiune, se anunţă pentru beneficiul artiştilor *Penel & Pella*. Simbătă 15 Decembre, o piesă caraghioasă cu titlul „Recruţii veseli". Această comedie hazlie care se joacă la Paris de peste 400 de ori, cu un succes nebun, este o înşirare de scene nostime din viaţa militară.

*

Societatea dramatică din localitate va fi trimisă a juca la Galaţi şi Brăila, în zilele de 3, 4, 5 şi 6 Decembre. Se vor representa piesele d-lui Lecca: «Cainii» şi «Jucătorii de Cărţi».

*

Agenţia „Thalia" a anunţat Comitetul Teatral că artista franceză d-na S. Munte, va juca în Iaşi în serile de 13 şi 14 Decembre.

*

Importantul studiu al d-lui C. Stere „Social-democratism sau Poporanism" va apare peste puţin timp în volum. Deasemenea suntem informaţi că lucrarea se va tipări şi traduce într'o limbă străină.

*

Henry Bernstein, apreciatul dramaturg, s'a bătut alaltaieri în duel cu un oarecare Thadäus Natanson, Bernstein a fost rănit la braţ.

Ziarele parisiane nu cunosc motivul duelului.

*

Publo de Sarasaţe, marele violonist, a fost poftit la ceai de o doamnă din înalta societate franceză.

— De ce nu ţi-ai adus şi violina, îl întrebă doamna?

— Fiind că ea...nu bea ceai!

*

Eugen d'Albert a compus o nouă operă comică: „Tragaldabas, bărbatul împrumutat", Opera s'a presintat la Hamburg şi n'a plăcut.

Informaţii

Gravul accident de tramvai de acum trei zile, continuă a fi obiectul de discuţie a multora şi toţi recunosc că cele aratate de noi sunt aşa cum le-am relatat, găsind vina în primul rînd a manipulanţilor, care conduc vagoanele cum vor ei şi în al doilea rînd vina direcţiei.

D. maior Minovici, ne-a declarat însă că nu e exact după cum s'a spus, că vagonul 22 se afla în variantă şi a scapat frîna. D-sa eşia tocmai atunci de acasă din strada Lăţescu şi, ajungînd la colţul străzei, vroi să se urce în tramvai. Vagonul venea însă de la deal de la Copou cu atîta repeciziune, că n'a mai putut fi oprit la variantă şi cu aceiaşi repeziciune s'a dus la vale, ciocnindu-se cu vagonul 33.

D. maior Minovici, a adăogat că nu pentru prima oară acum, ci în tot-deauna a observat că manipulanţii dau drumul vagoanelor din deal cu o repeziciune de nedescris.

—

Ministerul de interne a aprobat licitaţia ţinută la epitropia Sf. Spiridon pentru arendarea mai multor păduri ale epitropiei, afară de aceia de la Lungani, pe care ministerul nu a admis'o. ofertele fiind prea mici.

—

Inaintea tribunalului secţia I-a a venit eri din nou spre judecare, procesul privitor pe I. Barasch, acuzat de falş în acte publice.

Procesul s'a amînat pentru ziua de 12 Ianuarie viitor, citîndu-se noi martori.

—

Procesul pentru revandicarea moşiei Brăieşti din judeţul Iaşi se urmează dela 1859 şi acum se urmează între celebra cîntăreaţă Darclée şi dl. căpitan Aurel Răşcanu din Iaşi.

Curtea de casaţie s. II, înaintea căreia acest proces este pendinte acum, s'a pronunţat eri făcînd divergintă, care se va judeca din nou de secţiile unite ale înaltei Curţi.

—

Dl. D. Gheorghiu a acţionat în judecată pe d. Gr. Maxim din P.-Neamtz, proprietarul unei fabrici de cherestea, pentru daune de 150000 lei.

D. Gheorghiu era, altă dată, tovarăşul de afaceri al d-lui Maxim.

—

Economul Coman Vasilescu a fost numit revizor eclesiastic al judeţului Fălciu.

—

Prinţul Calimaki şi prietinii sei vor prelua direcţia politică a ziarului „Ţara" cu incepere de la 1 Decembre.

—

Pentru construirea Capelei la „şcoala normală „V. Lupu" din Iaşi, s'a comandat, de la fabrica de cărămizi din Ciurea proprietatea C. F. R. un număr de 60 mii cărămizi.

—

D. general Crăiniceanu, şeful statului major, care a fost în inspecţie în localitate, a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5 în capitală.

—

D. dr. Puşcariu, epitrop al cassei sf. Spiridon, a vizitat azi dimineaţă institutul Gregorian din localitate.

D-sa a rămas foarte mulţumit de modul cum e condus acest institut, şi a adus laude d-lui prof. dr. V. Bejan, medicul primar al institutului.

—

Ecouri clericale.—Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Lozonschi (Sf. Ecaterina).

Serviciul divin va fi oficiat de Sf. Sa Economul Stavrofor Pavel Savin, rectorul Seminarului, asistat de preoţii acelei biserici şi acompaniat de c o r u l Seminarului.

—Consistorul Mitropoliei va fi convocat din nou în primile zile ale lunei Decembrie, cînd va judeca cîteva procese.

— E probabil că şi anul acesta hramul bisericei Sf. Spiridon, va fi oficiat tot de I. P. S. Sa Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei.

— Cancelaria Mitropoliei a întocmit un nou tablou de parohiile vacante din Eparhia Moldovei şi Sucevei, care tablou va fi trimes cassei bisericelor.

—

Ministerul de răsboiu a furnizat direct furajul şi făina pentru întreg corpul 4 de armată.

—

Iată cum va fi compus consiliul de răsboi al corpului 4 de armată, care va ţinea şedinţe în zilele de 27 până la 30 Noembrie.

D. Colonel Andronic Georgescu, preşedinte; D-nii maiori Dimitriu şi Vrabie, căpitanii: Bănciulescu şi Balmez membri.

—

D. general Crăiniceanu, şeful marelui stat major al armatei, cu ocazia inspecţiei sale făcută la şcoala fiilor de militari, a propus ca orele de clas la acea şcoală să fie de cîte 75 minute.

Profesorii şi pedagogii acelei şcoli s'au opus şi a remas să se întrunească spre a discuta.

—

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului va pleca în ziua de 30 Noembrie la Bucureşti, spre e lua parte la consfătuirea prefecţilor de judeţ, ce va avea loc iarăşi la ministerul de interne.

—

In urma intervenţiei direcţiunei serviciului sanitar, ministerul de interne a luat dispoziţia ca fiecare comună rurală să'şi procure cîte o etuvă de desinfectare, pentru a servi la combaterea epidemiilor.

—

Rezultatul examenului căpitanilor din arma artileriei pentru gradul de maior se va da zilele acestea.

—

D. Nazarie Atanasiu a fost reîntegrat în postul de revizor de vite al oraşului Iaşi.

—

Din cauza epidemiei de scarlatină ce bântue printre copiii din comuna Buhăeni ministerul a admis închiderea şcoalei din acea comună până la 10 Decembrie.

—

DIVERSE

— Un incendiu a distrus un hambar cu porumb a lui D. Costăchescu din com. Rediu. Pagubile sunt în suma de 600 lei. Se crede că focul a fost pus.

— Ministerul de interne cere prefecturei să urmărească pe potemchinistul Simion Lamatki care a dispărut din com. Frumuşiţa fără a se şti unde-i.

— Ministerul de interne a admis întrarea în ţară a 50 lucrători pentru pădurea de pe moşia Ţibana şi Tatomireşti angajaţi de d. N. Lupaşcu.

— Primăria comunei Sîrca face cunoscut prefecturei judeţului că printre rămătorii din acea comună s'a ivit brânca. Medicul veterinar a luat măsuri de combaterea epidemiei.

CARMEN-SYLVA

Visiunea Maestrului

Opera maestrului pe care el însuşi o diriguise se terminase. In sala plină de lume, entusiasmul era la culme. Flori şi coroane cădeau pe platforma îngustă pe care se află. Prietenii îl împrejmuiau să-l înăbuşească. Strîngeri de mîni fără sfîrşit erau să îi smulgă braţele. Femeile plîngeau, barbaţii urlau. Scurt, un triumf, un delir.

O singură persoană era departe de bucuria generală. Maestrul el însuşi. Se simţea stăpînit de o nesfîrşită oboseală, aproape o prostraţie. O opresiune puternică îi apasă inima. Era inevitabila greaţă ce îl stăpînea, cînd o lucrare pe care o purtase ani întregi în singuratatea inimei sale şi în tăcerea cabinetului său de lucru, era aruncată prada publicului.

Şi astă-zi maestrul simţea că curentul magnetic pe care îl visase pentru auditorul său, lipsise cu totul. Pasagiile pe cari socotise mai mult au fost ascultate cu răceală. Acelea însă pe cari le sacrificase gustului zilei, singurile plăcuseră. Şi acum aclamau doar numele lui. Şi trebuia să rămăie aci, s'asculte felicitările; cînd după ce îşi cheltuise atîtea puteri pentru această lucrare, de care era obosit, nu mai aspira decît la opera viitoare, mai mare, mai frumoasă, asupra căreia ar fi dorit să viseze în tăcerea odăi sale.

Simţea că nu va putea reîntra de a dreptul acasă. Neliniştea sa era prea mare. Ar fi dorit să să simtă singur şi cinci minute în urmă după ce eşise din sală gîndi că n'ar putea să suporte singuratatea sa. Uitase cu totul că un banchet îi fusese preparat în onoarea sa. Şi iată-l colindînd stradele pustii, desperînd că nu poate să se scape de oribilul sentiment de greaţă care îl urmărea ca un *cauchemar*. Puţin cîte puţin inconscient reveni şi se găsi din nou în sala concertului.

Intră. Un senin de lună arunca mari raze în sala deşartă. Instrumentele de muzică erau în cutiile lor. Numai pianul părea că fusese uitat şi sta deschis. Maşinal maestrul s'aşeză în faţa clavirului şi începu să cînte. Reluă unele pasagii ale lucrării sale pe care o interpretase şi puţin cîte puţin şi sensaţiile neplăcute ce îl urmăreau dispărură. Respira cu mai multă putere. O clipă în urmă îi era bine şi părăsind tema începută, începu să improvizeze. Incercă noi şi fermecătoare melodii care cîntau în el, preludiul unei opere visate de care nu vorbise nimănui.

De odată auzi o lovitură uşoară: „clac"! Privi în jurul lui, nimeni. I se păru că se înşelase cînd auzi un nou sgomot în apropiere. Intorcîndu-se văzu cutia violoncelului deschizîndu-se încet şi îi păru... că, instrumentul eşia din cutia sa şi înainta prin sală. Avu o nouă înfiorare, o vioară făcuse acelaşi lucru. Şi apoi contrabasurile înaintară, la braţ, susţinîndu-se unul pe altul ca şi cum ar fi fost ameţite de beţie. Flautul sărea într'un picior printre scaune. Şi de odată fu o procesiune care înainta maestos şi straniu pe când cornul suna marşul, iar basonul suna apăsat şi scurt. Toba dete o lovitură straşnică şi apoi o ploae de lovituri să deştepte morţii nu altceva şi apoi de odată orchestra întreagă începu să clămpănească şi să murmure fără sfârşit.

Maestrul asculta şi ascultînd petrecea admirabil. Fiecare instrument, într'adevăr, critica în felul său, execuţia de acum o oră vorbea de partea pe care o jucase şi îi părea cea mai importantă din toate. Primele viori lăudau dulceaţa şi puritatea sunetelor lor şi cum basonul tuna că nu îşi putuse arăta calităţile, ele declarară că sunt vinovaţi compositorii cari nu ştiu scoate din ele cea ce inima lor putea să dee: „Vom arata noi ce putem face cînd suntem singuri!" „Da, să cântăm cum ne place nouă!" strigară în cor. „Vă voi arăta eu cea ce este un solo", striga violoncelul. Şi fiecare se exprima după caracterul şi înfăţişarea lui: basurile cu aere importante tari în pântece, tromboanele urcînd şi coborînd braţele lor, trompetele cu ţipete cam vulgare, dulcea harfă cu acorduri dulci, pe cînd *trianglul* picura din vreme în vreme.

* * *

Puţin câte putin şi instrumentele ajunseră la locurile lor. „Tăcere, striga toba mare, eu bat măsura şi vai de cine o mişca". Maestrul aştepta cu curiositate cea ce trebuie să se întâmple. Dar care nu fu mirarea sa, emoţia sa, cînd auzi ridicîndu-se din orchestră o melodie dulce, pe care singuri îngerii ar fi putut'o compune. Dar ce? Fără îndoială. El recunoştea motivele acestea. Erau motivele din noua sa operă pe care o visase dar nu o putuse încă fixa.

Şi cu ce putere fermecătoare ideile sale muzicale, cele mai înalte, cele mai curate, erau redate de sunete de un farmec nefinite de o frumuseţe supremă. Simţi că nu era singur să să bucure de acest spectacol. Umbre tăcute umpleau sala, s'asezaseră în jurul lui, lîngă el, Intoarse capul şi rămas mut de surprinde. Sub razele lunii, îi vedea pe toţi, pe toţi marii, nemuritorii: Weber, Gluck, Bach, Hoendel, Chopin, Schuman, Mozart. Beethoven...Şi la orhestra. Cine era? Cine sunt aceşti incomparabili virtuoşi, cari au luat în mîni instrumentele? şi acestea tremurau şi se sbuciumau sub mîna maeştrilor lor. Ah! sunt Vieuxtemps, Paganini!...

Acum melodia se umfla şi muge. Un uragan de deslănţueşte. Pare că un virtej de muzică rupe valurile sonore din fundul oceanului şi le aruncă spre bolta cerească. Creştetul spumei lor se ridica pîna la stele. Pămîntul şi cerul sunt confundate într'un singur acord care se ridică în unison pînă la infinit.

Puţin cîte puţin totul s'a liniştit. Maestrul e pururea aci, imobil perdut în extaz. O mare pace s'a făcut în el. Simte în jurul lui acţiunea puterilor binefăcătoare, simpatia maestrilor nemuritori care îl împrejmuesc. Şi iată că în marea tăcere, aude nişte note dulci, acorduri departate. Sunetele par'că se ridică pînă la urechia sa din profunzimea marelui pian pe care el sta rezemat. Devin mai distincte. Maestrul aude cuvintele. Sunt voci lăuntrice cari vorbesc. Ce spun? „Lucrează, nu te teme! Dă libertate tuturor gîndurilor cari bat din aripi în tine

Nu te lăsă nici o dată învins. Noi suntem îngerii tăi. Am voit să-ţi arătăm în noaptea aceasta cea ce tu ai putea face, dacă ai avea încredere în geniul tău. Acum scrie, scrie repede, înainte ca lecţia din această oră să să fi perdut.

Maestrul găseşte hîrtie. Ia un creion şi începe a nota, a nota. Mîna sa aleargă pe hîrtie. Se mişcă ea singură? Sau e condusă de o altă mînă nevăzută? Nu ştie. Scrie şi scrie mereu. Şi trebue să fi adormit scriind căci cînd se deşteaptă, toată partiţiunea e aci, terminată, în faţa lui. Maestrul e uimit, îşi freacă ochii şi se întreabă dacă visează, sau e într'adevăr deşteptat.

Un sgomot la uşă îl face să se întoarcă.

Se scoală. E dimineaţă. Musicienii orchestrei vin să caute instrumentele lor, lăsate aci, după concert. Uimiţi de a găsi pe maestru aci, cu un vraf de hîrtie în jurul lui. «Da, am compus, am scris ceva». Ei s'apropie, îi spun că l'au căutat asară, pentru banchet, dar rămîn şi mai uimiţi cînd văd o partiţie întreagă mîntuită. — Cum maestre? într'o noapte? după oboseala unui concert? E prodigios!"

— N'am fost singur, răspunde el, Maeştrii mi-au dictat. Dar ei nu îl înţeleg şi gîndesc că vorbeşte în delirul frigurilor după o noapte de inspiraţie.

De atunci maestrul nu se mai îndoeşte de el. S'au mirat că în cursul carierei sale, l'au văzut rămînînd surizător în faţa atâtor nenorociri. Indiferent succesului, bogăţiei, el mergea în viaţă cu un surîs şi cu o privire spre ideal. Şi după nenorociri, veniră triumfurile. Tot-deauna a rămas calm şi surizător. Din acea noapte el a ştiut cine era cu el şi că aceştia veghiau asupra lui.

trad. de **I. D.**

Petru I. Nedelschi
fost magistrat.
AVOCAT
22 Sf. Neculai. Casele Goldenthal
IAŞI

Ultime informaţii

D. P. Fîntînaru are, precum se ştie, însărcinarea din partea clubului liberal de a supraveghia modul cum este condus ziarul local al liberalilor.

In această calitate ne adresăm d-lui Fîntînaru cu o rugăminte, a cărei justeţă d. Fîntînaru ar recunoaşte-o, chiar dacă n'ar fi un spirit drept cum este.

Ziarul liberal local ne acuză, că motive de natură delicată ne-au făcut să atăcăm direcţia generală a tramvaiului din Iaşi, cu prilejul ultimului accident.

„Cînd ie vorba de *Opinia*, de ce n'am crede"—adaugă ziarul liberal.

Acuzarea este de o gravitate prea mare, pentru ca să nu contăm cu siguranţă că, în loc de aluziuni grave dar nelămurite prin fapte, d. Fîntînaru va dispune să se publice, clar şi precis, despre ce anume ie vorba.

Dacă ziarul citat va respunde prin fapte precise, ne obligăm a-i reproduce respunsul.

—

Medicul primar al judeţului sesizat de un ordin telegrafic al direcţiei generale a serviciului sanitar cum că în comuna Şipotele s'ar fi declarat un număr considerabil de cazuri de scarlatină, a plecat la faţa locului unde într'adevăr a constatat 12 cazuri printre copiii care au fost internaţi în infirmeria comunală.

—

Starea lucrătorului Constantin Ionescu, victima crimei din strada Sărăriei, care se află internat în spitalul sf. Spiridon, continuă de a fi din cele mai serioase.

Astăzi d. judecător de instrucţie al cabinetului III a fost la spital unde a luat un interogator victimei.

—

Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru poimîne Luni 26 Noembrie la orele 4 p. m., în şedinţă extraordinară, pentru a discuta mai multe chestiuni, între care şi cîteva expropieri.

—

S'a dispus darea în judecată a locuitorului Ion Ben din comuna Şipotele pentru că n'a voit să interneze pe doi copii ai sei bolnavi de scarlatină în infirmeria comunală.

—

Tot pînă mîine e termenul pentru apelurile comercianţilor care n'au fost înscrişi, s'au au fost şterşi dintre alegătorii pentru camera de comerţ.

—

Ministerul Cultelor dorind să se consacre mai multe ore lucrului de mînă în şcoalele primare de fete a cerut revizoratului ca să mărească oarele din programul şcoalelor în ceia ce priveşte lucrul de mînă.

—

In foiletonul ziarului traducem ultima lucrare a M. S. Reginei (Carmen Sylva) apărută în ultima fascicolă a suplimentului revistei „La Revue".

Gingăşia fantasiei din «Visiunea Maestrului" şi drăgălaşia cu care redată—face din schiţa aceasta o pagină admirabilă—pe care o recomandăm cetitorilor.

—

In locul rămas vacant la biserica sf. Nicolae din Ciurchi, prin moartea preotului Guţă, a fost numit preotul Patron de la biserica Ziua Crucei iar în locul preotului Patron va fi adus preotul Apolon Andrieş licenţiat în teologie, actual paroh al bisericei din Tr. Frumos.

—

Prefectura noastră de judeţ a fost înştiinţată că prin comunele rurale şi-a făcut apariţia un escroc, Gaborin Ştefan, care se dă drept Archiepiscop al Betleeemului (Palestina) şi prin scrisori şi icoane cromolitografiate ce dă sătenilor îi escrochează cu sume de bani.

Acesta a trimes o sumă de scrisori pe la locuitorii din comunele rurale, cerîndu-le sume de bani între 20—140 lei, pentru care zice escrocul vor fi pomeniţi cu întreaga lor familie.

Prefectura a pus în vedere primarilor din comunele rurale să ia măsuri pentru ca sătenii să nu cadă victimele acestui escroc.

—

Procesul fetei Lotti Rubinstein, care a atentat la viaţa locotenentului Pruncu, se va judeca la Curtea cu juri la 5 Decembrie.

Acuzata va fi aparată de d. avocat F. Ciorapciu.

—

D. Harnagea, licenţiat în drept, va fi numit perceptor financiar în Iaşi, în locul d-lui maior Radu Demetrescu.

—

In cercurile clericale se vorbeşte că printre noile modificări ce se vor aduce legei clerului, va figura şi desfiinţarea comisiunilor apelative şi a defensorilor eclesiastici.

—

Astă seară la teatrul Naţional *Regele pètrece* de Victor Hugo. traducere de Ludovic Dauş, în beneficiul artistului **Cîrjă**.

Publicul va da concursul său ducîndu-se a asculta una din cele mai frumoase opere ale lui Hugo în care d. Cîrjă are un succes desăvîrşit.

—

Ministerul Cultelor dorind a cunoaşte mişcarea muzicală de la şcoalele primare din judeţ, a cerut revizoratului şcolar să se întocmească de către directorii şi diriginţii şcoalelor primare rurale un tablou care să cuprindă numele societăţilor corale corurile, numărul coriştilor şi care tablou se va înainta inspectorului general al musicilor.

—

O parte a trupei teatrului Naţional din Bucureşti a plecat la Galaţi cu învoirea direcţiunei generale, ca să dee acolo mai multe representaţiuni.

Ministrul Haret a desaprobat, prin o adresă, plecarea trupei şi a dispus ca, pe viitor, deplasările să nu se facă de cît cu învoirea ministerului.

*

Potrivit noului proect pentru reorganizarea teatrului din Bucureşti, numărul membrilor comitetului acelui teatru va fi sporit dela 6 la 8.

—

Din Huşi: Duminică s'a făcut alegerea noului comitet la corporaţia meseriaşilor din oraşul nostru. Vechiul comitet al meseriaşilor se făcuse vinovat de grave abateri dela datorie, şi nesocotise cu totul însărcinările sale de a dirigui interesele corporaţiei.

In noul comitet s'a ales .

a). *Casa Corporaţiei*: M. Dimitriu, Colceag Neagu, Gavril Iosup, Ilie Gr. Giugariu, V. Savin, V. Stamate, V. Coman, G. S. Berehoi, Pan. Dragan, Pan. Gheorghiu, D. Ionescu, I. Chiriac, V. V. Lazăr, Gh. Ivanovici.

b) *Casa de ajutor*; Giuseppe Vazazi, V. Bardea, N. Vărărescu, *V.* Crăsneanu, G. Mihordescu, Gr. Gherasim, M. Moraru, C. Moisiu, I. Angheluţă.

c) *Comisia de arbitri*; M. N. Ionescu, G. Oţel, N. Nemţanu, Gr. Grigoriu, Gh. Brănici.

—

Colegiile electorale din Comunele Voineşti, Poeni şi Brăeşti, au fost convocate pentru ziua de 23 Decembrie spre a procede la alegerea membrilor care vor compune noul consiliu comunal.

—

Familia regretatei doamne Catinca Kogălniceanu a primit următoarea telegramă:

M. S. Regele mă însărcinează a vă face cunoscut că ia vie parte la cruda pierdere ce aţi încercat.

(ss) General, *Mavrocordat*

—

Eri s'a judecat înaintea comisiunei de judecată procesul d-nei Ecat. Popescu, învăţătoare din com. Fileşti, jud. Covurlui, acuzată pentru fapte incorecte petrecute în afară de şcoală.

Juriul, compus din d-nii D. Porfiriu şi Alex. Popovici, d. I. Burada, lipsind.

Hotărîrea a fost, că s'a aplicat *permutarea* nu atît ca pedeapsă, ci ca mijloc pentru a preveni, în viitor, incorectitudinea care a provocat procesul. Se ştie că d-na Ecat. Popescu, e institutoare rurală şi că, cu începerea anului viitor şcolar, d-sa de drept se permută, trecînd în învăţămîntul urban.

—

D. A. D. Xenopol va ţine mîine Duminică la orele 3 p. m. în Aula Universităţei, conferinţa sa asupra situaţiei geografice a poporului român.

—

Judiciare.—Gambetta sau Creangă—iată două nume, atît de nepotrivite între ele—cari formează obiectul unui proces, căruia tribunalul Iaşi, secţia II-a, va trebui să-i dee dezlegare.

La Iaşi, s'a instituit un comitet de iniţiativă, sub preşedenţia d-lui A. D. Xenopol, pentru ridicarea unui bust marelui povestitor Creangă. Macheta a fost comandată dela d. Bălăcescu, profesor de sculptură la şcoala de Bele-Arte din Iaşi.

D. Bălăcescu a executat macheta, care după părerea comitetului, n'ar semăna cu Creangă, dar ar semăna lui Gambetta.

Tribunalul a fost chemat să se pronunţe asupra acestui caz atât de...frumos şi a numit o comisie compusă din d-nii Caragiane şi Naum, profesori universitari şi Eugen Ghica-Budeşti ca să se pronunţe.

— Baroul de Iaşi s'a mai înmulţit pe ziua de azi, încă cu duoi avocaţi: d-nii V. Cireş şi Mihailov au depus astă-zi legiuitul jurămînt.

— Până astăzi au fost depuse la grefa secţiei I a Curţei peste 400 apeluri electorale.

După cum am anunţat şi eri ultima zi pentru primirea de asemenea apeluri este mîine Duminică.

— In importanta speţă prin care un proces pentru baui a fost intentat, înnaintea tribunalului Iaşi, secţia II, d-lor Dimitrescu şi Gheorghiu din Piteşti, proces în care figurează şi celebrul camatar Brandt, expulzat din ţară, tribunalul a admis verificarea scriptelor.

—

Din partea onor. direcţiuni a bibliotecei centrale din Iaşi, primim o adresă prin care se afirmă că ştirea dată de noi, că la un anticar s'au găsit cărţi de ale acelei biblioteci şi că, în această privinţă, s'a deschis o anchetă—este neexactă.

Că nu s'a deschis o anchetă poate fi adevărat, dar că la libraria Kupperman se află un volum „Dreptul administrativ" de Dissescu—este iarăşi perfect exact.

—

In vederea înlesnirei comerţului şi industriei romîneşti în oraşul Huşi şi judeţul Fălciu s'au pus bazele unei *bănci*, pentru care s'a şi vărsat suma de 20000 lei. Duminică a fost prima întrunire, şi cei prezenţi, luînd cunoştinţă de disolvarea definitivă a societăţii *Munca*, au discutat şi admis ideia înfiinţării unei *bănci comercialè*.

Ne pare bine cînd vedem că se pun bazele unor solide societăţi chemate a spori economia publică a oraşului nostru.

—

Doctoratul la Iaşi.— Sîntem în măsură de a şti că zilele aceste consiliul facultăţei juridice va fi din nou convocat, pentru a lua cunoştinţă de regulamentul doctoratului în drept precum şi pentru a fixa data cînd să înceapă înscrierile, cursurile cum şi distribuirea cursului de doctorat între profesori care urmează a le preda.

Se zice că în afară de profesorii facultăţei juridice se va apela pentru ţinerea de conferinţe la doctorat la doui dintre fruntaşi baroului eşan.

—

Imormîntarea d-nei Kogălniceanu.—Rămăşiţele pămînteşti ale aceleia care a fost tovarăşa de viaţă a marelui barbat de stat Mihail Kogălniceanu, au fost conduse astăzi la lăcaşul de veci.

La ora 1 p. m., în afară de rude, multă lume s'a adunat la locuinţa defunctei din strada Kogălnicianu, între care am remarcat: d. şi d-na Leon Bogdan, Const. M. Kogălniceanu, consulul Romîniei la Cernăutz, Vasile Kogălniceanu, d. şi d-na Krupenski, d. şi d-na G. A. Vîrnav Liteanu, M. Vîrnav Liteanu, P. Beldiman, M. Kogălniceanu, N. Cananău, maior Romanescu, Lăţescu, P. Poni, Al. Gane, primarul oraşului, Gh. Kernbach prefectul judeţului, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, Al. Hinna, Ralet, dr. Puşcariu, D. Bottez, Em. Buznea, maior Vrabie, căp. Scorţescu, etc. etc., precum şi funcţionarii epitropiei Sf. Spiridon, care au suspendat serviciul pentru astăzi după amiază anume pentru a asista la înmormîntare.

Prohodul a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, asistat de preoţii: St. Ionescu, C. Stamate, Gh. Carp, Possa, Vartic, A. gapi, Florescu, Şerban, Ionescu, Goţan-Niţescu şi diaconii Stupcanu, Buznea şi Seulescu.

In afară de numeroasele coroane ale familiei, pe catafalcul defunctei mai erau şi una din partea clubului liberal şi una din partea primăriei Iaşi.

După oficiarea prohodului:

D. N. Gane, primarul oraşului a ţinut o cuvîntare însistînd asupra meritelor ilustrului barbat M. Kogălniceanu, soţul defunctei Catinca Kogălniceanu, care a fost o soţie fidelă şi care toată viaţa sa i'a plăcut să ajute pe cei nenorociţi.

Catinca Kogălniceanu a ajutat în tot timpul în activitatea sa pe ilustrul său soţ.

Apoi s'a format cortegiul în modul următor: Jandarmii, prapurile, pomenele, carul cu coroanele, clerul, carul funebru, familia, asistenţi etc.

Cordoanele erau ţinute de d-nii: Gh. Săndulescu, Cananau, Bogdan şi căpitan Scorţescu.

Cortegiul a pornit la ora 2 dela locuinţa defunctei, spre cimitirul „Eternitatea", parcurgînd străzile: Kogălniceanu, Ralet, Patru-zeci de Sfinţi Carol, Lăpuşneanu, Piaţa Unirea, Golia, Cucu şi Eternitatea.

Multă lume a urmat pînă la ultimul locaş pe ilustra defunctă.

Fie-i ţărina uşoară!

—

Azi pe la orele 4 p. m. o mare nenorocire s'a întîmplat la magazinul de arme Cohl.

Iată împrejurările:

Anton Cohl proprietarul magazinului, vroind să repare un pistol, şi neobservînd că era încărcat, pe cînd îl încerca pistolul luă foc şi glontele lovi în piept pe fiul său, în vrîstă de 4 ani.

Glonţul a pătruns în piept, eşind prin spate, a lovit gcamurile de faţă.

Copilul a fost imediat internat la spital şi nu se ştie de va scapa cu viaţă.

—

Astă-zi Sîmbătă 24 Noembrie la 9 sara are loe la Teatrul Circ Sidoli o mare seraţa Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.

ULTIMĂ ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Decembre

Camera

Bucureşti. Prezidează d. Ferechide. Pe banca ministerială toţi d-nii miniştri.

La deschiderea şedinţei d. Ferekide atrage din nou atenţia publicului că trebuie să păstreze atitudinea cea mai cuviincioasă, să nu dea semne de aprobare sau de neaprobare căci va fi silit astăzi să evacueze tribunele.

Ia apoi cuvîntul d. Drăghicescu, representantul colegiului III de Vâlcea, D-sa face o largă expunere a nevoilor reale ale ţaranilor şi arată cît de necesar este ca reformele care le proectează guvernul să fie cît mai democratice cu putinţă.

D-sa arată cît a fost de decepţionat de chipul cum d. Iorga a expus chestia ţărănească şi spune că o serioasă consolidare socială nu se va putea face de cît prin îndreptăţirea tuturor claselor şi chemarea la viaţă publică a acelor elemente care poartă jugul statului. Discursul d-lui Drăghicescu a fost foarte mult aplaudat.

La ora cînd vă telefonez ia cuvîntul Mişu Cantacuzino reprezentantul Calaraşilor.

Duelul Pennescu—Iorga

Bucureşti.—In chestia duelului între cei doi reprezentanţi ai Iaşului, a intervenit o sumă de incidente noi.

Martorii d-lui Iorga înainte de a depune cărţile lor la d. Pennescu, au comunicat d-lui Iorga că în definitiv d-sa nu mai are dreptul de a provoca, de oare-ce d. Pennescu este cel insultat şi deci trebue să aştepte martorii acestuia.

Moartea unui senator

Bucureşti. — Senatorul Burileanu, reprezentantul Mehedinţului, care se afla bolnav de 2 zile în Capitală, a încetat astă-zi din viaţă.

O intervenţie a Romîniei

Constantinopol. — Legaţiunea romînă de aci a reclamat Porţei în contra împilărei la care sunt supuşi Cuţo-Vlahii de către unele autorităţi turceşti.

Reforma justiţiei in Macedonia

Constantinopol.—La ambasada rusă de aci, s'a întrunit reprezentanţii tuturor puterilor şi au redactat proectul de reforma justiţiei în Macedonia.

Acest proect a fost transcris puterilor respective care după ce-l vor aproba îl vor impune în mod colectiv Porţei.

LOTERIA

Bucureşti.— Astăzi a continuat la ministerul de finanţe tragerea clasei a VI, a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10000 lei No. 40980, 26283.
5000 „ No. 51488.
3000 „ No. 30962, 62, 630, 63, 903, 36696.
2000 „ No. 14407, 38597, 26395, 17407 43750.
1000 „ 24778, 537, 7841, 46608, 6732, 26109, 46426, 14973, 94.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn:

COLECTURA PRINCIPALA

TII. MAXIMOVICI — IASI

Pentru votul universal

Belgrad.—Un deputat socialist a depus pe biroul stupcinei o cerere iscălită de 14 mii cetăţeni, care solicită întroducerea votului universal în Serbia.

Primăria Comunei Iaşi

APEL

Cu toate că mai în fiecare an se sporeşte suma prevăzută în budget pentru ajutorarea oamenilor nevoiaşi, totuşi Comuna nu e în stare a satisface numeroasele cereri ce i se adresează, şi de acea se vede nevoită a apela la inimile caritabile cu rugămintea ca să bine-voiască a contribui cu o sumă oare-care pentru a se putea veni în ajutorul tuturor nevoeşilor, dîndu-le pntinţa ca macar în zilele sft. Crăciun să nu simtă mizeria în toată cruzimea ei.

Sumele donate se vor primi la Casieria Comunală.

No. 20414
1907 Noembre 23

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Special lităţi străine, ape minerale şi parfumerii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

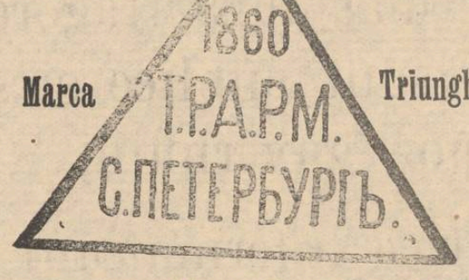

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur"

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câştiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^rului ZED

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi un cuvînţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu prezenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusei-lor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse Pharmacii*

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2e quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco de Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA U MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

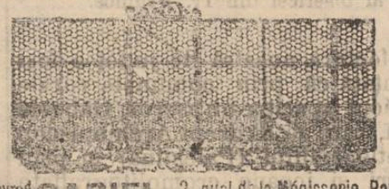

Reym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 10 Places..... 3 »

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-facătora.*

Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Ŭ broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 302 Marţi 27 Noembre 1907

Libertatea de a contracta

In ziarul „Viitorul" din 17 a. c., dl. Em. Culoglu examinează mai multe contracte agricole, publicate de ministerul de interne şi extrage din ele o sumă de clause apăsătoare pentru ţăran, subscrise de acestă. D-sa se exprimă că ţaranul se învoeşte să muncească peste puterile lui şi că nici nu ştie cît dă în schimb pentru pămîntul ce iea. Ţaranul se învoeşte să plătească chiar pentru unele drepturi, ce'i sunt garantate prin legi. Astfel, conform art. 19 din legea rurală, dînsul are dreptul să-şi adape vitele în apele de pe moşie, şi cu toate acestea se învoeşte a plăti proprietarului în muncă făcînd câte o zi cu carul sau două cu palmele pentru aceasta.

Toate aceste citate, din care am extras numai cîte-va, ne suggerează o sumă de reflexiuni. Care să fie cauza că ţăranul subscrie cu atîta uşurinţă plăţi care întrec puterile lui, ori pentru drepturi ce-i sunt consacrate prin legi? Cine e vinovat că asemenea lucruri se pot petrece în timpurile noastre?

Chestiunea mi se pare destul de serioasă, şi merită a fi analizată. Negreşit toate învoelele de natura celor arătate mai sus, sunt expresiunea dreptului de a contracta în mod liber, drept pe care îl au atît proprietarii şi arendaşii cît şi ţăranii, drept pe care îl consacră de altfel toate legiuirile noastre cînd e vorba de contracte.

Insă pentru ca contractele, de ori-ce natură ar fi ele, să producă efecte mulţumitoare, trebue să fie drepte nu numai din punct de vedere al legei, ci să fie şi expresiunea adevărului. Or, tocmai aceasta e ceia ce lipseşte celor mai multe învoeli liber contractate de altfel.

Nici odată părţile contractante nu se găsesc pe picior de egalitate. Intr'un contract de împrumut, de sigur cel care voeşte a lua bani cu împrumut se află într'o condiţiune inferioară celui de la care voeşte a lua bani. Intr'un contract de închiriere acelaş lucru se poate zice despre chiriaş faţă de cel de la care dînsul vrea să închirieze.

Nicăeri însă această inferioritate a unei părţi contractante faţă de cealaltă nu e mai izbitoare de cît în contractul de salariu în genere şi în învoelile agricole, de care vorbim noi acum, în special.

Proprietarul ca şi arendaşul pot aştepta, pe cînd cultivatorul agricol, muncitorul nu poate. Cei întăi luptă mai mult pentru cîştig, pe cînd cel al doilea să-şi agonisască existenţa. Unde mai punem că munca pe care o angajază lucrătorul agricol nu ascultă în mod fatal şi cu rigurozitate matematică de legile economice ale ofertei şi cererii. Munca de şi a fost asemănată de economişti cu ori ce altă marfă, care se poate vinde şi cumpăra, are cu toate acestea unele însuşiri speciale, pentru care acea asămănare nu poate fi perfectă. Munca nu poate fi luată în calcule, ca ceva deosebit de muncitor şi e de ajuns atît pentru a vedea cum trebue să fie apreciată dânsa.

In contractul de muncă agricolă dar, este evidentă inferioritatea muncitorului. El nu luptă pentru aceleaşi motive ca proprietarul şi arendaşul, căci nu se găseşte în condiţiunile acestora.

Ce ar trebui să facem pentru ca un asemenea contract să fie expresiunea adevărului? Dacă ar fi să credem că el nu răspunde acestei condiţiuni pentru că este rezultatul libertăţii de a contracta, atunci soluţiunea ar fi uşoară, căci n'am avea decît să oprim a se mai face liber asemenea angajamente.

Şi sunt mulţi cari pentru aceasta cer intervenţiunea statului. Chiar acum în urmă d. Drăghicescu susţinea că n'ar fi rău dacă Statul ar căuta să mai rotunjească din libertăţile prea mari pe cari le au ţăranii. D sa arăta că ţăranii între dînşii (nu faţă de proprietar ori arendaş) au libertate mare.

De aceia nu se respectă unul pe altul, nici dreptăţile ce fie care are. Ţaranii iau unii lucrurile altora, se ocărăsc şi insultă între ei, pentru că nu e o lege care să le mai ea din libertăţi. *Trebuesc legi restrictive la sate*, zice d-sa. Socotesc tema aceasta cu totul greşită. Nu libertatea poate fi învinuită pentru relele ce constatăm. Nu dreptul de a contracta liber ar trebui ţărmurit, ci ar fi de luptat pentru ca părţile contractante sa iea angajamente de la egal la egal. Şi pentru a ajunge aici nu trebue să înjosim pe cei tari aducîndu-i la nivelul celor slabi, ci din contra întărind pe aceştia pentru a ajunge pe cei tari. Şi din acest punct de vedere intervenirea Statului e absolut justificată.

La un congres asupra legislaţiunii muncei, ţinut în Bruxelles de la 27 la 30 Septembrie 1897, al cărui vice preşedinte am fost, ziceam:

„Socotesc că libertatea nu trebue a fi înţeleasă de cît în senzul în care dînsa poate fi utilă individului ca şi societăţii. Sunt de părere că intervenţiunea Statului prin reglementare trebue să se facă tocmai în scopul de a o garanta.

Să mi se permită o mică comparaţiune: toată organizaţia noastră politică n'are alt scop de cît pe acel de a garanta libertatea şi independenţa cetăţeanului. Statul intervine cu această ocazie pînă în cele mai mici amănunte. Legea electorală, pentru a asigura independenţa votului, supune pe cetăţeni la o minuţioasă reglementare, ba încă prea minuţioasă. Tot aşa face şi cu puterile autorităţilor. Nimeni nu protestează contra acestui amestec al legei, ba ce e mai mult, mulţi găsesc că măsurile în vigoare nu sunt de ajuns.

Ei bine! tot pentru a asigura această libertate şi independenţă în materie de muncă şi contracte referitoare la ea, voim noi intervenţiunea legii. Căci ceia ce lipseşte astăzi contractului de muncă, nu e alt ceva *de cît libertatea*".

Socotesc că ceia ce am zis atunci este perfect adevărat şi pentru astăzi.

Nu ne putem atinge şi nici nu e bine s'o facem, de libertatea de a contracta. Putem însă lua măsuri ca această libertate să fie respectată şi pusă în condiţiuni de a funcţiona fără dăunare pentru vreuna din părţi.

Interesul nostru nu poate fi de a injosi pe cei de sus, ci de a ridica pe cei de jos. Procedînd altminterea ar fi să renunţăm la ori-ce progres, să ne întoarcem la o stare de lucruri din care cu sacrificii şi multă trudă am scăpat.

Dacă am examina acum în liniamente generale, cele două propuneri pentru modificarea legii tocmelilor agricole, adică proectul liberal şi cel conservator, am putea vedea că cel întăi păcătueşte tocmai contra acestor principii. Prin el se ţinteşte a se injosi pe cei cari sub multe raporturi stau pe o treaptă mai înaltă. Căci în adevăr cînd voeşti să impui proprietarului un minimum de salar şi un maximum de învoeli, prin aceia că se atinge libertatea de a contracta, dar se coboară partea contractantă, care se găseşte mai sus.

Proectul conservator are în vedere întărirea ţăranului, pentru a-i da putinţa să se rîdice, aşa că fiind vorba de contracte, dînsul să trateze în plin exerciţiu al libertăţii sale.

Cînd în adevăr se zice că munca ţăranului va fi socotită după preţul ce ea trebue să aibă în momentul prestării, şi cînd se evită pe cît posibil contractul direct între cele două părţi antagoniste, făcînd să intervie o instituţie neutrală, ca băncile populare, de sigur se ţinteşte la rădicarea condiţiunei ţăranului, punîndu-l în situaţiune de a lupta de la egal la egal.

Poate nu tot acelaşi lucru s'ar putea zice despre islazuri. Aici nu mai e în joc libertatea de a contracta, ci un interes cu mult mai superior, şi dacă n'ar fi călcările legei fundamentale a Statului în joc, chestiunea ar putea fi văzută şi discutată din alt punct de vedere. Şi acum ne explicăm de ce, cum ziceam la începutul acestui articol, ţăranul semnează angajamente de a căror valoare nu-şi dă seamă, şi care cele mai dese-ori exced puterile lui.

Dacă s'ar găsi chipul prin care să facem pe ţărani a căpăta încredere în ieşi insişi, precum şi să se convingă că cu toţii le voim binele, atunci contractele de muncă n'ar mai fi aşa de apăsătoare pentru el. Nu cred însă că prin o lege s'ar ajunge la acest rezultat, ci prin munca mai multora şi prin sacrificiile pline de abnegaţiune ce trebue să facă aceştia spre a le inculca ideia că fără zguduiri mari se pot obţine rezultate admirabile. Trebue dusă lupta spre a face pe ţărani să aibă încredere în administraţie şi justiţie, şi pentru a ajunge aici însăşi administraţia şi justiţia trebuesc nu atît modificate, pe cît încredinţate în mînele unor oameni devotaţi binelui obştesc şi mai dezbracaţi de interesul individual.

De aceia merită de sigur aprobarea noastră a tuturor, făgăduiala ce dă mesagiul Regal din acest an, cînd ne asigură că se vor pune mai mari stăruinţe, pentru ca învăţămîntul rural să contribue mai bine la întărirea sentimentului moral şi religios prin populaţiunea de la ţară.

De la această reformă şi mai ales de la munca ce vor depune-o cei chemaţi, suntem în drept a spera la îmbunătăţiri, pe cari nu le vom putea dobîndi prin alte legi. Cine ar putea avea căderea să facă atari reforme? De sigur nu acei cari au turburat mintea săteanului prin promisiuni şi îndemnuri răsturnătoare a ordinei de Stat.

V. I. Radu

UN DEBUT

Camera a ascultat Sîmbătă un discurs strălucit ca formă, important ca fond—al unui debutant.

Nu al unui debutant în înţelesul strict al cuvîntului, ci în înţelesul că discursul, strălucit ca formă şi important ca fond, de care ne ocupăm, a fost glăsuit, cu acea dicţie admirabilă, de un tînăr parlamentar, care, pentru prima oră, vorbea înaintea unei Camere liberale.

In Camerele conservatoare, în două rînduri, d. Mişu Cantacuzino, fostul primar al Capitalei, s'a făcut apreciat prin discursurile sale, cari, totdeauna, formau evenimentul politic la ordinea zilei.

Camera, în zilele în care d. Cantacuzino vorbea, avea aspectul zilelor politice mari: prezenţi toţi miniştrii, prezenţi deputaţii, prezenţi chiar şi senatorii, cari veneau să asculte.

D. Cantacuzino vorbea, precum era şi natural, în mijlocul acelei religioase atenţiuni, pe care o întrerupea prea des enormul val de aplauze şi aprobări.

Sîmbătă, pentru debutul seu de orator al opoziţiei, fostul orator sărbătorit al majorităţei conservatoare pregătise un discurs strălucit. Inarmat cu acte şi documente, călăuzit de principiile sănătoase ale lui Anatole Leroy Beaulieu, domnul Cantacuzino a debutat prin o greşală: credea că majoritatea liberală trebueşte tratată cu acte şi documente ca majoritatea conservatoare, că cea liberală este o majoritate civilizată, cum era cea conservatoare.

S'a convins de contrariul. In afară de Anatole Leroy, principalul punct de sprijin al d-lui Cantacuzino erau actele de vandalism ale unor prefecţi colectivişti.

Cu enumerarea acelor acte de vandalism, oratorul spera, şi cu drept cuvînt, că va atrage o desavuare a guvernului pentru prefecţii Lupu şi Atanasiu. Dar, în loc de desavuare, Camera a aplaudat sgomotos, aprobînd astfel actele amintiţilor prefecţi.

Asemenea acelui european din anecdotă, care a fost luat în batjocură de Zuluşi, cînd a venit între ei cu propunerea să le introducă telefon—d. Cantacuzino a fost zefleemisit de Zuluşii liberali.

Acum d. Cantacuzino trebue să reflecteze asupra osebirei profunde ce există între o majoritate liberală şi una conservatoare.

La aceeaşi osebire ne gândim şi noi, scriind aceste rînduri.

CATE-VA NOTE

Voinţa Naţională, care se află în căutarea unui consul al Boliviei, a trimes şi la Iaşi pe un sol al ei. Vizita la Iaşi a fost prilej pentru acel sol ca să descrie, cu lacrimi în ochi, halul dureros în care a găsit capitala Moldovei.

Două lucruri l'au îndurerat în special pe solul *Voinţei*: zidurile Iaşului. cari ar fi perfect deteriorate şi birjele cu un cal, cari nu-i plac solului.

Dar ceea ce-a mai constatat cu lacrimi de durere—şi ce n'a mai constatat, înaintea lui, nici un alt pelerin care a fost la Iaşi—este faptul că a doua capitală, ca nici un alt oraş, este inundată de milioane de cioare.

Nu, zeu! Să-l ai de redactor pe Nădejde şi să te plîngi de cioare—asta prea ie de tot lată!

O NECUVIINŢA

Cu ilustra Catinca Kogălniceanu, ale cărei oseminte le găzdueşte lăcaşul cel de veci, a dispărut d'intre noi nu numai foasta tovarăşă de glorie şi de dureri a lui Mihail Kogălniceanu—dar, pentru Iaşi, a dispărut şi ultima amintire ce lega oraşul acesta de memoria marelui om de stat.

Cînd treceam pe la casa aceea mică şi albă, din care o femee ilustră ştiuse să facă o gazdă pentru cei urgisiţi, cărora le dădea trei sferturi din cea mai dreaptă recompensă naţională pe care ţara a servit-o cînd-va văduvei unui om mare—cînd treceam pe acolo, ne ziceam că există o continuitate şi în faceri de bine, că ceea ce făcea Catinca Kogălniceanu pentru săracii ei, a făcut-o soţul ei, în stil mare, pentru clasele urgisite ale României.

Şi ne-a părut sincer reu că, de aci încolo, în afară de istorie, nimic nu se va mai lega de numele lui Kogălniceanu, căci din urmaşii lui direcţi nici unul nu mai locuieşte în Iaşi.

Guvernul a înţeles, însă, cu totul altfel să cinstească momentul solemn al morţei Catincăi Kogălniceanu: prin o necuviinţă s'a ilustrat acel guvern.

El n'a înţeles măcar să consoleze familia în mod direct, ci a recurs la un procurator, la prefectul poliţiei, ca să exprime condoleanţe şi să ofere şi o sumă de bani, pentru înmormântare.

Hotărît, ori care ar fi fost situaţia materială a decedatei, guvernul ar fi trebuit să iee asupra-şi cheltuelile de înmormîntare, dar nu sub forma brutală pe care ministrul de interne a telegrafiat-o prefectului, ci sub acea formă solemnă, care ar fi dat procedeului înţelesul unor funerarii naţionale.

Partidul liberal se sprijină şi astăzi pe temelia ce i-a făurit-o Kogălniceanu; guvernul liberal de astăzi a furat ceva din zilele acelei ilustre moarte, care, la declinul vieţei ei, o viaţă bogată în zile bune şi bogată în zile rele, a trebuit să afle că undeva în Muntenia, fiul ei gustă din pâinea puşcăriei...

Şi n'ar fi trebuit guvernul acela să fie aşa de necuviincios cum e fost...

Din contra.

OAMENI ŞI LUCRURI

STÂLPII PUTREZI...

Alaltăseară sala teatrului Sidoli gemea de lume. De sus până jos nu era un colţ liber, un mic colţişor măcar neocupat—şi în lumina curată a antractelor era într'adevăr interesant de privit această mare de capete omeneşti. Atâta lume cîtă se adunase pentru acea seară de cinematograf ar fi rîvnit-o, de sigur, cel mai de frunte artist dramatic sau liric şi cu anevoie ar fi izbutit s'o aibă. Dar nu este oare şi arta cinematografului modern în deajuns de distractivă şi de instructivă în acelaşi timp? Nu se desfăşoară pe pânza curată a cinematografului o lume întreagă şi o înfinită varietate de fiinţi, de scene, de lupte, de instincte, de drame, de peisagii şi de culori?

Nu însă la toate acestea mă gîndeam în timpul luminoas lor antracte ale cinematografului, ci la altă ceva cu totul. In adevăr sala teatrului Sidoli, cu totul reînoită şi restaurată îmi sugera ideea că până acum de curând această clădire vastă se răzima pe nişte stâlpi putrezi, după cum s'a aflat în urmă printr'o întâmplare—de sigur—şi că din cercetările făcute urma că totul, dela acoperiş până la galerii şi loji, s'ar fi putut prăbuşi într'o clipă—dacă întâmplarea n'ar fi dat în vileag această şubredă situaţie şi nu s'ar fi supus localul unei radicale restaurări. Şi cu acest gînd priveam, în lumina globurilor electrice şi în sunetul muzicei militare, la stâlpii aceia mari, voinici şi groşi, proaspăt instalaţi, proaspăt boţi. Aproape tot astfeliu îi vedeam până mai dăunăzi în sala cea veche; tot acelaşi le era aspectul; păreau de aceiaşi tărie ca şi acum: ba culorile verzi ale zugrăvelei le dădeau aparenţa unei şi mai mari rezistenţe.

Şi cu toate aceste—ce era înlăuntrul faţadei de tinechea spoită? Un gol,—un gol de putregaiu desăvîrşit opunînd numai o umbră de rezistenţă unei eventuale zguduiri...Intregul edificiu s'ar fi putut prăbuşi pe neaşteptate, la un moment dat: şi, imaginaţia îmi arata priveliştea unui atare cataclism survenit în mijlocul vre unui spectacol, în vre-o seară cînd sala era, ca acum, ocupată pînă'n cele mai ascunse colţuri, de lume, de părinţi şi de copii, veniţi să petreacă şi să'şi umple inima de plăcerile curate ale artei. Groaznic tablou!

...Şi mă mai gîndeam, nu ştiu prin ce apropiere curioasă, la alte clădiri, la alte aşăzăminte în societatea noastră, sprijinite şi ele pe stîlpi de aceştia putrezi, cu rezistenţa amăgitoare, stîlpi mîncaţi de vreme şi pulverizaţi sub învălişul lor spoit, atîţia stîlpi cari pregătesc, în anumite împrejurări, funesta catastrofă a prăbuşirilor primejdioase, a ruinei şi a peirii...Unde sunt meşterii să-i ghicească, să-i cunoască şi să-i schimbe din vreme?.

Rodion

Două morale

(morala cerească şi morala pămîntească)

Moralitatea a variat cu diferitele epoci la un popor—nu mai vorbim că fie care popor îşi are o morală a lui şi ceea ce e bun, frumos, înălţător la unii—e imoral la alţii. De aci conclusia că nu poate exista o etică universală, căci nu există un fundament serios al moralei. Sub influenţa acestei conclusii majoritatea oamenilor trăeşte cum îi place. Cum nu există un cod moral hotărît, nimeni nu poate să le spuie dacă ceea ce fac e frumos sau rău, bun sau greşit.

Ei bine, această filosofie morală a contemporanilor noştri nu e adevărată, căci moralitatea îşi are un substrat hotărît. Aşa şi ştiinţele naturale au variat cu diferitele epoci, ceea ce nu le-a împedecat de a avea un reazem în evoluţia lor, pe acel al logicei, raţiunei şi a experienţei. Şi cum nu acest substrat e variabil ci doar resultatele obţinute din observaţie, ştiinţele naturale au urmat să se desvolte pe aceeaşi bază a observaţiei şi a raţionamentului. Aşa şi cu morala. E greşit a nu îi atribui nici o bază, nici un fundament—căci ar trebui să negăm atunci chiar existenţa ei. Ori, etnografia şi istoria ne arată că la toate popoarele şi în toate vremile au existat legi anumite şi comune de moralitate. Aceste legi fie că s'au grupat sub forma de sisteme, de religii, de secte, în ori ce caz ele au fost formulate sub o anumită formulă morală. Până şi popoarele sălbatice cari nu ştiu scrie au un codex moral, oral, care s'a transmis din generaţie în generaţie.

Şi la ei obiceiul a făcut să se spuie sub forma de sentinţe: cutare lucru trebue făcut şi cutare nu, a omorî e un bine sau un rău, a fura o glorie sau o păcătoşenie. Şi poate la aceşti sălbateci neştiutori de carte, legile moralei lor au atins, acea ce tinde astăzi educaţia morală, a forma în oameni, că legile conduitei noastre etice să nu fie numai scrise pe hîrtie, dar să fie înscrise în noi ca nişte acte reflexe—şi să reacţionăm în bine nu pentru că am reflectat că trebue să facem aşa, ci pentru că educaţia noastră morală a devenit un reflex şi facem bine, frumos, pentru că trebue să-l facem aşa.

Fundamentul ori-cărei moralităţi trebue să fie deci bazat pe priceperea profundă a conduitei noastre şi nu pe experienţe. Nu pentru că în anumite ocazii am făcut rău şi am fost pedepsit voi face de mîine bine, căci în cazul acesta fie-care generaţie va trăi o serie de fapte şi îşi va scri morala ei pe cînd de fapt moralitatea trebue să fie aşa zis ereditară.

Emanuel Kant a voit să puie o bază ştiinţifică, bazată pe raţiune, a moralei şi mult timp a dăinuit teoria sa a „imperativului categoric" dar progresele ştiinţei au năruit această frumoasă teorie a filosofului german; determinismul n'a putut accepta acest *liber arbitru* călăuzitor a actelor noastre, cînd ştiut este că fie-care faptă e determinată atît de condiţiile sociale cît şi de personalitatea hereditară a individului.

Dar iată un german, Ernest Marcus*) care reia teoria lui Kant şi vrea să se servească de acelaşi raţionament pentru zămislirea unei baze a moralităţei. De şi conclusiile sale sunt departe de a fi asămuitoare cu ale lui Kant, totuşi punctul seu de plecare a fost că actele morale sunt rezultatul unei raţiuni. El a luat însă viaţa aşa cum se presintă şi s'a căsnit prin deducţiuni logice să citească în ea cea-ce ar putea să fie moral şi cea-ce nu luînd bine înţeles toate condiţiile externe, deci n'a uitat factorii determinanţi.

Şi conclusia lui e că conţinutul unei formule morale nu s'a format prin experienţă, nu au încercat oamenii în succesiunea generaţiilor, anumite legi ca s'ajungă la conclusia că cutare e mai bine de cît ceal'altă ci că au existat pentru fie-care formulă morală anumite momente logice. Ca şi în ştiinţele fisico-chimice, ca o ex-

*) Ernest Marcus: *Das Gesetz der Vernunft und die etischen Stroemungen der Gegenwart.* (Herford, Verlag von W. Menckoff).

perienţă sau un compus chimic să să producă trebuesc anumite condiţiuni logice. Să luăm de exemplu apa.

E compnsă din oxigen şi hydrogen, avînd o formulă anumită. Spre a o compune sau a o descompune trebuesc condiţiuni de căldură sau frig, anumita putere electrică, condiţiuni necesare fiecărei reacţii chimice. Aceste momente logice sunt necesare, fără ele nici apa nu se poate forma nici descompune.

Ei bine, o formulă morală e ca şi un compus chimic. Luăm acţiunea de a omorî. Trebue oare să omorîm sau nu? Trebue să omorîm în totdeauna sau în anumite zile? Trebue să omorîm numai pe anumiţi oameni cari au o culoare deosebită sau forma nasului altfel de cum e a noastră... etc., sau nu trebue să omorîm nici de cum? O lege morală ca şi o lege fisico-chimică nu poate avea excepţii şi dacă nu e permis a omorî —atunci nici o excepţie nu e plausibilă—ori dacă sunt excepţiuni acceptabile nu poate exista o morală. „Legile morale spune Marcus, sunt compuse numai din lucruri resonabile, ele nu permit excepţii. Dacă crima e permisă în anumite condiţii şi în majoritate nu, atunci legile morale nu sunt de cît legile probabilităţilor. Deci formula acţiunei de a omorî nu poate fi de cît una, ori *omoară* sau *nu trebue să omori*!"

Şi ast fel rînd pe rînd scriitorul ia toate formulele morale şi ajunge la legi riguroase bazate pe raţiune. Nici iubirea, nici ura, nici furtul nu pot avea excepţii la regula generală. Şi de aci—Marcus revine la legile morale cereşti—adică bisericeşti.

Etica tuturor religiilor a fost bazată pe legi ale probabilităţilor şi de aceea şi morala bisericească nu e morală ci e chiar o *imorală*. Nu poate exista o formulă care să spuie *nu omorî*! dar care să cuprindă reserve pentru omorurile militare, răsboaele civile şi altele şi nu poate exista o morală care să ocrotească toate aceste crime sub nici un cuvînt.

Cartea lui Marcus face să fie tradusă şi la noi şi până atunci o recomandăm cetitorilor cunoscători ai limbei germane. Sunt lucruri şi fapte cari trebuesc să fie cetite.

Dr. I. D.

„Opinia" la HUŞI

Prin Decembrie anul trecut, actualul Prefect de Fălciu, impreună cu alţi prietini ai lui de idei, ademenind şi pe mulţi cetăţeni sinceri, au pus bazele societăţei „*Munca*", care avea un scop în trei ipostasuri, cu trei dictatori, etc. Pe noi atuncea ne-a interesat numai unul din scopurile acelei societăţi, fiind convinşi că celelalte două nu vor avea nici un răsunet, şi anume era scopul economic, ce se urmărea. In Huşi de şi este o populaţie străină destul de numeroasă, care se indeletneceşte cu comerciul, însă articolele de prima necesitate şi mai cu samă alimentele, tot în mîna romînilor sunt, căci avem: bacani, crîşmari, cărnaţari, brînzari, casapi, pitari, librari, cofetari, cafengii, etc. romîni. Societatea „Munca", în al treilea al seu scop, era de a înfiinţa cooperative prin imitaţie, şi toţi erau de acord, nu că se convinsese de utilitatea cooperativelor, ci din cauză că propunerea era de la un personaj sus pus. Convenienţele sociale îi impedeca de a combate aseminea intenţii, cari erau dăunătoare comercianţilor romîni. Singur d. Gh. Râşcanu, avocat, a arătat greşala de a se gîndi macar cine-va la înfiinţare de cooperative pentru articolele cari se pun în comerţ prin negustori romîni, căci atunci s'ar zdrobi iniţiativa privată şi s'ar nimici cu desăvîrşire şi pe cei cîţi-va negustori romîni cari mai sunt.

Tot atunci d. Gh. Râşcanu, a propus că dacă adunarea doreşte a vedea cât mai mulţi negustori şi meseriaşi romîni, să contribue toţi cei cu inima caldă şi să înfiinţeze o bancă unde negustorul, meseriaşul sau întreprinzătorul român să găsească capitalul necesar, cu un procent convenabil şi fără multe formalităţi, nu să fie lasat pe mâna camătarilor. Această propunere n'a fost acceptată, ba încă propunătorul a fost apostrofat că e pus la cale şi vândut pentru a arunca discordia printre cei adunaţi.

Timpul a dat dreptate d-lui Gh. Râşcanu, căci nici anul nu s'a împlinit, societatea „Munca" s'a disolvat şi azi iniţiatorii înfiinţărei acelei societăţi sunt promotorii ideiei şi stăruitorii asidui, pentru a se înfiinţa o bancă populară, unde negustorul, meseriaşul, întreprinzătorul şi funcţionarul român să găsească banii de care va avea nevoe, cu un procent convenabil şi fără multe formalităţi. Duminică 18 a. c. a fost prima consfătuire în sala Prefecturei de Fălciu, s'a subscris 20.000 mii lei, urmînd ca Duminica viitoare să se aleagă comitetul şi să se voteze statutele. Felicităm pe iniţiatori, însă dorim ca această bancă să nu se transforme într'o agentură electorală; bănuială care are simburile de ordiner de oare-ce toţi cei care au fost la consfătuire se dau de membri a grupărei liberale—stîngi.

*

Cetăţeni,

Din iniţiativa d-lui Zelea Codreanu, importat naţionalist şi a altor cîţi-va renegaţi s'a făcut chemări, alarmîndu-se de peirea romînului, prin indolenţa şi nepăsarea noastră.

„Romînul în veci nu piere", zice Alexandri, şi el nu se teme de cotropirea jidovească, „surplusul emigrînd", se teme însă de renegaţii pe cari i-a primit în casa lui, cărora le-a asigurat existenţa şi cari lucrează pe căi pezişe şi pripite.

Fruntaşii Fălcieni, s'au interesat de redeşteptarea culturală a ţăranului, căci pe cît posibil a înfiinţat şcoală rurală mai în fie-care sat.

S'a interesat de starea economică a ţăranului, căci mai în fie-care comună, preoţii, învăţătorii, fruntaşii satelor şi oamenii de inimă, au înfiinţat bănci populare şi obşte săteşti, fără reclamă.

In privinţa obştelor săteşti suntem al 4-lea pe tabloul ţărei, căci avem 4 obştii: Vutcani, Roşieşti, Ghermăneşti şi Răseşti, unde d. Thoader Cerchez, a dat cel mai mare exemplu de dragostea romînească, făcînd cultivarea moşiei sale şi desfacerea productelor în obşte.

Cetăţeni,

Avem sau nu nevoe de cooperative? Nu! Iniţiativa privată ar lipsi, şi toţi băcanii, crăşmarii, librarii, măcelarii, cărnăţarii romîni, etc. ar peri sdrobiţi de concurenţa cooperativelor.

Avem nevoe însă de ceva, dar de unde n'ar profita mult iniţiatorii chemărei.

Avem nevoe de o bancă, unde negustorul sau întreprinzătorul romîn să găsască capital cu un procent convenabil şi fără multe formalităţi.

Avem nevoe ca Guvernul ţărei să vină cu o lege, prin care să se scoată de sub concurenţa străină moşiile şi pădurile statului şi a persoanelor morale, preferînd obştiile săteşti, spre a nu se mai plăti 100 lei falcia de pămînt şi 100 lei stînjinul de lemne.

Mai avem nevoe ca funcţionarii administrativi să dea sprijin comerciantului şi întreprinzătorului romîn, şi să apere pe ţăran de specula nemiloasă a străinilor. Nu să se dea poruncă Primarilor de prin sate să fie la dispoziţia unui ca Melicson, Perlman, Rabinovici etc.

Primejdia nu e la sate, ci în oraş şi residă în lipsa de educaţie naţională a populaţiei oraşului Huşi şi mai cu samă a păturei conducătoare, care nu dau nici un sprijin negustorilor şi intreprinzătorilor romîni, şi care pentru interese şi bani calcă peste ori-ce sentiment.

Fiţi treji la cele ce vi se pregătesc.

Gh. Râşcanu
Avocat — Huşi

4 Decembrie 1906

Litere-Ştiinţe-Arte

La Berlin se va juca zilele aceste o nouă dramă de Oskar Blumenthal, cu titlul: „Intre da şi nu".

*

După cum se anunţă din Roma, se va monta în cursul lunei Ianuarie comedia cunoscutului poet Giannino Antoria Traversi: «I martiri del lavoro» — Martirii muncei.

*

Ultimul foileton săptămînal al criticului Gaston Deschamps apărut în „Le Temps" — după cum se anunţă telegrafic — se ocupă de mai mulţi scriitori români. Indată ce vom primi numărul în chestiune vom împărtăşi cetitorilor un rezumat al acelui articol.

*

Un mare succes a avut la Milano noua operetă a componistului Louis Ganne: „Hans flautistul" în 3 acte. Actul al doilea a fost bisat aproape în întregime.

*

Din Dresda se anunţă că noua piesă în 5 acte a lui Heinrich Lilienferis: „Ziua cea mare" a avut un însemnat succes pe scenă. E o piesă de intrigă cu un conţinut de mare actualitate.

*

Intre cei doi medici specialişti dr. Albert Moll şi Magnus Hirschfeld din Berlin are loc actualmente o crincenă polemică cu privire la chestia... omosexualităţei, atât de actuală în capitala Germaniei dela procesul Harden-Moltke şi atât de mult discutată acum în urmă în Parlamentul german. Savantul dr. Moll neagă că ar fi vrut vr'o dată să dee sprijin campaniei pentru desfiinţarea faimosului articol 175.

*

Pentru a da o idee cetitorilor despre seriozitatea cenzurei teatrale în capitala Austriei, notăm că piesa lui Otto Ernst interzisă acum pe scenă: „Cel mai mare păcat" e tipărită de acum 12 ani şi a ajuns la a şaptea ediţiune. Sub a tot puternicia lui Lueger acesta nu e însă un argument pentru autorizarea acestei frumoase lucrări care nu cîntă în struna clericalismului austriac.

*

D-na Gregh soţia poetului francez Fernand Gregh a dat la lumină un volum de excelente poezii sub titlul *Jeunesse*. Critica descopere în ea un adevărat şi mare talent poetic.

*

Inaintea tribunalului din Milano s'a înfăţişat o curioasă afacere judiciară şi artistică şi anume chestiunea posesiunei asupra legendei din „Cavaleria Rusticana". E vorba de faptul că fraţii Giovanni şi Domenico Monleone au scris şi ei un libret şi o operă cu titlul identic ca şi al lui Mascagni jucînd-o pe diferite scene ca Genua, Turin, Ostanda etc. cu destul succes. Libretul lor ca şi acel scris de Tozzetti şi Menasci pentru muzica lui Mascagni e luat din o povestire a lui Verga Dar Mascagni şi editorii său pretînd că s'a imitat compoziţia lor şi că e vorba de o imitaţie şi o concurenţă neleală. Ei cer să se interzică opera fraţilor Monleone, lucru pe care-l va hotărî judecata peste puţin timp. E drept că Mascagni a făcut celebritatea Cavaleriei Rusticane în toată lumea.

STRUNA ZILEI

APOLOGIE

Dl. N. Iorga a făcut timp de două oare propria sa apologie.
Ziarele.

Ca să-şi facă slavă sie-şi
De la cap pân'la picioare,—
Nalt cum e, mă mir că poate
Isprăvi în două oare.

Informaţii

D. P. P. Carp a depus pe biroul Camerei proiectele conservatoare relative la tocmelele agricole şi la Banca agrară.

Ambele proiecte au fost trimise în secţiuni.

—

Ziarele liberale anunţă că opoziţia nu va lupta la alegerea senatorială la colegiul I de Neamţ, fixată pentru 12 Decembrie.

Ştirea nu este exactă, căci la acea alegere va candida d. Leon Bogdan, fost deputat.

—

In şedinţa de azi a Camerei, în continuarea discuţiei la Adresă, va lua cuvîntul d. N. Filipescu, căruia i va respunde d. C. Stere.

—

Aflăm că d. P. Poni a făcut eri mari insistenţe pe lîngă d. dr. Iuliano, pentru a reveni asupra demisiei sale.

D. dr. Iuliano, însă, după ce a făcut o gravă acuzaţie d-lui C. B. Pennescu, a declarat că cu nici un preţ nu se mai întoarce la clubul liberal.

—

Relevasem alaltă-eri că se constată un foarte mare număr de cazuri de scarlatină în localitate, şi aceasta numai din cauză că medicii nu declară cazurile.

După cît ştim, în urma intervenţiei d-lui dr. C. Buicliu, medicul primar al oraşului, patru medici au fost daţi judecăţei pentru că au ascuns şi n'au declarat cazurile.

In viitoarea şedinţă a consiliului de higienă al oraşului, ce va avea loc Sîmbătă seara, se va discuta asupra acestei chestiuni.

La această şedinţă va lua parte şi d. N. Gane primarul oraşului.

Se zice că din cauza numeroaselor cazuri de scarlatină, cîteva şcoli din localitate vor fi închise.

—

Eri la orele 3 d. a. d. A. D. Xenopol, eminentul nostru istoric, şi-a desvoltat în Aula Universităţei, anunţata conferinţă, despre „Situaţia geografică a poporului romîn".

—

Lozul de 50.000 lei a loteriei regatului român a fost cîştigat de 4 persoane din Huşi: I. Ursu, fost şef de gară la Roşieşti, Teodor Neculau magasioner la gara Huşi şi alte 2 persoane.

—

In ziua de 2 Decembrie, dl. profesor Ilie Ghibănescu îşi va susţinea teza de doctor în litere.

Cum acesta e primul doctorat ce se trece trece la universitatea noastră, publicul e invitat să iee parte.

—

In ziua de 14 Decembrie vor începe concursurile practice şi examenele teoretice la şcoala de Bele-Arte din localitate.

—

Din Roman ni se scrie că cunoscuta firmă de manufactură M. Glückman, a încetat plăţile.

Pasivul se urcă la 100000 lei.

—

La Bucium s'a declarat epidemia de febră tifoidă, iar la Ţuţora s'au stins epidemiile de tusă-convulsivă şi desinterie.

—

Eri dimineaţă bătrînul Lazăr Bogheanu din Bivolari pe cînd se întorcea cu o trăsură din Iaşi, a încetat pe drum subit din viaţă.

Parchetul a ordonat să se facă o anchetă.

—

S'a cerut urmărirea şi prinderea lui Alfred Sterea, agent fiscal din Medjidia, care după ce a încasat o însemnată sumă de bani, a dispărut.

—

D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, a plecat eri dimineaţă la Roman, pentru a continua cu inspectarea trupelor din acea localitate.

Aseară ofiţerii din garnizoana Roman au oferit un banchet în onoarea d-lui general Tătărăscu.

—

Şi la Universitatea din Bucureşti s'a efectuat ieri alegerea de rector, care a dat următorul rezultat: d. C. Dumitrescu-Iaşi a întrunit 58 voturi, din 79 votanţi, d. dr. Măldărescu, 48 voturi. d. Em. Pangratti, 35 voturi şi d. C. Dissescu 34 voturi.

—

Vineri 30 Noembrie a. c., se va serbatori cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Andrei din str. cu acelaş nume.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei.

—

Parchetul a fost înştiinţat că astă, noapte la oarele 11, d. Apostol Balcan administratorul moşiei Stânca a încetat subit din viaţă, pe cînd se afla în vizită la primarul din comuna Sculeni.

S'a orînduit o anchetă.

—

Eri s'au început conferenţele lunare ale institutorilor şi institutoarelor din localitate.

—

D. Gh. Munteanu a fost numit învăţător la şcoala din comuna Sinoşti, jud. Iaşi.

—

Dumineca viitoare va avea loc la Craiova o întrunire a marilor proprietarî de toate culorile din acel judeţ.

In acea întrunire proprietarii vor fixa în mod precis cerinţele lor în privinţa modului cum guvernul ar trebui să modifice proectul de lege relativ la învoelile agricole.

—

D. C. Climescu, fostul rector al Universităţei din Iaşi, a declarat că va interveni la ministrul Haret ca să se pronunţe de urgenţă asupra alegerei de ieri.

—

D. Băicoianu, fost secretar general, are o moşie în jud. Iaşi, cotuna Vlădeni.

Pe acea moşie, se află, natural, o curte, curtea boeriască. Tot natural ie că acea curte să fie gospodărită de o slujnicuţă.

Dar ceea ce nu e de loc natural este curioasa—ca să nu zicem altfel —deplasare, ce a suferit-o acea slujnicuţă, prin acea că de la curte, unde o făcea pe distribuitoarea de curăţenie, a fost deplasată la şcoala din Vlădeni, cu menirea de a face pe distribuitoarea de lumină.

Căci perfect adevărat este: că slujnicuţa d-lui Băicoianu a fost numită în învăţămîntul rural, institutoare la şcoala din cotună Vlădeni.

—

D. doctor Bălăşescu excelentul profesor de medicină operatorie la facultatea din Iaşi, a fost greu lovit prin decesul soţiei sale.

Ne asociăm din suflet la marele doliu al excelentului profesor.

—

Analiza împrejurărilor care au dat naştere revoltelor de astă-primavară precum şi cercetarea reformelor prin care guvernul crede a putea remedia actuala stare de lucruri—au avut de urmare o întreagă literatură, volume, broşuri, articole etc.

O nouă lucrare se anunţă—desigur de mare valoare—datorită cunoscutului poet Ronnetti-Roman.

Nu voim să anticipăm asupra valorei lucrărei.

Cunoscătorii afirmă, însă, că ea este menită a provoca un sgomot extraordinar.

Cronica teatrală

CÎINII.—Intăi trebue să protestez de şi nu fac parte din S. P. A. pentru acest titlu al piesei d-lui H. C. Leca. Autorul vîră sub acest epitet pe toţi acei ce se învîrtesc în jurul unui om politic, îl linguşesc, îl aclamă cît pot avea un folos şi în ziua în care aureola omului politic dispare—ei fug de asemeni sau îl muşcă.

«*Cînd îi văd, spune d. Lecca prin gura d-lui Mircea, par'că văd o haită de lupi. Şi nici lupi! Le face cinste cine-i aseamănă cu lupii! Au şi lupii o aureolă: curaju'! Iştia, n'au nici atît. Trebue să mă cobor şi mai jos: la cîini!* (Să nu protestez? N. St.) *Căini sunt!* Căini despuiaţi de orice instinct frumos: *necredincioşi, nerecunoscători, nefolositori, la nimic*».

Se vede că d. H. C. Leca n'a avut nici o dată un cîine, alt-fel n'ar putea să îi numească, necredincioşi, nerecunoscători şi nefolositori. Ah! da... dar d. Leca ne va spune: *cîinii despuiaţi de ori cè instinct frumos*. Atunci nu mai sunt cîini—căci cîinele e tocmai înzestrat cu instinctul credinţei, recunoştinţei şi e foarte folositor. Ori poate cînii d-lui Leca sunt niscai-va cîini a parte.

Mai bine le zicea d. H. C. Leca: *pisici*. Da... pisica e şi nerecunoscătoare şi necredincioasă. O ingrijeşti, o hrăneşti şi e suficient s'o atingi din greşală ca să te şi sgîrie sau muşte —dar cîinele nu—oh nu! şi sunt sigur că dacă neamul cîinesc ar fi asistat eri seara la teatru ar fi protestat, urlînd, mai rău de cît aplausele claquerilor de la galerie—veniţi a face gloria d-rei Filotti.

Şi apoi d. H. C. Lecca nici a demonstrat că indivizii din jurul omului politic sunt necredincioşi, nerecunoscători. In actul întâi, îi vedem murmurînd, protestînd, înjurînd, pe nici unul nu l'am văzut gudurîndu-se, şi proslăvind pe Verera. In acelaşi act Verera are o sincopă şi în actul al II-a gloria lui a perit—i se refusă chiar un post de ambasador—iar dulăii continuă să mîrîe, să latre. D. Mircea prin vocea plîngătoare a d-lui Popovici face un rechisitoriu rasei canine şi atîta tot. Eu găsesc că aşa zişii cîini ai d-nului Lecca sunt foarte consecvenţi cu ei însă-şi. Acum poate înainte l'o fi sărutat şi adulat pe Verera—poate între culise, în vr'o piesă anterioară—dar eu şi publicul nu am văzut acest lucru.

„*Cîinii*" e o lucrare care poartă pecetea talentului original şi special al d-lui Leca. E o piesă cu sgomot, cu brio, cu muzică, cu toalete şi mai ales cu discuţii filosofice. Toţi filosofează. D-rul Planasovici, Verera, d-na Verera, d. Mircea Frona, şi d-ra Verera şi Wanda Vaianu. Fie care îşi are pe „a fi sau a nu fi" al lui—pe care îl spune—Aşa în actul al doilea d-na Verera prinde nişte scrisori ale Wandei Vaianu către barbatul ei, la ea în casă. Şi d-na Verera ştie că barbatul ei e ruinat din cauza Wandei, că barbatul ei e bolnav din cauza Wandei şi totuşi d. Verera monologează în timp de 10 minute despre cinste şi aruncă Wandei cele mai oribile insulte. Şi Wanda ce credeţi că face? li răspunde prin alt monolog în care îşi explică decăderea, imoralitatea şi asta pentru că îi place luxul, ea adoră luxul.

Poate nu e natural, poate să fie şi natural. Observaţiile pe cari le fac, sunt resultatul concepţiei mele prea naturaliste despre artă. Miseonismul meu poate ca ori-ce miseoneism să fie greşit ceace nuîmpedecă ca vederile d-lui H. C. Lecca să fie juste şi înghebarea de opere teatrale în felul său să nu fie precursoare a unei noui forme a artei dramatice.

De alt-fel d. Lecca are aceaşi idee reformatoare şi despre jocul artiştilor. El le cere acţiune şi numai acţiune. Aţi observat cum vorbesc de repede actori, în cît abia îi poţi pricepe. Au ordin să vorbescă aşa. D. Lecca, zice—se—ar fi spus chiar la piesele lui Caragiale care au fost ast-fel jucate că publicul n'a înţeles jumătate din cele spuse: Vorbiţi repede ca s'acoperiţi lipsa de acţiune şi de efecte scenice ale pieselor.

Dacă d. H. Lecca dictează acest joc în piesele sale nu am avea nimic de zis—dar sunt autori cărora le place afară de acţiune şi efectele dramatice resultate din acţiune şi acele resultate din dicţiune şi în special d. Caragiale a scris în aşa chip că fie-care frasă cuprinde o filosofie adîncă.

Ei bine cu jocul artiştilor a la d. Lecca aceste efecte se perd.

Şi e rău.

Publicul bine înţăles nu protestează căci e un public bun acest public ieşan format din tipi nuli ca *Crassan* din *Cîini* pe care d. Lecca l'a batjocorit atîta pe acest moldovean prost. Uite acestui public i-ar veni bine titlul de *Cîini*— căci rabdă săracu! înghite scene peste scene, vede decoruri ca la Cinematograf, schimbîndu-se—dar n'aude nimic şi totuşi nu protestează. Ar trebui d. Lecca să nu uite aceasta că la teatru mai vin oameni să şi audă nu doar să vadă.

Imi pare că e suficient pentru astăzi.

*

Atît la *Regele petrece* cît şi la *Cîinii* am văzut relevîndu-se din nou talentul extraordinar al d-lui Bulfinski. E un artist de mare valoare, cu un adînc sentiment de pricepere a rolurilor şi cu mare putere de redare a celor mai subtile stări sufleteşti.

In amîndouă piesele a avut succese care îl pun în fruntea artiştilor de valoare.

Regretăm că nu se poate spune de d-şoara Filotti acelaşi lucru—care de şi într'un rol foarte gingaş şi în care ar fi putut şi cu puţin talent să se releveze a fost de o slăbiciune nedescrisă. Cu ce putere era covîrşită de talentul d-nei Pruteanu în *Cîini*, cît era de îngenunchiat jocul superior al primei noastre artiste a scenei ieşene.

De cei l'alţi artişti cu altă ocazie.

Stal.

Ultime informaţii

Alegerea rectorului.—*Marele colegiu Universitar, convocat pentru alegerea rectorului pe un nou period de trei ani, s'a întrunit eri 25 Noembrie.*

Votarea a început la ora 3 d. a.

Din 52 profesori au luat parte 42. Au lipsit d-nii dr. Bălăcescu, Motei Cantacuzino, dr. Ernest Juvara, Aurèliu Mănescu, dr. Anastase Obreja, dr. Ioan Peretz, dr. Leon Sculy, Canst. Stere, dr. Gh. Rojniţă, N. Culianu—aceşti din urmă profesori onorifici.

Au întrunit:

D. dr. G. Bogdan	*27*	*voturi*
„ A. D. Xenopol	*26*	*„*
„ I. Ralet	*26*	*„*
„ Const. Climescu	*17*	*„*
„ P. Răşcanu	*14*	*„*
„ Dr. C. Bottez	*9*	*„*

Conform legei primii trei vor fi recomandaţi şi ministrul urmează să aleagă dintre aceştia persoana căreia îi va fi încredinţată rectoratul pentru noul period de trei ani.

———

La vacanţa de deputat la colegiul al II-lea de Putna, vacanţă provocată prin alegerea d-lui Iorgu Poenaru ca primar, vor fi susţinute două candidaturi şi anume: Prefectul N. N. Săveanu, cu amicii sei d-nii Chirculescu, Dimancea etc, vor susţinea candidatura d-lui Grigore Dragomir; iar bătrînul N. Săveanu a promis din nou d-lui Theodor Ienibace că'l va alege, hotărîndu'l să'şi pună candidatură.

In realitate d. N. Săveanu va da concurs d-lui Ioan Rădulescu, actual consilier comunal şi profesor la liceu, care are şi şanse de reuşită, fiind-că în alegerile generale candidînd ca independent, contra voinţei d-lui N. Săveanu, şi fiind combătut de toţi liberalii, a întrunit mai multe voturi de cît Enibace, care era susţinut de administraţie.

Candidatura d-lui Rădulescu este susţinută şi de d. Graur, pentru a-şi apropiu un partizan sincer şi a lupta împreună contra prependorenţei d-lui Chirculescu în partid.

——

Eri, Duminică, 25 Noembrie, s'au început la Huşi conferenţele lunare ale institutorilor.

Conferenţele se ţin în localul şcoalei No. 2 de băeţi.

———

Consiliul profesoral al şcoalei de Belle Arte a decis să împartă în luna Martie suma de 90 lei de care dispune, ca premiu celor mai sîrguitori dintre elevii acestei şcoli şi care ar fi facut pînă în acea lună progrese.

——

In vederea jubileului şcoalei de Belle Arte, d. profesor Bălăcescu, neîntrecutul maestru de sculptură a început să lucreze în atelierul său bustul lui Panaiteanu, primul director al acelei şcoli, care bust va fi aşezat în localul şcoalei.

———

Poliţia noastră de siguranţă face cercetări pentru a afla pe autorii a două furturi comise alalta-eri noapte în localitate: unul la un cărciumar din strada Socola, dela care s'a furat suma de 300 lei, şi altul la un lucrător de la Gară, căruia i s'a furat suma de 100 lei.

——

De cîteva zile se urmează experienţe telefonice între Iaşi şi Budapesta, pentru stabilirea unei linii telefonice între cele 2 oraşe.

Experienţele au dat rezultate strălucite, dar nu se ştie dacă legătura va fi stabilită, întru cît un fir telefonic între citatele 2 oraşe, nu este imperios necesitat.

——

Ancheta privitoare la neregulele ce-ar fi fost comise la vama Iaşi, continuă.

18 neguţitori sunt invinuiţi de a fi făcut traficuri la taxarea mărfurilor.

Ce s'a descoperit pînă acum, este ţinut în secret.

———

Prefecţii din Moldova au fost convocaţi pentru zilele de 28, 29 şi 30 Noembrie la ministerul de interne, spre a discuta asupra proectului întocmit de d. Ionel Brăteanu, pentru reforma legei comunale.

———

Parchetul tribunalului Triest a înnaintat celui din Iaşi suma de 1500 coroane ce-a fost găsită asupra delapidatorului Glassberg.

Parchetul a trimis şi fotografia nevestei lui Glassberg, care fotografie a fost găsită la delapidator.

Glassberg a fost pornit din Triest şi va sosi la Iaşi în cursul săptămînei.

——

Asociaţiunea generală a artiştilor în ultima sa şedinţă a decis ca membri să cerceteze pe la diferiţi proprietari dacă au tablouri vechi de pictură şi să stăruie ca statul să le cumpere pentru pinacotecă, iar acelora care nu vor voi să le vîndă, să li se dea sfaturi cum să le conserve.

——

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că în Bulgaria există doui exploatatori de păduri, fraţii Balabanof, care au angajat un mare număr de lucrători din România, pe care i-a înşelat, nevoind să le plătească. Ministerul pune în vedere prefecturei să dea circulări pentru a opri pe săteni să nu cadă victimele acestor înşelători, sau a agenţilor lor.

———

Academia regală de Arte frumoase din Berlin, a trimis d-lui Emanuel Bardasare, directorul şcoalei noastre de Bele-Arte, două splendide albume—Jubileul de la 1696—1896 al acelei academii—cuprinzînd admirabile ilustraţii şi lucrări de şcoală cu menirea ca unul din ele să remâie Bele-Artelor din Iaşi iar celalalt şcoalei din Capitală.

D. Bardasare a înaintat d-nului Haret, ministrul instrucţiunei unul din albume, pentru a fi trimis şcoalei din capitală, şi de asemeni a trimes o scrisoare de adânci mulţumiri, d-lui Croner consilier de comptabilitate şi administraţie al Academiei regale de Belle-Arte din Berlin, pentru deosebita atenţiune pe care a arătat-o şcoalelor similare romîne trimiţînd albumurile şi d-nului Bardassre în special, trimiţîndu-le pe adresa d-sale proprie.

—

D. P. Dimitriu a fost numit sub-comisar la secţia V a în locul d-lui Teodoru demisionat.

—

D. Dimitrie Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, s'a reîntors eri din inspecţia ce a făcut'o şcoalelor rurale din plasa Podul-Iloaie.

—

Poimîne se va oficia la Mitropolie şi la toate bisericele un Te-Deum, cu ocazia aniversărei luărei Plevnei.

Vor asista autorităţile militare şi civile precum şi trupele din garnizoana locală.

—

S'a făcut cunoscut învăţătorilor că acei dintre ei, care se vor ocupa şi cu cursurile de adulţi, vor primi un plus de 10 lei lunar, peste salarul obicinuit.

—

Jandarmii rurali au descoperit o bandă de ţigani, care se ocupau cu furturi de vite.

Banda opera, mai ales, prin comunele mărginaşe Prutului, furînd vitele locuitorilor, pe care cele mai multe le treceau dincolo în Rusia.

In capul bandei se afla un vechiu puşcăriaş.

—

Membrii consiliului comunal se vor întruni astă-zi la orele 4 şi jumătate, sub preşedinţia d-lui N. Gane, primarul oraşului, în şedinţă extraordinară.

—

Eri cu trenul de 5 şi 55 de Paşcani, au luat drumul spre America 180 de evrei, parte din Vaslui, iar parte din localitate.

—

Un îndrăzneţ furt s'a încercat la locuinţa d-lui Gh. Dabias din strada Albă, în două zile consecutive.

D. Dobias nu se afla în localitate şi cei care au operat ştiind, probabil, de aceasta, s'au întrodus în camera unde se afla lada de fier şi au încercat s'o spargă.

Se vede că hoţii au avut de gînd să mai opereze, însă d. Dobias întorcîndu-se în localitate, a găsit urma în camera unde se afla lada, observînd în acelaş timp urme de forţare şi la lada de fier.

Anunţînd poliţia, d. comisar Ştiubeiu, de la secţia IV-a, a fost la faţa locului şi a stabilit că autorii nu pot fi de cît nişte oameni care cunoşteau locul.

In ladă se afla suma de 19000 lei.

D. comisar Ştiubeiu urmează cu cercetările pentru a afla pe autori.

—

Starea copilului armurierului A. Cohl din strada Unirea, care a fost împuşcat din imprudenţă de tatăl său, nu e aşa de gravă, cum se credea la început.

Glontele l'a atins uşor în coasta dreaptă şi e probabil că copilul va putea scapa cu viaţă.

—

D. Bălăşescu, cunoscutul şi mult apreciatul sculptor, va organiza o societate în localitate, pentru trimiterea tinerilor meritoşi de la şcoala de belearte în străinătate spre a vizita muzeele de pictură şi sculptură.

In comitetul acestei societăţi figurează o mulţime de artişti şi oameni de valoare între care şi marele nostru poet d. George Coşbuc.

Cu această ocazie d. G. Coşbuc va sosi la Iaşi unde va petrece cîtăva vreme spre a vizita oraşul şi aşezămintele lui istorice.

—

O convorbire cu d. P. Missir.—Se respîndise zvonul—absolut nefundat—că d. P. Missir ar fi fost numit profesor la facultatea juridică din Capitală, în vederea doctoratului care urmează a fi introdus la acea facultate.

Lucrul nu este exact. Dovadă următoarele declaraţii pe care reprezentantul Universităţei de Iaşi în parlament le-a făcut unui prieten al nostru.

— N'am fost numit profesor la acea facultate, a spus d. Missir, pentru cuvîntul foarte simplu că doctoratul n'a fost introdus de ministru. Totul se reduce la un regulament întocmit şi prin care facultăţile sunt autorizate a elibera titlul de doctor acelor elevi care vor fi urmat anumite cursuri.

Unii domni profesori s'au oferit în mod benevol pentru a uşura elevilor putinţa de a-şi apropria acele cunoştinţi.

La Iaşi acele cursuri se vor face iarăşi de profesori benevol şi înscrierele se fac de la 1—10 Decembrie.

Mi s'a propus să fac cursul de dreptul ginţilor la Bucureşti. Cum însă aceiaşi propunere mi s'a făcut şi pentru facultatea de Iaşi am dat preferinţă propunerei de la Iaşi.

Ast-fel cursurile de doctorat în drept la Iaşi vor fi repartizate:

D. I. Burada, dreptul roman; d. P. Missir, dreptul ginţilor; d. Matei Cantacuzino, dreptul civil; d. I. Peretz, istoria dreptului romîn.

———

In urma unei notiţe ofensatoare la adresa prefectului de Fălciu, apărută în ziarul „Evenimentul" şi prin care se spune că în chestia obştiilor moşiilor Roşieşti şi Fălciu, d-rul Lupu ar fi procedat ast-fel în cît a sustras de la ţarani vre-o 2000 kgr. sămînţă, acesta a depus astă-zi reclamaţiune la parchetul de Huşi, prin care cere darea în judecată a numitului ziar pentru calomnie prin presă.

———

Direcţiunea generală a serviciului sanitar a înştiinţat prefectura că călătorii care vin din Egipt trebue să fie supuşi la măsuri de observaţie de 5 zile, de oare ce acolo bîntue ciuma.

——

In şedinţa de azi a consiliului comunal se vor discuta următoarele chestiuni: cereri de înscrieri în lista alegătorilor camerilor de comerţ, chestiunea impozitelor, expropierea unui imobil din str. Lăpuşneanu, credite şi mai multe cereri de scutiri de taxe.

———

Universitare.—Mîine Marţi 27 Noembrie, la cursul d-lui profesor Teohari Antonescu, d. R. Chefneux, va ceti lucrarea sa asupra omului din epoca pietrei.

— D-nii studenţi ai facultăţei de ştiinţe, care posed cursul de mecanică al d-lui profesor D. Pompei, litografiat, sunt invitaţi să-l aducă spre a fi complectat cu o tablă analitică, d-lui Simionov.

— Lucrările pentru modificarea regulamentului facultăţilor de litere şi filosofie au fost terminate. Regulamentul a fost copiat în dublă coloană; pe una regulamentul comisiunei mixte, iar pe cealaltă modificările introduse de facultataa de litere din Iaşi.

D. profesor Teohari Antonescu a fost însărcinat să ducă în persoană regulamentul d-lui Ministru al Instrucţiunei şi să-i explice motivele tuturor schimbărilor introduse.

— Au fost scutiţi de taxele universitare următorii studenţi ai facultăţei de ştiinţe: D-rele Leon Ruxandra şi Elena Enescu; d-nii N. Ionescu, Gheorghe Balaban, N. Negru, T. Rezmeriţă, I. Prodon, Al. Stefănescu şi Gh. Gheorghiu.

Cei lalţi înscrişi la această facultate sînt invitaţi, să achite taxele în drept pînă în ziua de 1 Decembrie, altfel fiind a fi exmatriculaţi.

— Astă-zi senatul universitar a semnat procesul verbal al alegerei celor trei profesori, care au fost recomandaţi pentru a fi unul din ei numit rector de Ministrul Instrucţiunei.

Numirea se va face cel mult pînă Sîmbătă.

— Senatul universitar şi consiliul facultăţei de litere au fost convocate pentru astă-seară, pentru a da ascultarea raportului făcut de comisiunea însărcinată cu cercetarea lucrărei candidaţilor la catedra de istoria medie de pe lîngă facultatea noastră de litere.

— Astă-zi preşedintele asociaţiei Studenţeşti „Uniunea" a prezentat d-lui C. Climescu, rectorul Universităţei registrele şi dările de seamă despre activitatea societăţei în cursul anului 1906—1907.

— Simbătă la orele 10, consiliul facultăţei juridice în şedinţa ţinută, a decis admiterea studenţilor bucureşteni, care au cerut înscrierea la această facultate, la Iaşi.

—

Profesorii transilvăneni.—In importantul proces d'intre profesorul Corolian Magheţu cu ministerul şcoalelor, s. III, a Curţei de Casaţie, a stabilit următoarea importantă jurisprudenţă:

1) In virtutea art. 10 al. ultim din constituţie, dreptul de a ocupa funcţiuni publice în ţara noastră este un drept politic şi streinii nu pot fi admişi în asemenea funcţiuni decît în cazuri excepţionale şi anume statornicite de lege, că de asemenea, în virtutea art. 9 din constituţiune, românul supus strein, nu poate dobândi exercitarea drepturilor politice, decît printr'un vot al corpurilor legiuitoare şi după o prealabilă lepădare de protecţiunea streină, iar locuţiunea „votul corpurilor legiuitoare" întrebuinţată de art. 9 din constituţie nu poate însemna votul unui singur corp legiuitor, ci votul ambelor corpuri legiuitoare şi sancţiunea Capului Statului, fără de care asemenea vot nu se poate transforma în lege.

2) Din împrejurarea că legiuitorul constituţional s'a arătat mai favorabil streinilor de neam romînesc şi i-a scutit de condiţiunile prevăzute în art. 7 din constituţiune, nu se poate deduce că pînă la a lor încetăţenire, streinii romîni ar avea mai multe drepturi, de cît cei alţi streini, aparţinînd altor neamuri.

3. Dacă Ministerul instrucţiunei publice, a putut impune streinilor de neam romînesc condiţiuni de admisibilitate mai grele de cît cele prevăzute prin art. 27 din legea învăţămîntului secundar, din această rigoare exercitată faţă cu o astfel de categorie de streini nu se poate face un cap de acuzaţiune în contre altui Miuistru care ia considerat ca simpli streini şi în consecinţă a aplicat strict art. 9 din constituţie şi art. 27 din legea învăţămîntului secundar.

———

Astă-zi LUNI 26 **Noembrie la 9 sara are loe la Teatrul Circ Sidoli o mare serata Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.**

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Decembre

Ecouri politice

Bucureşti.—Se crede că până cel mult Joi seara, discuţia asupra adresei va fi terminată la Cameră, iar Vineri va începe la Senat.

*

D. Ionel Brătianu va depune mâine proectul pentru modificarea tocmelilor agricole şi tot mâine se va depune la Senat proectul pentru infiinţarea unei Case rurale.

*

D. Const, Stoicescu a fost primit aseară într'o lungă audienţă de M. S. Regele

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi tragerea loteriei regatului romîn nu a avut loc.

Mâine Marţi tragerea va urma.

Camera

Bucureşti. Cu toate că d. Ferechide a invitat pe d-nii deputaţi de a fi la ora 1 şi jum. la cameră, şedinţa n'a putut fi deschisă de cât la două. D. Sturza, fix ca de obiceiu, soseşte la 1 şi jum. Banca ministerială e complectă; deputaţii în număr foarte mare; tribunele publice toate ocupate.

D. N. Filipescu având cuvântul începe prin a spune, că pe când mesagiul regal vorbeşte cu cuvinte elogioase pentru marii proprietari, liberalii par a vo să se arate că adulează pe ţărani. Această dragoste nu este sinceră, că pe cînd liberalii au fraze demagogice, n'au făcut nimic pentru ţarani, d. Carp a făcut acea legiferare favorabilă ţărănimei, care singură a însemnat ceva în această ţară.

D. N. Filipesçu spune, că casa rurală va fi o amarnică decepţiune pentru ţarani. Conservatorii au fost mereu acuzaţi de liberali că sunt reacţionari şi cu toate astea liberalii vin cu proectul pentru sporirea jăndărmăriei rurale.

O să spulber acest pretins reacţionarism de care ne acuzaţi—zice d. Filipescu.

D. Vintilă Brătianu: Mai bine prin fapte de cât prin vorbe,

D-nii Ionel Brătianu şi Alex. Juvara cer cuvântul.

D. Filipescu. Intreb banca ministerială dacă crede într'adevăr în acest pretins reacţionarism al conservatorilor.

D. D. Sturza: Dar noi nu suntem aci supuşi la interogator.

D. P. P. Carp, care coboară de la locul său în mijlocul incintei trece în faţa băncei ministeriale.

Dacă sunteţi pe această bancă, sunteţi datori să răspundeţi.

D. D. Sturza: Noi nu suntem pe această bancă puşi sub vre-o acuzare oare-care, şi ministrul întovărăşeşte această spusă, agitînd degetul.

D. *P, P. Carp.* Degeaba agiţi degetul, să faci bine să răspunzi.

D. N. Filipescu, continuînd insistă pe larg asupra lipsei de tact a d-lui Haret, de a răspîndi broşuri revoluţionare în momentele de agitaţii, precum erau cele din astă-primăvară.

D. Filipescu continuă discursul, căreia îi va urma cuvîntările d-lor Stere şi Panu.

Grave dezordine

Petersburg.—Agenţia Westnic află din Talbris că comunicările oficiale confirmă ştirea că la Urmia au avut loc grave desordine şi că guvernatorul a fost expulzat.

Noul Rege al Suedei

Stockolm. — Regele a luat numele de Gustav al V cu devisa „cu poporul pentru patrie". La amiază a avut loc şedinţa consiliului de stat în care regele a prestat jurămîntul pe constituţiune; după aceia au prestat jurămîntul de fidelitate principii. Miniştrii au pus portofoliile lor la dispoziţiunea regelui dar acesta imediat ia îndemnat să păstreze funcţiunile lor.

Primăria Comunei Iaşi

Noi Primarul comunei Iaşi avînd în vedere dispoziţiunele art. 153 din legea sanitară prin care ni se dă dreptul a ordona repararea sau construirea din nou în comptul proprietarilor de latrine, de canale de scurgere, de pavaje în curte, de asemenea de a dispune închiderea unei case şi a obliga pe locatari la golirea ei, dacă casa este lipsită de latrine salubre, precum şi de a îngrădi în comptul proprietarului locurile neîmprejmuite.

Dispunem

Se dă un ultim termen pînă la 23 Aprilie 1908 tuturor proprietarilor a căror proprietăţi au vre-una din lipsurile aratate mai sus şi-i invităm ca să-şi scoată din timp cuvenitele autorizaţiuni căci odată acest termen trecut, li se va aplica de îndată dispoziţiunele articolului sus citat. P-ne 796.

Farmacia I. ROTBARD

Piaţa Sf. SPIRIDON.—IAŞI

Aprovizionată zilnic cu medicamentele cele mai moderne; Special lităţi străine, ape minerale şi parfumerii.

Untură de peşte importată direct din Norwegia.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

D-ra Natalie Neagu

Rochii şi confecţiuni

CALEA VICTORIEI 38

De la Sf. Dumitru Calea Victoriei 22

Reîntorcîndu-se din Paris anunţă distinsa sa clientelă cît şi întregul public că şi-a edeschis atelierul seu de confecţii.

Docent Dr. ZOSIN

Specializat la clinicile din Berlin, Heidelberg şi Paris

BOALE NERVOASE ŞI INTERNE

Consultaţiuni: 1—3 şi 6—7 p. m.

Str. Armeană 15

O odaie mobilată de închiriat în str. Albă N chiar de acum.

A apărut,

Şi se află de vînzare la toate librăriile volumul:

Interventionismul

ŞI

tocmelile agricole

de **St. Antim**

Preţul lei 1.50.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căstiguri

şi 8 premii

Cu cişiguri in suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumàtate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D^ului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor,** etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de bard. LE MÈTRE 0f30c.

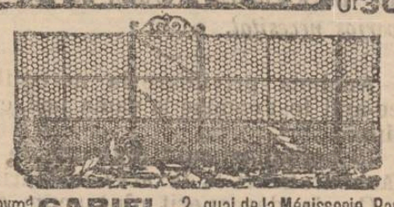

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 22

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 »

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi Album de 1 [illegible] sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Etŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care flacă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant &Comp. Iaşi

2,150

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 303 Mercuri 28 Noembre 1907

Alegerile de la Universităţi

Duminecă a avut loc alegerea rectorilor Universităţei din Iaşi şi Bucureşti. Cu această ocazie s'a dat o adevărată luptă politică şi au fost alcătuite două liste conţinînd fiecare trei profesori partizani ai uneia sau ai alteia grupări politice.

De ce pînă şi în gospodăria universităţilor e nevoe ca să fie introdusă, politica? Pentru că aşa sunt nenorocit alcătuite universităţile noastre şi care le fac a fi la rizicul şi bunul plac al ministrului de instrucţie. Dacă nu s'ar forma liste şi profesorii ar vota după preferinţele lor personale şi pe anumiţi oameni cari prin voloarea lor au ştiut să se impue şi s'au rîdicat, ministrul ar desemna pe unul din aceştia trei cari nu reprezintă pe cel mai de seamă, ci pe acel care e coreligionarul său politic. Spre a se evita aceasta, Universităţile sunt nevoite a recurge la lupte politice, la formări de liste, cari trebuesc să se impuie în contra voinţei supreme a ministrului.

Aiurea se votează un singur nume şi acesta e de fapt recunoscut şi de ministru. Universităţile elveţiene au în această privinţă o şi mai logică şi mai consecventă organizare. Fie care facultate îşi votează decanul şi decanii votează pe un rector şi vice rector. Vice-rectorul urmează rectorului după terminarea anilor ceruţi. In chipul acesta nu e nici o influenţă de persoane străine de facultate.

Astfel cum este astăzi organizată gospodăria interioară a Universităţilor, ea e absurdă şi se pretează fluctuaţiilor politice ceea ce nu e de cît dăunător mersului normal şi menirei pe care o au aceste focare de lumină şi cultură. De fapt ele par a avea o oare care autonomie, dar această autonomie e de paradă. Ca şi cu alegerea rectorului aşa şi cu recomandarea de profesori—universităţile sunt la bunul plac al ministrului. Universităţile recomandă pe un profesor cult, destoinic, dar ministrul trimite la catedră pe acela care i se pare lui că corespunde mai bine vederilor sale politice. Atunci de ce ridicula aceasta inscenare; de ce cererea făcută Universităţii a recomanda un profesor, cînd de fapt ministrul îl numeşte?

D. Disescu, în interesanta sa reformă a învăţămîntului, a înţeles această stare echivocă şi cunoscînd pe de altă parte cum se fac recomandările de profesori, rolul politicei în aceste recomandări, a propus ca numirile de profesori să fie făcute de ministru pe propria sa răspundere.

E cunoscut scandalul făcut, greva înjghebată, retragerea proectului de reformă, dar mai curînd sau mai tîrziu organizarea Universităţilor noastre va trebui să vie la această reformă. Şi nu e ceva extraordinar această reformă—în Elveţia profesorii sunt numiţi de ministerul instrucţiei publice, care, bazat pe recomandaţiile ce posedă candidatul, recomandaţii venite de la profesorii lui, precum şi bazat pe lucrările candidatului şi mai ales pe critica lucrărilor, îl numeşte. In chipul acesta ministrul îşi are complecta răspundere a numirei făcute.

O reformă a organizărei Universităţilor se impune şi aceasta cît de curînd.

E imposibil ca toată gospodăria unui aşezămînt, chemat a juca cel mai mare rol într'o ţeară, menit a forma oamenii viitorului şi pe cei mai aleşi oameni ai unei ţări, să fie o instituţie aşa de puţin respectată şi supusă celor mai rele vicisitudini a luptelor noastre politice.

Dacă pentru alegerea unui rector e nevoe de o luptă politică, dacă pentru numirea unui profesor e nevoie de ingerinţe de partid, ne putem inchipui cîte lupte trebuesc să se dee pentru chestiuni mai superioare: crearea unei noui catedre sau formarea unui nou laborator. Ori ştiinţa în asemeni condiţii nu poate avansa. Alegerea rectorului făcută acum o zi—ne sugerează aceste observaţii şi suntem siguri că printre acei ce n'au voit să vadă cu cît legile d-lui Dissescu puneau la adăpost universitatea de aceste neajunsuri—văd astăzi cît au contribuit la stagnarea mersului Universităţilor noastre.

*

Mentalitatea Camerei

Camera liberală în tot timpul discuţiunei răspunsului la mesaj, s'a aratat cu o mentalitate specială pe care pentru prima oară o întîlnim în viaţa noastră parlamentară. Toţi oratorii liberali au vorbit în termeni ireverenţioşi faţă de marii proprietari şi avansînd teorii de o aşa natură în cît dacă am fi convinşi că legile şi proectele guvernului vor fi realizate—am putea spune că marea proprietate e în primejdie.

Atitudinea duşmănoasă a deputaţilor liberali de cîte ori un orator conservator a îndrăznit să vorbească de proprietatea mare—a fost aşa de isbitoare, că fiecare a trebuit s'o releveze. Cu lovituri directe sau indirecte, cu întreruperi maliţioase, cu glume nesărate au fost intrerupţi oratorii conservatori, dacă îşi permiteau a releva Camerei că legile propuse de guvern sunt socialiste şi protivnice organizărei burgheze a statului romîn.

Această eşire violentă a Camerei liberale e absurdă. Toate întreruperile, şi toate avansările de frazé revoluţionare nu reprezintă un adevăr adînc şi mentalitatea liberalilor e o mentalitate de împrumut.

Nu se poate inchipui o cameră burgheză, prin excelenţă burgheză cum e Camera actuală să fie socialistă de fapt. Bazată pe principiul proprietăţei, legată şi hrănită de această proprietate, respirînd prin puterea acestei proprietăţi—ea are doar veleităţi de a se emancipa de înrîurirea ei. Dar aceste veleităţi sunt de un ordin pur intelectual—de fapt îi vom vedea susţinînd această proprietate care le dă posibilitatea de a se manifesta. Legile propuse cu un fond socialist-colectivist nu vor aduce de cît o ingreuiare a vieţei ţărăneşti, banca rurală nu va face de cît să se mărească preţul pămîntului şi din care nu vor profita de cît proprietarii.

De aceea mentalitatea aceasta de împrumut nu ne poate speria, dar ea totuşi trebueşte combătută. Invinuirile aduse partidului censervator de a fi reacţionar pentru că susţine ordinea şi mersul normal al lucrurilor, venite din partea acestor falşi liberali—nu-l poate lovi. Veni-va ziua în care se va vedea că conservatorismul a fost doctrina adevărat liberală căci ea garantează libertatea tuturor cetăţenilor acestei ţări. Şi acesta e adevăratul liberalism.

Sindicatul Presei

Dacă s'ar fi întîmplat în străinătate—indiferent unde—ceea ce s'a întîmplat deunăzi la noi, dacă de pe înălţimea tribunei presidenţiale, presidentul unei Camere ar fi atacat presa cu acea vehemenţă cu care presa romînească a fost atacată de d. Ferechide, acel president n'ar mai fi putut sta la locul său de mare cinste.

Nu numai pentru motivul că unui president de cameră nu-i este îngăduit să atace o breaslă fără motiv, dar pentru că pretutindeni, la noi chiar, cu excepţia mentalităţei liberal-naţionale, presa este o putere în stat, o putere pe care, între altele, se sprijină un stat modern.

Ce satisfacţie şi-a luat presa, insultată de presidentul Camerei? S'a făcut o pseudo-convocare a celebrului sindicat, s'a citit o scrisoare de comică retractare pe care presidentul Camerei a adresat'o presidentului Sindicatului şi—incidentul a fost închis.

D. Ferechide nu insultase presa prin o scrisoare ce-ar fi adresat'o d-lui Procopiu, pentru ca să fi dat satisfacţie pe aceiaşi cale, adică prin o retractare scrisă şi adresată d-lui Procopiu. Ci ale sale nesocotite vorbe au fost rostite în plină Cameră, au fost trecute în protocol, publicate în *Monitor*.

De cînd ie lumea satisfacţiile se dau pe aceiaşi cale pe care s'au pornit insultele şi ar fi fost elementar logic, ca d. Ferechide, tot la Cameră să fi făcut retractarea şi cuvintele sale de regret să fi apărut tot în *Monitor*.

Corespondenţele sale cu d. Procopiu, date fiind, mai ales, credinţele politice la fel ale celor doi strasnici barbaţi, acele corespondenţi nu se pot resfrînge asupra întregului corp gazetăresc.

Dar încă ceva. Nu este măcar adevărat că presidentul Camerei a scris presidentului sindicatului, ci acesta a scris şi d. Ferechide a respuns că „n'a atacat presa". Dar ce a scris unul şi ce a respuns celalalt, constitue o corespondenţă între doi domni şi nu înţelegem cum acea corespondenţă a putut servi de document aşa de preţios Sindicatului, ca acesta să fi declarat „incidentul închis".

Procedeul acesta a dovedit că, din nefericire, Sindicatul ie extrem de modest şi că nu dă prea mare importanţă menirei ce un asemenea Sindicat trebue să aibe.

D. Ferechide a retractat aşa de puţin, că hotărîrea luată ca ziariştii să nu poată intra în incinta Camerei, fiind-că ziariştii se dedau acolo la stăruinţi, n'a fost rădicată o dată cu retractarea.

D. Ferechide a înjurat presa. Dar presa s'a înjurat mai mult primind o absolut pretinsă retractare a d-lui Ferechide.

Sindicatul ziariştilor, aşa cum el îşi înţelege rostul, a devenit o instituţie de prisos.

CATE-VA NOTE

Firul telefonic Iaşi-Bucureşti ie pe cale să se cumînţească—prin substituire.

Şi iată cum: o ştire din Bucureşti anunţă că între direcţiile telefonice din Bucureşti şi din Pesta s'ar urma tratative pentru stabilirea unui fir telefonic direct între capitala Ungariei şi Iaşi.

Dacă minunea aceasta s'ar realiza, două lucruri se vor întîmpla cu siguranţă: 1) că Iaşul va vorbi foarte rar cu Pesta, fiindcă nici un interes nu leagă aceste două oraşe, şi 2) că firul cel nou va fi tot atît de solid ca acela Pesta-Bucureşti sau tot atît de solid pe cît de nesolid ie excelentul nostru prietin, firul Iaşi-Bucureşti.

Profitînd de această soliditate, noi, ca să servim cît mai bine pe cititori, vom aranja lucrurile astfel, ca redactorul nostru din Bucureşti să comunice ştirile de acolo corespondentului pe care-l vom angajă la Pesta şi acesta ne va comunica din Capitala Ungariei, ce se petrece în Bucureşti.

Cam pe înconjuratele — dar la sigur avem să mergem.

*

„Ecoul", aşa resună de la Ploieşti titlul unui june confrate, care n'apare din nefericire, de cît odată pe săptămînă. Tînărul coleg încearcă un studiu foarte picant: psihologia nunţei şi descrie tragicul fapt divers al sinuciderei unui mire în ziua nunţei.

Pentru o mai bună lămurire a sujetului, ziarul ploieştean explică ce este ziua nunţei:

Ziua viselor romantice. Un farmec de deliciu, un izvor de mulţumire. Ziua apropierei inimelor acelora, cari, prin nuntă, îndeplinesc şi o formă omenească şi o formă divină.

Incontestabil că autorul rîndurilor citate nu este, ca autorul acestor Note, un om ne-însurat. El ştie dar ceea ce nu ştiu eu: că ziua nunţei este un farmec de deliciu; că, în ziua nunţei, se face apropierea inimelor, care apropriere constitue şi o formă omenească şi una divină.

Dar ceea ce ştie confratele de la Ploieşti, ştia şi mirele care s'a sinucis în ziua chiar a farmecului de deliciu, căci: „el îşi trase un foc de revolver în locul unde *stă* depozitul celor mai sfinte sentimente".

Nu vom comite, credem, o prea exagerată indiscreţie spunînd că locul unde a stat depozitul de sentimente al mirelui a fost inima şi că cu premeditare a tras cu pistolul în deposit, pentru ca ast-fel să nu se mai poată întîmpla acel farmec de deliciu: apropierea inimelor acelora, cari, prin nuntă îndeplinesc şi o formă omenească şi o formă divină.

De cît, dacă a fost numai chestie de formă, nu prea înţelegem de ce a trebuit să tragă în depozitul unde stă etc?

Dar vorba ie: a stat, ori n'a stat?

Dacă a stat, era un farmec de deliciu, dar dacă n'a stat?

OAMENI ŞI LUCRURI

UN PRIETEN

Cu glasul tremurat şi ridicînd ochii numai pe jumătate către mine îmi zise, întinzîndu-mi dintr'un pachet o broşurică mică:

— Să nu-ţi faci sînge rău, domnule, să nu-ţi faci... Un duşman, cine altul? Par'că lumea nu judecă, nu ştie... Par'că d-ta nu ştii să scrii?

...Şi urîndu-mi „bunaziua", plecă nu fără a mă învălui de astă-dată cu toată privirea lui, de o blîndeţe părintească.

Pricepuse ori aflase de la alţii—în însuşirea lui de curier poştal — că micile broşuri pe care le împărţea sunt nişte pamflete şi simţise ironia sau jena datoriei lui dea le distribui, tocmai dînsul, la atîtea persoane. Căci el, conştiincios şi vechiu slujbaş, îmi e prieten vechiu şi devotat şi cînd astăzi de abia, uitîndumă lung după el pe cînd străbătea curtea, reamintindu-mi cuvintele lui mîngăietoare şi naive, m-am mirat cum de nu-mi dădusem încă seama ce amic sincer posed în bătrînul gîrbovit de amarul de ani, de cînd poartă pe umeri pachetele grele. Mi-a rămas prieten nu numai din tinereţe, dar şi din copilărie — şi prin amintirile lui profesionale se simte, desigur, legat de mine, de soarta mea oarecum.

Din anii mai de demult, îl ţiu minte prin uliţele dosnice şi greu de străbătut pe unde am copilărit. Aducea arareori cărţi poştale, scrisori şi noi îi cunoşteam paşii, îi ghiceam mersul de departe. Mai tîrziu menirea lui s'a mai îngreuiat, iar vizitele s'au mai îndesat: aducea ziare din ţeară reviste, cărţi de peste hotare; el măsura întru cîtva evoluţia intelectuală a unui licean ambiţios în care se desvolta cu repeziciune vertiginoasă gustul cetitului. Veniră apoi alte locuinţi, alte manifestări, fie sentimentale, fie publicistice. Corespondenţa se înmulţi, iar rolul aceluiaşi curier deveni tot mai însemnat. Acum nu venia numai pe acasă în toate zilele, dar de multe ori îl pîndeam eu în anumite puncte, ori chiar la eşirea din palatul poştei, în nerăbdarea mea juvenilă de a avea ştiri cu un ceas mai înainte: era vre-un răspuns asupra unei încercări de editură, era poate vr'o revistă unde trimisesem o bucată; era, în sfîrşit, vre-un *alt* răspuns, aşteptat cu mai vie nerăbdare încă... Şi astfel prin mîinile acestui poştar trecură rînd pe rînd toate slovele aducătoare de ştiri, de emoţiuni; din mîinile lui reci trebuia să primesc plicurile aducătoare de căldură,—căldura speranţei, a mîngăerilor, a fiorului, — toată gama senzaţiilor legate de o tinereţe plină de dorinţi, de vise, de avînturi, de izbînzi şi de decepţii.

Şi la toate aceste el, statornicul meu curier poştal, s'a întovărăşit; el m'a urmărit şi m'a ajutat fără s'o ştie; prin mintea lui înceată treceau, fără de voie, reflecţii, asociaţii de idei, speranţe poate... El ducea, apoi, scrisori din străinătate către ai mei şi tot el m'a revăzut întorcîndumă, statornicindu-mă şi evoluînd sub privirea, sub ocrotirea lui. El are un sentiment de reală mîndrie că astă-zi urcă scări şi intră în încăperi luminoase ca să ducă scrisori aceluia pentru care odinioară se cobora departe, în uliţi strîmte spre încăperi obscure. Şi toate acestea le-am văzut oglindindu-se un moment în privirea lui înduioşată, le-am simţit exprimate într'un accent de revoltă că a fost nevoit să împartă pamflete care—credea el—mă vor amărî sau poate îmi vor dăuna... Li se părea că ceva din munca lui, din tinereţea lui se prăbuşeşte şi mîngîindu-mă, el se mîngîia pe sine însuşi:

—„Nu-i nimic,—un duşman... Par'că lumea nu ştie, nu judecă... Par'că d-ta n'ai să poţi scrie..."

Era glasul unui adevărat prieten.

Rodion

Profesorii transilvăneni

— SITUAŢIA LOR JURIDICA —

Cu prilejul judecărei recursului profesorului Coriolan Magheţu, Curtea de casaţie, secţia III, a lichidat situaţia juridică, în învăţămînt, a profesorilor originari din Transilvania.

Reproducem aci, în întregul lor, importantele consideraţiuni ale înaltei Curţi.

Avînd în vedere recursul făcut de dr. Coriolan Magheţu în contra jurnalului Consiliului de miniştri cu No. 900 din 2 Iulie 1907, şi a decisiunei Ministerului de Culte şi Instrucţiune publică, cu Numărul 38.867, publicată în „Monitorul Oficial" cu No. 77 din 7 Iulie 1907;

Avînd în vedere jurnalul Consiliului de miniştri şi decisiunea Ministerului Cultelor şi instrucţiunei publice atacate cu recurs;

Avînd în vedere actele produse înaintea acestei Curţi şi conclusiunile orale puse de ambele părţi;

Avînd în vedere că, din actele exibate, din desbateri şi din circumstanţele cauzei rezultă că, în ziua de 28 Octombrie 1899 recurentul Coriolan Magheţu, prin petiţia înregistrată la No. 13.492, a cerut Ministerului Cultelor şi Instrucţiunei Publice ca să fie înscris pe lista candidaţilor pentru examenul de capacitate, declarînd că'şi alege limba germană ca specialitate principală, iar ca specialitate secundară, filosofia, alăturînd şi toate actele prin care dovedea data şi locul naşterei sale şi diplomele de studiile ce făcuse; că în sesiunea ordinară 1901—1902, ţinută pentru examenul de capacitate, Coriolan Magheţu a fost recunoscut apt pentru limba germană, fiind clasat al treilea între candidaţii admişi, dar a fost respins la examenul pentru filosofie; că, în faţa acestui resultat, Ministerul Cultelor şi Instrucţiunei Publice a refuzat numirea recurentului ca profesor cu titlu provizoriu în specialitatea limbei germane; că mai tîrziu, acelaşi Minister, în virtutea art. 27 din legea învăţămîntului secundar, şi pe motiv că recurentul era strein şi ca atare dispensat de examenul unei specialităţi secundare, prin ordinul cu Numărul 10.394 din 9 Martie 1905, a admis plîngerea ce acest recurent îi adresase şi-'l numeşte, cu titlu provizoriu în temeiul examenului, depus, la Gimnaziul din Craiova la catedra de limba germană clasa II-a, III-a şi IV-a şi la şcoala comercială superioară pentru aceiaşi specialitate;

Avînd în vedere că, în ziua de 2 Iulie 1907, consiliul de Miniştri, în urma unui referat al Ministerului Cultelor şi Instrucţiunei Publice, autoriză pe Ministerul Instrucţiunei publice ca să anuleze toate numirile cu titlul provizoriu făcute dela 1 Ianuarie 1905 până la 2 Iulie 1907, fie în baza unei legi abrogate, fie prin contracte,—cu înlăturarea tablourilor de capacitate,—fie la catedre neexistente, fie cu un număr de specialităţi mai mic de cît cel cerut de lege; că Ministerul Cultelor şi Instrucţiunei fondîndu-se pe această decisiune a Consiliului de Miniştri şi pe avizul consiliului inspectorilor secundari, prin adresa cu No. 47.674, comunică recurentului, că Ministerul a anulat ordinul cu No. 10.394 din Martie 1905 prin care'i făcuse cunoscut că fusese numit profesor titular la catedrele ce ocupa;

Avînd în vedere că, recurentul Coriolan Magheţu susţine, înaintea acestei Curţi că în momentul numirei sale, cu titlul provizoriu, era străin şi că nu a devenit cetăţean romîn de cît în anul 1907, în virtutea unei legi de naturalizare publicată prin «Monitorul Oficial» No. 227 din 11 Ianuar 1907; că conform art. 27 din legea instrucţiunei publice, se putea presenta la examenul de capacitate numai în specialitatea limbei germane; că în această specialitate, fusese admis de comisiunea examinatoare şi, prin urmare, numirea sa la o catedră, pe care o ocupase deja cu titlul de suplinitor, nu poate avea de bază nici o ilegalitate: că dacă prin petiţiunea adresată Ministerului Instrucţiunei publice, în ziua de 28 Octombre 1899, solicitase admiterea sa la examenul de capacitate ca romîn şi pentru două specialităţi, Ministerul nu-i poate imputa că şi-a însuşit o calitate pe care nu o avea, căci din actele alăturate la cerere reeşea că este de origină romîn, născut în Transilvania; că, imprejurarea că, se oferea a trece examen şi pentru o specialitate secundară,—ce nu se cerea unui străin candidat la o catedră de limba germană,—nu poate constitui o încapacitate

şi o decădere de la un drept recunoscut de lege formal unui străin;

Avînd în vedere că Ministerul Cultelor şi instrucţiunei publice, prin representantul său, obiectează că, după un uz constant, la Ministerul Instrucţiunei publice, romînii supuşi streini au fost consideraţi ca cetăţeni romîni; că au fost admişi în învăţămîntul public în aceleaşl condiţiuni în care sunt admişi şi cetăţenii romîni; că cetăţenii romîni nu pot fi admişi în învăţămîntul secundas, de cît numai dacă au trecut cu succes un examen de capacitate peutru o specialitate principală şi pentru una secundară; că recurentul nereuşind la examenul pentru specialitatea secundară, nu putea fi numit cu titlul provizoriu profesor de limba germană; că numirea sa, fiind facută fără respectul condiţiunilor de admisibilitate impuse de lege candidaţilor cetăţeni romîni, era ilegală şi prin urmare anulabilă; că chiar dacă romînii supuşi streini ar fi asimilaţi cu streinii, totuşi recurentul nu se poate prevala de calitatea sa de strein, de oare-ce la epoca numirii sale ca profesor cu titlu provizoriu, fusese recunoscut ca cetăţean romîn de unul din corpurile legiuitoare şi anume de Senat, după cererea sa şi după ce renunţase la protecţiunea streină; că această recunoaştere fiind votată şi de cameră în 1906 şi legea fiind promulgată la 1907 recurentul devenise romîn cu efect retroactiv pînă la data votului de recunoaştere al Senatulni; ce a avut loc în anul 1904; că, aşa fiind, la 9 Martie anul 1905, data numirei sale la catedra de limba germană din Craiova, recurentul era cetăţean romîn şi deci ilegal numit numai pe temeiul unei singure specialităţi;

Considerînd că din toate cele ce preced se degajează, în mod necontestat, certitudinea că recurentul este născut în Transilvania din părinţi de neam românesc, dar supuşi austro-ungari; că şi-a făcut studiile în Germania, unde căpătasă diplomă de doctor în filosofie; că poseda limba germană prin studiile ce făcuse şi limba romînă, ca limbă maternă: că trecuse cu succes examenul de capacitate pentru limba germană şi ca atare întrunea toate condiţiunile impuse de art. 27 din legea învăţămîntului secundar, unui străin care solicită o catedră de limba germană;

Considerînd că aşa fiind, soluţiunea litigiului angajat între recurent de o parte şi ministerul Cultelor şi instrucţiunei publice de altă parte, nu atîrnă de cît de cestiunea de a şti dacă la epoca numirei sale ca profesor cu titlu provizor. recurentul trebuia să fie considerat ca cetăţean romîn sau ca simplu străin;

Considerînd că în virtutea art. 10 din Constituţie al- ultim, dreptul de a ocupa funcţiuni publice în ţara noastră este un drept politic; că streinii nu pot fi admişi în asemenea funcţiuni de cît în casuri excepţionale şi anume statornicite de lege; că potrivit art. 9 din Constitutiune, romînul supus strein, nu poate dobîndi exercitarea drepturilor politice, de cît printr'un vot al corpurilor legiuitoare şi după o prealabilă lepădare de protecţiunea streină;

Considerînd că locuţiunea „vot al corpurilor legiuitoare" întrebuinţată de art. 9 din constitutiune nu poate însemna votul unui singur corp legiuitor, ci votul ambelor corpuri legiuitoare şi sancţiunea capului Statului fără care un asemenea vot nu se poate transforma în lege;

Considerînd că este adevărat, că, în anul 1904 Senatnl acordase recurentului, prin votul său, cetăţenia romînă, dar acest vot nu era de ajuns pentru dobîndirea drepturilor politice; că recurentul a continuat a fi strein pînă în anul 1907. cînd, prin decret Regal s'au transformat în lege voturile celor două corpuri legiuitoare:

Considerînd că nu este juridic a se atribui decretului Regal, cu data de 11 Ianuarie 1907, un efect retroactiv, până în momentul cînd senatul în 1904 recunoscuse recurentului dreptul de cetăţean român;

Că Decretul Regal, şi cele două voturi ale corpurilor legiuitoare constituind însăşi legea, prin care recurentul se împămînteneşte, nu'şi poate produce efectele sale de cît în viitor; că în această privinţă articolul 2 din codul civil este formal;

Considerînd că este exact, că principiul din art. 2 din codul civil nu e un principiu de ordin constituţional, dar acest principiu nu poate fi înlăturat de cît atunci cînd însuşi legiuitorul dă legei sale un efect retroactiv;

Considerînd că din împrejurarea că legiuitorul constituţional, s'a arătat mai favorabil streinilor de neam românesc şi i-a scutit de condiţiunile prevăzute, în art. 7 din Constituţiune, nu se poate deduce că, până la a lor încetăţenire, streinii români ar avea mai multe drepturi de cât cei-l'alţi streini aparţinînd altor neamnri;

Considerînd că, dacă, în fapt, Ministerul Instrucţiunei Publice a putut impune streinilor de neam romînesc condiţiuni de admisibilitate mai grele de cît cele prevăzute prin art. 27 din legea învăţămîntului secundar, din această rigoare, exercitată faţă cu o astfel de categorie de streini, nu se poate face un cap de acuzaţiune în contra altui Ministru care i-a considerat ca simpli streini şi, în consecinţă, a aplicat strict art. 9 din constituţiune şi art. 27 din legea învăţămîntului secundar;

Considerînd că, astfel fiind, numirea făcută de Ministerul Cultelor şi Instrucţiunei Publice în persoana recurentului, în ziua de 9 Martie 1905, era legală şi deci decisiunea Ministerului Cultelor şi Instrucţiunei Publice prin care anulează această numire este neîntemeiată;

Pentru aceste motive, Curtea anulează jurnalul consiliului de miniştri şi decisiunea Ministerului Cultelor şi Instrucţiunei Publice, reîntegrează pe profesorul Coriolan Magheţu la catedra sa, etc. etc.

Litere-Ştiinţe-Arte

EXIL.— Intr'o revistă lunară ieşană citesc o mişcătoare bucată poetică, scrisă de...aproape de un necunoscut, pe care însă o împrejurare, recentă încă, l'a făcut notoriu: Barbu Lăzăreanu! Poezia e intitulată „Stăpîn şi Slugă" şi ar fi putut apărea în cea mai burgheză publicaţiune, de oare ce sentimentul exprimat în acea bucată e escluziv acel al milei şi al simpatiei pentru două fiinţe în acelaşi timp: moşul Nichifor şi mînzul lui. Nu ştiu dacă autorul poeziei a citit schiţa lui Sadoveanu. „Un cal şi un om" din „Viaţa Românească". Presupun însă că nu, de oare-ce autorul acestor strofe se află exilat de cîte-va luni. E mai curînd o coincidenţă intre impresiunea simţită de două suflete de poeţi şi exprimate de unul în proză, de altul în versuri de amîndoi însă într'o curată şi frumoasă limbă romînească, în chip plastic şi plin de o fermecătoare duioşie. Ceea ce însă suggerează *numai* bucata lui Lăzăreanu este că tînărul acesta de mare talent se află departe de hotarele ţării sale natale şi că din cine ştie ce depărtări şi mizerii se arată capabil de a scrie aşa de superbe versuri romîneşti. E un paradox straniu şi dureros dar şi o rară plăcere sufletească.

*

L'Affaire des Poisons se intitulează cea mai nouă dramă istorică a lui Sardou, a cărei repetiţii generală, la teatrul „Saint-Martin", a avut loc alaltăeri.

In 5 acte, drama tratează istoria de otrăvire în care fusese implicată marchiza de Montespan. Unul din rolurile principale ale piesei o împlineşte Coquelin aîné.

*

Primul calendar literar ilustrat pe 1908 a apărut,—acel al editurei „Minerva" din Bucureşti. Suntem în sezonul calendarelor.

*

Premiul Goncourt, de 5,000 lei, a fost decernat alaltăeri scriitorului Emile Moselly, de adevăratul seu nume Emile Chessin, Mosselly s'a făcut apreciat prin descrierea obiceiurilor din Alsacia-Lorena.

*

Excelentul artist ieşan R. Bulfinsky societar de cl. III al Teatrului din Iaşi, a fost înaintat la cl. I.

*

Trei noi reviste socialiste şi-au făcut apariţia în trei mari capitale europene: Der Kampf, în Viena, sub direcţia lui Otto Bauer, Adolf Braum şi Karl Renner; Le socialisme, sub direcţia lui Jules Guesde şi Der Sozialdemokrat în Londra.

*

Ultimul număr din „Viaţa Literară" se ocupă de piesa d-lui H. Lecca: „Cancer la inimă" exprimînd absolut aceleaşi păreri asupra ei cari s'au exprimat şi în ziarul nostru în două articole recente.

*

Astă seară ultima reprezentaţie la teatrul naţional cu d-ra Maria Filotti de la teatrul din Bucureşti.

*

STRUNA ZILEI

OMUL-CÎNE...

In urma atacurilor ce le adresează d. Lecca prin piesa d-sale numindu-i oameni mai mulţi cîini i-au adresat următorul răspuns:

La injurii, o, domn' Lecca,
Dac'am şti că nu te mînii,
Ţi-am răspunde cu proverbul:
„Bate vîntul, latră cînii..."

Informaţii

Recursuri profesorale.— Secţia contenciosului înaltei Curţi a judecat ieri mai multe recursuri de profesori, ale căror decrete de numire au fost anulate: recursul d-lui Niculescu-Slave, profesor de ştiinţi la Severin, a fost respins; recursul d-lui A. G. Teodoru a fost admis, iar asupra recursului d-lui Miulescu, curtea a rămas să se pronunţe Mercurea viitoare.

—

Curtea de Casaţie, secţia II, a judecat eri, în Camera de consiliu, cererea făcută de procurorul general de Iaşi pentru strămutarea instrucţiei afacerei Ciulei.

Curtea, admiţînd cererea, a strămutat afacerea la Iaşi.

—

Profesorii de igienă.— Ministrul instrucţiunei a întocmit un regulament pentru numirea profesorilor de higienă şi medici la şcoalele secundare.

Regulamentul printre alţele prevede că candidaţii, trebue să fie Romîni şi doctori în medicină.

Catedrele se vor da prin concurs iar candidaţii trebue să treacă două probe, una de pedagogie şi alta de erudiţie.

Candidaţii cari vor avea cinci ani ca suplinitori la aceste catedre, vor fi scutiţi de examenul de capacitate.

In ceea ce priveşte numirea medicilor de internate, regulamentul prevede că la băeţi vor fi medici bărbaţi, iar la fete, medici femei.

—

D. D-trie Stefăniu, care de curînd a fost proclamat doctor în medicină, şi care e primul din orfanii epitropiei care a ajuns la un rezultat mai bun, a fost numit medic secondar la spitalul din Galaţi, pendinte de epitropia St. Spiridon, în locul d-lui dr. Titu Ionescu.

—

Am înregistrat eri ştirea că patru medici din localitate sunt învinuiţi de medicul primar al oraşului că ar fi neglijat a declara cazurile de boli contagioase.

In unul din aceste cazuri, medicul crezîndu-se nedreptăţit din motive personale, a cerut d-lui primar N. Gane să aducă în discuţiunea consiliului de higienă cazul bănuit. E vorba aici numai de întârziarea declaraţiunii, nu de o lipsă de declaraţiune din partea medicului, prin urmare de un exces de zel din partea medicului primar comunal.

Ştirile relative la existenţa unei epidemii de scarlatină în oraş, sunt din fericire exagerate. Starea sanitară e relativ foarte bună.

—

La Curtea cu juri din Tecuciu se va judeca, în ziua de 1 Decembrie, procesul electoral ce-a fost intentat prietinului nostru G. Dobias, avocat în Iaşi, care va fi aparat de d. N. Xenopol.

—

In ziua de 5 Decembrie, Curtea cu Juri va judeca procesul privitor pe I. Nechifor pentru lovituri cauzatoare de moarte.

—

Duminică dimineaţă va sosi în localitate d. Gâdeiu, inspectorul general al camerilor de meserii.

D-sa va inspecta corporaţiile meseriaşilor din localitate.

—

O vînătoare.—Societatea vînătorilor „Codrul" a făcut o splendidă vînătoare în zilele de 24 şi 25 cor. în pădurile Căueşti şi Grajduri. Graţie amabilităţei domnului Grigore Socor, vînătorii au fost perfect găzduiţi la curţile d-sale. S'au împuşcat 32 epuri, 5 vulpi, 2 dropii şi un Jder.

Gonile au fost conduse de dl. Robert Murat, vice-preşedintele societăţei care a pus ultima energie pentru ca reuşita să fie frumoasă după cum a şi eşit.

Printre vânători însemnăm pe: d-nii Miclescu Const. preşedintele Robert Murat, Socor Crigorie, Tufli Richar, Enrico Mezetti, Petru Şerban, Goilav Mihai, Triandafil Ernest, Berea Gh. Miclescu Emil, Buzdugan Alecu şi Nicu Stamatiu.

Tot această societate, a organizat pentru Sîmbătă şi Duminică (30 şi 1 Decembrie) o frumoasă vînătoare la Heleşteni, moşia d-lui Goilaw la care vor lua parte şi numeroşi invitaţi.

—

Şcoala de meserii.— Soarta şcoalei de meserii a judeţului din comuna Buciumi, e definitiv hotărîtă. In urma intervenţiunei actualului prefect pe lîngă ministerul de interne, şcoala aceasta va funcţiona cu începere din luna Ianuar, ca o secţie a parte pe lîngă şcoala de arte şi meserii din localitate.

De la 10 Decembrie a. c. elevii vor fi trimeşi în vacanţă pînă după serbătorile crăciunului, în care interval şcoala va avea să se instaleze în noul local.

—

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, a inspectat după amiază drogueria judeţului.

—

Comitetul societăţei pentru ajutorarea incendiaţilor şi inundaţilor a trimes prefecturei de judeţ suma de 360 lei care a fost distribuită astfel: Vasile Hanciuc-Epureni 50 lei, Sava Gavrilescu 20, Ion Bosie, 50, I. V. Hanciuc-Epureni, 50 lei, Const. St. Baciu 50 lei, Vasile a Vadanei Tg. Frumos 50 lei, I. Iacov, 40 lei şi Teodor a Vadanei 50 lei.

—

Proiectul tocmelilor—modificat. — Astăzi se va depune pe biroul Camerei proectul tocmelilor agricole, care a fost foarte mult modificat.

Sîntem în măsură să dăm, în această privinţă, amănuntele ce urmează:

Guvernul a introdus însemnate modificări în proectul pentru tocmelile agricole. Cele mai multe din aceste modificări sunt împrumutate din proectul d-lui P. P. Carp; ele se rezumă la următoarele puncte:

Locul destinat pentrn islazul comunal rămîne al proprietarului moşiei, căruia comuna îi plăteşte un preţ anual.

Suma redevenţei anuale se va fixa de somun acord între proprietar şi consiliul comunal, ţinându-se samă de preţul arendărei în mare a pămînturilor de aceeaşi calitate în împrejurimi.

Comuna e datoare să înscrie în budgetul său, ca cheltuială obligatorie, plata anuală pentru islaz.

Pentru a se putea folosi de islazul comunal, ţăranii sunt obligaţi a cultiva cel puţin zece (10) arii plante speciale pentru nutreţ de fie-care cap de vită mare. Statul prin ministerul de domenii, va da gratuit sămânţa necesară.

Nu sunt supuşi acestei obligaţiuni, ţăranii cari nu au pămînt propriu sau islaz comunal potrivit pentru semănatul plantelor de nutreţ, sau cari n'au dobândit dela proprietar sau arendaş pământ spre cultivare. Constatarea în aceste cazuri, se va face de inspectorul agricol.

In timp de 10 ani, dela I April 1908, întinderile cultivate fie de ţărani fie de proprietari sau arendaşi cu plante de nutreţ pentru vite, vor beneficia de o primă corespunzînd cu o reducere de 50 la sută din impozitul funciar. De aceeaşi primă vor beneficia şi întinderile întrebuinţate ca islazuri comunale.

Ţăranii sunt obligaţi a cultiva în curtea lor o întindere oare care de zarzavaturi trebuincioase familiei lor.

Acei cari nu vor fi următori acestei obligaţiuni nu se vor folosi de islazul comunal.

—

Comitetul instituit pentru rîdicarea unui bust lui Vasile Burlă se va întruni în cursul săptămînei aceştia, peutru a se pronunţa asupra bustului lucrat de sculptorul Ţaţomir.

—

Cu acceleratul de mâne seară d. Constantin Climescu, rectorul Universităţei, va pleca la Bucureşti.

—

Arhiva statului a fost instalată în locelul societăţei de gimnastică, stradela Şcoalei de arte.

—

Aflăm cu părere de reu că d-na Lucia Caraiani, soţia profesorului universitar şi bibliotecar al Universităţei, se află serios bolnavă.

—

DIVERSE

— Acum cîte-va zile nişte hoţi s'au introdus noaptea, prin spargere, în locuinţa cârciumarului Vasile Cranciuc din satul Răchiţi, comuna Unţeni, furîndu-i o sumă de bani şi o mare cantitate de marfă.

In urma cercetărilor ce s'au făcut s'a constatat ca hoţii sunt ţigani: C. Balan, V. Startan şi V. Lazăr, care la dispariţia lor au uitat nişte instrumente la locul unde au operat spargerea.

De oare-ce se bănueşte că hoţii s'ar fi refugiat în judeţul nostru, s'a dat ordin pentru prinderea şi arestarea lor.

— Locuitorii din mai multe comuni rurale din judeţul nostru, au cerut prefecturei să intervină pentru a fi scutiţi de amenzile şcolare, ce le-au de plătit din urmă.

— Eri a sosit la epitropia Sf. Spiridon decretul regal prin care se admite creditul extraordinar de 8960 lei, cerut de epitropie, pentru acoperirea unor cheltueli extraordinare.

— Serviciul sanitar veterinar a fost înştiinţat că printre vitele din Forăşti, comuna Gropniţa, s'a ivit febra-aftoasă.

— Debitanţii de băuturi spirtoase Herman Leizer şi Sofia Avram din Podul-Iloaia, au fost daţi judecăţei, pentru falşificare de băuturi, constatată de institutuli de chimie.

Foiletonul

D. Hugo Ganz, cunoscutul ziarist german şi unul din cei mai de vază colaboratori ai marelui ziar „Franckfurter Zeitung", publică sub titlul de mai sus cîte-va aprecieri foarte interesante asupra menirei foiletonului într'un ziar.

Foiletonul e subsolul unei gazete şi e un subsol aşa de necesar că nu e ziar ca să nu îl aibă. El dă un colorit special ziarului care ar fi prea monoton prin seriositatea lui. Lucruri uşoare, plăcute, cari pot face accesibil ziarul şi femeilor, lucruri frumoase care permit estetilor de a spune părerile lor, lucruri morale care lasă moraliştilor cîmpul liber de a diserta asupra sentimentelor—iată ce poate avea un foileton.

El poate fi tot aşa de grav ca şi de uşor, ori cînd poate atinge extremităţile, aci e un cabaret, aci o biserică. El poate fi şi un salon distins unde nu vin de cît oamenii de seamă—de şi ni se va obiecta de un pedant că un salon e ceva superficial: oamenii palavragesc de toate.

Ei bine, un foileton nu e o cronică de palavre, e un salon în care se spun lucrurile fără pedanterie, dar cu miez şi la priceperea tuturor. Sunt lucruri adînci cari pot fi spuse cu cuvinte obicinuite, cari n'au nevoe de formule spre a fi înţelese şi foiletonul are menirea aceasta de a spune în puţine cuvinte multe lucruri.

Un foileton bun poate să fie un mic cap de operă de stil şi gîndire, omul de talent poate pune spiritul său în ori ce—cum şi saloanele de elită nu primesc de cît pe acei ce ştiu vorbi bine şi frumos.

Foiletonul va varia deci cu diferitele ţări şi se va asemănă cu saloanele din aceste ţeri.

Francezii au în marile lor periodice foiletoane pline de romane, unele serioase, bine scrise, semnate de cei mai mari romancieri, altele conţin romane uşoare, fantastice fabricate anume pentru publicul avid de astfel de literatură. Francezul obicinuit nu apreciază foiletonul, cum nu apreciază nici salonul, lui îi place viaţa de cabaret şi cafenea. Lui îi place gluma grea şi proastă. De aceia marile cotidiane populare sunt pline de foiletoane proaste. Ziarele mari ca *Le Temps, Figaro, Gaulois*, au în sub-solul lor cronici literare, muzicale, teatrale, femenine, ştiinţifice. Autorii lor sunt specialişti—ele sunt scrise cu erudiţie şi pedanterie şi ele represintă salonul francez ataşat unui academician. Pailleron a găsit formula lui: le monde ou l'on s'ennuye.

Germanii au descoperit foiletoanele de popularisare, foiletoanele de educaţie, cum sunt şi saloanele lor de altminteri. In saloanele lor se vorbeşte de ori ce cu multă pricepere şi cunoştinţă. Familia germană iubeşte interiorul ei, viaţa ei şi în serile lungi de iarnă sau după prinzurile de vară ei citesc sau vorbesc şi vorbesc de toate, cum citesc de toate.

Foiletoanele ziarelor lor sunt scrise de popularizatori cari ştiu spune cu cuvinte proaste lucruri deştepte.

Luaţi ori ce ziar german şi veţi fi uimiţi de a citi atîtea lucruri interesante. Ziarele lor nu sunt foi ci adevarate reviste. Tot ce voiţi: mişcare literară, artistică, ştiinţifică, chestiuni de justiţie, medicină filosofie, etică—toate ce voiţi sunt discutate şi discutate fără pretenţii de pedanterie. Şi germanul citeşte. Foile lor sunt într'un format mai mic dar cu un înzecit număr de pagini şi seara fie-care îşi ia a parte: e materie şi pentru politician şi pentru profesor şi pentru medic, pentru femei şi pentru copii. Şi toţi cetesc în tihnă sub lumina lămpei în pacea şi dulcea armonie a salonului familial.

Foiletonul e cea mai plăcută şi instructivă a germanului şi nici un popor n'are atîtea autodidacţie cît are poporul acesta.

La noi sunt foarte puţine ziarele cari au un sub sol variat, în genere foiletoanele sunt consacrate romanelor celebre sau nuvelelor extraordinare. De la un rînd de vreme unele gazete au introdus cronicile ştiinţifice, medicale, literare pe cari le au colorit la foileton. Nu ştim cît sunt apreciate şi dacă ale corespund cerinţei publicului—dar dacă am compara foiletonul cu salonul nostru credem că el nu corespunde încă cu acesta. La noi salonul e pentru jocul de pocker, flirt şi bîrfeală. Foiletoanele noastre ca să corespundă cu salonul romîn ar trebui să dee reţete despre jocul de cărţi, nuvelele lui Prevost şi cancanurile lumei mari şi mijlocii.

Foiletonul n'a ajuns încă a fi o parte educativă a ziarului. Cum toate trebuesc însă cercetate—noi am introdus la „*Opinia*" foiletonul german, foiletonul universal cu tot felul de cronici, literare, artistice, ştiinţifice. Cine le-o citi—D-zeu ştie—noi le vom scrie—e poate un cetitor care ne urmăreşte şi cînd vrei să facem ceva bun încep cu unul.

Dr. I. D.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB"

cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

La facultatea juridică s'a afişat azi înştiinţarea că toţi licenţiaţii în drept, care doresc să urmeze doctoratul, se pot înscrie la secretariatul acestei facultăţi în tot cursul lunei Decembrie.

De la consiliul de războiu.—Consiliul de războiu al corpului 4 de armată s'a întrunit azi dimineaţă la orele 9.

Consiliul se compune din d-nii: colonel Andronic, Georgescu, preşedinte, maiorii Dimitriu, Vrabie şi căpitanii: Bănciulescu şi Balmez, membri.

Comisarul regal era representat prin d. substitut locotenent Cantuniari; grefier Poroineanu.

Consiliul a judecat următoarele procese;

Flueraş Teodor, soldat din regimentul 15 Războieni, pentru desertare în ţară: consiliul l'a achitat. Mihălucă Anton din reg. 14 Roman. Neamţu Anton, Mamilache Gh. reg. 4 artilerie, Grigoroaiei I. din reg. 29 Dragoş, Rusu Ioan, din batalionul 4 vînători, Măriuţă M. D. din Suceava 16, şi Măriuţă Vasile, acuzaţi de dezertare în ţară, au fost condamnaţi la cîte un an închisoare; soldatul Parpucea Gh. din bat. 8 vînători acuzat de dezertare, a fost achitat, iar soldatul Telegan D. din reg. Rachova 25 acuzat de desertare în străinătate a fost condemnat la 1 an închisoare.

Tot astă-zi consiliul a mai judecat procesul privitor pe sergentul Borş Gheorghe din bat. 4 vînători pentru dezertare în timp de pace în ţară şi în străinătate.

Acesta în ziua de 6 Ianuarie a. c. fiind acuzat că ar fi sustras un registru matricular de la batalion a părăsit cazarma şi nu s'a mai reîntors de cît la 12 Septembrie. El a declarat că s'a dus întâi la Golăeşti, de unde apoi a trecut Prutul în Rusia. Ajuns la Kişinău el a fost arestat, iar apoi pus în libertate. Aci a dus'o aşa de greu, în cît a ajuns cerşetor. S'a dus apoi la Astrachan, dar şi aci nu i-a mers mai bine, ci a îndurat o mulţime de mizerii, aşa că a fost nevoit să se reîntoarcă în ţară, ducîndu-se la Galatz iar apoi la Braila unde a lucrat în port. Mai apoi s'a dus la Buzău, unde a intrat ca baiat în prăvălie, pînă la 12 Septembrie a. c. cînd s'a reîntors la cazarmă şi s'a predat.

Consiliul l'a condemnat la 6 luni închisoare.

—

D. Vasile Buţureanu, distinsul profesor de mineralogie dela facultatea de ştiinţe, va da în curând la lumină interesanta sa lucrare asupra mineralelor de magneziu din terenurile dela Broşteni.

—

Poliţia de siguranţă a fost din nou avizată despre existenţa unor tripouri in localitate.

Unul din aceste tripouri se zice că ar exista chiar în str. Golia.

S'au început cercetări pentru a le descoperi.

—

Mâne va avea loc la regimentele din localitate, cu obicinuita solemnitate, depunerea jurămîntului recruţilor care au fost încorporaţi la 1 Noembrie a. c.

—

Supărarea delegaţiei judeţene.—Am relevat la timp lupta care se dădea, cu ocazia constituirei actualului consiliu judeţean, pentru locurile de membri în delegaţiunea judeţeană. Mulţi dintre consilieri căutau să figureze ca atare, întru cît în zilele lucrătoare, aveau să primească ca onorar 10 lei pe zi.

Dar, decepţie. Odată aleasă delegaţiunea, actualul prefect, din spirit de economie, nu mai convoacă delegaţiunea de cît la intervale şi atunci membrii numai de formă se întrunesc, spre a-şi pune iscăliturile pe lucrările anume pregătite de funcţionarii Prefecturei, după însărcinarea specială dată de prefect.

După lege, delegaţia are cădere să cerceteze şi compturile comunelor, între alte atribuţii date de legea consiliilor judeţene. Prefectul, de teama că aceste lucrări, destul de grele—trebuind a fi cercetate în toată amănunţimea lor—să nu se prelungească în timp şi deci a nu supune judeţul la mari sacrificii băneşti, a luat dispoziţia ca ele să fie cercetate de funcţionari şi presentate la timp spre semnare membrilor delegaţiunei judeţene.

Îşi poate ori cine închipui supărarea consilierilor din delegaţie, văzîndu-se aşa de crud trataţi de d. Kernbach.

Faţă cu aşa situaţie, înşelaţi în speranţele lor, o demisiune a membrilor delegaţiunei judeţene e imminentă.

—

A. S. R. Principesa Maria a binevoit să doneze societăţei de binefacere *„Pînea saracilor"*, de sub preşidenţia d-nei Marie A. Hina, suma de 1,000 lei pentru a fi distribuită săracilor cu prilejul serbătorilor de Crăciun.

—

Consiliul comunal se va mai întruni din nou săptămîna aceasta în şedinţă extraordinară, avînd a se ocupa cu cîte-va chestiuni, între care şi acea privitoare la unele exproprieri.

—

D. Uţă sub-comisar la siguranţă, a plecat la Bucureşti escortînd cu doi geandarmi pe vestitul spărgător internaţional Iosif Svartz, prins în gara Iaşi, în momentul cînd se dăduse jos din trenul ce venea de la Galaţi.

Iosif Svartz e autorul spargerei mai multor case de fer din Cernăutz şi Buda-Pesta.

—

D. general Tătărescu v'a sfîrşi în cursul acestei septămîni inspecţiunile ce face la Iaşi, iar Luni 3 Noembrie va pleca să inspecteze garnizoana din Piatra Neamtz.

—

Duminica viitoare fiind prima Duminică din luna Decembrie, conferinţele institutorilor din localitate se vor ţinea în cele 5 secţiuni pe care le-am anunţat la timp.

D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului va asista la aceste conferinţe.

—

Ministerul de finanţe a trimis la Iaşi 2 transplatori ca să traducă facturele neguţitorilor din Iaşi şi anume acele cari sunt scrise în nemţeşte, franţuzeşte şi englezeşte.

Aceste facţuri au fost rîdicate cu prilejul anchetei ce se face la vama Iaşi.

—

Comitetul pentru rîdicarea bustului „Vasile Conta", în urma neplăcutelor încurcături provenite din amestecul d-lui Octav Popovici-Minar care şi-a permis să lucreze fără a lua avizul comitetului, face cunoscut că conferinţele vor cvntinua după Anul Nou, iar numitul tînăr nu mai are nici un amestec în această chestiune.

—

Mîine seară Mercuri, membrii societăţei ştiinţifico-literară „Archivă" vor ţinea obicinuita şedinţă săptămînală, in localul cercului didactic, din strada Lăpuşneanu.

—

D. doctor Botez, medicul dispărţirei I, a fost numit prosector la facultatea de medicină din Iaşi, în locul d-lui dr. Imerwohl, demisionat.

—

După cum am anuuţat, Sîmbătă se va face inaugurarea noului local al ospătăriei „Iordache Popovici" construit de epitropia sf. Spiridon, din fondul lasat de donatorul al cărui nume îl poartă.

La această solemnitate vor lua parte epitropii şi funcţionarii cassei, precum şi reprezentanţii autorităţilor din localitate.

De Luni se va începe strămutarea biurourilor epitropiei în noul local.

—

Studenţi isgoniţi.—Ministerul instrucţiunei, în urma terminării instrucţiei în afacerea diplomelor false, a făcut cunoscut Universităţilor din Iaşi şi Bucureşti, că studenţii Ion Chiropol, Iordache Vasile, Ionescu G. Mircea, Ştefănescu F. Constantin zis Corneliu, Spiridon I. Popescu zis Spiridon I. Antonescu, Alexandru Seherer zis şi Mayer Elish, Anton Diamandopol şi G. Niculescu, fiind dovediţi că au uzat de diplome false de absolvire de liceu, au fost izgoniţi pentru totdeauna din ambele Universităţi.

—

Zilele acestea vor fi chemaţi la revizoratul şcolar al judeţului mai mulţi învăţători, spre a li se distribui material didactic, de care au nevoie şcoalele.

—

Mutări în armată.—Pe ziua de mîne 28 Noembrie s'au făcut mai multe mutări în armată, din care cităm: d. loct. P. Gheorghiu, din regim. Tulcea 33, în regimentul Ştefan cel Mare No. 13; căpitanii Popovici Ioan din batalionul 4 vînători şi Dumbravă Virgiliu de la şcoala fiilor de militari, au fost mutaţi unul în locul altuia; locot. Negruzzi Ioan din regimentul 13 Ştefan cel Mare, în batalionul de graniceri.

—

In şedinţa de aseară, consiliul comunal a decis să schimbe denumirea străzei Butu, în acea de „N Gane".

—

D. locotenent Alexandrescu, a fost însărcinat să facă şcoală bacalauriaţilor din regimentul 7 calaraşi.

—

Aflăm cu părere de rău, că d-na Maria Hinna, preşedintă a societăţei „Pînea săracilor", se află suferindă.

Dorim distinsei d-ne curîndă şi perfectă însănătoşire.

—

Cu începere de la 1 Martie, la atelierele de la Frumoasa. vor mai fi angajaţi încă vre-o 80 de lucrători mecanici.

—

D-na Maria I. Ciocan, a fost numită institutoare la şcoala de fete din Roman.

—

Astăzi au fost arestaţi la poliţia de siguranţă doi indivizi, cari sunt bănuiţi a fi autorii furtului de la gară, despre care am vorbit alaltă-eri.

—

D. Dr. Popovici, a fost însumat ca medic ajutor în regimentul 7 calaraşi.

—

La ospiciul de la Socola a încetat din viaţă locotenentul Stoenescu.

—

In ziua de 7 Decembrie se va ţinea în cancelaria epitropiei Sf. Spiridon licitaţia pentru furnizarea făinei necesare pentru fabricarea pîinei, pe timp de un an.

Iar în ziua de 16 Ianuarie 1908 se va ţinea licitaţia pentru furnizarea pîinei trebuitoare ospiciilor de bătrîni de la Galata şi casei de sănătate Socola.

—

In sesiunea aceasta a consiliului de rezboi va fi judecat şi sergentul major Gheorghe Armanu, din garnizoana Bacău, acuzat de a fi torturat pe mai mulţi soldaţi.

In acest proces vor fi ascultaţi 30 martori.

—

Directorul general al C. F. R., d-Em. Miclescu, va sosi în cursul sep. tămînei în Iaşi, în inspecţie.

—

D. Mihai Sălceanu a fost numit copist la prefectura de poliţie.

—

Universitare.—D. I. Ferderber student, e invitat să treacă pe la rectorat pentru a da o lămurire.

— Senatul universitar, care fusese convocat pentru aseară, împreună cu consiliul facultăţei de litere, neputîndu-se întruni, s'a amînat pentru Luni 3 Decembrie.

— Au cerut să fie scutiţi de taxele universitare, la facultatea de drept, următorii d-nii studenţi, care au obţinut următoarele note: din anul I.

Teodorescu V. V. (7.60) Soroceanu Constantin (8.20), Apostoliu Dumitru (7.20), Borcea Mihail (7.00) Ghica G. Emil (6.80), Tănăsescu Th. (7.00).

Din anul al doi'ea: Lascar Spoială, Coroi C. C., Al. Cotta şi Mitescu Ioan iar din auul al treilea, d-nii C. Simionescu şi Al. C. Coroi.

—

Judiciare.—Dosariul privitor la presidentul Ciulei, n'a sosit astăzi de la Inalta Curte, care, precum se ştie, a transferat afacerea la Iaşi. Va sosi probabil mîine cînd va fi repartizat la unul din cele trei cabinete ale judecătorilor de instrucţie.

Dacă judecătorul de instrucţie va găsi că este caz de urmărire, presidentul Ciulei va fi judecat de tribunalele ordinare şi, în urmă, de Curtea de apel, în secţiuni unite, potrivit legei asupra organizărei judecătoreşti.

Toţi martorii în această afacere vor fi citaţi la Iaşi săptămîna viitoare.

E probabil ca procurorul general să plece seara la Bucureşti, tot în această afacere.

*

Pînă astăzi s'au primit la grefa Curţei de apel, secţia I, 983 apeluri electorale Zilnic sosesc alte apeluri de la tribunalele pendinte de circomscripţia curţei de apel din Iaşi.

*

Primul proces în sesiunea din Decembrie a Curţei cu juri din Iaşi se va judeca la 1 Decembrie şi va privi *Opinia*. Avocatul Abgar Buicliu a acţionat în judecată ziarul nostru pentru că l'ar fi calumniat prin nişte epigrame.

—

Creditorii chirografari au ei dreptul de a urmări averea debitorilor lor dată în amanet?

Această chestie a ocupat două ore şedinţa Tribunalului Iaşi secţia 1 şi după o deliberare de o jumatate oră Tribunalul a amînat pronunţarea pe Mercuri 28 curent.

—

Ziarul liberal care ne şarjase pe noi, ca din senin, acuzându-ne, în mod extrem de subţire, că n'am fi, ca ziar, fără anumite pete, revine asupra acestei acuzări şi declară, în cuvinte tipărite cu caractere cursive, că n'are a ne reproşa nimic în ce priveşte cinstea noastră ca ziar.

Are să ne reproşeze, însă, că în chestia comentariilor noastre cu privire la ultima deraiare a tramvaiului, noi n'am fi trebuit să fim aşa de severi faţă de tramvai fiindcă, unul din directorii noştri şi unul din colaboratorii noştri, ambii avocaţi, pledează într'un proces contra tramvaiului, dar nu într'un proces ce-a decurs din ultimul accident de tramvai, ci în procesul privitor la catastrofa diu Septembre 1905.

Prea e departe 1905 de 1907, prea e departe o catastrofă, care a costat vieţi de oameni de un accident, care, din nefericire a decurs fără a face victime — pentruca ziarul liberal să fi putut c r e d e un moment, că noi, în repudiarea celor de la tramvai, ne-am gîndit la acei amici despre cari, între noi fie-vorba, noi nici nu ştiam că pledează într'un proces contra tramvaiului.

Cu acestea am terminat, credem, puţin interesanta discuţia.

—

Astă-zi MARŢI 27 **Noembrie la 9 sara are loc la Teatrul Circ Sidoli o mare serata Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.**

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 27 Decembre

Camera

Bucureşti.—La începutul şedinţei d-l N. Iorga protestează contra faptului că discursurile ce se rostesc la Cameră apar altfel reproduse în *Monitorul oficial*.

Se pune la vot şi se votează respunsul la Mesaj.

D. Ferechide procedează apoi la tragerea la sorţi a deputaţilor, cari vor presinta Regelui răspunsul camerei la Mesaj.

Se aleg d-nii: C. Stere, dr. Radovici, Dim. Cerkez, Vintilă Brătianu, N. Maftei, Igiroşeanu, Negulescu, V. Iliade, I. Palade, Dincă Skileru, Cristopol, Alex. Culoglu, Em. Culoglu, Alex. Săulescu, M. Cantacuzino, Jean Lahovary, D. Patraşcanu, Bălănescu, V. Sassu şi Irimia Gheorghiu.

Deputaţii trec în secţiuni.

Mareie scandal de la tragerea loteriei

Bucureşti.—La sfîrşitul tragerei loteriei de astă-zi s'a produs un scandal extraordinar, care a necesitat forţele poliţiei şi a jandarmilor, şi provocat de următorul fapt:

Ultimul număr cîştigător a eşit No. *17487*; cînd să se caute în urna a doua cîştigul corespunzător, în urnă nu mai era nici un cîştig. Imediat s'a cercetat faptul şi biletul purtînd însemnarea sumei cîştigătoare a fost găsit sub masă de către un membru al comisiunei şi care a declarat că cîştigul e de 2000 lei.

In acest caz cîştigătorul acestui bilet trebuia să aibă şi premiul de 100000 lei. Puţin însă după aceasta, comisiunea revine şi spune că nu poate fi vorba de un cîştig de 2000 lei, ci numai de 200, căci toate cîştigurile de 2000 lei eşise şi că deci totul se reduce la un cîştig de 200 l. Posesorul biletului care se află în sală, încunjurat de un număr de pieteni a provocat un mare scandal a insultat membrii comisiunei şi lucrurile au degenerat ast-fel în cît cu mare greutate poliţia şi jandarmii au evacuat sala.

Evident, că nu poate fi vorba de vre-o fraudă ore-care întru cît suma a fost distribuită la cîştigători şi nu rămîne în profitul instituţiei; se poate vorbi cel mult de o neregularitate, lucru care, procurorul îl anchetează de azi dimineaţă.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi precum se ştie s'a tras la sorţi cîştigurile cele mari căci este ultima zi a tragerei clasei a VI-a.

Au eşit la sorţi următoarele 34 numere a 25,000 lei: Două numere care au cîştigat cîte 1000 lei şi premiu 25,000 şi anume: 7945 şi 8424. Unul care a cîştigat 500 lei şi premiul 25,000 lei şi anume 2304. Pe urmă numerile următoare, care au cîştigat cîte 200 lei şi premiu de 25,000 lei: 1514, 3524, 8745, 10344, 12596, 13320, 16820, 17594, 17708, 17487, 18266, 19088, 19115, 20915, 23304, 24546, 26390, 27888, 27087, 29578, 31681, 33977, 36190, 39691, 39061, 41676, 42527, 43670, 51118, 53589, 53859, 57683.

Au mai cîştigat:

10000 lei No. 39393.
3000 „ No. 28978.
2000 „ No. 16512.
1000 „ No. 34159, 44257, 45315, 55016, 56576, 57394.
500 „ No. 44633, 41303, 5509, 18296 5419, 12147, 30461, 17496.

Pentru orice informaţiuni şi comenzi de lozuri adresaţi-vă cu încredere Biroului central de vînzare al Loteriei Regatului Romîn:

COLECTURA PRINCIPALA

TII. MAXIMOVICI — IASI

Inmormîntarea Regelui Oscar

Stockolm.—Regina Victoria a sosit aci. Inmormîntarea regelui Oscar va avea loc peste 15 zile.

Telegramă de felicitare

Viena.—Colonia romînă din Viena a trimes lui Bjoernson o depeşă de felicitare cu ocaziunea împlinirei vîrstei de 75 ani.

Nuoi cutremure

Roma.— Biuroul central Geodinamik anunţă că de la orele 7 şi un sfert pînă la 9 jum. seara, s'a semnalat un puternic cutremur de pămînt în mai multe localităţi ale provinciei Catana, mai ales la Zaparna unde mai multe case s'au prăbuşit. Cutremurul a fost semnalat de instrumentele tecnice din oraşele vecine.

Se pare că nu sunt victime.

Procesul lui Stoessel

Petersburg.—Astăzi s'a început procesul generalului Stoessel.

Cutia cu scrisori

Domnule Ministru

Subscrisa vin respectuos a vă expune cele ce urmează, cu privire la transformarea Catedrei de mode de la şcoala profesională de fete Sf. Sava din Iaşi. In primul rînd trebue să recunosc On. Minister dreptul de a dispune de instituţiile sale, ast-fel ca se respundă mai potrivit cerinţelor timpului, şi ca atare aţi fost în drept să reorganizaţi Scoala profesională Sf. Sava conform trebuinţelor de acum; dar cu condiţia expresă, a respectărei formelor legale; de aceia îmi permit D-nule Ministru a vă dovedi, că în transformarea Catedrei de mode nu s'au respectat dispositiile legei în vigoare.

Ast-fel cred că budgetul odată votat e valabil pentru un an întreg şi ministerul nu poate înfiinţa nici desfiinţa funcţionarii prevăzuţi în buget; Veţi obiecta poate că Ministerul a fost autorizat prin lege votată de Corpurile Legiuitoare din Mart 1907 să desfiinţeze sau să reducă funcţiunile ce le va crede de cuviinţă pentru motive de economie; apoi acele motive nu pot fi găsite în cazul desfiinţărei Catedrei de mai sus, intru cît s'a înfiinţat o alta în loc, aşa că ministerul nu se poate justifica în marginile legei de mai sus, deci nici un text de lege nu'l autoriză de a desfiinţa anumite funcţiuni.

Ast-fel cum s'a desfiinţat catedra de mai sus, care a fost aprobată cu votul Corpurilor Legiuitoare prin votarea bugetului pe exerciţiului curent.

Apoi să presupunem că toate legile ar acorda Ministrului acest drept; Oare ministerul trebue se o desfiinţeze de o dată pentru ca elevele care au urmat un an sau doi să fie silite a urma altă secţie? Căci această secţie n'ar putea urma decît un an, cînd ele de drept termină şcoala, şau dacă conform regulamentului ministerul le va obliga se urmeze trei ani; Apoi drept ar fi ca acele eleve se fie silite a urma şcoala încă doi ani în plus? Cred dar că dacă ministerul a fost îndreptăţit la transformarea Catedrei de mode atunci trebuia desfiinţate treptat pentru ca interesele şcoalei se nu sufere după cum am dovedit mai sus. Acum viu vă rog se mi permiteţi pentru a discuta şi motivele pe care le-aţi putea avea pentru transformarea catedrei de mai sus. Trebue se recunoaşteţi că acele motive nu pot privi persoana mea întrucît la catedra de mode ca maestră n'am funcţionat de cît în lunile finele lui Mai Iunie şi Septembre, cînd nu aţi fi putut vedea resultatele, de care vă mărturisesc că sunt mulţumită întru-cît elevele aratau o deosebită plăcere şi interes pentru această secţie, de cînd am fost insercinată cu conducerea iei, şi chiar vă pot afirma că numai în două luni această secţie şi-a arătat rezultatele expuse la exposiţia de finele anului şcoalar 1906—1907.

Cred că dacă mi s'ar fi dat ocaziune se conduc anul acesta întreg anul viitor ar fi egalat numărul elevelor cu cele alte ateliere de croitorie şi lengerie, ast-fel că ministerul nu s'ar mai fi putut gîndi la desfiinţarea catedrei, care este unica în întreaga Moldovă şi datează de la înfiinţarea şcoalei profesionale Sf. Sava.

Aci ţin se vă aduc la cunoştinţa, că am condus mai mulţi ani un atelier de mode în Iaşi, aşa că mă credeam destul de aptă pentru a conduce atelierul de mode de la şcoala Sf. Sava, pentru ca el se respundă la o trebuinţă a societăţei, încît secţia modelor se devie o instituţie vie de la care plecînd elevele, seşi poată exercita această profesiune a lor după propria lor iniţiativă.

In speranţă că veţi repara situaţia ce mi-aţi creat, fie prin reînfiinţarea catedrei la şcoala Sf. Sava, care mi se pare că a fost transformată fără respectarea formelor legale, fie prin înfiinţarea unei catedre similare, îmi permit a vă anunţa că aştept resultatul dv. pînă la trei Noembre c.

Primiţi, vă rog, d-le Ministru asigurarea distinsei mele consideraţiuni.

Lucie Dimce
foastă maestră de mode.

1907, Octombre 27.
Str. Sf. Sava 8 Iaşi.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 căştiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D-ului ZED

are pentru baza principală Codeina şi Toiu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile şi laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusselor învechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniilor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile masivul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

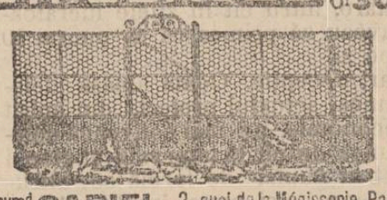

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 45

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueliĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcoritorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care bottilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 —Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 304 Joi 29 Noembre 1907

Reacţionarism şi Socialism

In puţinele discuţiuni cari s'au urmat la tribuna parlamentară cu ocazia răspunsului la Mesaj— diferiţi oratori şi-au aruncat unul, altuia, epitetele de *socialist* sau *reacţionar*. E prima oară cînd aceste epitete n'au fost aruncate fără a fi fost urmate de o întărire a lor, cu probe materiale. Eram obicinuiţi a vedea pînă azi pe un tînăr spunînd unui bătrîn: eşti un reacţionar! Dar epitetul se perdea în toiul discuţiei fără nici o urmare; sau pe vre-un bătrîn exasperat de vederile largi ale unui debutant tînăr, ripostîndu-i: eşti un socialist.

Epitetele erau aruncate spre a se curma o situaţie sau spre a se caracteriza.

De data asta fiecare epitet urma unei argumentaţii, unor dovezi cari corespundeau cu denumirea ce trebuia să vie. Socialismul liberalilor ca şi reacţionarismul conservator a fost demonstrat ca resultatul unei activităţi într'una sau altă direcţie, a fiecărui partid.

Cum s'a produs această diferenţiare de roluri, cînd era ştiut că pînă eri amîndouă partidele politice, se rezemau pe unul şi acelaşi fundament de organizare a statului? Oare revoluţia din prima-vara asta, să fi produs o aşa de adîncă remaniere a spiritelor, să fi clasat aşa de logic amîndouă partidele? Din vîltoarea acestor zece luni a putut să se înjghebeze două mentalităţi atît de deosebite?

Iată ce e curios de constatat, căci e prima oară, cînd, în constituirea partidelor, sub influenţa mişcărilor democratice, se observă o astfel de transformare bruscă. Existenţa în partidul liberal a unei fracţii socialiste şi existenţa în partidul conservator a unei nuanţe înclinate spre un conservatorism mai îngust, nu îndreptăţesc prin ele însăşi părerea că au putut aceste fracţiuni să dee tonul amînduror partidelor istorice, prefăcîndu-le în două noui partide: socialist şi reacţionar.

Invinuirile reciproce, cari se aduc de ambele partide, se bazează pe un alt fenomen politic. In conflictul aprig şi existent de vremuri între capital şi muncă, statul romîn n'a intervenit nici odată. Atît conservatorii cît şi liberalii au practicat în această materie principiile şcoalei liberale engleze: *laissez-faire—laissez passer*.

Ţărănimea ne ajunsă încă la o cultură şi la o prefacere socială, capabilă, de a fixa ea singură, preţul de muncă, a fost lăsată la voia proprietarilor; aceştia la rîndul lor n'au căutat să priceapă, că dacă au fost întocmite prin usaj, acum cîte-va decenii anumite învoeli agricole, ele nu pot dăinui, o lume întreagă; şi n'au mai căutat a îmbunătăţi condiţiile de trai ale ţăranilor.

Revoltele din primăvara aceasta ne-au găsit aci. O intervenţie a statului în folosul celor mai mici, celor mai slabi, era impusă de însăşi evenimentele petrecute.

Acest intervenţionism, acceptat de amîndouă partidele, în principiu, căci legile d-lui Carp nu sunt mai puţin intervenţioniste de cît ale d-lui Ionel Brătianu, a hotărît diferenţiarea partidelor. Epitetele de reacţionarism şi socialism au eşit din modul cum fie care partid a priceput să se exercite acest intervenţionism. Liberalii, în demagogismul lor politic, uitînd totul, neglijînd personalitatea ţaranului însuşi, au făcut legile într'un spirit intervenţionist, *a outrance*.

Partidul conservator n'a uitat că statul n'are dreptul de a ucide iniţiativa individuală a cetăţeanului, că trebueşte lăsată şi lui posibilitatea de a se manifesta şi această iniţiativă şi manifestare nu se va arata dacă statul îl ocroteşte prea mult.

De cei mai buni observatori ai vieţei noastre rurale, s'a constatat că ţăranul nostru e nepăsător, lipsit de orice iniţiativă, lipsit de ori ce dorinţă de un traiu mai bun şi dacă anul mănos îi garantează existenţa, el nu va mai munci iarna spre a agonisi o reservă pentru viitor.

De aceea atît în legile d-lui Carp cît şi în proectul Băncei rurale a d-lui Take Ionescu, se prevede o anumită întocmire care favorizează iniţiativa individuală a ţăranilor şi îl proteguesc pregătindu-l pentru o gospodărie mai bună.

Acest intervenţionism rezervat şi cuminte, e intitulat de reacţionarism, cînd de fapt reacţionarismul nu ar admite sub nici o condiţie şi sub nici o formă intervenţia statului în viaţa economică.

Dr. I. Duscian.

STRADA „N. Gane"

Consiliul judeţean de Iaşi, care a început a da oarecari dovezi de impacienţă, ar trebui deplasat la şedinţele consiliului nostru comunal, ca să ia ceva lecţii de ce se chiamă armonie, pace şi mai ales, admiraţie reciprocă.

Căci pe cînd prefectul de judeţ are a se lupta cu diferitele nemulţumiri ale consilierilor judeţeni, la primărie, şedinţele consiliului comunal, au devenit adevărate şedinţi amoreze.

In sensul cel ideal, fireşte. Căci ce poate fi mai ideal, mai frumos şi mai înălţător, decît acea frumoasă concordie ce domneşte între consilieri, de cît complimentele de admiraţie ce un consilier adresează celuilalt şi voturile de mulţumire ce se iau, fie pentru consilieri, fie pentru ajutorii de primar.

Concordia aceasta a început să se arăte chiar şi la evenimentele pur familiare ale consilierilor: dăunăzi, cu prilejul unui fericit eveniment, primarul şi consilierii au servit de naşi noului născut, fiul unui domn consilier comunal.

In toată fericirea aceasta, un om rămase pînă acum, în umbră. Şi nu doar un om oare care, un consilier care n'a avut parte să aibe nici un vot de mulţumire, nici eveniment fericit în familie — ci omul cel mai mare al consiliului: primarul Iaşului.

D-lui Fîntînaru, primul ajutor de primar, i s'a votat mulţumire pentru energia ce-a depus-o în chestia hergheliei de la Groşi; d. Eraclide a primit mulţumiri pentru că nu dă voie să se vîndă pîine, lipsă la cîntar—dar d. Gane, primarul, rămase, pînă ieri, văduv de orice atenţiune.

Probabil din cauza acestei întîrzieri, consiliul, ca să respălătească pe d. Gane şi cu capitalul ce-i datora şi cu interesele de întîrziere—s'a întrunit în şedinţă extraordinară şi, într'un elan de cinstit entusiasm, a hotărît ca strada Butu, unde locueşte primarul, să se numească pe viitor „strada N. Gane".

De ce?

Din cauza concordiei înaintea căreia ne închinăm şi de care ar trebui să iee notă consilierii noştri judeţeni.

Inchiderea discuţiei

Toată lumea a fost surprinsă de modul cum Camera liberală a inchis discuţiunea la răspunsul mesagiului. Abia doi oratori ai opositiei au spus cuvîntul lor şi majoritatea a şi votat închiderea discuţiunei.

D. N Filipescu, într'un discurs documentat, a adus invinuiri puternice partidului liberal, a acuzat pe reformatorii tineri, de a nu respecta principiul libertăţei contractelor în reformele propuse, a criticat banca agrară, ce va trebui să fie întrodusă şi la toate aceste formale acuzări, nimeni nu a răspuns de pe banca majorităţei.

Nu s'a dat voe să vorbească fruntaşilor conservatori, s'a interzis cuvîntul şefului partidului conservator, ca şi cum în aceste momente aşa de grave n'ar fi fost nevoie să s'audă şi glasul celor puţini în adunarea legislativă.

Cînd credeam că vom avea o Cameră mai plină de discuţiuni, cînd credeam că pentru prima oară se vor da înălţătoare lupte de vederi şi principii politice, am azistat la cea mai ridiculă inscenare a unei majorităţi servile, oprind cuvîntul oratorilor opoziţiei.

Şi nu se poate spune că partidul conservator n'a venit cu un gînd înalt, cu o mare bunăvoinţă de a discuta larg şi înţelept principiile călăuzitoare ale reformelor. Discursul d-lui N. Filipescu a fost un discurs doctrinar, a fost îmbibat de cercetări şi documente, a emis principii şi a dat lupta principiilor liberale şi ultra demagogice ale corifeilor stângei din Camera de astăzi.

Nimeni n'a răspuns şi abia premierul d. Sturza cu aceiaşi copilăreasă logică, cu aceleaşi infantile şi resuflate cuvinte, a făcut procesul nu ideilor conservatoare, ci personalităţilor politice din partidul conservator.

Iată la ce tristă şi dureroasă pagină a fost redusă istoria evenimentelor din anul acesta, iată ce a trebuit să însemneze Camera liberală în aceste momente aşa de grele prin care trecem.

Şi pe cînd acestea se petrec în cameră, şeful partidului liberal aleargă a obţine consimţimîntul minorităţei pentru legile care vor fi propuse. Absurdul acestei intervenţii e pe cât de ridicul pe atît şi de revoltător!

Ar fi mai logic ca d. Sturza să declare libertatea cuvîntului şi a adirei oprite ca în Cameră să se interzică orice discuţiune — în chipul acesta ar corespunde întocmai atitudinea Camerei cu voinţa şefului lor.

CATE-VA NOTE

Ziua speranţelor celor mari, a speranţelor generale a tuturor romînilor şi a tuturor care locuiesc în Romînia, este, de şi suntem o ţară eminamente agricolă — ultima zi a tragerei loteriei regatului romîn.

Eri a fost o asemenea zi. In sala de trageri tăcerea era atît de profundă, că bătăile de inimă ale acelor cu biletele în mînă sau cu numărul biletului înaintea ochilor, se auzeau în mod foarte clar.

De-o dată religioasa tăcere fu intreruptă de strigăte de „opreşte, mai încet, nu lua vînt".

Era birjarul d-lui I. Kalinderu, care-şi dăduse seamă că se trage cam patriotic...

*

D. Aurel Geblescu, eminentul director al ziarului periodic *Steaua Olteniei*, face istoricul unei vizite pe care d-sa a făcut'o d-lui P. P. Carp.

Interesant este ce-a spus d. Carp, la sfîrşitul causeriei, d-lui Geblescu: „acum trebue să ne ocupăm de chestia ţărănească; dv. să mai treceţi pe aici peste *o lună* sau o lună jumătate".

Se înţelege că d. Carp a accentuat mai mult asupra lui *sau*.

Lupta naţionalităţilor in Ungaria

După infierările făcute de Björnson şi Tolstoi atitudinei ungure ti faţă de naţionalităţile nemaghiare în regatul lor — iată o nouă înfierare adusă acestei politici şovine de către tineretul din Austria. O întrunire monstră la care participau studenţii romîni, slovaci, cehi şi ruteni, a avut loc la Viena spre a se protesta în contra atrocităţilor săvîrşite de maghiari.

E prima oară cînd studenţimea se solidarizează într'o luptă cu un caracter naţional. Până azi aceste reuniri aveau un scop internaţional, o protestare pentru răpirea drepturilor lucrătorilor sau abrogarea unor legi sociale, umane. — Astăzi un sentiment patriotic însufleţeşte toată această mişcare.

Tinerimea a început puţin cîte puţin să se îndepărteze de la acele teorii umanitariste, ce îi drept, căci tinerimea în focul luptei ei, uita cea ce este mai sfînt —iubirea de neam, ridicarea şi menţinerea unei naţionalităţi. Şi această reîntoarcere la obîrşie, această reînviere a sentimentelor de dragoste şi devotament pentru patrie, sunt astăzi atît de puternice, atît de hotărîte, în cît ne pare că din această luptă pentru o cauză dreaptă se va naşte ceva strălucitor de frumos: sdrobirea îngenuncherilor de azi, şi înalţarea liberă a statelor de sub hegemonia maghiară.

E foarte interesant de observat că în această luptă a luat parte şi un partizan al ideilor internaţionaliste: un socialist. Deputatul bucovinean, romîn de origine d. Grigorovici, a vorbit ca un romîn. De şi a arătat nevoile care bîntuie în ţeara noastră, de şi a spus că există o chestie agrară grea de resolvat în frontierile noastre: „cu toate acestea, a spus Grigorovici nu se poate deduce de aci că poporul romîn e apasator şi nu se poate spune de cît că capitalismul romîn apasă. Poporul romîn nu poate fi distrus, el e ca toate popoarele şi va trăi căci trebue să trăiască».

Aceste declaraţii şi cu cuvîntările ce rînd pe rînd s'au perindat pe tribuna acestei întruniri, au infierat conduita ungurilor şi a dat popoarelor de sub jugul coroanei Sf. Ştefan credinţa că cu ele sunt toate inimile tinere, toate inimile iubitoare ale unei generaţii patriotice.

Salutăm această nouă luptă pentru libertatea gîndirii şi graiului naţional în Ungaria.

OAMENI ŞI LUCRURI

BEŢIA!

In cîteva sări de-a rîndul am primit vizitele unui tînăr, compozitor muzical, care nutreşte visul unei mari lucrări, pe care însă i-am întîrziat-o fără de voie: n'am găsit un ceas de repaos, de linişte sau— mai adevărat — de „dispoziţie" pentru aranjarea textului,—a libretului. Şi, în starea mea sufletească osebită cu totul de a lui, mă interesa şi mă uimia tot ce-mi spunea cu intenţia de a-mi crea cu o oră mai înainte acea stare sufletească necesară, pentru ca graiul imaginaţiei îmbinat cu anumite stări psihice să creeze versul, să încingă strofa, să aştearnă textul armonios vrednic de haina festivă a cîntării.

La el însă totul era gata şi transpira cu o nerăbdare vie din privirea lui, din graiul lui: el vorbia cu entuziasm, cu încredere, cu plăcere şi cu speranţă de felul cum visează acea lucrare, cum o simte dinainte, cum trăeşte de pe acum în mrejele ei, în tainele ei, în stăpînirea şi în prietenia ei. Privindu-l, aveam senzaţia unei stări de beţie psihică, absolut trebuincioasă unei atari lucrări şi aveam regretul de a nu mă fi putut încă transpune la rîndul meu în o stare identică pentru a-i da putinţa execuţiunii, pentru a împărtăşi la rîndu-mi uşorul extaz al unor ceasuri de armonie.

Şi mă gîndeam în aceeaşi împrejurare cît de necesare sunt, alături de viaţa reală —şi momentele de beţie, înţelegînd sub acest cuvînt tot ce nu e viaţa reală, prozaică, obicinuită.... E, de sigur, nedrept că s'a dat numele acesta de „beţie" stării de inconştienţă creată de abuzul de alcool şi de vin, stare de care s'a legat un sentiment de dispreţ,—în parte nedrept.

Orientul depărtat, poate mai impropriu pentru progres — datoreşte însă o viaţă mai plăcută, mai resemnată senzaţiilor de uitare, de „beţie" ce-i procură substanţele dătătoare de extaz ca opiul, haşişul şi altele. Acolo însă civilizaţia a pornit aceeaşi luptă de stîrpire care se duce la noi împotriva alcoolismului. Dar nu sunt oare alte adînci şi mai primejdioase stări de beţie în viaţa socială şi individuală? Cine oare priveşte ca nenorociri mari şi generale atîtea alte patimi omeneşti cîte vedem în jurul nostru?

Jocul la noroc face ravagii: ce beţie uricioasă!

Arta întreagă e o „beţie" în toate ale sale manifestări. Dar politica? Nu are în sine toate, dar toate elementele beţiei dusă pînă la inconştienţă? Credinţa religioasă nu se sprijină pe extaz, pe lipsa de control şi de obiectivitate? Şi parfumul grădinilor şi muzica şi visul şi opera de imaginaţie sunt toate bazate pe beţie, uneori poate primejdioase socialmente, dar sunt ele oare pedepsite, legiferate?

Dar iată arta cea mare: iubirea. Găsit-au oare poeţii un nume mai adevărat şi mai nimerit pentru toate manifestările amorului decît în identificarea cu beţia? Codul civil şi penal însă n'o pedepsesc, din potrivă.

Academia Franceză va alege acum printre nemuritorii săi pe poetul care a scris versuri ca aceste, apoteoză a beţiei:

Ce qui rend le ciel à nos regards si doux
C'est l'ivresse d'aimer...

— Soit donc ivre, ô mon âme, et sois ivre toujours;
La seule illusion fait la beauté des choses...

Rodion

Mişcarea femenistă

I

Timpul în care trăim—epocă dureroasă de transiţie — prezintă anomalii care la prima vedere — fără nici o cercetare mai îndepărtată a cauzelor — ar da loc să se creadă grele lucruri despre mentalitatea atît a legiuitorilor cît şi despre cea a femeilor. Aşa, una din aceste anomalii e faptul următor: o femee avocat care are dreptul să dispue de averea altuia, e oprită de lege de a dispune de avutul ei propriu şi-i pusă sub tutelă—din fericire sau nefericire cazul nu există la noi. Alt fapt: se văd femei învestite cu funcţii publice, dar care nu-şi aparţin în casa lor, şi cîte altele...

Legile de astăzi fiind în contrazicere cu cerinţele economice şi cu obiceiurile au dat naştere *curentului femenist* în faţa căruia, recunosc şi bărbaţii — mai ales cei mari cum a fost: Stuart Mill, Sécrétan; scriitori ca Paul şi Victor Margueritte şi mulţi alţi barbaţi de stat—că nu numai femenismul merită atenţie dar că e o chestie de studiat.

Lupta la care a dat naştere această mişcare e aprigă şi se explică prin teama barbaţilor de a nu-şi perde toate prerogativele de care au beneficiat pînă acum, de a nu fi concuraţi. Şi se vede că-şi dau samă foarte bine de ceea ce ar trebui să piardă, de vreme ce femeile au dat în totdeauna dovezi de multă răvnă, succes şi competinţă ori de cîte ori au fost puse la încercare. Toate afirmările contrare au fost desmintite prin cercetările ştiinţifice-evidente. Pretinsa inferioritate antropologică — crierul mai mic—s'a dovedit că-i falşă. Greutatea crierului faţă de pătratul staturei s'a găsit că e într'un raport mai ridicat la femee decît la barbat! Cît priveşte inferioritatea staturei, forţei musculare, greutatea generală asemenea s'a dovedit că nu sunt rezultatul unei legi naturale, ci produsul istoric al desvoltărei sociale.

Cît priveşte inferioritatea mintală oricine ar putea arata—afară de cei care n'ar voi o— că femeea a dat probe în toate timpurile despre capacitatea ei şi cu atît mai mare i-a fost meritul cu cît educaţia ei a fost neglijată şi cu cît tovarăşul ei de viaţă—căruia i s'a robit cu trup şi suflet—i-a pervertit întreaga ei fiinţă împingînd-o la lux, deşertăciune, ipocrizie..

Emanciparea femeei nu e lucru neu. In Grecia această idee era frecventă în vechime. La Roma erau femei care trăiau numai din munca lor. In evul mediu fură femei care desfăşurară o activitate întinsă. In timpul Renaşterei se găsesc femei celebre în ştiinţă, medicină şi arte.

Socrate, ilustrul filosof, considera pe femee egală barbatului cu toată diversitatea funcţiilor ei—cu care unii caută să arate şi deosebirea rolurilor sociale. Mai mult încă, Socrate susţinea că femeea poate fi superioară barbatului atunci cînd ea e mai virtuoasă decît el.

Pentru a cerceta causa tuturor cauzelor care a dat loc acestei mişcări să ne urcăm cu mintea tocmai în timpurile *preistorice* pentru a înfăţişa situaţia femeei în dealungul seculelor.

In timpurile primitive cîndisvoarele naturale dădeau produse considerabile, munca era uşoară—şi trebuinţele foarte restrînse. Atunci femeile erau însărcinate cu lucrările de industrie, barbaţii cu cele de resboiu. Cînd începu viaţa de trib, răsboaele fură mai rare, barbaţii rămînînd neocupaţi iar femeile continuînd cu lucrările lor. Cu timpul barbaţii deveniră numai nişte paraziţi iar femeile monopolizînd producţia şi economia monopolizară şi puterea şi dreptul—epoca glorioasă a *matriarcatului*, împărăţia femeilor şi în care nu se trăia tocmai rău.

Ce se întîmplă însă? Isvoarele bogate ale naturei încep a scădea, cerinţele traiului încep a creşte iar industria începe a cere mai multă forţă musculară. De acum steaua începe a fi a celor tari—barbaţii, bine înzestraţi din viaţa resboinică ce o dusese. Iar femeea prin fatalitatea naturei ei—maternitatea—cît şi prin debilitatea câştigată din viaţa sedentară, se văzu înlăturată încetul cu încetul din toate ramurele producţiunei. Aşa că în antichitate, evul mediu şi chiar la începutul vîrstei moderne rolul femeei e şters.

Din momentul însă, în care industria începe a deveni mecanică prevăzîndu-se cu instrumente automatice şi deci mai uşor de mănuit, rolul femeilor începe a fi mai simţit, căci şi ele pot lua parte la producţie şi deci monopolul producţiei şi a economiei—acaparat de barbaţi—începe

a se mai clătina ameninţînd să sesfărîme. Alarma barbaţilor—după cum vedem—e îndreptăţită.

Aceasta e *prima cauză*—economică—a mişcărei femeniste—şi cea mai puternică.

A doua cauză e supranumărul femeilor. Faptul se explică în afară de moartea barbaţilor în răsboae,—şi femeile cad victimele maternităţii—prin greutăţile traiului, munca prea mare la care sunt supuşi barbaţii cît şi asprimea climei ce trebue să îndure ei cum e în ţările septentrionale, cît şi emigrările. Legea Eschimoşilor e atît de prevăzătoare încât obligă pe fiecare barbat să îndeplinească datoriile conjugale către văduvele şi orfanii tovarăşilor lor de muncă, care au dispărut.

In timpurile barbare, numărul barbaţilor era mai mare de cît cel al femeilor, care fiind rău tratate mureau victimele răului tratament. Cu cît civilisaţia însă, a înaintat cu atât numărul celor 2 sexe s'a egalizat; iar astăzi cînd civilisaţia a ajuns aşa de departe proporţia numerică e inversă faţă de cea din timpurile primitive—femei mai multe decît barbaţi: femeile fiind tratate din ce în ce mai omeneşte.

Acest neajuns a dat loc unei clase de femei a parte—*clasa celibatarelor*. Fapt foarte explicabil—nefiind câte un barbat de fiecare femee. Aceste femei scutite—deşi forţamente—de grijele maternităţii începură a-şi cultiva inteligenţa şi cugetarea în privinţa ameliorării soartei sexului lor—de unde—*femenismul*.

Aşa se explică cum femenismul a putut lua naştere tocmai acolo unde femeile sunt mai libere — ţările septentrionale: Scandinavia, Anglia. Acolo se găsesc cele mai multe celibatare, barbaţi căzînd victimele climatului, numărul căsătoriilor înpuţinîndu-se din pricina scăderei venitului individual — nevoile traiului.

A treia cauză e înăduşirea activităţei ce poate desfăşura femeea. Femeile se mişcă astă-zi nu numai pentru a'şi afirma drepturile juridice şi politice ci mai ales pentru a'şi întrebuinţa forţele şi energia lor care nu mai sunt utilizabile în casă, cum era în timpurile vechi.

Atunci cînd evoluţia economică va regula negreşit egalizarea sexelor — căci această cauză economică e cea mai puternică — mişcarea femenistă nu-şi va mai avea rostul.

Astă-zi femenismul e discutat în lumea întreagă — la noi mai puţin — în toate cercurile de către oamenii de samă convinşi fie-care că adevăratul progres nu poate fi de cît atunci când la îndeplinirea lui va lua parte întreaga societate — femeile ca şi barbaţii.

Intru cît priveşte teama că femeile prin căpătarea drepturilor egale cu ale bărbaţilor şi-ar perde *„femeninătatea“* lor gonind amorul,—farmecul vieţei—aceasta nu se poate aplica femeilor *sănătoase*.

Ele vor şti să-şi apăre cea ce li este inerent naturei lor. Adevărata femee preferă moartea înaintea vieţei lipsită de iubire.

M. C. Buţureanu

Corespondentă din Bacău

Şezătoarea de la Liceu. — Duminică 25 c. s'a înaugurat prima şezătoare la liceul din oraşul nostru.

Aceste şezători în care elevii îşi cultivă simţimîntul nobil al frumosului sînt de o trebuinţă netăgăduită, căci prin ele se desăvîrşeşte scopul şcoalei; educaţia intelectuală şi fizică este complectată prin educaţia sufletului şi a inimei.

Şezătoarea s'a deschis la ora 2 jum. p. m. în amfiteatrul liceului în presenţa profesorilor şi a unui distins public.

D. Manoliu, distinsul şi energicul director, a declarat deschisă şezătoarea, printr'o interesantă şi substanţială cuvîntare în care a analizat cu frumoase cuvinte scopul acestor şezători în care elevii îşi fac educaţia calităţilor nobile ale frumosului.

A demonstrat necesitatea acestei complectări de educaţie, pentru că elevul, după ce va termina şcoala şi va intra în vîltoarea vieţei, în lupta grea a traiului să fie înarmat nu numai cu judecata sănătoasă şi cu cunoştinţele trebuincioase, dar să aibă şi sufletul şi inima deschise pentru idealul frumos al neamului şi pentru a putea pătrunde nevoile şi suferinţele semenilor săi, şi prin sufletul său ales şi prin cunoştinţele sănătoase să le fie de folos, spre binele şi al lui şi al societăţei în mijlocul căreia trăeşte.

Şăzătoarea propriu zisă s'a deschis cu *Imnul Regal*, cîntat de corul liceului, format cu multă muncă de d-l *Stupcanu*, profesor de limba romînă şi absolvent al Conservatorului din Iaşi. D-sa este o veche cunoştinţă a Iaşului, pe care l'a delectat de atîtea ori în deosebite concerte cu puternica şi frumoasa sa voce.

Corul a cîntat mai multe bucăţi, apoi orchestra, formată şi dirijată de dl. Costin, a stîrnit aplause puternice din partea auditorului.

S'a cetit de către elevul Aritonovici bucata *Nicuşor* de dl. Brătescu-Voineşti.

Alţi elevi au recitat versuri şi anecdote de Th. Speranţă.

Elevul Concel din cl. VII a ţinut o frumoasă disertaţie asupra limbei romîne.

Şezătoarea s'a terminat la ora 4 jum. plecînd fiecare cu cea mai frumoasă impresie, mulţumind cu toţii d-lui Director Manoliu de stăruinţa pusă şi care a fost încoronată de aşa succes.

Aceste şezători se vor ţinea la fie-care 2 săptămîni.

Distracţii. Astăzi a sosit în localitate trupa Grigoriu, care va da Regele Vînătorilor şi Văduva veselă.

La 28, 29, 30 crt. d-na Agatha Bîrsescu va da 3 representaţii şi anume: Iudith şi Olofern, Inelul lui Gyges şi Hamlet.

Ion Pribeagul.

Litere-Ştiinţe-Arte

Bulfinsky. Nu ştiu dacă ridicarea unui artist la rangul de societar clasa întâi are astăzi sau—ca să fim mai clari—*mai* are astăzi vr'o semnificaţie artistică deosebită. Precît ştim şi această clasificaţie a societarilor a pierdut din importanţa ei din momentul cînd s'a dovedit că şi *alte* motive afară de acele pur artistice pot determina evoluţia repede în erarhia societară şi că consideraţiuni de natură politică ori personală au prezidat de multe ori unor atari înaintări. Precît ni se pare însă de rangul societarului de clasa întâia sunt legate şi oare care avantagii materiale şi în acest caz era de sigur o nedreptate a lăsa pe o scară inferioară pe un artist desevîrşit ca Bulfinsky şi aprobăm cu plăcere gestul d-lui preşedinte al teatrului care l'a urcat *proprio motu* pe acest delicat şi talentat artist la rangul de societar clasa I.

Romald Bulfinsky e încă un nou venit în mijlocul nostru. Sunt abia doi ani de cînd iaşanii se conving zi cu zi că au în el un artist, o forţă cu care se poate compta şi-l aplaudă cu drag. El s'a impus repede şi definitiv şi n'a avut nevoe pentru aceasta de reclama gazetelor, de aplauzele claquerilor, de sprijinul amicilor cari derutează de multe ori pe artist nespunîndu-i adevărul. Bulfinsky, sigur pe talentul său, a păşit drept şi demn întru cucerirea locului ce-i se cuvine şi sperăm că, văzîndu-se resplătit, va rămînea al nostru pentru totdeauna şi al instituţiunei care are atîta nevoie de talentul lui.

*

Amintim cetitorilor că la 15 Decembrie are loc mult aşteptatul beneficiu al artiştilor Penel şi Pella cu hazlia comedie „Recruţii veseli“—sosiţi din Bucureşti tunşi gata ca la cazarmă.

*

O nouă editură de broşuri populare, ştiinţifice şi literare va fi aceea a revistei iaşane: „Viitorul social“. Prima lucrare ce se anunţă e a d-nei Dr. Arbore despre: „Bolile şi industriile“ a doua va fi o traducere din ruseşte a discursului revoluţionar a lui Upton Sinclair.

*

Din Paris ni se scrie că la eleganta matinee literară dată de poetul conte Robert de Montesquieu în onoarea marelui duce Wladimir şi a Marei Ducese a fost aplaudată şi d-ra Ventura care a recitat alături de d-nele Segond Veber şi Cécile Sorel.

*

Concetăţeanul nostru de Max este la rîndul său aplaudat la teatrul Sarah Bernhard unde recitează marii artişti ai Parisului la matinee organizate de „Societatea pentru istoria teatrului“ în fiecare Sîmbătă.

*

Comitetul teatrului naţional din Bucureşti se întruneşte astă-zi spre a se ocupa de numirea unui societar, în locul decedatului Cernat.

Doamnele Giurgea şi Mihailescu, d-nii Achile şi Livescu, candidează pentru locul vacant.

*

L'Antre se întitulează o nouă comedie a lui Paul şi Victor Margueritte.

*

Recepţia lui Maurice Donnay la Academia franceză va avea loc Joia viitoare.

Paul Bourget va respunde eiscursului recipendariului.

*

STRUNA ZILEI

UN BOLNAV

In timpul şedinţei ministrul Morţun, bolnav, face o cură de lapte pe banca ministerială.

ADEVĂRUL

Cu budgetele, săracul
Nedeprins ca ceilalţi... şapte
Omul şi-a stricat stomacul
Şi-a ajuns acum la... lapte.

Informaţii

Fruntaşii partidului conservator au fost convocaţi pentru astă-zi dimineaţă ora 11, acasă la dl. Al Marghiloman spre a stabili candidaturele conservatoare la diferitele alegeri parţiale.

Se va discuta şi asupra campaniei extra-parlamentare pe care partidul conservator ar trebui s'o întreprindă în vederea proiectelor agrare ale guvernului.

—

Eri după amiază au fost convocaţi la primărie măcelarii angrosişti din localitate.

Ei au discutat mai mult timp cu d-nii N. Gane, primarul oraşului, P. Fîntânariu, şi X. Eraclide ajutori, asupra condiţiunilor de eftenirea cărnei.

—

După cum am anunţat, regimentul 4 artilerie din Roman a fost transferat la Iaşi.

Transferarea se va face pe ziua de 1 Decembrie, comandant al acestui regiment este d. colonel Stroescu.

Nu se ştie încă dacă sediul comandantului acestui regiment va fi la comandamentul de armată, sau dacă va avea un local propriu.

—

Ministerul cultelor a trimes o circulară revizoratului şcolar prin care îi pune în vedere să atragă atenţiunea învăţătorilor asupra activităţei lor extra şcolare, ca aceasta să se rezume numai la cele prevăzute de minister.

—

Ministerul instrucţiunei publice a fixat ziua de 8 Ianuarie 1908 pentru concursul de piano de la conservatorul din Iaşi.

Intre concurenţi se află şi d. Ciolan din Iaşi.

—

D. Inginer ordinar cl. II Ioan G. Ţinţu actual sub-şef al serviciului de poduri şi soşele din judeţul Constanţa, a fost trecut pe ziua de 1 Decembrie în aceiaşi calitate la judeţul Iaşi, în locul vacant.

—

D-nii locotenenţi N. Dubert şi S. Constantinov din regimentul 13 Ştefan cel mare au fost înaintaţi la gradul de căpitan.

D. Căpitan C. Frimu, de la şcoala fiilor de militari, a fost avansat la gradul de maior.

—

Noi ca şi alte ziare am anunţat că regimentul IV de artilerie va fi transferat de la Roman la Iaşi.

Adevărul este că numai comandamentul acelui regiment va fi transferat în oraşul nostru.

—

Aflăm că pe ziua de 1 lanuarie se vor face mai multe schimbări printre sub protoerii din eparchia Moldovei şi Sucevei.

In aceste posturi nu vor mai fi numiţi de cît licenţiaţi în teologie.

—

De cîte-va zile epitropii casei Sf. Spiridon, au început să lucreze la budgetul pe exerciţiul viitor.

De o camdată epitropii au prevăzut suma necesară pentru întreţinerea Ospătăriei Popovici, care nu va funcţiona de cît de la 1 Aprilie viitor, şi o sumă pentru radicale reparaţii ce se vor face spitalelor pendinte de epitropie.

—

Sîmbătă 1 Decembrie, membrii consiliului de higienă al judeţului vor fi convocaţi în şedinţă ordinară.

Se vor discuta chestiuni privitoare la mersul epidemiilor din comunele rurale precum şi asupra unor cereri de autorizaţie de deschidere de cîrciume.

—

D-na Eufrosina Popovici, învăţătoare la şcoala din cotuna Cărpiţi com. Stînca din judeţul nostru, a reuşit la examenul de definitivat,

—

In cursul săptămînei viitoare epitropii casei Sf. Spiridon se vor duce să inspecteze spitalele din Galatz şi Focşani, pendinte de epitropia Sf. Spiridon.

—

Un îndrăsneţ furt s'a comis eri noaptea la locuinţa scapeţului Dumitrof Alexa, din str. Toma-Cozma.

Hoţii sau întrodus în locuinţa numitului şi au furat o lădiţă în care se aflau mai multe broşuri ruseşti şi bilete de bancă româneşti, în valoare de 2000 lei.

D. comisar Stamatopol face cercetări pentru aflarea hoţilor.

—

Aseară *„In lumea mare“* de Al. Dumas fils. Foarte multă lume. Piesa a fost jucată bine şi a fost destul de bine montată.

D-na Pruteanu a repurtat un frumos succes în Mistrèss Clarkson; d-şoara Filotti, a avut cîte-va momente bune şi în actul întâi, scena ultimă a avut un gest foarte natural şi impunător.

Foarte bine d. Cuzinski, care graţie rolului său foarte simpatic, a făcut o impresie admirabilă. Nu putem spune decît bine de d. Popovici, Cîrjă; D. Profir e prea vîrît în toate piesele, şi deci e prea monoton. Ar trebui din vreme în vreme să să încredinţeze şi alt cui-va rolurile date acestui mentor artist, căci, introducîndu-l în toate—artistul perde din individualitatea sa şi devine o maşină bună pentru ori-ce.

D. Profir n'a lipsit din nici o piesă şi a jucat cele mai variate roluri. Aseară a fost ca nici odată foarte slab.

D-na Cuzinschi în Marchisa de Rumeres a plăcut.

*

Joi seara se joacă *„Zigzagurile dragostei“* de A. Valabregue, o comedie foarte spirituală.

*

Sîmbătă *Micheta* în beneficiul d-lui Bulfinski.

—

D. Alex. Stroian, impiegat la serviciul technic al comunei şi-a înaintat demisia din acest post.

—

Comitetul cercului militar din localitate s'a întrunit şi a hotărît ca şi anul acesta să organizeze o serie da serate dansante în localul cercului.

Prima serată va avea loc în seara de 8 Decembrie a. c.

—

D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului va pleca în astă seară la Bucureşti.

—

D-nii absolvenţi ai facultăţei juridice sunt rugaţi a se întruni Sîmbătă 1 Decembrie la ora 4. p. m., pentru a lua demersurile cuvenite spre a cere ministrului cultelor să le încuviinţeze ca să se înscrie ca audienţi la cursurile de doctorat.

—

S'a cerut autorităţilor locale urmărirea şi prinderea lui Const. A. Panu, de loc din Mihăileni, fost locotenent în armată şi fost director al ziarului „Trompa“ din Roman şi care a fost condamnat la 7 luni închisoare.

—

Mâne se vor trage la sorţi la tribunal membrii consiliului judeţean care vor presida alegerile consiliilor comunale din Poeni, Brăeşti şi Voineşti, care se vor efectua în ziua de 23 Decembrie.

—

Parchetul din Ploeşti a cerut prinderea şi arestarea comerciantului A. Cohn care fiind declarat în stare de faliment a dispărut.

De asemeni s'a cerut prinderea şi arestarea comerciantului M. Şmilovici din P.-Neamtz, care în urma unui faliment fraudulos a dispărut.

—

Un furt s'a comis astă-noapte la locuinţa d-lui Ludaicer, din strada Sărărie No. 144.

Hoţii profitînd de ocazie că acesta se afla la o nuntă, împreună cu soţia sa, s'au introdus înăuntru şi spărgînd un saltar au furat suma de 100 lei.

D. Ludaicer în momentul cînd se reîntorcea acasă a zărit hoţii cînd eşeau din casă pe uşa de din dos.

—

Astă-zi recruţii care au fost încorporaţi la 1 Noembrie, au depus legiuitul jurămînt, cu ceremonia obicinuită.

—

D. căpitan Gh. Popovici, revizorul şcolar militar al judeţului, a fost în inspecţie alaltă-eri la Tg.-Frumos, Podul-Ioaei şi Hăiceni.

—

La pădurile de pe moşia Boroşeşti, proprietatea Casei spitalelor sf. Spiridon,— descoperindu-se o serie de furturi, s'a deschis o anchetă.

In acest scop, azi, Mercuri, cu trenul de Vaslui, d. director al Epitropiei, Al. Poni, a plecat la faţa locului.

—

In urma unui ordin telegrafic sosit din partea ministerului din interne, astă-zi nu s'a mai oficiat Te-Deumul ce urma să aibă loc la Mitropolie cu ocazia aniversărei luărei Plevnei.

—

Studenţii, micii funcţionari, meseriaşii şi muncitorii, adresîndu-se deadreptul d-lui dr. Zosin, pot avea cartea sa „Viitorul României“ pe preţ de *doi lei* în loc de trei.

DIVERSE

— Parchetul a încuviinţat înmormîntarea lui P. Balcan, administratorul moşiei Stânca, care alaltă-eri seara a încetat subit din viaţă la Sculeni.

S'a constatat că numitul suferea de cord.

— D. inspector sanitar dr. V. Roşculetz, care a fost eri în localitate, a plecat aseară în Capitală.

— O a treia serie de emigranţi, vor lua drumul spre America, pe spesele societăţei, „Ica“, în cursul săptămînei viitoare.

Din această serie fac parte mai multe familii evreeşti din Roman şi altele din Botoşani.

Cărţi pentru copii

Cu sărbătorile de Crăciun se apropie şi zilele de daruri, de cadouri. Prăvăliile noastre îşi etalează mărfurile speciale, magazinele îşi încarcă vitrina cu tot felul de nimicuri cari vor deveni lucruri mari în amintirea celor ce le vor primi sub forma unui dar; prăvăliile cu jucării pentru copii au ferestrele înghesuite de tot felul de drăcii; iar librăriile roesc de cărţi.

Şi cu toate acestea mulţi au trebuit să se simţă încurcaţi cînd au decis să facă un cadou unui copil mai mărişor, căruia nici jucăriile nu îi se mai potrivesc, căruia nici lucrurile prea serioase nu îi merg. Ce poţi da unui copil între 9 şi 12 ani? O carte! Dar ce carte?

Greutatea alegerei e neînchipuit de mare. Nu există nici o literatură pentru copii şi acea care există nu se potriveşte lor. Literatura lor a rămas la Robinson Crusoé, la romanele lui Stahl şi la cunoscutele povestiri ale lui Jules Verne. Acestea însă sunt editate ori în *Bibliotheque rose* a 3.50 volumul sau în ediţiile de lux ale librăriei Foyard şi costă de la 10—15 lei. E un cadou pentru băeţii bogaţi! Dar cei săraci, dar mai ales acei ce nu ştiu franţuzeşte la 9 ani? Ce vor ceti ei? In limba noastră nu avem aproape nimic, nu există nici o literatură infantilă.

*

Şi apoi e o întrebare: ce trebuesc să citească copii? Lectura la ei trebue să fie distractivă sau instructivă. In general până azi afară de romanele lui Jules Verne, cărţile pentru copii au avut un scop recreativ. Copiii găseau aventuri extraordinare, lucruri supra naturale, basme pline de fantasmagorii — nimic real, nimic din viaţa mare şi împrejmuitoare. Cu aceste cărţi copiii îşi petreceau vremea. Acesta să fie oare scopul lecturii?

Omul în vrîstă caută în cetire ceva recreativ. Viaţa, nevoile, luptele zilnice, îl doboară şi atunci în cărţi caută ceva întăritor şi liniştitor. Cartea e un prieten care ştie să îţi vorbească alt-ceva de cît gîndeşti tu şi de multe ori ai nevoie să nu gîndeşti.

Copilul n'are nevoe să se distreze. El e preocupat de tot ce îl înconjură şi de tot ce vede şi el caută a pricepe şi a şti totul. Viaţa l'a speriat cu puterea ei, lumea l'a înfricoşat cu misterele sale. La fie care pas el întreabă pe ai sei. De ce e aşa şi nu altfel? De ce au apărut lucrurile cutare şi nu cele l'alte. In întrebările unui copil sunt probleme de filosofie şi un copil retrăeşte în anii întâi în faţa naturei existenţa întregei omeniri cercetătoare a misterelor şi a problemelor existenţei.

Şi cîte decepţii la întrebările lor. Părinţii singuri au trăit această viaţă de încercare, au întrebat, s'au bătut să priceapă—dar fie din lipsă de mijloace, fie din alte nevoi n'au putut şti totul şi ei interzic copilului de a-i întreba la rîndul lor.

Copilul se închide în el însuşi şi dă o explicare în felul lui lucrurilor nepricepute, iar cu vremea se obicinueşte a nu mai cerceta şi devine un om cuminte care acceptă totul fără să mai cerceteze. De acea sunt aşa de mulţi oameni cuminţi cari nu ştiu nimic, dar au admis totul.

Pentru a înlătura acest rău şi a contribui la progresul omenirei—e nevoe ca copiii să judece şi să analizeze totul—aşa se formează minţile alese, aşa se formează oamenii cari vor avea criteriul lor de judecată. Şi pentru aceasta trebuesc cărţi, cărţi pentru copii. In aceste cărţi el va găsi explicarea a tot ce va voi. Va şti viaţa dobitoacelor, a florilor, va ştii ce e cerul, ce sunt stelele, va şti ce e omul, va şti ce legi domnesc la prefacerea lumei şi cari au dăinuit de veacuri. Şi mai ales va avea spiritul deschis pentru observaţie.

Trebuesc cărţi multe şi scrise frumos şi scrise bine. Englezii au atins în această privinţă sublimul. Am văzut în ediţii ruseşti lucruri admirabile traduse din limba engleză.

Copilul petrece şi se instrueşte şi ce e mai mult începe singur a observa. Ori desvoltarea cîmpului de observaţie a copilului e tocmai natura şi numai cărţile pentru copii cu teme luate din viaţa naturaiă vor ajuta la desvoltarea lui intelectuală şi-i vor fabrica un spirit de critică şi analisă.

Dar pentru a scrie ast-fel de cărţi e greu—e poate mai greu de cît de a scrie pentru adulţi; de aeea şi e o atîta secetă în lucrările pentru tinerime. Traducerile cîte-va opere franceze şi engleze se impun în aşteptarea unui talent, original care se va consacra celor mai mulţi din cetitori copiilor: căci fără îndoială cei ce citesc mai mult şi vai cu patimă sunt copiii şi adolescenţii.

Şi tocmai pentru ei nimeni nu scrie.

Dr. I. D.

De Vânzare Casele d-lui Victor Castano strada Sf. Andrei. 6 odăi, antret mare, atenanse etc. etc. toate în perfectă stare.

A se adresa la Dl. sau D-na. Castano.

Ultime informaţii

—

De ce a fost închisă discuţia la Cameră. —*Toată lumea a rămas surprinsă de chipul turcesc cum guvernul a impus la Cameră închiderea discuţiei asupra răspunsului la Mesagiu.*

După ce d. Ionel Brătianu a făcut apel la concursul conservatorilor şi a vorbit despre unanimitatea voturilor pentru reforme, guvernul şi majoritatea n'a crezut de cuviinţă să lase liberă vorba acelora la al căror concurs să făcea apel.

Guvernul ştia că d. Take Ionescu urma să ia cuvîntul şi acelaşi guvern ştia că fostul ministru de finanţe are de spus lucruri importante relativ la acest apel şi cu toate acestea a poruncit majorităţei să voteze închiderea discuţiei.

Ministrul de interne a explicat procedarea turcească prin faptul că d. Bălănescu aparţinînd majorităţei, n'a voit să cedeze în favoarea d-lui Const. Stere care urma să respundă d-lui Filipescu. Din această cauză şi de teamă că şi alţi membri ai majorităţei nu vor voi să cedeze, guvernul a decis închiderea discuţiei.

Alţii susţin că totul a fost o lucrătură a d-lui V. G. Morţun contra d-lui Stere. Ministrul lucrărilor publice a intervenit pe lîngă d. Bălănescu ca să nu cedeze şi a grăbit astfel închiderea discuţiei, pentru ca d. Stere să nu aibă putinţa de a vorbi într'o şedinţă atît de importantă unde aveau să ia cuvîntul doi miniştri şi cînd probabil d. Stere ar fi făcut un discurs, căci se pusese în discuţiune chestiuni în care d. Stere este foarte bine pregătit.

———

O nouă lovitură d-lui Haret.—Eri a venit înaintea Curţei de Casaţie recursul profesorului Mihail V. Cordescu contra deciziunei ministeriale prin care se anulează numirea d-sale la Tulcea şi transferarea la Piteşti.

Recurentul era azistat de d-nii Al. A. Bădăreu, Barbu Păltineanu şi Paul Negulescu.

Contenciosul a respins recursul în ce priveşte transferarea, a admis însă recursul în ce priveşte numirea şi a hotărît reintegrarea d-lui Cordescu în toate drepturile sale ca profesor la Tulcea.

Deciziunea aceasta are o mare importanţă în privinţa punctului 4 din jurnalul consiliului de miniştri prin care s'a hotărît celebrele anulări de numiri şi transferări. Prin acea dispoziţie se decidea anularea tuturor numirilor de la 1905 încoace. Or, înalta curte vine şi spune că acea dicizie este ilegală că profesorii care se află în condiţiunile prevăzute prin punctul 4 al jurnalului consiliului de miniştri şi a căror numiri au fost anulate trebuesc reintegraţi în drepturile lor.

———

Astă-zi dimineaţă s'a prezentat la prefectura de judeţ o delegaţie de 20 de ţarani din Cucuteni, spre a protesta contra arendaşului Herşcu Kupperman, care ar refuza să respecte angajamentele făcute cu ei astă-primăvară.

Ţăranii s'au plîns prefectului că arendaşul Kupperman refuză acum să le mai dea pamînt aşa cum le-a dat astă-primavară, punînd plugurile pe moşie ca s'o are.

Unul dintre ţarani, Pavel A. Rădoaiei, care crezu că numitul arendaş respectă angajamentul din trecut s'a dus pe moşie şi a arat ogorul lui. Arendaşul a reclamat însă că acesta a intrat cu forţa cu plugul pe moşie şi a intervenit ca el să fie arestat şi dus la Podul-Iloaia.

Ţaranii au cerut în acelaş timp prefectului să dea ordin ca consăteanul lor Pavel A Rădoaiei care e arestat să fie pus în libertate.

———

Iată preţurile muncei agricole fixate de comisiunea delegaţiunei judeţene pentru anul 1908.

Lei 16 hectarul de arat şi grapat, primavara, în comunele din foastele plăşi: Bahlui-Cărligătura, Copou-Turia şi Codru; 14 lei hectarul pentru comunele din foaste plăşi Braniştea şi Stavnic.

Lei 36 hectarul de prăşit de 2 ori şi cules la coşer pentru comunele din plăşile Bahlui-Cărligătura, Copou-Turia şi Codru, şi 32 lei hectarul pentru comunele din plăşile Braniştea şi Stavnic.

Lei 16 hectarul de secerat şi pus în clăi pentru comunele din cele dintăi plăşi şi 14 lei hectarul pentru comunele din plăşile Braniştea şi Stavnic; 12 lei de arat şi grapat toamna pentru comunele din foastele plăşi Bahlui-Cîrligătura, Copou-Turia, Braniştea şi Stavnic şi 14 lei pentru cele din plasa Codru.

Lei 1 preţul unei zile de plugărie cules de popuşoiu şi ori-ce soiu de lucru de la 1 Martie—1 Noembrie, 1908 la toate comunele, 1 leu 50 bani preţul unei zile de prăşit, treierat, bătut popuşoiu, de la 1 Martie—1 Noembrie 1908; lei 3 pe zi lucrul cu carul cu 2 boi. pentru toate comunele; 40 lei, pentru un pogon de vie de lucru pentru plăşile Bahlui Cîrligătura, Braniştea, Stavnic şi Copou Turia şi 48 lei pentru plasa Codru.

Ne-am deprins a vedea în «Viitorul» un ziar redactat cu oare care bună credinţă şi respect pentru adevăr.

Se pare, însă, că corespondentul din Iaşi al acelui ziar n'a ştiut să priceapă linia de conduită ce şi-a impus confratele din Capitală.

Numai aşa se poate explica inexactităţile patente ce le comunică „Viitorului“ şi pe care ziarul, din cauza încrederei ce are în corespondentul său, le publică în totul.

Intr'adevăr după ce a dat zilnic relaţii fantastice despre mişcarea politică din Iaşi, pe ziua de eri a comunicat ziarului, pe care pretinde că-l serveşte, că d. Al. A. Bădărău ar fi fost jignit de d. M. B. Cantacuzino, prin nişte aprecieri asupra situaţiei d-lui Bădăreu ca apărător faţă de magistraţii numiţi de d-sa.

Minciună patentă. Dovada cea mai bună despre falşitatea faptului ie că d. M. B. Cantacuzino pledează astă-zi alăturea de d. Bădăreu în procesul pendinte înaintea Curţei de Apel, secţia II-a, dintre d-na Miclescu şi Marcu Juster, pentru reziliere de contract.

———

Stabilindu-se grave indicii de vinovăţie în sarcina a trei brigadiri de pe moşiile casei Sf. Spiridon s'a decis înlocuirea lor pe ziua de 1 Decembre.

———

Azi consiliul de răsboiu a judecat câte-va procese privitoare pe mai mulţi soldaţi acuzaţi de dezertare repetată în ţară

Mîne consiliul va judeca procesul locotenentului Demetrian, din reg. 8 calaraşi Botoşani, acuzat de a fi adus grave insulte superiorului.

———

Două din cîştigurile de eri de câte 25 mii lei au fost cîştigate în Iaşi: unul de d-nii prof. Hurmuzescu şi avocat Atanasiu, altul de un evreu din Tg.-Frumos, şi un altul de unul stabilit în R.-Sărat.

———

Eri, Marţi la cursul d-lui profesor Teohar Antonescu, d. student R. Chefneaux şi-a citit interesanta lucrare asupra „Omului din epoca pietrei.

———

Conferinţele avocaţilor stagiari, potrivit nouei legi, vor începe în Iaşi, în ziua de 9 Decembrie, cînd. d. avocat St. Georgescu va ţinea o prelegere despre :„Acţiunea posesorie a comoştenitorilor.

Conferinţele acestea se vor ţinea în fie care Duminică în sala de şedinţi a Curţei secţia 1-a în presenţa membrilor consiliului de disciplină şi a tuturor stagiarilor.

———

Societatea „Invăţătura poporului romîn“, va împărţi ca în fiecare an, ajutoare la peste 100 de elevi săraci şi merituoşi din şcoalele primare şi secundare. Zilele trecute s-au dat 60 de perechi ghete iar în Duminica antemergătoare serbătoarei Crăciunului, va avea loc cu o deosebită solemnitate distribuirea hainelor şi paltoanelor. Distribuirea se va face la şcoala Vasile Alexandri în prezenţa d-lor P. Poni preşedintele societăţei, I. Th. Burada, A. B. Brandis, C. Meissner, Tazlăoanu etc.

———

Deseară şedinţa obicinuită a societăţei literare ştiinţifice „*Arhiva*“.

Toţi membrii sunt rugaţi de a lua parte — chestiuni importante avînd loc să fie discutate.

———

Direcţiunea spitalelor sfîntului Spiridon a primit Simbătă o scrisoare din Brăila semnată de un domn Bogdănescu, prin care numitul, vestejeşte purtarea direcţiunei azilului „Elena Doamna“ povestind nenorocirea a cărei victimă a fost eleva, care a fost necinstită de portar. D. Bogdănescu închee scrisoarea prin a spune că nenorocirea aceasta fatală, loveşte pe o copilă care e născută fruct al unei dragoste nelegiuite, declară că dorind să aducă o mîngîiere acestui suflet chinuit din naştere, e gata să o ia în căsătorie. D. Bogdănescu cere epitropiei să aibă perfecta încredere în el şi intenţiunile sale, şi-i propune că spre a se convinge de seriozitatea acestei cereri, să iee informaţiuni la d. senator Filotti, din Brăila, care îl cunoaşte, cît şi de la alte cîte-va personalităţi marcante din acel oraş, cari ar putea garanta pentru seriozitatea ofertantului.

D. director al epitropiei A. Poni, a comunicat cuprinsul acestei scrisori, d-lor epitropi, care au decis să ceară informaţiuni asupra numitului dr.

—

Acum cît-va timp a fost prins în Bivolari, pe cînd trecuse Prutul înnot, un elev al şcoalei militare din Petersburg, Bartasewsky, fiul unei general rus.

Existînd bănueli că numitul ar aparţinea sectei revoluţionarilor, el fu înaintat de poliţia din Iaşi serviciului de siguranţa din Capitală. In urma interogatoriilor ce-i s'au luat, s'a constatat că numitul s'a făcut vinovat de o crimă ordinară: împreună cu studentul Romanoff el a ucis pe tatăl acestuia, multi-milionar.

E foarte probabil, că întru cît ie vorba de o crimă ordinară Bartaşevski va fi extradat Rusiei.

—

Judiciare. — Curtea de Apel secţia I-a, lucrînd ca curte de trimestre, va judeca mîine un foarte important proces de bani dintre d-nii Haralamb Constantinide şi Grigore S. Guriţă, din Galatz, proces care a fost casat şi trimes la Iaşi.

In această afacere figurează 10 intimaţi şi 10 martori şi pledează mai mulţi fruntaşi ai baroului din Bucureşti.

Neputîndu-se îndeplini procedura procesul va fi amînat mîine.

— Numitul Petre Drăgusiewschi, soldat rus, fiind prins vagabondînd în Iaşi, a fost expulzat. In urmă el s'a reîntors şi fiind prins a fost arestat. Tribunalul secţia II-a i-a confirmat astă-zi mandatul.

— In seziunea curentă a curţei cu juri din Iaşi, se vor mai judeca următoarele procese:

Maria Vasiliu, pentru omor săvîrşit dar neisbutit, se va judeca în ziua de 7 Decembrie.

Acuzata e autoarea atentatului din Sărăria, sevărşit contra soţului ei d. N. Vasiliu, asupra căruia a descarcat 2 focuri de revolver, fiind-că acsta intentase acţiune de divors, — fapt despre care am vorbit la timp şi care în urma interogatorului ce i s'a luat a fost depusă. Ea va fi aparată de d. avocat Neculaide.

— La 8 Decembrie se va judeca procesul lui Mihalea Musteaţă pentru lovituri cauzatoare de moarte. Numitul în ziua de 30 Septembre 1907 a ucis în bataie pe Gh. Anghelinei.

—

Viitorul minte cu nerusinare. Ocupîndu-se de procesul d-lor Ţilenski-Patriciu-Ghibănescu, raportează greşit conţinutul punctelor puse în sarcina foştilor membri ai comisiei examinătoare la examenul de înaintare pe loc.

Rari procese au fost aşa de ruşinos inscenate ca acesta.

In jurul bileţelului d-lui Ţilenschi s'au aruncat atîtea bănueli de incorectitudine, că a fost de ajuns a se trimete un memoriu din partea d-lui Ţilenschi pentru a se vedea că departe de a fi o incorectitudine, era un exces de zel din partea membrului vizat pentru a servi pe învăţătorul Ir. Irimescu dela Suceava.

Cât despre falşificarea notelor, se acuză numai d. Ghibănescu, în urma unui denunţ primit din Huşi de la prietenii personali ai fostului deputat de Fălciu, că s'ar fi ridicat nota învăţătorului Dimitriu de la Moşna din 6.50 la 8.50. Minciună sfruntată, cum stau dovadă tablourile de note subscrise de tustrei membri.

Cît despre pretinsa sumă de 2000 lei dată deputatului Gh. Ghibănescu, de obştia locuitorilor din Scoposeni, pentru munca depusă în întocmirea legei, de schimb de pămînt, şi din acei prietenii d-lui Ghibănescu vreau să-şi croiască o armă, consiliul permanent va asculta tot istoricul afacerii şi taate actele propuse în chestie.

Şi atunci putea zice că „Viitorul“ minte şi voeşte a crea o atmosferă prielnică celor 4 inspectori ce vor susţiuea acuzarea.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 28 Decembre

Un nou apel la partide

Bucureşti. —Delegaţia marilor proprietari a fost primită, aseară, în audienţă de M. S. Regele căruia i-a remis moţiunea votată la întrunirea agrarienilor.

M. Sa s'a întreţinut mai mult timp cu numita delegaţie, care între altele a emis părerea că lipsa de administraţie la ţară a contribuit cu mult la starea de mizerie a ţăranilor romîni.

La aceasta Majestatea Sa a respuns :

„Nu. Am credinţa că sunt cu mult mai profunde cauzele relelor ce bîntue ţărănimea noastră.

Mă voi vedea silit de a face un nou apel la ambele partide pentru ca prin conlucrare comună să facă ca legiferarea să fie cu adevărat salutară pentru populaţia rurală.

O declaraţie

Bucureşti.—Ziarul „Ordinea“ de astăzi, publică nn articol, prin care declară, că este de acord în totul cu d. Filipescu, asupra fondului discursului pronunţat de d-sa; cu ocazia discuţiei respunsului la mesagiu, dar diferă de d-sa în privinţa modului prin care a tratat manifestul regal şi a chipului cum a apreciat ideile şi procedurile d-lui Iorga,

Proteguirea muncitorilor

Bucureşti.—Serviciul industrial de la ministerul de domenii a trimis o nouă circulară, tuturor directorilor de fabrici prin care îi invită să se conformeze în totul dispoziţiilor legei pentru încurajarea naţională în ce priveşte proporţia lucrătorilor romîni.

De asemeni acelaş serviciu a cerut să se respecte în totul dispoziţiile legei în ce priveşte condiţiunile de muncă ale minorilor şi femeilor.

Adresa la Senat

Bucureşti. — Discuţia asupra respunsului la Adresă la Senat începe mîine.

Această discuţie va fi terminată până Sîmbătă seara. Luni va începe discuţia asupra proectului prin care se înfiinţează cassa rurală.

Intre oratorii opoziţiei va lua cuvîntul şi d. A. A. Badareu, fost ministru.

Oprire de imprumuturi

Bucureşti. D. Emil Costinescu a ordonat Casei de împrumuturi judeţene şi comunale, de a nu mai efectua nici un împrumut vreunei comune sau judeţ până la nuoi dispoziţiuni. Aceasta în vederea modificărilor ce se vor aduce acelui credit.

Camera

Bucureşti.—Un nou incident a avut loc astăzi la secţia III-a a Camerei, care este prezidată de d. Stoicescu.

D. Dimitrie Sturdza însoţit de d. Ionel Brăteanu şi Ferechide au intrat brusc în secţie şi preşedintele Camerei a anunţat că întăi se va proceda la alegerea delegaţilor şi apoi la discuţia proectelor agrare. Din toate părţile se aud protestări. D. Nestor Cincu a protestat contra acestui procedeu, cerînd să se facă după cum e obiceiu, întăi discuţia proectelor şi apoi să se procedeze la alegerea delegaţilor.

D. Ionel Brătianu propune ca chestia să se puie la vot; s'a decis întăi alegerea delegaţilor.

D. Stoicescu care se afla cu mai mulţi prieteni în culoare, protesta energic contra acestui procedeu.

La deschiderea şedinţei, d. Enăşescu, luînd cuvîntul a protestat asupra procedeului d-lui Sturdza, de la secţia III, spunînd că s'a călcat regulamentul.

D. Jean Lahovary cere ca să fie înscris de pe acum la discuţia proectului tocmelilor agricole.

De asemeni mai cere să fie înscris şi d-nul Nestor Cincu, care ca şi d. Ienăşescu a protestat contra procedeului d-lor Sturza, Ionel Brătianu, şi Ferechide.

S'au mai înscris la discuţia tocmelelor agricole d-nii: Petrescu, Dinu, Brătianu, Stoicescu, D. Patraşcanu, Vernescu, Popescu, Pompiliu, Eliade Enăşescu, Seulescu, Romanescu, N. Popp, Bălănescu, Victor Antonescu, Cristopol, Jean Lahovary, Sassu, Iorga, Orleanu, Dincă Schileru, Virgil Arion şi Alexiu.

Astă-zi s'au depus pe biurourile Camerei proectele d-lui P. P. Carp.

Arestarea lui Nasi

Roma.—Comisiunea camerei examinînd chestiunea legalităţei arestărei lui Nasi, a aprobat cu 5 voturi contra 4 un ordin de zi dînd deplină aprobare pentru legitimitatea arestărei lui Nasi.

Raportul va fi depus la cameră Marţi.

Asasinat

Teheran.— Şeful poliţiei din acest oraş a fost asasinat în urma măsurilor severe luate din cauza maltratărei unui rus de către persani.

Legea asociaţiunelor

Berlin.—Reichistagul a continuat discuţiunea legei asociaţiunilor; principile moştenitor a asistat la şedinţa în loja curţei.

Reichistagul va lua vacanţa de la 13 Decemcrie până la 8 Ianuarie.

Astă-zi MERCURI 28 **Noembrie la 9 sara are loc la Teatrul Circ Sidoli o mare serata Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.**

Duminică 2 Decembrie 2 mari serate. La 3 ore p. m. mare matineu cu preţurile pe jumătate la toate locurile. Seara la 9 ore reprezentaţie cu preţurile obicinuite.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMITII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB“

cu noua invenţiune contra lunecărei

O odaie mobilată de închiriat în str. Albă No. chiar de acum.

ŞOŞONI şi GALOŞI

de St. Petersburg

VERITABILI numai cu

Marca 1860 T.P.A.P.M. С.ПЕТЕРБУРГЪ Triunghiu

Recunoscuţi ca ceĭ maĭ buni

din toată lumea

Grand Prix la Expoziţia din Paris 1900

Singurul depositar general pentru IAŞI

H. BRAUNŞTEIN

MAGASIN DE INCALŢAMINTE

La „Cocoşul de Aur“

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmărește

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câstiguri

și 8 premii

Cu cîștiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîștiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe prețul Oficial de:

1/8	Una optime	Lei 1.50
1/2	Una jumătate	Lei 6
1/4	Un sfert	Lei 3
1	Loz întreg	Lei 12

Plata cîștigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice și sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informațiuni și comande de bilete a se adresa la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concensionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpușneanu No. 10.

SIROPUL D^ului ZED

are pentru baza principală Codeina și Tolu; el înlocuește Pasta Zed și poate fi întrebuințat pentru a îndulci ceaiurile și laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului și ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgărești, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** și la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAȘI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete și geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uși cercevele de ferestre, etc. pe prețuri cele mai eftene.

Scânduri pentru dușamele, geluite pe 4 fețe, cu uluc și langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe mașinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt și conștiincios

Fabricațiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roți de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iași

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de această branșă.

O mașină de tipar Nr. 12 (Schnellpresse) precum și o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preț foarte eftin; mașinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iași.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

S. HAIFLER

Iași,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iași.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 250 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

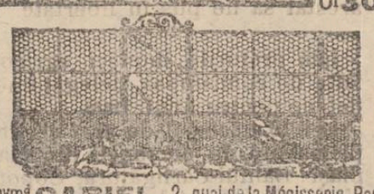

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-Soufflets, pour 20 Places..... 7 »

PONDOIR circes

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de eătre **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** și ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de țară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* și *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelașŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forță organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageți si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienta de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broșura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care sticlă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN IASĬ: **Farmacie FRATĬ KONYA.**

Iași.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 -Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III 50 Bani
» » » » IV 40 »

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | DIRECTORI: Gh. Ghibănescu şi Lascar Antoniu | Anul V.—No. 305. Vineri 30 Noembre 1907

Două rînduri de proiecte

E un fapt neobişnuit de rar ceia ce s'a petrecut la Cameră în ziua de 27 Noembrie.

In momentul cînd ministrul de interne, d. I. I. C. Brătianu, depune pe biuroul Camerei proectul de lege al tocmelilor agricole, şi cerea urgenţa pentru a se discuta imediat de secţiuni; în acel moment d. P. P. Carp, şeful partidului conservator, cu paşi măsuraţi urca treptele tribunei parlamentare, pentru a depune pe biuroul aceleiaşi Camere, o serie de 3 proiecte de legi, ce privesc chestia agrară: *legea băncei agrare, legea fineţelor artificiale* şi *legea tocmelelor agricole.* Aceiaşi urgenţă cerută, camera a'încuviinţat şi preşedintele a trimes secţiilor spre discutare proectele partidului conservator.

In faţa acestui fapt, unic în analele parlamentare, în faţa răspunderei ce îşi iau îmbele partide de a rezolvi într'un mod mai mult sau mai puţin mulţumitor chestia agrară, e bine de a reîmprospăta un fapt politic, petrecut în aceleaşi împrejurări, în faţa unei legi agrare, dar la rezolvirea căruia cele două partide, departe de a-şi înţelege rostul lor, au luat o situaţie diametral opusă.

Marele Cogălniceanu luase cuvîntul, şi în o frumoasă întroducere, expuse istoricul legei agrare în sînul comisiunei centrale, cum şi în parlamentul unit.

M. Cogălniceanu constată că comisia centrală n'a avut înainte-i de cît un singur proect de lege, acel întocmit de reprezentanţii partidului conservator, pe cînd reprezentanţii partidului liberal s'au mărginit la o critică negativă, fără a prezenta un corp de proecte pozitive.

Cînd cetim azi discursul lui M. Cogălniceanu, vedem la fiecare pas actualitatea chestiunii, care şi azi bate la uşe, şi azi formează preocuparea de căpitenie a îmbelor partide.

44 ani scurşi între o legiferare şi alta, n'a învechit nici de cum chestiunea, căci dacă atuncea s'a scos din clăcăşie peste o jumătate de milion de săteni, azi Camerele sunt chemate a legifera pentru aceeaşi talpă a ţării în toată întinderea ei.

La 1863, dintre toţi politicianii, cel mai pregătit pentru a discuta şi legifera în materie agrară era M. Cogălniceanu. Istoric consumat, publicist de mîna întâia, Cogălniceanu de la vrîsta de 20 ani se îndeletnicise cu chestiile de trecutul Romînilor. Numeroasele sale scrieri istorice; publicarea letopiseţelor ţării Moldaviei; amestecul în luptele politice făcuse din el fruntaşul gîndirii politice a timpului, cum şi fruntaşul tribunei parlamentare.

M. Cogălniceanu invinuia pe autorii legii de pe atunci că n'au cunoscut nici legislaţia agrară mai veche, nici realitatea lucrurilor în ceia ce priveşte raporturile dintre proprietari şi muncitori în cele 2 ţări surori, şi tare pe cunoştinţele sale istorice şi sociale face o expunere clasică a chestiunii.

Claritatea expunerei, competenţa sa specială în materie de legi agrare, l'a făcut să fie omul situaţiei în 1864 Maiu 2.

A trecut aproape jumatate de veac de atunci. Astăzi cercetările istorice s'au înmulţit. Şi Academia, şi particularii au scos zeci de volume de acte istorice interne şi externe.

In locul sărăciei de studii şi păreri, de la 1863, azi avem o întreagă bibliotecă de acte şi studii, rod experienţa fruntaşilor partidelor politice de azi e cu mult mai bogată ca acum 50 de ani în urmă.

Ne temem de un singur lucru, că în lăcomia noastră de a cuprinde trecutul, cei mai autorizaţi cunoscători ai acestui trecut au făcut expuneri tendenţioase şi pătimaşe, rod al unei şcoli istorice, ce trebue să-şi închee rostul ei de a fi, cum şi al unei politici de reclamă şi de darabană electorală.

De aceia ne-a mulţumit frumoasele cuvinte ale d-lui D. A. Sturza, care într'un elan de cuvîntare a arătat celor rătăciţi şi deprinşi a ceti rău în istoria progresului popoarelor, că nu stăm mai rău în 1907, ca în 1863, ci că, cu tot mersul încet al sporului vieţei la ţară tot suntem în progres. Răul patriot cu idei pernicioase despre toată cultura noastră contimporană, a trebuit să audă adevăruri crude de la cel ce în momentul de faţă are răspunderea situaţiei în faţa istoriei.

Şi pentru preîntimpinarea acestor nevoi sociale şi economice, astă-zi cele 2 partide caută a prezenta ţării tot ceia ce gîndesc mai bine despre înfăptuirea legilor agrare.

Ce departe suntem de 1863!

De cît, precum la 1863 partidul liberal îşi păstrase o atitudine negativă, de critică numai; în 1907 acelaşi partid liberal, prin şeful său de azi, omul politic tocmai de la 1857, deţinînd puterea, a prezentat Camerilor o serie de legi, care în esenţa lor sunt mult inferioare proectelor conservatoare.

Unii—liberalii—au luat de la doctrină cît mai mult, şi de la realitatea faptelor cît mai puţin.

Alţii—conservatorii—au luat de la realitatea raporturilor sociale şi economice mai mult de cît de la doctrina ideologă.

Iată de ce proectele conservatoare răspund mai bine situaţiei ţării şi împrumuturile ce ici pe colea liberalii le-au făcut de la ele stau drept dovadă de aceasta.

Gh. Ghibănescu

FOŞTI PRIETINI

Un ziar conservator din Bucureşti atacă cu mare vehemenţă pe domnii D. Sturza şi I. I. Brătianu.

Ziarul insistă asupra senilităţei primului ministru şi asupra faptului că actualul ministru de interne, al cărui trecut se leagă de un post de inginer al C. F., caută să devie şeful partidului liberal.

Afirmările ziarului conservator sînt riguros exacte în faţă vehemenţa lor. Impovărat de ani, sleit de o muncă uriaşă, care n'a dat, însă, rezultate fericite, primul ministru se dedă la acte politice aşa de hazardate, cari, dacă n'ar fi, cum pretinde confratele, acte de senilitate, trebue să fie acte de curată nebunie. Căci suprimarea libertăţei cuvîntului, în Parlament, este un act demn de o casă de nebuni şi ghilotinarea discuţiilor în Cameră—ie absolut la fel.

In ce priveşte pe d. Brătianu, este adevărat că d-sa are mare noroc, dar dacă norocul ie lucru bun în afaceri şi la loterie, cu norocul singur, dacă n'ai şi alte calităţi, nu poţi ajunge şef de partid. Dar toate astea sunt lucruri vechi. D. Sturza n'a fost altfel niciodată şi d. Brătianu, în politică, n'a împlinit din vremuri de cît rolul lui Schroeder, al cărui noroc, în loterie, ie colosal.

Ceea ce voim să relevăm noi, privitor la atacul ziarului conservator, ie că, cu luni în urmă numai, era mare prietenie între acel ziar şi cei doi miniştri; că în penultimele alegeri generale patronul ziarului de care ne ocupăm, candidase, în cartel, la Brăila, cu „senilul" şi cu „nulul".

Cu aceşti doi miniştri, afăt de atacaţi astăzi, se complotase contra guvernului conservator şi se luptase pentru doborirea guvernului de-atunci.

Este adevărat că în politică, ca şi în comerţ, toate încercările pentru reuşita concurenţei sunt permise. Dar prea este încă în memoria tuturor frăţia de acum doi sau trei ani şi prea sună, nu ştim cum, straniu la ureche, vehementele atacuri la adresa foştilor fraţi de ocazie.

Am constatat şi punem punctul de rigoare.

CAMERA DE ROBI

Libertatea cuvîntului a fost, aşa dar, oficial suprimată de guvern, care tratează majoritatea ca pe o minoritate foarte minoră.

Guvernul îşi permite această ne mai pomenită îndrăzneală de a face să vorbească, în Cameră, cine-i convine şi cît timp îi convine.

Căci guvernul nu numai că hotărăşte cine are dreptul de a rosti un discurs, dar fixează şi timpul cît trebue să dureze rostirea discursului.

Guvernul n'a voit, spre pildă, ca să vorbească d. Stere, al cărui discurs era aşteptat de Cameră — şi d. Stere n'a vorbit.

Ce fel de legi vor izvorî din acest ne mai pomenit sistem de tortură morală? Ale cui vor fi acele legi? Că se sfîşie Constituţia prin suprimarea aceasta a libertăţei cuvîntului—asta ie prea vădit.

In lunga sa carieră politică d. Sturza a mai maltratat de multe ori această biata Constituţie.

Dar ca deputaţii, d'intre cari mulţi foarte conştienţi de îndatorirele lor actuale, să se lase a fi sfîşiaţi ei în dreptul lor, în idealul lor şi în angajamentul ce şi-au luat de a vorbi spre a lumina — asta nu înţelegem.

Majoritatea actuală a Camerei are în sînul ei elemente de mare valoare. Cuvîntul lor n'ar fi un cuvînt deşert, discursurile lor n'ar fi de prisos.

Dacă guvernul cutează să-i oprească de la discuţie, acel guvern dă cel mult dovada unei îndrăzneli anarhice. Dar ca membrii majorităţei, acei cu chemare în partidul liberal, să permită această încătuşare—aci ajungem la punctul dureros, neînţeles.

Dacă ne-am deprins, în cei 40 ani de viaţă constituţională, cu Camere în cari se aflau un număr de mameluci, n'am văzut însă, pînă azi şi Camera compusă exclusiv din această specie de „devotaţi".

E treaba celor în joc să tolereze înainte asemenea sclăvie. Dar faptul este atît de enorm, atît de neesplicabil că fie care se întreabă, care poate fi raţiunea de stat, care a determinat pe guvern să iee asemenea măsură şi pe mandatari ca să i se supună?

O asemenea stare de lucruri nu poate fi îmbucurătoare de cît pentru stenografii Camerei!

Pentru partidul liberal, însă, ea denotă culmea degradărei: un partid de sclavi, conduşi de un guvern ridicol.

CATE-VA NOTE

In *„Steaua Olteniei"* citim următoarea ştire dureroasă: „în acest scop declarăm de aici, de la „Steaua Oltenei" resboiul civil, resistenţa în contra acestei legi reacţionare; în acest scop d. Geblescu se va pune în fruntea proprietarilor mari, îşi va înfige constituţia în piept şi manliherul în mînă"...

Mai rezboi civil nici nu se poate: cu constituţia înfiptă în piept şi cu „manliherul„ în mînă!

*

„Ştiinţa baza veritătei" — aceasta este deviza renumitei ghicitoare Marie Haleplin, care a avut frumoasa atenţiune să se stabilească, pentru cîte-va zile numai, în oraşul nostru.

D-na Haleplin, care, cu o uimitoare exactitate, ghiceşte presentul, trecutul şi, mai ales, viitorul—garantează fie-cărui discreţia, pentru care scop d-na Haleplin posedă „o cameră deosebită pentru consultaţii".

Onorariul în această cameră osebită, este de un leu. Militarii şi studenţii se bucură de o reducere de 50 la sută.

D-na Haleplin speră şi cu drept cuvînt—că „precum a reuşit cu succes şi în celelalte state din Europa, va reuşi şi în Iaşi".

Ştiinţa este deci baza veritătei şi Iaşul este un stat în Europa.

D-nul Haret a amuţit!

D. Haret a tăcut. D. Haret care e un straşnic vorbitor în opositie şi un şi mai straşnic scriitor de cărticele pentru popor a amuţit şi a paralizat în scris.

Nici în comisiunea agrară, nici în parlament, glasul său n'a fost auzit. Şi „cel mai mare romîn" combinat cu cel mai „adînc cunoscător al chestiei ţărăneşti" nu a spus nimic în chestia naţională, nici în cea ţărănească.

De ce a tăcut d. Haret?

Iată cea ce pe mulţi îi va fi întrigat! Chestia ţărănească nu e numai o chestie de pămînt şi de administraţie; e şi o chestie de educaţie, de învăţămînt. S'a constatat că acolo unde ţărănimea e mai ignorantă şi sărăcia e mai mare; cum s'a constatat de asemeni că preoţimea şi învăţătorimea nu corespunde chemărei sale şi se îndeletniceşte cu totul soiul de matrapazlîcuri în dauna şi progresul ţăranilor.

O reformă a învăţămîntului rural se impunea şi ne aşteptam ca distinsul d. Haret, profundul cunoscător al nevoilor săteşti, va veni cu un proect de reformă a şcoalelor, dîndu-le menirea pe care trebuesc s'o aibă.

D. Haret s'a ţinut de o operă negativă, a transmuta şi pedepsi pe profesori, a intenta procese profesorilor, a casa numirile predecesorilor sei, a critica purtarea armatei în ultimile eveniment şi „cel mai mare romîn" de chestia învăţămîntului n'a avut timp să s'ocupe.

Şi nici n'a voit... pentru că d. Spiru Haret reprezintă prototipul demagogului romîn, ca şi colegul său d. N. Iorga. Oameni specialişti în ramurile lor de activitate, superficiali şi dacă nu nuli în chestiile economice şi sociale. Au prins de ici de colo cîte-va cuvinte de nevoile ţăranilor, au auzit de lipsa de pămînt şi au dat o explicare chestiei rurale: ţărănimea e nenorocită căci n'are pămînt.

„Dare de pămînt" iată panaceul. Şi d. Haret a putut convinge pe colegii sei din minister ca „un profund cunoscător al chestiei ţărăneşti" că numai o reformă agrară cu conţinutul unei formule de: mai mult pămînt e tot ce trebue. Iar el „marele romîn" s'a retras în speculaţiile sale matematice — opera şi-a săvîrşit'o: ţărănimea va fi fericită; va avea pămînt.

Şi d. Haret nu s'a mai ocupat de nimic, a lăsat celor lalte ministere să să ocupe de chestia agrară — ministerul său n'are nici un amestec. In ziua în care ţăranii vor avea pămînt, vor învaţa şi carte, preoţii nu îi vor mai exploata, învăţătorii vor fi îngeri, satele vor înflori, viaţa va fi un rai şi la ţeară.

Şi demagogul a fost mulţumit, „cel mai mare romîn" a făcut ceva pentru această mică Romînie.

OAMENI ŞI LUCRURI

Naţiuni in luptă

Am terminat de cetit lungul articol al scriitorului parizian Gaston Deschamps în ziarul „Le Temps", un articol de erudiţiune istorică şi literară românească şi in acelaş timp un fel de bibliografie franco-romînă. Cetindu-l s'ar putea crede în adevăr că tot ce e mai distins în ţară la noi ca literatură, ştiinţă, politică şi publicistică în general s'a adapat esclusiv la isvoarele celui mai autentic representant al latinităţei — după Italia se-'nţelege — Franţa. Cu un succes identic s'ar putea arata însă că cel puţin tot atîtea inteligenţe româneşti, cu deosebire în ultimele decenii, s'au cultivat la alte isvoare şi anume la cele germane şi că înspre aceste din urmă înclină din ce în ce mai mult balanţa intelectualităţei româneşti.

Că în Franţa s'a resimţit această nouă năzuinţă e vădit lucru şi în anii din urmă creierul Franţei, Parisul, a cheltuit uriaşe sforţări pentru a precumpeni această înclinare către Germania, Anglia, Elveţia şi altele. Congrese, conferinţe, expediţiuni şi ligi sunt diferitele mijloace intrebuinţate în această luptă culturală la baza căreia nu lipsesc nici elementele egoiste, materiale, căci naţiunile mari nu pot înflori fără debuşeuri de ordine economică şi de ordine intelectuală.

Ceea ce d. Gaston Deschamps idealizează în fraze poetice ca însuşiri şi cerinţi ale „geniului latin", care are „generoasa ambiţiune de a-şi întinde propaganda intelectuală şi morală în omenirea întreagă" este de fapt dorul de expanziune, trebuinţa de a domni—fie şi intelectualmente—asupra unei cît mai mari întinderi pămînteşti şi cu osebire asupra aşa ziselor „naţiuni-surori".

Congresul proprietăţii literare din vara anului trecut, cu prilejul Expoziţiunii jubilare a fost una din sforţările mai puternice în acest sens.

Am putut vedea pe congresiştii franceji în timpul escursiunii la Constanţa: după entuziasmul din Bucureşti venise la rînd altă serie de banchete, de tuoaste, de elogii reciproce pe vapoarele romîneşti. Străinii erau extaziaţi, aproape osteniţi de atâtea laude şi... ospeţe şi cu toţii nutriau convingerea că Romînia fusese definitiv recucerită. In timpul călătoriei dela Constanţa la Constantinopol, ilustrul astronom Flammarion ne povestea impresiile sale entuziaste asupra primirii. Il cîştigase, la rîndul său, ţeara aşa de ospitalieră, de voioasă şi de francofilă; îl fermecase mai ales Curtea Regală la Sinaia şi fala Curţei, Carmen Sylva. Savantul francez uitase însă că aici,era tot spiritul german care triumfase...

Dar zgomotul şi elanul congresului jubiliar s'au potolit şi atunci veni rîndul conferenţiarilor, al acelor emisari culţi, amabili şi prietenoşi, ca Leo Clarétie şi Gaston Deschamps precum fusese înaintea lor Catulle Mendés, Bellesort şi alţii. Căci Franţa, atît de producătoare, economiceşte şi intelectualiceşte, nu poate ceda pasul vecinelor puternice şi rivale, ca Anglia şi Germania cari tind s'o întreacă, s'o întunece. Intre naţiunile mari au loc lupte adînci, frămîntări şi întreceri. Ferice de ele; ferice de acei cari îşi pot ajuta naţiunile lor în luptele aceste.

Rodion

REFORMELE CONSERVATOARE

Banca Agrară

— TEXTUL PROECTULUI —

Iată textul proectului băncei agrare depus la Cameră de dl. P. P. Carp, şeful partidului conservator;

Proectul a tost elaborat precum se ştie, de d. Take Ionescu.

Art. 1.—Se institue o bancă Agrară, cu sediul în Bucureşti, conform prevederilor codului comercial.

Capitalul Băncei

Art. 2.—Capitalul Băncei Agrare va fi de 10.000.000 lei împărţit în acţiuni de cîte 200 lei fiecare. Acest capital se va putea ori cînd spori, conform regulelor din codul de comerţ.

Capitalul se va obţine prin subscripţie publică în ţară.

60 la sută din capitalul Băncei, în afară de capitalul subscris de Stat, va fi constituit în acţiuni nominative, cari nu vor putea aparţine decît la cetăţenii români.

Art. 3.—Statul subscrie 4.000.000 lei din capitalul Băncei, pentru care va primi acţiuni ca ceilalţi acţionari.

Pe cît timp acţiunile vor fi în patrimoniul Statului, Statul va exercita drepturile sale de acţionar printr'un singur mandatar care va avea în adunarea generală 100 de voturi.

Mandatarul Statului nu va vota la alegerea membrilor consiliului de administraţie şi a cenzorilor.

In cazul cînd capitalul Băncei s'ar spori, Statul va avea facultatea să ia parte şi la o nouă emisiune în proporţiunea de 4 la sută. Aceasta însă nu va schimba numărul voturilor Statului din alin. II al acestui articol.

Art. 4. — Consiliul de administraţie al băncei se compune din 12 membri, dintre cari patru vor fi numiţi de ministerul de finanţe pe termen de 4 ani. Membrii numiţi de stat vor fi reînoiţi cîte unul în fie-care an, începînd după 2 ani de funcţionare.

Consiliul de censori va fi de cinci dintre care doui numiţi de stat pe termen de trei ani. Cenzorii numiţi de stat vor fi reînoiţi cîte unul pe an, începînd după 2 ani de funcţionare.

Intre primii membri ai consiliului şi cenzorii numiţi de stat durata funcţionărei se va regula prin tragere la sorţi, îndată după numirea lor.

Art. 5. — Prin derogare de la dreptul comun, atît membrii consiliului de administraţiune cît şi cenzorii Băncii agrare trebue să fie cetăţeni romîni.

Operaţiunile

Art. 6. — Operaţiunile principale ale Băncei agrare sunt:

a). Să cumpere moşii din România fie la licitaţie, fie prin bună învoială, fie plătind preţul integral, fie pe credit, pe cari să le vîndă fie în loturi mari, fie în loturi mici, de la 25 hectare pînă la cinci.

Banca este obligată ca cel puţin jumătate din întinderea moşiilor cumpărate să o vîndă în loturi mai mici de 25 hectare, ori de cîte ori, în termen de cel puţin 2 ani de la cumpărarea de către bancă, cereri de asemenea natură i s'ar face;

b). Să dea împrumut sătenilor pînă la cel mult 75 la sută din preţul cu care sătenii ar cumpăra moşii, Banca Agrară devenind creditoare privelegiată asupra acelor moşii.

Art. 7.—Banca Agrară nu va putea să vîndă loturile mai mici de 25 hectare cu un preţ mai mare de cel mult 25 la sută peste preţul cu care Banca Agrară a cumpărat acele moş i.

Banca Agrară nu poate să dea împrumut sătenilor cari ar cumpăra moşii cu o dobîndă mai mare de 5 jumătate la

sută, deosebit de amortizare, nici să socotească pentru plata preţului moşiilor ce vinde în loturi mici o dobîndă mai mare de 5 jumătate la sută.

Amortizarea nu poate fi pe un termen mai lung de 50 ani.

Procentele de intîrziere pot fi pînă la 8 la sută.

Art. 8.—Banca Agrară este liberă se fixeze cum va voi preţul, condiţiunile de amortizare, termenul, etc, în vînzările de loturi mai mari de 25 hectare.

In aceste vînzări Banca Agrară nu poate să rămînă creditoare cu mai mult de 70 la sută din preţul de vînzare al loturilor. In vînzări în loturi mai mici de 25 hectare ea poate rămîne creditoare cu 75 la sută din preţul vînzării.

Art. 9.—Banca Agrară este în drept să stipuleze în contractele ei de împrumutare sau de vînzare orice condiţiuni menite să asigure fie plata creanţelor ei, fie o bună cultură a pămîntului în timpul cît creanţele ei nu vor fi fost achitate. Stabilirea acestor din urmă condiţiuni Banca Agrară nu o poate face de cît cu aprobarea ministerului de finanţe Condiţiunile tip, odată aprobate, rămîn valabile pînă cînd, tot cu aprobarea ministerului de finanţe, acele condiţiuni s'ar schimba.

Banca Agrară este obligată să împărţească pe faţa pămîntului fiecare lot pe care îl va vinde sau pentru cumpărarea căruia va da bani cu împrumut.

Emiterea de obligaţiuni

Art. 10.—Banca Agrară este autorizată, conform art. 173 din codul de comerţ, să emită obligaţiuni atît în limitele capitalului ei şi al garanţiei ce ar depune, cît şi peste acest capital, dacă obligaţiunile vor fi garantate fie prin imobile ale Băncei, afectate la serviciul acestor obligaţiuni, fie prin creanţe ipotecare sau privilegiate, de asemenea afectate la serviciul acestor obligaţiuni.

In cazul în care art. 175 al codului de comerţ s'ar modifica, Banca agrară păstrează aceste drepturi pe baza legei de faţă.

Art. 11. — Statul se obligă ca, fără nici o remuneraţie alta de cît remisa pentru perceptor, să încaseze conform legilor sale de urmărire, întocmai ca creanţele sale şi îndată după creanţele sale, creanţele Băncei Agrare rezultînd din operaţiunile de vînzări în loturi mai mici de 25 hectare sau din vînzarea de loturi şi mai mari către săteni. sau din împrumuturi făcute sătenilor pentru a cumpăra moşii, conform celor prevăzute în art. 6 al acestei legi.

Statul nu garantează datoriile pe care se obligă a le încasa.

Banca Agrară păstrează pentru încasarea creanţelor sale şi toate celelalte drepturi şi căi de execuţiune.

Alte dispoziţiuni

Art. 12— In caz cînd s'ar întrebuinţa ameninţări, agresiuni sau ori ce alte mijloace violente de natură a sili sau influenţa una din părţi să vînză sau să cumpere acea moşie nu se va mai putea cumpăra de către sau prin mijlocirea Băncei agrare în timp de 10 ani

De asemenea se va refuza tot pe acelaşi timp, şi cumpărarea moşiilor unde în cursul celor doi ani precedenţi au fost provocate incendii cu intenţiune sau refuzări colective de a executa învoelele agricole.

Art. 13— Statutele Băncei Agrare cari vor trebui să fie conforme acestei legi, vor fi supuse spre aprobare ministerului de finanţe.

Ele nu se vor putea modifica în tot ceea ce ar contraveni acestei legi de cât printr'o lege şi în urma unui vot conform al adunărei generale a acţionarilor Băncei Agrare.

Litere-Ştiinţe-Arte

Pîne! „Dă-ne-o nouă pînea cea de toate zilele!...“ aşa se roagă tot omul în sincera lui credinţă şi teamă de ziua de mîne; pînea este hrana esenţială, este elementul de primă importanţă în viaţa tuturor. Dar nu arareori în zilele noastre şi cu osebire în moravurile noastre înghiţim sub forma şi sub denumirea de „pîne“ cele mai mizerabile substanţe, cele mai vătămătoare amestecuri, şi aceasta din cauza condiţiunilor în care se fabrică pînea prin nenorocitele noastre ateliere.

Se pare însă că un vînt bun începe să bată şi în această parte. Am avut prilejul să admir zilele aceste cea dintâiu instalaţiune cu motor electric al cărui mecanism simplu şi uşor mi l'a explicat patronul atelierului, d. Dulce. Cu noul sistem se introduce frămîntarea automatică a aluatului. Făina şi apa introduse într'o mare covată de metal sunt luate în primire şi frămîntate timp de 15 minute între nişte dinţi de fier zincuit şi astfeliu se formează aluatul iar noi suntem dispensaţi de partea cea mai dezgustătoare în fabricaţia pînei: frămîntarea cu palmele de către lucrători de o curăţenie suspectă şi care-şi cîştigă, sermanii, pînea lor în sudoarea feţei,—numai că din acea sudoare cam gustăm şi noi în pînea făcută de dînşii.

Cu noul aparat ei dispar şi putem consuma în linişte pînea astfeliu fabricată. Ar fi timp ca să se aplice vechea deciziune a consiliului de higenă introducîndu-se în toate pităriile frămîntarea automatică în interesul sănătăţei publice.

*

Dintre apropiatele beneficii ale stagiunei, reamintim pe acel dela 6 Decembre, al d-nei Atena Georgescu şi al d-lui Ion Morţun, excelentul artist comic. Se va juca „Microbii Bucureştilor“ una din cele mai amuzante comedii posibile.

*

Din Paris se anunţă că marea artistă Simone Le Bargy, divorsată de fostul ei soţ, artistul Le Bargi, prevăzînd că justiţia îi va interzice să mai poarte acest nume, n'a mai aşteptat verdirtul tribunalelorr ci a renunţat de bună voie la el şi anunţă că se va numi în viitor „Simone“ — pur şi simplu.

Artista se va căsători în curînd cu un fiu al fostului preşedinte de Republică, Casimir Périer.

*

Premiul Nobel pentru chimie s'a acordat în acest an d-rului Eduard Buchner profesor la Berlin cunoscut mai cu seamă prin cercetările sale epocale asupra, „enzymei“

Buchner e tînăr încă, născut în 1860.

Premiul pentru literatură s'a acordat celebrului scriitor englez Rudyard Kipling.

*

Un tablou de „Van Dych“ în valoare de jum. milion de lei: «Inălţarea Crucei“ a dispărut din biserica Notre Dame, în Courtray (Belgia).

*

Regele Oscar al Suediei a fost desigur cel mai talentat Suveran al Europei, cel mai bine înzestrat cu aptitudine literare, muzicale ştiinţifice şi filologice. Nu s'a mulţumit cu încurajări platonice, ci singur a dat bunul exemplu de activitate literară, începînd cu nişte traduceri clasice din Goethe şi Heider, cu popularizări ştiinţifice din teoriile Helmholtz.

*

D-ra Maria Giurgea a fost numită societară de clasa III-a a teatrului naţional din Bucureşti, în locul decedatului Cernat.

*

STRUNA ZILEI

O SINGURA MASURA

Agitaţia crîşmarilor nu va înceta pînă cînd guvernul nu va renunţa definitiv la măsura nedreaptă a monopolului...

Un ziar-

Dragi crîşmari, ce vi se'ntîmplă
E răsplată după faptă...
Spuneţi drept: nici voi adesea,
N'aţi iubit... măsura dreaptă!

Informaţii

Partidele şi islazurile.— Un ziar liberal crede a şti că, în chestia izlazurilor, o înţelegere între partide este pe cale a fi stabilită.

Iată ce scrie în această privinţă:

S'a petrecut în secţiile Camerei un fapt de cea mai mare însemnătate. In secţia II-a la discuţia generală asupra proectului tocmelilor agricole d. Nicu Filipescu a combătut cu violenţă proectul.

La aceasta, d. Brătianu a întrebat pe d. Filipescu, ce doreşte partidul conservator să facă?

*

Atunci a cerut cuvîntul d. Take Ionescu, care deşi a combătut proiectul, a declarat că şi-ar lua angajamentul să oblige pe partizanii lor politici să primească servitutea de izlaz cu condiţiunea să nu fie obligătoare prîn lege.

*

La această propunere, d. Brătianu a răspuns că ar primi-o de oare-ce singurul lucru care îl preocupă, este ca legea să fie aplicată şi să i se garanteze aplicarea ei.

*

In urma acestora s'a stabilit ca guvernul să renunţe la obligativitatea islazului, ca partidul conservator să-şi ia angajamentul de a obliga pe toţi partizanii săi, să dea izlazul cerut de lege şi că dacă peste un an va constata că prin această măsură nu s'a ajuns la aplicarea legei şi la dorinţa legiuitorului, să se înscrie sancţiunile prevăzute în proectul actual.

*

In acest chip partea din proectul tocmelilor agricole, care provoca cele mai mari critici în rîndurile opoziţiei, ar trece cu consimţimîntul ei şi ar fi rodul conlucrărei tuturor partidelor de guvernămînt.

D. Nicu Filipescu a primit fără întîrziere şi fără rezerve această propunere, dar a rămas ca atît d-lui cît şi d. Take Ionescu să convingă pe d. Carp şi în şedinţa de mîine să dea guvernului rezultatul definitiv.

Este lesne de înţeles ce emoţie a produs în toate secţiunele această ştire şi cu cîtă nerăbdare se aşteaptă ziua de astă-zi.

*

In aceiaşi chestie ziarul „Epoca“ scrie următoarele;

In secţia II-a, d-nii Take Ionescu şi N. Filipescu au criticat exproprierea pentru păşune, între altele, ca fiind inutilă, de oarece, fără constrîngere, care duce la expropiere, proprietarii nu vor face dificultăţi ca să vînză de bună voe anume intinderi pentru păşune.

Guvernul pare a inclina spre această soluţie, dacă ar exista garanţii că acelaş rezultat va fi atins.

Mâine se va urma discuţia, când, probabil, d-nii Filipescu şi Take Ionescu vor da propunerei lor forma definitivă a unui text precis.

—

Revue de l'Enseignement anunţă prelegerile pe cari d. A. D. Xenopol le va ţinea la Sorbona.

Ilustrul istoric va pleca la 15 Decembrie la Paris spre a stabili ordinea acelor prelegeri.

—

Comitetul instituit pentru rîdicarea statuei lui Cuza-Vodă în Iaşi, mulţumeşte următoarelor persoane: Zamfiriţa Jora, col. Tasian, C. Meissner, Ana Ciobanu, C. Krupenschi, C Kilimoglu, Ortansa Mihailescu, Eug. Donici, Praja, C. Velea, Balaşa Rallet, Victor Costin, şi I. Ralet, care au bine-voit a face subscrieri, în sumă de 97 lei 50 bani.

—

D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, însoţit de d, colonel Nestorian, a plecat aseară la Dorohoiu, spre a inspecta trupele din acel oraş.

—

D. prefect al judeţului a însărcinat pe inspectorul comunal respectiv, spre a vedea întru cît e întemeiată plîngerea făcută de ţaranii din Cucuteni contra arendaşului Herşcu Kupperman, care după cum spun locuitori nu vrea să respecte angajamentele încheiate între ei astă-primavară.

—

Pentru ridicarea bustului regretatului profesor Vasile Burlă, s'a adunat pînă acum suma de 2.500 lei.

Comitetul diriguitor roagă pe toate persoanele ce mai posedă încă liste de subscripţie să bine voiască a le restitui d-lui casier V. Teodoreanu, în cel mai scurt timp cu putinţă,

Comitetul aduce viile sale mulţumiri tuturor persoanelor, care au bine voit să subscrie suma, şi în special d-lui inginer Gh. Teodoru, care a trimes din Constanţa suma de una sută lei.

—

Pentru Duminică după amează au fost convocate în localul camerei de comerţ toate comitetele corporaţiilor meseriaşilor din localitate.

—

Directoarei azilului „Elena Doamna“ din Bucureşti, i s'a acordat un congediu de 2 luni.

Congediul este în legătură cu cazul delicat ce s'a petrecut, nu de mult, la acel institut.

—

Revizoratul şcolar al judeţului va înainta zilele acestea ministerului instrucţiunei publice raportul asupra inspecţiilor făcute şcoalelor rurale în cursul lunei Noembrie a. c.

—

D. căp. Gh. Popovici, revizorul şcolar militar al judeţului, va pleca mîine în inspecţie la şcoalele din plasa Băiceni.

—

Consiliul permanent al instrucţiunei a judecat ieri pe institutorul Cecropide din Bucureşti, acuzat de neregularităţi.

Consiliul a aplicat acuzatului pedeapsa transferărei.

—

D-nii absolvenţi ai facultăţei juridice sunt rugaţi a se întruni în localul societăţei „Uniunea“, Sîmbătă la orele 4 p. m., pentru a se consfătui asupra intervenirei către ministerul cultelor, ca să le admită a se înscrie ca audienţi la cursurile de doctorat.

—

D. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată, va inspecta Sîmbătă 1 Decembrie pe ofiţerii de la comandament.

—

Aseară a avut loc la camera de comerţ, consfătuirea tuturor absolvenţilor şcoalăi de comerţ, aflători în Iaşi.

—

D. colonel D. Mihăiţă, care a inspectat serviciul intendenţei din garnizoanele Vaslui şi Bîrlad, se va reîntoarce mîine în localitate.

—

Loteria.—*Cu privire la modul cum a fost efectuată ultima tragere a loteriei statului romîn aflăm că, pe cînd comisia de tragere a incheiat un proces verbal prin care declară că totul s'a petrecut în cea mai deplină regulă, primul-procuror al tribunalului Ifov, în urma anchetei ce-a făcut, a cerut ministrului justiţiei să anuleze acea ultimă tragere.*

Nu ştim ce va hotărî ministrul.

—

Din Huşi.—Luni s'a făcut înmormîntarea lui I. Matasariu, funcţionar la serviciul technic. Defunctul era fiul d-nei Eleonora Berea, din prima căsătorie cu Matasariu de peste Prut.

— Două logodne: D-ra Ecat. C. Paladi, fiica d-lui C. Paladi s'a logodit cu dl. Filip telegrafist; şi d-ra Aurelia P. Mitachescu fiica d-lui Pavăl Mitachescu, învăţător, cu un tînăr învăţător din judeţul Covurlui.

Cununiile religioase vor avea loc după Crăciun.

— La conferinţele didactice, ţinute Duminica trecută la şcoala de băeţi No. 2, au vorbit: d-na Maria C. Arnăutu, tratînd o lecţie practică despre „*descrire*“, şi C. Popescu institutor despre „băncile populare“. Au asistat şi părinţi de ai copiilor.

A doua conferinţă didactică se va ţinea în cursul lunei Decembrie la şcoala No. 1 de băeţi, unde dl. Gh. Vezbianu, fost revizor şcolar, va vorbi despre *alcoolism*.

— Se păstrează secret numele unuia din cîştigătorii lotului de 50000 lei, de oare ce avînd mai multe datorii se teme a nu i se aplica sechestru pe partea lui de 8000 lei şi a rămănea cu buzele umflate.

— Primul *Pik-nic* s'a dat Sămbătă sara în saloanele prefecturei, puse la dispoziţia organizatorilor cu atîta grabă de prefectul judeţului. Iniţiatorii acestor piknicuri sînt d-na şi dl. Iorgu Berea. Taxa generală e de 4 lei de persoană şi dă drept la seria întreagă pe toată iarna.

Ele vor avea loc în fiecare Sămbătă sara.

—

D. Em. Miclescu, directorul general al căilor ferate, se află acum în inspecţie pe linia Roman-Botoşani.

Pe Luni sau Marţi d-sa va sosi în localitate şi va inspecta circumscripţia de mişcare Iaşi.

D-sa se va duce apoi să viziteze lucrările de construirea liniei ferate Podul-Iloaiei—Hîrlău.

—

DIVERSE

— Locuitorii din mai multe parochii vacante, au cerut I. P. S. S. Mitropolitului, să le trimeată preoţi, care să le oficieze sf-ta leturghie cu ocazia sf-telor serbători ale Crăciunului.

— In ziua de 6 Decembrie mai mulţi învăţători vor fi chemaţi la revizoratul şcolar, spre a li se da mai multe explicaţiuni şi totodată a li se preda material didactic.

— Astă-noapte nişte hoţi s'au introdus în locuinţa cîrciumarului Ivan Lupu din Ţuţora şi au furat toate lucrurile din casă şi suma de 25 lei.

Din cercetările ce s'au făcut, s'a constatat că autorii sunt 3 indivizi, şi din urmele ce s'au găsit, s'a constatat că duoi din ei erau încălţaţi cu opinci, iar al treilee cu ciubote.

— Parchetul din Botoşani cere urmărirea şi aflarea doamnei Profira Teodor, soacra d-lui locot. Grigorescu, care a dispărut dela locuinţa acestuia.

— Poliţaiul din Tg.-Frumos a cerut prefecturei să intervină pentru a se acorda o recompensă sergentului Gh. Rusu care a descoperit şi prins pe autorii furtului dela magazia gărei din Tg.-Frumos.

MICHETTA

Miquette et sa mère e titlul unei piese datorită d-lor Caillavet şi de Flers, care a avut un succes uimitor acum un an la Paris şi pe care o vom vedea representîndu-se şi la teatrul nostru în beneficiul d-lui Bulfinski.

Micheta are un birou de tutun. De dimineaţa pînă seara, atît mama cît şi fata caută să mulţumească clientela lor. O clientelă care nu se plictiseşte de loc. Sub prefectul, institutorul pentru ţigări cocoanele din oraş ca s'audă cronica scandaloasă, marchisul de la Tour Miraude şi nepotul lui Urbain, într'un cuvînt tot *Chateau—Thierry-ul* unde are loc această piesă.

In amestecul acesta de clienţi, intriga se înoadă, caracterele se desemnează, piesa se pune în mişcare. Micheta visează la teatru, ştie pe de rost pe *Cid*, dar visează şi la Urbain nepotul marchisului, şi mai visează la viaţă la viitorul său, la mama sa. La ce se gîndeşte în schimb d-na Grandier, mama ei? La fata ei, la maturitatea ei încă tînără şi care n'ar cere alt-ceva de cît să se schimbe într'o tinereţă nouă.

Şi visurile lor încep să se realiseze. Intr'o scenă pe cît de comică, pe atît de omenească, timiditatea lui Urbain, sensibilitatea Michetei, se izbesc, se unesc, se exaltează, într'un cuvînt e dragostea... Dar marchisul e furios, el iubea de asemeni pe Micheta. Şi dacă Micheta ar voi, bătrînul are s'o ducă imediat la Paris şi o va lansa într'un teatru.

—Dar Urbain?

— Urbain e logodit cu o bogată moştenitoare.

La auzul acestei veşti, Micheta se decide să urmărească pe bătrîn, să părăsească casa, cîinele, ei pe servitoare şi pe mama ei.

Iată-i la Paris. Micheta singură în faţa bătrînului. Adoua zi după fuga de la Chateau Thiery. Noaptea trecută în odaia sa Micheta n'a îndrăsnit să doarmă. Aşteaptă pe slujnică, aşteaptă cîinele, aşteaptă pe mama ei. Dar în locul lor a apărut marchisul El de asemenea a dormit prost. Micuţa asta sub acoperişul lui—e o pricină ca şi un bătrîn să nu poată dormi.

Scena între bătrîn şi Micheta e de tot farmecul. Mama fetei, d-na Grandier, a aflat culcuşul fiicei şi a sosit cu căţeluşul şi cu servitoarea şi s'au instalat cu toţi în casa lui de la Tour Miraude.

Inainte de toate marchisul voeşte să îşi atragă iubirea fetei şi asta satisfăcîndu-i visurile ei: Micheta va deveni artistă. Pentru a o pregăti teatrului e angajat un fost artist şi client al biroului de tabac Monchablon.

E o altă scenă iar de un farmec special, scenă între artist şi Micheta. Monchablon a venit la marchis şi examinează pe Micheta.

— Spune o scenă, micuţo!

— Din *Cid*?

— Zi-i şi din *Cid*.

Şi Monchablon cu capul în mîni ascultă pe Micheta psalmodiind pe Cid. Tăcere. Foarte bine Micheta e angajată ca comică. Micuţa numai că nu izbucneşte în lacrimi: Sunt comică, eu sunt comică!

In actul al treilea Micheta a crescut, e o stea Parisului şi are visul de data asta de a fi nevasta lui Urbain. Monchablon protestează, el nu vrea să se mărite, „Nu, nu te mărita, tu cea mai frumoasă creaţie a mea, cea mai bună, singură! Nu te mărita, întâi pentru tine, al doilea pentru bărbatul tău. Dacă te măriţi eşti perdută pentru artă şi pe el îl vor chema Domn Michet!“.

In acest act Monchablon devine o figură, o figură de o dulceaţă şi farmec special. Şi nu mai îţi vine să rîzi de bătrînul artist, ci îţi e să plîngi aşa de bine simţi că Micheta e perdută dacă nu pentru lume cel puţin pentru bătrînul artist care a pus în ea toate visurile sale.

Şi Monchablon reuşeşte să o convingă să nu părăsească teatrul. Cu precauţiune, cu milă, cu tărie de asemeni el o convinge—căci ea nu poate fi soţia lui Urbain. Viaţa ei de teatru, ruina mamei sale, aceasta a jucat la bursă şi a perdut nu îi aduc nici o garanţie de seriositate barbatului ei. Prin urmare ea va rămîne artistă şi va fi *maitresa* bătrînului, unchiului.

Şi ea s'aruncă în braţele lui. Dar gestul acesta de renunţare e aşa de trist, e aşa de dureros că bătrînul simte cît sacrificiu face fetiţa asta fermecătoare devenind amanta lui. Nu! ori ce s'ar zice, spune bătrînul, sunt un om cinstit şi nu voi lua pe Micheta.

Şi aşa se şi face. Micheta se mărită cu nepotul, iar unchiul ia de nevastă pe mama Michetei.

Toate lucrurile sunt bune cînd se termină bine şi dacă această maximă e prea teatrală ea de multe ori pare naturală.

O piesă fericită căci toţi sunt fericiţi. Conclusiile acestea plac publicului care porneşte vesel acasă—a văzut fericirea cel puţin pe scenă—cînd e aşa de greu s'o vezi în viaţă.

Sîmbătă seara vom vedea, după cum am zis jucată şi la noi această frumoasă comedie cu concursul întregei trupe de comedie care e excelentă în teatrul nostru şi în beneficiul meritosului tînăr d. Bulfinski. Credem că publicul va voi să vadă o piesă nouă şi pe Bulfinski în rolul lui Monchablon, care se zice va fi o creaţie.

Stal.

La Magazinul

Fraţii POLLINGHER

AU SOSIT RENUMIŢII

Şoşoni şi Galoşi

Adevăraţi Ruseşti

Marca „COLUMB“

cu noua invenţiune contra lunecărei

Ultime informaţii

Ziarul „Viitorul“ în numărul său de astăzi, comite o infamie fără seamăn cînd spune că d. Al. A. Bădăreu ar fi scris vre-unui client în sensul că e „tare“ la curtea de Apel.

Nici odată, nici în scris nici verbal, d. Bădăreu n-a pomenit faţă de clienţii d-sale despre aşa ceva şi cine cunoaşte respectul şi dragostea ce d. Bădăreu poartă magistraturei va înţălege uşor cît de mare este infamia publicată cu atîta uşurinţă de ziarul liberal din Capitală.

——

Am anunţat că s'a aprobat creditul extraordinar de 8960 lei, cerut de epitropia sf. Spiridon.

Acest credit se va repartiza astfel: 500 lei la cap. 1 art 4, pentru publicaţii; 2500 lei la cap. 1 art. 8 pentru cheltueli de transport şi diurne; 1500 lei la cap. 3 art. 20 pentru articole de gospodărie, necesare spitalelor: 3000 lei la cap. 4 art. 46 pentru plata materialelor electrice şi lemne de foc pentru băile Slănic; 1460 lei la cap. VII art. 9 pentru cheltueli neprevăzute.

Acest credit se va acoperi din fondul înscris în budget la cap. XII art. 78 pentru deschiderea de credite suplimentare şi extraordinare.

——

Ministerul de instrucţiune a dat o circulară tuturor şcoalelor rurale din ţară, prin care le invită ca să facă cu ocazia serbătorilor cîte un Pom de Crăciun pentru elevii acelor şcoli.

——

Judecătorul de instrucţie al cabinetului II, care instrueşte afacerea delapidatorului Glassberg, a primit o adresă din partea ministerului de externe prin care îl înştiinţează că Glassberg va fi adus Duminecă în Iaşi.

——

D. Gr. Buicliu, presidentul comitetuiui teatral din Iaşi, a comunicat actorilor intenţiunea sa de-a demisiona.

D. Buicliu a asigurat pe actori că nu ei sunt vinovaţi în această hotărîre.

Adevărul este, că se fac oare-cari mizerii politice d-lui Buicliu şi că mulţi ar dori să-l vadă pe d. Fîntînaru în locul d-lui Buicliu.

——

Colectorii de bilete de loterie din Iaşi au fost înştiinţaţi eri telegrafic ca să nu achite cîştigurile ultimei zile a loteriei.

Ordinul a fost contramandat astă-zi tot telegrafic.

——

Ministerul justiţei a înştiinţat astăzi pe primul president al curţei că alegerea parţială la coleg. III de Bacău a fost fixată pentru ziua de 20 Decembrie.

Procedîndu-se la tragerea la sorţi a magistraţilor cari vor presida birourile acelei alegeri, au eşit: d. consilier, D. Grigorovici, pentru biroul central şi d. preşedinte D. Sofian, pentru secţia 2-a.

——

Parchetul a fost înştiinţat că astănoapte, nişte hoţi spărgînd o fereastă de la locuinţa d-lui Gh. Petrovici din Costuleni, s'au introdus în camera locuită de d. Al. Slavu şi au spart saltarele furînd mai multe lucruri şi bani.

Hoţii fiind surprinşi de d. Slavu, care dădu alarma, au fugit.

Străjerul şi cu ajutorul de primar C. Apostol s'au luat pe urma hoţilor. Hoţii au descarcat focuri de revolver asupra lor şi la un moment dat străjerul a fost înconjurat de hoţi care l'au lovit cu ciomegele lăsîndu-l în nesimţire, iar apoi au dispărut.

—

Duminică se va ţinea la Copou licitaţie pentru vinderea mai multor loturi rămase în părăsire, proprietatea comunei.

—

Intîmplarea ne face să avem în mîni o scrisoare a grupului anarhist din Odesa, adresată unui domn, prin care îl anunţă că, pentru că nu a plătit o anumită sumă, este condamnat la moarte.

Scrisoarea e pe hărtie de doliu, poartă o stampilă pe care e scris: *Grupul anarhisto-comunist din Odesa.* In mijlocul stampilei e scris: *„Moartea burghèziei è viaţa lucrătorilor“*. Apoi urmează o maximă a lui Bakunin: *„Duhul distrugerei, este duhul creaţiei“*.

Scrisoarea e astfel concepută:

D-lui X. Condamnarea la moarte.

Grupul anarhisto-comunist din Odesa, pentru faptul că nu i-aţi avansat suma cerută, vă condamnă la moarte. Condamnarea aceasta poate fi încă rîdicată, dacă veţi aduce suma cerută în ziua de 21 Octombrie la trei ore după amiază în locul cunoscut şi sub indicaţia anumită.

In loc de semnătură aceaşi stampilă din *en tête*-ul scrisoarei.

Nu e fără emoţie viaţa în Rusia, trebue s'o recunoaştem.

Anularea anulărilor.—In unele cercuri liberale persistă credinţa că d. Sp. Haret, în urma diferitelor decisiuni ale înaltei Curţi, va anula toate anulările decretelor profesorilor, făptuite în Iulie.

—

D. Dim. Dimitriu, ajutor de judecător din Tg.-Frumos, şi-a înaintat demisia din acest post pe ziua de 1 Decembrie.

—

Inteligentul *Viitorul.* — Gazeta cea nouă a liberalilor, *Viitorul*, vrea cu ori-ce preţ să devie, ceea ce n'a fost pînă acum, o gazetă pur colectivistă.

In ajungerea mai repede a acestui ideal, *Viitorul* este ajutat de corespondentul seu de la Iaşi, un bărbat foarte distins, un fruntaş al partidului liberal—se pare.

Acest foarte distins bărbat a întocmit un roman pentru ziarul seu, în care se ocupă, cu mult curaj, despre un incident avocăţesc ce ar fi avut loc între d-nii M. B. Cantacuzin şi A. A. Bădărău.

Cu toate ostenelele ce ne-am dat, nu putem rezista tentaţiunei de-a nu reproduce următorul senzaţional capitol din interesantul roman, datorit unui fruntaş liberal ieşean.

Acest capitol tratează despre cuvintele pe cari d. Cantacuzin le-a adresat, ca peroraţie, consilierilor curţei de Apel—*în plină şedinţă.*

Mi se pare foarte curios obiceiul, a zis d. Cantacuzino—*de a se da satisfacţie*, **chiar în cauzele cele mai nedrepte, părţei pe care o apără d. Bădăreu.**

Faptul acesta a făcut ca lumea **să peardă toată încrederea în justiţia noastră.**

E dureros că se face politică în justiţie **pe simplul motiv ca un avocat a fost ministru al justiţiei.**

E dureros, în adevăr, ca un ziar să fi căzut în aşa hal de decrepitudine, ca să poată crede că asemenea vorbe se pot rosti, în plină curte, în faţa magistraţilor.

E foarte dureros!

—

Ştiri şcolare.—D-na Maria Simionescu, institutoare la şcoala primară din Tgr.-Frumos, a reuşit la examenul de definitivat.

— D. Aristide Morţun a fost numit cu titlul de provisoriu, în postul al II-lea de învăţător dela şcoala din comuna Voineşti.

— Ministerul Cultelor a cerut revizoratului şcolar să-i trimeată o dare de samă a învăţămîntului agricol pe anul 1906—1907.

— D. C-tin Platon, a fost numit învăţător la şcoala din comuna Mironeasa.

— Invăţătorii din judeţul Iaşi au cerut administraţiei cassei şcoalelor să le procure stupi sistematici.

— Ministerul Instrucţiunei publice a dat ordin ca să se facă în cursul acestei luni recensemîntul urban, care urma să se facă în Aprilie trecut.

—

Procesul locot. Demetrian.—Astă-zi s'a judecat de către consiliul de răsboiu al corpului IV de armată, procesul locotenentului Demetrian, din regimentul 8 calaraşi, garnizoana Botoşani, acuzat de insultă gravă adusă superiorului.

Şedinţa s'a deschis la orele 9 dim; consiliul se compunea din d-nii: colonel Andronic Georgescu, preşedinte; maiorii Dimitriu, Vrabie, căpitanii Bănciulescu şi T. Balmez, membrii.

D. grefier Poroineanu dă citire actului de acuzare, din care rezultă că d. locotenent Demetrian s'ar fi făcut vinovat de insultă adusă d-lui căpitan Metz, din acelaş regiment, şi comandantul escadronului din care făcea şi el parte, în împrejurările următoare:

In ziua de 14 Septembrie a. c., pe cînd trupele se aflau la manevrele de toamnă în apropiere de Strunga, d. căp. Metz a dat o însărcinare d-lui locot. Demetrian. După cîte-va ore, căp. Metz reintîlnind pe locotenent, care se afla cu alţi ofiţeri şi cu soldaţii, îl întrebă dacă a executat însărcinarea ce i-o dăduse. Locotenentul nefiind atent la întrebarea superiorului său, acesta răcni la el să iasă din front şi să vie să'i raporteze. D. căpitan Metz pretinde că locotenentul Demetrian, i-ar fi spus: „nu răcni la mine, de faţă cu soldaţii“ şi că s'ar fi izbit brusc cu calul său, în calul pe care se afla căpitanul Metz şi că s'ar fi purtat necuviincios.

După-ce s'a luat interogatorul acuzatului s'a procedat la ascultarea martorilor:

D. căp. Nuţescu, declară că a auzit pe locotenent că ar fi spus căpitanului Metz să nu mai ţipe la el în faţa frontului că nu ştiu ce se poate întîmpla; acelaş lucru a declarat şi d. sub-locot. Veraniade Const.

Mai sunt ascultaţi apoi d-nii: locot. Opaitz şi sub-locot. Candiano Al., care depun în favoarea acuzatului.

D. Căp. Al. Dimitriu, comisar regal, susţine acuzarea, după care apoi d. căp. Mihai Negrutzi, din reg. 7 Calaraşi, apărător din oficiu, a pronunţat o frumoasă pledoarie, spunînd că locotenentul Demetrian nu e de cît o victimă şi că e o lipsă de tact din partea căpitanului Metz care de altminteri a fost constatată în mai multe rînduri la d-sa, din care cauză a şi fost mutat din reg. 5 roşiori în reg. 8 Calaraşi. D-sa mai arată că locotenentul Demetrian s'a distins mult la manevrele de astă toamnă pentru care a şi fost recomandat ca model tuturor ofiţerilor din regiment. Apărătorul conchide la nevinovăţia locotenentului Demetrian şi cere achitarea.

Consiliul trece apoi în deliberare, pentru a răspunde la următoarele întrebări: 1). Locotenentul Cristea Demetrian este culpabil că în ziua de 14 Septembrie a. c., a ofensat pe căpitanul Metz?; 2). Această ofensă s'a petrecut în timpul serviciului?

După o scurtă deliberare, consiliul aduce un verdict negativ şi în unaminitate achită pe locotenentul Cr. Demetrian.

——

In urma unor denunţuri primite, cum că antreprenorii de lemne pentru şcolile statului nu ar furniza acestora materialul în bunele condiţiuni, în care au făcut contractul, Ministerul Instrucţiunei a deschis o anchetă.

Eri un d. arhitect a şi vizitat în acest scop şcoala normală de institutoare şi liceele.

——

Duminică 9 Decembrie, va avea loc în sala teatrului naţional primul concert filarmonic dat de orchestra conservatorului.

Al doilea concert va avea loc la 23 Decembrie.

——

Judiciare. — Lotti Bernoveanu, atentatoarea la viaţa locotenentului Al. Pruncu, a fost adusă astă-zi la tribunal, spre a fi interogată, potrivit legei, de primul-president al tribunalului.

Procesul său, la Curtea cu juri din Iaşi, a fost definitiv fixat pentru ziua de 10 Decembrie.

Parchetul general a delegat pe d. Hamangiu să susţie acuzarea în acest proces.

Domnii profesori doctor G. Bogdan şi doctor P. Zossîn, însărcinaţi cu examinarea stărei mintale a acuzatei, au conchis la următoarele: „numita este atinsă de debilitate mintală, pe teren isteric. Această stare îi alterează discernemîntul şi face ca responsabilitatea ei să fie scăzută.“

— Curtea de apel secţia II judecă astă-zi pe soldatul Iozman, din compania de Bacău a jandarmilor rurali, acuzat că a maltratat grav pe săteanul I. Chioru.

D. Cristea Popovici-Minar, a intentat acţiune în calomnie prin presă d-lui profesor L. Cosmovici pentru o notiţă ce acesta a publicat într'un ziar local şi pentru că a depus plîngere la parchet contra reclamantului ca secretar al comitetului pentru rădicarea unui bust lui V. Conta.

——

Procurorul general de Iaşi se află la Botoşani în instruirea preliminară a afacerei presidentului Ciulei.

Dosariul afacerei va sosi mîine de la Casaţie şi va fi repartizat la cabinetul III al d-lui jude-instructor Erbiceanu.

Procurorul general va lua parte la facerea instrucţiei.

——

Un grup de cetăţeni au decis să deschidă o cooperativă în Iaşi, în genul cooperativei „Mercur“ din capitală, şi în strînsă înţelegere cu acea societate.

——

Comenduirea jandarmilor rurali a cerut prefecturei să intervină la primari ca ori de cîte ori se comite furturi mai însemnate, crime sau alte delicte se anunţe prin telefon jăndărmăria respectivă, căci în multe cazuri furturile au legătură unele cu altele.

——

Am anunţat că A. S. R. Principesa Maria a binevoit a face să se remită doamnei Maria Hinna, presidenta societăţei „Pâinea Saracilor“ suma de 1.000 lei.

Lămurim că această sumă, după dorinţa Augustei donatoare, va servi la mărirea fondului acelei societăţi şi nu va fi distribuită.

Cu acest prilej anunţăm cu mare plăcere că presidenta d-na Hinna este complect restabilită şi că a părăsit casa.

——

In poliţia locală s'au mai făcut următoarele numiri:

D. H. V. Vasiliu, copist cl. I-a a fost numit registrator-archivar în locul vacant, d. V. H. Alexandrescu, copist cl. II-a a fost înaintat cl. I-a în locul d-lui Vasiliu şi d. N. Neculau, a fost numit copist cl. II-a în locul d-lui Alexandrescu.

——

O nenorocire s'a întîmplat aseară la locuinţa preotului Vasile Patron, din str. Nicolina No. 91.

O copiliţă, de 7 ani, Ruxanda, a servitoarei Elena Cepoi, vroind să aprindă o candelă şi-a aprins hainele de pe ea, şi a căpătat grave arsuri pe corp.

Nenorocita copiliţă a fost internată la spitalul Sf. Spiridon.

——

Aflăm că societatea *Romîno-Americană*, înfiinţînd în Iaşi un depozit de petrol „Benzină şi uleiuri minerale“, în strada Moara de Foc No. 24, vis-a-vis de Regie, a pus în vînzare cu data de astăzi, prin căruţe speciale, care umblă prin oraş, *Petrol* dublu rafinat (trandafir alb), mult superior celui existent şi se vinde cu preţul de 20 bani litrul.

——

Duminică 2 Decembrie orele 2 p. m. se vor deschide conferinţele institutorilor din oraşul nostru.

Primele conferinţe vor avea loc în localul şcoalei primare de fete No. 3 din Păcurari, de sub direcţiunea d-nei dr. Popescu.

La orele 2, corul şcoalelor unite „Carol I“ de băeţi şi al şcoalei primare de fete No. 3,—clasele 3 şi 4,—va intona sub diriguirea apreciatului profesor de muzică Ciocîrlan, „Trăiască regele.“

Apoi d-na profesoară Maria dr. Guţu va ţinea o conferinţă pentru d. institutori; care va dura o oră.

La orele 3 va începe conferenţa publică, care va dura pînă la ora 4 jum., cînd din nou corul şcoalelor citate va întona bucăţile „Sai romîne“.

„Eu sunt romîn“, condus de d. Ciocîrlan,—drept încheere.

Duminică 9 Decem. se vor urma conferinţele la şcoala primară M. Kogălniceanu de sub direcţiunea d-lui Institutor Ionescu.

La 16 Decembre se vor ţinea la şcoala Adamachi, dirigiată de d. Dafinescu şi la 23 Decem. vor avea loc ultimele conferinţe la şcoala V. Conta dela Nicolina.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Acordul între partide

Bucureşti 29 Decembre

Bucureşti. — In afară de cele ce v'am comunicat asupra çelor petrecute în secţia III a Camerei în şedinţa de eri, revin din nou cu următoarele amănunte:

Secţia III reprezintă secţia cea mai importantă din Cameră, fiind-că în această secţie se află aproape toţi fruntaşii liberali şi conservatori. De aceia guvernul a acordat o deosebită importanţă deschisă eri asupra proectului tocmelilor agricole şi la lucrările acelei comisiuni au luat parte şi d-nii Sturza şi Ionel Brătianu. Cele petrecute le-am semnalat în corpul ziarului.

Iată acum cele ce au urmat apoi:

Liberalii şi în special miniştrii erau foarte voioşi de acordul ce este pe cale să intervie şi de colaborarea celor 2 partide.

In urma cererei exprese a d-lui Sturza, lucrările secţiunei au fost imediat suspendate pentru ca d-nii Take Ionescu şi Nicu Filipescu să aibă timpul a conferi cu şeful partidului conservator şi a comunica de cele intervenite.

Liberalii tineri şi acei care cereau reforme cât mai largi se arată indignaţi de concesiunile de principii pe care guvernul le face opoziţiei conservatoare.

O vie agitaţie domneşte printre tinerii deputaţi şi se pune la cale o protestare în contra concesiunilor făcute.

D-nii Brătianu şi Morţun au făcut şi fac sforţări enorme spre a linişti pe generoşi.

In vederea acordului dintre partide a avut loc astă-zi dimineaţă la ora 11 o întrunire la d. Marghiloman acasă şi la care au luat parte numeroşi fruntaşi conservatori pentru a se chibzui asupra punctelor precise pe baza cărora să se stabilească acordul.

*

Astă-zi la ora 4 p. m., are loc la d. Carp acasă o întrunire la care vor participa toţi fruntaşii partidului şi toţi representanţii opoziţiei conservatoare în parlament.

La această întrunire vor asista şi d-nii Dimitrie Sturdza, Ionel Brăteanu şi probabil Emil Costinescu.

Cercurile politice, care sunt foarte surprinse de această turnură bruscă, sunt foarte încrezătoare că acordul definitiv se va stabili.

Mulţi susţin că faptul se datoreşte apelului pe care din nou M. S. Regele l'a adresat fruntaşilor opoziţiei care au venit în audienţa.

Camera

Bucureştii.— Şedinţa se deschide la ora 2 fără 10. Presidează d. Pherichide. Presenţi foarte mulţi deputaţi. D. P. P. Carp e în frac căci va fi primit astă-zi în audienţă de către A. S. R. Principele Ferdinand. D. Pherichide dă cetire răspunsului M. S. Regelui la adresa camerei. In acest răspuns M. S. accentuiază şi mai mult de cît în mesaj *că proprietatea mare este acea care trebueşte îngrădită căci ea constitue una din cele mai puternice baze ale organizaţiei noastre sociale.*

Pasagiul acesta e foarte mult aplaudat de către representanţii partidului conservator din parlament) Regele face din nou un călduros apel la unirea partidelor pentru realisarea reformelor salutare pentru ţară.

Moartea generalului Leon

Bucureşti.—Generalul Leon distins membru al partidului conservator, fost senator în ultima legislaţie conservatoare, a încetat din viaţă astă noapte la ora 12 la locuinţa sa din strada Nihail Kogălniceanu.

D-rul Noorden in Bucureşti

Bucureşti, — Celebrul medic vienez a sosit astă-zi în Capitală.

D-rul Noorden este găzduit la Palat.

Timp de 2 zile profesorul vienez va supune pe M. S. Regele la un minuţios examen spre a constata rezultatele curei lactate.

Depunerea lui Bartasewski

Bucureşti.— Cadetul Bartasewski, ruda de aproape cu numeroase familii din înalta societatea bucureşteană, a fost depus astă-zi la Văcăreşti,

Se pare că bătrînul milionar basarabean Romanov ar fi fost ucis numai de Bartasewski şi că tînărul Romanov care a fugit în tovărăşia lui Bartasewski, n'a ştiut că călătoreşte cu asasinul tatălui său.

Demisiune

Buda-Pesta.—Ziarele spun că preşedintele Justh a declarat că aplicarea regulamentului Camerei de către el în mod diferit de cum o fac cei doi vice-preşedinţi cauzează inconveniente şi de aceia a hotărît să demisioneze în cîteva zile.

Deraiare

Bucureşti. — Trenul de marfă ce vine din spre Vîrciorova la Bucureşti a deraiat eri în momentul ieşirei din staţia Petroaia.

Accidentul este datorit neglijenţei acarului.

Două vagoane au fost sfaramate; un frînar a fost aruncat la o mare distanţă fără să i se întîmple nimic. Din cauza acestei deraieri, trenul de Vărciorova care trebuia să sosească la 6 şi 30 a sosit cu o mare întârziere.

Sarafoff ucis.

Sofia. — **Aseară Boris Sarafoff şi un alt revoluţionar numit Saravanoff au fost ucişi în stradă, de către un macedonean. Sarafoff conducea pe prietenul său Saravanoff care îi făcuse o vizită.**

Se ştie că Sarafoff a operat multă vreme şi în Romînia şi a fost condamnat ca contumace la muncă silnică pe viaţă cînd cu procesul omorului profesorului Mihăileanu.

Desminţire

Toulon.— Contrar depeşilor unor ziare prefectura maritimă tăgăduеşte formal dispariţia din arsenal a noilor modele de torpile, invenţiune italiană şi adaogă că nu a existat nici odată asemenea torpile.

Un vot important

Buda-Pesta.— Camera deputaţilor a decis prin 149 voturi, contra 37 să intre în discuţiunea specială a legei care autoriză compromisul cu Austria şi a luat apoi în discuţiune acest proect.

Naufragiu

Cristiania. — Vaporul „Union“ care face cursa între Christiania şi Skien s'a scufundat. Echipagiul compus din 10 oameni s'a înecat.

Astă-zi JOI 28 **Noembrie la 9 sara are loc la Teatrul Circ Sidoli o mare serata Cinematografica Pathe Freres. Program foarte bogat şi variat.**

JOI 6 Decembrie 2 mari serate. La 3 ore p. m. mare **matineu** cu preţurile pe jumătate la toate locurile. Seara la 9 ore reprezentaţie cu preţurile obicinuite.

De Vânzare Casele d-lui Victor Castano strada Sf. Andrei. 6 odăi, antret mare, atenanse etc. etc. toate în perfectă stare.

A se adresa la Dl. sau D-na. Castano.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici

căci norocul vă urmăreşte

LOZURILE CLASEI I^A

a Loteriei a III-a privilegiate pe clase a Regatului Romîn

AU APARUT!

60.000 bilete = 30.000 câştiguri

şi 8 premii

Cu cîştiguri în suma de

LEI 7,322.000

Cu un bilet se poate cîştiga în casul cel mai norocos

LEI 900,000

Comenzile de Lozuri, în o bogată serie de numere, pe preţul Oficial de:

1/8 Una optime	Lei	1.50
1/2 Una jumătate	Lei	6
1/4 Un sfert	Lei	3
1 Loz întreg	Lei	12

Plata cîştigurilor se face în numerar imediat după tragere.

Tragerile sunt publice şi sub controlul onor. guvernului.

Pentru orice informaţiuni şi comande de bilete a se adresa la Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1954 19 Decembrie 1869

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi: *Dl Iosef Popper*, Strada Lăpuşneanu No. 10.

SIROPUL D^ului ZED

are pentru bază principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile şi laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vă ămătóre ale opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomniclor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS

Prix: **14** fr.

R. GARIEL

2ter, *quai de la Mégisserie*

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NORBERT OSTERSETZER.—IAŞI

Fabrica „FORTUNA"

FONDATA IN 1887

100 Cai putere **150 lucrători**

SPECIALITATE:

Ori-ce lemnării, tăiete şi geluite după ori-ce dimensiune pentru Domnii Antreprenori, ca grinzi, tocuri de uşi cercevele de ferestre, etc. pe preţuri cele mai eftene.

Scânduri pentru duşamele, geluite pe 4 feţe, cu uluc şi langhete, 0,25 bani pr. metru patrat.

Lucru cu ora pe maşinele de geluit, ciubucit, tăiat, bortelit, etc., cu Lei **1.25** ora.

Serviciul prompt şi conştiincios

Fabricaţiune de mobile încovoiete, mobile mas vul parchete, biurouri, roţi de transmisiune după sistemul American. Felurite articole pentru toate industriile.

Norbert Ostersetzer

Fabrica FORTUNA.—Iaşi

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

O maşină de tipar

Nr. 12 (Schnellpresse) precum şi o pedală (Tiegeldruck) se vînd cu preţ foarte eftin; maşinele sunt în bună stare. A se adresa la Tip. *H. Goldner* Iaşi.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A DR GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiileorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŎRI, COPIILŎRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **6f**

GRILLAGES

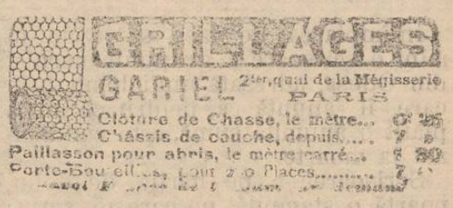

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f25
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

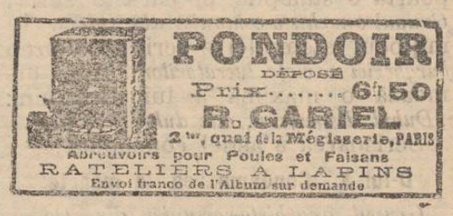

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iaşi